

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

2025.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	6
2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	7
3. A BÖLCSŐDE-ÓVODA ÁTMENET AZ INTEGRÁLT INTÉZMÉNYBEN.....	9
SWOT elemzés a bölcsőde-óvoda közötti átmenet és az összevont intézményi működés vonatkozásában.....	13
4. AZ INTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA	14
Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Felsővárosi Óvodák Intézményegysége.....	14
Benedek Elek Tagóvoda	14
Bervavölgyi Tagóvoda.....	19
Gyermeklánc Tagóvoda	26
Joó János Tagóvoda	29
OVI-VÁR Tagóvoda.....	33
Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Kertvárosi Óvodák Intézményegysége	37
Egri Kertvárosi Tagóvoda.....	37
Epreskert utcai Tagóvoda.....	40
Gyermekkert Tagóvoda.....	45
Ney Ferenc Tagóvoda	49
Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Belvárosi Óvodák Intézményegysége.....	53
Szivárvány Tagóvoda.....	53
Napsugár Tagóvoda	58
Katica Tagóvoda	63
Eszterlánc Tagóvoda	67
Deák Ferenc Tagóvoda	70
Arany János Tagóvoda.....	77
Csillagfény Tagóvoda	81
5. AZ INTÉZMÉNY ADATAI.....	85
6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM KÜLDETÉSE – JÖVŐKÉP – ÓVODAKÉP - GYERMEKKÉP.....	87
Küldetésnyilatkozatunk	87
Jövőképünk.....	87
Óvodaképünk.....	89
Gyermekképünk.....	90

Nevelésfilozófiánk.....	92
7. A MEGVALÓSÍTÁS SZEMÉLYI ÉS TÁRGYIFELTÉTELEI.....	93
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	93
Személyi feltételek.....	93
Az óvoda alkalmazotti létszáma	95
A bölcsődei alkalmazotti létszáma.....	97
Óvodapedagógusok szakirányú – szakvizsgát adó- végzettségei:	98
Napirend	104
Hetirend:	105
8. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI	107
Célja.....	107
Feladatok	107
Egészséges életmódra nevelés	107
Egészséges életmód szokásainak kialakítása	108
Egészséges táplálkozás.....	108
Mozgásfejlesztés és mozgásos nevelés	108
Szabad levegőn tartózkodás	108
Betegségmegelőzés és egészségnevelés	109
Lelki egészség és nyugodt környezet	109
Testápolás, tisztálkodás.....	109
A testápolás, tisztálkodás során kiemelt területek:.....	110
Étkezés	110
Az étkezés pedagógiai jelentősége:	111
Fogápolás	112
Öltözködés	113
Pihenés, alvás	114
Betegségmegelőzés	115
Egészségmegőrzés	116
Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés	118
Az érzelmi, erkölcsi, értékorientált nevelés fő elemei:	118
Erkölcsi nevelés.....	120
Értékorientált közösségi nevelés	121
Nemzeti identitástudat.....	122
Keresztény kulturális értékek átadása	124

Családhoz való kötődés erősítése	125
Anyanyelvi és értelmi nevelés.....	126
Az anyanyelvi nevelés megvalósulási formái	128
Értelmi nevelés alapelvei	130
9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	135
Játék	135
A tevékenységben megvalósuló tanulás	136
Munka jellegű tevékenységek	139
Verselés, mesélés	141
Ének, zene, népi játék, tánc	144
Rajzolás, festés, mintázás kézi munka.....	146
Mindennapos mozgás	149
Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal	152
10. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK ..	156
A gyermeki jogok érvényesülése az óvodában.....	156
11. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK	159
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK	162
A TEHETSÉGES GYERMEK.....	164
12. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELME	165
13. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	170
14. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTUMAI, TERVEZÉSE, ÉRTÉKELÉSE, ELLENŐRZÉSE	174
A tanulási folyamat tervezése.....	175
A csoportnapló.....	176
15. Az oviKréta.....	179
A teljesítményértékelés.....	183
16. ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET	187
17. MELLÉKLETEK	188
Deutsches Erziehungsprogramm	188
A magyar természeti örökségen alapuló rousseau-i természetelvű óvodai program.....	201
A montessori pedagógiai program rövid kivonata	253
FitMonkeys (Maki) csoportok Mozgásba Integrált Csoportprofil	279
A Rogers-pedagógia alkalmazása.....	288
A waldorf-óvodapedagógiai program.....	293

Local english education programme.....	314
Ney ferenc tagóvoda „Okosan az okos eszközökkel” programmal kiegészítve.....	344
Kerek Világ Néphagyományőrző Program	366
„Okosan-Ökosan-Körforgásban a Földünkért” öko szemléletű program.....	386
„Nyisd ki a művészetek kapuját és lépj be rajta” - komplex művészeti nevelés program .	402
Egészségfejlesztési program.....	461
Bölcsődei szakmai programok	484
Cecey éva bölcsőde és micimackó mini bölcsőde.....	484
I.sz. Családi bölcsőde	534
II.sz. Családi bölcsőde	573
III.sz. Családi bölcsőde.....	611
Dobó katica bölcsőde és családi bölcsőde hálózat	650
Montessori bölcsőde és csibe mini bölcsőde	698
Semmelweis ignác bölcsőde	748

1. BEVEZETÉS

Az Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény 2025.08.01-től integrált nevelési intézményként működik, amely magába foglalja a 0-3 éves korosztály bölcsődei ellátását és a 3-7 éves gyermekek óvodai nevelését.

Az intézmény célja, hogy egységes pedagógiai alapelvek mentén, életkori sajátosságokat tiszteletben tartva biztosítsa a kisgyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését és a családok támogatását.

Az integrált működés új lehetőségeket teremt a gyermekek fejlődésének folyamatosságában, a pedagógiai munka összehangolásában, valamint a gyermekek bölcsődéből óvodába való átmenetének támogatásában.

A pedagógiai program célja, hogy irányt mutasson az egységes nevelési rendszer működtetésében, biztosítsa az életkori sajátosságokra épülő, egyénre szabott nevelési környezetet, és megteremtse a biztonságos, elfogadó intézményi légkört minden gyermek számára.

A program szem előtt tartja az egyes intézmények helyi sajátosságait, szokásait, egyéni arculatát még jobban kidomborítva, megőrizve és tiszteletben tartva a kisgyermeknevelők, az óvodapedagógusok módszertani szabadságát.

A fentiek értelmében e program csak általános irányelveket, alapelveket fogalmaz meg, melyek betartása az intézményekben dolgozó valamennyi alkalmazottra érvényes.

*"Milyen embert is akarunk formálni?
A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon, és jóakaraton épülhet."
Szent-Györgyi Albert*

2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A pedagógiai program összeállításakor figyelembe vettük az óvodai és bölcsődei nevelésre vonatkozó aktuális hazai és nemzetközi jogszabályokat, különös tekintettel a 2025. augusztus 1-jétől hatályba lépő rendelkezésekre. Az intézmény a jogszabályi változásokat nyomon követi, és a programját azokhoz igazítja.

Hatályos: 2025. augusztus 1-jétől

Alapvető jogszabályok

1. Magyarország Alaptörvénye

Alapvető jogokat és kötelezettségeket rögzít, beleértve az oktatáshoz való jogot és a gyermekek védelmét.

2. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)

Meghatározza az óvodai nevelés célját, feladatait, és a pedagógiai program készítésének szabályait.

3. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A gyermekvédelmi feladatok és együttműködések szabályozása.

4. 2013. évi V. törvény – Polgári Törvénykönyv (Ptk.)

A szülői jogok és a gyermek jogi képviselője.

5. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

A bölcsődei ellátás szakmai szabályairól szóló rendelet, amely az összevont óvoda-bölcsőde intézmények számára releváns.

6. 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet

A pedagógiai szakszolgálatokról szóló rendelet, amely például a logopédia és fejlesztőpedagógia területén fontos.

Végrehajtási rendeletek és irányelvek

1. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet, amely részletezi az óvodák működésének szabályait.

2. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló rendelet, amely meghatározza az óvodai nevelés alapelveit és céljait.

3. 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséről szóló rendelet, amely az integrált nevelést végző intézmények számára fontos.

4. Az Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata.

5. Az Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Alapító Okirata.

025. augusztus 1-jétől hatályba lépő változások

a) 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet

- Az óvodai nevelés országos alapprogramjának módosítása, amely 2025. szeptember 1-jétől alkalmazandó.
- Főbb változások:
 - A nagycsoportos gyermekek számára napi 45 perces iskola-előkészítő foglalkozások bevezetése.
 - A pedagógiai programok módosítása szükséges az új alapprogram alapján.

b) 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosítása

- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló rendelet módosítása, amely 2025. szeptember 1-jén lép hatályba.
- Főbb változások:
 - Az óvodapedagógusok és nevelést-oktatást közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak számára új, egységes jogviszonytípus és életpálya bevezetése.
 - Teljesítményalapú bérrendszer bevezetése.

3. A BÖLCSŐDE-ÓVODA ÁTMENET AZ INTEGRÁLT INTÉZMÉNYBEN

Szervezeti támogatás

Eger városában az óvodák és bölcsődék összevonása egy egységes intézményvezetés alá nagy lehetőséget nyújt a korai gyermeknevelés és gondozás folyamatának egységesítésére, ugyanakkor kihívásokat is jelent az eltérő korosztályok és különböző telephelyek koordinációjában.

- **Intézményegységek szerinti szakmai irányítás:** Az óvodák három intézményegység-vezetője és a bölcsődei intézményegység-vezető közös vezetői teamként működik együtt az egységes pedagógiai koncepció megvalósításán, de a mindennapi működés szakmai irányítása a korosztályi sajátosságokat figyelembe véve, az adott intézményegység vezetője által történik.
- **Egységes irányelvek, differenciált megvalósítás:** Az intézményegységek között egységes pedagógiai elveket és értékeket határozzunk meg, ugyanakkor a bölcsődei és óvodai nevelési folyamatokat a gyermekek életkori, fejlettségi sajátosságaihoz, szükségleteihez igazítjuk.
- **Koordinációs fórumok:** Rendszeres szakmai megbeszélések és együttműködési fórumok biztosítják az információáramlást, az átmenettel kapcsolatos pedagógiai, szervezeti kérdések egyeztetését, és az egységes fejlesztési irányok kialakítását.
- **Dokumentáció és adatátvitel:** Egységes dokumentációs rendszer kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi a gyermek fejlődési adatainak és egyéni szükségleteinek hatékony átadását a bölcsőde és óvoda között, ezzel segítve az átmenet zökkenőmentességét.
- **Közös továbbképzések:** A bölcsődei és óvodai dolgozók számára közös szakmai képzések szervezése elősegíti a nevelési szemlélet összehangolását, és a hatékony együttműködést.
- **Szülői tájékoztatás és bevonás:** Az egységes vezetés lehetőséget teremt a családok egységes tájékoztatására az átmenettel kapcsolatos elvárásokról, lehetőségekről és a gyermek fejlődésének támogatásáról, valamint a szülőkkel való szorosabb együttműködés kialakítására.

Pedagógiai támogatás

Az intézményrendszer összevonása által a bölcsődei és óvodai nevelés közötti átmenet pedagógiai megközelítése egységes keretek között valósulhat meg, biztosítva a gyermekek fejlődésének folytonosságát.

- **Átmenet tervezése:** A bölcsődei életből az óvodai életbe való átlépés előkészítése már jóval az óvodai beiratkozás előtt megkezdődik, folyamatos kapcsolattartással és a gyermek egyéni fejlettségére szabott beleszoktatási programmal.
- **Egyéni sajátosságok figyelembevétele:** A gyermekek fejlődési tempójának és érzelmi igényeinek megfelelő differenciált fejlesztés, amely a bölcsődei tapasztalatokat és az óvodai követelményeket is szem előtt tartja.
- **Közös szakmai értékrend:** A bölcsődei és óvodai pedagógusok közös nevelési elveket és módszereket alkalmaznak, előtérbe helyezve a játékot, az érzelmi biztonságot, a szociális készségek fejlesztését és a gyermekek személyiségének komplex támogatását.
- **Kommunikáció a szülőkkel:** A családok aktív bevonása az átmenet folyamatába, rendszeres tájékoztatás, szülői értekezletek és tanácsadások, amelyek segítik a szülőket a gyermek igényeinek megfelelő támogatásban.
- **Fejlesztési dokumentáció:** A gyermek fejlődéséről, szükségleteiről készített dokumentáció a bölcsődei és óvodai szakemberek között folyamatosan átadásra kerül, biztosítva a következetes fejlesztést és a személyre szabott nevelést.

A fokozatosság elve – folyamatosság biztosítása

A gyermekek számára az első hat év meghatározó időszak, ahol az érzelmi biztonság, az állandóság és a szeretetteljes kapcsolatok kiemelt jelentőségűek. Az átmenet során ezt az elvet követve:

- már a bölcsődei gondozás időszakában kapcsolatot teremtünk az óvodai nevelőkkel (közös programok, játékos látogatások, ismerkedés az óvodai térrel),
- a gyermekek fejlődési jellemzőinek, egyéni szükségleteinek ismeretében javaslatot adunk a megfelelő óvodai csoportba kerülésre (pl. vegyes életkorú, homogén vagy integrált csoportba),
- az óvodapedagógusok számára elérhetővé tesszük a bölcsődei gyermekek fejlődési naplóját, személyes jellemzését, különös tekintettel a szokásrendszerre, kommunikációs sajátosságokra, szociális érettségre, és az esetleges fejlesztési szükségletekre.

Kapcsolattartás a szülőkkel az átmenet során

A szülőknek kulcsszerepük van abban, hogy gyermekük az átmenetet biztonságban élje meg. Ennek érdekében:

- már a bölcsődei nevelés végéhez közeledve szülői tájékoztatót, fórumot tartunk az óvodai életről,
- lehetőséget biztosítunk közös családi rendezvényekre, ahol a szülők találkozhatnak az óvodai dolgozókkal,

Nevelőtestületi és szervezeti szintű együttműködés

Az összevont intézmény nevelőtestülete közös alapelvek mentén dolgozik. Ez biztosítja a bölcsődei és óvodai nevelési szakasz közötti egységes szemléletmódot:

- közös szakmai napokat, hospitálásokat, esetmegbeszéléseket szervezünk, ahol a két szakterület pedagógusai és gondozói közösen értelmezik a gyermekek szükségleteit,
- külön figyelmet fordítunk a 2,5–3 éves korosztály átmeneti helyzetére: náluk a beszoktatás időtartama akár hosszabbra is nyúlhat, és figyelembe kell venni az egyéni szociális érettséget.

Módszertani és gyakorlati lehetőségek

A nevelési program lehetővé teszi a következetes, játékos alapú, gyermekközpontú megközelítést már a legkisebbeknél is:

- az óvodai beszoktatás módszertani alapja a bölcsődei gondozási elvek folytatása: egyénre szabott, szülő jelenlétére lehetőséget adó, fokozatosan növekvő bent tartózkodással zajlik,
- az óvodai napirend kialakítása során figyelembe vesszük a bölcsődéből érkező gyermekek élettani és pszichés szükségleteit (pl. alvásigény, étkezési szokások, bilire),
- a kisgyermeknevelők és óvodapedagógusok közösen dolgozzák ki azokat a tevékenységi formákat, amelyek segítik a bölcsődés gyermekek beilleszkedését.

A gyermekközpontú szemlélet erősítése

A 0–6-7 éves korosztály fejlődése nem mesterséges szakaszokban történik, hanem természetes folyamatként. Ennek jegyében intézményünk kiemelt célja, hogy:

- a gyermekek egyéni érési ütemét figyelembe véve történjen a nevelés,
- biztosítsuk a játék elsődlegességét minden korosztályban, és ennek pedagógiai jelentőségét mind a kisgyermeknevelők, mind az óvodapedagógusok egységesen képviseljék,
- az óvodai tevékenységeket gazdagítsuk a bölcsődés korosztály tapasztalati tanulását segítő elemekkel, így biztosítva a fejlődési folyamat zökkenőmentességét.

SWOT ELEMZÉS A BÖLCSŐDE-ÓVODA KÖZÖTTI ÁTMENET ÉS AZ ÖSSZEVONT INTÉZMÉNYI MŰKÖDÉS VONATKOZÁSÁBAN

Erősségek (Strengths)

- Folyamatos nevelési környezet 0-6(7) éves korig – egységes szemlélet kialakításának lehetősége.
- Zökkenőmentesebb átmenet biztosítása a 3 éves korosztály számára.
- Szorosabb szülő-pedagógus együttműködés kialakításának lehetősége.
- Egységes pedagógiai és fejlesztési elvek kialakítása.
- Hatékonyabb erőforrás-felhasználás.

Lehetőségek (Opportunities)

- Új, innovatív nevelési modellek kipróbálása, melyek átívelnek a bölcsődei és óvodai korosztályon
- A pedagógiai kultúra és együttműködés mélyítése – közös szakmai napok, képzések, hospitálások.
- Egyéni fejlesztések gördülékenyebb folytatása óvodába lépés után – az előzmények ismeretében.
- A környezet tudatos kialakítása (térstruktúra, eszközök, szokásrend) a zökkenőmentes átmenetért.
- Szakemberek közötti tudásmegosztás, tapasztalatcsere.

Gyengeségek (Weakness)

- Eltérő szakmai háttér a bölcsődei és óvodai dolgozók között – másfajta képzési struktúrák.
- A kommunikációs és munkaszervezési gyakorlatok egységesítése időigényes.
- A nevelési elvek és elvárások eltérő értelmezése – különösen az önállóság, játékoság vagy gondozás terén.
- A személyi feltételek átszervezése (pl. helyettesítés, munkakörök összehangolása) kezdetben nehézséget okozhat.
- Intézményvezetés és munkaszervezés bonyolódása.

Veszélyek/Kockázatok (Threats)

- A túl gyors összevonás szervezeti és szakmai zavarokat okozhat, ha nincs kellő előkészítés.
- A gyermekekre gyakorolt pszichés terhelés növekedhet, ha az átmenet nem egyénre szabott.
- A szülők bizalmatlansága nőhet, ha az átmenet nem átlátható, vagy ha kevés a tájékoztatás.
- Túlterhelődhet a nevelőtestület, ha nem történik feladat- és felelősségmegosztás.
- A kötelező dokumentációs terhek megnövekedhetnek – ha nincs hatékony adminisztrációs rendszer.

4. AZ INTÉZMÉNYEK BEMUTATÁSA

EGRI BÖLCSŐDEI ÉS ÓVODAI INTÉZMÉNY FELSŐVÁROSI ÓVODÁK INTÉZMÉNYEGYSÉGE

Benedek Elek Tagóvoda

A Benedek Elek Óvoda Eger Felsővárosi lakótelep egyik óvodája, amely a Vallon úton található. 1973-ban nyitotta meg kapuit városunk gyerekei számára. Közvetlen szomszédságában általános iskola, illetve középfokú intézmény van. A Benedek Elek Óvoda, mint székhely óvoda a Felsővárosi óvodák 5 tagintézmény összevonásával működött 2011. augusztus 01-től 2025. július 1-ig.

Az óvodánkban 4 gyermekcsoport van, a gyermekcsoportokat vegyes életkor szerint szervezzük.

Az óvoda épülete lehetővé teszi, hogy kisebb csoportokban is tudjunk gyermekeinkkel foglalkozni, a fejlesztőszobánk is lehetőséget nyújt erre.

Óvodánk udvara alkalmas a szabad levegőn töltött időben mind a játszótéri játszásra, mind a nagy mozgásra, mind a környezetünk ápolására és megismerésére.

A hozzánk járó családoknak lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők-gyerekek választhassanak csoportot, a testvér gyerekek egy csoportba járhatnak, illetve a gyerekek, - amennyiben 4 évet töltenek az óvodában - az óvodáskor végéig egy csoportba maradhatnak. Nevelőtestületünk gyermekszeretete, toleranciája, empátiája, pedagógusi hitvallása és szakmai felkészültsége lehetőséget ad arra, hogy az érzelmi biztonságot nyújtó óvodai nevelést biztosítsunk az ide járó gyermekek számára.

Pedagógusaink folyamatos szakmai képzésben vesznek részt, melyek megfelelő felkészültséget biztosítanak hatékony nevelőmunkájukhoz, igyekeznek megújulni, tovább képezni tudásukat. Óvodánk nevelőtestülete és vezetése azonos értékrend, pedagógiai elvek, és célok alapján munkálkodik, hogy gyermekeink felkészülten, a további életszakasz megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint elérésével kezdhessék meg életük újabb fontos szakaszát, az iskoláskort.

A gyermeki tevékenységek élménygazdag megszervezésével, óvodai nevelésünk fő célkitűzése az életkori- és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, illetve a speciális szükségletek figyelembevételével a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, hátrányaik

csökkentése. Ezen belül az egészséges életmód iránti igény kialakítására, az egészség fejlesztésére, a közösségi együttéléshez nélkülözhetetlen szabályok, erkölcsi normák megalapozására és a kognitív kompetenciákhoz szükséges képességek fejlesztésére fektetjük a hangsúlyt.

A szabad játékot a tevékenységek sorában elsődleges, kiemelt, semmi mással nem helyettesíthető alaptevékenységnek tekintjük, mivel itt figyelhetők meg legjobban a személyiségük sajátosságai és fejleszthetőek leghatékonyabban a gyermekek.

Az óvoda programját a mesére építjük Benedek Elek útján haladva. Azt valljuk, hogy a mese a gyermekek lelki tápláléka. Nemcsak szórakoztat, de tanít, nevel, fejleszt a szókincset, segíti az én tudat kialakulását.

A gyermekek személyiségének fejlesztése, képességeinek kibontakoztatása a családi nevelést kiegészítve történik, jó kapcsolatot ápolva a családokkal, együttműködve a szülőkkel, a megfelelő szakemberekkel, szervezetekkel, képviselőkkel.

2018. óta Örökös Zöld óvoda révén igyekszünk olyan szokásokat kialakítani, amelyek megalapozzák a környezettudatos magatartást, a fenntarthatóságra nevelést. Kézműves tevékenységeinkhez rendszeresen felhasználunk újrahasznosítható hulladékokat. Téma választásainkkor beépítjük az ehhez kapcsolódó jeles napokat és ünnepeket.

Az angol nyelvvel való ismerkedés óvodánk kiemelt profilja

A nyelv használata a kétnyelvű családmoddellre épít, melyben a gyermekek ösztönösen a használt nyelv alapján kommunikálva vesznek részt a nevelésben. Így az angol nyelv természetes módon jut el a gyerekekhez.

A mindennapi élethelyzetekbe és a párhuzamos tevékenységekbe ágyazott angol nyelvhez szoktatás elve érvényesül. Ez alapján a gyermekek életszerű helyzetekben, az óvodai életbe beépített módon ismerkednek meg az angol nyelvvel óvodapedagógusaink által. A gyermekek már az óvodába lépés első pillanatától ismerkedhetnek a nyelvvel. Folyamatosan, az egész nap során jelen van a gyermekek tevékenységeihez kapcsolódóan, játéktevékenységekben, dalokon, játékokon, mondókázáson, verselésen keresztül. A játék, mint a kisgyermekkor legfőbb tevékenysége, tanulási módja, alapvető életkategóriája az idegen nyelv közvetítésének is a legfőbb terepe és eszköze, hisz a gyermek számára ez a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység. Szeretnénk, ha a nyelvelsajátítás nem csak játékos tanulás lenne, hanem önkéntességen alapuló, örömforrást jelentő valódi játék. Megfelelő tárgyi feltételekkel bíró, kellemes, családi, inspiráló légkörben a gyermekek nagyon fogékonyak, nyitottak az új dolgok befogadására.

Játék

Ezt kihasználva számtalan ismertet tudunk a gyermekeknek közvetíteni, átadni a játék folyamatokban. Arra törekszünk, hogy a gyermekek észrevétlenül sajátíthassák el az életkorukhoz igazított idegen nyelvi szókincset. Az ölbeli játékok, a szabályjátékok: társasjátékok, a memória játékok, szín és szám kártyák, mozgásos szabályjátékok, futó-, fogójátékok stb. mind alkalmasak arra, hogy építsük, bővítsük a gyerekek szókincsét. A bábozás, a dramatizálás ugyancsak pozitívan befolyásolja a gyerekek idegen nyelvi fejlesztését, az építő és szerepjátékok során szintén természetes közegben hallják a gyermekek idegen anyanyelvű társaik beszédét és az óvodapedagógus közléseit. A játék bő lehetőséget ad szókincsfejlesztésre (pl. játékeszközök neve, színe, helye, rakodás szókincse, berendezési tárgyak neve, megszólítások, javaslatok, számolás, sorszámok, a fő cselekvéseket kifejező igék (és az igeidők), irányok, jelzők, határozószók ...), a beszédértés fejlesztésére, a gondolatközlés gyakorlására.

A tevékenységek a gyermekek spontán érdeklődésén alapulnak.

A játékos nyelvhez szoktatás a napi pedagógiai gyakorlat részévé vált, melyben, az életkori specifikumok figyelembevételével kommunikációs szituációban gyakorolhatják a gyermekek az idegen nyelv használatát. Az angol nyelvi nevelés során a játékosságot szem előtt tartva tesszük lehetővé, hogy a gyermekek megszeressék és örömmel használják az angol nyelvet. Törekszünk arra, hogy a gyermekek a megismert nyelvi elemeket, kifejezéseket spontán módon tudják és merjék alkalmazni.

A mindennapos mese, vers tevékenység, a mese két nyelven történő megismertetése a gyermekek kétnyelvű kultúrájának fejlesztése érdekében kiemelt jelentőségű lehet. A mondókák, versek az angol nyelv kifejezéséhez, dallamához, ritmusához szoktatják a gyermekeket. A mese, vers mindkét nyelven történő hallgatásával a nyelvi különbségek érzékeltetése, az angol szavak megértésének erősítése megvalósul.

Mind az anyanyelvi mind az idegen nyelvi nevelés fontos eszközének tekintjük a mondókázást, a versmondást és a mesehallgatást. Az eredeti hangzásuk, ritmusuk, hangulatuk, a képi erejük adja pótolhatatlan szerepüket. Feladatunk, hogy a versek, mondókák, rövid mesék segítségével szeretessük meg a magyar illetve az angol nyelvet is. Kiválasztásukkor ügyelünk arra, hogy játék, mozdulat, vagy kifejező metakommunikáció, eszköz, pl. báb kapcsolódjon hozzájuk, nyelvezetük kezdetben minél egyszerűbb legyen. A mozgás, tánc a gesztusok, mimikai játékok a nem verbális kommunikáció legősibb eszközei. Az idegen nyelv megismerésében, elsajátításában fontos szerepet szánunk nekik.

Énekléssel, dalos játékokkal célunk, a kétnyelvű identitástudat kialakítása, a gyermekek zenei ízlésének formálása. Az éneklés, a zenehallgatás formálja az ízlést és a zenei képességeket. Más népek zenéjének dallamvilága, szövege pedig változatos esztétikai élményt nyújt. Az idegen nyelvű énekek éneklése, dalosjátékok játszása, vagy a tánc motívumok tanítása közben fejlődik az aktív szókincs, a gyermekdalok hallgatása pedig a passzív szókincs növekedését szolgálja. Mindkettő segíti a helyes kiejtés kialakulását. Feladataink között szerepel, hogy az óvodásaink számára rendszeresen kínálunk mozgással kísért énekeket, énekes játékokat és gyakran játszunk azokat. Emellett többször hallgattatunk eredeti angol hanganyagokat, főként azért, hogy az angol népi gyermekdalokat és műdalokat megismertessük, hangzás és ritmus világukat érzékeltessük, s ezeket később együtt énekeljük. A zenei anyagot a gyerekek aktív és passzív szókincsének fejlesztésére is használjuk. A szövegek mellett megnevezzük a dramatikus kellékeket, a ritmus eszközöket, a téralakzatokat, irányokat, tánc lépéseket. A külföldi gyerekek számára bemutatjuk, tanítjuk a magyar gyermekzenét, körjátékokat és táncot.

A projektek, tematikus műveltségterületek komplex feldolgozása lehetőség szerint két nyelven történik.

A gyakorló, ismétlésre lehetőséget adó játékban megvalósuló tevékenységek segítik a szókincs bővítését és a szavak, mondatok bevételezését.

A mindennapi élethelyzetek, egymás közötti kommunikáció is erősíti a nyelv átadásának sikerét.

A magyar anyanyelvi nevelés mellett folyó idegen nyelv, erősíti a magyar nyelvben történő tájékozódást, szavak jelentését, mondatalkotást. Mindkét nyelv feltételezi a másik nyelven történő fejlettebb anyanyelvi tudást.

Feladataink:

- a játék lehetőségeinek kihasználása a két nyelv használatára
- mintaszerű beszéd, érthető kiejtés
- az utánzáson alapuló beszédtanulás
- a gyakori ismétlés
- a beszédtanulás játékszituációkba ágyazva valósuljon meg
- élethelyzetekben használni az idegen nyelvet ugyanúgy, mint a játéktevékenységek kapcsán
- minden tevékenységterületet felölelően: ének-zene, mese-vers, mozgás, vizuális tevékenységek, környezeti ismeretek
- a gyermek aktív részvétele

- a gyermek érzelmi azonosulása
- intenzív kommunikáció
- differenciálás
- gyermek fejlettségének ismerete

Fejlődés várható jellemzői

- Alapszintű kommunikáció, mondatalkotás angol nyelven, angol gyerekek magyar nyelven
- Angol nyelvű mondóka, vers, ének, mese ismerete
- Érthető angol kiejtés
- Mondatalkotáshoz, egyszerű kérdések megválaszolásához szükséges aktív szókincs
- Az angol megértéséhez szükséges bő passzív szókincs
- Élethelyzetükben lévő tárgyak, mindennapi élethelyzetükhöz kapcsolódó cselekvések megnevezése

Bervavölgyi Tagóvoda

Eger, I.sz. ltp. 9.ép

Óvodánk mottója

„Tegyétek növendéketeket figyelmissé a természet jelenségei iránt, s akkor csakhamar kíváncsivá fogjátok tenni! Mialatt azonban tápláljátok kíváncsiságát, soha ne siessetek kielégíteni! Adjátok keze ügyébe a kérdéseket, és hagyjátok, hadd oldja meg ő maga! Ne azért tegyen szert tudásra, mert ti megmondtátok neki, hanem azért, mert magától megértette: ne tanulja a tudományt, hanem találja fel. Ha csak egyszer is tekintéllyel helyettesítitek a gondolatot elméjében, nem fog többé gondolkodni, mások véleményének játékszerévé válik mindörökre!”

Rousseau

Óvodánk távol a város zajától, Eger külvárosi részén, zöld övezetben a Berva-völgy lábánál található. A Felsővárosi Benedek Elek óvoda tagóvodájaként működik 2011 óta.

Csendes, kertvárosi övezetben, az 1950-es években épült, gyár területéhez tartozó Berva lakótelep központjában. Óvodánk 1952-től-1992 júniusáig Finomszerelvénygyár fenntartása alatt működött. 1992-ben gyár megszűnésével a 3 csoportos óvodát Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata vette át. 1993-ban az akkor 3 csoportos felnémeti, Kovács Jakab úti óvoda tagóvodaként csatlakozott. Az alacsonyabb gyermeklétszám miatt évekig mindkét óvodában 2-2 csoport működött. 2003-ban a felnémeti tagóvoda veszélyessé vált, emiatt az óvodaépületet bezárták és a 2 csoport Bervavölgyi óvodába költözött át, 4 csoportos óvodaként működve tovább.

2011-től a Benedek Elek Óvoda Bervavölgyi Tagóvodájaként működik. Óvodánk távol a város zajától, zöld övezetben található. Közvetlen környezetünkben erdő, patak, szántó, mező, park kínál számtalan lehetőséget. Az épület egy csendes lakótelep központi részére épült, egy társasház felső szintjére, és az épületünkhöz tartozik az alsó szinten tornaterem, fejlesztő szoba, és egy Közösségi terem. Az akkori tervek szerint óvoda és bölcsőde is üzemelt a falak között. Miután az intézmény már csak óvodaként működött tovább, a nagyméretű helyiségek számtalan megvalósítható lehetőséget kínáltak, aminek végső átalakítására 2018-ban került sor. A gyermekek számára az elmúlt évek alatt az átlagnál nagyobb méretű csoportszobákat, tornatermet, öltözőszobákat, fejlesztőhelyiséget, korszerű mosdóhelyiséget és egyéb funkciójú helyiséget tudtunk kialakítani. A folyosóinkat átalakítva teret biztosítunk a szabad mozgás

lehetőségeinek: mászófal, csúszda, taktilis érzékelő pálya, homokozó teszi aktívabbá a gyermekek életét óvodánkban. A Tagintézményünkben jelenleg 3 csoport működik. HH-HHH gyermekink aránya évek óta 20% körüli, de a programunkkal sikeresen integrálunk SNI, illetve BTMN gyermekeket, az ő arányuk 10% feletti évente.

Pedagógiai munkánkat kiemelten a Zöld Óvoda tartalmakra épülő, a külső világ megismerését és természeti környezetünk védelmét hangsúlyozó nevelési tartalmak jellemzik. 2008-ban, óvodánk, a környezeti nevelés terén végzett kiemelkedő munkájáért megkapta a Zöld Óvoda címet, majd 2018-ban elnyertük az Örökös Zöld Óvoda címet is. Zöld tevékenységünk napjainkba az Energiaügyi Minisztérium Zöld Óvoda hálózatának Heves Vármegyei Bázisintézményi Munkásságában teljesedik ki.

Önálló arculatunkat a Magyar Természeti Örökségen alapuló Rousseau Természetelvű Nevelési programunk alkotja.

2018-tól a Rousseau-i Természetelvű Óvodai Nevelési Program alapján neveljük, fejlesztjük a hozzánk járó gyermekeket.

Ettől az időtől kezdve „belsőleg”-mint gyakorlatban, és „külsőleg” is új arculattal, elvekkal dolgozunk. Közelebb hoztuk a természetet, és mi magunk is közelebb kerültünk a természethez, a gyermekeink egyéni természetéhez.:

A Rousseau-i program az Alapprogramban meghatározott elvekkal egységben nyer létjogosultságot.

A Rousseau Természetelvű Nevelési programunk célja hogy a XVIII. században, Rousseau által megfogalmazott alapelveket alapján egy mai, XXI. századnak megfelelő, természet közeli óvodai programra tegyünk ajánlást, ahol a gyermek közvetlen tapasztalatszerzés útján, az érzékszerveire építve ismeri meg elsősorban önmagát, majd az őt körülvevő világot, ezáltal fejlesztve a gyermek képességeit, készségeit, mely determinálja arra, hogy egy másik dimenzióba lépve képes legyen a folyamatos fejlődésre élete végéig

„Szeressétek a gyermekkort, járuljatok hozzá a játékaikhoz, kedvteléseikhez, szeretetre méltó ösztönöleléshez. Van –e köztetek, aki nem kívánta néha vissza azt a kort, amikor a nevetés mindig az ajkunkon, és amikor a lélekben mindig béke honol?” /Rousseau/

Nevelési programunk alapján kiemelt céljaink

- adott terepen végzett tevékenykedés
- összefüggések megláttatása, kognitív gondolkodás fejlesztése a természet lehetőségeit felhasználva
- cselekedtetésen, tapasztaláson alapuló élményszerzés

- spontaneitás, azonnali reakció
- környezettudatos magatartásformák megalapozása
- az egészséges életmód kialakítása
- a természeti környezethez fűződő pozitív viszony kialakulása
- természetes életterek megtapasztalása

„Óvodás korban a gyermek csak a jelennek él. Képességei és vágya egyensúlyban állnak egymással. E harmóniát meg kell őrizni, mert ekkor tökéletesedik az érzékelés, és a gyermek a saját érzékelhető világával ismerkedik meg, melynek középpontja önmaga. Szabadon mozoghat, hogy tapasztalása útján felfedezze környezetét, és az abban érvényesülő szabályokat.”/ Rousseau/

A nevelés az óvoda **belső és külső környezete** által adott **spontán helyzetek** kihasználásával történik, ezen helyzetek, tárgyak, természeti jelenségek, élő környezet adta kincsek felkeltve a gyermekek érdeklődését, motiválják arra, hogy kielégítsék kíváncsiságukat.

Játékainkhoz, tevékenységeinkhez a természet kincseit, és az óvodapedagógusok kreativitását használjuk. Sétáink, kirándulásaink során gyűjtögetjük a természet által elengedett kincseket, otthonról a természetes anyagú újra felhasználható dolgokat, amelyeket a gyermekeinkkel közösen játékká alakítunk, illetve játékeszközként használva a gyermekeink képzelőerejét, kreativitását hivatottak fejleszteni.

Tevékenységtartalmak feldolgozása a mindennapokban, Rousseai program alapján kinn és benn

- Külső világ tevékeny megismerése: Felfedezések, megtapasztalások, kutatások a természetben.

Tevékenységeink témájának tervezése a külső világ témakörei köré épülnek, a természet változásai, az időjárás a mindennapjaink meghatározó elemei. Délelőtti napjaink nagytöbbsége a külső helyszíneink felfedezésével zajlik, és a spontaneitás, a gyermekek rácsodálkozásához, kíváncsiságához igazodó téma feldolgozás már a mindennapjaink része.

Kísérletek, játékok, szabad játékba ágyazott tanulás a természet kincseivel a csoportszobában

Az adott időszak témáihoz kapcsolódóan a csoportszobáinkban is végzünk kísérleteket, illetve a gyermekeink szabad játékába is igyekszünk becsempészni a feldolgozandó ismereteket.

Ilyenkor használjuk az összegyűjtött kincseket, vizsgálódunk, vagy játékba ágyazott tanulás eszközeiként hasznosítjuk a meglévő alapanyagokat.

Matematikai tartalmak

Matematikai tapasztalataink is közvetlen környezetükből származnak, mely ott található a pocsolyákban, a kavicsokban, a növényekben, azok részeiben a kertekben, a séták, kirándulások helyszínein. A gyermekeink számára a matematikai ismeretek megszerzéséhez a természet világát hívjuk segítségül. A természet kincsei a matematikai műveletek, a számosság, a csoportosítás, a halmazalkotás az összehasonlítás, a mérés minden lehetőségét felkínálja, mi pedig élünk vele, és játékosan, de főként közvetlen megtapasztalva adjuk át az ismereteket a gyermekinknek. (Pl: Melyik a pocsolya *legmélyebb* pontja? Álljunk bele, és mérjük meg! Kinek a kosara rejti a *legtöbb* gesztenyét? Számoljuk meg, ki találta a leghosszabb gilisztát?

A csoportszobában a szabad és párhuzamos játékba ágyazzuk a matematikai tapasztalatok megszerzésének lehetőségeit. Számolunk kavicsal, gesztenyével, kisebb és nagyobb, több és kevesebb termést hasonlítunk össze. Hosszabb és rövidebb kerítést készítünk botokból vagy kukorica szárából, farönkökből építünk alacsonyabb vagy magasabb várat.

A mozgás

A mozgás, a szabad mozgás az óvodás korú gyermek lételeme. Ha tele van energiával, mozog, ha elfáradt a gondolkodásban, mozog, ha unatkozik mozog, ha játszana, mozog. A szabad mozgás lehetősége biztosított az óvoda csoportszobájában és a folyosón is. Csúszda, mászófal, egyensúlyozó játékok, taktilis érzékelő pálya áll a gyermekek rendelkezésére. Az óvodai bútoraink gyakran „változnak” alagúttá, csúszó, mászó pályává.

A szabadban történő játékos mozgás kapcsolatának beépítése a felfedező tevékenységbe a mindennapok része. (Van tornatermünk, de minden mozgásforma gyakorolható a természetben.) Fára másznak a gyermekeink, a földúton futnak, másznak, a fűben, domboldaltól gurulnak, a szalma báláról ugranak...hiszem, hogy a nagy tér, a friss levegő, és a természet kínálta lehetőségek a mozgásfejlesztés leggyermekközpontúbb alternatívája.

Verselés, mesélés

Rohanó világban élünk. A gyermekek mindennapjait áthatja a digitális világ, a jól megrajzolt, színes, minden igényt kielégítő mesék, hősök tárháza. Le kell ülni a képernyő elé, és mozdulatlanul meredni rá, nincs már szükség önálló képzeletre, csak nézni kell, és készen kapják a gyermekek a virtuális világot.

Ezzel szemben az óvodai mesék, versek, történetek szoros kapcsolatban vannak a természet megismerésével, folyamatainak és életének működésével. A mesék legtöbbször a természetben játszódik, állatok, növények személyesednek meg benne. Rousseau-san mesélni a természetben azt jelenti, hogy a természet kincseit használjuk eszközként, és a gyermekek képzeletére bízunk, hogy hogyan elevenedik meg három almából, tobozból, faágacskákból, kis kavicsokból a három kismalac meséje. Ahogyan mintát nyújtunk a gyermekek számára a botokkal, fakorongokkal történő mesélésben, úgy fejlődik az ő képzeletük is ebbe az irányba, és válnak egyre kreatívabbá saját meséik, játékaik feldolgozásához.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A természeti környezetben mindennek hangja van, csak meg kell hallani. A patak csobogását, a szél fúvását, a kövek, botok összekoccanását meg kell ismertetni a gyermekekkel. A természetes anyagokból, növényekből, hulladékokból hangszerek egész tárházát lehet elkészíteni, vagy a földről felvéve, a dalaink mellé egy túra, kirándulás közben azonnal hangszerként használni. Az éneklés a természetben a jókedvet és a vidámságot erősíti. Nincs hangulatosabb és egyszerűbb annál, mint egy pázsiton körjátékozni, vagy az erdő fái alatt énekelni, és a termésekkel zenélni hozzá.

Csoportszobáinkban is tudjuk alkalmazni ezeket a lehetőségeket, az összegyűjtött kincsek a nap bármely pillanatában a gyermekek rendelkezésére állnak egy kis zenéléshez, zenekar alakításához. Ezeket a hangszereket bővítjük még az újra felhasználható hulladékból, közösen elkészíthető hangszereinkkel. A dalos játékaink a természeti jelenségekhez, jeles napokhoz is kapcsolódnak.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

E tevékenységünk témaköreit, eszközeit is a természet tárja elénk

Egyik nagyon kedvelt tevékenységünk a természetben megvalósítható vizualitás (földbe, homokba, hóba, köre, kövel, fával, levéllel) Sárba tudunk rajzolni a gyermekekkel, hóból szobrot, építményt készíteni, rajzolni. Levelekből, szárazból képet alkotni. És nem baj, ha elfújja a szél, legközelebb készítünk másikat. A természet ezernyi csodájának megjelenítése bármilyen anyaggal, bármilyen technikával megvalósítható a mindennapokban, akár a természetben, akár a csoportszobában.

Játékeszközünk nagyrészt is a gyermekekkel közösen készítjük el. Társasjátékok, fejlesztőjátékok készülnek a kezeink által, amelyekre a gyermekek is nagyon büszkék. És nem baj, ha tönkre megy, készítünk másikat.

Őszi és tavaszi erdei napok óvodánkban

Az első erdei táborunkat 2007-ben szerveztük meg, A Bükki Nemzeti Parkkal partneri kapcsolatot kialakítva, és ma is együttműködésben dolgozunk azon, hogy a gyermekeknek minél szélesebb és izgalmasabb élményt tudjunk nyújtani a Természet közvetlen felfedezéséhez. Ma már évente 2x, 3-3 napot szervezünk, napközis jelleggel a BNPI Oktatóközpontjában, a Bükk hegység lábánál, természetvédelmi területen. Egész napunkat a természetben töltjük, itt étkezünk, túrázunk, felfedezünk, kísérletezünk. A természetvédelmi területen előtérbe kerül, és nagy hangsúlyt kap a környezetünk védelmére nevelés. Ezeken a napokon környezeti nevelők segítik munkánkat, tárgyi tudásunk bővülését. Olyan tapasztalásokat szereznek gyermekeink, amelyekre addig még nem volt lehetőségünk, és amelyeket csak a kiemelt helyszínünk, a Bükki Nemzeti Park élővilága, természeti környezete képes biztosítani számunkra.

A természetvédelmi területen előtérbe kerül, és nagy hangsúlyt kap a környezetünk védelmére nevelés.

A Rousseaui dokumentáció dióhéjban, mert a gyakorlat a fontos

A dokumentációt, a tervezés átdolgozását is megkívánta a program néhány specifikus eleme. Olyan csoportnapló került kidolgozásra, amely a törvény által előírt minden elemet tartalmaz, de minden oldala Rousseaui idézettel kezdődik, és a tartalmának címeit Rousseau szavaival neveztük át:

- Az óvodapedagógus: A gyermekek nevelője
„Az ő dolga hogy megismertesse növendékével a világot, ami ebben a szakaszban a természeti környezetet és a gyermek saját belső világát jelenti.” (Rousseau)
- A befogadás: „A nevelés első szakasza „
- Csoportprofil: „Az egyén egyesül a többiekkel”
- Szokás, szabályrendszer: „Az emberi kötelességek tudománya”
- STB...

A tervezésnél, a kötelezően előírt tervezés dokumentumait készítjük el mi is: pl a hét pedagógiai terve, reflexió, stb, de egy dolog nagyon fontos: Nem készítünk előre írásban napi tervet, hanem a délelőtti történései alapján rögzítjük az aznap megvalósuló, komplex tevékenységeinket, kiemelve benne azokat a tartalmakat, amelyek a gyermekeink spontán ötleteiből bontakoztak ki. Ezekre tudunk a jövőben építeni, hiszen így érezzük meg, mi érdekli a gyermekeinket

igazán, mire csodálkoznak rá, mik azok az ismeretek, amelyeket még nem szereztek meg. Cél: a tevékenykedésre motivált, kreatív természetközeli emberpalánta boldogulásának megalapozása

„Tegyétek növendéketeket figyelmezzé a természet jelenségei iránt, s akkor csakhamar kíváncsivá fogjátok tenni! Mialatt azonban tápláljátok kíváncsiságát, soha ne siessetek kielégíteni! Adjátok keze ügyébe a kérdéseket, és hagyjátok, hadd oldja meg ő maga! Ne azért tegyen szert tudásra, mert ti megmondtátok neki, hanem azért, mert magától megértette: ne tanulja a tudományt, hanem találja fel. Ha csak egyszer is tekintéllyel helyettesítitek a gondolatot elméjében, nem fog többé gondolkodni, mások véleményének játékszerévé válik mindörökre.”

(Rousseau)

Gyermeklánc Tagóvoda

3300 Eger, Vízimolnár utca 1.

Óvodánkat 1981-ben adták át, 4 csoporttal működünk, melyek nevüket növényekről és állatokról kapták: Búzavirág csoport, Pitypang csoport, Csalogány csoport, Fittmonkeys csoport. Kollégáink létszáma 13 fő: óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák és egy fő konyhas alkotja kollektívánkat.

A mellettünk lévő bölcsődével közös az épületünk és rendszeres, jó kommunikáció, együttműködés jellemzi kapcsolattartásunkat.

A hozzánk járó gyermekek nagy része a környező lakótelepről érkezik, ezért prioritást élvez a napi tevékenységeink körében a mozgás, melyet megfelelő térrel, mozgásra ösztönző játékokkal, mozgást segítő eszközökkel támogat nevelőtestületünk.

A sokoldalú, változatos mozgás lehetőségek kihasználása érdekében csoportszobákon kívüli területeket is használatba vettünk pl. folyosó, öltöző.

Ez a tevékenység a 3-7 éves gyermekek lételeme, minden képességfejlesztés, minden további fejlődés alapja. Hangsúlyozottan foglalkozunk azzal, hogy játékidő alatt is biztosítsunk lehetőséget a biztonságos mozgásra.

A 2024/2025-ös nevelési évtől egy csoport - Fittmonkeys csoport- kiemelten mozgás központú szervezésben éli az óvodai mindennapokat, szülői választása alapján. Alapítványi támogatás mellett, olyan sokszínű mozgásformában vesznek részt a gyermekek, mely a mozgásba integrált tanulást segíti elő és alkalmazza hatékonyan.

Csoportjainkban kiemelten fontosnak tartjuk az anyanyelvi nevelést, a megfelelő kommunikáció, az önkifejezés elsajátítását és a hatékony, sikeres konfliktuskezelést.

Folyosóinkon pihenő-hinták találhatóak, ahová gyermekeink igény szerint elvonulhatnak, közösen kialakított szabályok betartásával Kiemelten fontos számunkra gyermekeink egészsége. Ezt a célt szolgálja Parajdi só-kőből kialakított só szobánk és rendkívül jól felszerelt tornatermünk /tornaeszközök, mászófal, nagy mennyiségű bordásfal/

Az óvodához lakótelepi viszonylatban nagy alapterületű játszóudvar tartozik, mely természet közeli, hiszen udvarunkon rengeteg fa, bokor, virág található illetve közvetlenül mellettünk folyik az Eger-patak is, ahol rendszeresen megfigyelünk vízi madarakat is. Ideális az intenzív mozgásokhoz.

Udvarunkon lehetőség intenzív mozgásra, de a kisebb, félénkebb gyermekek elvonulására is. A kinn tartózkodás idején biztonságos, kellemes és változatos udvari játékot biztosítunk gyermekeink számára: rollerek, biciklik, kismotorok, fészekhinta, csúszda, két homokozó áll a gyermekek rendelkezésére. Elvünk, hogy minden évszakban és időjárási viszonyoknak megfelelően lehetőséget biztosítsunk a gyerekeknek a szabad levegőn való aktív játékra, mozgásra, rendszeresen szervezünk tapasztalatokat, ismereteket nyújtó sétákat.

Esős idő esetén a csoportjainkhoz tartozó fedett teraszainkat használjuk ki a levegőzéshez, mozgáshoz, játékhoz.

Óvodánk büszkén viseli az „Örökös Zöld Óvoda” címet. Ezen címhez hűen kiemelten figyelünk környezetünkre, a nálunk megforduló madarakra, virágos kiskertet alakítottunk ki, növényeket ültetünk, melyeket folyamatosan gondozunk. Fontosnak tartjuk, olyan gyermekek nevelését, akik érzékenyek környezetükre, észreveszik és óvják a szépet mesterséges és természetes környezetükben egyaránt. A 2025-ös évben intézményünk megszerezte a Madárbarát Óvoda címet, mely kötelez bennünket az egész éves madárgondozásra és lehetőséget biztosít a madarak megfigyelésre.

Csatlakoztunk az Ovi-Foci Programhoz, melynek segítségével már a 3-6 éves korosztály is megismerkedhet a labdarúgással intézményesített keretek között. Udvarunkon kialakított műfüves pályát rendszeresen használjuk a gyermekek nagy örömére.

A játékot, mint a gyermekek legfontosabb tevékenységét helyezzük minden elé. Megfelelő időt, eszközt, helyet biztosítunk erre. Olyan tevékenységeket kínálunk nekik, amelyek természetes kíváncsiságukra, megismerési vágyukra épülő, játékos megismerő folyamatok által gazdagítják személyiségüket.

Minden döntésünkben, cselekedetünkben a gyermekek szempontjai az elsődlegesek, szeretünk velük együtt gondolkodni, felvetni problémákat és azokra közösen hozni megoldásokat.

Óvodásaink játékos tanulási tevékenységét témahetekben tervezzük meg, az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével.

A gyermekek személyiségének fejlesztése, önállóságuk kibontakoztatása, viselkedési szokásuk kialakítása, kifejezőképességük fejlesztése nem nélkülözheti a szoros együttműködést az óvoda és a család között.

Ennek érdekében óvodánkat kiemelt kapcsolattartás, együttműködés jellemzi a szülőkkel: közös rendezvények,- programok, Facebook csoportok, Messenger csoportok,- két személyes kontaktok, szülői értekezletek, személyre szabott fogadóóra lehetőségek.

Célunk: Boldog, kiegyensúlyozott, önmagát kifejezni,- megértetni tudó, harmonikusan fejlődő gyermekeket szeretettel életre nevelni, miközben az egyéni sajátosságait, egyediségüket figyelembe vesszük, tiszteletben tartjuk.

*„A gyerek olyan, mint a pillangó a szélben: egyesek magasabbra szállnak, mint mások,
de mindegyikük legjobb tudása szerint repül.*

Miért hasonlítanánk hát össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű.”

(ismeretlen szerző)

Joó János Tagóvoda

Kisgyermekem csak nézzél szerteszét

éretted van itt minden, ami szép

(Várnai Zsanett)

Intézményünk Eger város északi területén, lakótelepi környezetben helyezkedik el, 8 osztatlan csoporttal működik. A Joó János Tagóvoda korszerű óvodai környezetben fogadja az óvodás gyermekeket, belső tereink esztétikusak a folyosón felszerelt hinták, mozgásos eszközök lehetőséget nyújtanak a mozgásélmény megélésére.

Eszközellátottság tekintetében optimálisan biztosítja a 3-7 éves korosztály harmonikus fejlődését.

Minden csoportszobához fedett terasz kapcsolódik, csapadékos időjárás esetén is biztosítjuk a szabad levegőn történő tartózkodást.

Az épület emeleti részén tornaszoba, só és színterápia használatával védjük a gyermekek egészségét. Azon gyermekek részére, akiknek szükséges a logopédiai terápia helyben biztosított. Udvarunk tágas, 1500m² -en a sokoldalú mozgást kielégítő játékszerek hozzájárulnak a tartalmas udvari élethez. A Bozsik program keretén belül ovi-foci pálya került kialakításra, mely inspirálja a sportolás iránti szeretetet és a mindennapos egészségfejlesztő mozgásnak is helyet ad.

Gyermekeink étkeztetéséről saját főzőkonyhánk gondoskodik.

A Joó János Tagóvoda óvodapedagógusai innovatív szemléletűek, nyitottak az új, korszerűbb nevelési módszerekre, tanulásszervezési eljárásokra. A mai kor elvárásaihoz igényeihez igazodva 16 óvodapedagógus, 2 pedagógiai asszisztens, 8 dajka látja el a nevelési feladatokat. Olyan intézmény, ahol fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek fejlődjenek, felszabadultan töltsék mindennapjaikat, játszanak, mozogjanak, egyéni ritmusukban fedezzék fel az élményeken alapuló tanulást.

Az óvoda napirendjét folyamatosság és rugalmasság jellemzi, a gyermekek egyéni ritmusához igazított.

Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek élmény gazdag környezetben, az egyéni fejlődési ütemük, érési jellemzőik és jogaik tiszteletben tartásával önálló harmonikus személyiséggé váljanak. A ránk bízott gyermekeket a legnagyobb gondossággal, szeretettel, tisztelettel igyekszünk segíteni és támogatni a fejlődésüket.

Óvodánk sajátos arculat

Valljuk, hogy a felgyorsult változások hatással vannak ránk, óvodapedagógusokra is, fontosnak tartjuk a megújulást, a folyamatos önképzést. A digitális világba beleszületett gyermekek sokféle ismerettel rendelkeznek, kihívást jelentett számunkra, hogy olyan pedagógiai munkát valósítsunk meg, melyben a XXI. század gyermekei jól érzik magukat. Így jutottunk el a projektszemléletű pedagógia alkalmazásához (2014), valamint a Montessori szemléletű nevelés értékeinek közvetítéséhez. (2019)

A programunk szellemisége és célja a családi nevelés értékeire épülve, a szülőt társnak tekintve lehetővé tenni, hogy a szülővel együtt alakuljon a gyermek óvodai élete.

A projekt pedagógia során biztosítjuk az élményalapú tanulást a gyermekek érdeklődéséhez igazítottan, cselekvő tevékenységek által, figyelve az egyéni képességekre. A gyermeki személyiségfejlesztés megvalósításakor kiemelt figyelmet fordítunk a néphagyományok, és hozzájuk kapcsolódó tevékenységek beépítésére a mindennapi nevelőmunka folyamán. A projektmódszert alkalmazva a tervezéstől az értékelésig aktív részesei a gyermekek a tanulási folyamatnak. A differenciált képesség és készség fejlesztést az egyéni igényekhez igazítottan a teljes tevékenységrendszerben biztosított, lehetőséget teremtve a gyermeki személyiség önkibontakoztatására. Előtérbe kerül a kooperatív technika, a gyermek öndifferenciálását elősegítő tevékenységek sorozata, a személyes és szociális kompetenciák fejlődése. Az inspiráló környezet kialakításába aktív partnerként bevonjuk a szülőket, valamint egy-egy projektzáró napon megtekinthetik, átélhetik a gyermekek által közösen tervezett és létrehozott szellemi vagy tárgyi produktumait.

A projektmódszer előnyei az óvodai nevelés folyamatában

- Tevékenységek általi tapasztalatszerzést biztosít.
- Tevékenységekbe integrálódnak a műveltségterületek.
- A gyermek önállósága nagyobb teret kap, növeli önbizalmát.
- Az óvodapedagógus nem irányít, hanem ösztönző szerepet tölt be.
- Lehetőséget ad a spontán hatások beépítésére.
- Saját határok ismeret, döntés, probléma megoldás.
- A játék a munka tanulás ötvöződik a gyermek tevékenységében.
- Azok a képességek alapozódnak meg, amelyek szükségesek az önálló tanuláshoz.

Montessori pedagógia alkalmazása

A csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus végzettsége szakirányú.

Az óvodapedagógusok nem irányítják a tanulást, hanem tudatosan előkészített környezet segítségével hatnak a gyermekekre. Montessori felfogásra építve a csoport életkor szerint osztatlan, egymást támogatva az ismeretszerzésen kívül a szociális együttlét szabályait is megtanulják. Az együttélés során sajátítják el az egészséges életmód, a munka, a környezet védelmének szabályait. Kiemelten fontosnak tartják a csoportban, hogy a gyermekek önállóvá váljanak, képességeiknek megfelelően. Az óvoda gyermek egész személyiségének fejlesztésére helyezik a hangsúlyt, kiemelten fontos a szeretet, mint érzelmi nevelési alap. Arra nevelik a csoportban a gyermekeket, hogy bármikor fordulhatnak segítségért a csoportban dolgozó felnőttek, illetve társaik irányába. A nevelési koncepció során a játék, munka, tanulás ötvöződik. Kifejezetten törekednek arra, hogy a gyermekek érzékeljék munkájuk eredményét, jelentsen örömet részükre.

A napirend sajátosságai közé tartozik a mindennapos, mondókával kísért mozgás, a **beszélgetőkör**, amellyel a mindennapjaikat indítják, ahol lehetőség nyílik az évszakok, hónapok, napok változásainak megfigyelésére, megbeszélésére ismereteik mélyítésére.

A Montessori pedagógia sajátosságai közé tartozik a **csendjáték**, mely a napirend része. A délelőtt a játékidő lezárását jelzik vele. Az óvodapedagógusok példamutató magatartással élnek a gyerekek felé. A csend megélésén a gyermeki lélek harmóniájának megélésével erősítik a csoport kohézióját is.

Programterv tagóvodánkban

Ünnepeink, hagyományaink az elmúlt évek során hagyománnyá váltak és elengedhetetlen részét képezik óvodai életünknek.

A szociabilitás fejlesztésének hatékony színterei a közösségi programjaink, ahol megvalósul az együttéléshez szükséges normák, szabályok, értékek közvetítése, az egyéni és a társas kompetenciák fejlesztése, fejlődése, a gyermek társas szükségleteinek kielégítése.

- Egészség hét
- Szüret
- Állatok világnapja
- Márton nap – családi rendezvény, kézműves játszóház, lámpás felvonulás
- Mikulás várás
- Adventi játszóház – családi rendezvény
- Télűzés hete, kézműves délelőtt, táncház, jelmezes bál, kislebél étkezés

- Nemzeti ünnep, játékos tevékenységek
- Víz világnapja
- Föld napja – virágok ültetése
- Húsvéti játszóház
- Játszunk együtt anya – családi rendezvény
- Gyermeknap
- Évszakonként kirándulások

Intézményünk pedagógiai programjának kiemelt részét képezi a környezettudatos szemléletformálás

- Zöld Óvoda révén – fenntarthatóságra nevelés
- Rovar és Madár barát óvoda cím

A jövőre nézve tovább kívánjuk folytatni az elkötelezett szakmai munkánkat, figyelve a kor elvárásainak megfelelően, olyan óvodai légkört fenntartani, ahol gyermek tud maradni a gyermek

OVI-VÁR Tagóvoda

Az OVI-VÁR Tagóvoda Eger városának felsővárosi részén, a sűrűn beépített lakótelepi környezet közepén helyezkedik el. A „betondzsungel” közepén igazi zöld oázisként szolgál a gyermekek és családjaik számára. Az óvoda hatalmas, parkosított udvara fákkal, bokrokkal, füves területekkel és különböző udvari játékeszközökkel gazdagított, amely ideális teret biztosít a szabad mozgásnak, játéknak és természetközeli tapasztalatszerzésnek. A természet közelsége, a szabadtéri tevékenységek lehetősége egyfajta menedéket nyújt a városi zaj és sűrűség közepette.

Intézményünkben 7 különböző csoport működik, melyek mindegyike saját, egyedi pedagógiai arculattal rendelkezik. A csoportprofilok sokszínűsége lehetővé teszi, hogy a családok olyan nevelési irányt válasszanak gyermekük számára, amely leginkább összhangban van értékrendjükkel, szemléletükkel és gyermekük személyiségével.

Tárgyi feltételek

Az óvoda belső terei tágasak, világosak, esztétikusan és barátságosan berendezettek. Minden csoport saját csoportszobával, öltözővel és mosdóval rendelkezik. A csoportszobákban a gyermekek életkorának megfelelő bútorok és játékeszközök találhatók, amelyek lehetőséget biztosítanak a szabad játékra, a tanulásra, a megfigyelésre és a kreatív tevékenységekre. A bútorzat természetes anyagokból készült, egyszerű és funkcionális, elősegítve a nyugodt, harmonikus környezet kialakítását.

Az udvaron több elkülönített játéktér található, amelyek biztonságos mozgásteret nyújtanak minden korosztály számára. A homokozók, mászóakák, csúszdák, rugós játékok, egyensúlyozó eszközök mellett kialakításra került egy természetbúvár rész is, ahol a gyermekek közvetlenül megfigyelhetik a természet jelenségeit. Emellett az udvaron lehetőség van mozgásos játékokra, körjátékokra, veteményes ágyások gondozására és évszakokhoz igazított szabadtéri tevékenységekre.

Az intézmény rendelkezik külön tornaszobával is, ahol az időjárás miatt elmaradó szabadtéri mozgástér helyett is biztosítható a mozgásfejlesztés. Külön logopédiai szoba, fejlesztőszoba és szertárak szolgálják a differenciált, egyéni fejlesztést.

Személyi feltételek

Az óvodában jól képzett, elhivatott pedagógusok és dajkák dolgoznak, akik a gyermekközpontú nevelés elveit követik. A nevelőtestület szakmai összetétele változatos, egyes pedagógusok waldorf pedagógiai végzettséggel, mások alternatív pedagógiai irányzatokat képviselő szakirányú képzésekkel is rendelkeznek. A nevelőmunka hátterét a megbízható, gondoskodó dajkák, valamint a segítő technikai dolgozók biztosítják.

Intézményünk életében kiemelt szerepet játszik a folyamatos szakmai fejlődés, az együttműködés, a nyitottság és a gyermekek iránti feltétlen tisztelet és elfogadás.

A csoportok egyéni arculata

1–2. Waldorf csoportok – „Alma” és „Galagonya”

A Waldorf-pedagógia szellemiségében működő két csoport harmonikus napirenddel, ritmikusan ismétlődő tevékenységekkel, sok mozgással, mesével és szabad játékkal biztosítja a gyermekek testi-lelki fejlődését. A természetes anyagokból készült játékeszközök, a kézműves tevékenységek, az évkör ünnepei, a ritmus és a nyugalom mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek egyensúlyban fejlődjenek.

A Waldorf-csoportokban nincs hagyományos értelemben vett tanítás, a tanulás a tevékenységekbe ágyazott tapasztaláson keresztül történik. A pedagógusok példamutatás, mese, játék és közös alkotás során vezetik a gyermekeket, akik nap mint nap megélhetik a belső világ és a környezetük közötti harmóniát.

3. Rogers csoport – „Dió”

A Rogers-csoport a humanisztikus pedagógia szemléletét követi, ahol a gyermek, mint önálló személyiség kerül a középpontba. A pedagógus segítő, támogató szerepet tölt be, elfogadó, empátikus légkört teremt, amelyben a gyermek biztonságban érezheti magát, és szabadon fejlődhet. A csoportban nagy hangsúlyt kap az önismeret, az érzelmi intelligencia fejlesztése és az egyéni utak megtalálása. A gyermekek saját érdeklődésük mentén, sok önálló döntést hozva, szabad játékkal és közösségi tevékenységekkel tanulnak. Fontos szerepet kap a beszélgetőkör, a szociális kompetenciák fejlesztése, valamint az érzelmi nevelés.

4. Mozgásos csoport – „Maki”

A Mozgásos csoportban a mozgás kiemelt jelentőséggel bír. A gyermekek napi szinten vesznek részt komplex mozgásfejlesztő tevékenységekben, játékos tornafoglalkozásokon, illetve szervezett és spontán mozgásos játékokban. A mozgás, mint tanulási közeg jelenik meg:

fejleszti az idegrendszert, a figyelmet, az észlelést, a koordinációt és az együttműködési készséget.

A csoport tagjai számára biztosítottak különféle fejlesztő eszközök (pl. labdák, karikák, babzsákok, egyensúlyozók), valamint az udvari mozgás lehetősége napi szinten. A csoport ideális azoknak a gyermekeknek, akik mozgásos tevékenységek révén tanulnak a leghatékonyabban.

5. Zenei csoport – „Csipkebogyó”

A zenei csoportban a zene szeretete, a ritmus és a dallamok világa szövi át a mindennapokat. A gyermekek napirendjét áthatják a dalos játékok, népi gyermekdalok, ritmusjátékok, éneklés és hangszeres tapasztalatszerzés (pl. ritmushangszerek, xilofon, metallofon). A zene komplex fejlesztő hatása révén fejlődik a beszéd, a mozgás, az emlékezet, a figyelem, és az érzelmi intelligencia is.

A zenei csoport rendszeresen készül ünnepi műsorokkal, közösen énekelnek, szerepelnek, amely erősíti a közösségi élményt és az önkifejezést is.

6. Német nemzetiségi csoport – „Berkenye”

A csoportban kétnyelvű nevelés valósul meg, a gyermekek már kisgyermekkorban ismerkednek a német nyelvvel, játékos formában. A napi rutin részei közé tartoznak a német nyelvű mondókák, énekek, egyszerű utasítások, történetek. A cél a nyelvhez való pozitív viszony kialakítása, a nyelvhasználat természetessé tétele.

A német nemzetiségi nevelés mellett a kultúra ápolása, ünnepkörök, hagyományok megismerése is helyet kap a mindennapokban, így a gyermekek nyitottá és elfogadóvá válnak a sokszínűség iránt.

7. Témahéttel dolgozó csoport – „Áfonya”

A Felfedező csoport pedagógiai arculatát a projektpedagógia és a tematikus tanulás határozza meg. A gyermekek aktuális érdeklődési köréhez kapcsolódva témahetek keretében dolgoznak fel különböző területeket (pl. természet, közlekedés, mesterségek, állatvilág, néphagyományok). A tanulás komplex, élményszerű, játékos formában történik, különböző eszközök és tevékenységek bevonásával.

A témahetek célja, hogy a gyermekek tapasztalati úton, felfedezéssel, közös élményszerzéssel sajátítsanak el új ismereteket. A projektmódszer elősegíti az önállóságot, az együttműködést és a kreativitást.

Záró gondolat

Intézményünk nagy hangsúlyt fektet az átmenetek – bölcsőde-óvoda, óvoda-iskola – zökkenőmentes biztosítására. Tudatosan építünk az ismerősség nyújtotta biztonságra: lehetőséget adunk az ismerkedésre a helyszínnel, a pedagógusokkal, a csoporttal és a szokásokkal. A fokozatosság elve és az érzelmi biztonság fenntartása határozza meg az átmeneti időszakban végzett munkát. Az óvoda-iskola átmenet kapcsán iskolalátogatások, játékos iskolára hangoló tevékenységek és partnerintézményekkel való együttműködések segítik a gyermekek felkészülését az új életszakaszra.

Fontosnak tartjuk a családokkal való aktív, együttműködő kapcsolat kiépítését és fenntartását. A nevelési célokat, értékeket, feladatokat közösen határozzuk meg, a szülők számára rendszeresen biztosítunk betekintést az óvodai életbe, fejlesztésekbe, programokba. A közös ünnepek, családi napok, beszélgetések, nyílt napok lehetőséget adnak arra, hogy a szülők is részesei legyenek a gyermekek mindennapjainak, ezzel is erősítve a kölcsönös bizalomra épülő nevelési partnerséget.

Az OVI-VÁR Tagóvoda nevelőtestülete elhivatott, folyamatosan fejlődő közösség. Pedagógusaink munkájuk során a szeretetteljes odafordulást, az egyéni utak támogatását és a közösségi élmények megteremtését tartják szem előtt. Nevelésünk alapja az elfogadás, a figyelem és a gyermekek feltétel nélküli tisztelete. Célunk, hogy minden gyermek egyéni tempóban, saját lehetőségei mentén fejlődhessen, és boldog, kiegyensúlyozott kisgyermekként élhessen meg óvodánkban.

EGRI BÖLCSŐDEI ÉS ÓVODAI INTÉZMÉNY KERTVÁROSI ÓVODÁK INTÉZMÉNYEGYSÉGE

Egri Kertvárosi Tagóvoda

A természet közelség, az élet közelség, a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítása, a szabadban való mozgás a nevelési rendszerünk központi elemei.

Programunk alappillérei a nyitottság, a természet felé való fordulás, a hagyományok és jeles napok tisztelete, a kölcsönös elfogadás, a szabad játék tisztelete, és az élményközpontú tapasztalatszerzés.

A mindennapok során fontosnak tartjuk a már kora gyermekkorban megalapozható klímatudatos magatartás formálását, az egészséges életvitelre, a fenntartható fejlődésre nevelést, a gyermekek, családok ökológiai szemléletformálását.

A Zöld Óvoda cím birtokosaként a környezeti nevelésünk tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezve a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését.

Az óvodánkban folyó pedagógiai munkánk tartalmát a természet szeretete, környezetünk védelme, óvása adja. A kertvárosi zöld övezet lehetőséget ad felfedezőutakra, tapasztalatszerzésre, kirándulásokra közvetlen és tágabb környezetünk megismerésére. Sokat tartózkodunk minden évszakban a szabadban. Mindennapi tevékenységeink, séták, természetjárások, kirándulások, erdei tábor mélyíti a természettel való közvetlen kapcsolatot.

A környezetvédelemhez kapcsolódó szokások kialakításával feladatunk a környezettudatos magatartás megalapozása - biztosítani a felfedezés örömeit, a kísérletezést, a tapogatózást, a természet adta lehetőségek megismerését.

Törekszünk arra, hogy a hozzánk járó gyermekek naponta éljék meg a harmóniát önmagukkal és környezetükkel, a család és az óvoda biztonságot nyújtó együttműködésében, nyugodt, barátságos környezetben, nevelkedjenek.

Tiszteletben tartjuk minden gyermek egyéniségét, érdeklődését, megteremtve ezzel mindennapjaik rugalmas, nyitott, bizalmas és empatikus légkörét, amelyben minden gyermek értelmi-, érzelmi képességei egyéni ritmusának megfelelően fejlődnek.

Nevelésünk célja

Az élő és élettelen környezet megismertetése, a természeti és társadalmi lakókörnyezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása. A közvetlen megtapasztaláson, érzelmi kötődésen keresztül környezetük védelme, megbecsülése.

A gyermekek érdeklődésére, cselekvési vágyára, érzelmi vezéreltségére alapozva környezettudatos szokásrendszer, gondolkodásmód és viselkedés-kultúra megalapozása.

Saját belső erőit aktivizálva és jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett- minden gyermeket eljuttatni képességeinek maximumára. Színes, autonóm személyiségek nevelése - nyitottá tenni őket a világra, közelebb hozni hozzájuk a környezetük általuk is felfogható eseményeit, változásait.

Feladataink

Előtérbe helyezni *a gyermekek érzéseinek, gondolatainak szabad kifejezését, a kísérletező tapogatózás, szabad önkifejezés, szabad alkotás /rajz, vita, zenei alkotások, mozgás/ formájában, így fejlesztve kreativitásukat, nyitottságukat, önkifejezésüket, önállóságukat.*

Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol biztosítva van a gyermek számára az *„elvonulás”, „félrevonulás” lehetősége* - nyugodt körülmények között feldolgozhassa élményeit és a felé irányuló elvárásokat.

A természet szeretetének, a természet iránt érzett felelősségteljes gondolkodás elmélyítése a „Zöld jeles napok” megünneplése, programjai segítségével.

A teljes nevelési év során környezetvédő szemlélet érvényesítése, *környezetbarát óvodai környezet kialakítása és fejlesztése.*

Programunk alapelvei

- Szabad önkifejezés
- Életközelség, életszerű pedagógiai helyzetek, szituációk
- Természetközelség
- Kényszernélküliség
- Személyiség egyediségének erősítése
- A gyermek a saját tanulásának aktív részese
- Játékközpontúság
- A közösség segítő erejének maximális kihasználása

Az életszervezésünk legfontosabb elemeinek értelmezése

- *Természet-és élet közelség*, mely biztosítja a program rugalmasságát, dinamikusságát, a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez való alkalmazkodást.
- *Saját ünnepek, hagyományok* segítik és erősítik az együvé tartozás érzését, a csoportszellem fejlődését.
- *Tevékenységek egymásba fonódása, komplexitása, a Freinet-technikák alkalmazása* és a rugalmas heti- és napirend garantálja a sokirányú tapasztalat és ismeretszerzést és élményfeldolgozást.
- *Játékos munka*, melynek kézzelfogható, látható eredménye sikerélményt biztosít és ezzel további tevékenységek választására, és elvégzésére motivál.
- *Szabad alkotások* nyújtják mind a pozitív, mind a negatív élmények, érzések feldolgozását, kivetítését, elősegítve a belső harmónia kialakulását.
- *Felfedező ismeretszerzés* szolgáltatja a saját élményű tapasztalatokon alapuló tanulás feltételeit.
- *Beszélgető-kör* segíti a valódi partnerkapcsolat kialakulást. Lehetőséget nyújt a helyes vita, érvelés, meggyőzés és megegyezés szabályainak gyakorlására, a kommunikációs készségek fejlődésre.
- *A gyerekekkel együtt történő tervezés és értékelés* biztosítja, hogy mind a gyerekek, mind a felnőttek céljai, vágyai teljesülhessenek. Meglétük fejleszti az alkalmazkodás képességét, más igényeinek tiszteletben tartását, és az empátiát, önmegvalósítást.
- *Csoportszoba* elrendezése, berendezése motiválja különböző tevékenységek elvégzését, illetve biztosítja, hogy a különféle tevékenységet végzők ne zavarják egymást. Megteremti az egyéni és mikro csoportos tevékenykedés, fejlesztés feltételeit.
- *Környezeti nevelésünk* elve az élményszerűség és a közvetlen kapcsolat a természetes környezetünkkel. Nevelési folyamatunk során figyelembe vesszük a gyermeki kíváncsiságot, érdeklődést, életkort, óvodánk és városunk sajátosságait.

Epreskert utcai Tagóvoda

Kerek Világ Néphagyományőrző Óvodai Nevelési Programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készítettük el. Támaszkodtunk a magyar óvodapedagógia nemzetközi tekintélyt szerzett tradícióira, de az általunk értékesnek tartott európai kultúrák gyakorlatától sem zárkoztunk el.

Rendelkezőnk programunk megvalósításához nélkülözhetetlenül szükséges, **innovációra képes és kész**, felsőfokú végzettségű, kvalifikált munkát végző **óvodapedagógusokkal** és szakképzett dajkákkal.

Óvodánk imázsát, sajátos arculatát az évszázadok alatt kikristályosodott európai - és elsősorban magyar - minták szerinti **erkölcsi értékek közvetítése** jellemzi.

A gyermekek a természet lüktetése szerinti kozmikus rendben - tehát mindent a maga idejében - élik meg mikrokörnyezetük eseményeit. Az évkör kronológiai rendje, a magyar népi kultúra szokásai szerinti ritmus alakítja lelki és testi szükségleteik kielégítését és szerves egységben tárja fel előttük a Kerek Világot. Programunk a néphagyományőrzést nem külön témaként értelmezi, hanem az óvodai nevelés komplex részeként, beépítve a hétköznapiakba és az ünnepekbe.

Büszkék vagyunk

- nyíltszívű, a társak tolerálását is ismerő, egészséges énképű, gazdag érzelemvilágú, széles érdeklődési körű, testileg-lelkileg kiegyensúlyozott fejlődésű gyermekeinkre.
- többéves tradícióinkra: az emberélet fordulóival kapcsolatos, vagy a jeles napokhoz illeszkedő - az óvoda egész gyermek- és felnőtt közösségének a gyermekek családjával való összetartozását erősítő, s az egyes gyermekek egyéni ütemű fejlődését is biztosító - játékainkra, amelyek speciális nevelési eszközeinket képezik.
- hogy mi adunk életre szóló indíttatást gyermekeinknek az anyanyelv és a népi kultúra szeretetére, s mivel nemzeti kultúránk átörökítésén több éve eredményesen munkálkodunk, - a médián keresztül - régióink közművelődésben is elismertek vagyunk.

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú **gyereknek joga van ahhoz**, hogy a nemzetét éltető **hagyományokat megismerje**, ezekről pozitív élményeket szerezzen és ez által hiteles követendő mintákat kapjon. A gyermek családtagjaival, társaival olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre szóló útravalót kap.

Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. Programunk az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. A gyermek **játéka, ami örömet ad, jól ötvözhető a néphagyomány ápolással.**

Hitvallásunk, meggyőződésünk, hogy az „**ünnepelni tudás**” **képességének alakítását** a néphagyomány ápolás, a társak szeretetére nevelés elősegíti. A gyermekek évről-évről örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző készülődésben, számukra az ünnepnap a várva várt nap. Az ünnep napján a gyerekeket körülvevő felnőttek magatartása, a környezet jelzései, (ünnepi jelképek), a naphoz kapcsolódó közös élmények mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérik az ünnepnapok „másságát”, a bensőséges összetartozás élményét. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, így az óvodánk megteremtheti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

Meggyőződésünk, hogy a kisgyermekkorban **a cselekvéssel szerzett tapasztalatok**, érzelem dús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott, és közben van hová visszakapcsolnia azokat.

Óvodánkban népi kultúrán alapuló óvodai nevelés folyik, **a néphagyományokat**, mindenekelőtt a palóc felvidék hagyományait, **beépítettük az óvodai élet mindennapjaiba**, amelyek igazodnak a gyermekek életkori, fejlődési sajátosságaihoz, és mindennapi életüket gazdagítják. A népi szokásjátékok lettek óvodai nevelésünk elsődleges eszközei. Ezen nevelési koncepcióval **állandó, örömteli játékokra van lehetősége minden kisgyermeknek.**

Olyan **viselkedésmintákat közvetítünk**, amely e régióban élő emberek életét jellemezte, mentalitását tükrözte, amelyek követésével egyaránt garantált a gyermekek testi, lelki egészsége, harmonikus fejlődése. A felvidék-palócvidék rítusjátékainak összegyűjtésével és az évkörnek megfelelő ritmusban való alkalmazásával, **az ünnepek dramatikus játécai** maradandó, örömteli **élményt adnak a gyermekeknek.**

Az évkör kronológiai rendje

Szent Mihály hava	Szüreti hét, Mihály napi vásár
Mindszent hava	János napi lámpagyújtó délután
Szent András hava	András nap
Karácsony hava	Betlehemezés, Advent, Karácsonyi csodavárás
Boldogasszony hava	Népi gyermeklakodalmas
Böjtelő hava	Farsangolás
Szent György hava	Húsvét, Zöldág járás, Kiszézés
Pünkösöd hava	Májusfa állítás
Szent Iván hava	Pünkösdi királyválasztás

A gyerekek évről - évre örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számukra az ünnepnap, a várva - várt nap. Az adott naphoz kapcsolódó közös élmények a gyerekekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára is, az óvoda ily módon tulajdonképpen megteremti a **családokkal való együttműködés sajátos formáit**.

A családokkal való együttműködés során a néphagyomány ápolásán túl a környezettudatos magatartásformák kialakításában is együttműködünk. Törekszünk a családokat is bevonni - ezzel szemléletüket formálni- az Óvodánkba szervezett fenttarthatóságra irányuló nevelési programokba, mint például közös szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás (ruhacsere), komposztálás.

A gyermeki tevékenységekhez az óvodapedagógusok meleg megengedő nevelői attitűddel olyan magatartást tanúsítanak, amely a gyermekek számára nagy szabadságot biztosít, mégis az egyetemes rendhez való alkalmazkodásra serkenti őket. Kitűnő alkalmak erre az évszázadok alatt csiszolódott palócvidéki népi játékok, szokásjátékok, amelyek a társas szükségletek kielégítésének magasabb rendű formáját és a szociális érzékenység fejlesztését is szolgálják.

A szocializáció szempontjából kiemelkedő jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Kitűnő alkalmak erre a népi játékok, szokás és dramatikus játékok,

amelyek a társas szükségletek kielégítésének magasabb rendű formáját és a szociális érzékenység fejlesztését is szolgálják.

Az évkörhöz kapcsolódó, ritmikus rendben ismétlődő szokásjátékok pedig az óvoda „nagyközösségének” az egyes csoportokat egymással is folyamatosan élő kapcsolatban tartó érzelmi kohézióját segíti, ideértve az óvoda felnőtt dolgozóival, a gyermekek családjával való pozitív kapcsolatot is. Az óvoda nagyközösségén belül **minden csoportnak egyéni arculata van**: saját szokásrendszert, hagyományokat, szimbólumokat alakít ki. Mivel az évkör ritmikus rendje minden naptári évben ugyanaz, gyermekeink az idő múlását hagyományokká vált távlatokban élik meg, ami az óvoda nagy családjának összetartozását érezteti meg velük.

Fontos feladata az óvodapedagógusoknak a gyermekek óvodába lépésétől kezdve az **én-tudat folyamatos erősítése**, a biztos, egészséges **énkép kialakítása**. A különböző karakterű dramatikus népi játékok, egyéb tevékenységek és a kézművesség, más-más lelkialkatú gyermeket avat főszereplővé - illetve mindenki számára valódi szerepet biztosít - erősítvén az én-tudatot, alkalmat adva arra, hogy a gyermek énképe a sokirányú társas kapcsolatokban erősödjék, érzelmei differenciálódjanak. Más tevékenységek mellett ezek a szerepjátékok a legjobb alkalmi annak, hogy a gyermekek lelki sérülés nélkül végig járják az egymás közötti kapcsolatfejlődési szakaszaik minden lépcsőfokát és nemiségükben is megerősödve valóban egészséges énképűek, egyéniségek, mégis egy közösségnek szerves tagjai legyenek.

A program lényeges része a **beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése**. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze. A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az évkör ünnepei, jeles napok rendezvényeinek játécai, vagy a hétköznapi tevékenységei jó alkalmi a kommunikáció fejlődésének. Leginkább a dialógusokban bővelkedő dramatikus szerepjátékok biztosítanak sok-sok lehetőséget a metakommunikációra és a beszédkommunikációra. A szokásjátékok számtalan - különféle karakterű - szereppel, anyanyelvünk archaikus értékeinek: gazdag képi tartalmának közvetítői, ősi táj szavaink megőrzői.

Az óvodapedagógusok biztosítják az évkör kronológiai rendje szerinti **tanulás-tapasztalás, ismeretkövetítés és képességfejlesztés** harmonikus kölcsönhatását. A gyermekek megismerő funkciói: értelmi képességei (figyelem, emlékezet, gondolkodás-beszéd, képzelet) elsőrendűen a játékban, illetve a játékba integrált tanulás és játékos tanulás által fejlődnek. A tanulási folyamat a gyermekek sokoldalú megfigyeléseire épül. A tanulás tartalma tapasztalatok, később a Kerek Világról egységbe rendszerezett tapasztalások formájában a gyermekek közvetlen

természeti és társadalmi környezetéből származnak, tükrözik szűkebb pátriánk: a palóc, matyó kulturális örökséget is.

Gyermekkert Tagóvoda

Nevelési elveink

- A gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, megerősítése, mely a szereteten, bizalmon és megbecsülésen alapul.
- Törekszünk a gyermek személyiségének differenciált fejlesztésével, képességeinek kibontakoztatására, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, és az esélyegyenlőség elvének biztosítására.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek elég időt kapjanak tevékenységeikre, lehetőségük legyen egy-egy téma több irányú megközelítésére és megismerésére.
- A gyerekeket megtanítjuk érzelmeik felismerésére, kezelésére, hogy képesek legyenek örömteli kapcsolatok kialakítására, mélyebb önismeretre, feszültségeik oldására, ezáltal felnőve egy elégedettebb, teljesebb életet tudjanak kialakítani.
- Az óvodás életkorban a gyermek alapvető tevékenysége, létformája a szabad játék, ezért óvodai nevelésünkben is ez az alapvető tevékenységforma.
- A természeti-, és tárgyi környezet megismerése, környezettudatos magatartás megalapozása, a gyermeket körülvevő felnőttek példáján keresztül - olyan környezet biztosítunk, mely igazodik szükségleteikhez, életkori és egyéni sajátosságaikhoz és érzelmi biztonságot nyújt.

Az óvodáskorú gyermekek személyiségében az érzelmek dominálnak. Sajátos egocentrikus látásmód jellemzi őket, úgy gondolják, hogy minden és mindenki hozzájuk igazodik. Saját vágyaik vezérlik őket, életkorukból adódóan még nem tudják más nézőpontját megérteni.

Nagy hangsúlyt fektetünk a lelki egészségnevelésre.

A megfelelő érzelmi biztonság alapvető feltétele a személyiség kibontakoztatásának, a befogadó képes állapot létrejöttének. Ehhez egy szeretettel, elfogadó, bátorító közeg adja a megfelelő háttérrel. Személyiségközpontú pedagógiánk hozzájárul a lelki egészség megőrzéséhez. Az általunk felkínált változatos tevékenységrendszer által a gyermek a választásaiban, döntéseiben megtanulja irányítani saját érzelmeit. Megismeri önmagát, képességeit, lehetőségeit, határait.

Célul tűztük ki, hogy gyermekeink felismerjék és megnevezzék az érzelmeket, hiszen ez lesz az első lépcsőfok a megfelelő érzelmi intelligencia kialakításához.

A programunk meghatározó pillére, a művészeti nevelés is az érzelmekre épít és a gyermek tevékenységét, alkotókészségét hangsúlyozza. Ebben a szellemiségben valósítjuk meg nevelési feladatainkat.

Programunk a mese, a zene, a képzőművészet és a mozgás „varázslatos” kapcsolatán alapszik.

Segítjük a gyermekeket, hogy átéljék a mese csodás világát, a zene örömeinek teljességét, a különböző képzőművészeti technikákkal kifejezhessék látásmódjukat, érzéseiket, gondolataikat az őket körül ölelő és az elképzelt világról, szabad mozgásformákat próbáljanak ki. A szabad művészi önkifejezés (zene, irodalom, mese, rajzolás, kézművesség, bábjátékok, tánc, stb.) lehetőségein keresztül építünk ezek feszültségoldó, egyént kibontakoztató, vágyakat beteljesítő hatására, melyek hozzájárulnak a társas kapcsolati készségek fejlesztéséhez is.

Nagy hangsúlyt helyezünk az állat- és növényfajok megismertetésére, a környezet megóvására és a szemlélet átadására, valamint a hétköznapi szokások begyakorlására (pl. szelektív hulladékgyűjtés, takarékoskodás az energiával, vízzel, növényápolás, állatokról való gondoskodás). A természetben való tartózkodás, tevékenységek harmonizálják a személyiséget, megélve a kölcsönhatást és az összetartozás élményét egyén és természet között.

Fontos feladatunk, hogy folyamatosan növeljük a gyermekek tudatossági szintjét önismereti tevékenységekkel, tudományos megértés kialakításával, önkifejezési módok megtapasztalásával.

Az óvodáskorú gyermek elsődleges tevékenysége a játék, mely segíti az én-tudat, önismeret, szocializáció kialakulását, biztosítja harmonikus fejlődését. Az óvodapedagógusok előtérbe helyezik a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt szerepe és jelentősége megmutatkozik a folyamatos napirendben és a kínált és választható párhuzamos tevékenységekben.

Törekszünk a reális énkép alakítására a munkajellegű tevékenységek által is, melyek önként és szabadon választhatóak, a játékosság hatja át, aktív személyiségfejlesztő hatása van, a munkát végző megélheti, hogy formálhatja környezetét, alakíthatja társas kapcsolatát, ezáltal kialakul a gyermek csoportban elfoglalt helye, a társakhoz, felnőttekhez való viszonya, szociális képességei, érzelmi kötődései.

Fontos számunkra, hogy óvodásaink kiegyensúlyozottak, vidámak és magabiztosak legyenek, akik kíváncsiak, nyitottak az őket körülvevő világra és egyéniségük megtartása mellett magabiztosan induljanak majd az iskolába.

A gyermekek érdekeit figyelembe véve, a szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, alakítjuk mindennapi életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és a szülők kölcsönös tisztelete és egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Őszinte, segítő, egymást támogató kapcsolatra törekszünk a szülőkkel. Tudjuk, hogy nevelésünk csak akkor lesz eredményes, ha a gyermek érdekeit szem előtt tartva közösen segítjük őt személyiségének kibontakozásában.

Óvodai nevelésünk értékei – amelyek közvetítését vállaljuk

- Tevékenységközpontúság – Élménypedagógia – Tudás – Anyanyelvi kultúra
- Szeretet – Biztonság – Összetartozás
- Viselkedés kultúra – Önfegyelem - Felelősségtudat
- Gyermekek közötti kapcsolatok ápolása, erősítése
- Inkluzivitás – Elfogadás – Tisztelet - Egymásra figyelés
- Játékosság – Differenciált bánásmód - Nyitottság
- Egészséges életmód- Környezettudatosság – Természetvédelem
- Esztétikai érzék - Esztétikai fogékonyság – Rendszeretet - Alkotóképesség kialakítása
- Hagyományaink – Városunk kulturális értékei

A lelki egészségnevelés, mint programunk egyik pillére

A megfelelő érzelmi biztonság alapvető feltétele a személyiség kibontakoztatásának, a befogadó képes állapot létrejöttének. Ehhez egy szeretetteli, elfogadó, bátorító közeg adja a megfelelő hátteret. Személyiségközpontú pedagógiánk hozzájárul a lelki egészség megőrzéséhez.

- A játék segíti az én-tudat, önismeret, szocializáció kialakulását, biztosítja az óvodáskorú gyermek harmonikus fejlődését.
- A mozgás örömhormonokat termel, kiegyensúlyoz.
- A szabad művészi önkifejezés (zene, irodalom, mese, rajzolás, kézművesség, bábjátékok, tánc, stb.) lehetőségein keresztül építünk ezek feszültségoldó, egyént kibontakoztató, vágyakat beteljesítő hatására. Hozzájárulnak a társas kapcsolati készségek fejlesztéséhez is.
- A munkajellegű tevékenységek által alakítjuk a gyermekek reális énképét: önként és szabadon választható, a játékosság hatja át, aktív személyiségfejlesztő tevékenység, amelynek akár a közösség számára is fontos eredménye van. A munkát végző megélheti, hogy átalakító hatással van környezetére.

- Az érzelmi, közösségi nevelés által kialakul a gyermek csoportban elfoglalt helye, a társakhoz, felnőttekhez való viszonya, szociális képességei, érzelmi kötődései. Ebben nagy szerepet játszik a mintaértékű kommunikáció is. A hagyományok ápolása által biztosított közösségi élmények ezeket tovább erősítik, árnyalják.
- A természetben való tartózkodás, tevékenységek harmonizálják a személyiséget, megélve a kölcsönhatást és az összetartozás élményét egyén és természet között.
- Egyes esetekben, ha szükséges pszichológus segítségét kérjük, ha a gyermek mentálhigiénés állapota megkívánja.
- Az általunk felkínált változatos tevékenységrendszer által a gyermek a választásaiban, döntéseiben megtanulja irányítani saját érzelmeit. Megismeri önmagát, képességeit, lehetőségeit, határait.

Ney Ferenc Tagóvoda

Óvodánk arculata három pillérből tevődik össze

1. „Okosan az okos eszközökkel”
2. „Az én érzéseim”
3. „Mi is védjük, óvjuk”

1.Okosan az okos eszközökkel program

Erasmus projektek kapcsán, de saját tapasztalataink alapján is megerősödött bennünk, hogy a digitális és okos eszközök használatát már nem lehet kizárni életünkéből, hiszen a gyermekek is egyre több időt töltenek okos eszközök használatával. A kisgyermek mindenkori feladata, hogy a környezetét felfedezze, ennél fogva természetes kíváncsiságától hajtva hamar rájön, hogy napjainkban az emberek harmadik keze az okostelefon, és a nagyokat utánozó szerepjátékában ez a tárgy, ha építőkocka alakban is, jelen van. Ezért a nevelőtestületünk úgy döntött, hogy a napi játéktevékenységbe ágyazottan előre tervezett módon beépítjük a digitális eszközök használatát.

Szeretnénk letenni azt az alapkövet a gyermekek számára, melyek által a jövőben tudatos felhasználókká válhatnak a digitális világban.

Célunk

- Digitális képességfejlesztés keretein belül a gyermekek tudatos eszközhasználóvá formálása.
- A helyes eszközhasználat szokásainak, szabályainak kialakítását. Értékes tartalmak megmutatásával képességeik és készségeik, szocializációjuk elősegítése.
- Eszközök megismerése, és felismerése.

Feladataink

- Igényes tartalmak közvetítése a gyermekek és szülők felé.
- Igényes felhasználóvá nevelés.
- Élményalapú ismeretnyújtás.
- Képességek és készségek fejlesztése.
- Kooperatív tanulás támogatása.
- Hatásgyakorlás a minőségi eszközhasználatra.

Minden csoportszobában kialakításra került egy digitális sarok, ahol megtalálhatók ezek az eszközök, mint pl. Ipad vagy tablet, Bee-Botok és tartozékai, Smarty 4D kártyák, LCD digitális rajztáblák stb.

Folyamatosan keressük és a lehetőségekhez mérten alkalmazzunk különböző gyermekek számára kifejlesztett programokat is, mint pl. BOOKR Kids, Csillagsuli stb.

Közös, szülők és pedagógusok számára eligazodást jelentő megközelítési rendszerünk

- Az életkori, befogadási sajátosságok figyelembevétele mind a tartalmakban, mind a használat módjában.
- Olyan témákat dolgozzon fel az applikáció, amely a gyerekek érdeklődésének megfelelő.
- Felhasználóbarátnak kell lennie, hogy könnyen tudják kezelni a gyerekek.
- A működése legyen megbízható, a gyors visszacsatolások és a gyermeki figyelem fenntartása érdekében legyen interaktív.
- Legyen kompatibilis különböző technikai eszközökkel.

Nevelési feladataink az okos eszközökkel

- A napi játéktevékenységbe ágyazottan, előre tervezett módon beépítjük a digitális eszközök használatát.
- Kialakítjuk a helyes eszközhasználat szokásait, szabályait.
- Értékes tartalmakat mutatunk meg nekik, amelyek képességeik és készségeik, szocializációjuk elősegítésére, fejlődésére szolgálnak.
- Bee Bot programozható padlórobotokkal segítjük a komplex képességfejlesztést (közös problémamegoldó képesség, a kooperatív gondolkodás, a kreativitás, a verbális kommunikáció, a téri irányok megismerése és elmélyítése).
- Minden életkorhoz képesség és tudásszinthez igazodva kerül kiválasztásra az adott tudástartalom.
- Azon alapkövetétele, mely által a jövőben tudatos eszközhasználókká válhatnak a digitális világban.

2. "Az én érzéseim"

Napjainkban az egymásra történő odafigyelés, egymás érzéseinek tiszteletben tartása, a személyes közösségi élmények még hangsúlyosabbá tétele véleményünk szerint egyre fontosabbak. A gyermekek a saját és mások érzéseinek fel és megismerése által nagyobb lelki biztonságban élhetik meg mindennapjaikat. Valamint érzelmileg kiegyensúlyozottabb felnőttekké is válhatnak azáltal, hogy saját érzéseiket tudatosan tudják kezelni. Ezért olyan módszerekkel színesítjük a mindennapokat melyekkel a tudjuk őket ebben támogatni.

Célunk

- A gyermekek képessé váljanak érzéseik felismerésére, megfogalmazására, megfelelő önszabályozásra.
- Mások érzéseit felismerjék, el tudják fogadni és megfelelő módon tudjanak reagálni ezekre.
- Legyenek képesek a pozitív érzések előtérbe helyezésére.

Boldogságóra Program módszerének alkalmazásával a boldogság fenntartásának alapkövét igyekszünk letenni a gyermekekben.

Célunk

- „Szisztematikus gyakorlatok alkalmazásával készség szintűvé tenni a pozitív orientációt.” /Bagdi Bella, Prof. Dr. Bagdy Emőke, Tabajdi Éva. Boldogságóra Kéziköny Pedagógusoknak és Szülőknek 3-6 éveseknek 8. old./.
- Megismertessük és segítsük a gyermekeket a boldogságfokozó technikák elmélyítésében, a **folyamatos boldogság fenntartása** érdekében.

A közösségek számára nyújtott 10 egymásra épülő témát szeptembertől júniusig dolgozunk fel, melyek a következők: A hála gyakorlása, Az optimizmus gyakorlása, Társas kapcsolatok ápolása, Jó cselekedetek gyakorlása, Célok kitűzése és elérése, Megküzdési stratégiák, Apró örömelek élvezete, Megbocsátás, Testmozgás, Fenntartható boldogság.

Az adott projektekhez kapcsolódóan, komplex módon, tevékenységekbe ágyazva, a szabad játék elvét előtérbe helyezve valósítjuk meg. Ezek feldolgozásánál a mese és a mozgásos játékok repertoárját részesítjük előnyben. Jelen vannak a relaxációs gyakorlatok is, melyek a tevékenységekre történő ráhangolódás folyamatát segítik elő. A személyiségfejlesztő gyermekdalok éneklése, hallgatása a tevékenységek közben történjenek.

Ezen módszeren túl folyamatos figyelemmel kísérése az új lehetőségeknek, tanulmányoknak, módszereknek, hogy naprakészen tudjuk segíteni, támogatni a gyermekek érzelmi fejlesztését.

(pl. Csillagtündér) Szakirodalmak és gyermekirodalmak repertoárjának bővítése ebben a témában.

3. „Mi is védjük, óvjuk” - Környezettudatos szemlélet, fenntarthatóságra nevelés

Nevelőtestületünk vallja, hogy már óvodáskorban el kell kezdenünk a környezetvédő, természetvédő ember személyiségének kialakítását, s ez az óvodáskorú gyermekek életében nem mást jelent, mint kellő időben elkezdett tudatos nevelőmunkát a pedagógusok részéről. A téli madáretetések közös megvalósítása, itatók kihelyezése nyári és téli időszakban is.

Mindhárom csoport saját magasságásaiban termeszt a zöldségeket. Komposztálóban a zöld hulladék újra felhasználási lehetőségével ismerkednek meg a gyermekek. Gyümölcsök érését folyamatosan figyelemmel kísérjük a közös elfogyasztást megelőzően. A fűszerkertből betakarított növényeket megszárazítjuk és a családok számára biztosítjuk felhasználásukat.

Igyekszünk minél szélesebb körben kapcsolatfelvételt ezen a területen, mint pl.: „Tehetsz méh többet program”, EgerErdő Zrt., Madársuli, Madártani Egyesület, Európai Hulladékcsökkentési héthez csatlakozás stb.

Célunk

- A fenntarthatóságra nevelés megalapozása, az ehhez kapcsolódó magatartások, szokások kialakítása.
- A természeti környezet megóvásának módjaira történő figyelem felkeltése a gyermekekben.

Feladataink

- Az újra felhasználható anyagokból készített játékok előtérbe helyezése a mindennapok során, melyek a gyermekek fantáziájának, kreativitásának, kooperatív együttműködésének fejlesztését is segítik.
- „Ovi-Öko Party”-nk megszervezésével a családok szemléletformálásának elindítása, megerősítése, fenntartása.
- A természetes alapanyagok alkalmazásának minél szélesebb körben történő alkalmazása.
- Takarékosagra történő figyelem felkeltése, személyes példamutatással történő erősítése.
- A gyermekek számára minél több lehetőség biztosítása a természeti környezettel történő kapcsolódásra. A megfigyelések biztosítása számukra, melyek által fokozható elhivatottságuk a természet felé.

EGRI BÖLCSŐDEI ÉS ÓVODAI INTÉZMÉNY BELVÁROSI ÓVODÁK INTÉZMÉNYEGYSÉGE

Szivárvány Tagóvoda

*„Az egyik leghatékonyabb dolog, amit tehetünk,
hogy hallgatunk gyermekeinkre
és megtaláljuk az utat egyedi képességeik támogatására.
Ha megadjuk gyermekeinknek a magabiztosságot szenvedélyeik kiélésére,
azzal segíthetünk nekik sokkal teljesebb életet élni,
és lehetővé tesszük, hogy gazdagabbá tegyék maguk körül a világot.”
(Mallika Chopra: 100 ígéret gyermekemnek)*

Óvodánk – a Belvárosi óvodák székhely intézménye - 2019 szeptemberétől új feladat-ellátási helyen működik a Kertész u. 100. szám alatt, a Maklári hóstya és a Tihaméri városrész határán. Az épületet két irányból lehet megközelíteni a Kertész út és a Tittel Pál út felől. Ebben az épületben kapott helyet az Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Belvárosi Óvodai Intézményegysége.

Épületünk ad otthont a hét feladat-ellátási helyünk óvodapszichológusának, szükség esetén itt fogadja a hozzá bejelentkező szülőket, és székhely óvodánk gyermekein kívül, ebben az épületben történik a szomszédos Csillagfény Tagóvoda, valamint a Kemény Ferenc Sportiskolai Általános Iskola gyermekeinek logopédiai ellátása is.

Új, ízléses óvodai épületünk biztonságos, és akadálymentesített, a XXI század igényeinek megfelelő, korszerű, jól felszerelt. Tágas, napfényes csoportszobák, öltözők, mosdók mellett gyönyörű jól felszerelt tornaterem és nagy udvar segíti a gyermekek intenzív mozgásfejlesztését. Az emeleten található fejlesztőszoba ad helyet a külön fejlesztő tevékenységeken kívül a szülői fogadóórának, s a szülők számára szervezett rendszeres Szülők Klubja foglalkozásoknak is.

4 csoporttal működünk, csoportjainkba közel azonos életkorú gyermekek járnak.

Minden csoportban két óvodapedagógus dolgozik, s közvetlenül egy-egy dajka látja el a gyermekek körüli teendőket. Pedagógiai asszisztensünkkel együtt, Ők eredményes nevelőmunkánk alapfeltételei.

Szintén nélkülözhetetlen számunkra konyhai kisegítőnk és dajka-takarító alkalmazottunk is akik komoly segítséget jelentenek a mindennapok zökkenőmentes szervezése során.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szülőkkel való együttnevelés minőségére, korrekt jó kapcsolat kialakítására. Az infokommunikáció lehetőségét kihasználva minden csoportnak van internetes zárt közössége, melyen keresztül információkat cserélünk, kapcsolatot tartunk egymással. Az óvoda is rendelkezik web - felülettel, ahol közzétesszük az aktuális híreket, nyilvános dokumentumokat.

Szervezett programjaink tevékenységeit úgy állítjuk össze, hogy minél gyakrabban be tudjuk vonni a családokat, a szülőket a célok, feladatok végrehajtásába. Óvodásainknak ezek a programok pozitív mintakövetést, közös, örömteli együttléteket, élményeket nyújtanak.

Kiemelt nevelési területeink, értékeink az egészséges életmódra nevelés, a külső világ tevékeny megismerésére nevelés, azok programjainak, hagyományainak ápolása, fejlesztése. A gyermekek egészség - és környezettudatos magatartásának megalapozása.

Az egészséges életmód és a környezeti nevelés tartalmi összefonódnak. Céljaink hatékony megvalósítása érdekében rendszeresen visszatérő hagyományos programokat szervezünk gyermekeink és a családok számára. Ezeket a programokat folyamatosan bővítjük és tartalmában megújítjuk.

Őszi programjaink

Állatok világnapjához kapcsolódó „házi kedvenc” kiállítás, plakát verseny, játékonysági gyűjtés szervezésével az állatmenhely számára, szeretnénk a gyermekekben felelősségteljes, magatartást megalapozni az állatok tartásával kapcsolatban. Felhívjuk figyelmüket az élőlények védelmére, élőhelyük tiszteletben tartására.

Érzékenyítő programunk: fogyatékkal élő emberek életét segítő terápiás kutyák tevékenységének bemutatása.

Tök jó hét: A családi tökfaragó programra minden évben nagy izgalommal készülnek a benevező családok. Egy hétig díszítik és világítják az óvoda kertjét, az ötletes alkotások. A családok – amellet, hogy otthon, egy jó hangulatú közös tevékenységben lehet részük - sikerként élik meg, hogy a közösen készített és kiállított munkáikban az óvoda gyermekei, és felnőtt közössége együtt gyönyörködhet.

Márton napi libahét, libás játékokkal, étkekkel. A csoportok gyermekei elkészítik egyedi kis lámpásaikat, libás kitűzőiket, vagy fejdíszeket a hét folyamán. Lezárásként a családok részvételével délutáni lámpás felvonulást, vidám hangulatú, élőzenés táncházat és vásárt rendezünk az óvoda udvarán, melynek bevételét minden csoport szülői közössége saját csoportjuk eszközparkjának gazdagítására ajánl fel.

Téli programjaink

Adventi kézműves játszóház, szervezésével segítjük a közelgő ünnepre való ráhangolódást. Egyszerű, ötletes, a gyermekekkel közösen könnyen megvalósítható adventi díszek, karácsonyfadíszek elkészítését ajánljuk fel a résztvevő családtagoknak, melyet haza vihetnek. A közös munka mellett a szülők számára, jó hangulatú beszélgetésekre, egymás megismerésére is lehetőséget biztosít e rendezvényünk.

Szánkónap az Érsekkertben, a szülők bevonásával szervezzük meg egy januári délelőttön, amennyiben az időjárás lehetőséget ad rá. Célunk a szabadban történő közös mozgás, játék népszerűsítése.

Medve hetet rendezünk, a téli ünnepkör lezárása. Mackó kiállítás, rajzverseny, mackó tánc közös előadásával, mézes étkek készítésével.

Tavaszi programjaink

Víz világnapja csoportonkénti hagyományokkal,

Tavaszköszöntő játékos délelőtt melyre nem csak saját óvodásaink, de a tagóvodák nagycsoportosai is meghívást kapnak s örömmel teljesítik a nyolc állomás játékos feladatait. A gyerekek ezen a délelőttön próbára tehetik ügyességüket, bátorságukat és kitartásukat.

A Föld Világnapjához kapcsolódik közös családi udvarszépítő rendezvényünk, mely remek lehetőséget biztosít a gyermekek környezettudatos magatartásának formálására, ahol, a szülőkkel együtt kertrendező, udvarszépítő és virágültető környezetbarát tevékenységeket végzünk.

Jelentős és közkedvelt eseményünk a családok számára szervezett **Családi Nap** megrendezése Felsőtárkányban az Élmények Völgyében. Változatos mozgásos játékokkal, gyermek kulturális előadással, kirándulási és étkezési lehetőség biztosításával várjuk a családokat egy tartalmas szabadidős program eltöltésére.

E helyszínen szervezzük nyár elején nagyobb gyermekeink számára az **Ovi tábort** is, mely gyermekeinknek felejthetetlen élményt nyújt.

Ezen felül az év folyamán több alkalommal lehetőséget biztosítunk a csoportok szülői közösségének kötetlen beszélgetéseken, előadásokon való részvételre: teadélutánok, szülők fóruma, óvodapszichológus előadásainak szervezésével. Célunk: szülői közösségünk segítése gyermekeik nevelésében.

Éves tevékenységeink közül csak néhányat emeltünk ki, természetesen minden csoport rendelkezik még külön sajátos hagyományokkal, programokkal, melyeket az év során megvalósítanak.

A családok aktívan és szívesen vesznek részt rendezvényeinken, minden évben sikerül kedvet ébreszteni bennük környezeti, egészségnevelő és egyéb tevékenységeink iránt.

Elért eredményeink közösek, a családok és a szülők támogatásával sikerül csak nevelési céljainkat hatékonyan megvalósítani.

Kincsestar Alapítványunk 1999 óta támogatja nevelőmunkánk színvonalas végzéséhez szükséges eszközbeszerzéseket. Az alapítvány keretei között több sikeres pályázaton vagyunk túl, s a személyi jövedelemadó 1%-nak felajánlása mellett minden év márciusában, jó hangulatú óvodabálok szervezésével gyarapítjuk az alapítvány vagyonát. E bevételek óvodánk eszközparkját gazdagítják.

Ezen felül minden évben alapítványi forrásból finanszírozzuk a csoportok karácsonyi ajándékainak nagy részét, udvari és tornaszobai mozgásfejlesztő játékaikat, családi napunk meglepetés előadásait, valamint óvodásaink év végi kirándulását az ország különböző pontjaira, ahol színes élményekkel gazdagodhatnak.

Büszkék vagyunk arra, hogy a 20 óvodabált rendeztük már, s a résztvevők száma évek óta meghaladja a 300 főt, akik jelenlegi és volt óvodásaink szülei és baráti társasága. Több olyan vendégünk is van, akik a kezdetektől részt vesznek rendezvényünkön, s támogatják nevelőmunkánkat.

Nevelőtestületünket a folyamatos szakmai megújulás igénye jellemzi, fiatal kolleganőinknek is ezt a szellemet adjuk tovább.

Óvodapedagógusaink jól képzettek több szakvizsgával rendelkeznek, kollegáink pályakezdő illetve óvodapedagógus hallgatók mentorálását végzik.

Tehetségműhellyel nem rendelkezünk, de a gyermekek számára egyéni igényeiknek és képességeiknek megfelelően biztosítjuk a fejlődést. Külső partnerek által szervezett tehetséggondozás számára helyet, időt és óvodapedagógust biztosítunk: ovi-foci, úszás oktatás. Nevelő - fejlesztő munkánk célja, hogy az ismeretekre, élményekre, tapasztalatokra és a műveletekre épülő képességek ötletes fejlesztési lehetőségeit megkeressük, s a gyermeknél a leghatékonyabb befolyásolással alkalmazzuk.

Programjaink, nevelési tevékenységeink témáinak dúsításával, gazdagításával, megújításával, igényes és szakmailag korszerű nevelő munkával, hagyományosan jó családi kapcsolataink alakításával, a nyugalom és a harmónia megteremtésével minden gyermek számára igyekszünk biztosítani az optimális fejlődést, érzelmi stabilitást óvodás éve alatt.

Napsugár Tagóvoda

*„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.
Néhány magasabbra tud repülni, mint mások,
de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.*

Miért is hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű."

(Ismeretlen szerző)

Óvodánk Eger város központjához közel, ideális helyen található, itt folyik az Eger-patak, közel az Érsekkert, a strand bejárata, a stadion és sportcsarnok. Pár perc alatt megközelíthető a Bitskey Aladár Uszoda, a vasút, a belváros és az Egri Vár. Az óvoda környékét régi és új építésű lakótelepi házak veszik körül.

Az óvodánkban három csoport működik, melyekbe közel azonos korú gyermekek járnak, kihasználtsága minden évben 100% fölött van.

Intézményünkben hat óvodapedagógus dolgozik, egy pedagógiai asszisztens, három dajka és egy konyhai kisegítő alkalmazott segíti munkánkat. Az óvodapedagógusok közül ketten mentorpedagógus szakvizsgával is rendelkeznek.

Óvodánk tárgyi feltételei

Az óvoda belső felépítése ideális, csoportszobáink tágasak, napfényesek, hangulatosan díszítettek, berendezettek. Gyermekünk jól érzi magát a családi hangulatú környezetben. A multifunkcionális szoba kialakításával az óvodánk belső tere tágasabb lett, így bővültek lehetőségeink a különböző rendezvények szervezésére. A multifunkcionális szoba mellé egy fedett teraszt is építettek külső WC és tároló helységgel.

Udvarunk tágas és jól felszerelt, zöldterülettel és fából készült mozgásfejlesztő játékokkal. A területet virágok és árnyékot adó fák díszítik, amelyek kellemes környezetet biztosítanak a játékhöz. Kis veteményes kertünket és magasságyasainkat a gyermekekkel közösen gondozzuk, így közelebb kerülnek a természethez és megtapasztalhatják a növények fejlődésének folyamatát. Öreg diófánk nemcsak árnyékot nyújt a nagy melegben, hanem az évszakok változásait is megfigyelhetjük, nyomon követhetjük fejlődését a dió hullásáig. A diófa alatt egy mezítlábas ösvény is kialakításra került. A szabad levegőn való mozgáshoz futóbiciklik, rollerek, labdák, lépegetők, különböző játék eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére.

A filagória lehetőséget nyújt a szabadban történő kézműves és egyéb tevékenységek szervezésére. A homokozó és az udvar napvitorlával történt árnyékolásával a gyermekek védelmét segítjük elő az erős napsugárzástól, illetve párapu segítségével frissülhetnek fel a nagy melegben.

Óvodánk az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Pedagógiai Programja** szerint végzi nevelő munkáját. Egyéni arculatunk kialakulásában a családi légkör, a felmenő rendszer és a homogén csoportok játszanak nagy szerepet. Ezek mellett prioritás intézményünkben a mozgásfejlesztés, környezetünk és az állatok védelme, valamint a fenntarthatóságra való nevelés.

Célunk az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés, a testi, szociális, érzelmi és értelmi érettség kialakítása, mely segítségével elősegítjük, megelőzzük a rejtett tanulási zavarok kialakulását. Kiemelten kezeljük gyermekeink életkori sajátosságainak megfelelő **mozgásfejlesztését**, melyhez a multifunkcionális szoba, illetve az udvar megfelelő színteret ad. A mozgásfejlesztéshez a tárgyi feltételek rendelkezésre állnak, az eszközök bővítésére az óvodánk alapítványa is támogat minket.

Napirendünkbe építve több alkalommal valósítjuk meg a gyermekek mozgásfejlesztését. A szabad játék közben történő mindennapos mozgásban, illetve heti egy alkalommal kötött mozgás tevékenységben. Jó idő esetén, az udvaron biztosítjuk a szabad levegőn való játékos mozgást, rossz idő esetén a multifunkciós szobában.

Óvodánk sajátosságaként kiemelkedő feladatnak tekintjük a gyermekek, ezáltal a családok **környezetvédelmi** szemléletének formálását. A környezetvédelmi nevelés éves vázát képezik

a „**Jeles zöld**” **napok** (Állatok Világnapja (október 4.), Víz Világnapja (március 22.), Föld Napja (április 22.), Madarak és Fák Napja (május 10.)). Több éves hagyományunk közé tartozik ezek megünneplése. Az ünnepekre való készülődés során az izgalom, öröm, összetartozás, közös cselekvés élményének átélésére mindenkinek szüksége van. Néhány környezetvédelemmel kapcsolatos városi szintű rendezvényen is részt veszünk (Erdészeti nap, Városi Föld nap). A Víz Világnapjához kapcsolódóan szervezünk sétákat a víz élővilágának megismerésére, megfigyelésére, játékos vetélkedőt a gyermekeink számára.

Büszkék vagyunk arra, hogy óvodánk elnyerte az **Állatbarát és Madárbarát** óvoda címet is az elmúlt években és jelenleg a Zöld óvoda cím elérésére törekszünk. Állatbarát óvodaként kiemelkedő feladatnak tekintjük, hogy felhívjuk a gyermekek és szülők figyelmét a felelős állattartásra. Minden évben igyekszünk a családokkal közösen adományokkal támogatni az egri állatmenhelyet. A Bükki Nemzeti Parkkal és a Madártani Egyesülettel közösen szervezünk programokat óvodánkba vagy az Érsekkertbe, ahol a gyermekek különböző madárfajokkal és a madarak védelmével ismerkedhetnek meg.

Különösen fontosnak tartjuk az óvodáskorú gyermekek **fenntarthatóságra való nevelését**, hiszen ebben az életkorban alakulnak ki az alapvető szokások, értékrendek. Játékos formában, élményalapú tapasztalatszerzéssel alakítjuk a gyermekekben a környezethez való pozitív viszonyt. Megismertetjük őket a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával, újrahasznosítható anyagok kézműves alkotásokhoz, illetve játékok készítéséhez történő felhasználásával. Feladatunknak tekintjük annak tudatosítását a gyermekekben, hogy a víz a Föld legfontosabb éltető eleme, ezért takarékoskodnunk kell vele.

Óvodánk nevelési feladatai

Célunk, hogy a gyermekek hamar elsajátítsák óvodánk szokás és szabályrendszerét. A játékba szervezett komplex és a mikrocsoportos formában tevékenykedtetjük gyermekeinket. A személyre szabott ösztönző, differenciáló tanulási környezet kialakításával a gyermekek a tanulási folyamatok aktív résztvevőivé válnak. A gyermeki tevékenység, cselekvés és élményalapú tapasztalatszerzés középpontjába helyezésével építünk a gyermeki kíváncsiságra, aktivitásra, kreativitásra. Az IKT (információs és kommunikációs technológiák) eszközöket célszerűen használjuk a nevelési, megismerési, tanulási folyamatokban. A gyerekek játék kultúrájára mindig is nagy gondot fordítottunk. Törekszünk arra, hogy minden csoportban a gyermekek életkorának megfelelő játékeszközöket biztosítsunk. Pályázatokból és szülői támogatásból folyamatosan bővítjük óvodánk játék készletét.

Nyitottak vagyunk és tiszteletben tartjuk a családok eltérő vallási kultúráját, hovatartozását.

Hagyományaink

- Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek személyiségének fejlődését, ezért kiemelten kezeljük a családokkal történő szoros együttműködést. Igyekszünk minél több lehetőséget megragadni családokkal való kapcsolattartásra.
- Az óvodakezdés előtti időszakban igény szerint **családlátogatásokat** szervezünk a leendő kiscsoportos gyermekek otthonába.
- A nevelési év kezdete előtt **ismerkedési délutánon** vehetnek részt a családok, ahol az óvoda dolgozóival kötetlen formában ismerkedhetnek meg.
- Anyás **beszoktatással** lehetőséget biztosítunk a gördülékenyebb óvodai életbe történő beilleszkedésre.
- Rendszeresen szervezünk olyan közös **családi programokat**, melyekbe bevonjuk a szülőket is az óvoda mindennapjaiba.
- **Tök jó délutánon** vehetnek részt a szülők gyermekeikkel októberben, melyre nagy izgalommal készülnek.
- Az **Adventi kézműves vásár** szintén hagyományaink közé tartozik. A programmal az ünnepre való ráhangolódást segítjük.
- Májusban köszöntjük az édesanyákat **anyák napja** alkalmából. Ezen a nagyon különleges és meghitt napon a gyerekek versekkel, dalokkal és ajándékkal lepik meg anyukájukat.
- **Ballagási** ünnepség keretében búcsúztatjuk el óvodánk nagycsoportosait. Nagyon megható, ünnepélyes esemény, amely lezárja a kisgyermek óvodai éveit, és jelzi, hogy hamarosan iskolások lesznek. Elbúcsúznak az óvó néniktől, dadusoktól, az óvodától és a kisebb társaktól.
- **Jótekonysági családi délutánunk** tartalmaz szórakozási lehetőséget biztosít a családok számára. Játékos vetélkedők, gyermekműsorok, tombola színesíti a családok szórakozását, erősíti a szülőkkel való kapcsolattartásunkat. Megvalósulása a szülők támogatásával és közreműködésével jön létre.
- Áprilisban **nyílt nap** keretében ismerkedhetnek meg intézményünkkel a leendő kis óvodások és szüleik.
- A nevelési év során két alkalommal tartunk **szülői értekezletet**. A szülők tájékoztatást kapnak az aktuális eseményekről, programokról, kitűzött céljainkról, feladatainkról.

- A kapcsolattartás rendszerességét és hatékonyságát szolgálja félévente kétszer, valamint igény szerint tartott **fogadóóra**, mely során a szülők személyesen egyeztethetnek az óvodapedagógusokkal gyermekük fejlődéséről.

Külön foglalkozások

Nevelési időn kívül szervezett egyéb foglalkozásokat vehetnek igénybe a szülők, figyelembe véve a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait. Részt vehetnek játékos angol foglalkozáson, hittanon, úszásoktatáson, gyermektornán, néptáncon, gyermekjógán és a Bozsik Program keretében szervezett foci foglalkozáson.

Kapcsolataink

Jó kapcsolatot ápolunk több intézménnyel is és az általuk szervezett programokon szívesen részt veszünk.

A Pedagógiai Szakszolgálattal, a logopédussal és az óvoda pszichológussal közösen segítjük a gyermekek fejlődését.

Óvodánk az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemmel együttműködve az óvodapedagógus hallgatók gyakorlati képzésének színtere. Óvodapedagógusaink részt vesznek az egyetem hallgatóinak gyakorlati oktatásában.

Katica Tagóvoda

2025. augusztus 1.-én közgyűlési határozatra a Szivárvány Óvoda Dr. Hibay Károly Tagóvodája beleolvadt a Szivárvány Óvoda Katica Tagóvodájába, megtartva a befogadó intézmény nevét.

Óvodánk bemutatása

Óvodánk Eger kertvárosi részében helyezkedik el, közel a történelmi műemlékekhez, kulturális értékekhez. Könnyen megközelíthető gyalogosan, autóval és tömegközlekedési eszközökkel egyaránt. Az óvoda épülete felújított, 4 csoportnak ad otthont, családias, szeretetteljes légkör jellemzi. Logopédiai szobával, korszerű mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt tornateremmel és kiszolgáló helyiségekkel rendelkezik. Tornaszobánk egyedisége a só fal, mely erősíti a gyermekek immunrendszerét, játékos hatással van egészségükre. Csoportszobáink esztétikusak, otthonosak, világosak, tükrözik az óvodapedagógusok egyéniségét. A csoportszobákból közvetlen kijáras van a fedett teraszra, ahol a gyermekek mozgásigényüket rossz idő esetén is kielégíthetik.

Udvarunk két részből áll. A nagyobb alapterületű udvaron áll a babakázunk, emellett a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő komplex mászóakák, egyensúlyfejlesztő mozgáseszközök találhatók az eséscsillapító burkolattal biztonságossá tett részekén. Az óvoda mögött található kisebb udvarunk fűvel borított, árnyékos, ami további lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásigényének kielégítésére.

Csoportszervezés

Óvodánk négy vegyes életkorú csoporttal működik. A vegyes életkorú csoportok szervezése során megvalósul egy derűsebb légkör, amelyben testvérek, barátok, ismerősök egy csoportba kerülhetnek, életfolyamataik természetesebb, családiasabb körülmények között zajlanak, egyéni fejlettségükhöz, haladási tempójukhoz, érési, fejlődési ütemükhöz, fejlettségükhöz alkalmazkodva. Az eltérő fejlődési ütem az életkorból adódó eltérések miatt, ebben a csoportszervezési formában kevésbé szembetűnő. Ebben a közegben a tolerancia, az egymáshoz való alkalmazkodás, a „másság” tolerálása a társas kapcsolatok jellemzője. Ez adja az alapját annak a befogadó, inkluzív szemléletnek mely óvodánk csoportjait jellemzi.

Minden csoportunkban két óvodapedagógus dolgozik, akik egy-egy dajka nénivel együttműködve látják el a gyerekek körüli teendőket. A pedagógiai- és gyógypedagógiai asszisztensek is eredményes nevelő munkánk segítői, a konyhai kisegítőnk mellett, aki szintén aktív részese a csoportok életének.

Nevelőtestületünket szakmailag elkötelezettség, együttműködés, kölcsönös segítségnyújtás, egymás iránti tisztelet és elfogadás jellemzi. Felnőtt közösségünk minden tagja, olyan befogadó attitűddel rendelkezik, mely megalapozza azt az inkluzív szemléletet, mely óvodánk sajátossága. A tapasztalt és fiatal kolléganők együttműködve dolgoznak azon, hogy az intézmény hagyományait, értékeit megőrizzék. Közösségünk nyitott az új kihívásokkal szemben, elhivatott a folyamatos szakmai-módszertani megújulásra, önképzésre, továbbképzéseken való részvételre.

Speciális nevelés célok, kiemelt tevékenységi területek

Kiemelt célunknak és feladatunknak tartjuk, hogy a családok megismerjék óvodánk nevelési célkitűzéseit, és kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat épüljön ki a családokkal. Az alapprogramban megfogalmazott kapcsolatrendszeren túl a kapcsolattartási formákat egyedivé tettük azzal, hogy sok közös program szervezésébe és lebonyolításába aktívan bevonjuk a családokat. A folyamatos és hiteles kommunikáció érdekében kihasználjuk az infokommunikációs lehetőségeket - minden csoportnak van internetes zárt közössége, melyen keresztül információkat cserélünk, kapcsolatot tartunk egymással – amellet, hogy az óvoda web felületén közzétesszük az aktuális információkat, híreket, nyilvános dokumentumokat.

Az óvodánkban évek óta működő hagyományokat tovább visszük, folyamatosan színesítjük. A természeti és társadalmi környezethez kapcsolódó jeles napokat, a néphagyományainkat együtt ünnepeljük, mellyel célunk, maradandó közös élmények átélése pl.: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Adventi készülődés, óvodai kirándulás.

Büszkék vagyunk azokra az egyedi programjainkra is, melyeknek a megvalósításán és lebonyolításán a családokkal közösen együttműködve munkálkodunk: Egészség hét, Márton nap, Anyák-napja, évzáró, ballagás, családi nap.

Tagóvodánk kiemelt feladata a környező világ megismeréséhez kapcsolódva a hazafiságra és városunk történelmi értékeinek megismerésére és megőrzésére irányul. Nyitottak és befogadóak vagyunk mindazoknak az értékeknek átörökítésére, melyek értelmileg, erkölcsileg, érzelmileg segítik a gyermeki személyiség kibontakozását. Megkeressük és tudatosan felfedeztetjük azokat a tartalmakat, amelyek, ezen területen a gyermekek ismereteit bővítik, és kreatív cselekvővé teszik.

Óvodánk földrajzi elhelyezkedését - az Egri vár és a műemléki belváros közelségét - kihasználva a közös séták, programok alkalmával együtt fedezzük fel és ismertetjük meg a gyerekekkel a belváros kincseit. A Dobó István Vármúzeummal szoros kapcsolatot ápolunk. Ennek szellemében szervezett programjaink végig kísérik a nevelési évet: évszakonkénti rendszeres vár sétákat szervezünk, részt veszünk a hagyományokhoz és mesterségekhez kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozásokon, ellátogatunk a Gárdonyi házba, a múzeum kiállításaira.

Óvodánk életében kiemelt jelentőségű a „Kisvitéz avatás” az egri várban – nevet viselő hagyományőrző rendezvényünk. A program során az óvodás gyerekek számára élvezetes történelmi játékokat szervezünk, melyre Eger város óvodáinak gyermekcsapatai is meghívást kapnak. A rendezvény közkedvelt és várva várt esemény az óvodánk életében, mellyel nem titkolt célunk, hogy sok-sok kisgyerek felé közvetítsük a hazafiasság és a lokálpatriotizmus értékeit.

Együttműködés a családdal, kapcsolat:

Gyermekeink hatékony nevelése érdekében nevelőtestületünk fontos feladatnak tekinti a szülőkkel való kapcsolattartást. Nyílt, őszinte, a gyermekek érdekeit szolgáló, kölcsönös bizalomra épülő párbeszéd, a konszenzusra törekvés elengedhetetlen feltétele ennek. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők megismerjék óvodánkban megvalósuló nevelőmunkát, pedagógiai célkitűzéseinket. Nagy hangsúlyt fektetünk a pozitív együttműködés kialakítására, a kapcsolattartási formákban rejlő lehetőségek széleskörű kihasználására. A napi kapcsolattartáson túl a szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepségek, játszódélutánok, kirándulások, a szülők aktív részvételével szervezett programok, mind a család-óvoda együttnevelő munkáját, kapcsolatát erősítik.

A „Katica Óvodáért” Alapítvány több éve támogatja nevelőmunkánk színvonalas végzéséhez szükséges eszközbeszerzéseket, a gyermekprogramjaink sikeres megvalósulását és színesítését.

Tehetséggondozás

Óvodánk pedagógiai programja lehetőséget biztosít arra, hogy az egyéni differenciált fejlesztés elvét alkalmazva tervezzük, szervezzük munkánk során a képesség- és tehetségfejlesztést szolgáló tevékenységeket. Vegyes életkorú csoportjainkban a játékba integrált tanulás során adódó helyzetekbe építjük be a kreativitást fejlesztő feladatokat, a többletismereteket. Emellett lehetőséget biztosítunk, olyan külső partnerek által szervezett foglalkozásoknak - ovifoci, úszás sakkoktatás, néptánc, angol - amelyek lehetőséget biztosítanak a tehetséges gyerekek képességeinek további kibontakozására.

Pedagógiai hitvallásunk

A gyermekeket őszinte elhivatottsággal, családi, meleg, biztonságot adó légkörben neveljük. Ezt a légkört az itt dolgozó felnőttek személyisége, attitűdje, egymással való kapcsolata, együttműködő készsége határozza meg. Szakmai hírnevünk megtartására, öregbítésére törekszünk, hozzájárulva a felnövekvő gyermekek felhőtlen, boldog életéhez.

„A gyermeknevelés és tanítás során az a legfontosabb, hogy egy gyermek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyermek megérez. Hogy hisznek benne! Tévedhet és hibázhat. Nem kell tökéletesnek lennie. A világ sem az.”

(Tari Annamária)

Eszterlánc Tagóvoda

*"Foglalkozunk meleg, sugárzó szeretettel a gyermekekkel,
és akkor ők csodára képesek.
Ezt senki sem tudja utánunk csinálni,
csak a jó óvoda a jó óvónőivel."
(Egy ismeretlen óvónő)*

Óvodánk Eger város központjában, jól megközelíthető helyen, mégis csendes, nyugodt környezetben helyezkedik el. Az 1980-ban készült lakóövezet közepén álló épületben négy barátságos, jól felszerelt csoportszoba, tiszta, esztétikus környezet, fogadja az óvodás korú gyerekeket. A csoportszobák helyiségéhez saját öltöző és mosdó is tartozik. Férőhelyünk száma: 100 fő. A csoportok összetételét tekintve egyaránt megtalálható osztott, homogén, életkorban közel álló gyermekekből álló és vegyes életkorú, osztatlan csoportok.

Nevelőtestületünkben egységes elveken alapuló szemléletet képviselve őrizzük, és visszük tovább a meglévő intézményi tradicionális értékeinket, de nyitottak vagyunk az innovatív, újszerű irányzatok megismerésére, bevezetésére is. Óvodapedagógusaink száma: 8 fő, melyből egy fő a tagintézmény igazgatói feladatokat is ellátja.

Az egészségmegőrzést, a mozgást, az egészségtudatos életmódot, a mentális egészségvédelmet kiemelten kezelik az óvoda elhivatott óvodapedagógusai, dolgozói.

Egyedülálló, sok eszközzel felszerelt tornaterem áll a gyermekek rendelkezésére, ami naponta biztosítja az irányított, és szabad mozgásos játékok szervezését.

Ebben a helyiségben adunk lehetőséget az egyéb - óvodán kívüli szakemberek által szervezett - játékos mozgásos foglalkozásoknak, sportolási lehetőségeknek.

Nagy kincsnek tartjuk saját főzőkonyháinkat, így frissen elkészítve kerülhetnek a gyermekek tányérjára a megfelelő mennyiségű és minőségű, tápláló, vitamindús ételek, italok.

A gyermekek időközönként helyszíni foglalkozások alkalmával szerezhettek személyes tapasztalatokat a főzés mozzanatairól, konyhatechnikai eljárásokról.

Az óvodapedagógusok a gyermekekkel együtt rendszeresen készítenek **egészséges ételeket**, italokat, közben megismerhetik a „reform élelmiszerek” ízeit, az elkészítés módját, örömet, élményét. A recepteket a szülőkkel is megosztjuk az óvoda faliújságán. Minden héten tartunk zöldség, gyümölcsnapot.

Az egészséges életmód iránti igény, és a zöldség- gyümölcsfogyasztáshoz való pozitív attitűd kialakulását segíti elő az óvoda udvarrészén található elkerített **konyhakert**, melyben a gyerekekkel közösen ültetünk különböző növényeket, zöldségeket, gyümölcsöket. Gondozásuk közben az óvodások folyamatosan figyelemmel kísérhetik fejlődésüket, mely nemcsak élmény, hanem sok ismerethez, tapasztalatszerzéshez is juttatja a gyermekeket.

Valljuk, hogy egészségesen fejlődni csak egészséges környezetben lehet. Már óvodás korban fontosnak érezzük elhinteni a gyermekekben a földünk, **környezetünk védelme** iránti elhivatottság magvait. Alkalmat teremtünk a mindennapokban az újrahasznosítás lehetőségeinek beillesztésére.

Csodálatos, tágas, zöld növényekkel, fákkal teli **udvarunk számos lehetőséget kínál a környezetvédelem, a környezettudatos életvitel kibontakoztatására:**

- Megismertetjük és gyakoroljuk a szelektív hulladékgyűjtést.
- Gondoskodunk a madarokról az óvoda udvarán.
- Virágokat, bokrokat, facsemetéket ültetünk és nevelünk, a tisztább levegőért cserébe.

Az egészségvédelem, és a prevenció érdekében igyekszünk kihasználni a só szobánk kedvező adottságait.

Hagyományaink, tradícióink

- Szüreti napunk alkalmával minden évben meghívjuk a tagóvodák óvodapedagógusait, óvodásait. Játékos formában felidézzük a népi rítushoz fűződő szokásokat, a szüreti munka és az azt követő szüreti mulatozás hagyományait.
- Az Adventi várakozás időszakában óvodánk dolgozói és gyermekei gyertyagyújtással és meghitt ünnepi műsorral közösen élik át az ünnepvárás hangulatát.
- A Víz Világnapját óvodai szinten is megrendezzük. Aznap minden dolgozó, és gyermek kék színű ruhát ölt; ezzel hívjuk fel a figyelmet a víz kincset érő fontosságára.

- A tanköteles korú gyermekeknek az óvoda utolsó évében Erdei Manó Tábort szervezünk.
- Népi mesterségekkel, hagyományokkal történő ismerkedés, nemzeti identitás erősítése, kiállítások szervezése „Eszterlánc Mesterműhely” keretében.

Szülőkkel való kapcsolatunkat az „Apró csodák kéz a kézben” szlogen jellemzi. Hisszük, hogy csakis a szülőkkel együttműködve, igazi partnerkapcsolatot kialakítva, az óvodai nevelés alapértékeit hangsúlyozva valósíthatjuk meg kitűzött céljainkat, feladatainkat.

- Minden évszakban szervezünk egy közös játszóházat a szülőkkel.
- Hagyománnyá vált nálunk a Márton napi lámpás felvonulás, melyet szülőkkel való közös játszóház, hagyományhoz illő ételek fogyasztása színesít. A tornatermünkben elődeink örökségét, kiállítás keretén belül tekinthetik meg a szülők.
- Előadásokkal, meghívott vendégekkel, vitamindús ételekkel, zenés tornával, kóstolókkal várjuk a vendégeket a novemberben megrendezésre kerülő Egészség Napunkra.
- Minden nevelési év végén megrendezzük a Családi napot, melyen rengeteg program, élmény várja a szülőket, gyermekeket egyaránt. Az együtt átélt kedves pillanatok segítenek az együttműködés elmélyítésében, s egyben jó lehetőség a kapcsolatok ápolására egyaránt.

1998 óta segíti intézményünket a **„FELELŐS VAGY A RÓZSÁDÉRT” Óvodásokért Alapítvány**, melynek célja az Eszterlánc Tagóvodába járó 3-7 éves korú gyermekek képességeinek, sokoldalú harmonikus fejlesztéséhez szükséges tárgyi és működési feltételeinek biztosítása. Rendszeresen részesülünk támogatásban az udvari sporteszközök bővítése, cseréje, karbantartása; az óvoda nevelő-oktató munkájához szükséges eszközök biztosítása, korszerűsítése; az iskolára való felkészítés terén. Továbbá kulturális, sport programok szervezéséhez, a gyermekek környezetvédelmi ismereteinek elmélyítéséhez kapcsolódó kirándulások, táborok megrendezéséhez biztosít anyagi segítséget

Deák Ferenc Tagóvoda

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját ítélő erejét, a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban. (...) A mi vélekedéseink és meggyőződéseink csak a mi számunkra érvényesek. Az ifjúság elé tárjuk őket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek meg most már ti is, milyennek mutatja magát nektek. Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk, és őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”

(Rudolf Steiner)

Tárgyi, személyi feltételek

Óvodánk a belváros szélén helyezkedik el, a Deák Ferenc utcában, az Érsekkert szomszédságában. Közelben az uszoda, a színház, a Harlekin Bábszínház, a Forrás Szabadidőközpont, a stadion. Sportolásra, kulturális eseményeken való részvételre minden könnyen elérhető számunkra. Olyan szerencsés helyzetben vagyunk, hogy városunkat szebbnél szebb kirándulóhelyek (Felsőtárkány, Noszvaj stb.) veszik körbe, így gyakran szervezünk kirándulásokat gyermekeinkkel. Az 1980-as évektől működik óvodaként, előtte úttörőházként szolgált a gyermekek foglalkoztatását.

Maga az intézmény épülete régi, de felújításokkal, javításokkal igyekszünk megőrizni állagát. Épületünk felépítése három szintes. Az alagsorban két jól felszerelt tornaszobánk biztosítja gyermekeink számára a mindennapi mozgáslehetőségét. Valamint itt kapnak helyet az ovifoci foglalkozások délelőttönként, illetve a jóga délutáni foglalkozásként. Itt található óvodánk kazánháza, HCCP előírásainak megfelelő konyhánk, valamint egy fogadóórák, valamint munkatársi értekezletek megtartására alkalmas terem.)

Az óvoda biztonságos működési feltételei adottak minden csoportban, a gyermekek kényelmét szolgálják. Foglalkoztatóink tágasak, világosak, jól felszereltek, a gyermekek igényeihez mértek. Berendezésénél nagy gondot fordítottunk a természetes anyagok használatára. Rengeteg cserepes virág díszíti a szobákat.

Intézményünk három csoportos.

A csoportok elnevezései is természet közeli gondolkodásmódunkat tükrözi. (Körömvirág csoport, Napraforgó csoport, Bojtorján csoport) Vegyes életkorú csoportok, melyeknek létszáma eléri a 24-25 főt. A magas létszám ellenére, jó szervezéssel, eredményes pedagógiai munkát végzünk. A szülők körében kedvelt az óvodánk.

Csoportszobáink a gyermeklétszámnak megfelelő nagyságúak és felszereltségűek. Mindegyik csoportnak meg van a saját különlegessége, arculata, melyet az itt dolgozó óvodapedagógusok alakítottak ki az évek során. A Bojtorján csoport termében található egy beépített galéria, melynek alsó szintje babakonyhává lett kialakítva, felső szintjén pedig rengeteg játék kapott helyet.

A Körömvirág csoport termében is található egy galéria ahol szívesen játszanak a gyerekek, az óvónők a „kuckósítás” jegyében behoztak a csoport életébe egy kis sátrat, melybe nagy örömmel bújnak el a gyerekek könyveket lapozgatni, játszani. A napraforgó csoportban található egy nagy szőnyeg a mindennapos mozgástevékenységeknek, de a szabadban is sokszor végeznek, ilyen tevékenységeket legyen az az Óvoda udvara vagy az Érsekkert.

Az emeleten található meseszoba több tevékenységnek is helyet ad: itt történnek a mindennapos iskolaalkészítő fejlesztéseink, az egyéni fejlesztések; a délutáni külön foglalkozások (hittan, angol), az idei tanévtől már az óvodánkban folynak a logopédiai foglalkozások A meseszoba felszereltsége mindegyik tevékenység számára kielégítő, mindegyik tevékenységnek meg van a maga „foglalkoztató tere”, kialakított „sarkokkal” rendelkezik.

Ligetes, pázsitos udvarunk, ad helyet a gyermekek szabadjátékának, ahová mókuscsaládok költöztek be, így őket testközelből van lehetősége a gyerekeknek megfigyelni a sok énekes madár mellett. Közel 20 négyzetméter alapterületű esőházunk alkalmas kora tavasztól késő ősziig az udvari tevékenységek változatos megvalósítására. (étkezés a szabadlevegőn, használhatjuk évszabói műsorainkhoz színpadnak, kedvezőtlen időjárás esetén is szabadlevegőn tartózkodhatunk, nyári melegben hűsölést biztosít.)

Az óvoda alapvető személyi feltételei biztosítottak.

Dolgozóink létszáma:11 fő

Óvodapedagógusok létszáma: 6 fő, a felsőfokú óvónői végzettség mellett mindannyian rendelkezünk még valamilyen más, pedagógusi munkánkhoz kapcsolódóan kiegészítő képzettséggel az ének-zene, ovifoci, a vizuális nevelés (kerámia) és a mozgás területén. A pedagógiai munkát segítő munkatársaink a 3 fő szakképesített dajkánk, 1 fő konyhai kisegítőnk, aki dajkai képesítéssel is rendelkezik és az 1 fő pedagógiai asszisztensünk.

Külső szakemberek is tartanak óvodánkban délutáni foglalkozásokat: angol, jóga, hittan; Ovi-foci,(Bozsik-program) és néptáncot.

Szakmai tevékenységünk

Munkatársaimat odaadó, kitartó, szakmai, hozzáértő munka jellemzi:

- képesek az állandó megújulásra
- nagyfokú hivatás iránti elkötelezettséggel és gyermekszeretettel rendelkeznek
- jó szakemberek egysége
- képesek szakmai irányok meghatározására a helyi igények figyelembevételével

A Deák Ferenc Tagóvoda a Belvárosi Óvodák Pedagógiai Programja szerint -megtartva egyéni arculatunkat, megőrizve értékeinket –dolgozik. Melyben kiemelt szerepe van az egészséges életmódra nevelésnek. Komplex módon jelenik meg a mese, vers, zene, tánc, környezetünk megismerése, logikus gondolkodásra nevelés, melyek tapasztalatokat, élményeket, új ismereteket teremtenek gyermekeink számára. Új törekvésként jelent meg a környezetvédelem hangsúlyosabbá válása. Ezen a területen legfontosabb célunk, hogy a gyermekekben kialakítsunk és megszilárdítsunk egy környezettudatos magatartást. Tiszteljék magukat, társaikat, a felnőtteket, az élő és élettelen környezetüket egyaránt. Legyen alapjellemük része a tolerancia, a segítőkészség, odafigyelés, megértés, elfogadás.

Óvodánk nevelői komoly elhivatottságot éreznek az egészséges életmódra nevelés iránt. A különböző mozgásformák megismertetése a fő célkitűzésünk: vízhez szoktatás úszómozdulatok megtanításával, futás, egyéb atlétikai mozdulatok, rendszeres túrázás, szánkózás, különböző speciális tornagyakorlatok alkalmazása fejlesztő hatással vannak az idegrendszer fejlődésére és azon ki nem épült sérült idegpályák rekonstruálására, ill. regenerációjára, melyek esszenciális szerepet töltenek be az értelmi fejlődésben

A gyermeki személyiség harmonikus fejlődésében azért tartjuk fontosnak a mozgás szerepét, mert születését követően a gyermek fejlődése során értelmi képességei is a mozgással egyidejűleg alakul ki, sokirányú érzékszervi begyakorlással fejlődnek. Ha a mozgástanulás

sokirányú tevékenysége nem kezdődik meg ebben a korban, akkor ez a mulasztás a későbbi években nehezen, csak többletmunkával pótolható.

Éppen ezért tartjuk fontosnak, hogy a testedzés, a játékos sport minél színesebb, élményt adóbb legyen az óvodai élet során. Mindez fejleszti a gyermekek pozitív magatartását, versenyszellemét, türelmét, kitartását. Testedzés közben fejlődik jelleme, egyre inkább képessé válik mozgásának, viselkedésének tudatos irányítására.

Egyéni arculatunkhoz tartozik, hogy gyermekeink rendszeres vízhez szoktatását, úszásoktatását saját óvodapedagógusunk is végzi a szükséges oktatói végzettséggel.

A szakmailag hozzáértő, az óvodás korú gyermekek minden rezdülését ismerő óvodapedagógus vezetésével a víz megszerettetése a legfontosabb.

Mozgásprogramunk célja

- több mozgásforma megszerettetése, ami szemléletváltást hozhat a gyermekeken keresztül a saját és szüleik életében. Egészségesebb emberekké válhatnak.
- nem sportolókat kell nevelnünk ebben a korban, hanem a mozgás iránti igényt kell elplántálni, a családok mindennapjaiba becsempészni.
- gyermekeinknek elsősorban testmozgásra, játékra van szükségük
- minél több időt töltsenek a szabadlevegőn (séta, kirándulás, mindennapi szabad játék) ezáltal aktivitásuk, fizikumuk, kitartásuk, immunitásuk erősítése.

Napjainkban újraértelmezett egészség fogalma testi-lelki jól-létet jelent. Nem elég csak a mindennapi egészségünkkel foglalkozni. A lelki egészség kialakítása épp oly fontos a gyermekeknek, nevelőknek, szülőknek egyaránt.

Sokirányú közös tevékenységek végzése, melyeknek eredménye örömeztetést kelt, szorosabbra fűzi a csoportokon belüli, az óvodán belüli érzelmi szálakat. Munkánk során fontosnak tartjuk, hogy szeretettel, alázattal, emberi méltóságot tiszteletben tartva közeledjünk egymás felé. (gyermekek –szülők –nevelők kapcsolatában)

Tapasztalataink szerint sajnos egyre több az önállótlán, gátlásos, stresszes gyermek, növekszik a magatartási-tanulási zavarral küzdő gyermekek száma.

Hisszük, hogy óvodai környezetünk sokat tehet gyermekeink testi-lelki jól-létéért, segítheti kapcsolatteremtő, kommunikációs képességeit, gazdagíthatja érzelmi életét.

Lelki egészség területén kitűzött célunk

- harmonikus személyiség-fejlesztés, testi, szociális és értelmi érettség kialakítása
- fejlesztésre, edzésre, életmód alakításra helyezzük a hangsúlyt

A TEST-LÉLEK-SZELLEM hármasságának fejlesztését tartjuk feladatunknak. Ugyan olyan fontosnak tartjuk a fizikum fejlesztését, edzését, egészségben tartását, mint a lélek simogatását a különböző művészeti ágakkal, művekkel. A megfelelő érzelmi biztonság, szeretetteljes elfogadó, megértő, támogató óvodai légkör megteremtésével a szellem táplálása is sokkal könnyebb. A megfelelő programok, irodalmi, zenei anyagok segítségével kialakítunk és átadunk egy olyan szellemiséget, mely nem az ártás elvére épül. Tudatos odafigyelésre nevel, felelősségérzetet alakít ki ömaguk, tetteik, és környezetük iránt

Nevelési területeinken (mese, vers, ének-zene, környező világ megismerése, vizuális nevelés) komplexitásra törekszünk. A gyermekek kompetencia érzését szem előtt tartva módszereinkben megújulásra törekszünk folyamatosan

Hagyományaink ápolása hatékony segítője a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésének.

A komplexitás lehetőséget rejt az óvodai nevelés számára

- Élményt ad, szórakozást nyújt, ismeretekhez segít, fejleszti az ízlést, közösséget épít, hazaszeretetre nevel, viselkedési mintákat közvetít, megalapozza a gyermek érzelmi, esztétikai, morális biztonságát.
- A gyermekek saját és társai megismerésével (ki milyen feladatra alkalmas, miben milyen képessége a legerősebb) saját személyiségét alakíthatja, megalapozhatja, és így szolgálhatja társait és a közösséget.
- Személyes kapcsolatain keresztül közvetve vagy közvetlenül tanul, kifejleszti képességét, képességeit.
- Tevékenyen élményeken keresztül fontos tudást szerez. Beilleszkedik, alkalmazkodik környezetéhez.
- Anyanyelvének szépségét, játékosságát, zeneiségét megízleli.
- Eligazodik a világ dolgaiban, mérlegel, dönt, normákat, szabályokat alkot és használ.
- Az egyén szerepe mindig kisebb, mint a közösségé. Az egyén jelen van a munkában, alkotásban, örömben, bánatban, de mindig a közösség a fontos.

- A népi tárgyak formakincse, a technikák, az anyagokkal való munkálkodás kifogyhatatlan lehetőségeket rejt a fejlesztés számára.

Programjaink

- szüret a szőlőhegyen / szüreti mulatság az óvodában tánc házzal
- tökfaragó családi délután
- mikulásvárás, meglátogatása (lehetőség szerint a természetben)
- karácsonyi kézműves délután
- karácsonyi fenyőünnep
- farsangi mulatság
- pancsoló nap
- családi majális
- évzáró műsor
- kirándulások (lehetőség szerint évszakonként, időjárás függvényében két havonta)

Kapcsolatunk a szülői házzal

Eredményes munkánk másik feltétele a szülői házzal való szoros együttműködés. A család meghatározó szerepe a nevelésben vitathatatlan. Minden nevelő feladatának tartja, hogy egy olyan viszonyt alakítson ki gyermekink családjával, ami tiszteletben tartva egymás kompetenciáját, segítő kezet tudjon nyújtani a nevelésben mindkét félnek.

Ez csak úgy lehetséges, ha ismerjük egymás értékeit, elvárásait. Igyekszünk minden szülővel megismertetni nevelési céljainkat, feladatainkat, értékrendünket. Rendezvényeinken mindig magas számmal jelennek meg. Fogadóórákat nagy érdeklődéssel veszik igénybe, fontosnak tartják véleményünket.

Szülői háttérünk igényes, segítőszándékú. Támogatnak pedagógiai törekvéseinkben. Tárgyi feltételeink javításában odaadóan, lehetőségeik szerint tevékenykednek.

Évről évre jelentős fejlődés megy végbe a szülői közösség működésében. Megválasztott képviselői rendszeresen találkoznak egymással, ahol mindig megbeszélik az aktuális feladatokat. Nagy segítséget nyújtanak nevelő munkánkhoz, óvodai közösségünk alakításához, erősítéséhez.

Nyílt napok rendezése alkalmával betekintést nyerhetnek közvetlenül a szülők óvodai mindennapjainkba. fogadóórák alkalmával közvetlen, négy szemközt beszélgetés lehetőségét

teremtjük meg a szülőknek. Családlátogatásaink a zökkenőmentes beszoktatás egyik biztosítéka. Szülőértekezleteink megfelelően látogatottak.

Nevelőmunkánk eredményességét a szülőkkel való egyenlő nevelőpartneri viszonyunknak köszönhetjük.

„ Mi a gyermekszeretettel nem elégszünk meg.

Hirdetjük, hogy szeresd és ismerd meg a gyermeket.

Ismerd meg, hogy igazabban szerethessed, hogy mélyebben védelmezhesd, s jobban nevelhesd.”

(Nagy László)

Egyéb kapcsolataink

Egyéb kapcsolataink kialakítására és fenntartására is nagy gondot fordítunk. Fontos számunkra gyermekszínházakkal, táncházakkal, bölcsődékkal, iskolákkal, Egri Búvár klubbal való kapcsolatunk ápolása. Külső kapcsolataink közé tartoznak az óvodapszichológus, a logopédiai fejlesztőpedagógusok és egy családsegítő munkatárs. Hozzá tartoznak óvodásaink jólétének, lelki harmóniájának megteremtéséhez. Az igényesen kiválasztott kulturális élmények a világról alkotott nézeteiket, ismereteiket alakítja, gazdagítja, látásmódjukat formálja.

Óvodánk mellett egy közhasznú alapítvány is működik segítve pedagógiai munkánk jobb feltételeit az ide járó gyermekek érdekében (Napfényes Óvodákért Alapítvány). Az alapítvány segítségével fejlesztettük udvarunkat a változatos mozgási lehetőségek megteremtésével. Az egészséges életmód kialakítását, megőrzését segítette az alapítvány a csoportonkénti víztisztító felszerelésével. Óvodánk arculatához tartozó vízi foglalkozásainkhoz biztosítottak számunkra vízi játékokat, a vízhez szoktatás folyamatához szükséges eszközöket.

Szintén az udvaron felállított több mint húsz négyzetméteres esőház lehetőséget biztosít arra, hogy esőben, napsütésben védelmet adjon a gyermekeknek játék közben. Ezt az építményt ünnepek megtartásánál is használhatjuk színpadként, de az étkezés is lebonyolítható a nyári időszakban, (a tiszta, szabadlevegőn elfogyasztott tízórai, uzsonna jobban esik a gyermekeknek) valamint egyéb más benti tevékenységet is tudunk az udvaron szervezni nyáridőben. (asztali játékok, kézműves tevékenységek gazdagíthatják udvari játékunkat)

Minden évben rendezésre kerülnek családi napok a kuratórium szervezésében, melynek bevétele az alapítvány tőkéjét növeli. Ezenkívül minden évben karácsony idején csoportonként fejlesztő játékokkal támogatnak bennünket.

Arany János Tagóvoda

„ A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.

Néhány magasabbra tud repülni, mint mások,

de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.

Miért is hasonlítanád össze őket?

Mindegyik más.

Mindegyik különleges.

Mindegyik gyönyörű. ”

(Ismeretlen szerző)

Eger város legkisebb óvodája vagyunk, két csoportunkban – Katica és Pillangó-, mely heterogén, 56 férőhelyes. Óvodánk zöld övezetben, a belvárosban található, családi házak szomszédságában. Intézményünkben 8 alkalmazott van. Négy főiskolát végzett óvodapedagógus, egy pedagógiai asszisztens, két szakképzett óvodai dajka, illetve egy 4 órás konyhai kisegítő.

Családias adottságainkat a legfontosabb értéknek tartjuk, ezt kihangsúlyozva igyekszünk mindennapi tevékenységeinket szervezni. Mint egy nagycsaládban, mindenki mindenkit ismer, elfogad és tisztel - gyermekek, szülők, óvodai közösségünk – így válik együttműködésünk még hatékonyabbá.

Mindennapjainkban és hagyományainkban is törekszünk a GYERMEKEINK érzelmi biztonságát nyújtó és élmény gazdag nevelésére.

Nagy zárt udvarral rendelkezünk, hatalmas fenyőfáink jelzik, hogy már több generáció is fölcsperedett nálunk – 2003-ban ünnepeltük fennállásunk 100-ik évfordulóját!

Óvoda udvarunk tágas, szépen ápolt, fejlesztése folyamatosan történik. Lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy minden gyermek nyugodt és biztonságos formában találja meg az életkori sajátosságainak megfelelő mozgásformákat.

Sikeres alapítványi pályázatnak köszönhetően ütőcsillapítóval burkoltuk le a fedett színünket, így alkalmassá vált tornaszoba híján kora tavasztól, késő őszig a szabad, friss levegőn történő rendszeres mozgásra.

Fontos feladatunknak tartjuk a gyerekek mozgásigényének kielégítését, a helyes életritmus kialakítását. A mindennapi frissítő torna mellett, kihasználjuk nagy tágas udvarunkat, a szabadban szervezünk játékos tevékenységeket.

A belváros adta előnyöket kihasználva – Érsekkert, stadion, EKMK, bábszínház, gyermekkönyvtár-, kézműves foglalkozásokon veszünk részt, bábszínházba, könyvtárba járunk.

A tanköteles korú gyermekekkel heti egy alkalommal úszás oktatáson veszünk részt a Bitskey Aladár uszodában.

Csatlakoztunk a Bozsik programhoz, aminek keretében heti 1 alkalommal ovi – foci edzést tartunk. Évente kétszer ovi – foci fesztiválon vehetnek részt a gyermekek.

Nevelőmunkánk során a gyerekek alapvető megnyilvánulási módjára: a mozgásra és a játékra alapozva tervezzük pedagógiai munkánkat.

A játék a legfontosabb színtere a gyermekek személyiség fejlesztésének és ismeret fejlesztésének. A gazdag és tartalmas játékhoz igyekszünk minél több élményt nyújtani. A játékból induló ismeretszerzés és az abba visszatérő cselekedtetéssel folyamatosan törekszünk a harmonikus és differenciált személyiség fejlesztésre.

A tevékenységek tervezésénél figyelembe vesszük a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét. Igyekszünk lehetőséget biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző tevékenységeket.

Az eltérő nehézségű differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a saját képességeinek legmegfelelőbb tevékenységeket.

Nevelő testületünk arra törekszik, hogy azon gyermekeknél, akiknél lemaradást tapasztaltunk valamely területen, ott fejlesztést célzó játékokat építsünk be a gyermekekkel való egyéni játékos foglalkozásokba.

A Belvárosi Óvodák munkaközösségei által készített szakmai gyűjtemények segítik fejlesztő munkánkat. A gyermek egyéni fejlettségmérő lapjának segítségével konkrét és részletes

szempontok alapján követhetjük nyomon a gyermekek fejlődését. A lemaradások tükrében tudunk célzott fejlesztést tervezni.

A tanév végi mérések eredményei alapján tervezzük meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

A gyermekek egyéni és differenciált fejlesztése nem csak a hátrányok csökkentésében, hanem a képesség és tehetség fejlesztés terén is fontos feladatunk.

Egyéni tehetséggondozásra elsősorban a gyermek csoportokban kerül sor, de a délután folyamán lehetőséget biztosítunk az érdeklődő gyermekek részére, hogy külön foglalkozásokon vehessenek részt: angol.

A napközbeni fejlesztésben dúsított magasabb szintű differenciált tevékenységek biztosításával igyekszünk a tehetséggondozás célját megvalósítani. A kiemelt tehetségígéretes gyermekeket szakemberekhez irányítjuk.

Rendszeresen szervezett hagyományaink

A családokkal történő megismerkedés első lépése, az óvodánkba kerülő új gyermekek szüleivel való kötetlen beszélgetés. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a nyár folyamán többször belátogassanak az óvodánkba, mi pedig a családlátogatásokkal elősegítjük a kölcsönös bizalmat.

A beszoktatás során az óvodapedagógus – gyermek közti szoros érzelmi – testi kapcsolat kialakításával, a gyermekekben érzelmi biztonságot igyekszünk kialakítani, mely alapjául szolgál későbbiekben a társas együttműködésre, élményszerzésre.

A szülőkkel folyamatosan törekszünk a jó kapcsolattartásra, igyekszünk megismerni az otthoni szokásokat, családi nevelési eljárásokat, de ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a szülők is megismerhessék programunkat, nevelői felfogásunkat, feladatainkat.

A közös ünnepek, játszóházak, családi egészségnapok elősegítik, elmélyítik kapcsolatunkat.

A környezetvédelem és az egészséges életmódra nevelést kiemelt feladatunknak tartjuk, ezért év elején papírgyűjtést szervezünk és családi egészség hetet tartunk a szülőkkel közösen.

Szüreti játszóház keretében, népi játékokkal, és a hagyományos szőlőfeldolgozással ismerkedünk.

Adventi ünnepkör jegyében karácsonyi játszóházat és vásárt szervezünk.

A városi gyermekkönyvtárral közösen megrendezett „Varázskönyvtár” programunkon a belváros óvodáit látjuk vendégül. A játékos délelőtti keretében, a gyermekek közelebb kerülhetnek a mesék, a „varázslatok világába”. Több helyszín bevonásával lehetőséget biztosítunk: a mesére, táncra, éneklésre, kézműveskedésre.

A rendszeres könyvtárlátogatás, a könyvek szeretetére nevelés mellett, célunk: megismertetni az óvodásokat a magyar gyermekköltészeti és népköltészeti alkotásokkal is.

A szülőkkel közös könyvtári rendezvényeinket szeretnénk folytatni, új közös programokkal bővíteni, feladatunknak tartjuk a mesék, a könyvek, a rendszeres meseolvasás népszerűsítését. Óvodánk közelében lévő Montessori bölcsődével igyekszünk erősíteni kapcsolatunkat, Mikuláskor illetve gyermeknapon köszöntjük, - vendégül látjuk a leendő óvodásokat.

Az EKMK –val közösen, sikeresen pályáztunk - Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért című felhívásra benyújtandó KÖZÖS NEVEZŐ – a test – lélek – szellem harmóniája az oktatás, a nevelés és a kultúra találkozásában a nonformális és informális képzések alkalmain, ennek keretében havi rendszerességgel kézműves foglalkozásokon veszünk részt, az ábrázolás területen kiemelkedő képességű gyermekekkel.

A pályázat 2 – 3 tanévre is kiterjed, a következő tanévben a kézműveskedés mellett, bábelőadásokkal, drámajátékokkal is kiegészül majd.

Rendszeres rendezvényeink

- Farsangi jelmezes multságunkat táncház színesíti.
- Tavaszváró húsvéti játszótérünk többféle tevékenységgel biztosítja az ünnep élményeit (tojás keresés az udvaron, nyuszi simogatás, plüss nyuszi kiállítás, sport vetélkedő...).
- Anyák napján meghitt műsorral köszöntjük az édesanyákat és a nagymamákat.
- Évzáró ünnepség keretében búcsúztatjuk el az iskolába készülő óvodásainkat.
- Alapítványunk a Szemünk Fénye Alapítvány oktató, nevelő, gondozó munkánk tárgyi feltételeinek javítását segíti. A szülők adójuk 1%-ának felajánlásával nagymértékben támogatják óvodánk alapítványát.
- Feltételeink javítása érdekében az alapítványunkkal és a szülői munkaközösséggel közösen megrendezett programjaink:
- Hagyományunk a családi egészségnapon megtartott árverés, amit a szülők felajánlásaiból rendezünk meg.
- Karácsonyi vásár, melyen a nevelőközösségünk és a szülők által készített kézműves alkotások tekinthetők, és vásárolhatók meg.
- Nevelőtestületünk is aktívan részt vállal a pályázatok megírásában, melyek a gyermekek ismeretének bővítését segítik elő.
- Óvodánk családi hangulatát, egyéni arculatát megtartva, kolléganőimmel együtt olyan óvodai légkör kialakítására törekszünk, amelyben az óvoda elsődleges a nevében is szereplő óvó-szerető „meleg fészket” minden kisgyermek élvezheti.

Csillagfény Tagóvoda

Óvodánk 1971-ben épült az Eger-patak partján, családi, emberléptékű lakótelep és kertesházak találkozásánál.

Egyik erősségünk a csendes zöldövezet forgalomtól mentes, tiszta levegőjű környezete.

Udvarunk is fás, változatos terepadottságokkal rendelkezik. Sok változatos udvari játék segíti gyermekeink mozgásfejlődését.

Bölcsődével egy épületben működünk, hátrányunk, hogy az óvoda az emeleti szinten helyezkedik el -így nincs közvetlen kapcsolatunk az udvarunkkal, valamint kevés a kiszolgáló helyiségünk.

Óvodánk 75 férőhelyén három csoportban neveljük gyermekeinket. A gyermekek nevelését 6 felsőfokú óvodapedagógusi végzettséggel rendelkező kolléganő végzi. Minden csoportban egy-egy dajka és óvodánként egy pedagógiai asszisztens közvetlenül segíti a pedagógiai munkát. Tálalókonyhánk működését egy konyhai kisegítő kolléganő segíti. Csoportjainkban vegyes életkorú (3-6 éves) kisgyermeket fogadunk.

Csoportszobáink a gyermeklétszámnak megfelelő nagyságúak és felszereltségűek. Előnyben részesítjük a fejlesztő játékokat. Mindegyik csoportnak meg van a saját arculata, melyet az ott dolgozó óvodapedagógusok alakítottak ki az évek során. Mindhárom csoport termében található egy beépített galéria, melynek alsó szintje babakonyhává lett kialakítva, felső szintjén pedig sok játékot választhatnak a gyermekek.

Olyan gyermekközpontú, szeretetteljes, családi óvodai légkörbe várjuk a gyermekeket, ahol *gondoskodó szeretet* övezi őket. Nem siettetjük az óvodai élet megnyilvánulásait, hanem az *egyes gyermekek tempójához igazítjuk* azokat.

Olyan „védőhálót” alakítunk ki, ami biztonságot, sikert nyújt az iskolai beilleszkedéshez is. Törekszünk a biztos értékrendet nyújtó nevelő munkára, a környezet változó igényeihez való alkalmazkodásra, színes programlehetőségeket biztosítunk számukra.

Biztonságos életritmust alakítunk ki, rugalmas keretet hagyva a tevékenységben való elmélyüléshez.

*„Ő azt hiszi csak játszik,
de mi már tudjuk, mire megy a játék,
Arra, hogy a világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
(Varga Domonkos)*

Nevelő-oktató munkánk mottójaként választott idézet rámutat a távoli nevelési céljainkra: *az életre nevelünk, játékkal.*

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja valamint a Belvárosi Pedagógiai Program is elsődleges helyen emeli ki az egészséges életmód alakítását és a kisgyermek testilelki szükségleteinek kielégítését. Ettől inspirálva indultunk el mi is ezen az úton. Már 1997-ben megírt helyi Óvodai Nevelési Programunkban kiemelt szerepet kapott az **Egészséges életmódra nevelés.** Meggyőződésünk, hogy az óvodáskor az az életkor, amelyben a megszerzett ismeretek jelentősen befolyásolják az egészségi magatartást.

Célunk

- A mozgásra és a játékra építve a jó közérzet, az egészséges testi állapot és a testi-lelki harmónia megteremtése.
- Képességek és készségek megalapozása, fejlesztése, amelyekkel saját életvitelüket befolyásolni tudó felnőtté válnak, s környezetükben jól eligazodnak. (egészséges életvitel igénye, alkalmazkodó képesség, együttes munkára való készség, probléma – megoldó képesség, kapcsolatteremtő képesség, kommunikációs készség stb.)
- Céljaink megvalósítása során váljon belső igényükké az egészséges életmód.
- A játék és a mozgás elsődlegességére építve olyan személyiségjegyek megalapozása, amelyekkel gyermekeink alkalmazkodni tudnak a rájuk váró, megváltozott élethelyzetekhez, körülményekhez (szeretet, tisztelet, tolerancia, másság elfogadása, önismeret, bátorság, feladattudat, kreativitás, tudásvágy stb.), önmagukkal is harmóniában éljenek és szociális környezetükkel is találják meg az egyensúlyt.

Tagóvodánk helyi sajátosságai, kiemelt tevékenységi területek

- Tágas tornatermünket 1996.-ban adták át, ekkor készítettük el saját mozgásfejlesztő programunkat, amelybe azóta már több jó mozgásfejlesztő programot is beolvastottunk.
- Tornatermünk felszereltsége is sok új eszközzel gazdagodott az évek során. Ehhez nagy segítséget nyújt óvodánk Alapítványa, melyet a szülők és pedagógusok közösen hívtak életre 1992.-ben.
- Középső csoporttól heti rendszerességgel járunk, a patakparti sétányra kocogni a legnagyobbak pedig a városi stadionban tehetik próbára állóképességüket.
- A csoportszobában is lehetőséget adunk a mozgásra a billegők, egyensúlyozók, trambulín, ugróiskola biztosításával.
- Az óvodánk közelében néhány évvel ezelőtt kialakított „Közlekedési Park” adta lehetőségeket kihasználva rendszeresen szervezünk a csoportoknak biciklis délelőttiakat, ahol az otthonról hozott és az óvodai kerékpárokkal, futóbiciklikkel próbálhatják ki ügyességüket a gyermekek.

Hagyományaink, rendezvényeink

- Egy tanévben két-három alkalommal szervezünk „Egészség heteket”, amelynek részeként „Egészség délutánra” hívjuk a Szülőket.
- Az őszi egészség délutánt a „Tök naphoz” kapcsoljuk, amikor a délelőtti folyamán a gyerekekkel tökök finomságokat készítünk, illetve tök lámpások készítése veszi kezdetét. A délutáni „tök-napi” vásáron az elkészült finomságok elfogyasztását követően szülők és gyermekek közösen énekelve felvonulunk a lámpásokkal az óvoda környékén a „Közlekedési Parkig”. Ott egy közös énekléssel, mondókázással zárjuk le a délutánt.
- A Szülők segítségével gyermekeink minden nap fogyasztanak friss gyümölcsöt és zöldségfélét.
- A szülők, nagyszülők bevonásával a farsangi időszakban kap helyet az egészséges sütemények versenye a tornateremben. Nagy népszerűségnek örvend ez a szülők körében, hiszen maguk készítik el a finomságokat és közös kóstolás után ők szavazhatják meg a győztes finomságokat.
- A tavaszi „Mozogj többet az egészségedért” egészséghéten egy délután alkalmával közösen készítünk a szülőkkel és gyerekekkel különleges, mókás szendvicseket, süteményeket. Zenés tornára és szülő-gyermek közös játékos versengésére invitáljuk a

szülőket a szomszédos iskola udvarára. A rendezvény zárása az elkészült finomságok kóstolása.

- Minden második évben megszervezzük a Belvárosi óvodák kisgyermekének a Csillagfény tagóvoda Egészségnapját, melyen játékos feladatokon keresztül próbálhatják ki tudásuk legjavát a gyermekek.
- Állatok világnapjához kapcsolódóan az óvodánk udvarán szervezzük meg a családi állatsimogatót, ahová minden család elhozhatja kiskedvencét.
- Advent időszakában Karácsony váró barkács délutánt szervezünk a Szülők bevonásával.
- Medvés hetet szervezünk február elején csoportonként különböző formában és hagyományokkal.
- Farsangi jelmezes multságunkat táncház színesíti.
- A Víz világnapját is csoportonkénti hagyományokkal tesszük emlékezetessé.
- Anyák napján meghitt műsorral köszöntjük az édesanyákat és a nagymamákat.
- A Föld Világnapjához kapcsolódóan színesítjük óvodánk szűkebb környezetét és udvarát „Egy gyermek, egy palánta” felhívással amikor minden kisgyermek az otthonról hozott virágpalántáját ültetheti el és gondozhatja tovább.
- Egészségnevelésünk szerves részét képezi környezetünk védelme, melyhez kapcsolódva törekszünk az újrahasznosítás jegyében szervezni a tevékenységeket. Újra felhasználjuk a karton dobozokat, műanyag palackokat, textileket és egyéb anyagokat.
- A Tittel Pál úti Óvodáért Alapítvány 1992-ben alakult azzal a céllal, hogy segítséget nyújtson az óvodánk életének azon területein, amelyek az óvoda anyagi lehetőségeit meghaladják. Az évek során a Szülők is átérték ennek szükségességét és támogatták alapítványunkat adójuk 1%-val valamint részvételükkel az Alapítványi Bálakon. Nevelőtestületünk is aktívan részt vállal a pályázatok megírásában, melyek a gyermekek ismeretének bővítését segítik elő.
- Mivel az egészség délutánok nagy népszerűségnek örvendenek a szülők körében ezért sok segítséget is kapunk diatetikus, gyógyszerész, gyermekorvos ill. egészségmegőrzéssel foglalkozó szülők részéről a mindennapjainkhoz és a rendezvények előadásaihoz.
- Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem óvodapedagógus képzésébe is bekapcsolódtunk. Őszi és tavaszi időszakban a hallgatók megismerkedhetnek az óvodai élet mindennapjaival, a gyermekekkel, az óvodapedagógusi hivatással

5. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az óvoda neve:	Egri Bölcsödei és Óvodai Intézmény
Oktatási azonosítója:	-törzskönyvi bejegyzés szerint
Címe:	3300 Eger, Arany János utca 20/a
Telefon:	
E- mail:	www.egribolcsodekovodak@gmail.com
Az óvoda fenntartója:	Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata
Címe:	3300 Eger, Dobó tér 2.
Telefon:	06-36-523-796

Feladat-ellátási helyek:

Óvoda neve:	Címe:	Telefonszám:	Férőhely	Csoportok száma:
Egri BÓI Benedek Elek Tagóvodája	Eger, Vallon utca 4.	06-30-281-1413	100	4
Egri BÓI Bervavölgyi Tagóvodája	Eger, I.sz.lakótelep 9.sz.épület	06-30-989-5946	84	3
Egri BÓI Gyermeklánc Tagóvodája	Eger, Vizimolnár utca 1.	06-30-643-2449	112	4
Egri BÓI Joó János Tagóvodája	Eger, Olasz utca 2.	06-30-325-2879	200	8
Egri BÓI OVI-VÁR Tagóvodája	Eger, Kallómalom utca 1.	06-30-742-9046	159	7
Egri BÓI Kertvárosi Tagóvodája	Eger, Ifjuság u 4.	06-30-749-5362	100	4
Egri BÓI Epreskert utcai Tagóvodája	Eger, Epreskert utca 3./A.	06-30-563-5514	183	7

Egri BÓI Gyermekkert Tagóvodája	Eger, Nagyváradi utca 1.	06- 30-749- 5293	100	4
Egri BÓI Ney Ferenc Tagóvodája	Eger, Ifjuság u.7-9.	06- 30-563- 5509	64	3
Egri BÓI Szivárvány Tagóvodája	Eger, Kertész u.100.	06-70-356- 1571	100	4
Egri BÓI Arany János Tagóvodája	Eger, Arany J. u 16	06-30-357- 0677	53	2
Egri BÓI Csillagfény Tagóvodája	Eger, Tittel Pál u. 8.	06-30-749- 5371	75	3
Egri BÓI Deák Ferenc Tagóvodája	Eger, Deák Ferenc u.17.	06-20-334- 1050	80	3
Egri BÓI Napsugár Tagóvodája	Eger, Kodály Zoltán u.1	06-33-427- 8567	66	3
Egri BÓI Eszterlanc Tagóvodája	Eger, Remenyik Zs. u. 17.	06-30-201- 2986	100	4
Egri BÓI Katica Tagóvodája	Eger, Kertész u. 38.	06-30-563- 5485	80	4
Egri BÓI Montessori Bölcsőde és Csibe Mini Bölcsőde	Eger, Arany János utca 20/a	06-30-799- 7422	86	7
Egri BÓI Dobó Katica Bölcsőde és Családi Hálózat	Eger, Ifjuság u 7-9.	06-30-732- 1063	69	7
Egri BÓI Simmelweis Ignác Bölcsőde	Eger,Vizimolnár utca 1.	06-30-749- 5298	82	7
Egri BÓI Cecey Éva Bölcsőde és Micimackó Mini Bölcsőde	Eger, Tittel Pál utca 8.	06-30-281- 0162	59	5
Összesen:			1952	97

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM KÜLDETÉSE – JÖVŐKÉP – ÓVODAKÉP -GYERMEKKÉP

*„Ilyen az ember. Egyedüli példány
Nem élt belőle több, és most sem él,
S mint fán sem nő egyforma két levél
A nagy időn se lesz hozzá hasonló”
(Kosztolányi Dezső)*

KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Küldetésünknek tekintjük

- a boldog, kiegyensúlyozott érzelmi biztonságot nyújtó gyermekkor biztosítását;
- a családi nevelés kiegészítését, a családdal való együttműködést, a gyermek esetlegesen meglévő hátrányainak csökkentését;
- az emberi értékek, erkölcsi normák továbbítását, (közösségi magatartási szabályok, empátia, tolerancia, másság elfogadását, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját, stb.);
- a magyarság- tudat megalapozását, a nemzeti értékeink megismerését, átadását; megőrzését (népzene, néptánc, népi hagyományok, mesterségek, stb.);
- célunk, hogy az általunk nevelt gyermekek nyitottak legyenek az őket körülvevő világra, a természet értékeinek megőrzésére, a környezettudatos szemléletmódra.

Mindezt annak érdekében, hogy egymásra odafigyelő, pozitív beállítottságú, boldog, kiegyensúlyozott társadalom jöjjön létre!

JÖVŐKÉPÜNK

Modern, a gyermekek alapszükségleteinek kielégítéséhez, valamint optimális fejlesztéséhez szükséges – az Európai Unió szabványainak megfelelő – helyiségekkel és tárgyi feltételekkel bíró intézményt működtetünk. Nevelőtestületünk minden tagja lelkiileg kiegyensúlyozott, a

társadalmi normákat közvetítő, nyitott, szakmailag sokoldalúan képzett, innovatív, a gyermeki személyiséget tiszteletben tartó, feltétel nélkül befogadó, s minden embert értéknek tekint.

Óvodai nevelésünk családi, érzelmi biztonságot nyújtó, élményekben, tapasztalatokban és tevékenységekben gazdag- elfogadó, előítéletek nélküli. A gyermek egyéni sajátosságait, kiemelten a sajátos nevelési igényű, valamint hátrányos helyzetű és tehetséges gyermekek igényeit messzemenően szem előtt tartjuk. Nevelőmunkánkban építve eddig elért eredményeinkre, sikereinkre, és nyitottak vagyunk az újszerű pedagógiai kezdeményezések, innovációs kezdeményezésekre.

Az intézmény működésében figyelembe vesszük a közvetlen – és közvetett partnereink igényeit. Fontos számunkra a feladat-ellátási helyek közötti együttműködés, ezért támogatjuk és tevékenyen részt veszünk a szakmai munkát segítő, és koordináló szakmai munkaközösségek munkájában.

Megtartjuk eddigi értékeinket, feladat-ellátási helyeink önálló, sajátos arculatát, elismertségét. Célunk, hogy aktív szakmai együttműködésünk eredményeként óvodánk a város és a régió elismert intézményévé váljon.

Jövőképünket megvalósításához szükséges a közös gondolkodás, a tapasztalatok átadása, az azonosságok és különbségek feltárása.

- közösségalkítás, a folyamatos változás tükrében
- a generációváltás tényének tudomásul vétele
- az információgazdag környezet jellemzőinek ismerete
- a társadalmi igények változására való odafigyelés
- a folyamatos megújulásra törekvés
- a képzés, önképzés segítségével a szakmai megújulás
- a helyi jellemzők és az óvodaspecifikusságok kialakítása
- a működésünk formáinak bekapcsolása az információs hálózatba
- a specifikus fejlődési problémákra való képzettség megléte
- a mozgásra motiváló lehetőségek, eszközök beépítése az épületeinkbe
- az alternatív pedagógiák erősítése, szülői igény szerint
- az idegennyelv korai játékos használatának leoptimálisabb beillesztése a programunkba
- a természeti környezet adta nevelés kiaknázása
- a család motiválása az óvodai életben való részvételre

- jó gyakorlatok kialakítása és átadása
- jó gyakorlatok átvétele
- európai normákat figyelembevevő, korszerű óvodai környezet, mely megfelelő tárgyi, személyi feltételeket biztosít
- óvodáink egyéni arculattal rendelkező, szakmailag elismertek legyenek városunkban
- biztosított legyen egymás feltétel nélküli elfogadása, és az esélyegyenlőség
- a pályára orientáló hallgatók segítése a legkorszerűbb szakmai tudás megszerzésében
- kutató munka végzése a jó gyakorlatok bevalásának erősítésére
- a beilleszkedés segítése, egyéni átvezetés
- az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására

ÓVODAKÉPÜNK

Óvodánkban a gyermek érdeke mindenek felett áll.

Gyermekeink szeretetteljes, derűs, érzelmi biztonságot nyújtó, optimális feltételeket biztosító környezetben élik mindennapjaikat, így természetes körülmények között fejlődnek. Nevelőtestületünk minden tagja elkötelezett amellett, hogy gyermekekre odafigyelő, egyéni sajátosságokat figyelembe vevő, differenciált fejlesztésre, felzárkóztatásra épülő nevelőmunkát folytassunk.

Biztosítjuk az Országos Óvodai Alapprogramban meghatározott alapvető óvodai funkciók ellátását.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Éppen ezért nyitottak vagyunk az együttműködésre, segítségnyújtásra. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők tevékeny résztvevői legyenek óvodánk életének.

Így a családi nevelés kiegészítőjeként óvodánk pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi feltételeivel biztosítjuk gyermekeink fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit, így

- az óvó, védő,
- a szociális,

- a nevelő és személyiségfejlesztő funkcióit,
- ezáltal megteremtve a következő életszakaszba, a kisiskolás korba való átlépés feltételeit.

A 3-6-7 éves gyermekek legfőbb tevékenysége a **játék**, mely semmi mással nem helyettesíthető.

Óvodánk lehetőséget biztosít a „sokszínű” egymás mellett élésre, mely a hagyományos pedagógiák kibontakozása mellett az alternatív pedagógiai gondolkodás megvalósításának is színteréül szolgál, segítve a gyermekekben megtalálni a tehetséget, kreativitást és a boldogulást. A meglévő értékeink tudatos megőrzése mellett a felénk irányuló kommunikációt rugalmasan, szakmai hozzáértéssel, toleránsan közvetítjük.

GYERMEKKÉPÜNK

Minden gyermek maga a csoda, mással nem helyettesíthető, egyedi. Az óvodai nevelés a 3-7 éves gyermek személyiségének alakulásában egész életre meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, szeretetteljes és befogadó, mely a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára a magas színvonalú és szeretetteljes nevelést, törekedve hátrányainak csökkentésére, ugyanakkor nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodás gyermekre jellemző:

- Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás és a pihenés.
- Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés és az elfogadás, szeretet- és biztonságigénye nagy, érzelmei vezérlik, környezetéhez kötődő
- Elsődleges és legfontosabb tevékenysége a játék.
- Jellemző rá a fokozott kíváncsiság, érdeklődés, nyitottság és az utánzás iránti vágy.
- Vonzódik a természethez, az állatokhoz, a növényekhez, a zenéhez, meséhez és az alkotó tevékenységekhez, ezáltal tud nevetni, felfedezni, csodálkozni, érdeklődő, tevékeny, lelkes, befogadó, kreatív.
- Öszinte, vidám, sajátos világgéppel rendelkezik, különbözőségeivel természetes módon együtt él.

Az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akikre jellemző

- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően aktívan, és érdeklődően vesznek részt az egyes élethelyzetekben, tevékenységekben, azok előkészítésében, kiválasztásában, alakításában
- Érzelemviláguk gazdag, őszinte érzelmeik irányítják cselekvéseiket, látszik rajtuk a kiegyensúlyozottság, tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni.
- Lételemük a játék, a mozgás, és fogékonnyá válnak az egészséges életvitelre, testileg és lelkileg egészségesek, edzettek.
- Rendelkeznek az ismeretek elsajátításához szükséges készségekkel, képességekkel, öndifferenciálásra képesek.
- A tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat képességekkel rendelkeznek.
- Kialakul pozitív önértékelésük, képesek az önszabályozásra, önkontrollal rendelkeznek.
- Elfogadják az erkölcsi, magatartási normákat, képesek tiszteletben tartani a máságot.
- Szeretik a természetet, védik az élőlényeket, környezettudatosan élnek.
- Bátran, egészséges önbizalommal kommunikálnak, együttműködnek társaikkal és a felnőttekkel egyaránt.

Tervszerű, tudatos pedagógiai munkával fejlesztjük a gyermekek képességeit, a közösségben végezhető sokszínű tevékenységeken, műveltségtartalmakon keresztül közvetítjük számukra az egyetemes emberi kultúra értékeit.

Óvodai nevelésünk olyan egészségügyi szokásrendszert és az egészséges életmód iránti igényt alakít ki a gyermekeknél, amely segíti a környezettudatos magatartás kialakulását.

Vállaljuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek - HH, HHH, tehetséges, illetve sajátos nevelési igényű, - elfogadását, befogadását. Biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó és hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns) gyerekek önazonosságának megőrzését, ápolását, multikulturális nevelésen alapuló integrációját, társadalmi integrálását.

NEVELÉSFILOZÓFIÁNK

Nevelőmunkánk akkor eredményes, ha a gyermekeket megismerve, elfogadva számukra érzelmi biztonságot teremtünk.

Egyéniségüket tiszteletben tartva törekszünk arra, hogy az ismeretek befogadására nyitottak legyenek, egyéni, differenciált nevelésünk, fejlesztő munkánk eredményeként sikeresen felkészüljenek az egész életen át tartó tanulásra.

Támogató szemlélettel fejlesztjük minden gyermek kompetenciáit önmagához képest.

Meggyőződésből valljuk, hogy csak pozitív gondolkodású, nyitott, kiegyensúlyozott, derűs egyéniségű pedagógusok képesek sokoldalúan fejlett, harmonikus gyermekeket nevelni.

7. A MEGVALÓSÍTÁS SZEMÉLYI ÉS TÁRGYIFELTÉTELEI

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, e munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, kinek személyisége meghatározó a gyermek számára.

Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. *Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeknek.*

Pedagógus közösségünket az jellemzi, hogy a mindennapok örömét biztosítani tudó, aktív, távlatokban is gondolkozó emberekből áll, ami biztosítéka a folyamatos alkotó légkörnek.

Minden óvodapedagógus gyermek-centrikus, a gyermekek fejlődéséért tenni tudó és akaró ember, akik felelősségteljes munkájának köszönhetően nyugodt, szeretetteljes légkör a jellemzője óvodánknak.

- Mindannyian nyitottak vagyunk az innovációk felé, minden évben részt veszünk a Szakmai szolgáltató intézetek által szervezett továbbképzéseken. Gyermekszerető, aki rendelkezik a gyermekek iránti empátiával, ráfigyelő, szeretetteljes magatartással.
- Mentálhigiénés, intellektuális szempontból alkalmas az óvodai csoport nevelésére.
- Elhivatott a pedagógus pálya iránt, tisztában van önmaga határaival, motivált személy.
- Alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul, és ez mindennapi tevékenységében kifejeződik.
- Tiszteletben tartja és tolerálja a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait.
- Igényli az önképzést, önfejlesztést, szakmai megújulást, tovább fejlődést.
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti, kritikus szemmel tekint önmagára, képes önreflexiót megfogalmazni, kijelölni önmaga számára a fejlesztési lehetőségeket.

- A gyermekek életkorának, fejlettségének és személyiségének megfelelő eljárások megválasztásakor hatékony gyermek megismerési technikákat alkalmaz.
- Az egyéni sajátosság, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével törekszik a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására.
- Tervezőmunkája tudatos, logikusan felépített, átfogó, rugalmas. Képes a váratlan eseményekhez való alkalmazkodásra, az objektív és szubjektív feltételek koordinálására.
- Szeretetteljes, bizalommal légkör megteremtésével állandó biztonságot, védelmet jelent a gyermekek számára.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, épít a gyerekek szükségleteire, kíváncsiságára, meglévő tudására.
- A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Részt vesz az intézményi innovációban, pályázatban, kutatásban.
- Munkájában kezdeményező, felelősségteljes, megbízható és pontos.
- Kommunikációja, beszédkultúrája példaértékű, szakszerű nyelvhasználat jellemzi, fogalomhasználata pontos, a gyermekek számára is érthető.
- A rendelkezésre álló IKT - eszközöket széleskörűen ismeri, kritikusan értékeli és céljainak megfelelően tudatosan alkalmazza.
- Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

*Nevelőmunkánk közvetlen segítői az óvoda nem pedagógus alkalmazottai, közülük is kiemelt fontosságúnak tartjuk a **dajkák** munkáját. Ők azok, akik közvetlenül partnerei az óvodapedagógusoknak, a pedagógiai munka segítői és nap, mint nap pedagógiai szituációba kerülnek a gyermekekkel. Fontos, hogy megismerjék az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseit, módszereit, a csoport életével, az egyes gyermekekkel szembeni egyéni elvárásokat. Kellő ismeretek birtokában, az óvodapedagógusokkal összhangban végezzék a*

munkájukat a gyerekek érdekében. Fontos számunkra, óvodai nevelésünk eredményessége érdekében kellő tapintattal, mind a gyerekek, mind a szülők felé mintaadó viselkedéssel végezzék munkájukat. Az óvodapedagógus és dajka kooperatív munkáját jellemezze a szoros együttműködés, naprakész információnyújtás, segítségadás és pedagógiai ismereteik folyamatos bővítése. A dajkák és a pedagógiai asszisztensek az óvodapedagógusok munkáját közvetlenül segítik. Az óvodai élet egészében közreműködnek, a gyermekekkel folyamatos a kapcsolatuk, felnőtt modellként maguk is befolyásolják a nevelés folyamatát. Munkájukat a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányításával végzik. A gyermekeket szeretetik, tisztelik, elfogadják. Ismerik a nevelési elveket, a csoportok nevelési terveit, a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodnak. Aktívan részt vesznek a csoportok életében. Az óvodapedagógusi tevékenység és a nevelő oktató munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Pedagógiai asszisztens az óvodapedagógusok munkájának segítője, velük együtt a rábízott gyermekcsoport életében tevékenyen részt vesz, a nevelő-oktatómunkában használatos eszközök; felszerelések készítésében, előkészítése, esetleg beszerzése segíti az óvodapedagógusokat, illetve adminisztrációs feladatokat lát el.

Óvodapszichológus, aki a gyermekek egészséges testi, szellemi és lelki fejlődésének biztosítását, nyomon követését segíti, és ennek érdekében a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusokkal, szakemberekkel és a gyermek szüleivel hatékonyan együttműködik. Az óvodapedagógus vagy szülő részéről érkező beilleszkedési és magatartási problémák okait feltérképezi, és felkérés alapján, egyéni tanácsadást, problémafeltáró konzultációt folytat.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésére speciálisan képzett utazó gyógypedagógus közreműködését vesszük igénybe.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvoda alkalmazotti létszáma

Főigazgató	1 fő
Intézményegység-vezető	4 fő

Tagintézmény-igazgató	21 fő
Óvodapedagógus	131 fő
Dajka	67 fő
Takarító	1 ½ fő
Pedagógiai asszisztens	25 fő
Óvodatitkár	5 fő
Gazdasági ügyintéző	3 fő
Óvodapszichológus	2 ½ fő
Élelmezésvezető	2 fő
Szakács	3 fő
Konyhalány	8 1/2 fő
Kisegítő	6 ½ fő
Konyhai kisegítő	7 fő
Egyéb	2 fő
ÖSSZESEN	290 fő

A bölcsődei alkalmazotti létszáma

Intézményegység-vezető-szaktanácsadó	1 fő
Bölcsődevezető	4 fő
Kisgyermeknevelő	48 fő
Dajka	10 fő Bölcsőde+2 fő Mini Bölcsőde
takarító	1 fő (megváltozott munkaképességű)
Gyermekefelügyelő	2 fő
Gazdasági ügyintéző	2 fő
Élelmezésvezető	3 fő (2 fő Bölcsőde+1 fő Szalapart,Mlinkó Isk)
Szakács	7 fő
Konyhalány	14 fő
Kisegítő	2 fő (1 fő gk.vezető, 1 fő adminisztrátor-megvált.munkaképességű)
ÖSSZESEN	94 fő
Családi Bölcsőde	5 fő
Gyermekefelügyelők	2 fő
Kisgyermeknevelői, szakmai létszám végzettségek szerint:	
Pedagógus	40 fő
Felsőfokú csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens	2 fő
OKJ	11 fő

Óvodapedagógusok szakirányú – szakvizsgát adó- végzettségei:

	Szakvizsgázott óvodapedagógusok						Egyéb szakirány	
	vezető óvodapedagógus/ közoktatás vezető	Mentor	tanügy igazgatási szakértő	Minőségbiztosítás	Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztőpedagógusa	Egyéb Szakvizsga		Egyéb képzések
Felsővárosi Óvodai Intézményegység	3	9	1	3	2	Vezetői feladatokra felkészítő (1fő) Óvodai környezeti nevelő (1 fő) Erdőpedagógia i szakvezető (1 fő) Drámapedagóg ia (1fő)	0	Waldorf pedagógia (5 fő) Tanító (1fő)
Kertvárosi Óvodai Intézményegység	2	5	0	0	0	Nyelv- és beszédfejlesztő (1 fő)	0	Szociálped agógus (1fő), Neveléstu domány szakos bölcsész (1fő), Pedagógia szakos bölcsész és tanár (1 fő), Nevelőtan ár (1 fő)

Belvárosi Óvodai Intézményegység	9	7	3	0	5	Differenciáló és fejlesztő szakpedagógus (1 fő) Differenciált tanulásszervez és (1 fő) Korai fejlesztés (1 fő) Gyógypedagóg ia (1 fő)	0	0
Bölcsődei Intézményegység								

Az intézmény továbbképzési rendszere

Bölcsőde:

Kisgyermeknevelők továbbképzése

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

Minden személyes gondoskodást nyújtó személy köteles folyamatos szakmai továbbképzésen részt venni.

Kötelező továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompentenciák megszerzésére irányul. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 4.) A kötelező képzések elvégzése minden dolgozó számára szükséges, akik szociális területen dolgoznak, és a munkakörükhöz kapcsolódó általános ismeretek bővítését célozza.

Munkakörhöz kötött továbbképzés: Ez az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzését szolgálja. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 5.

Választható továbbképzés: Az egyéni érdeklődés figyelembevételével választható képzések lehetőséget adnak a személyes kompetenciák fejlesztésére, speciális ismeretek megszerzésére. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 6.)

A továbbképzési időszak **négyéves periódusokat foglal magába**, és minden munkavállalónak a saját munkába állása vagy szakképesítés megszerzésének időpontjától indul. Bizonyos esetekben azonban a továbbképzési kötelezettség alól mentesülhetnek a dolgozók. Például azok a személyek, akik öt évnél közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz, vagy heti 15 óránál kevesebbet dolgoznak, mentesülhetnek a képzési kötelezettség alól.

Képesítési szint	Kötelező értékelés továbbképzési időszak alatt	a Kötelező továbbképzés (%)	Munkakörhöz kötött továbbképzés (%)	Szabadon választható továbbképzés (%)
Felsőfokú végzettséggel rendelkező	80 pont	20%	40%	40%
Egyéb szakképesítés	60 pont	20%	40%	40%

Óvoda:

A pedagógus-továbbképzés rendszeréről szóló 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) váltja fel az 1997 óta, 2024. december 31-ig hatályban lévő kormányrendeletet.

2025. január 1-jén lépett hatályba a Kormányrendelet, amely a korábbi, a pedagógusok számára hétéves, százhusz órás továbbképzési ciklusokat öt éves, tartalmában megújult, alábbi továbbképzésekben való részvételi kötelezettség, illetve lehetőség váltja fel:

tartalmi megújító képzés, amely szaktantárgyi, tartalmi ismereteket közvetít, és amelyből a továbbképzési ciklusban legalább 60 kreditet kell teljesíteni,

a pedagógus által választható továbbképzés, amely a pedagógus nevelő, oktató munkájához szükséges ismereteknek és készségeknek bővítésére, fejlesztésére szolgál, amelyből a pedagógus öt éves továbbképzési ciklusában legfeljebb 60 kredit számítható be,

a Gyakornok fokozatba sorolt pedagógus az előzőek helyett a gyakornoki ideje alatt egy alkalommal, 15 kreditet biztosító gyakornoki képzésben vesz részt, amelyet a Nemzeti

Közszolgálati Egyetem biztosít. A gyakornokok kötelező képzésének jelentkeztetésére szeptember 2. hetében kerül sor.

Az új előírás szerint legalább 15 kreditegységenként, mindösszesen 120 kreditet elérő továbbképzésen kell részt venniük a pedagógusoknak. Mentésül a továbbképzési kötelezettség alól az, aki az ötvenötödik életévét a tanév, nevelési év kezdetének napja előtt betöltötte.

Az intézmények munkacsoportjai és munkaközösségei

Minden tagintézményben működnek szakmai munkaközösségek, munkacsoportok, melyek célja a pedagógiai munka színvonalának emelése, a testület tagjai közötti együttműködés erősítése, valamint a jó gyakorlatok megosztása. A munkaközösségek és munkacsoportok lehetőséget biztosítanak a szakmai fejlődésre, az egységes szemlélet kialakítására, továbbá támogatják az pedagógusokat az intézményi célok megvalósításában.

Tárgyi feltételek

Pedagógiai Programunk megvalósításához a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról) alapján előírt, a kötelező eszközjegyzékben felsorolt tárgyi eszközökkel rendelkezünk.

(Mellékletben csatolva)

A szakmai munka színvonalának szinten tartása és fejlesztése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk és keressük a lehetőségeket arra, hogy intézményünk tárgyi feltételeit folyamatosan bővítsük. Fontos szempont számunkra, hogy az intézmény tárgyi eszközei megfeleljenek a gyermekek biztonságának, kényelmének, legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, igazodjon változó testméreteikhez és biztosítsa egészségük megőrzését, lehetővé téve mozgás és játékigényük kielégítését.

A gyermekeket körül vevő óvodai színterek a harmóniát árasztó színek, formák, és a természetes anyagok jelenléte jellemzi.

Hasonlóan fontos számunkra, hogy az intézmény alkalmazotti közössége számára biztosított legyen az ideális munkakörnyezet.

Az intézmény eszközfejlesztését pályázatokon nyert pénzeszközök, valamint az egyes feladat-ellátási helyeken működő alapítványok támogatásai is segítik.

A tárgyi feltételek, gyermekek számára kielégítő igényét EMJV önkormányzatával, valamint a szülők, alapítványok segítségével érjük el.

A feltételek megteremtésében az épületekkel, udvarral, berendezésekkel kapcsolatos szempontjaink:

biztonságos legyen

a gyermekek kényelmét szolgálja

biztosítsuk az egészség megőrzését

esztétikailag megfelelő legyen

a mozgás-, és játékigényüket ki tudjuk elégíteni

e méreteikhez igazodjon

a játéktevékenységek kielégítését szolgálja

Szervezeti és időkeretek

Óvodánk feladat-ellátási helyein osztott, részben osztott és osztatlan csoportok szervezésére is sor kerül, mely függ az épület adottságaitól, az ott dolgozó pedagógusok kvalitásától, s legfőképp a jelentkező gyermekek korbeli összetételétől.

Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építve az óvodapedagógus döntésétől függ (a szabad játékot kivéve) a felajánlott tevékenységek szervezése. A gyermekek a tevékenységbe változatos szervezeti formai keretek között kapcsolódhatnak be. Óvodapedagógusaink az egyes tevékenységek szervezésénél előnyben részesítik az egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatási formát. Ezen keretekben látjuk biztosítottnak az életkori és egyéni sajátosságoknak figyelembe vételét, az egyéni fejlesztést és a differenciált irányítást.

A mindennapi munkában az óvodapedagógus a tanköteles korú gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú – napi 45 perces, rugalmas időbeosztással – egyéni, mikrocsoportos vagy csoportos foglalkozásokat tervez és szervez. Ezen tevékenységek tervezésénél és szervezésénél -a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett- elvárás, hogy az iskolakészült, nagycsoportos gyerekek képesek legyenek a foglalkozás teljes időtartama alatt, a kötelező formában szervezett tevékenységekben is részt venni.

Mindennapi munkánk szervezésében továbbá kiemelt szerepet szánunk a gondozásnak, hiszen ennek folyamatában az óvodapedagógus és a dajka összhangban nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését.

A csoportok megszervezése

Intézményeinkben osztott, részben osztott és osztatlan csoportokat szervezünk.

A csoport szervezés alapja a biológiai életkor, a nemek aránya.

A nehezen nevelhető vagy speciális fejlesztési igényű gyermekek csoport béli elhelyezésénél alapvető szempont az óvodapedagógusok arányos terhelése, hogy elegendő ideje legyen az egyéni fejlesztésre.

A gyermekek csoportba sorolásánál figyelembe vesszük: életkorbeli különbségek csökkentése, életkori 1/3 arány megtartása, testvérek együttnevelésének biztosítása, szülők igénye.

Inkluzív nevelési formában csoportonként maximum két fő sajátos nevelési igényű gyermeket fogadunk.

A pedagógiai munkánk megszervezésében, a tevékenységekben megvalósuló fejlődéshez fejlesztéshez a hetirend és a napirend biztosít olyan feltételeket, melyek a folyamatosan és párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységekben valósul meg.

A fejlettségi szinteket, az érés ütemét figyelembe véve történik a pedagógiai munka tervezése, lehetőséget biztosítva a gyermekek igényeinek, a szabad játék biztosításának és az ad hoc, gyermek által kezdeményezett megismerésnek.

A folyamatos napirendet rugalmasan kezelve célunk az élményszerű tevékenykedés, a mozgás és étkezés lehetőségének elérése, a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló tevékenység beillesztése.

A szokás és szabályrendszerünk a gyermek biztonságérzetét erősíti, de ugyanakkor előtérbe helyezi az egyéni igényeket:

- mosdózás igény szerint
- állandó vízfogyasztás lehetősége
- az étkezés igény szerinti elérése
- az étkezés milyenségének megválasztása
- a kívánt mennyiség fogyasztása
- a pihenési idő egyénre szabása
- a szabad levegőn tartózkodás biztosítása
- az igény szerinti öltözködés megvalósulása

Napirend

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket.

A napirend javaslat, mely tájékoztatást nyújt arról, hogy hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek, hogyan alakul a mindennapja a gyermekeknek. A csoportok napirendjét a csoportnaplók tartalmazzák.

A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez és szokásrendjéhez igazodnak.

A napirendet, a hetirendet, és a szokásrendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki és a csoportnaplóban rögzítik.

A csoportösszetételtől függetlenül mindenütt igyekszünk a folyamatosságot és a rugalmasságot biztosítani, megtalálva az egyes tevékenységek közötti helyes arányokat, kiemelve a játék kitüntetett szerepét.

Napirendünkkel biztosítjuk a gyermekek számára a rendszerességet, a változatos tevékenységeket, a csoportok, a gyermekek, az óvoda nyugalját, a gyermekek biztonságérzetét.

Legfőbb tevékenységek napirendünkben:

- szabad játék, és mindennapos mozgás (a leghosszabb időt kitöltő gyermeki tevékenység)
- tudatosan tervezett és szervezett tevékenységi formák,
- mindennapos levegőztetés,
- étkezés,
- pihenés,
- gondozással kapcsolatos feladatok

A napirendi pontok, időkeretek rugalmasan változtathatók az esetlegesen előre tervezett, vagy nem várt eseményeknek, az időjárásnak megfelelően.

Lehetőség szerint kerülni kell a gyermekek felesleges várakoztatását az óvónők által, egy-egy napirendi ponthoz való ragaszkodás miatt.

Érkezéstől ebédig:

A gyermekek érkezése, fogadása

Szabad játék, párhuzamosan végezhető tevékenységek

Játékos tanulás: csoportos, mikro csoportos páros és egyéni

Mindennapos mozgás

Tízórai, gondozási teendők ellátása

Séták, kirándulások, közös megfigyelések.

Szabad, mozgásos játék az udvaron.

Ebédől hazaindulásig:

Naposi munka feladatainak elvégzése.

Ebéd, gondozási teendők ellátása.

Pihenés, alvás-alvás előtti mese

Ébredés, a csoportszoba rendjének helyreállítása

Uzsonnázás, gondozási teendők ellátása

Játék, szabadon választott tevékenységek

Játékos egyéni képességfejlesztés

Mozgásos, szabad játék az udvaron

Folyamatos hazabocsátás

Hetirend:

Heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A hetiterv nem megmászható, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek, a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot. Bár a hetirendben (a csoportnaplóban) napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük.

A heti terv az előző hét eredményeire építve tervezi meg a két óvodapedagógus együtt.

A tervezett, tudatos ismeretszerzés szeptember második felétől kezdődik meg a nagyobb korcsoportokban, kiscsoportban november elsejével. Szeptemberben az első két hét az ismétlések, nyári élmények felidézésével zajlanak.

A heti rendet a csoportos óvodapedagógus a csoportnaplóban rögzíti úgy, hogy összhangban legyen az intézményen belül minden csoport heti programja az átfedések elkerülése miatt

A csoporthármas megbeszélések alkalmával a csoport dajkája értesül a rá vonatkozó feladatok elvégzéséről.

Óvodapedagógus által szervezett és tervezett tevékenységi formák hetirendünkben:

- Verselés, mesélés,

- Ének, zene, népi játék, tánc
- Rajzolás, festés mintázás, kézimunka,
- Mindennapos mozgás: spontán; aktív, szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység irányított, mindennapos mozgásfejlesztés; szervezett mozgásos tevékenység.
- Külső világ tevékenység megismerése.

8. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA ÉS FELADATAI

„Mindenekelőtt alkalmassá kell tennie őt a nevelésre, s ehhez először is ügyelnie kell arra, hogy a gyermek spontán fejlődése zavartalan legyen” (Rousseau).

CÉLJA

Az óvodai nevelés célja, hogy a gyermekeket életkoruknak, egyéni fejlettségüknek és szükségleteiknek megfelelően, szeretetteljes, biztonságot nyújtó, támogató környezetben segítse a teljes személyiségük kibontakoztatásában. Az óvoda feladata, hogy megalapozza a gyermeki személyiség sokoldalú fejlődését – különös tekintettel az érzelmi biztonság, a szociális kapcsolatok, a játék, a mozgás, a kommunikáció, az értelmi képességek és az egészséges életmód iránti igény alakítására.

Az óvodai nevelés közvetett és közvetlen módon is hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek nyitottá, érdeklődővé, együttműködővé váljanak, és felkészüljenek az iskolai életmódváltásra. Az óvodai nevelőmunka során érvényesül a gyermekközpontúság, az inkluzivitás, a játék elsődlegessége, valamint a családokkal való szoros, partneri együttműködés.

Az óvoda pedagógiai programja alapján meghatározott nevelési feladatok biztosítják, hogy minden gyermek saját ütemében fejlődhessen, és megkapja a számára szükséges támogatást ahhoz, hogy önmagához mérten a legtöbbet hozhassa ki képességeiből.

FELADATOK

Egészséges életmódra nevelés

Az óvodai nevelés egyik alapvető feladata a gyermekek testi egészségének megőrzése, megerősítése és a prevenciós szemlélet kialakítása. Az egészséges életmód megalapozása már óvodáskorban kulcsfontosságú, hiszen a gyermekek ilyenkor sajátítják el azokat a szokásokat, amelyek későbbi életminőségükre, fizikai és lelki egészségükre is hatással lesznek. Az intézmények – figyelembe véve az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában

megfogalmazott irányelveket – kiemelt figyelmet fordítanak a mozgásfejlesztésre, az egészséges életmód szokásainak kialakítására, valamint a testi és lelki jóllét összhangjára.

Egészséges életmód szokásainak kialakítása

A mindennapi gyakorlatában alapelv, hogy a gyermekeket fokozatosan, tapasztalati úton, pozitív megerősítéssel vezetik rá az egészséges életvitellel kapcsolatos szokásokra. A napi életritmus kiszámítható, az étkezések, a pihenés és a mozgás optimális egyensúlyban van. A gyermekeket rendszeresen ösztönözzük a helyes kézmosásra, az önálló testápolásra, a megfelelő öltözködésre, a rendszeres fogmosásra és a higiéniai szabályok betartására. A testi szükségletek kielégítése természetes módon illeszkedik a napi óvodai életbe.

Egészséges táplálkozás

Az óvodákban – a közétkeztetés szigorú szabályainak betartása mellett – törekszünk az egészséges táplálkozási szokások kialakítására. A napi háromszori étkezés során friss zöldségek, gyümölcsök, teljes kiőrlésű gabonák, sovány húsfélék és tejtermékek is helyet kapnak. A vízfogyasztásra kiemelt figyelmet fordítunk, elérhetővé téve azt a gyermekek számára egész nap. Az ünnepi alkalmakkor is törekszünk az egészséges alternatívák kínálására.

Mozgásfejlesztés és mozgásos nevelés

Az óvodák mindegyike nagy hangsúlyt fektet a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítésére. A napi rendszerességgel beiktatott mozgásos tevékenységek – mindennapos mozgás (spontán, aktív szabad játék; irányított, mindennapos mozgásfejlesztés; szervezett mozgásos tevékenység) – elősegítik a nagymozgások, finommotorika, koordináció és egyensúly fejlődését.

Számos tagóvoda külön mozgásfejlesztő eszközökkel, tornaszobával, szabadtéri mozgásterekkel (futókör, mászóakák, egyensúlyozó eszközök) is rendelkezik. Egyes intézmények heti rendszerességgel szerveznek speciális mozgásfejlesztő foglalkozásokat (például szenzomotoros tréning, tartásjavító torna, úszás, lovaglás). A gyermekek mozgásfejlődése komplex módon, játékba ágyazva történik, amely motiváló és örömteli élményt nyújt számukra.

Szabad levegőn tartózkodás

Az óvodák nevelési gyakorlatának szerves része a napi több órás szabad levegőn tartózkodás, amely az immunrendszer erősítése, a friss levegő és napfény jótékony hatásai miatt is

elengedhetetlen. A nevelők időjárástól függetlenül biztosítják a kültéri mozgás és játék lehetőségét, megfelelő öltözködés mellett.

Betegségmegelőzés és egészségnevelés

A gyermekek egészségének megőrzése érdekében az óvodák fokozott figyelmet fordítanak a fertőzések megelőzésére, az alapvető higiénés szabályok betartására. A szülők rendszeres tájékoztatást kapnak a járványügyi helyzetről, higiénés előírásokról. Több intézményben rendszeresen tartanak egészségnevelő programokat (pl. egészségghét, sportnap, fogápolási előadás, védőnői prevenciós foglalkozás), ahol játékos módon ismerkednek a gyermekek a testük működésével, az egészséges szokásokkal és a betegségek megelőzésével.

Lelki egészség és nyugodt környezet

A testi egészség megőrzéséhez elengedhetetlen a gyermekek érzelmi biztonságának és lelki egyensúlyának támogatása. Az óvodák törekednek a nyugodt, szeretetteljes, elfogadó környezet kialakítására, ahol a gyermekek bátran megélhetik érzéseiket, önkifejezésüket. A megfelelő pihenés, a csendes percek, a relaxációs technikák (pl. mesehallgatás, hangtálás ellazulás) is hozzájárulnak az idegrendszer regenerálódásához, az egészséges testi-lelki fejlődéshez.

Testápolás, tisztálkodás

Az óvodai nevelés egyik alapvető feladata a gyermekek személyes higiéniére való fokozatos nevelése, amelynek egyik legfontosabb területe a testápolás és tisztálkodás szokásainak megalapozása. Az óvodák mindegyike arra törekszik, hogy a gyermekek életkoruknak, egyéni fejlettségüknek és szükségleteiknek megfelelően, élményszerű és támogató környezetben sajátítsák el a saját testük iránti felelősségteljes gondoskodás alapjait.

A testápolásra nevelés folyamatos, a mindennapok során zajló nevelési folyamat, melyben fontos szerepe van a példamutatásnak, a bizalomra épülő kapcsolatnak és az önállósodás támogatásának. A gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő eszközöket (szappan, törölköző, papír, nedves kendő), és azokat jól hozzáférhető, gyermekbarát módon helyezzük el. A testi-lelki biztonság megteremtése, az intimitás tiszteletben tartása alapelv minden egri óvodában.

A testápolás, tisztálkodás során kiemelt területek:

- **Kézmosás:**

A gyermekeket naponta többször – minden étkezés, udvari játék, WC-használat előtt és után – ösztönözzük kézmosásra. A helyes sorrendet (megnyitás, benedvesítés, szappanozás, leöblítés, kézszerítés) játékos formában is tanítjuk. A kézmosás egyéni tempóban, önállóan, de szükség esetén segítve történik.

- **Arcmosás, szükség szerinti lemosakodás:**

Reggel érkezés után, illetve igény szerint (izzadás, szennyeződés esetén) a gyermekek önállóan vagy segítséssel megmossák arcukat, nyakukat. A nyári melegben gyakori frissítő lemosakodást biztosítunk, a komfortérzet fenntartása érdekében.

- **WC-használat utáni higiénia:**

A gyermekek önállóságát fokozatosan fejlesztjük a WC-használatban. Az intim testtájuk tisztításához szükséges időt, eszközt és diszkrét segítséget minden esetben biztosítjuk. A nevelők figyelemmel kísérik, hogy a gyermekek betartsák az alapvető higiéniai szabályokat, de az önrendelkezésüket tiszteletben tartva avatkoznak be.

- **Papírzsebkendő használat, orrfújás:**

A náthás időszakokban kiemelten figyelünk arra, hogy a gyermekek helyesen használják a papírzsebkendőt, megtanulják az orrfújás technikáját, és használt zsebkendőt a megfelelő helyre dobják. A gyermekeket rendszeresen emlékeztetjük ennek higiénés és közösségi jelentőségére.

A testápolás és tisztálkodás szokásainak elsajátítása az egészséges testi fejlődés mellett az önállóság, önbizalom és felelősségérzet fejlődését is szolgálja. Az óvodák pedagógusai minden esetben elfogadóan, bátorítóan, a gyermek egyéni szükségleteit figyelembe véve támogatják őt abban, hogy testével kapcsolatban pozitív élményeket, magabiztosságot és saját hatékonyságot éljen meg.

Étkezés

Az étkezés az óvodai mindennapok egyik kiemelt életszükségletet kielégítő és nevelési jelentőségű tevékenysége. Az egri óvodák célja, hogy a gyermekek számára biztonságos, derűs, kulturált környezetet és nyugodt légkört teremtsenek az étkezések során, ahol lehetőségük van a közösségi élmények megtapasztalására, az önállóság fejlesztésére, és az egészséges táplálkozási szokások kialakítására.

Az étkezések (tízórai, ebéd, uzsonna) megszervezése a napi életritmushoz igazodik, állandó időpontokhoz kötött, ugyanakkor rugalmas keretek között valósul meg (folyamatos tízórai és uzsonna), figyelembe véve a gyermekek aktuális szükségleteit. A gyermekek elegendő időt és lehetőséget kapnak arra, hogy kényelmesen, nyugodtan fogyasszák el az ételt.

Az étkezés pedagógiai jelentősége:

- **Önellátásra nevelés**

Az étkezések során a gyermekeket fokozatosan önállóságra szoktatjuk: maguk terítenek, kenik a kenyeret, szednek a tálból (fejlettségüknek megfelelően), és étkezés után rendet tesznek maguk után. A pedagógusok mindig lehetőséget adnak arra, hogy a gyermekek a saját tempójukban fejlődjenek ezen a területen.

- **Tisztaság és higiénia**

Étkezés előtt minden gyermek kezét mos. Az asztalok előkészítése, a tálalás, evőeszközök és eszközhasználat a higiéniai előírások szigorú betartásával történik. A gyermekeket rendszeresen emlékeztetjük a kulturált étkezés és a higiénias szabályok fontosságára.

- **Kulturált étkezési szokások kialakítása**

A gyermekek megtanulják az evőeszköz helyes használatát, az asztalnál való viselkedés alapszabályait (pl. nem beszélnek teli szájjal, megvárják, míg mindenki megkapja az ételt, közösen kezdik meg az étkezést). A pedagógusok türelmesen, pozitív megerősítéssel irányítják a tanulási folyamatot.

- **Ízlésformálás, új ételekkel való ismerkedés**

A gyermekek az óvodában gyakran találkoznak olyan ételekkel is, amelyeket otthon kevésbé ismernek. Igyekszünk felkelteni érdeklődésüket új ízek iránt, és lehetőséget adunk arra, hogy kis mennyiségben megkóstoljanak minden fogást. Nem kényszerítünk evésre, de bátorítjuk az ízlelés élményének elfogadó megélését.

- **Speciális étkezési igények kezelése**

Az óvodák – a szülőkkel és a speciális étkeztetést biztosító szolgáltatóval együttműködve – biztosítják a gyermekek egyéni (orvosi vagy vallási indokokból fakadó) étkezési szükségleteinek kielégítését.

- **Közösségi élmény**

Az étkezés közösségépítő alkalom is, ahol a gyermekek megtapasztalják az együttlevés örömét, egymás elfogadását, segítségét. A csoport nyugalma, a barátságos légkör és a pedagógusok személyes példája mind hozzájárul a pozitív étkezési élményhez.

Fogápolás

A helyes szájápolási szokások kialakítása kiemelten fontos része az óvodai egészségnevelésnek. Az óvodák célja, hogy a gyermekek játékos, élményszerű formában ismerkedjenek meg a fogápolás jelentőségével, és fokozatosan elsajátítsák a helyes technikát, valamint a napi rendszeresség fontosságát.

A fogápolás az óvodai mindennapok szerves része. A fogmosás általában az ebéd utáni időszakhoz történik, meghatározott rendben, a higiéniai szabályok betartásával, egyénileg, a gyermekek fejlettségéhez igazodva. Minden gyermek saját fogkefét, poharat és fogkrémet használ, melyet higiénikusan, névvel ellátott tárolóban tartunk. A szülőkkel szorosan együttműködve biztosítjuk ezek pótlását, cseréjét.

A fogápolás célja és feladatai:

- **Helyes szájápolási szokások megalapozása**

A gyermekekkel rendszeresen beszélgetünk a fogak szerepéről, a fogmosás jelentőségéről, és annak napi szükségességéről. Megtanítjuk a helyes technikát (fogkefe mozgatása, időtartam, sorrend), és ellenőrizzük, segítjük ennek gyakorlását.

- **Önállóság fejlesztése**

A fogmosás során minden gyermek a saját tempójában végezheti a műveletet, miközben a felnőttek segítik és pozitív megerősítéssel támogatják őket. Célunk, hogy az óvodáskor végére a gyermekek önállóan, motiváltan, megfelelő technikával tudják elvégezni a szájápolást.

- **Prevenció – megelőzés szerepe**

A fogápolási szokások kialakítása már ebben az életkorban is hozzájárul a későbbi fog- és szájbetegségek megelőzéséhez. Az óvodák részt vesznek a helyi védőnői és fogorvosi hálózat által szervezett szűrővizsgálatokon, amelyek során a gyermekek ismeretei is bővülnek.

- **Élményalapú nevelés**

A fogmosást gyakran kíséri játékos motiváció: dalok, versikék, mesék segítik a folyamat örömteli megélését. A pozitív érzelmi ráhangolódás és a rendszeresség segíti a szokásrendszer megerősödését.

A fogápolás tehát nem csupán napi rutin, hanem komplex fejlesztési és prevenciós lehetőség is, amely során a gyermekek saját testükhöz, egészségükhöz fűződő kapcsolatuk erősödik, és a tudatos egészségmegőrzés alapjai is megvetődnek. Az óvodák elkötelezettek abban, hogy ezt a területet az egészségnevelés szerves részeként, korszerű és gyermekbarát módon valósítsák meg.

Öltözködés

Az öltözködés az óvodai élet mindennapi tevékenységeinek szerves része, amely számos fejlődési lehetőséget rejt magában. A gyermek önállósodásának, finommotorikájának, testtudatának és időérzékének fejlődése szorosan összefügg azzal, hogy mennyire kap lehetőséget saját feladatainak elvégzésére – így az öltözködésre is.

Az óvodák nevelőtestülete közös elveken nyugvó szemléletet vall: **nem oldjuk meg a gyermek helyett a feladatot, hanem minden esetben előkészítjük a következő lépést, és lehetőséget biztosítunk számára, hogy saját képességei szerint próbálkozzon, gyakoroljon, fejlődjön.**

Az öltözködés pedagógiai céljai és gyakorlata:

- **Fokozatos önállóságra nevelés**

A gyermekek megtanulják az öltözködés lépéseit, sorrendjét, az egyes ruhadarabok használatát. A felnőttek segítik őket abban, hogy először részműveleteket (pl. cipzárhúzás, gombolás) sajátítsanak el, majd egyre önállóbban végezzék el az egész folyamatot. A pedagógusok nem siettetik a gyermeket, hanem türelmes, bátorító jelenléttel támogatják.

- **Képességekhez igazodó támogatás**

Minden gyermek más-más tempóban fejlődik, ezért az öltözködés során is az egyéni képességekhez igazított segítségnyújtás érvényesül. Az öltözéshez megfelelő időt, nyugodt körülményeket biztosítunk, és minden esetben megvárjuk, amíg a gyermek maga is próbálkozik, kezdeményez.

- **Környezet, eszközhasználat**

A ruhák elhelyezése (saját jellel ellátott fogas, polc, fiók) átlátható és gyermekbarát módon történik, hogy a gyermek maga is eligazodjon a saját ruhái között. Az öltöző kialakítása segíti a kényelmes és biztonságos öltözködést.

- **Időjárásnak és tevékenységnek megfelelő ruházat**

A gyermekekkel közösen beszélgetünk az időjárásnak megfelelő öltözködésről, és igyekszünk őket tudatosítani abban, hogy mikor milyen ruhadarabra van szükségük. Az önálló választási lehetőséget és a döntések gyakorlását is támogatjuk.

- **Közösségi nevelés és együttműködés**

A nagyobb vagy ügyesebb gyermekek gyakran segítenek társaiknak – ez erősíti az empátiát, az együttműködést, és a közösségi élményt. A segítség sosem válik kötelezővé, hanem természetesen alakul ki a csoporton belül.

Az öltözködés során a gyermekek olyan mindennapi kompetenciákat sajátítanak el, amelyek nemcsak az iskolai életre készítik fel, hanem az önmagukról való gondoskodás pozitív élményét is megerősítik bennük. Az óvodákban az öltözködés tehát nemcsak szükséglet, hanem a nevelés és fejlesztés tudatos, értékes terepe is.

Pihenés, alvás

A pihenés és alvás biztosítása a gyermekek egészséges fejlődésének fontos része, különösen az óvodáskorú gyermekek számára, akiknek a napi tevékenységek után szükségük van testi-lelki feltöltődésre, nyugalomra. Az óvodák szemlélete szerint azonban a pihenés módja és időtartama – mint minden egyéni szükséglet – gyermekenként eltérő lehet, ezért **az óvodák nem írnak elő kötelező alvást**, hanem biztosítják a nyugodt, csendes pihenés lehetőségét minden gyermek számára.

A csoportszobák vagy pihenőhelyiségek nyugodt, barátságos környezetet nyújtanak a pihenéshez. A fektetés idejére a világítást tompítjuk, halk zene, mesehallgatás vagy relaxációs tevékenység (pl. hangtál, légzőgyakorlat) segítheti a gyermekek elcsendesedését, megnyugvását. **A pihenés nem alvási kényszer, hanem lehetőség** a lelassulásra, saját ritmusuk megélésére.

A pihenés és alvás gyakorlata:

- **Egyéni alvási igények tiszteletben tartása**

Azok a gyermekek, akiknek valóban szükségük van a délutáni alvásra, nyugodt körülmények között pihenhetnek, miközben azok, akiknek már nincs alvási igénye,

csendes, önálló tevékenységgel (rajzolás, mesekönyv nézegetés, társasjáték, építés, *egyéni fejlesztés*) foglalkozhatnak a csoport valamely kijelölt részében, pedagógusi felügyelet mellett.

- **Testi és lelki nyugalom biztosítása**

A pihenés ideje alatt a pedagógusok gondoskodnak a nyugalom megőrzéséről, és támogató jelenlétükkel segítik, hogy minden gyermek megtalálja a számára legmegfelelőbb módot a kikapcsolódásra. A pihenéshez kapcsolódó tevékenységek (mese, zene, relaxáció) elősegítik a testi-lelki egyensúly kialakulását.

- **Önállóság és biztonságérzet**

A gyermekek fokozatosan megtanulják, hogyan készüljenek fel a pihenésre: ágyuk előkészítése, átöltözés – mind hozzájárulnak az önállóságuk fejlődéséhez. A személyes tárgyak (pl. alvós játék, saját ágynemű) használata biztonságérzetet nyújt számukra.

A pihenés ideje az óvodában tehát egy nyugodt, elfogadó, rugalmasan szervezett időszak, ahol minden gyermek saját ritmusában töltődhet fel. Az óvodák célja, hogy ebben az időben is az egyéni szükségleteket, fejlődési szinteket, tempót és igényeket figyelembe véve biztosítsák a gyermekek jólétét és komfortérzetét.

Betegségmegelőzés

Az egészség védelme és a betegségek megelőzése az óvodai nevelés egyik alapvető célja, amely a testi-lelki jóllét megőrzésén túl a gyermekek egészségtudatos magatartásának alakítását is szolgálja. Az óvodákban a betegségmegelőzés komplex feladat, amely a higiéniai szabályok betartásától kezdve az immunrendszer erősítését támogató életmódformákon át a szülőkkel való aktív együttműködésig számos területet átfog.

A betegségmegelőzés fő területei az egri óvodákban:

- **Megfelelő higiéniai szokások kialakítása**

Már a kiscsoportos kortól nagy hangsúlyt fektetünk a rendszeres kézmosás, zsebkendőhasználat, köhögési és tüsszentési etikett (pl. könyökhajlatba) tanítására. A higiéniai szabályokat játékos, szemléletes formában sajátítják el a gyermekek.

- **Rendszeres fertőtlenítés és környezetvédelem**

Az óvodai helyiségek rendszeres takarítása, szellőztetése, fertőtlenítése hozzájárul a fertőzések terjedésének megelőzéséhez. Az eszközök, játékok fertőtlenítése kiemelten fontos a közös használatból eredő kockázatok csökkentésében.

- **A gyermekek immunrendszerének támogatása**

A friss levegőn való napi rendszeres mozgás, a természetes fény és a kiegyensúlyozott napi ritmus hozzájárulnak a gyermekek fizikai ellenálló képességének erősítéséhez. A megfelelő öltözködés, szabad levegőn tartózkodás (minden időjárási körülményekhez igazodva) szintén fontos szerepet játszik az immunrendszer megerősítésében.

- **Szűrővizsgálatok, egészségügyi kapcsolattartás**

Az óvodákban rendszeres védőnői szűrések zajlanak. A pedagógusok figyelnek a gyermekek állapotának változásaira, és szükség esetén azonnal értesítik a szülőket.

- **A betegen otthonmaradás fontossága**

A szülők együttműködésével biztosítjuk, hogy beteg gyermek ne járjon közösségbe, így védve a többi gyermek egészségét. Ennek érdekében az óvodák világosan kommunikálják a betegség jeleit és a visszatérés feltételeit (pl. orvosi igazolás).

- **Egészségtudatosságra nevelés**

A gyermekeket a saját testük jelzéseinek felismerésére neveljük. Meséken, beszélgetéseken, szerepjátékokon keresztül segítjük, hogy megértsék, mikor kell pihenni, vagy jelezni, ha rosszul érzik magukat. Így már óvodáskorban alapozzuk meg a tudatos egészségmegőrzés alapjait.

A betegségmegelőzés az óvodákban tehát nem elszigetelt tevékenység, hanem mindennapi, átszövött nevelési gyakorlat, amely az óvodai élet minden színterén jelen van. Célunk, hogy a gyermekek biztonságban, egészséges környezetben fejlődhessenek, miközben megtanulják az egészséges életmód alapvető szabályait.

Egészségmegőrzés

Az egészségmegőrzés az óvodai nevelés egyik legfontosabb feladata, amely a testi, lelki és szociális jólét fenntartását és fejlesztését célozza meg. Az óvodákban az egészségmegőrzés komplex szemléletben valósul meg, amely magában foglalja a prevenciót, a helyes életmódra nevelést, valamint a testi és lelki harmónia megteremtését a gyermekek mindennapjaiban.

Az egészségmegőrzés főbb elemei az egri óvodákban:

- **Mozgás és testmozgás biztosítása**

A rendszeres, változatos mozgás minden nap része az óvodai életnek, hiszen elősegíti a gyermekek fizikai fejlődését, erősíti az immunrendszert, és hozzájárul a pozitív önkép kialakulásához. Az óvodák kiemelt figyelmet fordítanak a mozgásfejlesztő

programokra, mint például a természetközeli játékok, mozgásos játékok, úszás, lovaglás és különféle mozgásos terápiák.

- **Egészséges táplálkozás támogatása**

Az óvodákban biztosított kiegyensúlyozott, vitamindús étrend hozzájárul a gyermekek optimális fejlődéséhez. Emellett a helyes étkezési szokások kialakítására is hangsúlyt fektetünk, amelynek része a kulturált étkezés megtanítása és az ételválasztás tudatosságának fejlesztése.

- **Mentális és érzelmi egészség fejlesztése**

A gyermekek érzelmi biztonsága és lelki harmóniája az egészségmegőrzés alapja. Az óvodákban a gyermekek egyéni szükségleteihez igazított érzelmi támogatást, pozitív megerősítést, valamint stresszoldó, relaxációs és meditációs technikákat alkalmaznak. A csoportban kialakított támogató légkör erősíti a gyermekek önbizalmát és segíti a szociális kapcsolatok fejlődését.

- **Egészségtudatosság kialakítása**

Már óvodás korban fontos, hogy a gyermekek megértsék az egészséges életmód alapelveit. Játékos, élményszerű tevékenységek során tanulják meg a személyes higiénia, a testápolás, a helyes testtartás és az egészséges szokások jelentőségét.

- **Környezettudatos nevelés**

Az egészségmegőrzés részeként hangsúlyt kap a természet szeretetének és védelmének nevelése is. A gyermekek megismerik a környezet tisztaságának, a hulladékcsökkentésnek és az újrahasznosításnak az alapjait, ami hosszú távon hozzájárul a testi és lelki egészség fenntartásához.

- **Szülőkkel való együttműködés**

Az egészségmegőrzés hatékonyságát nagyban növeli a szülőkkel való szoros együttműködés, melynek során információt cserélünk a gyermekek egészségi állapotáról, fejlődéséről, és közösen alakítjuk ki az egészséges életmód szokásait.

Az óvodákban az egészségmegőrzés nem csupán a betegségek elkerüléséről szól, hanem a gyermekek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődésének támogatásáról is. Az itt szerzett egészséges életmódbeli szokások és szemlélet egész életükre kiható, pozitív hatást gyakorolnak.

Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált nevelés az óvodai élet egyik legfontosabb alapköve, mely meghatározza a gyermekek személyiségfejlődését és közösségi beilleszkedését. Az óvodák nevelési gyakorlata hangsúlyt fektet arra, hogy a gyermekek megtanulják felismerni és kifejezni érzelmeiket, megértsék mások érzéseit, valamint olyan erkölcsi értékeket sajátítsanak el, amelyek segítik őket a harmonikus együttélésben.

Az érzelmi, erkölcsi, értékorientált nevelés fő elemei:

- **Érzelmi intelligencia fejlesztése**

A gyermekek érzéseinek tudatosítása és elfogadása, az érzelmek megnevezése és kezelése alapvető képességek, amelyeket játékos, beszélgetős és mesélős helyzetekben fejlesztünk. Az óvodapedagógusok támogatják a gyermekeket abban, hogy felismerjék saját és társaik érzelmi állapotát, empátiával forduljanak egymáshoz, és megtanulják az érzelmi konfliktusok békés megoldását.

- **Erkölcsi értékek közvetítése**

Az óvodákban kiemelt szerepet kapnak az olyan erkölcsi értékek, mint a tisztelet, felelősségvállalás, igazságosság, segítőkészség és együttműködés. Ezeket a gyermekek számára érthető formában, hétköznapi helyzeteken keresztül tanítjuk meg, így a gyakorlatban is alkalmazhatóvá válnak.

- **Közösségformálás és szociális készségek fejlesztése**

A gyermekek megtanulják, hogy milyen szerepük és felelősségük van a közösségben, hogy miként tudnak együttműködni, megosztani, türelmesen várni, és segíteni egymást. A csoportos játékok, közös tevékenységek és a mindennapi rutin lehetőséget adnak ezeknek a képességeknek a kibontakoztatására és megerősítésére.

- **Pozitív mintaadás és következetesség**

A pedagógusok és a közösség tagjai hiteles mintaként szolgálnak a gyermekek számára az érzelmi és erkölcsi viselkedés terén. A következetes, szeretetteljes, de határozott nevelés biztonságot ad, és támogatja az egészséges személyiség fejlődését.

- **Értékekhez kapcsolódó ünnepek és hagyományok**

Az óvodákban a helyi és nemzeti ünnepek, valamint a családi hagyományok tisztelete és megélése révén mélyülnek el az értékek. Ezek az alkalmak közösségi élményt nyújtanak, erősítik a kötődést és az identitást.

Az érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés az egri óvodákban biztosítja, hogy a gyermekek magabiztos, empátikus, felelős személyiséggé váljanak, akik képesek alkalmazkodni a közösség szabályaihoz, és harmonikusan kapcsolódni másokhoz. Ez a nevelési terület elősegíti, hogy a gyermekek életük későbbi szakaszaiban is pozitív értékeket képviseljenek, és aktív, támogató tagjai legyenek társadalmunknak.

Érzelmi nevelés

Az érzelmi nevelés célja, hogy a gyermekek megismerjék, megértsék és kifejezzék saját érzelmeiket, valamint empátikusan forduljanak társaik és felnőttek felé. Az óvodákban különös figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek érzelmi intelligenciája fejlett, kiegyensúlyozott személyiséggé váljon, amely megalapozza a harmonikus kapcsolatok kialakítását és a közösségben való sikeres részvételt.

Az érzelmi nevelés fő elemei:

- **Érzelmek felismerése és megnevezése**

A gyermekeket arra ösztönözzük, hogy tudatosítsák saját érzelmeiket (öröm, szomorúság, düh, félelem stb.), és képesek legyenek szavakkal kifejezni azokat. Mesék, képek, beszélgetések és játékok segítségével fejlesztjük ezt a készséget.

- **Érzelmek elfogadása és kezelése**

Fontos, hogy a gyermekek megtanulják, hogy minden érzelem természetes és elfogadható, de azt is, hogyan kezeljék azokat konstruktív módon. Az óvodapedagógusok modellként szolgálnak az érzelmek egészséges kifejezésében és a konfliktusok békés megoldásában.

- **Empátia fejlesztése**

A gyermekek megismerkednek azzal, hogy mások is éreznek, gondolkodnak, és szükségük van támogatásra, figyelemre. Csoportos tevékenységek, közös játékok és társas helyzetek során gyakorolják az együttérzést és a segítőkészséget.

- **Önbizalom és önértékelés erősítése**

Az érzelmi nevelés része az is, hogy a gyermekek pozitív visszajelzéseket kapjanak, sikerélményhez jussanak, és kialakuljon bennük az egészséges önbecsülés, ami biztonságérzetet és nyitottságot teremt az új kihívásokhoz.

- **Biztonságos és szeretetteljes légkör biztosítása**

Az érzelmi fejlődés alapja a megbízható, biztonságos környezet, ahol a gyermekek bátran kifejezhetik érzéseiket, és tudják, hogy támogatást kapnak. Az óvodapedagógusok empátikus, elfogadó jelenléte és következetes nevelési stílusa ezt a légkört segíti elő.

Az érzelmi nevelés folyamatos és átfogó folyamat, amely minden óvodai tevékenységbe beépül. Az így kialakult érzelmi kompetenciák nemcsak a gyermekek jelenlegi jólétét szolgálják, hanem életük későbbi szakaszaiban is biztos alapot nyújtanak a társas kapcsolatokhoz és az önismerethez.

Erkölcsei nevelés

Az erkölcsi nevelés célja, hogy a gyermekek már óvodás korban megismerjék és elsajátítsák azokat az alapvető normákat és értékeket, amelyek segítik őket abban, hogy felelősségteljes, tisztelettudó és együttműködő tagjai legyenek a közösségnek. Az óvodákban az erkölcsi nevelés integrált része a mindennapi életnek, ahol a pedagógusok példamutatással, következetességgel és szeretetteljes irányítással segítik a gyermekek erkölcsi fejlődését.

Az erkölcsi nevelés fő elemei:

- **Alapvető erkölcsi értékek közvetítése**

Az óvodai nevelés során hangsúlyozzuk a tisztelet, őszinteség, igazságosság, segítőkészség, felelősségvállalás és együttműködés fontosságát. Ezek az értékek a játékok, közös tevékenységek és mindennapi helyzetek során jelennek meg és válnak a gyermekek számára érthetővé és elfogadhatóvá.

- **Szabályok megértése és elfogadása**

A gyermekek megtanulják, hogy a közösségben mindenki számára vannak követendő szabályok, amelyek biztonságot és harmóniát teremtenek. A szabályokat nem kívülről kényszerként, hanem a közösség érdekeit szolgáló megállapodásként sajátítják el, és ezek betartásával erősödik felelősségérzetük.

- **Következetes nevelés és pozitív megerősítés**

Az óvónők a következetességük révén segítik a gyermekeket abban, hogy az erkölcsi normák belsővé váljanak. A helyes viselkedést pozitív visszajelzésekkel, dicséretekkel erősítjük, míg a helytelen cselekedetknél segítünk megérteni a következményeket és helyes alternatívákat kínálunk.

- **Konfliktuskezelés és békés megoldások**

A gyermekeket megtanítjuk, hogyan kezeljük az ellentéteket és vitás helyzeteket békés módon, tárgyalással, egymás meghallgatásával, kompromisszumkereséssel. Ezek a készségek elősegítik a közösség harmóniáját és a gyermekek szociális fejlődését.

- **Empátia és mások érzéseinek tisztelete**

Az erkölcsi nevelés szerves része, hogy a gyermekek megértsék és figyelembe vegyék mások érzéseit, helyzetét. Ez az együttérzés és tisztelet a közösségi kapcsolatok alapja.

- **Példamutatás szerepe**

Az óvodapedagógusok, dajkák és minden közösségi tag viselkedése mintaként szolgál a gyermekek számára. A mindennapi életben megélt értékek, a szeretetteljes, tiszteletteljes kommunikáció és az igazságos bánásmód hozzájárulnak az erkölcsi érzék fejlődéséhez.

Az erkölcsi nevelés eredményeként a gyermekek fejlődnek az önkontrollban, a szociális érzékenységben és az együttműködési képességben, így készségeik megalapozzák a harmonikus és felelősségteljes közösségi életet már az óvodai évek alatt, továbbá egész életük során.

Értékorientált közösségi nevelés

Az értékorientált nevelés célja, hogy az óvodáskorú gyermekek már kora életkorban találkozzanak olyan alapvető emberi értékekkel, amelyek segítik őket a világban való tájékozódásban, a saját identitásuk kialakításában és a közösségi életben való eligazodásban. Az óvodák sokszínű pedagógiai arculata (pl. Waldorf-, Rogers-, Montessori-, zenei, német, angol nemzetiségi, mozgásos, projekt és tematikus csoportok) lehetőséget ad arra, hogy a nevelés során a különféle értékrendek és szemléletmódok egymást kiegészítve jelenjenek meg a gyermekek mindennapjaiban.

Az értékorientált nevelés kiemelt területei:

- **Egyetemes emberi értékek közvetítése**

A szeretet, tisztelet, becsületesség, igazságosság, szabadság, felelősségvállalás, szolidaritás és elfogadás olyan alapértékek, amelyek minden óvodai közösség alapját képezik. A gyermekek ezzel a szemlélettel találkoznak a napi tevékenységek, interakciók és pedagógusi attitűdök során.

- **A helyi közösség és kulturális értékek tisztelete**

Az óvodai nevelés során kiemelt szerepet kapnak az egri helyi értékek, hagyományok, népszokások megismertetése. A gyermekek számára ezek az élmények (pl. ünnepek, kirándulások, kulturális programok) erősítik a lokális kötődést és a kulturális identitás kialakulását.

- **Tolerancia és sokszínűség elfogadása**

A gyermekek megtanulják, hogy a különbözőség érték, és hogy minden embernek – függetlenül nemzetiségi, kulturális, szociális vagy egyéni adottságaitól – joga van a tisztelethez és az elfogadáshoz. A pedagógusok példát mutatnak a másság iránti nyitottságból és empátiából.

- **Természethez és környezethez fűződő értékek**

Az óvodákban nagy hangsúlyt kap a természetközeli nevelés: az élményszerű tapasztalatszerzés a környezetben, az állatok és növények iránti felelősség kialakítása, valamint, a fenntarthatóság alapjainak lerakása (pl. szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, környezetvédelmi projektek).

- **Közösségi értékek erősítése**

A gyermekek a közösségi élet során tapasztalják meg a bizalom, az összetartozás, az együttműködés és a kölcsönös támogatás jelentőségét. Ezek az értékek elősegítik a pozitív társas kapcsolatok kialakulását, a szociális érzékenység fejlődését.

- **Példamutató felnőtt jelenlét**

A pedagógus személyisége, viselkedése, kommunikációja elsődleges forrása az értékek közvetítésének. A hiteles, következetes és szeretetteljes nevelői attitűd segít abban, hogy az értékek belsővé váljanak, és a gyermekek később saját döntéseik alapjául szolgáljanak.

Az értékorientált nevelés hosszú távú célja, hogy a gyermekek nyitott, elfogadó, értékeket hordozó és azokat másokkal megosztani képes emberekké váljanak. Az óvodákban megvalósuló értékközvetítés megalapozza azokat az erkölcsi és társas készségeket, amelyekre a gyermekeknek szükségük lesz az iskolai életben és a társadalom felelős tagjaiként.

Nemzeti identitástudat

A nemzeti identitás megalapozása már óvodás korban megkezdődik. A gyermekek számára érzelmi alapon, élményszerűen, a mindennapokba ágyazva tesszük lehetővé, hogy kötődni tudjanak saját hazájukhoz, nyelvükhöz, kultúrájukhoz, hagyományaikhoz. Az óvodák

pedagógiai munkájában kiemelt szerepet kap a magyar kultúra értékeinek megismertetése és a hazaszeretetre nevelés.

A nemzeti identitástudat fejlesztésének fő irányai:

- **Anyanyelvi nevelés**

A magyar nyelv szeretete és használatának öröme minden tevékenység alapja. A mese, vers, mondóka, ének, népi játékok és dramatikus játékok során a gyermekek érzelmileg kötődnek anyanyelvükhöz, ami a nemzeti identitás elsődleges alapja.

- **Magyar néphagyományok, ünnepek ápolása**

Az évkör jeles napjai (pl. Márton-nap, advent, karácsony, farsang, húsvét, pünkösd, Szent György-nap, Szent Iván-éj) lehetőséget teremtenek a gyermekek számára, hogy játékos formában ismerkedjenek meg a magyar népszokásokkal, hagyományos viseletekkel, népi ételekkel és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységekkel.

- **Magyar népi kultúra megismerése**

A néptánc, népzene, népi gyermekdalok, népi hangszerek, kézműves technikák, motívumvilág, népi játékok és a díszítőművészet alkalmazása segít elmélyíteni a gyermekek kulturális kötődését a magyar népi hagyományokhoz.

- **Nemzeti ünnepeink megélése**

Már az óvodában megismerkednek a gyermekek az 1848–49-es forradalom és szabadságharc, az államalapítás ünnepe (augusztus 20.), illetve a magyar kultúra napja jelentőségével. A megemlékezés mindig az életkori sajátosságokhoz igazodik, élményszerű, érzelmi hatású módon történik (zászlókészítés, kokárda, mese, dramatizálás, vers, ének, séta az emlékművekhez stb.).

- **Magyar tájak, szimbólumok megismerése**

A gyermekek játékos, vizuális, zenei és mozgásos formában ismerkednek hazánk jellegzetességeivel: a magyar zászló és címer, a nemzeti himnusz, a népviseletek, a hagyományos mesterségek, a történelmi épületek és tájegységek, városok, mint például Eger történelmi múltja, várkultúrája és hagyományőrző rendezvényei.

- **Hazaszeretet és helyi identitás**

Az óvodák nevelőmunkája tudatosan épít a helyi értékekre, történelmi örökségre. A gyermekek megismerik lakóhelyük múltját, hagyományait, szimbólumait, kulturális eseményeit, ezáltal erősödik bennük a szülőföldhöz való érzelmi kötődés, ami a nemzeti identitás alapja.

- **Nevelői attitűd**

A pedagógusok szerepe meghatározó: az élménynyújtás mellett hiteles példát mutatnak a nemzeti értékek megbecsülésében. Az óvodai élet során tudatosan építenek azokra a mindennapi helyzetekre, amelyek során erősödik a gyermekekben az összetartozás érzése, a közösséghez és a nemzethez való tartozás tudata.

Keresztény kulturális értékek átadása

A keresztény értékrend évszázadokon át meghatározta a magyar kultúra és közösségi élet alakulását. Az óvodai nevelés során a keresztény kulturális örökség bemutatása nem vallási tanítást, hanem érték közvetítést és kulturális élménynyújtást jelent. A cél, hogy a gyermekek életkori sajátosságaikhoz igazodó módon találkozzanak azokkal az erkölcsi és közösségi értékekkel, hagyományokkal, ünnepekkel és motívumokkal, amelyek kultúránk alapjait képezik.

A keresztény értékek közvetítése az óvodai nevelésben:

- **Alapvető erkölcsi értékek átadása**

A szeretet, megbocsátás, segítőkészség, alázat, igazságosság, jóság, becsület, hűség, tisztelet és türelem olyan univerzális erkölcsi értékek, amelyek a keresztény hagyományból erednek, és a mindennapi közösségi együttélés során jelennek meg a gyermekek életében. A pedagógus modellként szolgál ezek gyakorlati megélésére.

- **Évköri ünnepek keresztény hagyományai**

A karácsony, húsvét, advent, pünkösd ünnepekőre nemcsak a családi életben, hanem a közösségi ünneplésben is fontos szerepet kap. Az ünnepekre való készülődés során (pl. adventi gyertyagyújtás, betlehemezés, barkakészítés, locsolkodás, húsvéti tojásfestés) a gyermekek élményszinten találkoznak a keresztény hagyományokkal, történetekkel, motívumokkal.

- **Szimbolikus nevelés és mesevilág**

Az óvodai nevelés sajátos eszköze a szimbólumokon, meséken, jelképeken keresztüli tanítás. A jó és rossz küzdelme, a segítség, önfeláldozás, szeretet ereje – ezek mind olyan témák, amelyek keresztény értékeket közvetítenek indirekt módon, a gyermekek számára befogadható formában.

- **Biblikus témák megjelenítése életkori szinten**

Lehetőség van arra, hogy mesékhez, dramatikus játékhöz vagy vizuális tevékenységhez kapcsolódva életkornak megfelelő formában jelenjenek meg bibliai eredetű történetek (pl. Jó pásztor, Noé bárkája, a tékozló fiú története) – nem felekezeti tanításként, hanem az erkölcsi üzenetek élményszerű átadásaként.

- **Tárgyi és képi kultúra megismertetése**

A keresztény kulturális örökség képi világa (templomok, harangok, kereszt, freskók, ikonok, keresztény ihletésű zene, népművészet) is része lehet a vizuális nevelésnek és a hagyományörzésnek, különösen akkor, ha a gyermekek lakóhelyén ezek a motívumok eleve jelen vannak (pl. Eger barokk templomai, harangjáték, zarándokhelyek).

- **Közösségi életre nevelés keresztény szellemiségben**

A gyermekek közötti szeretetteljes, elfogadó és segítő kapcsolatok kialakítása, a másik ember értéként való elfogadása, a konfliktusok békés kezelése, a figyelmesség és önzetlenség gyakorlása – ezek mind olyan közösségi magatartásformák, amelyek keresztény gyökerű értékeket közvetítenek.

- **Nevelési elvek és szemlélet**

A keresztény kulturális értékek átadása során az óvodai nevelés világnézetileg nyitott és elfogadó. A pedagógiai program nem vallási nevelést folytat, hanem a magyar kulturális örökség részeként mutatja be a keresztény ünnepeket, értékeket és hagyományokat, lehetőséget teremtve minden gyermek számára az élményszerű találkozásra ezekkel az értékekkel – tiszteletben tartva a családok világnézeti sokszínűségét.

Családhoz való kötődés erősítése

A gyermek elsődleges szocializációs közege a család. Az óvoda feladata nem a család szerepének helyettesítése, hanem annak kiegészítése és támogatása. A családhoz való kötődés megerősítése alapvető cél, hiszen az érzelmi biztonság, a szeretetteljes kapcsolatok és az önazonosság kialakulásának feltétele a szülőkhöz, testvérekhez, nagyszülőkhöz való szoros kötődés.

Az óvodák törekednek a gyermek és családja közötti kapcsolat elmélyítésére, valamint arra, hogy a gyermek az óvodán kívüli élményeit megoszthassa, feldolgozhassa. A pedagógus értő figyelemmel, támogató légkörben segíti a gyermekeket abban, hogy megéljék és kifejezhessék családjukhoz való ragaszkodásukat, identitásuk részének tekintsék családi hátterüket.

A családhoz való kötődés erősítésének módjai az óvodai nevelés során:

- **Kapcsolattartás és együttműködés a családokkal**

A napi kapcsolattartáson túl rendszeres szülői beszélgetések, fogadóórák, nyílt napok, közös rendezvények (pl. családi nap, anyák napja, karácsony várás) révén erősítjük a család–óvoda együttműködést.

- **Személyes élmények beemelése az óvodai életbe**

A gyermekek rajzban, mesében, beszélgetésben elmondhatják, mi történt otthon. A pedagógus értékeli, ha a gyermek családi élményt hoz be az óvodába (pl. születésnap, kirándulás, testvér születése), és teret ad ezek megosztásának.

- **Családok ünnepei és hagyományai**

Az óvoda teret ad a családok egyedi szokásainak, ünnepeinek, nyitott a sokszínűségeire.

- **Érzelmi biztonság megőrzése az óvodai környezetben**

A befogadási időszak az új helyzetekhez való alkalmazkodás során a pedagógus elfogadó, támogató hozzáállása, valamint a családokkal való szoros együttműködés lehetővé teszi, hogy a gyermek ne veszítse el biztonságérzetét a családtól való távollét alatt.

- **Családi háttér tiszteletben tartása**

A pedagógusok elfogadják és tiszteletben tartják a családok életvitelét, értékrendjét, sajátosságait, és az ezekhez való kötődést erősítik a gyermek önazonosságának megőrzése érdekében.

- **A gyermek és a család közötti kapcsolatok megerősítése élmények által**

Az óvodán kívüli közös események (pl. családi kirándulás, kézműves délután) lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyermek a családtagokkal közös tevékenységekben vegyen részt, megerősítve az érzelmi kötődést.

Anyanyelvi és értelmi nevelés

- Az óvodai nevelés egyik alapvető feladata az anyanyelv megalapozása és fejlesztése, valamint a gyermek értelmi képességeinek kibontakoztatása a játék, a közös tevékenységek és az élmények feldolgozása során. Az óvodák kiemelten fontosnak tartják, hogy a gyermekek gazdag nyelvi környezetben fejlődjenek, megtapasztalják a kommunikáció örömét, és aktívan használják az anyanyelvet minden tevékenységi területen.
- Az értelmi nevelés célja a kíváncsiság, az érdeklődés fenntartása, az összefüggések felismerésének, a megfigyelőképességnek, az emlékezetnek, a gondolkodásnak és a

kreativitásnak a fejlesztése, játékos formában, a gyermekek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez igazodva.

- **A beszéd szeretete és igénye – a gyermek beszédkedvének fenntartása, bátorítása**
- Az anyanyelvi nevelés egyik legfontosabb kiindulópontja a gyermek természetes beszédkedvének megőrzése, erősítése. Az óvodai élet során a gyermekek akkor fejlődnek nyelvileg a leghatékonyabban, ha lehetőségük van arra, hogy szabadon, érdeklődésük szerint beszéljenek, kérdezzenek, elmondják érzéseiket, élményeiket. A pedagógus értő figyelemmel, türelemmel, megerősítő visszajelzésekkel bátorítja a gyermek önkifejezését, megerősítve benne azt az élményt, hogy érdemes és jó beszélni. A beszélgetések, egyéni megszólalások, körjátékok, mesélés mind olyan lehetőségek, amelyek során a gyermek beszédkedve természetesen bontakozik ki.
- **Mintanyújtó, helyes és gazdag nyelvi környezet – a felnőtt mintája, artikulációja, beszédtempója, szóhasználat és gesztusai mintául szolgálnak**
- A gyermekek nyelvi fejlődését nagymértékben befolyásolja az őket körülvevő beszélt nyelv minősége. Az óvodapedagógus felelőssége, hogy tudatosan, tisztán és helyesen használja a nyelvet, mintát adva ezzel a gyermekeknek. A helyes artikuláció, a megfelelő beszédtempó, a tagolt, jól érthető és gazdag szókincsű beszéd segíti a gyermekeket a nyelvi formák elsajátításában. A metakommunikáció – mimika, gesztusok, testtartás – szintén jelentős szerepet játszik a kommunikációs képességek fejlődésében, ezért a pedagógus nonverbális megnyilvánulásai is mintául szolgálnak a gyermek számára.
- Az óvodákban a mindennapok során biztosított a gazdag nyelvi környezet: változatos irodalmi művek (mesék, versek, mondókák), dalok, történetek hangzanak el, és a gyermekeknek is lehetőségük van a megszólalásra, véleménynyilvánításra, kérdések megfogalmazására.
- **Egyéni beszédfejlettség elfogadása – a gyermek nyelvi fejlődésének támogatása differenciált módon**
- A gyermekek nyelvi fejlődése eltérő ütemű és sajátos jellemzőket mutat. Egyes gyermekek hamarabb beszélnek összefüggően, mások lassabban alakítják ki a világos önkifejezés képességét. Az óvodapedagógus feladata, hogy felismerje ezeket az egyéni különbségeket, és a gyermek fejlettségének megfelelően nyújtson támogatást: a fejlettebb gyermekeket további kihívások elé állítva (pl. történetalkotás, bábozás), a lassabban fejlődőket pedig játékos, motiváló tevékenységekkel segítve (pl. képi

segédeszközök, mozgásos mondókák). A logopédiai szűrések és fejlesztések is segítik a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelő támogatását.

- A nyelvi fejlődés nem válik el a személyiségfejlődéstől: a pedagógus feladata, hogy olyan légkört teremtsen, ahol minden gyermek elfogadva érzi magát, így bátran megszólalhat, és fokozatosan fejlődhet kommunikációs képességeiben.
- **A beszéd és kommunikáció minden formájának fejlesztése – verbális és nonverbális kommunikáció, testbeszéd, beszédfordulók elsajátítása**
- A kommunikációs készségek nem merülnek ki a szavak ismeretében: a gyermekeknek meg kell tanulniuk figyelni a másokra, kívánni, míg sorra kerülnek, válaszolni, reagálni, párbeszédet folytatni. Ezek az ún. beszédfordulók, amelyek elsajátítása különös jelentőséggel bír az óvodáskorban. A társas kapcsolatokban, szerepjátékokban és beszélgetésekben fejlődik a gyermek társalgási képessége, együttműködési készsége.
- A nonverbális kommunikáció – mimika, tekintet, testtartás, mozdulatok – szintén szoros kapcsolatban áll a nyelvi fejlődéssel, ezért ezek tudatosítása és gyakorlása (pl. drámajátékokban, tükrözős játékokban) szintén az anyanyelvi nevelés része.
- Az óvodák pedagógiai gyakorlata biztosítja, hogy a gyermekek minden nap újabb lehetőséget kapjanak a kommunikáció gyakorlására, az önkifejezés élményszerű megélésére, miközben elfogadó és támogató környezet veszi őket körül.

Az anyanyelvi nevelés megvalósulási formái

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet valamennyi területén és tevékenységében jelen van, áthatja a napirendet, a spontán és tervezett helyzeteket egyaránt. Nem külön tanítási egységként, hanem komplex módon, az óvodai nevelés egészének szerves részeként valósul meg.

1. Spontán helyzetekhez kapcsolódó beszédhelyzetek

A gyermekek számára a legtermészetesebb módja a nyelvi fejlődésnek az élethelyzetekhez kapcsolódó, spontán beszélgetésekben való részvétel. Ezek során:

- kifejezhetik vágyaikat, érzéseiket, élményeiket,
- kérdezhetnek, mesélhetnek, kommentálhatják a történeteket,
- kapcsolatot teremthetnek társaikkal, felnőttekkel.

A pedagógus aktív, értő figyelemmel van jelen, visszajelzéseivel modellezi a megfelelő nyelvi formákat, finoman javítja a hibás beszédet, gazdagítja a szókincset.

2. Napi rutin és tevékenységek során megvalósuló nyelvi nevelés

A napirendhez kapcsolódó állandó szituációk – például öltözködés, étkezés, testápolás, udvari játék – kiváló lehetőséget biztosítanak az anyanyelv használatára:

- megnevezések, leírások, magyarázatok jelennek meg,
- a pedagógus kérdéseket tesz fel, ismétlést kér, történeteket kapcsol a tevékenységhez,
- a gyermekek megtanulják a társalgási normákat (pl. megszólítás, kérdés, köszönés).

3. Tervezett beszédfejlesztő tevékenységek

A pedagógus tudatosan tervez olyan tevékenységeket, amelyek célja a beszédképesség, kommunikációs képességek fejlesztése:

- **verselés, mondókázás** – ritmus, artikuláció, memória fejlesztése,
- **mesemondás, dramatizálás, bábozás** – kifejezőképesség, szókincs bővítése, szövegalkotás,
- **beszélgetőkör, élménybeszámoló** – logikus gondolkodás, események sorrendiségének megértése,
- **hangjátékok, szókincsfejlesztő játékok** – a beszédhangok, szótagolás, hangzók tudatosítása, beszédészlelés, -megértés fejlesztése.

4. Irodalmi nevelés (mese, vers)

Az irodalmi nevelés az anyanyelvi fejlesztés egyik legfontosabb pillére. A gyermekek a mesehallgatás és verselés során:

- gazdag nyelvi fordulatokkal, új kifejezésekkel találkoznak,
- fejlődik képzeletük, szókincsük, nyelvi kifejezőképességük,
- megtapasztalják a nyelv ritmusát, zeneiségét.

Az óvodákban a magyar népmese, a klasszikus és kortárs gyermekirodalom egyaránt jelen van, a mesélést gyakran kíséri dramatikus játék, bábhasználat, mese újramondása.

5. Kommunikációs helyzetek, társas kapcsolatok

A szabad játékban, szerepjátékban, közös tevékenységek során fejlődik leginkább a gyermekek kommunikációs kompetenciája:

- tárgyalnak, megegyeznek, szerepeket osztanak ki,
- párbeszédet alakítanak ki, reagálnak egymás megnyilvánulásaira,
- gyakorolják az udvariassági formulákat, kérdés, kérdezés, válaszadás formáit.

6. Digitális és vizuális eszközök nyelvi célú alkalmazása

Az életkornak megfelelően és pedagógiai céllal – például interaktív mesekönyvek, hangos mesék, képes történetalkotó játékok formájában – a digitális eszközök is támogatják a nyelvi fejlődést, különösen az egyéni fejlesztés során.

Az óvodákban minden gyermek számára biztosított az a nyelvi környezet, amely lehetővé teszi az anyanyelv szeretetének kialakulását, a gazdag és helyes beszédminták elsajátítását, valamint az önkifejezés örömteli gyakorlását – egyéni fejlettségükhöz igazítva, játékos, élményalapú formában

Értelmi nevelés alapelvei

Az értelmi nevelés célja az óvodáskorú gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, gondolkodásának és problémamegoldó képességeinek kibontakoztatása. Az óvodai nevelés az életkori sajátosságokra, az egyéni fejlődési ütemre és a spontán tanulásra épít. Az értelmi fejlesztés szorosan összefonódik a gyermek érzelmi biztonságával, mozgásos tapasztalataival és szociális kapcsolataival.

1. Tapasztalati tanulás előtérbe helyezése

Az óvodás gyermek a világot cselekvésen keresztül ismeri meg, ezért a megismerési folyamat alapja a **konkrét tapasztalatszerzés, az érzékszerveken keresztüli észlelés**. A tanulás nem direkt módon, hanem felfedezésen, játékos kísérletezésen, önálló próbálkozáson keresztül történik.

2. A gyermek kíváncsiságának és érdeklődésének tiszteletben tartása

A gyermek belső motivációból fakadó kérdései, megfigyelései, utánajárása a fejlődés motorjai. A pedagógus nem ad kész válaszokat, hanem kérdéseivel, visszajelzéseivel ösztönzi a gondolkodást, a továbbgondolást. A tanulási helyzeteket a gyermekek aktuális érdeklődése, témái mentén szervezi.

3. Életkornak megfelelő gondolkodási folyamatok fejlesztése

Az értelmi fejlődés során az alábbi kognitív funkciók fejlődnek játékos tevékenységek által:

- **észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, problémamegoldás, kreativitás.**

A tevékenységek során a gyermek megtanul csoportosítani, különbségeket felismerni, egyszerű összefüggéseket meglátni, időben és térben tájékozódni.

4. Egyéni képességek figyelembevétele, differenciált fejlesztés

Minden gyermek eltérő fejlődési tempóban halad, így az értelmi nevelés egyéni bánásmódot kíván:

- egyes gyermekeket inkább megfigyelőként vonunk be,
- másokat aktívan kérdezzük, vitára, véleményalkotásra készítetünk,
- biztosítjuk az önálló megoldáskeresés és sikerélmény lehetőségét.

A játék, mint a tanulás legfontosabb formája

A játék az óvodáskor legfőbb tanulási formája. Az értelmi fejlődés a különféle játéktípusokon keresztül valósul meg:

- **építőjátékokkal** logikai gondolkodás, térbeli tájékozódás,
- **szerepjátékokkal** szociális gondolkodás, kommunikáció,
- **szabályjátékokkal** emlékezet, figyelem, szabálytudat,
- **konstruktív és kreatív játékokkal** problémamegoldás, tervezés, alkotóképesség fejlődik.

Az óvodapedagógus támogató szerepe

A pedagógus nem tanít közvetlenül, hanem „tanulásszervező”, aki olyan gazdag környezetet és helyzeteket teremt, amelyekben a gyermek tapasztalatokat szerezhetsz, gondolkodhat, felfedezhet. Kérdéseivel, válaszaival, megerősítéseivel segíti a gyermek saját gondolati úton való haladását.

Az óvodák értelmi nevelési gyakorlata minden gyermek számára biztosítja:

- az élményszerű tanulást,
- a felfedezés örömeit,
- a tapasztalatokra épülő ismeretszerzést,
- az önálló gondolkodás kibontakozását.

Az így megalapozott gondolkodás, problémamegoldó képesség és tudásvágy biztos bázisa lesz az iskolai tanuláshoz szükséges alapképességeknek is.

Az értelmi nevelés eszközei

Az értelmi nevelés eszközrendszere azokat a módszereket, tevékenységi formákat, környezeti és tárgyi feltételeket foglalja magában, amelyek támogatják a gyermekek kognitív fejlődését, gondolkodási műveleteik és megismerési folyamataik kibontakozását. Az eszközök célja, hogy segítse a gyermekek természetes kíváncsiságára épülő, tapasztalati úton történő tanulást, egyéni képességeikhez igazodva.

Játék, mint elsődleges eszköz

A játék minden formája – különösen a szimbolikus játék, szerepjáték, szabályjáték, építő- és konstruáló játék – az értelmi fejlődés legfontosabb terepe:

- a játékban a gyermek problémát old meg, tervez, rendszerez, következtet,
- fejlődik figyelme, emlékezete, logikus gondolkodása,
- modellezi a valóságot, szerepekbe bújva kipróbálja a megoldási stratégiákat.

Megfigyelés, tapasztalatszerzés, kísérletezés

Az értelmi nevelés alapja a közvetlen tapasztalás. Az óvodákban rendszeresen biztosított lehetőségek:

- **természetes megfigyelések:** időjárás, évszakok változása, növények-gondozásuk, állatok viselkedése,
- **kísérletek:** víz, levegő, fény, hang jelenségeinek vizsgálata,
- **manipulatív tevékenységek:** eszközök kipróbálása, anyagok összehasonlítása, változások megfigyelése.

Ezek a tevékenységek fejlesztik az elemző gondolkodást, az ok-okozati összefüggések felismerését, az összehasonlítást és következtetést.

5. Kérdezés, beszélgetés, élménymegosztás

A gyermek saját gondolatai megfogalmazásával, mások véleményének meghallgatásával fejlődik értelmi téren:

- a **beszélgetőkörök** segítik a gondolatok rendszerezését, logikus elrendezését,
- a pedagógus **nyitott kérdései** serkentik az önálló gondolkodást,
- a közös történetalkotás, élménymesélés fejleszti a kifejezőkészséget, időrendiséget, ok-okozati viszony felismerését.

6. Képes és manipulatív eszközök

A gondolkodásfejlesztéshez sokféle tárgyi eszköz áll rendelkezésre:

- **társasjátékok, logikai játékok** (pl. memória, dominó, párosító, szabályjátékok),
- **építőelemek, puzzle, Montessori-eszközök,**
- **képes kártyák, tematikus képek** – beszélgetésindítóként, szókincsbővítéshez, sorrendiséghez.

Ezek az eszközök segítik a fogalomalkotást, mennyiségi és formai ismeretek megszerzését, logikai műveletek gyakorlását.

7. Környezet, mint ösztönző közeg

Az óvodai csoportszoba és annak berendezése is jelentős szerepet játszik:

- jól áttekinthető, **gazdag eszközkínálat** ösztönzi az önálló választást, kezdeményezést,
- tematikusan kialakított sarkok (építő, természetsarok, matematikai, vizuális) lehetőséget adnak a spontán tanulásra,
- az időjárás-, évszak- vagy eseményfigyelő táblák aktívan bevonják a gyermekeket a gondolkodásba, tervezésbe.

8. Mese, vers, dramatikus játék

Az irodalmi nevelés és a dramatikus tevékenységek fejlesztik:

- a képzeletet, gondolati rugalmasságot,
- a történeti gondolkodást (eleje-közepe-vége),
- az absztrakciós képességet, az érzelmi intelligenciát, és az önkifejezést.

9. Digitális eszközök óvatos, célzott alkalmazása

Az óvodákban elsősorban az **interaktív, fejlesztő jellegű digitális tartalmak** jelennek meg, például:

- hangos mesék, képes történetek,
- hangfelismerő és szókincsfejlesztő játékok,
- életkornak megfelelő tematikus alkalmazások.

Fontos alapelv, hogy a digitális eszköz nem helyettesíti, hanem kiegészíti a valós tapasztalatokat, és mindig pedagógiai céllal, időkorláttal alkalmazzuk.

Az óvodák értelmi nevelési eszköztára tehát gazdag, változatos, sokrétű. A pedagógusok tudatosan és differenciáltan használják ezeket a gyermekek életkori sajátosságaihoz, fejlettségi szintjéhez és érdeklődéséhez igazítva, hogy biztosítsák a fejlődést, az önálló gondolkodás megerősödését és az iskolai életre való felkészülést.

10. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Az óvodáskor végére a gyermekek testi, lelki, értelmi és szociális fejlődése során eljutnak egy olyan fejlettségi szintre, amely megalapozza az iskolai élet megkezdését. Az alábbi jellemzők irányadóak, de minden gyermek fejlődése egyéni ütemű, ezért a pedagógus differenciáltan, az egyéni sajátosságok figyelembevételével támogatja őket a kibontakozásban.

Testi fejlődés

- Mozgáskoordinációja összerendezettebbé válik, képes összetett mozgássorok végrehajtására (pl. ugrás, futás, mászás, célba dobás).
- Finommotorikája fejlett: jól használja az eszközöket (ceruza, olló, ecset), rajzolása, kézmozgása kontrollált.
- Testtudata kialakult, ismeri testrészeit, oldalait, tájékozódik a térben és időben.
- Önellátási képessége (öltözködés, tisztálkodás, étkezés) önálló vagy minimális segítséggel működik.

Érzelmi-szociális fejlődés

- Képes érzelmeit felismerni, szóban kifejezni, valamint mások érzéseit megérteni, empátikus viszonyulás alakul ki.
- Ragaszkodik közösségéhez, ismeri és elfogadja az alapvető együttélési szabályokat.

- Felelősséget érez saját és mások tevékenysége iránt, feladatait elvállalja és igyekszik be is fejezni.
- Kapcsolataiban együttműködő, konfliktusait gyakran képes szavakkal rendezni.

Anyanyelvi fejlődés

- Kifejezőkészsége gazdagodik, beszéde érthető, nyelvtanilag helyes mondatokat használ.
- Képes figyelmesen hallgatni, kérdésekre válaszolni, beszélgetésben részt venni.
- Értelmezi a hallott szöveget, képes összefüggően elmondani egy eseményt, mesét, saját élményt.
- Alapvető kommunikációs szabályokat betart (pl. beszédváltás, figyelem a másokra).

Értelmi fejlődés

- Megfigyelőképessége, emlékezete, figyelme fejlődik: képes rövidebb ideig koncentrálni egy feladatra.
- Kialakul a sorrendiség, mennyiségi viszonyok, forma- és színfelismerés, különbségkeresés, halmazalkotás.
- Gondolkodása egyre inkább szabályszerűségeken alapul, képes következtetések levonására.
- Problémamegoldása fejlődik, képes választani, véleményt alkotni, ok-okozati összefüggéseket felismerni.

A tanulás iránti attitűd

- Nyitott az új ismeretek befogadására, motivált a megismerésre, szívesen kérdez, érdeklődik.
- Képes irányított tevékenységben részt venni, szabályokat betartani, kitartani feladata mellett.
- Elkezd érzékelni a szabályhoz kötött tanulási helyzetet, önfegyelme alakulóban van.
- Szívesen vesz részt közös projektekben, együttműködik, segít másoknak.

Ez a fejlettségi összkép – amely a testi, lelki, szociális és értelmi fejlődés egységére épül – nem elvárásként, hanem **támogatandó célként** jelenik meg az óvodai nevelésben. A pedagógus feladata, hogy a gyermekek egyéni útját és ritmusát figyelembe véve segítse őket abban, hogy biztonságos, élményekkel teli óvodai életük során ezek a készségek és képességek megerősödjenek, és sikeresen lépjenek át az iskolába.

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

JÁTÉK

„Többet megtudhatsz másokról egy óra játék, mint egy év beszélgetés alatt”

(Platón)

A gyermek legfontosabb tevékenysége és tanulási formája.

A szociális kapcsolatok, szabálytudat, kreativitás és érzelmi biztonság fejlődésének alapja.

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, melynek során a kisgyermek saját belső világából és a külvilágról szerzett benyomásait hosszan és zavartalanul kijátszhatja, ezáltal biztosított egész személyiségének harmonikus fejlődése.

Célja:

- A gyermek minden tevékenységet játékként élhessen meg, elemi és pszichikus szükségletei
- kielégülhessenek.
- A gyermek szabad képzettársításának elősegítése, egyéni vágyainak és ötleteinek
- kibontakoztatása.
- Testileg, lelkiileg egészséges, érdeklődő, a világ megismerésére, az összefüggések megértésére
- törekvő, kezdeményező, aktív, kreatív, határozott jellemű, segítőkész személyiségű
- gyermekek nevelése.
- A külső világról szerzett ismeretek, tapasztalatok átélése, újabb tapasztalatok szerzése, a társas együttélés szabályainak gyakorlása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítja a játékhoz szükséges nyugodt, kiegyensúlyozott légkört, ami elősegíti az önfeledt, élményben gazdag játékot. Mindehhez megteremti a megfelelő helyet, időt és eszközöket, melyek segítik a hosszantartó és zavartalan játékfolyamatot, mely megalapozza a helyes viselkedéskultúra kialakulását.

- Ötleteket, lehetőségeket, helyzeteket teremt a sokszínű játékhoz. Élményt biztosít a különböző játékformákhoz. A játék eszközeit könnyen hozzáférhetővé teszi a gyermekek számára. Figyelembe veszi, alkalmazza, hogy bármiből lehet játék, ill. a játékeszközök is sokoldalúan felhasználhatóak bármire.
- A gyermekek óvodai tevékenységét úgy szervezi, hogy azt a gyermek minden óvodai napon élvezetes játékként élje meg.
- A napirend folyamatában biztosítja a szabad játék túlsúlyának érvényesítését.
- Indirekt, támogató magatartással biztosítja, hogy a gyermekek szabadon
- valósíthassák meg elgondolásaikat élményeik, érzelmeik, fantáziájuk szerint.
- Segítse a gyermekeket a közös játékban, az alkalmazkodásban, a szerepek elosztásában, a konfliktusok megoldásában. Ennek érdekében önérvényesítő, konfliktuskezelő megoldási mintákat mutasson számukra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- képes önfeledt játékra, játékában önálló, kitartó
- képes alkalmazkodni társaihoz, mások igényeit tiszteletben tartani
- képes tapasztalatait újra átélni, eljátszani
- megtanul konfliktusokat intelligensen kezelni, társas kapcsolataiban megjelennek az óvoda által preferált viselkedési normák
- képességei önmagához viszonyítva fejlődést mutatnak
- képes szerepvállalásra, szerepek elosztására, alkalmazkodik az alá – és fölérendeltségi viszonyokhoz egyaránt
- játéktevékenységében dominánsan van jelen a tartalmas szerepjáték
- a szabályjátékok során képes az egészséges versenyszellem szülte siker és kudarc elviselésére egyaránt, kreatív együttműködésre
- eszközöket a játéktémákhoz önállóan választ és készít
- képessé válik egyazon játék témát több napon keresztül folytatni társaival

A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

*„Mondd el, és elfelejtem,
Tanítsd meg, és emlékezem rá,
Lehessek részese, és megtanulom”
(kínai bölcsesség)*

A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

Cél

Elsődleges cél a gyermeki készségek, képességek fejlesztése, támogató környezet megteremtésével, és a gyermeki előzetes tapasztalatok figyelembevételével. a gyermeki kompetenciák, attitűdök erősítése, képességeik fejlesztése, valamint felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások, alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.
- konstruktív és kooperatív tanulás
- tevékenységekben integrálódó képességfejlesztés
- szabad önkifejezés

A játék folyamatában, projektben vagy tematikában történik a műveltségterületek tevékenységközpontú feldolgozása, amelyek egymásra épülve alkotják nevelésünk komplexitását. A feldolgozott ismereti téma problémák megoldásával motiválják a gyermeket, ennek kapcsán a lehető legtöbb vonatkozásban, összefüggések feltárásában tudja meg tapasztalni a életét körülölelő világot.

A projekt, mely a gyermek érdeklődésére, a téma gyermek általi választására koncentrálni a produktum elérésére irányul.

A projekt-módszer a gyermek érdeklődésére, a gyermek és a pedagógus közös tevékenységére épülő módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg.”
(Körmöci K)

Az óvodapedagógus feladatai

- A tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulási képességek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogóan, folyamatosan.
- A tanköteles korú gyermekek iskolára való komplex felkészítése a törvényi előírásoknak megfelelően - a napi 45 perces tanulási időtartamot a gyermek érdeklődéséhez és terhelhetőségéhez rugalmasan igazítja.
- Biztosítani a minden érzékszervre ható „sajátélményű” tanulást; kísérletezéssel, tevékenykedtetéssel, mozgással, manipulálással.
- Párhuzamos tevékenységek szervezésével lehetővé teszi az egyidejű tapasztalatszerzést; alapozva a gyermek hozott ismereteire, aktuális élményeire, motivációjára.
- A kooperatív tanulási módszereket, projektpedagógiát, élménypedagógia eszközeit, drámapedagógiát alkalmazni.
- A tanulás=tapasztalatszerzés megszervezése során legoptimálisabb sikerhez juttatni a gyermeket
- Problémamegoldásában támogatni, erősíteni, a gyerekekkel együtt csodálkozni a világra és élvezni a közös felfedezés örömét.
- Ösztönözni az új kihívásokra a gyermekeket.
- Az ismeretszerzés (gyermeki) tartalmában figyelembe veszi a gyermek befogadó s feldolgozó képességét.
- Minden tevékenységet a tanulási folyamat részeként kezel (szociális, kognitív, fizikai...);
- Kihasználja a spontán tanulási lehetőségeket,
- A gyermeki motiváltságra, kíváncsiságra alapoz (mintát biztosít), ösztönzi a gyermekeket
- Személyre szabott konkrét és pozitív értékeléssel segíti a reális énkép kialakulását.

- A tanulási tevékenységet, folyamatot annak szellemében szervezi, hogy minden gyermek fejleszthető.
- Egyéni szükségleteknek megfelelően biztosítja az ehhez szükséges tárgyi feltételeket (megfelelő minőségű és mennyiségű, sokoldalúan felhasználható biztonságos eszközökben).
- A reflektív feldolgozással az élmények újraélését és az ismeret mélyítését elősegíti.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra és cselekvő tapasztalásra épülő ismeretszerzést biztosít.
- Fejleszti a gyakorlati probléma- és feladatmegoldást egyéni bánásmóddal, differenciáltan, a meglévő kompetenciákra építve segíti az ismeretszerzést.

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére

- Az egyszerű feladatokat megérti, megjelenik az elemi fogalmi gondolkodás.
- Ha a helyzet megkívánja, kivárja, míg rákerül a sor /monotónia tűrés/.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt, egyszerűbb problémákat felismer és megold.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Képes a szándékos figyelemre, szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Él benne az iskola, a tanulás utáni vágy.
- Tevékenységének eredményét reálisan értékeli.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Nő az emlékezetének időtartama, terjedelme.
- Beszéde, gondolkodásának és önkifejezésének fő eszközévé válik.
- Érzékelése kifinomultabbá, észlelése differenciáltabbá válik.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának egyik fontos színtere, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája, a gyermek mindennapi tevékenységének része, az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

Cél

Cselekvő tapasztalással a gyermeki személyiség, attitűdök fejlesztése, saját és mások munkájának elismerésére és megbecsülésére nevelés.

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

A munkaerkölcs, felelősségérzet, feladattudat megalapozása, kitartásra nevelés; a gyermeket eljuttatni a célirányos kötelezettségvállalás befejező mozzanataig.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja a nyugodt, örömmel, jó hangulatban végezhető munka jellegű tevékenységek feltételeit, állandóságát és folyamatosságát.
- Megfelelő méretű, anyagú, célszerűségű munkaeszközöket biztosít a gyerekek munkavégzéséhez. Megtanítja azok rendeltetésszerű használatát, rendben tartását, ezeket a gyerekek számára hozzáférhető helyen tartja, a munka a napi tevékenység természetes részét alkotja. /óvodapedagógus, dajka mintaadásával/.
- Elegendő időt és munkalehetőséget, valamint elegendő alkalmat teremt ahhoz, hogy a munkavégzés közben begyakorlódhassanak, pontosabbá válhassanak munkakészségek; a tevékenységek megszervezésekor figyelembe veszi a csoport összetételét, az egyes gyerekek fejlettségi szintjét és figyel arra, hogy a feladat kizárólag a gyerek saját örömteli, önként vállalt tevékenysége legyen.
- Megtapasztaltatja a gyerekekkel, hogy a munka jellegű tevékenységek által az ember folyamatosan alakíthatja, változtathatja, kellemesebbé, célszerűbbé teheti a környezetét. Kialakítja bennük a rend, a rendezett körülmények iránti igényt.
- Együtt örül a gyerekekkel a sikeresen elvégzett feladatoknak. Folyamatosan értékeli, pozitív értékelésével motiválja őket a további munkavégzésre.
- Érezteti a gyerekekkel az általuk végzett munka fontosságát, ezzel is erősítve a munkához való pozitív viszonyukat.
- A munka jellegű tevékenységek által fejleszti akarati tulajdonságait: önállóság, kitartás, felelősségvállalás, probléma-megoldó képesség, döntési képesség, stb...
- Tudatosítja bennük a közösségért végzett munka jelentőségét, a mások által végzett munka fontosságát, a munka szeretetére, tiszteletére neveli őket.

Megismerteti a gyerekekkel az óvodában előforduló munkajellegű tevékenységeket:

- A saját személyükkel kapcsolatos teendőket: testápolás, öltözködés, önkiszolgálás, a környezet rendjének megőrzése (ez már a közösségért végzett munka)

- Az alkalmoszerű munkát, egyéni megbízatásokat (pl: teremrendezés, üzenet átadás, eszköz előkészítés)
- A közösségi munkákat: a naposi munkát, az esetleges felelősi feladatokat (pl: kisebbek segítése).
- Évszakokhoz kapcsolódó munkajellegű tevékenységek (pl. szüret, növény- és állatgondozás).

A munkavégzés is tanulási folyamat, melyben a gyermekek kompetenciái fejlődnek személyes példaadással, konkrét pozitív motiválással.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Örömmel végez egyéni fejlettségi szintjének megfelelő munkafeladatot.
- Önkiszolgáló tevékenysége önálló és teljes körű.
- Önkéntes vállalással önállóan is képes munkatevékenységeket végezni a saját és a közösség érdekében.
- Magától felismeri a társaknak való segítségadás lehetőségeit, a környezetében kínálkozó megfelelő munkalehetőségeket.
- Megbecsüli saját és mások munkáját.
- Óvja, védi, gondozza a környezetében lévő növényeket, állatokat, környezettudatos magatartása megalapozódik a másról való gondoskodás igényével.
- Ismeri a szerszámok, munkaeszközök használatát, tárolási helyét.
- Vigyáz az eszközökre, ismeri azok használatával járó veszélyforrásokat, képes a saját testi épségének megóvására.
- Igényli az általa felfedezett kisebb hibák /javítható hibák/ kijavítását.
- Megbízatásait pontosan és felelősséggel teljesíti, kitartása, a megkezdett tevékenység befejezésére való igénye, felelősségtudata alakul.
- Fejlődik akarata, önállósága, feladattudata, közösségi érzése, aktivitása, kitartása.

VERSELÉS, MESÉLÉS

*„Az arc, a test, a lélegzet: a szív mutatója. A hang, a hangszín, az akaraté.”
(Tatiosz)*

A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatokat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Cél

Óvodásaink nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása. Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek világán keresztül, a belső képvilág formázása és az élményfeldolgozás biztosítására törekvés. Az anyanyelvi kompetenciák megalapozása. A művészeti alkotások iránti fogékonyság kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyerekeknek megmutatja a mese és vers varázsát, bűvöletét a szép beszédet úgy, hogy gyönyörködtessen, érzelmeket váltson ki, élményt biztosítson és a gyermek verbális-nonverbális kifejezési módját fejleszti.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag változatos módon állítja össze.
- A klasszikus és kortárs irodalmi műveket megismertetni az óvodás korú gyermekkel.
- A verselés, mesélés a mindennapok részét képezze, jelenjen meg a tevékenységekbe ágyazva
- Lehetőséget biztosítunk az irodalmi élmények átélésére, ezért megteremti a dramatizáláshoz, bábozáshoz és egyéb tevékenységekhez (pl. az illusztrációk elkészítéséhez, a barkácsoláshoz) szükséges feltételeket.
- Megvalósítja a komplexitást szemléletes bemutatással, élményszerű előadással, a metakommunikáció eszközeivel.
- Kialakítja a mese befogadásához szükséges nyugodt, meghitt óvodai légkört (pl.: párna, szőnyeg, csengő, gyertya...).
- Lehetőséget teremt a könyv iránti érdeklődés kibontakoztatására, és a könyvvel való helyes bánásmód elsajátítására. (pl.: könyvtárlátogatás)

- Alkalmat biztosít a gyermek saját vers és mese alkotására, ezzel segíti a gyermeki önkifejezést és kreativitást.
- A meséken keresztül adni olyan erkölcsi magatartásmintákat, amellyel a gyermek azonosulni tud, amely segíti őt a világ megértésében; hogy a jó mindenkor elnyeri méltó jutalmát, a rossz, a gonosz legyőzhető.
- A mesék hallgatása során a gyermek feloldást kap félelmeire, szorongásaira.
- Figyelembe venni azt a nagyon fontos tény, hogy óvodás korban a mesék által megélt élmények felnőttkorban személyiségformáló erővé válhatnak.
- Érvényesül mesélés közben a szép beszéd, a mimika, a gesztus, a hang, a testbeszéd, testnyelv.
- Az irodalmi anyag kiválasztásában tudatos, gyermekközpontú és figyelembe veszi a
- a csoport és az egyéni fejlettségi szinteket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szívesen hallgat verseket, mondókákat, meséket, naponta igényli azokat.
- Örömmel mesél önállóan is meséket társai szórakoztatására, megjegyez vers- és mondókaszövegeket is.
- A többször hallott meséket spontán játékban báb-, vagy dramatikus játék formájában önállóan is újra alkotja.
- Van kedvelt mesehőse, akinek kalandjait játékába bele szövi.
- Önmagától is képes kitalálni meséket, történeteket, s azokat mozgással megjeleníti.
- Önálló mesélése során, vagy játékába használja a népmesékre jellemző kifejezéseket, szófordulatokat, szólásokat.
- Választékos stílusban, bátran és folyamatosan beszél, az aktuális helyzetnek megfelelő érzelmek vezérelte természetes gesztusokkal és mimikával. Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését.
- Beszédfegyelmük: dialógusokban nyugodtan végig várja társai vagy a felnőttek megnyilatkozásait.
- Mesés- és verseskönyveket megbecsüli, óvja.

ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

A zene komplex személyiségfejlesztő hatásáról „...a zenével nemcsak zenét tanulunk...az ének felszabadít, bátorít, gátlásokból, félelmekből kigyógyít. Koncentrál, testi, lelki diszpozíció javít, munkára kedvet csinál, alkalmasabbá tesz, figyelemre, fegyelemre szoktat...Fejleszti a közösségi érzést. Kifejleszti a csírájában minden emberben meglévő zeneérzékenységet, s ezzel megadja a zenei műveltség alapját, amivel azután szebbé, gazdagabbá teszi egész életét.”
(Kodály Zoltán)

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Cél

A közös éneklés, közös játék felfedeztetésével komplex személyiségfejlesztés, a gyermekek zenei ízlésének formálása, továbbá a zenei anyanyelv megalapozása zenekedvelő emberek nevelése, elsősorban a néphagyományokon alapuló zenei anyaggal, klasszikus- és kortárművekkel, melyek hatást gyakorolnak testi és szellemi fejlődésükre, gazdagítják érzelmvilágukat, megalapozzák zenei ízlésüket és mozgáskultúrájukat. Esztétikai, művészeti értékek befogadására nevelés.

Óvodapedagógus feladatai

- Biztosítja a gyermekek anyanyelvi és zenei képességeinek fejlesztését mondókákkal, népdalokkal, énekes gyermekjátékokkal.
- Igényesen válogatja a zenei- és mozgásanyagot -, a gyermekek érdeklődésének és képességeinek megfelelően, a zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- Elsősorban a klasszikus zene és a népzene anyagából válogat, igény szerint kiegészíti a kortárs művészeti alkotásokkal.
- Megismerteti a gyermekekkel a különféle hangszereket, azok hangjait, hangjuk felismerésében segíti őket.
- Formálja a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját.
- Az ünnepekhez, hagyományokhoz, népszokásainkhoz kapcsolódó dalokat, zenéket megismerteti, kiemelt figyelmet fordít a hagyományok ápolására.

- A magyar néptánc alaplépéseinek kipróbálásával a tánc, mozgás vonzalmát alakítja.
- Megfelelő feltételeket biztosít (hely, kellő idő, zenei élményeket színesítő eszközök) a zenei élmények megélésére.
- A projekt/témahét keretében a gyermekekkel közösen készített hangszerekkel teszi színesebbé a zenei tevékenységeket.
- Megismerteti a gyermeket a magyar dallamvilággal, más népek zeneiségével, válogatott, klasszikus zeneművekkel.
- Mondókázással, dalos játékok játszásával lehetőséget teremt a gyermekek nyelvi képességeinek, idegennyelv tökéletesítésére, fejlesztésére is.
- A kisgyermek zenei tevékenységeiben a mozgás és a zene együtt jár, ezért az anyag kiválasztása során figyel a szöveg tartalmára, a dallamokhoz, mondókákhoz tartozó játékokra és mozgásformákra. Anyagválasztásában ünnepi és alkalmi dalok is szerepelnek.
- Fejleszti a gyermekek zenei képességeit a környezetükben található tárgyak és hangszerek alkalmazásával.
- Zenehallgatásra lehetőség szerint saját hangját és hangszerét használja.
- A program törzsanyaga Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által összeállított óvodai ének-zenei anyag alapjaira építi.
- Zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai kisebbségi, idegennyelvi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.
- Nagy hangsúlyt helyez a szabad játékban megvalósuló zenei tehetséggondozásra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Élvezettel kezdeményez és játszik énekes körjátékokat.
- Tud gátlás nélkül egyedül is énekelni.
- Élvezettel figyel a zenehallgatásra, kedveli a népzene, a klasszikus- és kortárszene.
- Képes különböző zenei fogalom párok együttes felismerésére és összekapcsolására / halk-hangos... /.
- Tud rögtönözni / pl. ritmust, mozgást, dallamot /.
- Érti az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Felismeri és magabiztosan használja a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors dallambújtatót.
- Visszhangot, egyenletes lüktetést, dalok ritmusát eltapsolja.

- Felismeri bizonyos hangszerek hangját, biztonsággal használja is azokat. Pl. ritmus pálca, kiscintányér...
- Tud csoportosan énekelni egyszerre, azonos tempóban, tisztán, helyes szövegkiejtéssel.
- Csoportos éneklés közben figyel társaira.
- Zenei tevékenysége mindinkább tudatossá, önállóvá válik.
- A feladatokat, a játékban vállalt szerepét igyekszik önállóan megoldani.
- Visszhangjátéka csoportosan és egyénileg is folyamatos.
- Érzékeny a hangszínbeli eltérésekre.
- Ismer és használ egyszerű, játékos, táncos mozgáselemeket.
- Egyszerűbb tánc megtanulására is képes.
- Képes egyszerű hangszerek használatára.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS KÉZI MUNKA

„Mindig vannak hívei annak, hogy a gyerekeknek gyönyörű rajzokat kell készíteni, részletgazdag, tökéletes alkotásokat, hogy nézegessék, hogy fejlődjenek.

Megint másik társaság - én vagyok a másik társaság - azt mondja, hogy a gyerekeknek sokszor a jelek is elégségesek, mert olyan érzékeny a belső látásuk, hogy nem szükséges kicikornyázni, pontosan tudják, hogy miről van szó”.

Marék Veronika

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, mert magában foglalja a rajzolást, a festést, a mintázást, a kézimunkát, a képalkotást, konstruálást és a műalkotásokkal való ismerkedést. Alkotó jellegű megismerési – cselekvési egység.

Cél

Az örömteli cselekvés és igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, az esztétikai élmények befogadására.

A gyermeki személyiség fejlesztése népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel.

A megfigyelés és ábrázolás által formálódjanak a gyermek érzelmei, képzetei, gazdagodjon élmény és formaviláguk.

A hagyományos óvodai ábrázolás eszközeinek és technikáinak használata mellett a népi kismesterségek, hagyományőrző technikák, eszközök megismertetése.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka napi gyakorlásának biztosítása, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés beépítése a folyamatba, mivel ezek fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Alkotó jellegű megismerési – cselekvési egység.

Óvodapedagógus feladatai

- Megteremti a zavartalan és sokrétű alkotótevékenység külső és belső feltételeit. Az egész napi ábrázoló tevékenységhez szükséges eszközöket a gyermek által könnyen hozzáférhetővé teszi.
- Biztosítja az óvodai ábrázolás hagyományos és- a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó- technikák és eszközök megismertetését.
- Változatos módon biztosítja a gyermekek alkotókészségének, kéz ügyességének fejlesztését. Lehetőséget ad a gyermekek egyéni ötleteinek szabad áramlására.
- Megteremti annak feltételeit is, hogy a gyermekek ne csak egyénileg, hanem kisebb csoportokban, együtt dolgozva készítsék el munkáikat.
- Ösztönzi a gyermekeket az őket körülvevő világ egyéni módon történő leképezésére.
- Fejleszti a szép iránti fogékonyságukat.
- Tiszteletben tartja a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, ábrázolás készségbeli különbségeit.
- A képalakítás gazdagodását újabb technikák, eszközök megismertetésével, az anyagok skálájának bővítésével segíti.
- Megismerteti a gyermekeket népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, műalkotásokkal.
- Az életkori sajátosságokat és eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve látatja meg a gyermekekkel Eger város építészeti és festőművészeti értékeit.
- Segíti és ösztönzi a gyermekeket, hogy a téralakítás, építés terén minél több tapasztalatot szerezzenek.
- Változatos anyag és eszközválasztás segítségével biztosítja a mintázás technikájának gyakori alkalmazását.
- Elsajátíttatja a gyermekekkel az eszközök helyes használatát, felhívja figyelmüket a balesetveszélyre, ismerteti a biztonságos munkafogásokat.
- Gazdagítja, fejleszti a gyermekek komponáló tevékenységét.
- A gyermekek valamennyi rajzát pozitívan, érték-ként kezeli.

- Figyeli a rajzpályázatok adta lehetőséget, és lehetőség szerint él azokkal.
- Törekszik a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
- Megismerteti a gyermeket a különböző anyagokkal, azok tulajdonságaival, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel, fejleszti az eszközök használatának, a velük való bántásmódnak szokásait.
- A gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése (állandó hely, megfelelő időtartam, eszköz biztosítása).
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását.
- Új megoldásokat keres, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelő a gyermekeket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Képesek élményeik, a világról szerzett tapasztalataik, ismereteik, érzelmeik kifejezésére az ábrázolás különféle technikáinak alkalmazásával,
- Örömmel és szívesen végzik az ábrázolás minden formáját saját kezdeményezésre,
- Képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére,
- Alkalmazzák a képi kifejezés változatos eszközeit,
- Színhasználatukban érvényesítik a változatosságot,
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat,
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák és a legegyszerűbb mozgások jelzései,
- Tudnak egyszerű formákat mintázni elképzelés és a megfigyelés felhasználásával,
- Önállóan is tudják alkalmazni a különböző technikákat pl: hajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás, varrás stb..., képesek önállóan anyagot, témát választani,
- Alkotásaikban képesek kifejezni gondolataikat, élményeiket,
- Az ábrázoló tevékenység önkifejezésük egyik eszközévé vált, azt az alkotás öröme, az örömteli cselekvés jellemzi.
- Igénye alakul ki az alkotásra, önkifejezésre, környezetalakításra és befogadásra.

MINDENNAPOS MOZGÁS

*„Aki jól mozog, tisztán beszél, és aki tisztán beszél, az erősen gondolkodik”
Vekerdy T.*

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

Cél

A gyermekek testének, személyiségének és az idegrendszerének fejlesztése, az egyéni szükségletek, képességek figyelembe vételével. A rendszeres mozgásos tevékenységgel kedvezően befolyásolni a szervezet növekedését. A rendszeres mozgással hatékonyan hozzájárulni az egészség megővéséhez. Harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy és kismozgás kialakítása.

Inspiráló környezet megteremtése, a spontán, a szabad játék keretein belül végzett mozgásos tevékenységek biztosítása, mivel ezek kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységet, komplex mozgásként beépülve az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, segítve a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés,

Mozgás közben az értelmi struktúrák (vizuális memória, mennyiségi, formai tapasztalatok, percepció, testséma, dominancia lateralitás), és szociális képességek (én tudat, alkalmazkodás, önuralom, együttműködés, tolerancia, siker-kudarcképesítés, versenyszellem) fejlesztése.

A játékidőben történő mozgásfejlesztés során a gyermeknek alkalma nyílik a spontán mozgásigény kielégítésére, szabad gyakorlásra.

Kiemelt jelentőségű a szabad mozgás, a szabad játék, ahol a gyermek szabadon választhat a játékkínálatból.

Mozgás-beszéd-gondolkodás hármas egysége. Ez a három terület szorosan egymásba fonódik, egymástól elválaszthatatlanul működik. A mozgáson alapul a beszéd fejlődése, és ez által a gyermeki gondolkodás fejlődése is. A gyermekek mozgásban gondolkodnak. Az értelmi

fejlődésükben is a mozgás kiemelkedő szerepet tölt be. Fontos, hogy az őt körül vevő viszonyokat elsőként mozgás által tapasztalja meg, hisz ez által fejlődnek leghatékonyabban az értelmi erői.

Óvodapedagógus feladatai

- A mozgás megszerettetése, folyamatos sikerélmény biztosítása.
- Tervezése során figyel arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot, ügyel arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert számukra.
- Tervezésnél figyelembe veszi a „Mozgás team” által összeállított ajánlást és mozgásos játékgyűjteményt.
- Figyelembe veszi a csoport egészségügyi állapotát, egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét.
- A tevékenység irányításánál és értékelésénél differenciál, figyelembe veszi az egyéni fejlődési jellemzőket.
- A játékot, a játékoságot alapvető eszközként alkalmazza a mozgásos tevékenységekben.
- Pozitív, érzelmileg biztonságos tanulási környezetet, segítő módszereket alkalmaz.
- Olyan játékokat tervez, melyben mindenki egyenlő eséllyel vesz részt, előnyben részesíti a kooperatív játékokat.
- Az irányított, mindennapos mozgásfejlesztés középpontjában is a mozgásos játékokat állítja.
- Kényelmes ruházatot biztosít a gyermekek számára a mozgáshoz.
- Amennyiben a mindennapos mozgást zárt térbe tervezi, akkor is tiszta, friss levegőt biztosít.
- A mozgásos tevékenységek során segíti a térben való tájékozódást, az alkalmazkodó képesség, a helyzetfelismerés, valamint a személyiség akarat tényezőinek alakulását.
- A tevékenységek körültekintő tervezésével, szervezésével a várakozási időt kerüli.
- Fokozottan biztosítja a balesetvédelmet.
- A szabad játék során, illetve a szervezett mozgás alkalmával alkalmat teremt a gyermekek téri tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarat tényezőinek fejlesztésére.

- Széleskörű mozgástapasztalatokat nyújt a csúszás, mászás, kúszás, bújás, függeszkedés tevékenységeiről a szabadjáték illetve a szervezett mozgás alkalmával.
- A rendszeres mozgás lehetőségének megteremtésével a jártasságot készséggé alakítja, az izmok harmonikus összerendezett mozgásának fejlesztésével.
- Az intézményben található eszközök maximális kihasználásával a nagymozgásoktól fokozatosan a finom izommozgásokig halad.
- A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosít.
- Törekszik a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Igényli és szereti a mozgásos játékokat.
- Nagymozgásai kialakultak, finommozgásai fejlettek.
- Egész testének izomzata összerendezett mozgású.
- Mozgását, viselkedést szándékosan képes irányítani.
- Előtérbe helyezi a kooperatív játéktechnikákat.
- Egyensúlyérzéke járásban, futásban, ugrásban kialakult.
- Ismeri, mozgással követi a téri irányokat, térben helyesen tájékozódik.
- Én-tudata testével kapcsolatosan is fejlett.
- Tudja változtatni a természetes járás ütemét.
- Állórajtból 20-30 métert fut.
- Nekifutásból tetszés szerint, alacsony akadályt átugrik, s talajfogáskor mozgását képes fékezni.
- Célba dob alsó, és felső dobással, egy kézzel, labdát vezet helyben, feldob, elkap.
- Cselekvőképessége gyors, erőnléte megfelelő.
- Képes mozgásszabályok betartására

KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE, MATEMATIKAI TARTALOMMAL

„Fokozatosan kapcsolatot teremt önmaga és a külvilág dolgai között”

Rousseau

Cél

A gyermekek életkoruknak megfelelő, sok érzékszervet érintő tapasztalatokat szerezzenek. Fontos a környezettudatos magatartás kialakítása, és hogy természetvédő természetet szerető emberekké váljanak. Lényeges a pozitív érzelmi viszony kialakítása az őket körülvevő természeti és társadalmi környezettel, családdal. Környezetünk mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában.

A gyermek környezettel való ismerkedése az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Ezáltal olyan tapasztalatokat szerez az őt körülvevő társadalmi és természeti környezetről, amely segíti az életkorának megfelelő biztonságos eligazodásban (szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai).

A külső világ tevékeny megismerése magában foglalja a környezet megismerése mellett az elemi matematikai tapasztalatok megszerzését.

Az ismeretszerzés alapja a közvetlen tapasztalás, kísérletezgetés és tevékenykedtetés, a pedagógus példája, pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása, s ezek segítségével a környezet megóvására, védelmére, a természet szeretetére kívánjuk nevelni gyermekeinket.

A projektekhez/témahetekhez kapcsolódó séták, kirándulások alkalmából felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Óvodapedagógus feladatai

- A környezethez való pozitív viszonyt kialakítja, közös rácsodálkozással, a szépségek és hasznosságok figyelembevételével.

- A szűkebb és tágabb környezet megismerését, tapasztalatok gyűjtését, felfedezések lehetőségét biztosítja séták és kirándulások alkalmával.
- Környezet tudatos magatartásával támogatja a környezetvédelmi,- megóvási szokások kialakulását, fenntarthatóságra nevel.
- Elősegíti a gyermekek véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A környezet megismerésében, megértésében, az összefüggések felfedezésében a gyermeket segíti, spontán és szervezett tapasztalatszerzést biztosítja.
- A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások, nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek ismeretére, szeretetére, védelmére, és a közösséghez való tartozás fontosságára nevel.
- A város építészeti, történeti, természeti értékeit megismerteti.
- Idegen országok kultúrájából játékos tapasztalás során nyújt ismereteket.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseit megmutatja.
- Olyan szokásokat, viselkedési formákat alapoz meg, olyan képességeket, és készségeket fejleszt tudatosan, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, környezeti problémák iránti érzékenység és a helyes, tudatos életvitel kialakításához.
- A természet védelmére, szeretetére nevel.
- A megtapasztaláson alapuló megismerést, információszerzést sokoldalúan biztosítja, a gyermekek aktív, passzív szókincsét mennyiségileg és minőségileg gyarapítja, ezzel párhuzamosan a fogalmak körét és tartalmát is bővíti.
- Környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseit megmutatja, mennyiségfogalmat kialakítja.
- A gyermekek mennyiségi, formai, nagyság-, tér-, és síkbeli szemléletét alakítja, és azokat tevékenységében alkalmazza.
- Olyan élethelyzeteket teremt, amelyek alkalmat adnak a relációk megfigyeltetésére, a magasság, hosszúság, szélesség, terület, űrtartalom, tömeg mennyiségi viszonyainak összehasonlítására becslés és összemérés útján.
- Olyan szituációkat teremt és használ ki, amelyek lehetőséget biztosítanak a téri viszonyok megtapasztalására (irányok, névutók).
- Megismerteti a valóságot (problémák megmutatása, megoldása).
- Térben, síkban, időben való tájékozódást fejleszti.

- Témákban, projektekben szervezett tevékenységekben valósítja meg az ismeretek sokoldalú, cselekvésbe és tapasztalásba ágyazott, élmény alapú feldolgozását.
- Sokszínű, komplex tevékenységeket biztosít az életkori sajátosságok és egyéni eltérések figyelembevételével.
- Városi és az óvoda környékén tett séták alkalmával olyan ismereteket nyújtani, tapasztalatokat szerezni, amelyek a gyermekek biztonságos eligazodáshoz, tájékozottságához szükséges.
- Az elemi közlekedési szabályait megismerni séták, utazások, kirándulások alkalmával
- Megteremti a lehetőséget és biztosítja, hogy a gyerekeknek legyenek ismeretei:

a természeti környezet területén:

- a közlekedési eszközökről, szabályokról
- az évszakokról és jellemzőikről
- a napszakokról
- a növényekről
- az állatokról
- színekről
- az testről, a testrészekről, az érzékszervekről

a társadalmi környezet területén:

- a családjukról, otthonukról, szüleik és más emberek foglalkozásáról
- lakóhelyükről, annak nevezetességeiről, környezetük néhány intézményéről

a környezetvédelméről:

- a növény- és állatfajok védelméről
- a víz-, a talaj-, a levegővédelem fontosságáról
- a szelektív hulladékgyűjtésről, a hulladék feldolgozásról

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyerekeknek vannak tapasztalataik és ismereteik az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- Közvetlen környezetükben biztonsággal tudnak tájékozódni,
- Környezetük megismerése során ismerik és alkalmazzák a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedésformákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat,
- Kialakult bennük a természet szeretete, a természet tisztaságának, szépségének tisztelete,

- Rendelkeznek ismeretekkel a környezet védelmének fontosságáról, jelentőségéről,
- A környezet rendjének, értékeinek megóvása belső igényükké vált, megalapozódik bennük egy tudatos környezetbarát szemlélet.
- Ismeretekkel rendelkeznek a természeti környezet területén: a közlekedési eszközökről, szabályokról, az évszakokról és azok jellemzőiről, a napszakokról, a növényekről, az állatokról, színekről, az emberi testről.
- Ismerik saját személyes adataikat, családjuk adatait, szüleik és más emberek foglalkozását, lakóhelyük nevezetességeit, környezetük néhány intézményét. Életkoruknak megfelelő szinten ismerik szülőföldjüket, hazájukat, ismernek helyi és néphagyományokat. Tisztelik és védelmezik az emberi és tárgyi kultúra értékeit.
- A gyerekek óvodáskor végére képesek a világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek a felismerésére, elemi ok-okozati összefüggések felismerésére,
- Az egyszerű matematikai kifejezéseket alkalmazzák,
- 10-es számkörben biztonsággal tudnak számolni,
- Vannak ismereteik a halmazok, geometria, relációk témakörében,
- Képesek összehasonlítani, csoportosítani, összemérni, azonosítani,
- Képesek a térben biztonsággal tájékozódni, ismerik a jobbra-balra irányokat, értik és tudják követni azokat, illetve a helyeket kifejező névutókat,
- Aktívan, tevékenyen részt tudnak venni egy-egy matematikai probléma megoldásában.
- Képesek analizálni, szintetizálni, strukturálni, következtetni, asszociálni összefüggéseket meglátni, összemérni, szabályokat felismerni, létrehozni.
- Kutat, kísérletezik, hogy összefüggésekre jöjjön rá, konzekvenciákat von le.

10. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A Gyermek Jogairól szóló Egyezményről általánosságban elmondhatjuk, hogy visszatükrözi az emberi jogok fejlődésének két alapvető vonását, tartalmazza az emberi jogok széles skáláját és kizár mindenfajta diszkriminációt a jogok érvényesülésében. A diszkrimináció tilalmának kimondása különösen fontos, mivel a világ számos országában sok gyermeket már a születése percétől sújtja valamilyen hátrányos megkülönböztetés. Ilyen lehet a faji diszkrimináció, vagy a házasságon kívül született gyermek hátrányos jogi és társadalmi helyzete. A Gyermek Jogairól szóló Egyezmény önmagában nem teremtheti meg azokat a társadalmi feltételeket, amelyek a gyermekek egészséges fejlődése érdekében szükségesek, azonban biztos alapot nyújt olyan társadalmi törekvésekhez, amelyek a társadalmi fejlődés szolgálatában a gyermek mindennek felett álló érdekét kívánják érvényesíteni.

A GYERMEKI JOGOK ÉRVÉNYESÜLÉSE AZ ÓVODÁBAN

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja - a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a magyar óvodai nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Magyarországon jogegyenlőség van, csak törvény zárhatja ki az életkora okán az állampolgárt valamely állampolgári jog gyakorlásából; egyes személyeknek erre nincs joguk.

A szülői jog gyakorlását is meghatározza a gyermek mindennek felett álló érdeke. Ennek megfelelően kerülhet ellenőrzésre a szülői jogérvényesítés, és a gyermeki jogok megsértése esetén sor kerülhet szankcionálásra is.

A Gyermek Jogairól szóló Egyezmény az egyes gyermeki jogok meghatározásakor minden esetben kifejti azt a kötelezettséget, amelyet az aláíró állam vállal az adott jog érvényesítése érdekében. Jól kifejezi az egyezmények e szerkezete a gyermeki jogok azon sajátosságát, hogy

érvényesülésük esélye és garanciája csak akkor van meg, ha a jogok mellett cselekvőképes alanyok (személyek, intézmények és szervezetek) kötelezettségeit jogszabály határozza meg az adott tárgyban, hogy biztosítsák a diszkriminációmentes óvodai nevelést, a befogadó, elfogadó, toleráns légkört.

A pedagógusok feladata: hogy tudatában legyenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásoknak, és minden alkalmat megragadjanak az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteik bővítésére.

Intézményünkben érvényesül a

- szegregációmentesség,
- diszkriminációmentesség,
- a hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi integrációjának támogatása,
- az integráció biztosítása.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel nevelkedő és a sajátos nevelési igényű gyermekek tekintetében óvodánk nevelési gyakorlatában is szerepel az együttnevelés, a befogadó /inkluzív/ nevelés feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése. E nevelési gyakorlat minél szélesebb körű elterjesztése minden egyes gyermek vonatkozásában kiemelt jelentőséggel bír, különös figyelemmel a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű gyermekekre.

Az esélyegyenlítő tevékenység célja a segítségnyújtás abban, hogy a felnövekvő generáció tagjai életük minden szakaszában:

- A nevelés minden területére az egyenlő bánásmód biztosítása, a meglévő hátrányok csökkentése.
- Minden tevékenység során a diszkrimináció és szegregációmentesség megvalósítása.
- Kölcsönös felelősségen alapuló együttműködés a családokkal, óvodán kívüli szervezetekkel.

Az óvodai háttérből fakadó esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával kapcsolatos feladatok:

- A gyermeki jogok érvényesítése, mindenekfelett álló érdekeik képviselete.
- Az intézmény szolgáltatásaihoz egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Az egyenlő esélyek biztosítása, a törvényi előírások figyelembe vétele.
- A másság elfogadása, a különbözőségek sokszínűségének tolerálása.

- A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése érdekében a pedagógiai kultúra megújítása.

Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során:

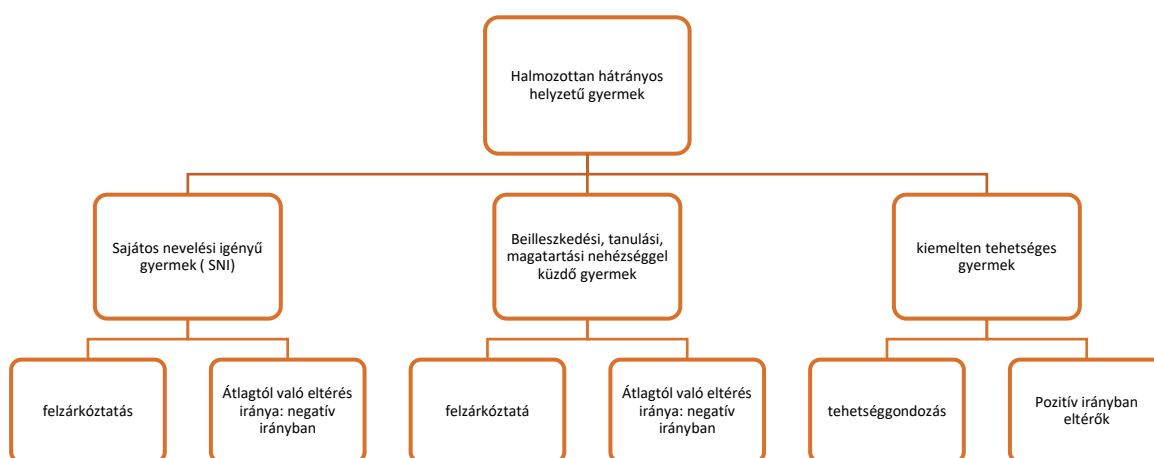
- Megismeri a gyermekek szükségleteit.
- A gyermekek érdeklődését figyelembe vevő differenciált, személyes bánásmódot alkalmaz.
- Megvalósítja minden gyermek egyéni képességei és szükségletei szerinti fejlesztését.
- A gyermekek személyiségfejlődését önmagához viszonyítja.
- A gyermekek fejlődését önmagukhoz képest konkrétan, reálisan, előre mutatóan, segítő módon értékeli.
- Változatos módszerek és foglalkoztatási formák alkalmazásával biztosítja a felzárkóztatást, a kiemelkedő képességek gondozásának lehetőségét.
- Az egyéni bánásmód megvalósulását reálisan, szakszerűen elemzi, értékeli.
- A szülőket korrekt módon tájékoztatja, támogatja a gyermeki jogok védelmében.
- A gyermekek fejlődését biztosító, esélyegyenlőséget segítő támogatási formákat felkutatja, a családokhoz juttatja.
- Az óvodán kívüli szervezetek segítő tevékenységét összehangolja a gyermekek szükségleteivel.
- Korrekciós - érzelmi, szociális, értelmi és mozgásos - feladatok ellátásában szakemberrel történő együttműködést kezdeményez.

11. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így nevelő munkánkban a különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk

2011. évi CXCV. Törvény A nemzeti köznevelésről 4.§ 12. pont szerint

- a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek:
- Sajátos nevelési igényű gyermek
 - Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
 - Kiemelten tehetséges gyermek
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.”

Sajátos nevelési igényű gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Tehetséges gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlagfeletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetséggondozás feladatainak ellátása óvodánkban:

Az azonosított tehetségígéretes gyermekeket fejlesztő szakemberhez irányítjuk, megbeszélve ezt a szülővel. A fejlesztő szakember megismeri a gyermeket, tehetsége irányát, annak megfelelően kis létszámú csoportban tehetségfejlesztést szervez a számára.

A tehetséggondozás egységes egészét adó részei

Mérés-értékelés: A fejlődésmérő lapokat kitöltése, összesítése, átlagérték+20% tehetségfejlesztés.

Jelzőrendszeri funkció: ha a gyermek tehetségígéretes, az óvodapedagógus fejlesztő szakemberhez irányítja a gyermeket, a szülővel megbeszélve, elérhetőségeket átad

Napközbeni differenciált, dúsított foglalkozás: a napi tevékenységekben, differenciálva.

Mindezek dokumentálása megtörténik a csoportnaplóban, illetve a Fejlődési lap megfelelő részében történik.

Ezáltal a gyermek teljes körű fejlesztése biztosított, szakemberi együttműködéssel partneri kapcsolataink erősödnek, tudatosan tervezett az óvodai tehetséggondozás.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek nevelésének általános célja:

- A sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében, pozitív ráhatásokra építve.
- Az ép gyermekek esetében: az ember, mint érték megtapasztalása, a „mással” szembeni tolerancia és segítő szándék belsővé tétele

Különleges bánásmódot igénylő gyermek nevelésének általános feladatai:

- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása, optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak.
- A képességek egyenetlenségéhez igazodó, sérülés-specifikus egyéni fejlesztés, A szokásostól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása, különös tekintettel a kompenzációra
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a jobb teljesítményt mutató területek felismerése, gondozása, megerősítése a harmonikus pszichés fejlődés érdekében

Kapcsolattartás a szülőkkel, pedagógusokkal, szakszolgálatokkal

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon a képességeinek megfelelő fejlődéséhez, és a kívánt fejlettségi szint eléréséhez speciálisan képzett szakemberek segítségével az összehangolt, folyamatos pedagógiai munkát tartjuk fontosnak. Az iskolai életre való alkalmasság megállapításához szakértői vélemény és javaslat, valamint a befogadó intézmény elvárásai az irányadók.

A habilitáció általános célja:

A sérülés területének megfelelő képesítésű utazó szakember segítségével

- a sérült funkciók fejlesztése;
- a sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése;
- amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása;

A habilitáció fő területei:

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vestibuláris, kinezteziás- fejlesztése;
- a motoros készségek fejlesztése;
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával;
- a szociális készségek fejlesztése;
- a kognitív készségek fejlesztése;
- az önellátás készségeinek fejlesztése;

A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelésének főbb alapelvei:

- Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítását tartjuk szem előtt.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.
- A gyermek személyiségfejlődésének, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatásának szem előtt tartjuk.
- A sérülés mértékétől függő alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóság,

együttműködő készség kialakítása.

- Pedagógiai munkánk hatására a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, fejlesztésének feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. Ezt intézményünkben utazó gyógypedagógus személyében biztosítjuk.

A sikeres óvodai integrációhoz óvodánknak különböző személyi és tárgyi feltételeket kell biztosítania, valamint külön gondot kell fordítania arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek minden segítséget megkapjon az egyéni sajátosságainak megfelelő fejlődéséhez.

A komplex feltételrendszer legfontosabb tényezője az óvodai integrált nevelésben az óvodapedagógus személyisége, elfogadja az egyéni különbségeket, alkalmazkodik a gyermekek eltérő képességeihez, viselkedéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az óvodai csoportba járó gyermek sajátos nevelési igényeiről, fejlesztési lehetőségeiről, szakmai tudását folyamatosan bővíti.
- Az óvodapedagógus individuális pedagógiai módszerek, technikák alkalmazásával szervezi meg nevelőmunkáját.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, elvárásait a gyermekek fejlődési üteméhez igazítja,
- Elkötelezett a sajátos nevelési igényű gyermekek életminőségének javítása, a hátrányok csökkentése iránt.
- Az ép gyermekeket megtanítja a másság elfogadására, a segítségnyújtásra.
- A gyermekek értékelésénél az egyéni képességek, illetve a fejlettségi szinthez viszonyított fejlődést figyelembe veszi.
- A hatékony integráció érdekében együttműködik a különböző szakemberekkel, gyógypedagógussal, az integrációt segítő szaktanácsadókkal és a szülőkkel.

A TEHETSÉGES GYERMEK

Célunk

A tehetség és megjelenési formáinak felismerése, és a tehetségígéretes gyermek fejlődésének elősegítése (Intellektuális képességekben, speciális képességekben és viselkedési jegyekben).

Az óvodapedagógus feladatai:

- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségük elfogadása
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása
- Elkallódás elhárítása – az egyéni fejlődés nyomon követésével a tehetségígéret lehetőség szerinti kiszűrésével
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), és egyéb speciális szükségletek kielégítése
- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása, biztatás, tevékenység biztosítása. A tehetséges gyermek „erős oldalainak” megerősítése.
- Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése, óvodai csoportjainkban a napi tevékenységbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése
- A szülő segítése gyermeke nevelésében, fogadóórák során a szülők tájékoztatása, javaslatok lehetőség felajánlása

12. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELME

A gyermekvédelem védő-óvó funkciója a 3-7 éves korú gyermekek életkori kiszolgáltatottsága miatt minden óvoda gyermekre figyelemmel van. Az óvoda, a gyermekvédelem egyik legfontosabb „jelző intézménye”, ahol a gyermekek a nap jelentős részét töltik. A gyermekek jogairól szóló, és a gyermekvédelmi törvényt alapul véve óvodánkban olyan pedagógiai tevékenységet folytatunk, amely kizárja, hogy bármelyik óvodásunk bármilyen oknál fogva hátrányos, vagy megkülönböztetett helyzetbe kerüljön. Munkánk során a gyerekek mindenek felett álló érdekét tartjuk szem előtt.

A gyermekvédelmi munka törvényi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. Évi CXCV. törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendeletében az Óvodai nevelés országos alapprogramja
- 2008. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi XCIV. törvény.

Cél:

A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző szakemberekkel. Esélyegyenlőség biztosítása.

Elveink:

- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. Ezt tiszteletben tartva erősítjük a
- szülők felelősségérzetét, hangsúlyozva a családi nevelés fontosságát.
- Szoros kapcsolatot alakítunk ki a közvetlenül, vagy látens módon segítséget kérő
- családokkal.

A hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsonyabb –a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ -(az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi).

- A gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek -(elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetett gyermek:

A veszélyeztetettség az 1997.évi XXXI. tv. /A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról /5.§ értelmében súlyosabb, halmozottabb állapot. Nem a tünetek jellemzik, többnyire károsodottak valamilyen szinten – a pedagógiában ennek korrekciója szükséges.

Veszélyeztetett helyzet:

- Alacsonyfokú veszélyeztető magatartás.
- Mérsékelt súlyos veszélyeztető magatartás.
- Nagyon súlyos veszélyeztető magatartás.
- Életveszélyes veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai:

- Környezeti ok: család, család szerkezet, nevelési hiányosságok, erkölcsi fejlődést veszélyeztető környezet, lakásviszonyok
- Gyermek személyiségében mutatkozó ok
- Anyagi ok
- Egészségügyi ok
- Egyéb ok

A gyermekvédelmi felelős feladatai az egyes feladatellátási helyeken

- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel, együttműködés a gyermekek fejlesztésében.
- Családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás segítése.
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel: családsegítő szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat.
- Együttműködés az egészségügyi szervezetekkel /védőnőkkal, gyermekorvossal, szakorvossal/.
- Különleges nevelési igényű, a fejlődésben, viselkedésben elmaradott gyermekek megfelelő szakemberhez irányítása a fejlesztésük érdekében.
- Naprakész tájékoztatás a segítség igénybe vételének lehetőségeiről.
- Szülőkkel való kapcsolattartás: családlátogatás, nyílt nap, fogadó óra, közös programok.
- A veszélyeztetett gyermekek felmérése az óvodapedagógus közreműködésével: nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség súlyosságának mérlegelése. Szükség esetén javaslattétel a további teendőkhöz.
- Részvétel a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélésein, esetkonferenciáin, jelzőrendszeri eset megbeszéléseken
- Az ügyek folyamatáról, intézéséről az intézmény vezetőjét és az adott gyermekre vonatkozó óvodapedagógusokat folyamatosan tájékoztatja.
- Pályázati lehetőségek, fórumok figyelése, kapcsolatkeresés a helyi civilszervezetekkel, minden olyan lehetőség kiaknázása, amivel segíthetjük a hozzánk járó különböző okból hátrányos helyzetű gyerekeket.
- A gyermeki igények figyelembevételével a differenciált, személyes bánásmód biztosítása, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési- magatartási-tanulási nehézséggel küzdő gyermekekre.
- Hatékony együttműködés a jelzőrendszer optimális működésének fenntartására
- Gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címének, telefonszámának közzététele jól látható helyen az óvodában (felelős nevének, elérhetőségének elhelyezése a hirdető táblán).

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai

- A gyermekek szociális, szociokulturális hátterének megismerése, szükség esetén környezettanulmány végzése családlátogatás alkalmával

- Sikeres beilleszkedés segítése az óvodai közösségbe, meglévő képességeik kibontakoztatása, hiányzó képességeik fejlesztése
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- A fejlődésben lemaradt, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, segítése, felzárkóztatása - differenciálás személyre szólóan. Pedagógiai megbeszélések a csoportokban folyó gyermekvédelmi munkáról.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- A nevelő szülőknél elhelyezett gyermekek figyelemmel kísérése, folyamatos kapcsolattartás a nevelő szülőkkel, szakszolgálattal.
- Az iskolaköteles gyermekek iskolai tanulásra való felkészítésében jelentkező problémák kezelése, szakemberhez való elküldése.
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel.
- A gyermekeket megillető jogok biztosítása, érvényesítése az óvodában, szükség esetén védő, óvó intézkedésre javaslattevés.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása.
- A titoktartási kötelezettség.

A Nevelést Oktatást Közvetlenül Segítő munkatársak feladata

- a gyermekeknél veszélyeztető okra utaló jelet, körülményt tapasztal, azonnal jelzéssel kell élnie az óvodapedagógus felé, aki megteszi a szükséges lépéseket.

Az óvodai szociális segítő feladatai

Egyéni segítség (tanácsadás) keretein belül:

- egyéni tanácsadás, konzultációs lehetőség biztosítása a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más területein lévő problémák esetén, valamint az óvodában jelentkező problémák kapcsán;
- konzultációs lehetőség biztosítása az óvodapedagógusoknak, az intézményi segítő szakembereknek, gyermekvédelmi és egyéb szakembereknek;

- információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátórendszer működéséről;
- hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás;
- közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez a szülők, gyermekek, óvodapedagógusok, pedagógusok és egyéb intézményi segítő szakemberek részére;

Csoportban végzett szociális segítő munka keretein belül:

- gyermek megfigyelése csoporthelyzetben
- csoportban végzett prevenciós és fejlesztőtevékenység szervezése a tevékenységnek megfelelő szakember bevonásával.

Közösségi szociális segítő munka keretein belül:

- részvétel az óvoda által szervezett rendezvényeken;
- a gyermek- és ifjúságvédelmi munka támogatása;
- részvétel a szülői értekezleteken;
- meghívás esetén részvétel a nevelőtestületi értekezleteken, munkacsoporti megbeszéléseken

13. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot, kerülve a gyermekek stresszt kiváltó helyzeteit. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A felekezeti, illetve egyházi óvodák kapcsolatot tartanak az adott egyházi intézményekkel.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Óvoda-család kapcsolata

A kisgyermekkor első nagy megrázkódtatását általában 3 éves korban az óvodába lépés jelenti mindenki számára, amikor el kell szakadni az édesanyjától, s az addig megszokott, meghitt környezettől. Ez az elszakadás megviseli a gyermeket és a szülőket is, ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy már az óvodába lépés előtt megismerkedjünk eljövendő óvodásainkkal és családjukkal. Fontos, hogy megismerhessék óvodai programunkat, elképzeléseinket, hiszen ha érzik, hogy jó kezekben van gyermekük, szeretettel fordulunk feléjük, megkönnyíthetjük számukra az elválást egymástól, s zökkenő mentesebbé válik a „befogadási” feladatok ellátása.

Óvodai életünket úgy szervezzük, hogy „nyitott könyvként” álljunk a családok előtt.

Mindig ismerniük kell nevelésünk célját, feladatait, s elvárásainkat velük szemben, hiszen csak közösen tudunk a gyermekek érdekében hatékonyan tevékenykedni.

Soha nem szabad azonban arról megfeledkezni, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A kapcsolattartás formái

Szülői értekezletek (szükség esetén évente több alkalommal):

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Fogadó órák:

A fogadóórák megtartását személyre szabottan félévenként kötelező lebonyolítani, valamint, ha a szülő kéri, vagy az óvodapedagógus szükségesnek tartja. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekkel vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek.

Családlátogatás (még az óvodába lépés előtt, valamint szükség esetén, ha komoly problémát kell megoldani):

A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. A gyermek érdekében szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel együtt végzik ezt.

Befogadás:

Befogadásnál különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között, hiszen ők hamarabb elfogadják az új környezetet, napirendet. (amennyiben igénylik, természetesen nekik is lehetőséget biztosítunk az anyás beszoktatásra) A befogadás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával. A család legfontosabb információforrása az óvodáról gyermeke hangulata, benyomásai, tapasztalatai. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet az óvodáról, a csoportról, az óvodapedagógusról.

Szülőcsoportos beszélgetések:

Igény esetén a csoportot érintő szülőket foglalkoztató nevelési témákban zajló kötetlen beszélgetés az adott csoport szüleivel. Ha szükséges esetleg meghívott szakember részvételével, segítségével.

Szülők Klubja:

A szülők számára meghirdetett interaktív beszélgetések évente 4-6 alkalommal óvodapszichológus, logopédus, egyéb szakemberek bevonásával közérdekű témákban.

Kötetlen beszélgetések – napi kapcsolattartás:

Ahhoz, hogy a szülő folyamatosan tájékozott legyen a gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről, valamint az óvodapedagógus is a gyermekkel a családban történt fontosabb eseményekről, napi kapcsolattartásra van szükség, ami az egy-két percet nem haladhatja meg. Az ennél hosszabb időt igénybe vevő beszélgetésre fogadóóra keretében kerülhet sor.

Nyílt napok:

Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről. Ilyen lehetőséget adunk a leendő szülők számára is az óvodára való ismerkedésre.

Rendezvények:

Tagóvodák közös rendezvényei, szakmai napok, „óvodai dolgozók napja”... stb.

Szülői Szervezet megbeszélései:

A Szülői Szervezet rendszeres időközönkénti megbeszélései az óvoda életét, a szülőket érintő, és érdeklődésre számot tartó témák megvitatására

Kapcsolatok más nevelési színterekkel

Az egyes tagóvodák kapcsolatot tartanak azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet alatt, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, és szükségletekhez.

- Partnerintézmények
- Bölcsődék
- Óvodák
- Iskolák
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Az óvoda egyéb kapcsolatai

- EMJV Polgármesteri Hivatala –szakirodák, valamint Önkormányzatunk bizottságai
- Egri Közszolgáltatások Városi intézménye
- Munkaügyi Központ (Közcélú foglalkoztatottak)
- POK Eger Pedagógiai Oktatási Központok
- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
- Dobó István Vármúzeum
- Bitskey Aladár uszoda

Szakszolgálatokkal való kapcsolatai

- Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Egri Tagintézménye (Nevelési Tanácsadó, Logopédia)
- Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság, Család- és Gyermekjóléti Központ - Egészségügyi szakszolgálat (védőnő, fogorvos, foglalkozás eü...)
- Vöröskereszt

Kapcsolatok kulturális és közművelődési intézményekkel

- Egri Kulturális és Művészeti Központ
- Gárdonyi Géza Színház
- Harlekin bábszínház
- Bródy Sándor Könyvtár

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében törekszünk a külföldi magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre, szakmai kapcsolat kialakítására.

14. A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTUMAI, TERVEZÉSE, ÉRTÉKELÉSE, ELLENŐRZÉSE

Az intézményi munka minőségbiztosítása A 20/2012. (VIII.31). EMMI rendelet XV. fejezetében és a 363/2013. (VIII.30) Kormány rendelet mindenkor hatályos szabályainak megfelelően történik. A feladatok rendjét a mindenkori nevelési évre szóló intézményi munkaterv tartalmazza. Az intézményi munkát érintő egyéb értékelések az intézményegység-vezető és a tagintézmény-vezetők éves értékelése az intézményi nevelő-fejlesztő munkáról.

Az éves munka értékelésének alapja a nevelési év:

- Belső szakmai ellenőrzéseit követő értékelések, melynek alapját a mindenkor hatályos nevelési év munkatervi mellékletében megtalálhat „Pedagógiai ellenőrzések” melléklete tartalmazza
- Az aktuális önértékelések és tanfelügyeleti ellenőrzések értékelése alapján hozott intézkedési tervek megvalósításának eredményei
- Az Intézményi Önértékelés, Tanfelügyelet és Pedagógus minősítések éves értékelési eredményei

Az óvoda által használt elektronikus nyomtatványok:

- a felvételi előjegyzési napló – Ovi Kréta-ban
- a felvételi és mulasztási napló – Ovi Kréta -ban
- az óvodai csoportnapló – Ovi Kréta -ban
- az óvodai törzskönyv – Ovi Kréta -ban
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció – Ovi Kréta -ban.

Tervező munkánkat az egyes tevékenységformákra lebontott éves tervek alapján, életkori és fejlődésbeli mutatók figyelembevételével és a differenciálás elvének változatos módon történő érvényesítésével végezzük.

A tervező munka kiegészül továbbá a tervezett, szervezett, a mindennapi pedagógiai gyakorlatban megvalósuló iskola- előkészítő tevékenységgel, mely a tanköteles korú gyermekek csoportjának általános képességbeli fejlettségének ismeretében, az óvodáskor végére elérendő sikerkritériumok figyelembevételével valósul meg. / Az iskola- előkészítő tevékenység célja és feladatai, a fejlesztések hangsúlyozása a csoport általános képességbeli

fejlettségének folyamatos megfigyelése, a gyerekek óvodai fejlődésének nyomon követése, mérés- értékelés eredményei, MSSST vizsgálat eredményei alapján kerülnek meghatározásra./ Fontos szempont számunkra az óvodapedagógusok módszertani szabadságának tiszteletben tartása!

A TANULÁSI FOLYAMAT TERVEZÉSE

Az óvodapedagógus feladatai

- Szeptember 15-ig elkészíti az éves nevelési tervet.
- Negyedévente egészségfejlesztő programot tervez.
- Pedagógiai munkáját tanítási - tanulási egységekre (téma/projekt terv, heti tervek, napi tervek) tervezi meg a megvalósítást megelőző héten.
- Tervező munkája során, komplex módon figyelembe veszi a pedagógiai folyamat minden elemét, a pedagógiai program tartalmát, a gyermekek előzetes tudását, érdeklődését, életkori sajátosságait.
- Tudatosan tervez szervezési módokat, munkaformákat (pl: páros, mikro csoportos), kooperatív technikákat, módszereket.
- A gyermekek képességeinek, fejlettségének megfelelően tervezi meg az egyéni fejlődést segítő differenciált feladatokat.
- Tudatosan tervezi a célnak megfelelő stratégiákat, módszereket, eszközöket.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik, melyet rugalmasan alkalmaz.
- Terveit az eredményesség függvényében felülvizsgálja, korrigálja.
- Az IKT eszközöket célszerűen tervezi meg a téma sokoldalú feldolgozásában, illetve a felkészülésében.

A tervezés időkeretei

- I. szeptember 1-május 31. éves terv szerinti tevékenység tervezés – szervezés, hetirend és napirend
- II. június 1-augusztus 31. nyári időszakra vonatkozó napirend s az ezzel kapcsolatos szervezési feladatok

A tervezés formái

- Éves anyaggyűjtés (tevékenységformákra vonatkozó, az évszakhoz, a gyermeki élet eseményeihez kapcsolódó lehetséges tartalmak gyűjteménye)
- Egy nevelési évre szóló tervezés és félévenkénti értékelés, szükséges korrekciók elvégzése (A nevelőmunka tervezése, az óvodai élet tevékenységformáinak - egészséges életmód fejlesztése, közösségi, játék, munka, anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés, tevékenységben megvalósuló tanulás - az óvodapedagógus feladatainak megfogalmazása).
- **Napi tervezés, amire az életpálya modell elvárásai (minősítés, tanfelügyelet, szaktanácsadói látogatás és belső önértékelés) esetén kerül sor, valamint – szükség esetén - a mentori munkával az óvodapedagógus-képzéssel összefüggő feladat indokolhat.**

Az óvodapedagógusok tervező munkáját a munkaközösségek által elkészített segédanyagok, szakmai anyagok segítik, melyek eddigi eredményeink, „jó gyakorlataink”, a korszerű óvodapedagógiai személtre épülő bevált pedagógiai módszereink gyűjteményei. Ezen szakmai anyagokat nevelőtestületünk minden tagjának ajánlásként kínáljuk.

A CSOPORTNAPLÓ

Szerkezeti és tartalmi felépítése:

A 20/2012. (VIII.31.) 91§ (2) (3) EMMI Kormányrendelet értelmében a kötelezően előírt elemeken kívül tartalmazza még a csoportszokás és szabályrendjét, családlátogatással kapcsolatos dokumentációt, továbbá a tagóvodák további tartalmakkal bővíthetik a helyi igényeiknek megfelelően.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják, és az óvodapedagógus tudatos, tervszerű tevékenységének elengedhetetlen feltétele a gyerekek fejlődésének segítése érdekében.

Nevelési munka ellenőrzése értékelése

E tevékenység fő feladata a nevelési programunk funkcionális működésének vizsgálata: a Pedagógiai Program és a megvalósulás összehasonlítása, a feltételrendszer átgondolása.

Célja a visszacsatolás, a változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges tervmódosítás vagy megerősítés, az elmozdulás szükségességének feltárása, valamint a pedagógiai gyakorlat hatékonyságának mérése, segítése, fejlesztése.

A pedagógiai programunkban a nevelési területeknél meghatározott fejlődés várható jellemzőit, valamint a meghatározott sikerkritériumokat tekintjük óvodáskor végére kimeneti eredménynek. Feladatunk, hogy az általunk meghatározott fejlettségi szintet segítségünkkel érje el a gyermek az óvodáskor végére. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető, értékelhető az óvoda nevelési céljának megfelelő munka és a gyermekek fejlettségi szintje.

A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése két szinten történik:

- a gyerekek fejlettségének nyomon követése, ellenőrzése.
- az óvodapedagógusok munkájának ellenőrzése és értékelése.

A nevelő munka ellenőrzése

Az ellenőrzés folyamata információk gyűjtésével kezdődik, az információk elemzésével folytatódik, majd a következtetések levonásával végződik.

A pedagógiai munkánk ellenőrzése, értékelése:

- Az óvodapedagógusok nevelőmunkájának értékelése belső önértékelés során valósul meg, mérési eszközünk a pedagógus és az intézményi önértékeléshez kapcsolódó kérdőívek és interjúk.
- A nevelési programunk értékelését, megvalósulását, beválását az átfogó intézményi önértékelés keretében 5 évenként végezzük.

Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten történik a Főigazgató, Intézményegység-vezető és a Tagintézmény-igazgatók éves munkatervében meghatározott fő feladatok figyelembe vételével az Önértékelési Programjában és egy évre szóló Intézkedési tervében foglaltak szerint.

Az intézményi szintű ellenőrzésért a Főigazgató a felelős a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak szerint, melyben a Főigazgató mellett az Intézményegység-vezetők és a Tagintézmény-igazgatók, valamint a munkaközösségek vezetői munkamegosztás alapján vesznek részt.

Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvónőkkel folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásaik megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismereteik és problémaérzékenységük.

A csoportlátogatások és az azt követő megbeszélések alkalmat és lehetőséget adnak az önelemző, önértékelő megnyilvánulásra, az időtálló értékek megfogalmazására, a példaértékű óvónői magatartás megerősítésére.

Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda alapidokumentumai képezik.

Az ellenőrzést, elemzést és értékelést segítő dokumentumok:

- Főigazgató éves munka terve, az Intézményegység-vezetők és a Tagintézmény-vezetők munkaterve (A nevelési programunk lebontása éves feladatokra)
- Főigazgató, az Intézményegység-vezetők és a Tagintézmény-vezetők beszámolója (a megvalósulás értékelése)
- Csoportnapló az adott nevelési évben a gyermekcsoport nevelési terve, szokás – szabályrendszere, a gyermekcsoport tevékenységi terve, tervezési időkeret: éves, értékelése félévente)
- Az önértékeléssel és pedagógiai szakmai ellenőrzéssel összefüggő dokumentumok (jegyzőkönyv, önfejlesztési terv, intézkedési terv).

Pedagógiai programunk értékelését az átfogó intézményi önértékelés keretében 5 évente végezzük. Az óvoda tartalmi munkáját elemző, helyzetfeltáró értékelés lehetőséget ad az óvodánk önmeghatározására, az adottságok, eredmények számbavételére, a fejlesztési lehetőségek meghatározására.

15. AZ OVIKRÉTA

Az oviKréta rendszer célja, hogy a magyarországi óvodák gyermekekkel és alkalmazottakkal kapcsolatos adminisztratív feladataihoz informatikai támogatást nyújtson oly módon, hogy az óvodák fenntartói számára is biztosítsa a számukra fontos információk megtekintésének lehetőségét.

A rendszer felhasználói elsősorban az óvoda és a fenntartók alkalmazottai (vezetők, óvodapedagógusok, egyéb alkalmazottak).

Az oviKréta rendszer használata:

- Gyermekek és gondviselőik, alkalmazottak adatainak rögzítésére, áttekintésére.
- Felvételi és mulasztási napló - jelenléti ív naprakész nyilvántartására, napló generálása a jelenléti ívből.
- Csoportnapló - óvodai tevékenységek, események rögzítésére, dokumentumok csatolására. A csoport története egyben, egy helyen látható és kezelhető.
- Gyermek fejlődésének nyomon követése - egy gyermek története egyben, egy helyen látható és kezelhető.
- Óvodai beiratkozás - felvételi döntések, határozatok, Felvételi előjegyzési napló generálásra.
- Törzskönyv elektronikus elkészítésére
- TÉR adminisztrációs feladatok elvégzésére
-

Szerepkörök az oviKréta rendszerben:

- *Központi adminisztrátor* - Az üzleti alkalmazásbeállítások kezelését, a fenntartók, intézmények és ezek felhasználóinak adminisztrációját, valamint az alkalmazás naplók ellenőrzését biztosító kiemelt szerepkör.
- *Intézményi adminisztrátor* - Az intézmény és a hozzátartozó feladatellátási helyek összes üzleti funkciójának használatát biztosító szerepkör, amellyel a felhasználó az intézménybe járó gyermekek, csoportok és alkalmazottak adatait korlátozás nélkül megtekintheti, adminisztrálhatja.
- *Intézményegység adminisztrátor* - Kizárólag az érintett feladatellátási helyen az összes üzleti funkció használatát biztosító szerepkör, amellyel a felhasználó az intézménybe

járó gyermekek, csoportok és alkalmazottak adatait korlátozás nélkül megtekintheti, adminisztrálhatja.

- *Fenntartó* - A fenntartóhoz tartozó intézmények és tagintézmények nyilvántartásaiba csak korlátozott betekintést biztosító szerepkör.
- *Pedagógus* - A pedagógushoz rendelt csoport(ok) és az azokba tartozó gyermekek adminisztrációját biztosító szerepkör.
- *Egyéb alkalmazott* - Az alkalmazotthoz rendelt csoport(ok), gyermekek korlátozott megtekintését biztosító szerepkör.
- *Szülők* - A fiók eléréssel rendelkező Felügyeleti jogosultakra Szülőként hivatkozunk. Az érintett gyermekhez kapcsolódó adatok megtekintését és a gyermekkel kapcsolatos szülői funkciók elvégzését biztosító szerepkör.
- *Étkezési adminisztrátor* - jelenleg még fejlesztés alatt.

Az óvodaigazgatók által használt felületek

- Intézmény menüpont
- Gyermekek menüpont
- Csoportok menüpont
- Alkalmazottak menüpont
- Szülők menüpont
- Beiratkozás menüpont
- Dokumentumok menüpont
- Riportok menüpont
- TÉR menüpont
- Beállítások menüpont
- Hibabejelentések
- Üzenetek menüpont
- Nevelési naptár menüpont

Az óvodapedagógus által használt felületek

- Intézmény
- Gyermekek
- Csoportok

- Szülők
- Dokumentumok
- Riportok
- TÉR
- Üzenetek
- Nevelési naptár

Az óvodaigazgatók által kötelezően vezetett dokumentumok

- a felvételi előjegyzési napló,
- az óvodai törzskönyv,

Az óvodapedagógusok által kötelezően vezetett dokumentumok

- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció.

A Pedagógus Teljesítményértékelő Rendszer (PED TÉR):

A belügyminiszter 18/2024. (IV. 4.) BM rendelete a pedagógusok teljesítményértékeléséről

1. § (1) E rendelet hatálya a) a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.) 3. § 21. pontja szerinti munkáltatóra és b) az értékelendő személyre terjed ki. (2) A munkáltató a vele jogviszonyban álló értékelendő személyek teljesítményét e rendelet szerint értékeli a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott illetmény-megállapítás végrehajtása érdekében.

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *értékelendő személy*: a teljesítményértékelési időszak első napján legalább Pedagógus I. besorolással rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott, valamint a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott,

2. *értékelő vezető*: értékelendő személy esetében a nevelési-oktatási intézmény igazgatója, főigazgatója (a továbbiakban együtt: igazgató), az igazgató esetében a nevelési-oktatási intézmény fenntartójának kijelölt képviselője,

3. *közreműködő*: a főigazgató-helyettes, az igazgatóhelyettes, a tagintézmény-igazgató, az intézményegységvezető, tagintézményigazgató-helyettes, intézményegységvezető-

helyettes, valamint az értékelendő személy munkaközösségének vezetői és a 3. § (4) bekezdése szerinti igazgató,

4. *pedagógus*: a Púétv. 3. § 29. pontja szerinti személy, valamint a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy,

5. *teljesítményértékelési elektronikus rendszer*: a teljesítményértékelés lebonyolítására, az adatok rögzítésére, valamint azok továbbítására alkalmas informatikai rendszer,

6. *teljesítményértékelési időszak*: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés a) b)–l) pontja szerinti köznevelési intézményben foglalkoztatott értékelendő személy esetében a szeptember 1-jétől a tanítási év végéig tartó időszak, b) a) és m) pontja szerinti köznevelési intézményben foglalkoztatott értékelendő személy esetében a szeptember 1-jétől a következő év július 15-éig tartó időszak.

Szerepkörök

TÉR közreműködő

Az igazgató a teljesítményértékelés egészébe vagy egyes részeibe közreműködőket vonhat be. Az igazgató/főigazgató által a teljesítményértékelés egészébe vagy egyes részeibe bevont alkalmazott az, akinél az oviKRÉTA rendszerben a Jogviszony oldalon be van jelölve a „TÉR közreműködő” lehetőség.

Értékelő vezető

Az az alkalmazott, aki az OviKréta rendszerben Igazgató / Főigazgató munkakör kategóriába kerül besorolásra és szerepköre Intézményi adminisztrátor.

További értékelő vezető megjelölése:

Ha a munkáltató több tagintézménnyel vagy intézményegységgel rendelkező intézmény, és az értékelendő személyek létszáma ezt indokolja, a köznevelési intézmény szervezeti és működési szabályzata rendelkezhet úgy, hogy

- a) az igazgató a helyetteseit, valamint a tagintézmények igazgatóit,
- b) a tagintézmény igazgatója a tagintézmények tagintézményigazgató-helyetteseit,
- c) az intézményegység-vezető az intézményegységvezető-helyetteseit értékeli.

Az igazgató/főigazgató delegálhatja az értékelő vezető jogosultságát. Értékelő vezető az az alkalmazott, aki számára a Jogviszony oldalon be van jelölve az "Értékelő vezető" lehetőség.

Értékelendő pedagógus vagy NOKS alkalmazott az, aki az oviKréta rendszerben

- *Pedagógus* vagy *NOKS munkakör* kategóriába kerül besorolásra,
- az adott intézmény a *Meghatározó feladatellátási helye*,
- *Értékelendő* státuszban van,
- munkarendje *nem Óraadó*,
- a besorolása *nem Gyakornok*,
- *Pedagógus* vagy *NOKS szempontrendszer* alapján kerül értékelésre.

TÉR szempontrendszerek

- Igazgató (vezetői megbízással rendelkező személyek)
- Pedagógus
- NOKS
- Óvodapszichológus
- Kiegészítő nemzetiségi igazgató (vezetői megbízással rendelkező személyek)
- Kiegészítő nemzetiségi pedagógus
- Fejlesztő pedagógus (NKT. 15/a. §)
- Fejlesztő pedagógus - igazgató (NKT. 15/a. §) (vezetői megbízással rendelkező személyek)
- Fejlesztő nevelés-oktatás pedagógus (NKT. 7.§ (1) i)
- Fejlesztő nevelés-oktatás igazgató (NKT. 7.§ (1) i) (vezetői megbízással rendelkező személyek)

A TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS

4. § (1) Az értékelő vezető évente a teljesítményértékelési időszakra vonatkozóan értékeli az értékelendő személy teljesítményét.

(2) A teljesítményt a) személyre szabott éves teljesítménycélok, valamint b) a feladatellátás egyes összetevőit megjelenítő egységes értékelési szempontok alapján kell értékelni.

(3) Az értékelést a) vezetői megbízással nem rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott értékelendő személy esetében az 1. melléklet, b) a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott értékelendő személy esetében a 2. melléklet, c) vezetői megbízással rendelkező

értékelendő személy esetében a 3. melléklet szerinti értékelési szempontok (a továbbiakban: értékelési szempont) alapján kell lefolytatni.

(4) A személyre szabott éves teljesítménycélok és értékelési szempontok meghatározásának, teljesülésük nyomon követésének és mérésének részletes módszertanát és szakmai szabályait a köznevelésért felelős miniszter a teljesítményértékelési időszak kezdetét megelőző július 31-ig a Púétv. 1. § (9) bekezdése szerinti hivatal által működtetett honlapon (a továbbiakban: honlap) teszi közzé. A szempontok a honlapról nem távolíthatók el, archiválásukra a digitális archiválás szabályait kell alkalmazni. Az egyedi intézményi értékelési szempontot a teljesítményértékelési időszak kezdetét megelőző augusztus 25-ig az értékelő vezető határozza meg, az adott tanévre vagy nevelési évre szólóan. A közzétett módszertan és szakmai szabályok, valamint az egyedi intézményi értékelési szempontok a teljesítményértékelési időszakban nem módosíthatók.

(5) A teljesítmény értékelésére összesen 100 pont adható, amely a) vezető megbízással nem rendelkező értékelendő személy esetén aa) a három, személyre szabott teljesítménycél megvalósulása esetén háromszor 8, összesen legfeljebb 24 pont, ab) a hét értékelési szempont – az 1. és 2. mellékletben feltüntetett pontszámokkal történő – értékelése alapján, összesen legfeljebb 76 pont, b) a vezetői megbízással rendelkező értékelendő személy esetében ba) a négy, személyre szabott teljesítménycél megvalósulása esetén négyszer 10, összesen legfeljebb 40 pont, bb) a hét értékelési szempont – a 3. mellékletben feltüntetett pontszámokkal történő – értékelése alapján, összesen legfeljebb 60 pont összege.

(6) Az értékelendő személy esetében az értékelés eredménye szerint a) kiemelkedő teljesítményszintű az az értékelendő személy, akinek pontszáma az elérhető pontszám 80%-a vagy afeletti, b) átlagos teljesítményszintű az az értékelendő személy, akinek pontszáma az elérhető pontszám 50%-a vagy afeletti, és 80%-a alatti, c) fejlesztendő teljesítményszintű az az értékelendő személy, akinek pontszáma az elérhető pontszám 50%-a alatti.

5. § (1) Az értékelő vezető az értékelendő személlyel egyeztetve elsősorban június 30-ig, de legfeljebb a) vezetői megbízással rendelkező értékelendő személy esetén augusztus 31-ig, b) más értékelendő személy esetén szeptember 30-ig közösen, az értékelendő személy véleményének mérlegelésével határozza meg a személyes teljesítménycélokat, és ezeket rögzíti a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben, azzal, hogy a személyes teljesítménycélok módosítására a meghatározásra vonatkozó eljárás szerint, a munkaköri feladatok jelentős mértékű változását követő 30 napon belül, legkésőbb a naptári év februárjának utolsó munkanapjáig van lehetőség.

(2) Ha a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony az (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt időpontot követően jön létre, a teljesítménycélokat a jogviszony kezdetének időpontjától számított 60 napon belül kell meghatározni, kivéve a hat hónapnál rövidebb határozott időre létesült jogviszonyt. Ha a határozott idő meghosszabbítására vagy a jogviszony határozatlan idejűvé módosítására kerül sor, a teljesítménycélokat ezzel egyidejűleg, a teljesítményértékelési időszak hátralévő részére szólóan meg kell határozni, kivéve, ha a teljesítményértékelési időszakból a (4) bekezdés szerinti időpontig kevesebb, mint 90 nap van hátra.

(3) A teljesítménycélok meghatározásába az értékelő vezető a közreműködőket is bevonhatja.

(4) Az értékelendő személy teljesítményének értékelését június 30-ig, óvodában augusztus 15-ig kell elvégezni, amely során az értékelő vezető a) az értékeléshez szükséges adatok összegyűjtése és áttekintése alapján előzetes értékelési javaslatot készít, amelyet közöl az értékelendő személlyel, b) értékelő beszélgetést folytat az értékelendő személlyel, és ez alapján véglegesíti a pontszámot, c) a teljesítményértékelést követően a teljesítményszintek szerint besorolja az értékelendő személyeket, és dönt az illetmény-eltérítésről.

(5) Az értékelendő személy az előzetes értékelési javaslat ismeretében önértékelést készíthet, amelyre az értékelő beszélgetés során ki kell térni. Ha az értékelendő személy a teljesítményértékelésével kapcsolatban észrevételt tesz, az észrevételeit a teljesítményértékelésnek tartalmaznia kell.

(6) Az értékelő megbeszélésen részt vesz a) az értékelő vezető, b) az értékelendő személy, c) az értékelő vezető által felkért közreműködő, valamint d) ha a c) pontban foglaltak alapján közreműködőként nem kérték fel, akkor az értékelendő személy kérésére annak a munkaközösségnek a vezetője, amelyben az értékelendő személy részt vesz.

(7) A közreműködő javaslatot tehet egy vagy több értékelési szempont vagy a teljes értékelés pontszámára az értékelő vezető számára, aki a javaslatot mérlegeli.

(8) Az értékelő vezető a teljesítményértékelés keretében kikérheti az értékelendő személy tekintetében a szülők, tanulók véleményét is, és a teljesítményértékelés során – a személyre szabott éves teljesítménycélok és értékelési szempontok meghatározásának, teljesülésük nyomon követésének és mérésének részletes módszertanában és szakmai szabályaiban meghatározottak szerint – a szülői, tanulói véleményeket is figyelembe veszi.

(9) Az értékelő vezető a teljesítményértékelés lefolytatását követően, az önértékelést is mérlegelve, megállapítja az értékelendő személy teljesítményszintjét, és erről őt tájékoztatja. Ennek érdekében a) a vezetői megbízással rendelkező, b) a pedagógus munkakörben foglalkoztatott, valamint c) a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező

nevelő-oktató munkát közvetlenül segítőmunkakörben foglalkoztatott értékelendő személyek teljesítményét külön-külön kell összevetni egymással.

(10) A véglegesített pontszámot és a teljesítményszintet az értékelt személlyel való közlését követően rögzíteni kell a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben. A véglegesített értékelést az értékelt személynek elektronikus dokumentumként, a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben kell kézbesíteni.

6. § Nem lehet teljesítményértékelést lefolytatni, ha a) az értékelhető időszak nem éri el a 90 napot, vagy b) az értékelendő személy Gyakornok fokozatba van besorolva.

7. § A 4. § (6) bekezdés c) pontja szerinti teljesítményt nyújtó értékelt személy esetében az értékelő vezető rögzíti a teljesítményértékelési elektronikus rendszerben a fejlesztendő terület megnevezését, valamint az értékelt személlyel közösen meghatározott fejlesztési eszközt.

8. § Ez a rendelet 2024. június 1-jén lép hatályba.

9. § (1) A 4. § (1) bekezdése alapján az értékelő vezető első alkalommal a 2024/2025. nevelési-tanítási év teljesítményértékelési időszakára vonatkozóan értékeli az értékelendő személyt.

(2) A személyre szabott éves teljesítménycélok és értékelési szempontok meghatározásának, teljesülésük nyomon követésének és mérésének részletes módszertanát és szakmai szabályait a köznevelésért felelős miniszter első alkalommal 2024. június 10-éig teszi közzé.

(3) E rendeletet más jogszabályban „TÉR rend.” rövidítéssel kell megjelölni.

16. ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET

„A jó iskola a rácsodálkozás a világ jelenségeire. Diák és tanár örömmel veszik szemügyre a világ nyilvánvaló titkait.”

(Vekerdy T)

Az óvoda-iskola átmenet pedagógiai értelmezése, a környező általános iskolák programjainak ismeretében. Megteszünk mindent, hogy óvodás gyermekeink átállása az iskolai oktatásra minél, töretlenebb legyen. Az alapvető készségek és képességek kialakításával biztosítjuk a tanulási folyamatok zökkenmentes megvalósulását.

Cél

- az intézmény partnerkapcsolatainak bővítése, az együttműködési formák erősítése
- a gyermekek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségi szint eléréséhez és a sikeres iskolai előrehaladás megalapozásának érdekében, óvoda-iskola átmenet programjának kidolgozása és bevezetése a kötelező felvételt biztosító általános iskolával
- a tanköteles kort elérő gyermekek közül, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget el nem érő gyermekek esetében beavatkozás a sikeres iskolai továbbhaladásukat megalapozó készségek, képességek, attitűdök fejlődését elősegítő pedagógiai eszköztár használatával

Feladataink

- a kapcsolatok ápolása az általános iskolákkal
- óvodáink pedagógiai működésének ismertetése a tanítókkal
- betekintés a környező iskolák munkájába
- szülők tájékoztatása az iskolák programjairól
- munkaközösség létrehozása, éves munkaterv szerinti működtetése

17. MELLÉKLETEK

„Ovi-Vár” Mitgliedskindergarten des Kindergarten Elek Benedek

DEUTSCHES ERZIEHUNGSPROGRAMM

***Erarbeitet vom Erzieherkollegium des „Ovi-Vár”
Mitgliedskindergartens***

ANGABEN DES KINDERGARTENS

Name des Kindergartens: **„Ovi-Vár” Kindergarten**

Adresse des Kindergartens: **3300 Eger, Tavaszi Str. 1.**

Telefonnummer: **06-36-411-321**

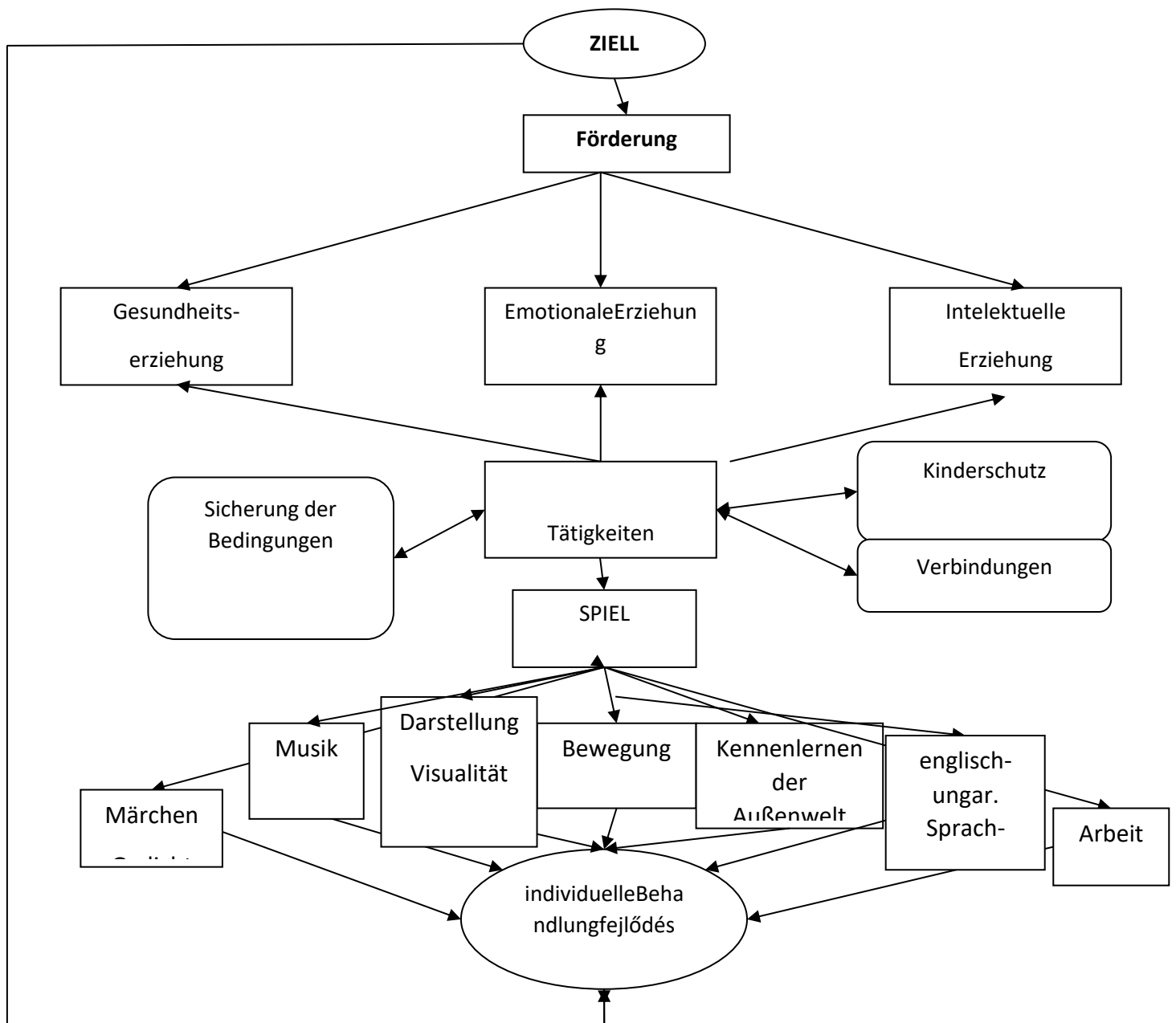
e-mail Adresse: **ovivarovoda@gmail.com**

Erhalter des Kindergartens **Die Selbstverwaltung der über Komitatsrecht verfügende Stadt Eger**

Adresse des Erhalters **3300 Eger, Dobó Platz 2.**

Telefonnummer des Erhalters: **36/410-144**

KIND-BILD, KINDERGARTENBILD, ERZIEHUNGSSYSTEME

1. Das Kind-Bild

Jedes Kind ist einzigartig, nicht wiederholbar, nicht durch einander ersetzbar.

Das Kindergartenkind

- ☺ ist interessiert, tatendurstig, begeistert, aufnehmend, kreativ,
- ☺ hat einen großen Bewegungsdrang,
- ☺ ist offen gegenüber seiner Umgebung, neugierig und nachahmend,
- ☺ hat ein großes Bedürfnis nach Liebe und Geborgenheit, wird von seinen Gefühlen gesteuert, fühlt sich mit seiner Umgebung verbunden,
- ☺ ist ehrlich,
- ☺ fröhlich,
- ☺ verfügt über ein eigenes Weltbild,
- ☺ lebt auf natürliche Art und Weise mit Andersartigen zusammen.

2. Das Kindergartenbild

Funktionen des Kindergartens:

Der Kindergarten hat eine **schützende, soziale, erziehende, persönlichkeitsentwickelnde Funktion.**

Die kindlichen Fähigkeiten und Fertigkeiten können sich in einem fröhlichen, glücklichen, freien, spielerischen, sicheren Kindergartenleben entwickeln.

3. Das Zukunftsbild

1. Unser Kindergarten besitzt ein eigenes Profil und ist fachlich anerkannt.
2. Das Einander uneingeschränkt Akzeptieren ist gesichert.
3. Offene, ausgeglichene Pädagogen vermitteln den Kindern eine zeitgerechte Anschauung.

III. AUFGABEN DER KINDERGARTENERZIEHUNG

1. Gesundheitserziehung

Ziele:

- Erhaltung der Gesundheit der Kinder
- Gestaltung einer gesunden Lebensweise der Kinder, Förderung ihrer körperlichen und geistigen Entwicklung
- Bemühung um eine maximale Selbstständigkeit unter Einbeziehung der individuellen Fähigkeiten

Erziehungsgebiete:

I. Betreuung:

- Herausbildung einer vertrauten Kind-Kindergärtnerin-, Kind-Kind-, Kind-Kinderfrau-Beziehung
- Vorbildhaltung
- positive, konkrete Bestärkung in den Tätigkeiten

II. Essen:

- Die Eltern können den Speiseplan einsehen
- Berücksichtigung abweichender Essgewohnheiten (Lebensmittelallergie, Religion ...)
- Sicherung der Bedingungen für kultiviertes Speisen
- Sicherung der Bereitstellung für entsprechende Flüssigkeitszufuhr

III. Körperpflege:

Persönliche Beispielvorgabe, Hilfeleistung, viel Übung beim Vertrautmachen des Kindes mit der richtigen Körperpflege und deren Reihenfolge.

IV. Ankleiden:

Vertraut machen mit der richtigen Ankleidungsreihenfolge

- ‡ Hilfe beim Selbstständigwerden
- ‡ Motivierung zum In-Ordnung-halten der eigenen Kleidung

V. Ruhen, Schlafen:

- ↗ Achten der Schlafutensilien der Kinder
- ↗ Gewährleistung eines ruhigen Schlafes

VI. Bewegung in der Freizeit, Training:

- ‡ Sicherung der täglichen freien Bewegung mit abwechslungsreichen Bewegungsformen auf dem Hof und im Turnraum.
- ‡ Organisation kurzer Spaziergänge

2. Emotionale Erziehung und Sozialisation

Ziele:

- Schaffung einer liebevollen, Sicherheit gebenden Atmosphäre, in der unsere Kinder Eigenständigkeit erhalten und sich die Möglichkeit zu ihrer Selbstverwirklichung eröffnet.
- Hilfe bei der Bildung moralischer Werte (Aufmerksamkeit, Toleranz, gegenseitige Unterstützung, Akzeptieren von Andersartigkeit usw.)

Kindergartenpädagogische Aufgaben:

- Bedingungsloses Akzeptieren der emotionalen Beständigkeit
- Durch eine freundliche Atmosphäre soll beim Kind eine enge Bindung an den Kindergarten herausgebildet werden.
- Gewährleistung der Befriedigung körperlich-geistiger Bedürfnisse der Kinder
- Herausbildung des Gewohnheiten- und Normensystems

- Sicherung der Chancengleichheitentsprechend der einzelnenBedürfnisseunterVerwendung der entsprechendenpädagogischenMethoden.

Deutsche Spracheund intellektuelleErziehung

UnsereAufgabenbei der deutschsprachigenErziehung:

Entwicklung des Sprachlautgehörs, Verstehen der Sprache, Erweiterung des Wortschatzes.Durch die SprachvermittlungsolldasSicherheitsempfindenunterstütztwerden.

Der ungarisch - deutscheKindergartenpädagogeistauchfür die muttersprachlicheErziehungder hauptsächlicheVerwahrer. SeinSprechen, seineAussprache und WortwahlbestimmendasErlernen der zweiSprachen und dienenalsMuster.

Ziele:

DurchabwechslungsreicheBeschäftigungsformenlerntdasKind die natürliche und gesellschaftlicheUmweltkennen. Es erfolgtauf der GrundlagespontanenInteresses und Neugier und wirdindasHandelneingebettet.

ImFokusstehen:

- die Motivation und Beibehaltung des natürlichenGesprächs und der kommunikativenLust
- dasVerstehen der deutschenSprache, UnterscheidungvomUngarischen
- dasÜbenbeiderSprachen

Aufgaben des Kindergartenpädagogen:

- Gewährleistung von **Erfahrungen und Beobachtungsmöglichkeiten, die aufmöglichstvieleSinnesorganewirken.**
- BesondereBeachtunggilt der Entwicklung der visuellenFunktionen.
- Der Weg von der unwillkürlichenAufmerksamkeitzumbewusstenBeobachtensolldurchspielerischeBetätigungunterstütztwerden.

- Fantasie und Einbildung soll durch das Einbringen vieler realer Erlebnisse entwickelt werden.
- Durch Schaffung einer erlebnisreichen Umgebung soll die Sprechlust, das Hörverstehen und das Gedächtnis des Kindes trainiert werden.

V. TÄTIGKEITSFORMEN IM KINDERGARTEN

1. Spiel

Alle Gebiete von Bildung und Erziehung, sowie die ungarische und die deutsche Sprache müssen im Spiel integriert werden.

Aufgaben des Kindergartenpädagogen:

- Gewährleistung einer zum Spiel notwendigen ruhigen, ausgeglichenen Umgebung
- Bereitstellung des entsprechenden Ortes, der entsprechenden Zeit und der Materialien
- Motivation zum Sprechen während des Spiels mit metakommunikativen Äußerungen
- Anwendung der Methoden zur Verstärkung der Aufmerksamkeit
- Erlebnissicherung zu den verschiedenen Spielformen durch einfaches, gestaltbares Spielzeug
- Mitverwendung im Spiel der während des Bastelns angefertigten Materialien
- Unterstützung beim Verstehen, Anwenden und Einhalten von Spielregeln
- Einhalten elementarer Verhaltensregeln

2. MÄRCHEN-GEDICHT

Ziele:

- Kennenlernen und Erarbeitung der deutschen und ungarischen Märchen-Gedicht - Literatur.
- Verwendung ungarischer und deutscher Volksmärchen und Kunstmärchen zur Entwicklung der zweisprachigen Kultur der Kinder.

- abwechslungsreiche Zusammenstellung der ungarischen, deutschen Kinderdichtung zur Aneignung von Sprache, Mimik, Gesten, Stimme und Körpersprache.
- Erweiterung des ungarisch-englischen Wortschatzes
- Entwicklung des Gedächtnisses, des richtigen Redens
- Entwicklung emotionaler Bindung zur ungarischen und deutschen Sprache
- Kennenlernen der Märchen in beiden Sprachen
- Lehren von Sprüchen, Reimen in der Fremdsprache
- Ansehen von Bilderbüchern zur Alphabetisierung
- Sprüche, Gedichte zur Gewöhnung an die deutsche Aussprache, ihre Melodie und Rhythmik

3. MUSIKERZIEHUNG

Ziele:

- Komplexe Persönlichkeitsentwicklung durch gemeinsames Singen, gemeinsames Spielen
- Formen des kindlichen Musikgeschmacks
- Schaffung der Möglichkeit, im Spiel mit Sprüchlein und Gesang die sprachlichen Fähigkeiten der Kinder zu entwickeln.
- Bei der Auswahl des Musikhörmaterials sind nationale Lieder und Musikwerke zu beachten.
- Vertraut machen mit den zur fremdsprachlichen Kultur gehörigen Kinderliedern, Kreisspielen und einfachen Tänzen
- Lehren grammatischer Konstruktionen durch mehrmaliges Liedwiederholen
- Ausprägung eines zweisprachigen Identitätsbewusstseins

4. DARSTELLUNG– VISUELLE KULTUR

Ziele:

- Entwicklung des freudigen Tuns zu Darstellung, zum Selbstausdruck
- Erweiterung des fremdsprachlichen Wortschatzes unter Verwendung verschiedener Techniken, Dramatisierung von Sprüchen und Märchen

- Visualisierung des sprachlichen Materials mithilfe der angefertigten Kinderkreationen.

5.SPORT-BEWEGUNG

Ziele:

- Entwicklung von Körper, Persönlichkeit und Nervensystem der Kinder
- Durchsetzung der Handlungsbezogenheit in Verknüpfung mit Sehen, Hören
- Wortschatzerweiterung in spielerischer Form

6.AKTIVES KENNENLERNEN DER AUSSENWELT

Das aktive Kennenlernen der Außenwelt steht in einem besonders engen Zusammenhang mit der sprachlichen Entwicklung, weil es sich hier um eines der wichtigsten Gebiete zur Entwicklung von Wortschatz und Sprechfertigkeit handelt.

Ziele:

- Beobachtungen und Gespräche während der Spaziergänge werden in der Fremdsprache spielerisch verarbeitet.
- Verinnerlichung des Erlebten mit Spielen, Sprüchen, Liedern zu den einfachen sprachlichen Themen
- spielerisches, erlebnisgestütztes Lernen in der Fremdsprache

Die größeren Themenkreise zur Umwelterziehung:

- 🏠 Die Familie
- 🏠 Engere und weitere Umgebung des Kindergartens
- 🏠 Unser Körper, Gesundheitsschutz
- 🏠 Jahreszeiten
- 🏠 Lebende und leblose Umwelt
- 🏠 Verkehr

- 🏠 Feste der Natur, Brauchtum
- 🏠 Natur und Naturschutz
- 🏠 Besonderheiten von England – Ungarn (Wetter, Gebäude, Landkarte...)

Die Beobachtung der Veränderungen in der
Umgebung ist ohne mathematisches Grundwissen nicht vorstellbar.

Ziele:

- Reiz, eine reiche Umgebung zu schaffen
- Erwerb mathematischer Kenntnisse unter Einbeziehung möglichst vieler Sinne
- Schaffung spontaner mathematischer Situationen während des Spielens
- richtiger Gebrauch von Kardinal- und Ordinalzahlen
- richtige Verwendung der die räumlichen Verhältnisse bezeichnenden Wörter
- dem Alter entsprechendes Zählen

6. ARBEITSÄHNLICHE BETÄTIGUNG

Ziel:

- Entwicklung der Liebe zum kindlichen Arbeiten
- Festigung gemeinschaftlicher Verbindungen
- Erziehung zur Pflichterfüllung
- Entwicklung von Selbstbeurteilung und Verantwortungsbewußtsein
- Motivation zurückhaltender Kinder
- Wahrnehmung der Tätigkeit als Erfolg

Tätigkeiten:

- Selbstbedienung
- Tagesdienst
- gelegentliche Aufgaben (Pflege der Pflanzen, Tiere)

DAS LERNEN

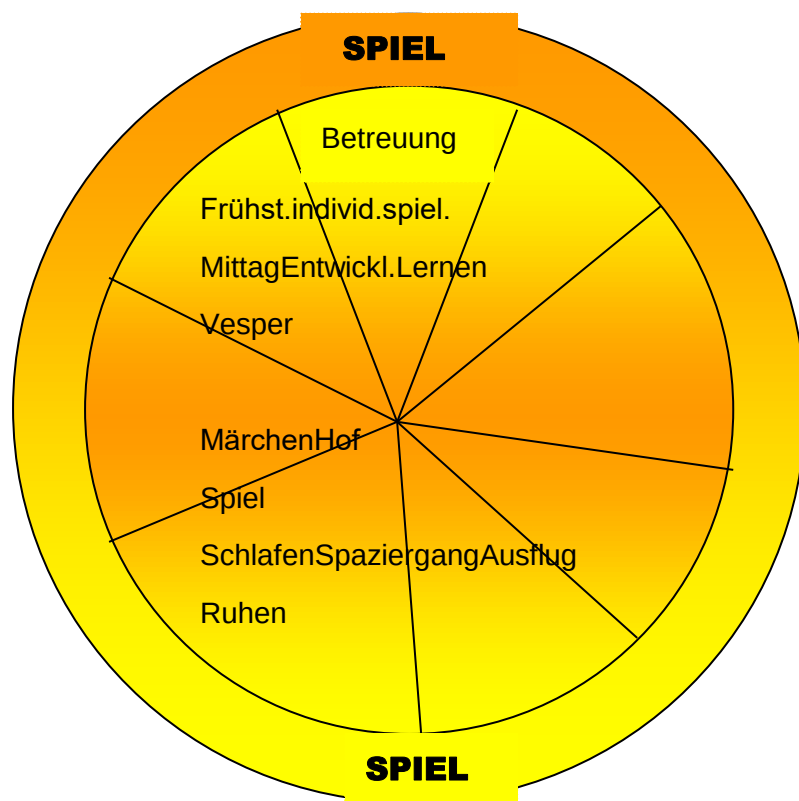
Ziel:

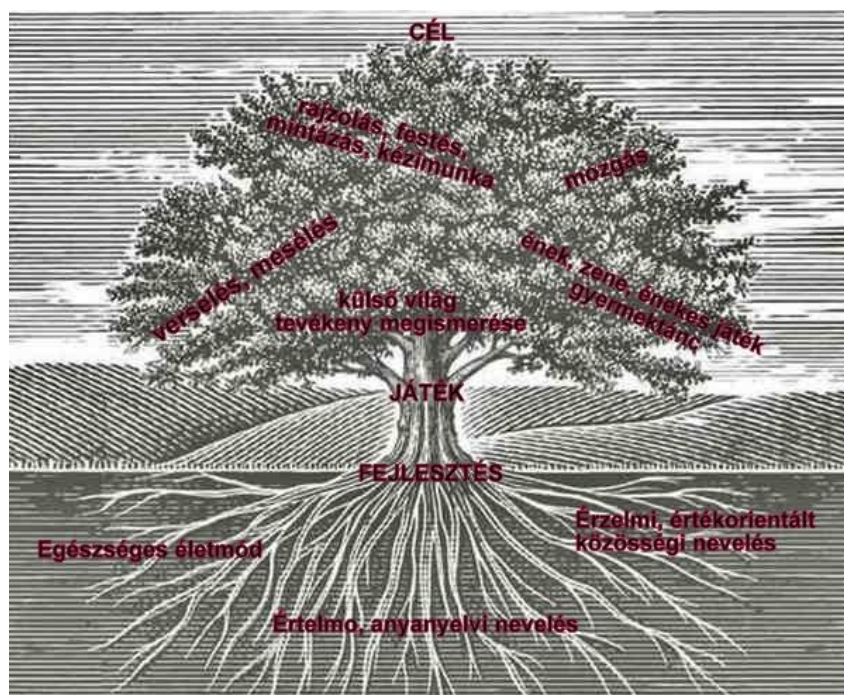
- Persönlichkeitsentwicklung des Kindergartenkindes durch aktive Erfahrungen

- Sicherung des Lernens aus eigenen Erlebnissen
- Erlangen von Erfolgserlebnissen
- Motivation zu neuen Herausforderungen

Tagesordnung

Die Tagesordnung sichert die durchgängige, komplexe und spielerische Kenntnisk Gewinnung, den Gebrauch der deutschen und ungarischen Sprache. Der Gebrauch beider Sprachengeschieht gleichzeitig, zur selben Zeit durch Anwesenheit der zwei Kindergartenpädagoginnen unter Beachtung der Altersspezifik der 3-7 Jährigen.

A MAGYAR TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGEN ALAPULÓ ROUSSEAU-I TERMÉSZETELVŰ ÓVODAI PROGRAM

**„De mondtam-e én egy szóval is, hogy
ez a természetes nevelés könnyű
vállalkozás?”**

TARTALOM

Bevezetés

A program filozófiája

Célok és alapelvek Rousseau-i program nevelési feladataihoz

Alapelvek

Jövőkép

Gyermekkép

Pedagógusi attitűd

Szülőkép

Rousseau.-i filozófia a nevelésről

Egészséges életmód

Erkölcsei, érzelmi értékorientált, közösségi nevelés

Anyanyelvi és értelmi nevelés

Játék

Tanulás

Munka

Az óvodai élet feltételrendszere

Személyi-működési feltételek

Tárgyi feltételek

Pedagógiai feltételek

Az óvodai élet tevékenységformái

Külső világ tevékenység megismerése

Külső világ tevékenység megismerése matematikai tapasztalatszerzéssel

Mesék-versek-történetek

Éneklés-zenélés-táncolás

Rajzolás-festés-mintázás-kézimunka

Mozgás

A Rousseau-i óvodapedagógusi attitűd

Test

Lélek

Szellem

Tervezés-reflexió

Pedagógiai eszmecsere

Gyermeki fejlődés követése
Kapcsolat a szülőkkal
Rousseau-i élet a hagyományápolás jegyében
Havi szokások
Rendszeres heti-napi tevékenységek
Mellékletek

I. BEVEZETŐ

A Programot ajánljuk azon óvodáknak, akik az ÓNOAP keretén belül, a gyermek természetét szeretnék beintegrálni a természetes és az épített környezetbe, ahol a *"természetet figyeljétek, kijelöli nektek az utat, azt járjátok"*

. Az óvodai nevelés iránti elvárás elementáris erővel bír a 3-6 éves korú gyermekek készség – képesség fejlesztésében, a participate elvének megvalósulásában.

A Rousseaui filozófiai gondolkodása jól prezentálja mindazt a pedagógiai célkitűzést, amelyet a program abszolvál.

Rousseau volt az, aki gyökeresen új alapokra helyezte a gyermekről, a gyermekkorról alkotott felfogást

A programunk célja hogy a legtöbb külföldi alternatív pedagógiákkal párhuzamosan létrehozzunk egy olyan alternatív pedagógiai programot, mely a magyar természeti örökségen és a magyar társadalmi hagyományokon (lakókultúra, használati tárgyak, mindennapi élethez tartozó hagyományok) alapul és pedagógiai megfogalmazásában a XVIII. században, Rousseau által megfogalmazott pedagógiai alapelvekkel szinkronizál.

A magyar természeti örökségen alapuló Rousseau-i természetelvű óvodai programot az ÓNOAP szellemiségének jegyében Jean Jaques Rousseau nevelésméleti gondolatainak megidézésében íródott meg.

A XXI. századnak megfelelő, természet közeli óvodai programra teszünk ajánlást, ahol a gyermek közvetlen tapasztalatszerzés útján, az érzékszerveire építve ismeri meg elsősorban önmagát, majd az őt körülvevő világot, a magyar kultúrát, ezáltal fejlesztve a gyermek képességeit, készségeit, mely arra determinálja, hogy egy másik dimenzióba lépve képes legyen a folyamatos fejlődésre élete végéig. A fenntarthatóság és megőrzés jövőjének záloga legyen.

Az óvodai nevelés meghatározója a természeti-társadalmi környezet, mely indirekt módon, a gyermekkel történő interakcióban valósul meg, szem előtt tartva azon tény, hogy ez egyénenként variábilis.

A program erősíti azt az alapvető, biológiai és pedagógiai törvényszerűséget, mely szerint, *"hagyjátok megérni a gyermekkor a gyermekben!"*

A nevelés, mint az óvodapedagógia legfontosabb feladata kiemelt cél, ahol *a nevelés tehát művészet" s "a nevelés a természettől, az emberektől vagy a dolgoktól kapjuk"*.

Az óvodáskorú gyermekek fejlesztése egyénre szabott, nem nélkülözve a közösségi élet meghatározó szerepét és lehetővé téve a magyar természeti és társadalmi kultúra átadását. Hisszük, hogy míg *"a növényeket természetessel, az embereket neveléssel alakítjuk"*¹(7)

A program útmutatást ad a megvalósításhoz szükséges egyedi környezeti feltételekhez és a pedagógiai munkához. A programmal a keretek megszabása mellett az egyedi megvalósításra és a pedagógiai kreatív gondolkodásra biztatjuk ezen programmal működő óvodákat.

A XXI. sz. óvodai nevelésének módszertani megújulása elengedhetetlen része a sikeres óvodapedagógiai munkának. Az alternatív pedagógia iránti megsokszorozódott szülői igények oka lehet a nevelési trendek formálódása, átformálódása. Az óvodák pedagógiai munkája piaci alapokra helyeződött a családi igények és az egyéni bánásmód megvalósításának függvényében. A honi alternatív pedagógiák mellett célszerűnek láttam olyan óvodapedagógiát megvalósítani, mely a magyarországi szokások, hagyományok, természeti-, társadalmi örökségre épül, Rousseau filozófiájának tükrében.

II. A PROGRAM FILOZÓFIÁJA

„A természet úgy akarja, hogy a gyermek gyermek legyen, mielőtt felnőtt lenne.”

III. CÉLOK ÉS ALAPELVEK ROUSSEAU-I PROGRAM NEVELÉSI FELADATAIHOZ

„Mi a cél? Nem más, mint a természet célja”

1. *„Hogy a jó nevelés mennyire fontos, erről keveset fogok beszélni, csupán annyit szeretnék megjegyezni, hogy időtlen idők óta szakadatlan a panasz a fennálló gyakorlat ellen”*
2. *„Mindig a kész embert látják a gyermekben és nem gondolnak rá, micsoda ő, mielőtt felnőtté válnék”*

¹ Rousseau: Email avagy a nevelésről 1997 ISBN 963857104 7 7.o

3. „Kezdjétek tehát tanítványaitok behatóbb tanulmányozásán, mert bizonyos, hogy korántsem ismeritek őket”
4. „A mi esetünkben a javasolt nevelésnek az emberhez kell idomulnia s az emberi szívhez kell alkalmazkodnia”
5. „Ápold, öntözd a fiatal palántát”

III/1. Alapelvek

1. „A játék kedvéért tanítsátok, úgy, hogy észre sem veszi, hogy őt voltaképpen tanítani akarták” A játék fontossága prioritást élvez a pedagógiai munkában.
2. *Tegyétek növendéketeket figyelmessé a természet jelenségei iránt, s akkor csakhamar kíváncsivá fogjátok tenni! Mialatt azonban tápláljátok kíváncsiságát, soha ne siessetek kielégíteni! Adjátok keze ügyébe a kérdéseket, és hagyjátok, hadd oldja meg ő maga! Ne azért tegyen szert tudásra, mert ti megmondtátok neki, hanem azért, mert magától megértette: ne tanulja a tudományt, hanem találja fel. Ha csak egyszer is tekintéllyel helyettesítitek a gondolatot elméjében, nem fog többé gondolkodni, mások véleményének játékszerévé válik mindörökre!*
3. *A gyermek észreveszi a tárgyakat, de nem képes észrevenni a kapcsokat, amelyek összetartják; nem képes meghallani koncertjük édes összhangját.*
Oly tapasztalatra van szüksége, melyet még nem szerzett meg, oly érzelmeke, melyeket még nem élt át, mert csak így érezheti azt az összetett benyomást, amely egyszerre ered mindezekből az érzékelésekből.
4. „Ha még sohasem bolyongott kietlen síkságon, ha nem égette még forró homok a talpát, ha soha nem hatott még rá nyomasztólag a napégette sziklák fojtogató heve, akkor hogyan is élvezné egy szép reggel friss levegőjét? Hogyan bűvölné el érzékeit a virágok illata, a zöld lombok bája, a harmat nedves párája, a süppedő és puha járás a pázsiton?”
5. „Lábunk, a kezünk, a szemünk: első mestereink a filozófiában”
6. „Hagyjátok érlelődni a gyermekkort, magában a gyermekben”

III/2 Jövőkép

Elősegíteni a felnövekvő generáció jövőbeni lehetőségeit, a GYERMEKET aki, csak így lehet felnőttkorára ember a szó legnemesebb értelmében olyan ember, aki a boldogság, a szabadság és az erkölcsi erény jegyében képes életét irányítani”

A jövőkép elérésének filozófiai meghatározása:

A gyermek természetét figyelembe véve: az önmaga fizikai és szellemi harmóniáját, tehát boldogságát fenntartani képes ember kialakítása, aki nem alárendeltje környezetének, és aki életét annak teljességében éli meg. „mi nem annyira a tudományt, mint inkább az ítélőképességet kívánjuk megszerezni.”

"Amikor majd kikerül a kezünkből, nem lesz bíró, sem katona, mindenekelőtt ember lesz." Olyan ember, aki képes mindenütt megállnia a lábán ahová a "forgandó szerencse" veti" amit minden nagy ember egyesített önmagában: a test és a lélek erejét, bölcs esztét, és az atléta izmait"

III/3. Gyermekkép

Óvodás korban a gyermek csak a jelennek él. Képességei és vágya egyensúlyban állnak egymással. E harmóniát meg kell őrizni, mert ekkor tökéletesedik az érzékelés, és a gyermek a saját érzékelhető világával ismerkedik meg, melynek középpontja önmaga. Szabadon mozoghat, hogy tapasztalása útján felfedezze környezetét, és az abban érvényesülő szabályokat.

“Növendékünkben az elvont embert kell tekinteniünk, az emberi élet, minden eshetőségének kitett embert”

„A gyermeknek mindenekelőtt "meg kell lesni a természetét" a nevelőnek ismereteket kell gyűjteni neveltjéről”

„Vannak szelíd, csendes jelleme, akiket kezdeti ártatlanságukban veszély nélkül is messzire lehet kalauzolni, de vannak heves természetűek is, akiknek vadsága korán kifejlődik, s akikből sürgősen kell embert csinálni belőlük”

III/4. Pedagóguskép

A „gyermek gondozására az asszony akkor alkalmas, ha "szíve éppolyan egészséges, mint a teste"

- Természet szeretete, a természet védelme, a környezet iránti gondoskodás jellemzi.
- „A szellem hangja a szíven keresztül szóljon, mert csak így talál meghallgatásra”
- „Önmagunkban kell megtalálnunk a példát, melyet neveltünk maga elé állít majd”(53)
- Először szerettesd meg magadat, hogy aztán mindenki igyekezzék kedvedben járni”(53)
- „Tedd, hogy moóindenki tiszteljen”
- „Az ő dolga hogy megismertesse növendékével a világot, ami ebben a szakaszban a természeti környezetet és a gyermek saját belső világát jelenti.”
- “Vigyáznunk kell a gyermekre az első pillanattól kezdve, hogy világra jött, azért, hogy eredeti formáját megőrizhesse. Ennek a formának, azaz: a gyermekben szunnyadó lehetőségeknek erényeknek a kibontása a nevelőre vár”
- „ Az értelmes ember a jó nevelés remeke....cselekedetekkel kell tanítani, nem szavakkal, a gyermek ugyanis könnyen elfelejti amit hallott, de nem azt amit tett, és amit ővele tettek...a következetesség egy másik, nagyon fontos követelmény a nevelővel szemben...”
- „A kis gondozottját a természet éltető közelségében szabadon neveli”
- „Előbb a magunk ura legyünk, ha a gyermek ura akarunk lenni”
- A nevelő szerepe ebben olyan, mint a színházi rendezőé: valósággal "megrendezi" a gyermek életkörülményeit, miközben ő maga szinte "láthatatlan" marad. Olyan helyzeteket, szituációkat kell teremtenie, amelyek segítségével a növendék életre szóló tapasztalatokat szerezhet. Így válik tanítójává a könyvek helyett maga az élet; a korai intellektualizálás, a meddő magolás helyett a végtelen gazdagságú természet”
- “ha ő maga is gyermek lenne, ha ez lehetséges volna. Így aztán pajtása lehetne növendékeinek bizalmába férközhetnék,osztozna szórakozásaiban
- „a mester csupa lelkesedés s ezt az érzést közölni akarja a gyerekekkel

III/5. Szülőkép

A szülő, a gyermek nevelője legyen, *“a nevelőnek érdekében áll a gondoskodás, hiszen ő aratja le gyümölcsét, s mindaz a kiválóság, melyet átad, tőke, melyet öreg napjai javára fektet be.*

IV. ROUSSEAU-I FILOZÓFIA A NEVELÉSRŐL

“A nevelés tehát művészet”

A nevelő-oktató munkát meghatározó tényezők

“ A legfőbb jó nem a tekintély, hanem a szabadság. Az igazán szabad ember csak azt akarja, amire képes, és azt teszi, ami neki tetszik... Nem kell más tenni, mint alkalmazni a gyermekkorra s a nevelés valamennyi szabálya levezethető belőle.

“Nem megtiltani kell neki, hogy ne tegyen rosszat, hanem megakadályozni”

“Minden nevelés legnagyobb, legfontosabb és leghasznosabb szabálya? Az ugyanis, hogy az időt nem nyerni, hanem vesztegetni kell”

IV/1 Egészséges életmód

- *“ A test erősítésére és növelésére a természetnek olyan eszközei vannak, melyeket sohasem szabad hátráltatni”*
- *“Nem szabad kényszeríteni a gyermeket arra, hogy vesztig maradjon, amikor menni akar, sem arra, hogy menjen, amikor helyben akar maradni.”*
- *“Ha kedve tartja ugrándozzon, szaladgáljon, kiabáljon”*

- *“A levegő hatással van a gyermek szervezetére, 210-as nyerjék vissza a mezők ölén az életerőt”*
- *“Vigyük csak ki naponta a rét kellős közepére. Ott futkoshat, ugrándozhat, eleshet százszor naponta.”*
- *“Mily hasznos a kézi munka és a test edzése a vérmérséklet és az egészség megszilárdítására” (23)*
- *“Kell, hogy a testnek annyi ereje legyen, hogy engedelmeskedjék a léleknek” (21)*
- *“Mosdassátok gyakran a gyermeket.. Nemcsak a tisztaság és a pillanatnyi egészség szempontjából fontos, hanem, mint a üdvös elővigyázatosság, mely a rostok szövetét hatékonyabbá teszi és akkor ezek jobban alkalmazkodnak, mégpedig nehézség és kockázat nélkül, a különböző fokú meleghez és hideghez.” (26)*
- *“Eddzétek testét, szerveit érzékeit” (52)*
- *“Eddzétek hozzá testüket az évszakok, az éghejlatok, az elemek viszontagságaihoz”*
- *“Méltó tévedés azt képzelni, hogy a test edzése ártelmára van a szellemi tevékenységnek. Mintha ennek a kettős ténykedésnek nem kellene összhangban 210ask210e és nem kellene mindig az egyiknek irányítania a másikat”(73)*
- *“Minél inkább erősödik és izmosodik, annál inkább válik eszessé.”(74)*
- *“A gyermeki testet sokat kell edzeni”(79)*
- *Egy növekvőfélben levő test tagjainak teljes kényelmét kell biztosítanunk a rájuk rakott ruhákban. Nem szabad, hogy bármi is feszélyezze mozgásukat és növekedésüket. Semmi se legyen túlságosan a tester szabva, semmi se tapadjon hozzá, nem szabad semmit sem szorosra fűzni”(80)*
- *“Jobbnak tartanám, ha inni adunk neki(81)*
- *“Tiszta vizet adjanak neki, teljesen pancsolatlanul” (82)*
- *“Jócskán kell aludnia a gyermeknek, mert testmozgása a végletekig igénybe veszi” (82)*
- *„Mihelyt erősödni kezd, hagyjátok kúszni, mászni, szerte a szobában. hagyjátok, hadd fejlessze, nyújtóztassa kis végtagjait, meglátjátok, napról napra erősödni fog majd.”*

IV/2. Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés

- *“Csak egyetlen tudomány tanítható a gyermeknek: az emberi kötelességek tudománya” (19)*
- *“Ahhoz, hogy átérezhesse a nagy javakat, meg kell ismernie a kis bajokat, mert ilyen az ő természete”(46)*
- *“A természet azért alkotta a gyermeket, hogy szeretetben és segítségben legyen része”(47)*
- *“Az eredendő romlatlanságnak, nyoma sincs a szívben”(51)*
- *“...némi fogalmat ne adnánk neki az embertől meberig terjedő kapcsolatokról, valamint az emberi cselekedetek erkölcsiségéről” (55)*
- *“...s a személyeket illetően is hamarosan megtanulja a tapasztalatból, hogy tiszteljen mindenkit, aki idősebb nála” (55)*
- *“A gyermek ugyanis könnyen elfelejti, hogy mit mondott és, hogy mit mondtak ő neki, de nem azt amit tett, és amit ővele tettek”(57)*
- *“Hasonló oktatásokat, mint mondtam, előbb-utóbb adni kell aszerint, hogy a növendék békés avagy nyughatatlan természete sietteti avagy késlelteti szükségességét.”(57)*
- *„Ami ösztön a testnek, az a lelkiismeret a léleknek.”*
- *„Érzelmek keresztül hatni a gyermekekre”*
- *A gyermeket éppen ezért "fallal" kell körülbástyázni, amely megóvjá a társadalom káros hatásaitól.*
- *Nem tanít meg az igazságra, de megóv a tévedéstől; alkalmassá teszi a gyermeket mindarra, ami majd az igazsághoz vezetheti, amikor már képes lesz megérteni, és a jóhoz, amikor már képes lesz szeretni."*
- *"Ne osztogassatok a gyermekeknek semmiféle feddéseket, hagyjátok rá, hogy ezeket maga vezesse le tapasztalásból."*
- *Fejlesszék ki gyermekeikben a hazaszeretet, a nemzeti hovatartozás érzését.*
- *„Boldognak kell lenni, ez minden érzékeny lény célja; ez az első vágy amelyet belénk oltott a természet, és az egyetlen, amely sohasem hagy el bennünket.”*
- *„Meg kell ismernie a jót és a rosszat, tanulja meg értékelni, ami neki hasznos és a nevelő dolga az, hogy ez a haszon egyben az emberiség egészévé legyen.*

- *Ha a gyermek hazudik, úgy kell ügyeskedni, hogy hazugságainak káros következményei rá szálljanak, ez tanítja az igazság tiszteletére. Tapasztalatból jusson arra a belátásra, hogy helyesebb igazat mondani, mint hazudni.*(57)
- *“Világos tehát, hogy a tényleges hazugság, nem folyik a gyermek természetéből”*(58)
- *“Az egyetlen erkölcsi oktatás, amely megfelel a gyermeknek, s amely minden életkorban a legfontosabb: sohasem tenni rosszat senkinek”*(61)
- *“Létezni, mindannyiunk számára annyi, mint érezni”* (212)
- *“Az egyén szabadsága így összeegyeztethető a közösség szabadságával”*
- *„A boldogság legyen a nevelés egész folyamatát átható érzélem”*
- *„A lelkiismeret sohasem csal meg. Ő az ember igazi vezetője. Ami az ösztön a testnek, az a lelkiismeret a léleknek.”*
- *Nem tanít meg az igazságra, de megóv a tévedéstől; alkalmassá teszi a gyermeket mindarra, ami majd az igazsághoz vezetheti, amikor már képes lesz megérteni, és a jóhoz, amikor már képes lesz szeretni.”*
- *„Ne osztogassatok a gyermekeknek semmiféle feddések: hagyjátok rá, hogy ezeket maga vezesse le tapasztalásból.”*
- *„ Az egyén szabadsága így összeegyeztethető a közösség szabadságával”*

IV/3. Anyanyelvi, értelmi nevelés

- *“Hagyd kedvére fecsegni, kérdezősködni, badarságokat beszélni”*(54)
- *“Hallgasd 212-ask végig a kis cimborát”*(54)
- *“A gyermeké a szó...nem tudja megállni, hogy ne kérdezősködjék”*(54)
- *“A gyermek megtartja a szavakat”*63
- *“A gondolatok felveszik a nyelv kifejezés színezetét”*65
- *“Ha nincs szótudomány, akkor a gyermekeknek megfelelő tanulmány sincsen”*67
- *“Ha a gyermeket nem szoktatjuk rá a beszédre, elveszti beszéd képességét”*

IV/4. Játék

- *Szeressétek a gyermekkort, járuljatok hozzá játékaikhoz, kedvteléseikhez, szeretetreméltó ösztönöletéhez” (39)*
- *„...játék, mint könnyed és önkéntes irányítása a természet megkövetelte mozdulatoknak, mint szórakozásaik változatossá tétele avégből, hogy minél kellemesebbek legyenek a gyermek számára”(98)*
- *„engedjétek, hogy egyék, szaladgáljon és játsszék, ahogy kedve tartja” (104)*
- *„Akár foglalatoskodik, akár szórakozik, neki egyre megy minden. Játékai az ő foglalatosságai, nem érez köztük különbséget. Mindennek amit tesz, olyan érdeklődéssel lát neki” (109)*
- *„...egy csinos gyermek eleven és vidám szeme, elégedett és derűs tekintete, nyílt és mosolygó arc kifejezése, aki midőn játszik a legkomolyabb dolgokat csinálja, vagy, ha mélységesen elfoglalt, a legkönnyelműbben szórakozik” (109)*
- *„ Ha arról van szó, hogy cselekedjék, fusson, ugorjék, tárgyakat mozdítsen el, súlyos dolgokat emeljen, távolságokat becsüljön, játékokat találjon ki, díjakat nyerjen, mintha csak az ő parancsaira várna a természet, oly könnyen tud maga akarata alá gyűrti minden dolgot” (109)*
-

IV/5. Tanulás

- *„Ha nem sietünk az oktatással, akkor a követelményekkel sem sietünk és ráérünk arra, hogy mindent a maga idejében követeljünk. Akkor a gyermek éppen azért fejlődik”(59)*
- *„Az utánpótlás ösztöne, a természet helyes rendelése szerint van” (61)*
- *„Tiszteljétek a gyermekkort. Engedjétek, hadd jelentkezzenek a kivételek, hadd tanúsítsák létüket, és válljanak bizonyossá hosszasan még mielőtt különleges módszereket alkalmaznátok rájuk.”(63)*
- *„Hát semmi az, ha ugrándozik játszik, futkos egész nap?”(63)*
- *„Noha az emlékezet és a gondolkodás két lényegbevágóan eltérő képesség, valójában az egyik csak a másikkal együtt képes kifejlődni”63*
- *„Hangokat, alakokat, érzéki benyomásokat őriz meg ”63*
- *„A gyermek bizonyos geometriai alapelemeket is el tud sajátítani”63*

- „Igen jól gondolkodik mindenről, amit ismer, és ami pillanatnyi és érzékelhető érdekére vonatkozik” 64
- “Mindaz, amit lát és mindaz, amit hall, meglepi őt és visszaemlékezik rá. Számon tartja magában az emberek cselekedetét és beszédét. Minda, ami körülveszi, alkotja azt a könyvet, amelyből, anélkül, hogy gondolna rá szüntelenül gazdagítja emlékezetét”67
- „Mivel szüntelenül mozgásban van, kénytelen sok dolgot megfigyelni, sokféle hatást megismerni. Idejekorán sok tapasztalatra tesz szert, a természettől tanul, nem az emberektől”74
- „ A gondolkodást tehát úgy tanuljuk meg, hogy gyakorlatoztatjuk tagjainkat, érzékeinket, szerveinket, mert ezek a mi értelmünk szerszámai”79
- „Nem tudok elképzelni semmit, amihez egy kis ügyességgel ne lehetne kedvet csinálni a gyermeknek, sőt, amit szenvedélyévé ne lehetne tenni hiúság nélkül, vetélkedés nélkül, féltékenykedés nélkül. Élénksége és utánzó ösztöne elég ehhez, és legfőképpen természetes vidámsága, ez az oly biztosan megragadható szerszám”83
- „Az első képességek, melyek kialakulnak és tökéletesednek bennünk az érzékek. Ezeket kellene tehát elsőként művelnünk”85
- „Az érzékek gyakorlása nem csupán abban áll, hogy használjuk őket, hanem abban is, hogy megtanulunk a segítségükkel ítéletet alkotni”85
- „Tapintás, melynek tevékenysége ébrenlétünk folyamán sohasem szünetel”85
- „A megszokás minden esetben megöli a képzelődést. Csak az új tárgyak ébresztik fel. A mindennap látott tárgyakban nem a képzelet működik többé, hanem az emlékezet.”87

IV/6. Munka

- „Ha elfogadjuk azt az állítást, hogy a nevelés célja a boldog ember kialakítása, akkor el kell fogadnunk, hogy a boldogsághoz szükséges dolgok megtanítása az elsődleges feladat. Egyik ilyen szó szerint létfontosságú emberi tevékenység az általános értelembbe vett munka „
- „Minden életkornak, de főként az övének jellemző
- „Mindennap megöntözzük a palántákat, örömujjongással szemléljük növekedését. Növelem az örömet, amikor megmondom neki: Ez a tiéd, tehozzád tartozik, s amidőn megmagyarázom ekkor a hovatartozás kifejezését, éreztetem vele, hogy ő ebbe belevitte idejét, munkáját, fáradozását, sőt személyét is.”(56)

V. AZ ÓVODAI ÉLET FELTÉTELRENDSZERE

Az ideális óvodaépület elhelyezkedését tekintve, determinálható a „vidéki” titulus megjelöléssel, a város zajától távolabb, egy erdővel, mezővel körülvett területen elhelyezkedvén ideális. A tágas udvar és az udvaron kialakított, meteorológiai megfigyelés, valamint a konyhakerti kialakítás, mind a földünk, életünk, táplálkozásunk alapjainak megtapasztalását segíti. A mindennapi élet alkalmas a „szabad” természet jelenségeinek befogadására.

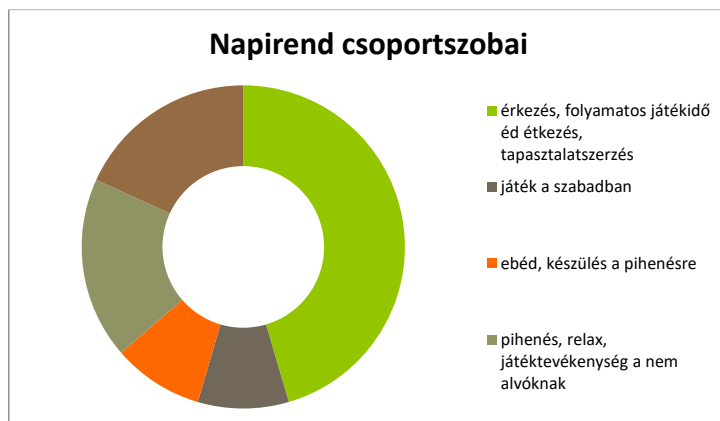
„A gyermekre fejlesztő hatást gyakorló nevelési körülmények megteremtése. Olyan körülményeké, melyek mindenkor összhangban vannak a gyermek fizikai-lelki fejlettségével.”

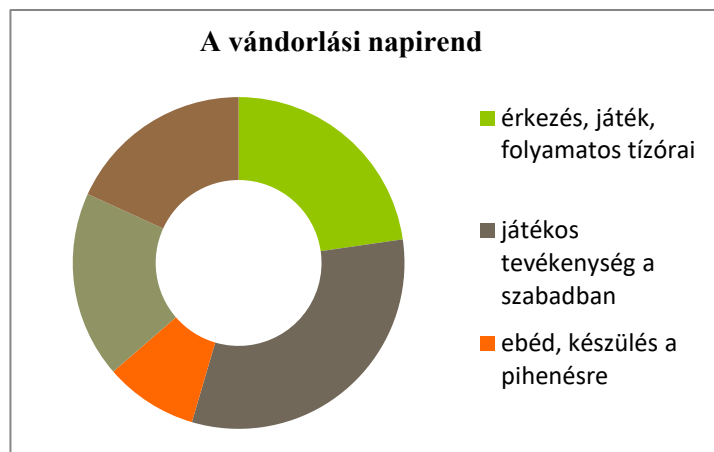
V/1. Személyi-működési feltételek

A humán erőforrás megválasztásának ereje a Rousseau-i elméletek magukénak érzése, a gyermek nevelésének „*ősi hajlamokhoz kapcsolódása*”-t alapnak tekinti.”

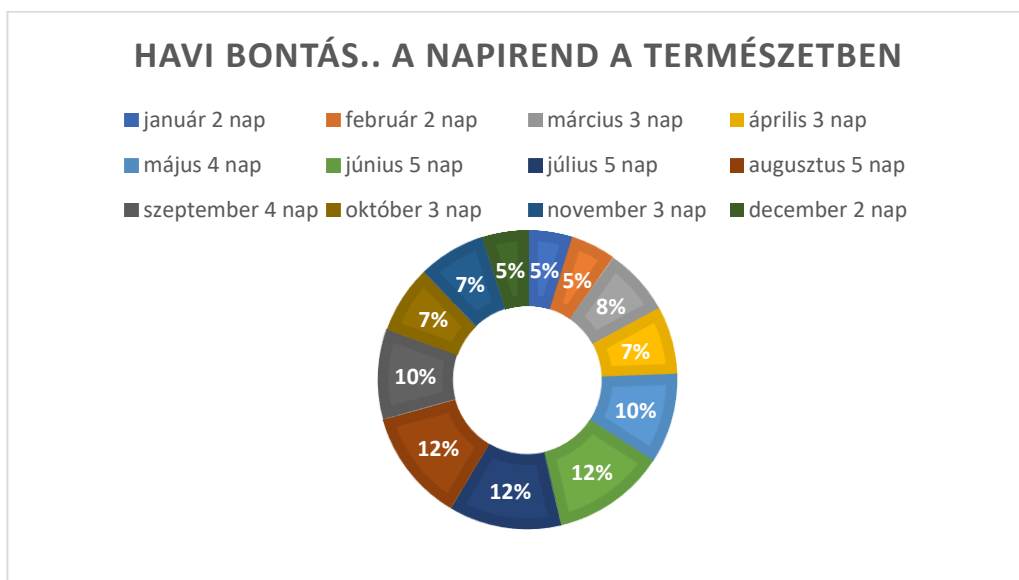
A személyi feltételek az ONOAP-ban meghatározottakat feltételezi a csoportonkénti 2 fő óvodapedagógust és 1 fő dajkát. A humán erőforrás alkalmazásában érdemes szem előtt tartani a már korábban megfogalmazott óvodapedagógusi attitűdöket, melyekben kiemelt szerepe van a természet, természetjárás, természet kincseinek megbecsülése iránti elkötelezettségnek, a szabad játék biztosításának, a rugalmas munkaidőbeosztásnak. A program feltételezi az időjárás viszonyaitól független külső óvodai életet és a napirendben szereplő korai időpontra (9 óra körüli) vonatkozó külső helyszínen megvalósuló óvodai életet.

A csoport napirendje évszaknak megfelelően e két időszak mentén valósul meg.

A „vándorlás” napirendi megoszlása az év hónapjai szerint

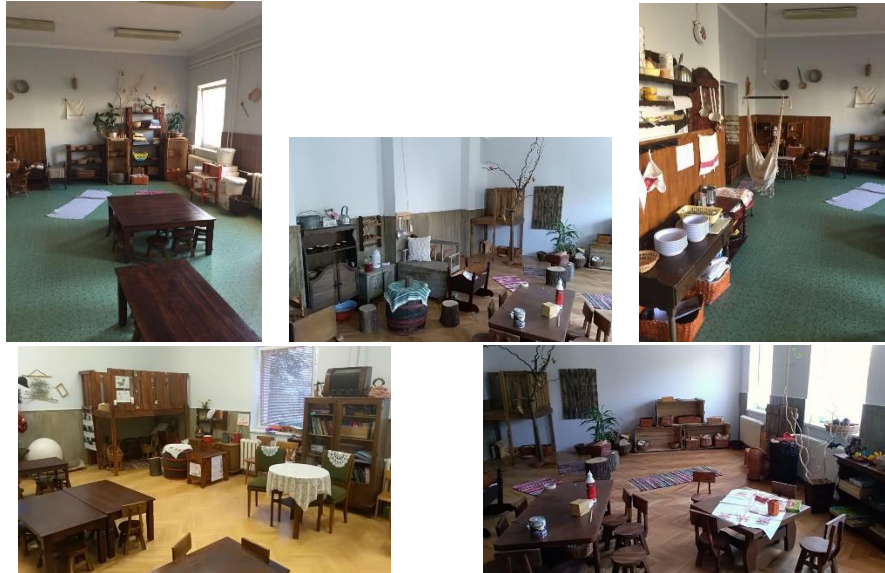
V/2. Tárgyi feltételek

Csoportszoba:

A program egyediségét képezi a belső környezet természetközeli tétel. Az óvoda adottságaiból adódó egyediségek, szabadság megengedésével a falak színe és a díszítés a „vadászház” vagy „erdei” környezet feelingjében fogalmazódik meg. A berendezés, gyűjtés, szülői munka formájában fából (ládákból) készült, természetes anyagokkal valósítható meg.

- a galéria, mint állatles
- a hordó, mint asztal
- a ládák, mint polcok
- a szőttek, mint szőnyegek

- a faágak, az évszak szerinti termékek, agancsok, mint dekoráció
- sámlik, fából készült dohányzó asztalok, fotelek, stelázsok, kredencek, almárium, padok, teknő
- farönkök

- a felelős állattartáshoz: hörcsög vagy csiga vagy halak vagy teknős....

Folyosó:

Lehetőségekhez mérten a folyosó is adjon lehetőséget a szabad játékra.

- mászófal
- nyugalom hinta
- mászókötel
- hintaló
- célbadobó kosarak
- homokozó asztal
- csúszda
- népi gyermekjátékok

Külső helyszín (adottságoktól függően)

- erdő
- park
- óvoda udvar
- patak, folyó, tó
- hegyoldal
- szántó, kukoricás, szőlős, almás-, körtés-, szilvákert, barackos...
- tisztás
- vadászház környéke
- baromfiudvar
- legelő
- pincesor

Játékeszközök:

Minden olyan eszköz, mely természetes anyagból van és biztosítja a kreatív újragondolást

- természet kincsei (évszaktól függően): ágak, termések, föld, homok, kő, levelek
- papírok, dobozok, újságok
- fakockák, fajtékók
- anyagok, fonalak, csipeszek, drótok, szalma, gyapjú és vászon anyagok, tollak
- zománc lábosok, evőeszközök, porcelán tálatók, fából készült konyhai eszközök
- takarító eszközök
- kalapok, mellények, kötények, szakács és erdész sapkák, szoknyák, köpenyek
- taktilis eszközök

Eszköztár:

- gumicsizma
- nagyító
- esőköpeny
- kerti szerszámok
- tarisznya
- gyűjtő kosár
- kiránduló öltözék

V/3. PEDAGÓGIAI FELTÉTELEK

Az információgazdagság és gépi világ jelenséget kissé visszaszorítani és a napi élet bizonyos időszakában egy sterilebb körülményben nevelni a felnövekvő generációt, természetesen nem vitatva az infokommunikáció szükségességét. Párhuzamba állítva tárgyi környezet a felfedezésének lehetőségével, a gondolkodásra motiválással, a tárgy adta izgalom nyújtásával.

Pedagógiai munkánk folyamata:

1. Tapasztalás

A tapasztalás origója természeti környezet

2. Játékos tanulás

A játék tárgya a természeti kincsek

3. Egyéni ütemben történő fejlődés biztosítása

A harmónia, türelem, kivárási jegyében

4. Érzelemmotiváltság

Az élménypedagógia megvalósításával

5. Képességfejlesztés

A participáció biztosításával

6. Reflektivitás

Élmények feldolgozása játékban, csevej formájában, tevékenykedés során

7. Motiváltság

A természeti változásokban rejlik

8. Flow élmény (Csíkszentmihályi Mihály értelmezésében)

A természet jelenségeire, történéseire való rácsodálkozással

Alkalmazott pedagógiai módszerek:

A program módszerei nem különböznek az általános pedagógiai módszerektől, de más jelentést kapnak.

A környezetünk, a külső világunk megismerésének a fontos módszere a **megfigyelés, megfigyeltetés**. Az óvoda szűkebb, tágabb környezete az a természetes közeg, mely más programoktól eltérően sokkal bővebb helyszíneken zajlik, lehetőséget ad arra, hogy a rendszeresen megfigyelhessék a körülöttük zajló dolgokat, jelenségeket, azokról valós képet alkossanak. A megfigyelés nem a csoportszoba falain, az óvodapedagógus magyarázatán vagy képi, játékos szemléltetésén keresztül realizálódik, hanem a valós élet keretein belül. A megfigyelt dolgok, jelenségek életteliak, a mindennapok reális valóságát mutatják. A valóságban megfigyelt dolgok, jelenségek feldolgozása hatékonyabb lehet, az óvodapedagógus irányított kérdéseivel, és a **megerősítésével**. A megfigyelést **tapasztalat** követi, tapintják, formálják, alakítják, érzékelik, hallják, ezzel is aktív részesévé válnak a feldolgozandó ismeretanyagnak.

A maga természetes környezetében megvalósuló megfigyelés, a tapasztalás mindig megelőzi az ismeret feldolgozását, mely- az óvodai gyakorlatoktól eltérően – elmélyültebb, több információval bír, realisabb, saját maga számára szubjektívebb, pontosan annak okán, hogy a gyermek az ismereteket a maga valóságában éli meg.

A megfigyeléskor szükséges a gyermek motiváltsága, s az óvodapedagógus a **motiválást** a megszokottól eltérő, önálló cselekvést és felfedezést biztosító lehetőséggel biztosítja.

A **szemléltetés** nem képeken, videókon, mesterséges közegben történik, hanem a külső környezet által felkínált, a gyermek által felfedezett jelenségekre, növény- állat-, és emberek világa által alkotott környezetre épülve valósul meg.

A bemutatás módszere:

spontán: a természet generálta jelenségek, a gyermek érdeklődése alapján

tudatos: a spontán megfigyelésre, megtapasztalásra, élményre épít

az óvodapedagógus által megtervezett, korábban megfigyelt dolgokra jelenségekre épít

A bemutatás a régi ismereteket mozgósításának folyamataként a felnőtt és a gyermek, de különösen gyermek és gyermek között történik. A gyermek és gyermek közötti bemutatás,

köztudott, hogy sokkal mélyebb ismeretátadást eredményez, de az óvodapedagógus szaktudásának hozzáadásával még bővebb, elmélyültebb ismeretté alakul.

A **kísérletezés** a kémiai, fizikai folyamatok megtapasztalása is részét képezi az ismeretszerzésnek, (Pl: A halmazállapot változás megfigyelése a természetes közegben és időben is megtapasztalva (tél után tavasz) követ egy belső rövid idő alatt megvalósítható kísérletezést. A gyermek megtapasztalja a természetben megvalósuló jelenségeket miként lehet mesterségesen is létrehozni.

Az **ellenőrzés, értékelés** módszere is a tevékenységbe ágyazottan önértékeléssé és önellenőrzéssé alakul, melyet az óvodapedagógus erősít vagy rávezet a helyes ítélet alkotására. (Megették-e az állatok a kivitt eledelt? Másnap láthatják, hogy evett belőle vagy elfogyott) Az ellenőrzés és értékelés úgy válik önellenőrzéssé és önértékeléssé, hogy lehetőséget kap a gyermek az újabb megfigyeléshez, tapasztalat megszerzéséhez. (nyomonkövetés)

A program az ÉLMÉNY köré három fázisban szerveződik

1. ELŐKÉSZÜLET

Az előkészület az óvoda falai között érzelmi-tevékenységi formában valósul meg. Az inspiráló környezettel hatunk a gyermeki kreativitásra, ötletek megvalósítására, a természetjárás igényének motiválására.

A várható rácsodálkozásra történő felkészülés az alkalmazott játékban ölt testet. Játékos formában megismerkednek a várható ingerekkel, tudásbázissal rendelkezve, biztosított az azonosítás, mely flow élménnyel párosul.

Az előkészületben a gyermek önként vállalt aktivitása a gyakorlati „felkészülés a vándorlásra” szellemében valósul meg:

- útra való: gyümölcsök felszeletelése, folyadék bekészítése
- eszközök: nagyító, térkép, iránytű, sétabot, elemlámpa, hangszer, higiéniai szükségletekhez kapcsolódó tárgyak, távcső, bogárnéző, gyermek méretű kerti szerszámok
- gyűjtés: kosár, hátizsák, dobozka, kincsgyűjtő tarisznyák (saját szövással)
- öltözék: időjáráshoz kapcsolódó

elméleti „felkészülés a vándorlásra” szellemében alkalmazott játékon keresztül valósul meg:

- ismeretek növényekről, állatokról
- természet jelenségei
- földünk világa
- épített örökségünk
- népi hagyományaink
- emberek
- földön kívüli lét
- jelenségek
- tárgyak, fogalmak

2. ÉLMÉNYSZERZÉS

Az élményszerzésben a természeti környezet adta motiváció, a négy évszakhhoz kapcsolódó, folyamatosan változó környezet biztosítja a szabad játék megvalósulását, a műveltségi területekhez köthető tudás megszerzését.

A program elengedhetetlen részét képezi a társadalmi környezet jelenléte, az épített örökségünk megismerése. A társadalmi környezet megismerését a mindennapi életük impulzusai befolyásolják. A participáció megvalósulásában szerepet játszik a megfigyelés, melyből kiderül: Mi foglalkoztatja a növendékeket? A beszélgetéseikre, játékaikra figyelve, a csevejek alkalmával megtudhatjuk, megtervezhetjük velük. Az ismeretek tükrében szerveződnek a vándorlás programjai.

3. ÉLMÉNY FELDOLGOZÁS

Az élmény feldolgozása a csoportszobában és a terepen egyaránt is beteljesülhet. Az óvoda falain belül a gyűjtött és a ládákban található vagy a gyermekek által természetes vagy újrahasznosított anyagokból készített alkalmazott vagy szabad játék keretében, az óvoda falain kívül az előző nap nyújtotta hatás újra éléseként.

A vándorlás élményei térjenek vissza a csoportszoba falai közé, teret adva az újraélés lehetőségének, a fantázia kibontakoztatásának.

**A nevelés tervezése két dimenzióban történik a benti és kinti környezetben
megvalósítandó célok, feladatok megvalósításával.**

Csoportszoba	Természet
„AZ EGÉSZSÉG MEGSZILÁRDÍTÁSA”	
„tisztaság üdvös elővigyázatosság” (tisztálkodás)	
• az óvodapedagógus és dajka segítségével mosdózással kapcsolatos gyermeki igényekre ösztönözzük őket • a kézmosási technika nagyobbak általi bemutatásával és az utánzás módszerével rögzítjük • az óvodapedagógus, dajka és a nagyobb gyermekek által helyes mosdóhasználat mintájának megadása, egyben a mosdó használatának szokásrendszerre válása a cél • önállóság megvalósulásának elősegítése fokozatosan, a felnőttek és társak segítségével, biztatással és dicsérettel • mosdófelelősi munka megbecsülésével és értékelésével a munka vállalására ösztönzünk	• természetes környezetben megvalósítható kézmosási technika lehetőségeit használjuk és utánzásra ösztönzünk • a szükségletek kielégítési forma menetének átadása, rögzítése, biztonságossá tétele felnőtt és gyermek példamutatásával történik • a zsebkendőhasználat rögzítése személyes példaadással
„a test tagjainak kényelme...a rájuk rakott ruhákban” (öltözködés)	
• az egyéni szükséglet (hőmérséklet, mozgás) szerinti ruhaviselet önállóságának kialakítása az egyéni igények figyelembe vételével beszélgetés, és kérdés felvetés formájában ösztönzünk • öltözködési igényesség megszilárdítása értékeléssel és megerősítéssel történik a felnőttek segítségét igénybe véve • az öltözködés idejének optimalizálására törekvés, biztatással, dicsérettel	• szülők segítségével a réteges öltözködés megvalósítására törekszünk, napszak hőmérsékletének szüksége szerint • adott természeti környezet, az időjárás szerinti öltözködés megtapasztalását elősegítve érezzék meg milyen öltözködésre van szükségük és ebben a szülők segítségét igénybe vesszük • igény szerinti önálló öltözködés igényének segítése • ruha viselés formáinak kialakítása személyes példán keresztül, szülőket ösztönözve a kényelmes természetjárás öltözködésének biztosítására

• szülők segítségével a réteges öltözködés megvalósítása • cipőfűzés és kötés technikájának átadása játékos formában • öltözőszekrény rendjének igényét példamutatással, rendszeres értékeléssel és megerősítéssel szeretnénk elérni • segítségadás az öltözködésben egyéni vállalás alapján, főleg a gyermektársak részéről alakuljon ki.	• az útközbéli vetkőzés vagy öltözésre időt és segítséget szánunk • a felesleges ruha tárolásának formáit példaként mutatjuk meg, (derékra kötés, hátizsák tárolás, hátizsákra kötés)
„jócskán kell aludni”(pihenés)	
• a nyugodt pihenés körülményeit biztosítva bírjuk rá növendékeinket a pihenés feltételeinek betartására • egyéni szükségletek megvalósulásának, feltételének biztosításával segítjük a nyugodt pihenést (korábban kelés) • alvási szokások megszilárdítása, lehetőségének biztosítása	• felnőttként megéreztetjük a természetben a földön történő elcsendesedést • a levegőn alvás élményében részesítjük őket
„ínye...ízekkel barátkozzék” (táplálkozás)	
• rábírjuk a növendékeinket az étkezés önállóságának élményére • az étkezési szokások igényét bemutatjuk, használatát értékeljük gyermekeinknél • az étkezési kultúra igényének kialakítása mintaadással, szülők segítségével • egészséges táplálkozás segítése, ízletes ételek kóstoltatásával, áaz igényes (gusztusos) ételek biztosításával szülők segítségével • állandó folyadék bevitel igényének kialakítása és az ehhez szükséges folyadék jelenlétében van lehetőség • gyümölcs, zöldség mindennapos fogyasztására ösztönzés	• a szabadban végzett étkezési szokások élményét biztosítjuk • a természet rendjének megóvását étkezés után is meghagyjuk, tekintettel az állatok étkezésére • állatok etetése télen is, a fogyasztásuk megfigyelése • állandó folyadék bevitel segítése, „kulacsos ivás”, forrásvíz megízlelése • a természeti környezetben töltött idő alatti gyümölcs-, zöldségfogyasztás lehetőségének mindennapi biztosításával alakítjuk ki az ezekre való igényt • a természet kincseinek fogyasztása, az ehhez nem ehető termékek, termények megkülönböztetésének képességére nevelés, beszélgetéssel, magyarázattal • az étkezés alapanyagának termesztése,

gyógyteák megismerése, készítése, fogyasztása	gondozási formáinak átadása, minta alapján, játékosan
<i>a gyermeki test edzése (mozgás)</i>	
- mozgásos játékok tervezésével a kooperatív mozgás biztosítása - mindennapos mozgásra ösztönzés játékos formában - szabad mozgás feltételeinek szokásrendszerre alakítása a különböző terek használatával - a folyosói játékok használatára ösztönzés és annak biztosításával a mozgás igényét alakítjuk	- a természet adta mozgáslehetőségekre ösztönzés, a szabad mozgás biztosítása - a biztonságos mozgás megbeszélése, betartása önkontrollal - a szabad levegőn történő mozgás biztosítása, minden testrész megmozgatásának igényével - kooperációban történő mozgás formáinak megismerése, egymás segítségével (famászás, árokugrás, egyensúlyozás...)
<i>„boldognak kell lenni, ez minden érzékeny lény célja” (lelki egészség)</i>	
- egészséges, a gyermekhez szabott folyamatos napirendben életet biztosítjuk és várjuk el a szülőtől - harmonikus kapcsolatokat erősítjük, értékeljük - érzelmi életük egészéhez az egyéni bánásmódú attitűdöt alkalmazzuk - nyugodt légkör kialakítása a csoportszoba harmóniájában és a felnőtt-gyermek viszonyban valósítjuk meg - az egyéni bánásmód mellett a problémák pszichológussal történő feldolgozását tervezzük	- tiszta levegőn, a szabadban kiegyensúlyozottan, szabadon „lenni” a növényeknek - az összetartozás, az egymásra figyelés összhangjában éléssel - egyéni szabott, érzelmileg biztonságos kapcsolat alakításának segítése - a természet adta kiegyensúlyozottság és nyugalom biztosítása, elmélyedéssel, a természet hangjának megfigyelésével - a külső környezet adta szabadság biztosításával a szorongás, idegrendszeri terheltség csökkentését biztosítjuk
- szokás és szabályrendszer kialakítása, elvárások hozzáigazítása a gyermekek fejlettségéhez - a természeti környezethez közelítő óvodai környezet biztosítása	- biztonságos természeti környezetben tevékenykedés - a természet adta lehetőségek kiaknázása

„utánozd a fenséges természetet” (körny. védelem, fenntarthatóság)	
• környezet szépítésére a gyűjtött természet kincseivel motiváljuk gyermekeinket • környezeti értékek óvását inspiráljuk és ellenőrizve értékeljük a pozitívumokat mintegy példát adva • állatok gondozása, étletterének óvása, a gondoskodási folyamatunk része • környezetünk: parkunk, udvarunk, patakunk takarítása, tevékeny részvétel a tiszta környezet alakításában	• növények védelme a kirándulásaink alkalmával beszélgetéssel, mintaadással alakítjuk • állatok szeretetére, védelmére nevelés az állatok mozgásának, étkezésének megfigyelésével, tevékeny gondoskodással • természet megszerettetése a jó élmények biztosításán keresztül erősítjük • természet óvása, védelme, tisztaságának megőrzése a viselkedésünk során készülünk alakítani
„Embertől emberig tartó kapcsolatok” (érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés)	
• csiszoljuk érzelmeiket a szabad játék biztosítása során, biztatással, segítségadással, konfliktus megoldásával, megerősítéssel • egymás elfogadásának erősítését, közös játékokban, közös munkák segítségével tervezzük elősegíteni • a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt viszonyban egymás tiszteletének kialakítása a példaadás és pozitív megerősítéssel valósítjuk meg • Pozitív társas kapcsolatok kialakítása • Egymás segítése • Közös élményekkel a közösség szeretetének megéreztetése • Feltétel nélküli elfogadás, együttműködés • Önálló konfliktus megoldási képesség kialakítására figyelünk és a megbeszélésre, megegyezésre biztatjuk őket	• a kirándulások adta közös élményekben részesítéssel • egymás segítése esetén a felmerülő élethelyzetekben pozitív megerősítés, példaként említéssel • a természet körülményei adta egyenlőtlenség áthidalása a másik elfogadásával és segítségével: lassabb haladás, bevárás, terhének átvállalása, egymás biztatása • a természet nevelő ereje a természet tiszteletében fogalmazódjon meg • az önállóság megvalósulásának öröme a természet felfedezésében ölt testet • Az évszak változásainak megfigyelésével, a természetben tett felfedezéseikre rácsodálkozunk és erre készítjük gyermekeinket is
„érzékelő értelem” (anyanyelvi és értelmi nevelés)	

• szókincsbővítés tevékenységekben • A nyelvi kultúra bővítése mellett a kommunikáció erősítése és fejlődése a feladatunk • A szavak, kifejezések megismerése is a gyermek érdeklődésének függvényében alakul, bővül • A közös élmények feldolgozása napi „csevejeink” alkalmával	• beszéd közvetítéssel a biztonság érzet növelése • tapasztalásban rejlő speciális kifejezések használata • természet hangjainak: csend, zaj, ének, járás hangjainak érzékelése és hatásának megtapasztalása • állatok, természet hangjainak megfigyelése és jelentésük megtapasztalása • A természet kifejezései megjelennek a mese, vers megismerésének folyamatában is • Segítségükre lesz az a sok élmény, mely bátrabbá teszi a gyermeket az élményeinek elmesélésére, melytől a kifejezőkészségének fejlődése várható

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Az ismeretszerző tevékenység a mindennapi játék és szabad játékba ágyazott tapasztalás során valósul meg. Az ismeretátadás eszköze a természet adta kincsek, a természeti környezet, az évszakok változásai és az óvodapedagógus ad-hoc helyzetfelismerésében valósul meg.

VI/1. Külső világ tevékeny megismerése

A tevékenységforma, mely magába foglalja a külső világ megismerését, melyek egységes keretet és ritmust adnak a gyermekek mindennapjainak.

Feladatunk, hogy ismerhessék meg és fedezhessék fel az érdeklődésük függvényében:

- az évszakok változásán keresztül a már ismert vándorlási helyszíneken megfigyelt természeti jelenségek jellemzőit
- az időjárás jellemzőinek megfigyelése, az öltözködésben, természet megjelenésében, állatok viselkedésében
- a szűkebb és tágabb környezet helyszíneinek fejlődése, hanyatlása az évszakok tükrében
- Az élőlények és az élettelen anyagok szoros egységének megtapasztalása, kölcsönhatásuknak érzékelése
- a zöld és magyar hagyományok jeles napjainak értékei élményszerzésen keresztül
- a növények fejlődését, élőhelyeit, gyógyító hatásait

- az állatok neveit, fejlődését, élőhelyeit, életvitelét, óvását
- a föld működését, természeti elemeinek (tűz, víz.. hó...jég, levegő) megtapasztalása, az emberre tett hatásainak érzékelése
- az emberi test felépítését, működését, környezethez való viszonyát a szabad játékban
- túrázás szabályait, előnyeit, félelmeit éljük át a vándorlásaik során
- a közlekedés formái, viszontagságai a különféle terepeken
- a gyűjtött természeti kincsek formáit, használati lehetőségeit, játékba integrálásának formáit találják ki, tevékenységeik részévétegyék
- a természetben előforduló fizikai, biológiai, kémiai jelenségeket és összefüggésit tevékenységeik kapcsán ismerjék meg
- a termések, termesztett növények ízét, használhatóságát, egészségre tett hatását, játékba integrálását a mindennapi tevékenységek során fedezzék fel
- szagok azonosítása, szaglás kifinomultságának fejlesztése
- az anyagok halmazállapot jellemzői és változásaira csodálkozzanak, fedezzék fel okát, kísérletezzenek a folyamat megértése érdekében
- a szelektív gyűjtés értelmét, a földre gyakorolt pozitív hatását
- az egészség megőrzése életmód alakítással, természetjárás megszerettetésével erősítve
- érzékeljék a természet anyagait: fűben fekvéssel, levélszőnyegben gyaloglással, fa erősségének kipróbálásával
- pozitív erkölcsi viselkedés kialakítását
- épített örökségünkre való rácsodálkozás

Sikerkritériumok:

- ✓ a természeti környezet megismerése
- ✓ a természeti környezet iránti érzelmi elkötelezettség kialakítása
- ✓ a természet szeretete
- ✓ a környezetvédelem megértése, aktív részesévé válás
- ✓ a magyar természeti örökség növény és állatvilágának ismerete
- ✓ állatvédelem fontosságának megalapozása
- ✓ a természet emberre gyakorolt hatásának megtapasztalása
- ✓ egészséges élet alapjainak lerakása, életmóddá alakítása

- ✓ kialakul a kíváncsiság a természet jelenségei iránt

VI/2. Külső világ tevékeny megismerése: matematikai tapasztalatokkal

A gyermek matematikai nevelésén keresztül az absztrakt fogalomrendszer megalapozása.

A vándorlás során megfogalmazott mennyiségek, súlyok, felfedezett halmazállapot változások, geometriai formák, kapcsolódnak a matematikai tapasztalatszerzéshez

- Halmazalkotás: mindig a természet kincsei a kiindulása a tevékenységnek
- Relációk: a gyűjtött kincsek mennyiségének, számosságának megállapítása viszonyítással, különféle anyagok súlyainak érzékelése cipeléssel,
- Geometriai tapasztalatszerzések

A matematikai tapasztalatszerzések is közvetlen környezetükből származnak, mely ott található a pocsolyákban, a kavicsokban, a növényekben, azok részeiben a kertekben, a piacon, a séták, kirándulások helyszínein.

Sikerkritériumok:

- ✓ tapasztalatszerzésen nyugvó halmazalkotásra motiváltság
- ✓ számol, növel, csökkent
- ✓ önmaga von le következtetéseket, fedezi fel a súlyok mértékét
- ✓ megtapasztalja a több és kevesebb fogalmát egymástól eltérő nagyságú termékek kapcsán
- ✓ összefüggések megkeresésére inspirált

VI/3 A mesék-versek-történetek

A mesélés legkreatívabb kelléke a természet által kínált lehetőségek

A mesélés, verselés ötletét a vándorlás során megtalálható, évszakonként változó körülmények és kincsek adják. A természet kincseibe belelátott meseszereplők, a természetben megtalálható növények, a közösen átélt vándorlási élmények adják a mese ötletét az óvodapedagógusnak.

A mesék, versek, történetek szoros kapcsolatban vannak a természet megismerésével, folyamatainak és életének működésével

- verbálisan megerősítik a környezetükből származó érzékszervi tapasztalataikat
- a természeti jelenségek – a mesén keresztül – érzelmileg közelebb kerülnek hozzájuk
- a természet adta eszközökből készített figurák lehetőségének kihasználása az élmények előadására, a mese, vers megjelenítésére
- a természetben tapasztalt élmény összekapcsolása a mesei élménnyel
- a személyes kötődés által kialakult (növények, állatok) pozitív érzelmi viszonyokhoz kapcsolt mesélés beindítása (történetek elmesélése, mesébe formálása)
- a természethez kapcsolódó szókincs megjelenítési lehetőségeinek kiaknázása a megélt történeteken keresztül
- a természet adta meghitt környezet, a természet adta mese megjelenítés segíti az interaktivitást, majd a megélt meseélmény kapcsán a mese gyermek általi előadását

Sikerkritériumok:

- ✓ mese- vers- történetek visszaadásának igénye
- ✓ mesei képzeletvilág kiszélesedése
- ✓ belelátás képessége
- ✓ a mesélésre motiváltság a természet kincseivel
- ✓ a mesei élmény megélése
- ✓ versek kapcsolódásának lehetőségét megismerni
- ✓ közös vándorlás élményének történetét újraélni

VI/4. Az ének, zene énekes játék, gyermektánc

A program egyik erőssége a hangok, hangszínek megkülönböztetésének lehetősége, a vándorlás során előadott énekek hangulati elemként való becsatolása.

- hangulati, művészeti értékek, elemek beépülése
- a természeti környezet hangjai mindennapi tapasztalatban
- a dalos játékok a természeti jelenségekhez, jeles napokhoz is kapcsolódnak.

- természetes anyagokból, növényekből, hulladékokból hangszereket készítése és használata a zenei képességfejlesztésben
- az éneklés a természetben az jókedvet, vidámságot erősíti
- a természet hangjainak megfigyelése
- a halk (csend), hangos (kiabálás) természeti életre gyakorolt hatásának megtapasztalása
- a csend, mint fontos érték az állatok megfigyeléséhez
- a ritmusosság megtapasztalása
- a zenei dallamvilág megismerése a magyar hagyományokhoz kapcsolódóan
- gyermektánc elemeinek elsajátítása hagyományok ápolásával
- A népi dalos játékokkal kapcsolatot erősíteni a csoport tagjai között az egyes gyermekekkel (egyéni bánásmód), hogy megismerje hallása, mozgása fejlettségét, kiejtése tisztaságát, éneklő, játékos kedvét vagy visszahúzódását.
- az éneklés, zenélés élményének átélése

Sikerkritériumok:

- ✓ egyedül és közösségben is szívesen énekel
- ✓ örömmel, irányítás nélkül játszik néhány dalos játékot
- ✓ társaival térformákat alakít
- ✓ egyszerűbb tánc megtanulására van igénye
- ✓ jól tájékozódik a természet hangjaiban
- ✓ ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat
- ✓ képes egyszerű hangszerek használatára, a természet kincseit „szóra” bírja
- ✓ a csend számára fontos fogalmat jelöl
- ✓ jól megkülönbözteti az állatok, természeti jelenségek hangjait

VI/5. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Megismerhetik a növendékek a különböző anyagokat, azok tulajdonságait, egyszerű munkafogásokat, technikai alapelemeket, megismeri az eszközök használatát, a velük való bánásmódnak szokásait.

A megfigyelés és ábrázolás által formálódnak a gyermek érzelmei, képzetek, gazdagodik élmény és formavilága.

A program érdekessége, hogy az ábrázolás helyszíne a természeti környezet is lehet.

A tevékenységek során megvalósul:

- a természet vizuális élményének biztosítása
- témakörök is a természet tárja a gyermek elé
- a természet eszközei alapanyagként, festékként kerülhetnek kreatív felhasználásra.
- a természet ezernyi csodájának megjelenítése különböző anyagokkal, tetszőleges technikával.
- a természetben megvalósítható vizualitás eltér a megszokott mindennapok gyakorlatától formái: földbe, homokba, sárba köre..kövel, fával, levéllel, hóban, hóval, jéggel, termésekkel, ezen anyagok

VI/6. Mozgás

Mozgás-beszéd-gondolkodás hármassága. Ez a három terület szorosan egymásba fonódik, egymástól elválaszthatatlanul működik. A mozgáson alapul a beszéd fejlődése, és ezáltal a gyermeki gondolkodás fejlődése is. A gyermekek mozgásban gondolkodnak. Az értelmi fejlődésükben is a mozgás kiemelkedő szerepet tölt be. Fontos, hogy az őt körül vevő viszonyokat elsőként mozgás által tapasztalja meg, hisz ezáltal fejlődnek leghatékonyabban az értelmi erői. A mozgás-beszéd-gondolkodás hármassága szorosan összekapcsolódik a program adta vándorlásokkal.

Amit a program biztosít a gyermek mozgásfejlődéséhez:

- a természetjárás adta mozgáskultúra igényét kialakítani
- a minden testrészt megmozgató szabadtéri mozgásos játékok alkalmazása
- a balesetmentes mozgás érdekében a helyszínek megfelelő kiválasztása
- a szabadban történő játékos mozgás kapcsolatának beépítése a felfedező tevékenységbe
- a túrázás, gyaloglás, biciklizés, fára mászás, széna bála gurítás, kukoricák közötti futás, árok ugrás, fűben hempergés, dombról gurulás biztosítása
- az öltözködés és a mozgás egyensúlyának megteremtése a betegség megelőzésére
- a különböző fejlettségi szintre szabott mozgás mértékének tervezése
- teret biztosítani a gyermek általi próbálkozásoknak

- megéreztetni erejüket, gyorsaságukat, ügyességüket a nehézségek leküzdése árán
- a segítségnyújtás formáinak kialakítása (akik fáradtak, sérülés esetén)

VI/7. Játék

- A természet adta eszközökkel (pl: fa különböző formákban, kő, kavics, ág, víz, faág, föld, magvak, termések, levelek, virágok)
- Természet adta anyagokból készült alapokkal (pl: dobozok, papírok, üvegek, olajak, szőttesek, kötelek)
- Étkezési alapanyagokkal (pl: liszt, kukoricadara, só, kávézacc, zöldségek, gyümölcsök)
- Használati tárgyakkal (fémről, fából, üvegből, kerámiából)
- A szabad játék lehetősége biztosított, a különböző természetes anyagok jelenlétével.
- A gyűjtés, a természet „élővé” válása és a gyermek életének részesévé tétele, folyamatos tevékenységekben, játékaik fejlődésében kulminál, egyben lehetőséget adva óvodapedagógusainknak az ad hoc kezdeményezés kapcsán kialakult mesélésre, éneklésre, verselésre, szabályok kialakítására, figyelem felkeltésre, érzelmmotivációra, célok kitűzésére, az ok-okozati összefüggések megfigyelésére, a természet törvényeinek megismerésére, kutatásra és kutakodásra, jellemük, képességeik fejlesztésére.
- A gyűjtött kincsek a konstruáló és építőjátékok szerves részét képezik, melyben hosszasan építik a megálmodott környezetet az autóknak, a katonáknak, az állatoknak, a bogaraknak.
- A szerepjátékokban a természeti jelenségek, az állatok viselkedésének utánzása, a vízparti élmények megelevenedése támogatott. A teknő, hajóvá vagy csónakká válása megszokott legyen.

A csoportszobai szerepjátékok bővelkedjenek a babakonyhai játékokban, ahol a magoknak, terméseknek, fűnek, fának jó hasznát veszik a „kis háziasszonyok”

A „lesről”(galéria) jól láthatóak legyenek az erdő állatai, melyeket a „vadászok” megmentenek, a bajba jutott állatoknak, bogaraknak menedéket, házikót építenek.

A mesék feldolgozása terepen is történjen, ahol a mese szereplői a termések, növények, kövek, fadarabok, vagyis a természet kincsei. A csoportszobában a mesék megjelenítése árnyjáték, dramatikus és bábjáték formájában is felfrissüljön és ismétlődjön, a mesék, versek változatos megjelenítését biztosítva.

A kötetlen beszélgetésekre „csevejtésre” nagyobb lehetőség kínálkozik a túrák, kirándulások alkalmával, segítve a nevelési célkitűzéseket, az anyanyelvi és az értékorientált közösségi nevelést. A **csevejtés** ideje csoportszokás keretében egyénileg alakított.

Az alkalmazott, az óvodapedagógus által felkínált játékokban az ismeretek rendszerezése és megszilárdítása a cél. A társadalmi környezetünk adta élményekkel kapcsolatos játékok is a hagyományostól eltérő képet mutat. Szemléletes lehet a közlekedési eszközök megjelenése dobozokból, farönkökből

VI/8. Összegzés

A program épít a gyermeki kezdeményezésre, ezáltal a gyermeki motivációra. Az óvodapedagógus a fejlesztéshez szükséges környezetet és a szabad játék kibontakozását biztosítva épít a gyermekek érdeklődésére és segíti a tanulási folyamatok megvalósulását.

Az élmények adta információk kerülnek feldolgozásra a csoportszoba keretein belül.

Megvalósítás:

- előkészületek a vándorlásra, óvodán kívüli tapasztalatszerzésre
- a természet adta lehetőségek kiaknázásával élményszerű tanulás
- a szabad játék feltétel nélküli biztosítása
- a magyar természeti kincsek beépülése az óvoda mindennapjaiba
- a tevékenységformák biztosítása a benti és kinti térben
- az évszakok változásainak, a természet körforgásának beépítése a pedagógiai folyamatokba
- az élmények nyújtása
- önállóság
- segítőkészség
- nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai élet

- a nehezen nevelhető gyermekek fejlesztése
- a magyar kultúra és hagyomány megismerése

Sikerkritériumok:

- 🏠 egyéni ütemű fejlődés megvalósulása
- 🏠 erőszakmentes kommunikáció
- 🏠 az indirekt tanulás
- 🏠 természetközeliség
- 🏠 demokratikus nevelés
- 🏠 önkifejezés segítése
- 🏠 környezettudatos nevelés
- 🏠 embertani ismeretei
- 🏠 nehezen nevelhető gyermekek fejlesztése
- 🏠 mentális kiegyensúlyozottság

VII. A ROUSSEAU-I ÓVODAPEDAGÓGUSI ATTITÚD

VIII/1. Test

Legyen edzett, tudjon túrni, tudjon akadályokat leküzdeni

- fizikai erőnlét
- természetjárás mozgásfeltételeivel való rendelkezés
- a természetjáráshoz, időjáráshoz igazodó öltözködés
- a beszédhanggal történő játék
- a gesztusok széles skálája

VII/2. Szellem

„Az ő dolga hogy megismertesse növendékével a világot, ami ebben a szakaszban a természeti környezetet és a gyermek saját belső világát jelenti.”

- pedagógiai munkatervezés
- a váratlan helyzetekre történő szakmai megoldások megtalálása
- a csoport egységének biztosítása benti és kinti körülmények között
- kreativitás
- folyamatos képzés, önképzés
- Innováció
- szakmai megújulás
- szakmai tudásbázis megléte
- kutatás szakmai segítése
- természeti-épített környezet pontos ismerete
- az egyéni igények kielégítése
- egyéni fejlődés megfigyelése, dokumentálása
- munkatársi együttműködés, pedagógiai eszmecsere

- a benti-kinti környezet programhoz alkalmazkodó feltételeinek megteremtése
- a magyar természeti örökség ismerete
- pedagógiai módszerek változatos használata
- környezettudatosság a fenntarthatóság jegyében
- szabad játék iránti elkötelezettség
- magyar kulturális és népi hagyomány ismerete
- reflektíven gondolkodik

VII/3. Lélek

„a szellem hangja a szíven keresztül szóljon, mert csak így talál meghallgatásra”

- hagyománytisztelő
- természetszerető
- gyermek feltétel nélküli elfogadása
- elhivatottság a program iránt
- figyelem a gyermeki érdeklődésre
- pozitív kollégális viszony megléte
- harmóniát teremtő
- türelmes

VII/4 Tervezés-reflexió

A tervező munka folyamata a hagyományostól eltérő formákat ölt. A tervezés a helyszín megtekintésével majd meghatározásával történik. A több éves munkának és az óvoda környezetének (terepének) pontos ismerete tükrében a helyszín tervezése csak írásos formában valósul meg. Az óvodapedagógus széles körű szakmai tudásának köszönhetően „vándortarisznyát” visz magával, mely tele van mesékkel, versekkel, énekekkel, biológiai és földrajzi tudással. Az adott terep által meghatározott vagy a gyermekek által kezdeményezett helyzet adta körülmény ihleti meg az óvodapedagógust, mi kerül elő a varázstarisznyából.

A megvalósult tevékenységek utólagosan kerülnek rögzítésre.

Mit tervez az óvodapedagógus a **napi vázlatában**?

1. a csoportszobában felkínált játékokat, melyek a korábbi élményből merítkeznek.
2. a helyszínt, melyről pontos ismerete van (előtte bejárja)

3. az „útravalót”
4. a tarisznyába tett meséket, verseket, mozgásos játékokat, ismereteket a helyszínen adta növény és állatvilágról, a helyszínen adta kincsek kellékét
5. a csevejde nyugodt körülményeit
6. gyermekek öltözködését
7. a kutakodáshoz szükséges eszközök táráét
8. a vándorlás előkészítését, melyet az alkalmazott játékaiba épít

Mit tervez az óvodapedagógus a **heti tervében**?

1. tevékenységformák megjelenésének lehetőségeit
2. a gyűjtendő természeti kincseket
3. a szülőktől igényelt eszközök táráét
4. a vándorlás „harapnivalóit”
5. a várható témakört a természeti változások jegyében
6. előkészítendő feladatokat
7. várható időjárási körülmények

A több éves pedagógiai munka gyakorlatában a téma hetekben történő szakmai gondolkodás vált be és sikerült igazodni a terep kínáta lehetőségeihez.

A tervezés-reflektálás írásbeli formája:

A csoportnapló a programhoz készített egyedi formájú napló, melynek vezetése 2 lépésben történik:

1. előre: a tervezett alkalmazott játékok, tevékenységek, melyek a vándorló tevékenység előkészítése
2. utólag: a megvalósult tevékenységek körét fekteti le
3. reflektálás: heti összeggzéssel

VII/5. Pedagógiai eszmecsere

A pedagógiai eszmecsere megtartásának gyakoriságára az adott pedagógiai közösség tesz javaslatot az óvoda vezetőjének. A pedagógiai eszmecsere javasolt ideje 2 hetente javasolja a program.

A pedagógiai eszmecsere témája:

- tapasztalatok megbeszélése
- ötletek átadása
- segítség kérése
- segítség adása
- gyermeki viselkedések megbeszélése
- programok egyeztetése
- a programmal kapcsolatos technikai igények feltérképezése
- a külső kommunikáció formájának kialakítása (közös információ átadás érdekében)
- önképzéshez cikkek, irodalmak ajánlása

VII/6. Gyermeki fejlődés rögzítése

A fejlődési napló használatában a program nem tesz speciális előírásokat. A magyarországi hivatalos fejlődési naplók (nyomtatott, egyéni) használatát a nevelőtestület határozza meg és a döntés után egységes legyen, ami minden óvodapedagógusra érvényes.

A fejlődési napló tartalmazza:

1. a gyermek adatait
2. a gyermeki fejlődés útja:
 - érzékelés, észlelés
 - figyelem
 - emlékezet
 - gondolkodás

VII. A HAGYOMÁNYOKHOZ KÖTÖTT ROUSSEAU-I PROGRAMOK

A mindennapjainkban, jelentős szerepet szánunk a természeti jelenségek változásaihoz kötött magyar hagyományokból eredő „programoknak”. A program ihlette tevékenységek az évszak adta természet „gyümölcseihez” kapcsolódnak. A termények, termések, szokások egysége adja

a participáció megvalósulásának alapját, a gyermekek szabad játékának ötleteit, a tevékenységekben rejlő ismeretek képességfejlesztő lehetőségeit.

Az évszakok adta lehetőségekre való nyitottságunkban az időség szerepe nem dominál, hanem a természet aktuális állapotának megléte a rendező.

VIII/1. Havi szokások-népszokások

Szeptember: **Őszelő...**Szent Mihály hava

„Szeptemberben, Szent Mihály havában őszbe fordul az idő, ilyenkor kezdődik a kifsarsang. Ekkor van az őszi napéjegyenlőség is, és a Nap már a mérleg jegyében jár.

Faluhelyen ezen a napon kezdték a kukoricát törni, aminek neve tengerihántás vagy máléfejtés volt. A fiatalok miközben törték a kukoricát, énekeltek, mókáztak, bolondoztak, ittak, udvaroltak, és ha üszkös kukoricacsőre leltek, a lányok arcát befeketítették vele”²

Szent Mihály naphoz sokféle időjárással kapcsolatos hiedelem fűződik. Ha Mihály itt találja a fecskéket, akkor hosszú-szép őszre lehetett számítani. A pásztorok az állatok viselkedését kísérték figyelemmel, s abból következtettek a várható időjárásra. A természetben, az időjárásban is változás áll be, Szent Mihály napja az őszi napéjegyenlőség tájára esik, mintegy ott áll a tél kapujában. "Szent Mihály-nap után egyicce víz, két icce sár." Egy göcseji mondás szerint Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet. Szamosháton pedig azt modják, hogy aki Szent Mihály-nap után szalmakalapban jár, attól nem kérnek tanácsot. A juhászok úgy tartották, ha Mihály éjszakáján összefekszik a birka, akkor nagy tél lesz, ha pedig szét, akkor enyhe. Az idő hidegebbre fordul, a bánátiak szerint megszakad a fű gyökere. Úgy is mondják, hogy "Szent Mihály nap után harapófogóval sem lehet kihúzni a fűvet". A palicsiak szerint a hal a víz fenekére húzódik, nincs többé halfogás.³

1. A gabona beérése – szalmabála az udvarra (szekérbe):

- a gabona gyűjtés, darálás, elrakás zsákokba
- szénabála beszerése, elhozatala lovas szekérrel udvaron elhelyezése
játék lehetőség biztosítása

2. Szüretelés, must készítés taposással, szőlőlevél gyűjtés

3. Szilva:

²

³ http://knp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=sub_748

- szilvalekvár készítés szülőkkel
- 4. Kukorica szárból házikó építés
- 5. Kukorica gyűjtés: cső gyűjtése, szárításának előkészítése, szárítás
- 6. Anyagok festése természetes festékanyaggal

Október: Őszhó...Mindszent hava

- 7. Állatok napja: kedvencekkel, háziállatok állatokkal benépesül az udvar
- 8. Almás-szőlős piték készítése
- 9. Kisfarsang ideje és a vásárfiazás – búcsúra készülődés- szőlőfürtökkel díszítés
(Mihály és Dömötör napja): A mondás szerint: nemcsak azért mentek a vásárba, hogy megvegyék, amire szükségük van. Ez szórakozást, ismerkedést, hírszerzést is jelentett az embereknek.
 - szülők készülődése a búcsúra
 - szőlőlevél fonás, fürtkötés
 - udvar díszítés szőlőfürtökkel, népzenekar gyerekek által készített termés hangszerekkel, táncház
- 10. Az almaérés, betakarítás:
 - alma szedés az almásból
 - alma vermelés
- 11. fakopaszodás-levél munkálatok
 - söprés
 - levélgyűjtés, préselés
 - levélkupac, ugrás, hempergés
 - kirándulás, járás a levélszőnyegben

November: Ősz utó...Szent András hava

- 12. Kukorica fosztás
 - kukorica szemezés és játék a szemekkel
 - csutka használata a játékhoz
 - a kukorica csuhéj
- 13. Kukorica málé készítés, tejföllel tálalva
- 14. Pásztorbot – állatok beterelése
 - birkafarmi látogatás

- a birka szóróének felhasználása
- birkaprém beszerzése, játék
- „pásztorbot” faragás
- botos népi játékok megismerése, játékok felelevenítése

15. Gyertyaöntés a töklámpásba

16. Töklámpások délutánja:

- tökf faragás
- sütőtök készítés

17. Márton napi készülődés

- libás játékok baromfiudvarban, liba etetés
- Márton napi köszöntés
- Libalakoma

18. Rőzsegyűjtés-tűzrakás

- szalonasütés a szabadban, kijelölt helyen

19. Vadak ételmezése

- zöltség gyűjtés
- etető készítés (szülők segítségével)
- zöltségek folyamatos kivitele az etetőkbe
- vadállatok megfigyelése (lesről), távcsövezés

20. Fonás

21. Madarak magoztatása

- begyűjtött magok használata
- madáretető készítés
- magok elhelyezése (ablakpárkány, óvodaudvar, közeli parkban, erdő szélén)

December: **Télelő...** Karácson hava

22. Szent Miklós püspök ünnepe

23. Gyümölcs aszalás

24. Fenyők világa

- fenyőtoboz gyűjtés
- fenyő és toboz díszek,
- betlehem készítés
- fenyődíszítés

25. Betlehemes játék a környék lakosainak

26. Regölés

Január: **Télhó...** Boldogasszony hava

27. Csillagozás, csillagének éneklése, szerencse hordás vízkeresztkor

28. Kenyér sütése

29. Hógörgetés, havas játékok

- gurulás a dombról
- szánkózás
- hócsata
- hófestés étel színezékekkel
- hóember erdőőr készítés
- lábnyomok kutatása (melyik kié játék)
- játék a hóval, olvasztás, majd fagyasztás
- jégpálya készítés

Február: **Télutó...**Böjtelő hava

30. Gyertyagyújtás a vihar elűzésére

31. Balázsolás Felnémeteren

- ovihivogató
- adomány gyűjtés

32. Csöröge fánk készítés

33. Farsang

- sütés, főzés, készülődés
- jelmezkészítés
- álarcok a hagyomány szerint
- farsangi játékok az erdőben
- családi farsang, táncház

Március: **Tavaszelő...**Böjtmás hava

34. Virágvasárnapi kiszehajtás

35. Magok csíráztatása

36. Gergelyezés (iskolahívató)

37. Lovas események: élet a ló farmon

- lovarda
- lovaglás
- lóetetés
- huszárok
- ünneplés

38. Tojásgyűjtés a baromfiudvarban

39. Húsvéti készülődések: takarítás, mosás, kalács sütése, tojások díszítése,

Április: **Tavaszhó...**Szent György hava

40. Gólyák érkezése

41. Húsvét: locsolkodás (idősebbek felkeresése), vízzel locsolás

42. György nap

„Tüskés ágakat, nyírfaágakat tűztek a kerítésbe, hogy a gonoszt távol tartsák....

- Harmatgyűjtés lepedővel

43. Ültetés

Május: **Tavasztutó...**Pünkösöd hava

44. Pite sütés

45. Májusfa állítás

- májusfa kivágása
- májusfa díszítésére készülés
- májusfa állítás, májusfa ünnep

Június: **Nyár elő...** Szent Iván hava

46. Kertészkedés a konyhakertben

47. Vizes játékok

48. Vándorlás, kunyhó készítés

49. Állatok gondozásának segítése a farmon

Július: **Nyárhó...** Szent Jakab hava

50. Virágszövés

51. Virágkoszorú készítés

52. Nemezelés

53. Hajókészítés, barkácsolás, úsztatás

Augusztus: **Nyárutó...** Kisasszony hava

54. Új kenyér ünnepe

- kenyérsütés
- erdei batyus kirándulás az új kenyér felszeletelése

VIII/2. Rendszeres heti-napi tevékenységek

1. Játekkészítés az évszak adta termésekből
2. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka a természetben, a természet adta eszközökkel, eszközökből, előkészület a vándorláshoz
3. Mesélés, verselés természet adta kincsekkel
4. Gyümölcs-zöldség készítés a vándorláshoz
5. Az állatvilág életének kutatása, megfigyelése, állatok gondozása, etetése
6. Növényápolás-növény termesztés, megtermelt javak eltevése, fogyasztása
7. Kinti, benti munkák az évszakok kívánalmainak megfelelően
8. Igény szerinti mozgásos játékok használata óvodán belül
9. Igény szerinti mozgás a szabadban
10. Hangszerkészítés, hangszerek használata, körjátékok
11. Dramatizáláshoz ruhakészítés
12. Távcső, nagyító, mikroszkóp használata
13. Kísérletezés az anyagokkal
14. Érzékszervi játékok készítése, használhatósága
15. Gyógytea-gyümölcstea készítés
16. „Szakácskodás”, szokások a magyar étkezési kultúrában a természet adta „kincsekből”

MELLÉKLETEK

A napirend

Gaál Gyöngyi óvodapedagógus összeállítása

Mi az ami Rousseau-ivá tesz minket?

A reggeli érkezéssel indul a napom.

Az öltözőben levetkőzve, váltó cipőben érkezve, szüleimmel köszöntöm az óvó nénit, aki ha kell, meghallgatja a szüleimet, történt-e valami. Ez jó így, hiszen könnyebben tudnak megvigasztalni, ha szomorú vagyok. Az esetek többségében azonban élvezem a természetes környezet adta lehetőségeket, homokozhatok, vizeskedhetek a folyosón.

Amikor ehhez már nincs kedvem, a teremben játszhatok a barátaimmal vagy kézműveskedhetek és az útra valók elkészítésében segíthetek. Amikor megéhezek, tízóraizhatok, sokszor azt ehetek, amit szeretnék, hiszen mindig van vaj, szalámi, lekvár, méz az asztalon, de, ha a csupasz kenyeret szeretem eszem azt. Választhatok az innivalók közül is, hogy tejet iszom vagy teát, amit mi főztünk, esetleg vízre vágyom, ami mindig az asztalon van. A mosdóba menést én döntöm el, de előtte szólok a felnőtteknek, hogy tudják merre mentem. Nagyon szeretünk dolgozni, így kora délelőtt izgalma a naposok, felelősök kijelölése. Akik felelősök lettek, azok jele kerül a fa ágára.

A játszásra sok helyünk van és a polcon sok olyan eszköz van, mellyel jól lehet játszani, de közösen is készítünk játékokat azokból a dolgokból, amit összegyűjtöttünk. Nálunk játék közben ritkán van ricsaj, verekedés, veszekedés, mert próbálunk megegyezni és odafigyelni a társakra. Óvó néni sokat segít ebben, hiszen mindig megdicsér, ha egymástól elkérjük a játékot és oda is adjuk. Jól esik, ha az építményem a polcon maradhat, nem rombolják szét a többiek, emiatt amikor újra kedvem szottyan folytathatom azt.

A kisebbeknek segítek, hogy megtanulják a mi szokásainkat, hogy ők is igazi vándorlóná váljanak. Igaz néhányszor vigasztalni kell őket vagy fogni a kezüket, de én ezt szívesen teszem. Ha kell, a zsákját is viszem.

Az is izgalmas, amikor előkészülünk s az óvó nénik előkészíti az útra valót a vándorláshoz és a Varázs-zsákot, ami tele lesz kincsekkel:

A többiektől eltérően, mi mielőbb indulunk vándorolni, hogy legyen időnk felfedezni a természetet. Gyorsan elrakjuk a játékokat, bekészítjük az enni és innivalókat. Indulás előtt leülünk a „csevejdébe”, ilyenkor elmondjuk élményeinket.

A mosdózás, öltözés után, irány a , ahol szívesen énekelünk, sarazunk, vizsgálódunk, nyomot keresünk, állatok hangját hallgatjuk, gyűjtünk botokat, leveleket, köveket, terméseket, készítünk játékokat, bábokat a meséhez, etetjük az állatokat, fára mászunk, bújunk, szaladunk, fogócskázunk, lepihenünk, megfigyeljük a felhőt, a napot, a

földet, az eget és óvó néni mesél a gesztenyével, falevéllal, hóemberrel és sok-sok mindennel

Izgalmas helyekre jutunk el:

indulunk a ...

- közeli parkba (kedvenc helyünkre, ahová az állatoknak lakhelyet készítünk)
- a szántóföldre (itt futunk, etetünk, nézzük a növények növekedését, figyeljük az állatokat, hogy mit esznek)
- családi házakhoz megyünk (nálunk még a házaknál vannak állatok, s a nénik, bácsik megmutatják őket , még azt is engedik, hogy játszunk velük vagy gondozzuk őket)
- az óvodánk udvarában a konyhakertünk van (fontos, hogy tavasszal gondozzuk a növényeinket)
- gumicsizmában és esőkabátban az esőgyűjtőhöz az udvarunkba, ahol a szélkerekünk is mutatja a

	légmozgást
 utazunk a ...	• A patakhoz (vízvilág rejtelseinek remek helye, békák, bogarak is vannak, de úsztathatjuk a csónakjainkat, vagy dobálhatjuk a köveinket) • erdőben (ahol gyönyörű a kikerics, a tavaszi bérices) • A tó és a tanösvény (itt laknak a mókusok, teknősök, ebi halak, békák, különféle madarak, amelyeket gyűrűzni is lehet, mászhatunk hegyre, ölelhetjük az „öreg tölgyet”) • város legnagyobb parkjába (sokféle fa rejlik benne, ahol szaladgálnak a mókusok, ciripelnek a tücskök a tóparton, fészkelnek a madarak a fákon) • szüretelni a szőlőkbe • almát enni az almáskertbe • évente egyszer állatkertbe • a hegyi kirándulásra • a baromfiudvarba

A túráról visszatérve, az óvodában maradván eljön az idő, hogy az ebédre készüljünk, s a naposok újra tevékenykedjenek. A naposon kötény van és sok a dolga, hiszen megteríti, kenyeret kínál, vizet önt, leszedi az asztalt.

A mosdózás után megkeressük a helyünket, a kisebbek külön ülve kapják az ebédet, a dajka néni és óvó nénik segítségével. A nagyobbak maguknak szednek, tudják már, hogy mennyit esznek, de, ha mégis keveset szedtem, lehetőség van, hogy újra szedjek. A friss levegőn nagyon megéhezünk, alig várjuk, hogy ehesünk.

Ebéd után van még munka, a mosdófelelős aktívkodhat: fogkrémet oszt, csapot zárhat, majd mosdót rendben hagyja.

A mosdózás után a ruhámat a székemre téve, jöhet az ágyon pizsama felvevése, s alig várom, hogy a kiszellőztetett, besötétített szobában betakarózzak. Mikor elhelyezkedtünk az ágyon,

fejünk simogatása után, az óvó néninek köszönhetően meseszárnyra kelünk, mely elvisz álomországba, hogy kipihenjük magunkat. Akit a mese nem vitt álomba, azt az óvó néni kicsit simogatja.

Tudjuk az alvásra nagy szükségünk van, mégis van úgy, hogy az álom elkerül, olyankor a kedvencemmel pihenhetek, időnként a mosdóba az ajtónál lévő papucsba kimehetek, majd hamarosan felkelhetek s játszhatok, míg a többiek fel nem kelnek.

Aki felébred, az fel is kelhet, az alvók még pihenhetnek, akik ébren azok esznek, az alvók ébredve utánunk következnek és mosdózás után ők is esznek.

A délután is játékkal teli, akiért jönnek, játékot rak, majd elbúcsúzik, netán kezet fog a barátjával, elköszön és megy öltözni.

Az öltözőben vár minket a kincs, amit gyűjtöttünk hazaviszünk, a rajz, amit anya kap meg, az ajándék a születnaposnak.

Óvó-védő intézkedések

A program megfogalmazza a balesetveszélyt megában hordozó eszközök használatára vonatkozó szokások, szabályok kialakításához szükséges gondolkodást

	
Csoportszobában: - a csoportszobában a mozgás megengedett, de a szaladgálás inkább a tornaszobában és a természetben balesetmentesebb - a ceruza, a filc valamint a villa, olló éles vége miatt rajzolásra, vágásra és evésre használjuk, szúrni vele 	Udvaron: - a homokozó sarka és széle, a betonos rész megsebesíthet, ezért úgy játsszunk és szaladgálunk, hogy ezzel tisztában vagyunk - a ülve csúszunk, leérve nem ütünk el senkit, lefelé megyünk rajta nem felfelé,

• dobálnunk a játékot, egymást bántani, a galérián kihajolni • A játékokat játszásra és nem rombolásra használjuk • Bújhatunk asztal alá, rámászhathatunk, felfordíthatjuk, a székeket vihetjük bármerre, ha játszunk vele, ebédkor, uzsonnakor evésre használjuk, emiatt nem ülünk rá, nem fordítjuk fel és mászunk alá. Mindennek meg van a maga ideje. • A a helye emiatt ők fekszenek bele nem mi	kivárjuk a sorunkat • a egyedül ülünk és lehetőséget adunk egymásnak, hogy hintázhasson rajta • a kapu, kerítés mászás • a bokorba menni veszélyes, mert szúr • a nem ugrálásra való • a -vel úgy közlekedünk, hogy nehogy a társunknak menjünk • baleset érhet, ekkor azonnal szólunk az óvó néninek • az udvarra menet vannak árkok, jöhetnek autók, emiatt az óvó néni követjük
Folyosón: • a folyosó is a játszás helyszíne, a galériára cipő nélkül mászunk a mászófalán fel, nem kihajolva megyünk végig, a másikat nem fellökve, a végén lecsúszunk, amikor nincs senki előttünk • ha homokozunk, nem szórjuk a játszótársunk szemébe • ha vizezünk és kilocsoljuk a vizet feltöröljük, nehogy valaki elcsússzon	Természetben: • a talaj buckás, egyenetlen, így a lábunk elé kell nézni • a fák, bokrok ágai megsérthetnek, jobb elhajolni előle • a termések, növények mérgezőek lehetnek, emiatt nem eszünk meg semmit, kivétel, ha az óvó néni enged • az állatok kiszámíthatatlanok ezért óvatosan közelítjük meg őket

• a folyosón a mosdóba közlekedőket nem lökjük el, útjára engedjük • a lépcsőn kapaszkodva közlekedünk, nehogy leguruljunk	• a köveket, a gallyakat gyűjtjük, játékot készítünk belőle, de tudjuk, ha dobni akarjuk, akkor körülnézünk, ne legyen a közelünkben a társunk, a gallyal pedig óvatosan bánunk, hogy nehogy megsúrjunk valakit • a kés az óvó néninél legyen, ha használni kell • a nagyító, az iránytű, ha eltörik, elvághatja a kezünket nem nyúlunk hozzá • cérna, madzag csak használatkor van a kezünkben, nehogy ránk tekeredjen és megfulladjunk • enni, inni a hátizsákból tudunk, az biztos nem okoz betegséget
Mosdóban, öltözőben: • a vizes lehet a padló, ha kifröccsentjük a vizet, ilyenkor óvatosan közlekedünk, nehogy elcsússzunk • a víz meleg lehet, hogy ne égesse meg a kezünket óvatosan dugjuk alá a kezünket • egymást nem lökdössük, mert a fürdőszobai berendezések	

felsérthetik a testünket	

A MONTESSORI PEDAGÓGIAI PROGRAM RÖVID KIVONATA

Maria Montessori élete és munkássága

Maria Montessori, a XX. század egyik legnagyobb hatású pedagógiai reformkoncepciójának megalkotója 1870-ben született az Ancona melletti Chiaravalle községben.

Szülei 1875-ben Olaszország fővárosába költöztek, így elemi és középiskolai tanulmányait Rómában végezte.

Ezt követően négy évig műszaki főiskolai tanulmányokat folytatott, majd orvosi pályára kívánt lépni. Hosszú, fáradságos harc után 1892-ben sikerült az első női hallgatóként beiratkoznia az egyetem orvosi fakultására. Tanulmányait kiváló eredménnyel fejezte be és 1896-ban

hazája első orvosnőjeként szerzett diplomát.

Miután érdeklődése egyre inkább a gyermekgyógyászat és a pszichiátria felé fordult, Róma egyik pszichiátriai klinikáján (önkéntes munkatársként) antropológiai és elmeorvosi vizsgálatokat végzett.

Munkája kezdetén a híres francia orvos J.M. Itar és tanítványa, E. Seguin műveit tanulmányozta, akik olyan módszerek kialakítására törekedtek, amelyek segítségével az értelmi és érzékszervi fogyatékos gyermekek fejlesztése megvalósíthatóvá vált. A francia gyógypedagógusok munkássága mellett módszerének kialakulása során hatottak rá Rousseau, Pestalozzi és Fröbel gondolatai is. Vizsgálódásai egyre jobban meggyőzték Montessorit arról, hogy a probléma nem elsősorban orvosi, hanem pedagógiai megoldást igényel.

1898-ban megbízást kapott egy gyógypedagógiai intézet létrehozására. Az általa szervezett iskola növendékei számára alakította ki első érzékszervi fejlesztő eszközeit, melyek a későbbi Montessori- eszközök alapját képezték.

1907-ben kapott lehetőséget arra, hogy módszerét a normál gyerekekkel kapcsolatos nevelési gyakorlatban is kipróbálja. San Lorenzóban- Róma egyik külvárosi bérházában- nyílt meg első intézete: Casa dei Bambini néven, 3-6 éves gyermekek számára. A termet a gyerekek testméretéhez alkalmazkodó asztalokkal, székekkel rendezte be. A gyerekek tevékenységükhöz az általa kifejlesztett eszközöket használhatták. Az intézet hamarosan nagy népszerűsége tett

szert, egyre többen kívánták az újszerű nevelési eljárást a gyakorlatban is megismerni. Ezt követően Rómában és Milánóban a felsőbb társadalmi rétegek által lakott városrészekben újabb gyermekházak alapítására került sor.

Tapasztalatainak eredményeit összegző, 1909-ben kiadott művében, az „Il metodo della pedagogia scientifica”-ban fejtette ki legteljesebben koncepcióját.

Az új módszert világszerte nagy elismeréssel fogadták, amit az elkövetkező időben tartott számos előadás és nemzetközi tanfolyam is bizonyított.

Több intézete működött Kanadában, Közép- és Dél-Amerika számos országában is. Indiában az angol és olasz missziós iskolákban jelent meg a módszere. Montessori óvodákat és iskolákat alapítottak Jáván, Kínában, Japánban, Ausztráliában, Új-Zélandon, Észak-és Dél-Afrikában is. 1929. évi első Montessori Konferencián alapították meg a Nemzetközi Montessori Szövetséget (Association Montessori Internationale), amely ma is működik Amsterdami székhellyel.

1936. A spanyol polgárháború idején a hollandiai Laren városában telepedett le. Ebben az időszakban módszerét folyamatosan továbbfejlesztette. A 30-as években alakítja ki a békére nevelés és kozmikus nevelés koncepcióját.

A II. világháború idején Indiában tartózkodott. 1946-ban tért újra vissza Európába.

Az ezt követő években (idős kora ellenére) nagy aktivitással kapcsolódott be a tudományos életbe.

1952-ben hunyt el a hollandiai Nordwijk am Zeeben.

Montessori pedagógia:

A Montessori pedagógia időszerűsége azzal magyarázható, hogy korunkban a tudományok gyors fejlődése miatt, nem a tudás mennyiségére kell a nevelésnek törekednie, hanem a személyiség formálására, képességek fejlesztésére, mert ez alapozza meg a konvertibilis tudást. A pedagógus feladata a tanulás feltételeinek megteremtése, és az önálló, tevékenykedő gyermeket követve a szükséges segítség nyújtás. A gyermekközpontúság, önállóság a gondolkodásban és cselekvésben, egyénre szabott fejlesztés, fantázia, kreativitás, sikerélmény jellemzi a Montessori csoportot. A pedagógusok önálló tevékenységre serkentik a gyermekeket. A nevelési térben a gyermek szükségletei szerint választ, cselekszik, saját tevékenysége során tanul. Kiemelt szerepet kap a másság elfogadása, a tolerancia. A csend gyakorlatok fejlesztik az összpontosítást, a figyelmet, a mozdulatok összerendeződését. A módszer alkalmazását aprólékosan kidolgozott eszközrendszer segíti. Ezek lehetővé teszik a látó, halló, szagló, tapintó érzék, a matematikai képesség fejlesztését, a környezettel kapcsolatos ismeretek bővítését.

„A Montessori módszer a gyermek teljes személyiségének elfogadásán alapuló, a gyermek természetes érdeklődésére építő személyiség központú nevelő-oktató módszer”. A lapja a gyermekbe vetett bizalom.

Mindig az egész személyiség fejlesztésére törekszünk. Ezen belül legfontosabb az érzelmi nevelés, első sorban a szeretet.

A pedagógus segítőtársa a gyermeknek. Első sorban megfigyel, segít. Mindig akkor és annyit, amennyire szükség van. Minden egyes gyermek teljesítményét saját, előző teljesítményéhez méri, és értékeli. Nem az eredmény a fontos, hanem az igyekezet, a tevékenység.

A Montessori pedagógia alapelvei:

Az abszorbeáló lélek

Mária Montessori vallja, a gyerekeknek különleges pszichikai képességük van arra, hogy befogadjanak ismereteket, és hogy elraktározzák azokat. Ösztönösen szívják magukba a környezet ingereit a szenzitív periódusukban, életkoruknak abban a szakaszában, amikor a világ egyfajta megértése, megismerése a cél. Láthatjuk, a nyelvtanulás is milyen könnyen megy kisgyermekkorban. Az óvodás gyerekek mindent meg akarnak érteni, mindent meg akarnak magyarázni. Ez a szenzibilitás mindaddig fennmarad, amíg a gyerekek felfedező vágya ki nem elégül. Mária Montessori ezért olyan eszközrendszert dolgozott ki, ami képes ezeket az igényeket kielégíteni. A gyerekek spontán meglévő képességeikre építenek, és ezek biztosítják a fejlődésüket lépésről-lépésre.

Az érzékeny periódusok

„A belső befogadóképesség határozza meg, mit kell felvennie a gyermeknek a környezet sokszínűségéből, s hogy melyik szituáció a legelőnyösebb a pillanatnyi fejlődési stádium számára. Ez az, amelynek következtében bizonyos dolgokra figyel, másokra nem.” állítja Mária Montessori. A gyerekek már egészen piciny korukban mintegy maguk választják ki a saját maguk számára a fontos információkat abból az ingertömegből, ami a környezetükben éri őket. Így mi felnőttek, figyelve a gyermekek jelzéseire, segítünk kielégíteni érdeklődésüket: ha kíváncsiak éneklünk nekik, ha kíváncsiak beszélünk hozzájuk, vagy eleget teszünk ismeretszerzési igényeiknek.

A figyelem polarizációja

Mária Montessori a 3-7 éves gyermekeket megfigyelve tapasztalta, hogy a gyerekek időnként elmélyülnek egy-egy tevékenységben. Ilyenkor szinte nem is vesznek tudomást a környezetükről, nehezen hallják meg, ha szólnak hozzájuk, vagy ha kérdéseket tesznek fel

nekik. Sokszor tízszer, hússzor is elvégzik ugyan azt a tevékenységet, legyen az rakosgatás, gombolgatás, számlálás. Az eszközöket sem tudjuk ilyenkor elkérni tőlük, ragaszkodnak hozzá. Mária Montessori ezt a tevékenységet kísérő jelenséget a figyelem polarizációjának nevezi, pl. egy új ismeretlen dolog vizsgálata a megismerés szintjéig. Ez a kulcsa a Montessori és talán lehetne kulcsa minden pedagógiának: „a koncentráció ezen értékes pillanatait felismerni.”

Gyermek megismerésének fontossága.

A gyermeki fejlődés öntörvényű. A gyermek rendelkezik azzal a képességgel, hogy saját személyiségét egy belső fejlődési terv elvei alapján önmaga építse fel. Minden gyermek életében vannak fogékony periódusok. A fejlődés ún. szenzibilis fázisok- intenzív, érzékeny, irreverzibilis időszakok- során valósul meg. Az intenzív érdeklődés hatására a gyermek a tudást különösebb erőfeszítés nélkül szívja magába, ha a megfelelő cselekvést a megfelelő időben biztosítjuk.

Fejlődési periódusok:

- A. 0- 6 éves kor: abszorbeáló (mindent magába szívó lélek) tudat kora
 - a. 0- 3 éves kor: az érzékszervi tapasztalatok ösztönös befogadása
 - b. 3- 6 éves kor: a tudat fejlődése, az én és az akaraterő megjelenése
- B. 6-12 éves kor: a tudatos gondolkodás, képzelőerő kialakulása
- C. 12-18 éves kor: etikai és szociális értékrend születésének kora

A gyermek fejlődési, haladási ütemét tiszteletben kell tartani, így a tanulás örömteli és eredményes folyamat lehet.

A gyermek szabadsága

Mária Montessori pedagógiai nézete szerint a szabadság függetlenség és önállóság utáni vágy, és igyekezet annak megvalósítására.

„...nem lehetünk szabadok, ha nem vagyunk függetlenek.”

A szabadság önálló döntést, önálló választást jelent a gyerekek saját igényeinek kielégítése érdekében. Mária Montessori megfigyelte, ha szabadságot, szabad döntést kapnak cselekedeteikben a gyerekek, akkor kialakul a fegyelem. Amint megteremtjük számukra az előkészített környezetet, maguk választhatják ki a tevékenységükhöz szükséges eszközöket, ezekkel addig dolgozhatnak, ameddig szeretnének, akkor kialakul a fegyelem, a rend és belső békéjüket is megtalálják a gyerekek. A feltételeket kell, hogy megteremtsük, de beleavatkozni, tanítani azt nem szabad. Mária Montessori pedagógiájában a szabadsághoz hozzátartoznak a társak is. A Montessori csoportokban segítenek egymásnak a „tanulásban”, de tiszteletben is

tartják egymás személyiségét, igényét, tanulási technikáját, tanulási idejét. Soha nem zavarják meg a kis szőnyegen tevékenykedő gyermekeket, esetleg csak kérés után kapcsolódnak egy-egy gyermek tevékenységébe.

A gyermeki munka jellemzője

Kisgyermekkorban még nem azért dolgozik a gyerekek, hogy haszna legyen a munkájuknak. A gyerekek élvezik a munkát, ők nem is tudják, hogy azt a felnőttek munkának nevezik. „Az ő célja a dolgozás.” Ebben a korban még a munka játék számukra. Olyan tevékenység, amit gyakorol, többször egymásután megismétel, mégsem a „gyümölcsöt” élvezi, hogy tiszta az asztal. A gyermekek addig ismétlik, amíg belső vágyuk kielégül. A céllal megkezdett tevékenység célja hamar szertefoszlik és helyébe lép a cselekedet adta örömforrás, amelyet a mozdulatok öröme hívott életre. A munkafeladatok gyakorlása közben fejlődik szabadságuk. Nem fáradnak el a munka közben, hanem fejlődnek és gyarapítják energiáikat. A munka egyesíti őket a környezettel, így szabad akarattal, örömmel és érdeklődéssel dolgoznak.

„Segíts, hogy egyedül csinálhassam!”

Az előkészített környezet szerepe

Mária Montessori szerint minden cselekedetünk kapcsolatba kerül a környezetünkkel. Fontos tehát az a környezet, amiben élünk, amiben a szabadság után vágyó gyermekek élnek. Nem mindegy, hogy milyenek azok a tárgyak, eszközök, amivel nap-mint nap kapcsolatba kerülnek, manipulálnak. Az előkészített környezet elengedhetetlen a gyermekek egészséges fejlődése érdekében. Az eszközök a gyerek által elérhető és áttekinthető nyitott polcokon találhatóak. A belső tér elosztását falak helyett bútorzattal kialakított funkcionális egységek tagolják. Ilyen egységek pl. a pihenőhely, s a különböző tudományágak, művelődési területek részére berendezett kisebb sarkok, terek. A gyerekek munkálkodásuk során kisméretű szőnyegekre is telepedhetnek. A téri orientáció kialakulását segíti, hogy minden eszköznek állandó helye van, továbbá ezt erősíti az a szabály is, hogy az eszközöket a munka végeztével eredeti állapotukban, eredeti helyükre kell visszatenni. Az eszközök elhelyezésével kapcsolatos fontos szempont, hogy a gyerek számára erőteljes felhívó jelleggel rendelkezzen és további elrendezési-rendszerezési elveket sugalljon. A témakörönként és nehézségi fokonként egymáshoz tartozó eszközök azonos polcokon helyezkednek el. A polcok egymáshoz viszonyított helyzete tükrözi az eszközök nehézségi fok szerinti változását is. Ezáltal megtapasztalható például a sorozatalkotás, a csoportosítás, rendszeralkotás gyakorlati hasznosíthatósága is.

A Montessori nevelési rendszer lényegéből fakad, hogy a gyerek maga választhatja meg, hogy bizonyos feladatokat milyen eszközök, segédeszközök segítségével akar begyakorolni, illetve bizonyos problémákat milyen eszközök vagy segédeszközök felhasználásával tud megoldani. A feladatvégzésre fordítandó időt, továbbá munkaformát (egyedül, kettesben, kisebb csoportban kíván-e dolgozni) szintén a gyerek maga döntheti el.

A gyerekek az előkészített környezetben szabadon mozoghatnak, tevékenykedhetnek, úgy, hogy ne zavarják társaikat.

Gyermei aktivitás: A gyermek tevékenysége során arra törekszik, hogy felfogó- és kifejezőképességét fejlessze, ezért tapint, simogat, néz, szagol, hallgatja a zörejeket, ezért van beszéde, mozgása, manipulációja. A gyermeki aktivitás arra teremt lehetőséget, hogy a gyermek maga alkossa meg képzeit, fejlessze érzékszerveit, építse fel önálló tapasztalati világát, ne pedig a felnőtt, a pedagógus kényszerítse rá a sajátját.

A Montessori pedagógus szerepe, személyisége, feladatai

A pedagógus nem főszereplője a tanulásnak, hanem tudatosan előkészített környezet segítségével hat a gyerekekre.

Feladatai:

- A pedagógus legfontosabb feladata a megfigyelés. A megfigyelés alapján személyre szóló segítséget tud nyújtani.
- Mindig akkor és annyi segítséget kell adnia, amennyire a gyerekek az önálló tevékenységhez, tanuláshoz szüksége van
- Ismernie kell a gyermek fejlődési periódusait.
- Megismerteti a gyermekkel a környezet rendjét.
- Biztosítja a szükséges és optimális eszközrendszert. Az eszközöket előkészíti, fejleszti, újakat tervez, készít stb.
- A gyermek segítője és irányítója: olyan eszközöket ajánl, amelyekre akkori fejlődése fokán a gyermeknek szüksége van. Közvetítőként szerepel az eszköz és a gyermek között.

- A pedagógus egyenként vagy kiscsoportban foglalkozik a gyerekekkel. Tulajdonképpen csak kezdeményez, tanácsokat ad a témaválasztáshoz.
- Felügyel arra, hogy a munkájában elmerült gyermeket a többiek ne zavarják.

A Montessori csoportok pedagógusának további fontos tevékenysége, hogy a motiválás és az aktivitás fenntartása révén, az önálló tanulás feltételeinek megteremtésével a megfelelő tudás birtokába juttassa „tanítványait”.

A Montessori pedagógus nyugodt, elfogulatlan, gondoskodó, feltétel nélküli szeretetet sugárzó lény. Példát mutat magatartásával, beszédével, cselekedeteivel.

A Montessori pedagógia sajátosságai

Montessori célja minden egyes gyerek képességeinek maximális fejlesztése. A Montessori óvodában elsődleges feladata a pedagógusnak, hogy megfigyeljen minden gyereket, és minden gyerek adottságait a saját szintjéről fejlessze tovább. Minden gyermek saját tevékenysége során maga fedezi fel a dolgok tulajdonságait, a világ összefüggéseit. Így nem csak tudásra tesz szert, hanem képességei is fejlődnek.

A Montessori pedagógia sajátossága az **előkészített környezet**. A gyerekek szabadon választhatnak a nyitott polcokon elhelyezett eszközökből, illetve vállalhatnak feladatokat a különböző műveltségi területekről. A tevékenység kezdetén a pedagógus megmutatja a választott eszközt, illetve feladatot, majd azok használatát a gyerekek önállóan vagy társaikkal közösen gyakorolják. Nehézségek esetén kéri a pedagógus segítségét.

Önellenzés. Az eszközök használata során képesek saját tevékenységüket ellenőrizni, így a hibákat is azonnal képesek korrigálni. Az eszközök mindegyike egy megoldandó problémát tartalmaz, egyúttal magába foglalja a hibalehetőség ellenőrzését is. Az eszközök egymásra épülnek, használatukkal a gyerekek rengeteg értékes tapasztalatot szereznek.

Elengedhetetlen a **szabad mozgás** állandó biztosítása. Fontos, hogy a gyermekek sokat mozogjanak a szabadban. Ezen kívül nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek egyensúlyérzékének fejlesztésére.

Kiemelkedő szerepe van a csendnek. A **csendjáték** a Montessori pedagógia sajátja.

A pedagógus valamilyen jeladással (pl. halk zene) jelzi, hogy csendjáték következik. Ezt követően, először arról győződik meg, hogy a gyermekek kényelmesen helyezkedtek-e el. Ezután a csend megtartására példamutató magatartásával jelez a gyermekeknek. Halkan mozog, suttogva beszél, ad valamilyen feladatot; megmutatja a földön jelzett körön, hogy hogyan kell úgy menni, hogy lábfejük mindig a vonalra tegyék. Attól kezdve, hogy biztonságosan járnak

a vonalon, a pedagógus feladatokkal egészítheti ki a játékot. Miután minden gyermek részt vett a játékban, következhet a csendjáték legértékesebb része, maga a csend megélése. Behunyt szemmel, lehajtott fejjel „hallgatják” a csendet. Ekkor lehet igazán átélni a csend áhíatát.

A csendjáték, a csend közös megélése alkalmas az önfegyelem, a szép és harmonikus mozgás, mozgáskoordináció, egyensúlyérzék fejlesztésére, közösségi magatartás kialakítására.

A három lépcsős lecke.

1. lépcsőfok: A **bemutató**: Az óvónő bemutatja a tárgyat és megnevezi. Így a tárgyak, fogalmak és megnevezések szorosan összekapcsolódnak.
2. lépcsőfok: A megjegyzés, rögzítés fázisa. Az óvónő különböző feladatokat ad a tárggyal kapcsolatban. Az ismétlések a gyermek számára sokrétűek és érdekesek. („Add ide ...”, „Tedd oda... stb) – **felismerés** a gyermek által.
3. lépcsőfok: A gyermek most már a tárgyat és a nevét is birtokolja. Az óvónő kérdez, a gyermek megnevezi a tárgyat. Az előzőleg megfogott, mozgatott tárgynak **beépül** a neve.

A kis szőnyeg

A gyermek a kiválasztott játékot egy kis szőnyegre viszi. Ez az ő területe, ezzel jelzi társainak, hogy most önállóan fog tevékenykedni, ne zavarják. Csak akkor mehet oda bárki, ha a tevékenykedő gyermek hívja. A szőnyegen balról jobbra, fentről lefelé tevékenykedünk, ezzel is elősegítve az iskolára való felkészülést. A játék végén feltekerik a szőnyeget, és a helyére teszik, hogy mások is használhassák.

A Montessori eszközenszer

A Montessori eszközök jellemzője, hogy a velük való foglalkozás során fejlesztik a gyermek érzékszerveit, megfigyelőképességét, gondolkodását, és lehetővé teszik az önálló ismeretszerzést. Az eszközök úgy vannak megalkotva, hogy azokat a gyermek csak rendeltetésüknek megfelelően használhatja. Esztétikusak, lekötik használójuk figyelmét és érdeklődését. A gyerekek tévedéseiket, hibáikat könnyen ellenőrizhetik és javíthatják, ezáltal, jelentős mértékben fokozódhat biztonságérzetük. Az eszközök megismerése és a velük folytatott gyakori önálló manipuláció ismereteket nyújt a testek nagyságáról, színéről, súlyáról, fejleszti a gyermekek kézügyességét, és közben a konkrét tapasztalatok alapján észrevétlenül elvezeti őket a fogalmi szintű általánosítás irányába. Közvetett céljuk az írás, olvasás, számolás, rajzolás előkészítése. Az eszközhasználat során a gyermekek felismerik az egyes eszközök jellegzetes tulajdonságait. Azokat később össze tudják hasonlítani, de képesek lesznek új

tulajdonságok felfedezésére is. Az eszközökkel való foglalkozás nevelő hatása is figyelemreméltó: segítségükkel a gyermekek nyugodtabbá, biztos tudásúvá, munkaszeretőbbé válnak, megszokják a rendet és a pontosságot.

A Montessori eszközök mindegyike egy megoldandó problémát tartalmaz, egyúttal magába foglalja a hibalehetőség ellenőrzését is. Az eszközök egymásra épülnek, használatukkal a gyermek rengeteg értékes tapasztalatot szerez.

Különböző területek eszközrendszerét fejlesztette ki Montessori, melyek a következők:

- A gyakorlati életre felkészítő eszközök. (praktikus)
- Az érzékelést fejlesztő eszközök.
- A matematikai gondolkodást fejlesztő eszközök.
- Anyanyelvi nevelést, írást és olvasást fejlesztő eszközök.
- Kozmikus nevelés eszközei

Az eszközök bemutatása a 3 lépcsős lecke alapján történik, mely a gondolkodás különböző síkjait hozza működésbe. (bemutató, felismerés, beépítés)

1. A gyakorlati életre felkészítő eszközök

Az eszközök elsődleges célja az önállóság fejlesztése. Több olyan feladat van, amit a gyermek a mindennapi élet során nehezen tud elsajátítani, ezért ezek gyakorlására is eszközöket fejlesztett ki Montessori. A gyermekekhez méretezett eszközökkel a gyermek könnyen, gyorsan megtanul bánni (míg a valós életben ezt gyakran nincs időnk kivárni), ezáltal önbizalma jelentősen növekszik. Ezen kívül képes lesz egy dologra koncentrálni, a tevékenység közben fejlődik finommozgása, keze ügyesedik. Ezek a játékok, előkészítik a kezét az írásra. Több eszköz használata közben tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, a térfogat- és alakváltozásokról is. Ezek az eszközök különösen alkalmasak a szókincsfejlesztésre.

A következő tevékenységeket gyakorolják a gyerekek:

- *Szék áthelyezése (halkan)*
- *Szőnyeg ki-és feltekerése (pontosan)*
- *Ajtók nyitása- és becsukása (halkan)*
- *Kézmosás*
- *Cipőtisztítás*
- *Asztal tisztítása sepréssel*
- *Asztaltörlés*

- ***Asztalterítés***

- ***Fonás***

- ***Csavarozás, Zárókupakok csavarása***

- ***Növények, állatok ápolása, gondozása***

- ***Kendők hajtogatása***

Eszköz: 5 db négyzet alakú, egyszínű, megegyező méretű ruhakendő, tartósan megjelölve hajtási vonalakkal.

Feladat: a kendők hajtása a vonalak alapján

Önellenőrzés: vizuálisan (csúcsoknak, éleknek pontosan kell illeszkedniük)

- ***Magok kanalizása, öntése, rendezgetése***

A kisgyermeknek különböző anyagok öntése vagy valamilyen eszközzel, szerszámmal az anyag átvitele egyik edényből a másikba is sajátos problémát jelent.

Kanalizás megtanulása, önállóságot, függetlenséget, pontosságot és koncentrációt igényel a gyermektől. A tevékenység által megvalósítható a mozgáskoordináció fejlesztése (csukló, kéz forgatása), íróujjak gyakorlatoztatása, a csukló lazítása.

Önellenőrzés: a tálcára hullott magok

- ***Víz öntése***

A pedagógus tálcákon különböző összeállításban biztosítja a gyermek számára az öntögetést. Kis szivacsot vagy törölkendőt is tesz a tálcára, hogy az esetleg kifolyt, lecseppent vizet a gyermek önállóan fel tudja szedni. Ez a tevékenység koncentrációt, pontosságot, önállóságot, függetlenséget kíván a gyermektől. Ügyesíti kezüket és sikeres teljesítése öröm számukra.

Önellenőrzés: vizuálisan

- ***Keretek az öltözködéshez***

Az eszköz használatával gyakorolható az önállóság, függetlenség, koncentráció, pontosság. Fejlődik a mozgáskoordináció, a finom mozgás.

Eszköz: négyzet alakú fakeretek kettő egyforma színes anyagdarabbal, hozzárögzítve a keret egy-egy széléhez. Az anyagok különböző módon illeszthetők össze: szalaggal, tépőzárral, biztosítótűvel, patenttal, gombbal, cipzárral, zsinórral, csattal

Feladat: az anyagrészek különböző módon történő nyitása, zárása

Önellenőrzés: pontosan illeszkedő zárás.

2. Az érzékelést fejlesztő eszközök

Az érzékelés az érzékszervek és a külvilág közötti kapcsolat eredménye. Az érzékelések sokaságából tevődik össze az észlelés. Minden érzékelésnek megvannak a különböző nehézségű eszközei, melyek probléma elé állítják a gyermeket. A megoldás során nem csak az érzékelés, hanem a gondolkodás is fejlődik. Az önálló tevékenység során megtanulnak tervezni, előkészíteni, áttekinteni. Az érzékelési eszközökkel végzett munka felébreszti a szellemet, és felnyitja az érzékeket. Ezen eszközök legfőbb jellemzői:

- Érzékszervek fejlesztése (látás, hallás, tapintás, szaglás, íz érzékelése)
- Dolgok tulajdonságainak megismerése (nagyság, vastagság)
- Az eszközökkel való bánásmód nehézségeinek izolálása (párosítás, szembeállítás, fokozatok)

Az egyes érzékelési területek eszközei egy-egy rendszert alkotnak.

Kiterjedés érzékelését fejlesztő eszközök

Hengersorok (cilinderek)

Eszköz: négy fahasáb alap, melyekből 10-10, kis fogantyúval ellátott henger emelhető ki

Feladat: Különböző dimenziók vizuális hozzárendelése és megkülönböztetése.

Önellenőrzés: mechanikusan az ujjakkal történő végigsimítással

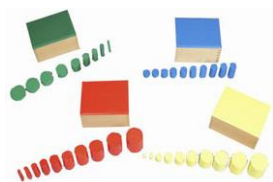

Színes hengerek

Eszköz: négy fadoboz 10-10 hengerrel, melyek kiterjedésükben megegyeznek a hengersorok elemeivel (1. tömb=kék, 2. tömb= piros, 3. tömb= sárga, 4. tömb= zöld)

Feladat: sorozatok rendezése, a fahasábokban található hengerek közül az azonos méretűek megtalálása

Önellenőrzés: vizuálisan, az eszközre nézve

Rózsaszín torony

Eszköz: tíz rózsaszín kocka, melyek mindhárom kiterjedésükben különböznek, a kockák éle centiméterenként nő 1 cm-től 1 dm-ig

Feladat: nagyság szerinti rendezés

Önellenőrzés: vizuálisan

Barna lépcső

Eszköz: tíz barnára festett fahasáb, 20 cm hosszúak, melyek két dimenzióban különböznek, az oldallapokat alkotó négyzetek éle 10 cm-ről 1 cm-re csökken

Feladat: a méretek vizuális megkülönböztetése két dimenzióban

Önellenőrzés: vizuálisan, magasság összehasonlítása a legvékonyabb hasábbal

Piros rudak

Eszköz: tíz piros farúd, alapélük 2, 5 cm, hosszuk deciméterenként nő 1 dm-től 10 dm-ig.

Feladat: a hosszúság vizuális megkülönböztetése, sorozatok alkotása

Önellenőrzés: vizuálisan, vagy a legrövidebb rúddal tapintással

Színérzékelést fejlesztő eszközök

Szindobozok

Eszköz: három szindoboz

1. doboz: az alapszínekből (piros, sárga, kék) két-két tábla

2. doboz: az alapszínek és még 8 táblapár (narancs, zöld, lila, rózsaszín, szürke, barna, fekete, fehér)

3. doboz: kilenc rekeszében egy-egy szín hét árnyalatára színezett táblája található (sárga, narancs, piros, rózsaszín, kék, lila, zöld, barna, szürke)

Feladat: színek felismerése, párosítása

Önellenőrzés: vizuálisan az eszközzel

Eszközök a tapintáshoz

Letapogatható táblák

Eszköz: három fatábla

1. tábla: két négyzetre van felosztva, az egyik simára lakkozott, a másik csiszolópapírral van bevonva

2. tábla: tíz egyenlő sávra van felosztva, melyek felváltva simák illetve csiszolópapírral bevontak

3. tábla: öt különböző érdességű csiszolópapírral van bevonva

Feladat: a különböző felületek felismerése

Önellenőrzés: tapintás útján

Letapogatható lapok

Eszköz: egy doboz tíz falappal, melyek különböző érdességű csiszolópapírral vannak bevonva. Ezek párosával azonosak.

Feladat: a különböző felületek felismerése, párosítása

Önellenőrzés: tapintás útján, ellenőrző pontokkal a hátoldalon

Textiles doboz

Eszköz: különböző fajtájú textilek, anyagok párosával (selyem, vászon, pamut, bársony, szőrme)

Feladat: azonos fajtájú anyagok párosítása tapintással

Önellenőrzés: tapintás útján, ellenőrző pontokkal a hátoldalon

Ezeket a játékokat bekötött szemmel is lehet végezni, így még érdekesebb.

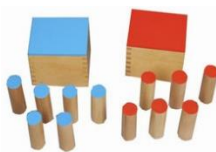
Eszközök a hallóérzék fejlesztéséhez

Zajdobozok (zörejdobozok)

Eszköz: két egyforma fadoboz kék illetve piros tetővel melyek 6-6 fahengert tartalmaznak kék illetve piros tetővel. A hengerekben különböző magvak vannak, melyek rázásakor különböző hangot adnak. A két sorozat egyforma

Feladat: különböző zajok érzékelése, megkülönböztetése, párosítása

Önellenőrzés: hallás útján, ellenőrző pontokkal a hengerek alján

Csengők

Eszköz: két azonos csengősorozat két zöld talppal, amelyen a fekete-fehér beosztás a zongorabillentyűzet egy oktávjának felel meg

A sorozat: egy oktáv összes hangját (13) szólaltatja meg, a zongorabillentyűknek megfelelő fekete és fehér talppal

B sorozat: ugyanaz a sorozat barna talppal

Feladat: egyes hangok megkülönböztetése, hanglétra felismerése

Önellenőrzés: Hallás útján, a két készlet összehasonlításával

Eszközök a súlyérzékhez: Súlylapok, súlyhengerek

Eszköz: egy három rekeszes dobozban három készlet található, melyek egymással azonos nagyságú, súlyú és színű falapokból állnak. A világosbarnák a legkönnyebbek, a barnák 6 grammal, a sötétbarnák még 6 grammal nehezebbek. Másik megoldás, ha azonos formájú és nagyságú dobozokból vagy téglékből készítjük az eszközt: kettőt üresen hagyunk, további párokba egyre több homokot teszünk.

Feladat: súlylapok méretezése, becslése, párosítása, sorba rendezése

Önellenőrzés: lapok színe, illetve téglék alján pöttyökkel, esetleg mérleg.

Eszközök a hőérék fejlesztéséhez: Hő lapok

Eszköz: egy doboz négy pár lappal, melyek méretei megegyeznek, de anyaguk páronként különböző hőérzetet kelt (pl. márvány, üveg, kő, filc, fém, parafa)

Feladat: párosítás, sorba rendezés hőmérséklet szerint

Önellenőrzés: vizuális

Eszközök a szaglás érzékeléséhez:

Illatdobozok

Eszköz: két nagyobb doboz hat-hat kisebb dobozzal, melyek mindegyike erősen illatozó fűszerrel van megtöltve. A két sorozat megegyezik.

Feladat: a különböző illatok megkülönböztetése, párosítása

Önellenőrzés: dobozok alján levő ellenőrző pontokkal

Eszközök az ízleléshez: Ízdobozok

Eszköz: egy tálca nyolc üveggel, melyek páronként más-más ízű folyadékkal vannak megtöltve (édes, savanyú, sós, keserű), eszközök a kóstoláshoz (kancsó, cseppentő vagy pipetta, kanál, pohár, rongy)

Feladat: ízek megállapítása, párosítás

Önellenőrzés: üvegek alján lévő ellenőrző pontokkal

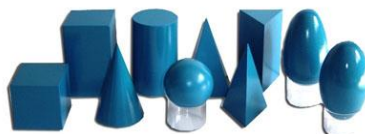
Eszközök a sztereognosztikus érzékekhez (tapintásos észlelés)

Mértani testek

Eszköz: egy kosárban tíz kékre lakkozott test , egy kendő (gömb, kocka, henger, négyzetes hasáb, kúp, gúla, ellipszoid, háromszög alapú hasáb, tetraéder) és alaprajzok három fokozatban (teljesen kék, 1 cm-es kék szegéllyel, 1 mm-es kék szegéllyel)

Feladat: lapok és geometriai testek fogása

Önellenőrzés: alapterületek

Szttereognosztikus zsákok

Eszköz: szövetzsákok, melyekben kettő-négy fajta kisebb tárgy található tapintáshoz, osztályozáshoz

1. zsák: azonos térfogatú, de különböző formájú fatárgyak (kocka, hasáb, gömb)
2. zsák: különböző formájú és nagyságú gombok, golyók, gyöngyök
3. zsák: kicsi, egymástól alig különböző tárgyak

Feladat: tapintással kiválogatni a tárgyakat, nagyság szerint sorba rendezés

Önellenőrzés: vizuálisan, és sztereognosztikusan

Titok zsák

Eszköz: két egyforma zsákban azonos, hétköznapiokból ismert kisebb tárgyak (kulcs, játékautó, kanál stb.)

Feladat: tárgyak sztereognosztikus felismerése, párosítása

Önellenőrzés: vizuálisan, és sztereognosztikusan

Megjegyzés

- Kiegészítő hengerek: 3 íróujjal történő fogás(előkészíti az ujjakat az írásra)
- Rózsaszín torony: domináns kézzel fentről átfogva, ha szükséges másik kézzel alulról megtámasztva (erősíti a kezet)
- Barna lépcső: a két végénél tartva fogjuk
- Piros rudak: a két végénél tartva fogjuk („kézzelfoghatóvá” válik a rúd hossza)

A letapogatható tábláknál rögtön bevezetjük a „sima” és az „érdes” fogalmakat.

A letapogatható lapok csak ezután következhetnek.

Simítást mindig fentről lefelé illetve balról jobbra végezzük

3. A matematikai gondolkodást fejlesztő eszközök

A gyermek kíváncsisága a betűkön kívül a számok világa felé is nagy. Gyakran kérdezzeti: "Ez mennyi?", "Ez melyik szám?". Montessori a matematikai fogalmakat a kiterjedés fogalmával, becsléssel történő megállapítással, összehasonlítással, különbözők egyenlővé tételével alapozta meg, szemben a számolással történő tanítással. Eszközrendszere megalapozza a számfogalmak kialakulását, a tízes számrendszer megértését. A matematikai eszközök segítségével a gyermek nem a számjegyekkel, hanem a számoknak megfelelő mennyiségekkel számol, sok-sok tapasztalatot szerez a számossággal kapcsolatban, sorba rendez, párosít, műveleteket végez.

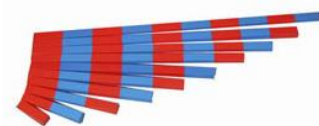
Játékosan megismerkedik a számolással, a számokkal akár ezres számkörben is. Az eszközök sokféleképpen használhatóak, egymást kiegészítik, két eszköz használata összekapcsolható.

Számtani rudak (piros-kék rudak): mennyiségfogalom kialakításához 10-ig

Eszköz: 10 fa rúd, melyek mérete azonos a piros rudakkal, de ezek 10 cm-es piros és kék szakaszokra vannak osztva. A legrövidebb rúd piros, minden rúd egy számot képvisel 1-től 10-ig.

Feladat: rudakhoz a számok kapcsolása, mennyiségek felismerése.

Önellenőrzés: megszámolja a részeket.

Dörzspapír számjegyek: számképek megismeréséhez 9-ig

Eszköz: falapokon dörzspapírból kivágott számok vannak felragasztva 0-tól 9-ig

Feladat: számok végig simítása, nevének kimondása (grízes tálcán vázolás)

Önellenőrzés: vizuálisan, taktilisan (az eszköz arra ösztönzi a gyereket, hogy a formát kövesse)

Számkártyák és számtani rudak: 10-es számképek megismeréséhez, 0-10 közötti mennyiségek és számképek összekapcsolásához

Eszköz: tíz számkártya 1-től 10-ig terjedő számjegyekkel, számtani rudak

Feladat: számkártyák hozzárendelése a számtani rudakhoz

Önellenőrzés: a szakaszok átszámlálásával

Orsós doboz: 0-hoz tartozó mennyiség megismeréséhez, gyakorláshoz

Eszköz: két fadoboz 5-5 részre osztva, a belső falra számjegyek írva. Az első dobozban 0-tól 4-ig, a másodikban 5-től 9-ig. Egy külön dobozban 45 pálcika, esetleg 8 gumigyűrű, és egy kendő van.

Feladat: pálcikák rendezgetése számképnek megfelelően.

Előkészítjük az üres dobozt, és mellé elhelyezzük a pálcikákat. Felolvassuk a rekeszekre írt számokat. Rámutatunk az egyes számra és megneveztetjük a gyerekkel. Kezünkbe veszünk ennyi pálcikát, miközben hangosan számolunk, majd látványosan, hangos koppanás kíséretében belehelyezzük a megfelelő rekeszbe. Ugyanígy járunk el a többi rekesszel is, ügyelve arra, hogy mindig egyenként helyezzük be a pálcikákat a rekeszekbe. Egy idő után biztatjuk a gyereket, hogy folytassa ő a rakosgatást. Amikor elfogynak a pálcikák, rámutatunk a 0-val ellátott rekeszre és megkérdezzük: „Hány pálcika van ebben a rekeszben?“, a gyerek azt feleli, hogy „Egy sincs.” Így ismeri meg a 0 jelentését.

További feladat

- Hibajavítás

Szándékosan hibásan helyezzük el a pálcikákat néhány rekeszben. Megkérjük a gyereket a hiba megkeresésére, akinek számlálással ellenőriznie kell, hogy mindegyik rekeszben a megfelelő számú pálcika van-e.

- Csukott szemmel

A gyerekek becsukott vagy bekötött szemmel kapják a markukba a pálcikákat. Csak a kezeiket használva számolják meg. A csak tapintással történő számlálás erősíti a számfogalom rögzülését.

Számjegyek és korongok: gyakorláshoz, páros-páratlan fogalmak kialakításához

Eszköz: egy doboz kivágott számjegyekkel 1-től 10-ig és 55 korong, melyeknek két oldala különböző színű

Feladat: számok sorba rendezése, minden szám alá párosával a megfelelő számú korong helyezése. Az egyedül maradt korongot meg kell fordítani és középre kell tenni.

Önellenőrzés: számkártya hátoldalán a megfelelő korongképpel

- Oszthatóság fogalma, páros-páratlan megerősítése

Megkérjük a gyereket, hogy osztozzunk ketten igazságosan a korongokon.

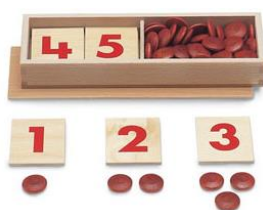
Páros számnál: "Egy neked, egy nekem...", ameddig el nem fogy az összes korong. Mennyi jutott neked? És nekem? Ugyanannyi. Sikerült igazságosan elosztani. Ez páros szám. Osztható kettővel.

Páratlan számnál: nem tudjuk így elosztani. "Páratlan szám: Nem osztható kettővel."

Munka közben külön csoportba tesszük a páros ill. páratlan számokat. Itt is kicserélhetjük (vagy, ha különböző oldalú, megfordíthatjuk) a páratlan számokat)

Felolvastatjuk mindkét csoport tagjait. "Ezek a páros számok." "Ezek a páratlan számok."

Visszahelyezzük sorba a számokat és a korongokat, és így is felolvastatjuk a páros ill. páratlan csoport tagjait.

Pénzes zsákok: gyakorláshoz

Eszköz: kartonból kivágott zsákok papírra felragasztva egy-egy számjeggyel megjelölve 1-től 10-ig, tálka 1 forintosokkal

Feladat: számjegyeknek megfelelő mennyiségű 5 forintos behelyezése a zsákba

Önellenőrzés: hátoldalon pöttyökkel

Kezek: gyakorláshoz

Eszköz: kartonból kivágott kezek, melyek 1-től 10-ig mutatják a számokat, számképek 1-től 10-ig kartonlapokon, dobozban egyforma apró tárgyak, ellenőrző tábla

Feladat: számokat mutató kezek sorba rendezése egymás alá, annak megfelelő számú tárgy kirakása a kezek mellé, megfelelő számkép kiválasztása, mellérendelése (esetleg még a piros rudakat is melléhelyezni)

Önellenőrzés: ellenőrző táblán

Játékok az összeadáshoz

Kígyójáték az összeadáshoz

Eszköz: fadobozokban gyöngyök (piros tetőjűben 5-5 színes füzér 1-től 9-ig, arany tetőjűben 20 db arany tízes füzér, fehér tetőjűben váltógyöngyök, melyek 1-től 5-ig fekete színűek, 5 felett 5 feketéből és annyi fehér gyöngyből állnak, amennyi 5 felett kell az adott számhoz)

Feladatok:

Színes gyöngyökből kígyó kirakása először úgy, hogy két-két füzér tízet eredményezzen. Lovassal tízig elszámolás, ott csere az aranygyöngyfüzérre, az átváltott gyöngyöket ellenőrzés céljából a kosárba tesszük. Pl.: $7+3=10$. Később több ilyen tagpárt adhatunk össze, az eredményt az aranyfüzérek számlálásával kapjuk meg. Pl.: $7+3+6+4+2+7=30$

Ezután készíthetünk tízes átlépéssel kígyót.

Önkontroll: a végén ugyanannyi arany és fekete-fehér gyöngynek kell lenni, mint színesnek.

4. Az írást és olvasást előkészítő, fejlesztő eszközök

Montessori három és fél, négyéves kor körüli időszakra tette az írott nyelv kifejlődésének szenzitív periódusát. Úgy vélte, hogy később nincs meg a természetes érdeklődés a beszélt és írott nyelv elemzése iránt. Nem írni akar tanítani, hanem a kezet alkalmassá tenni az írásra. Szerinte az írás megtanulásának legfontosabb eleme a kéz kimunkálása az írásra.

Az írás előkészítésében fontos szerepük van az érzékelést fejlesztő eszközöknek, és a mindennapi élet gyakorlatait segítő eszközöknek.

Az érzékelést fejlesztő eszközök fejlesztik a finommozgást, edzik az íróujjakat, a balról jobbra simítással előkészítene az írásirányra. A mindennapi élet gyakorlatai fejlesztik a figyelmet, a szem-kéz koordinációt, lazítják a csuklót, edzik az íróujjakat.

A Montessori csoportban az olvasás gyakorlását már a betűk ismeretével együtt vezetjük be. Gyakori, hogy a gyerekek spontán módon, maguktól elkezdik összeolvasni a betűket.

A játékok célja a szóképek, tárgyak illetve tárgyképek párosítása, szavak betűkre bontása, hangok keresése a szavakban.

Az írás megismerését segítő eszközök:

Kiegészítő formák

Eszköz: tíz geometriai forma (kör, háromszög, téglalap, négyzet, tojás, ovális, négylevelű lóhere, ötszög, trapéz, hajlított oldalú háromszög) fogantyúval, egy négyzet alakú keretben

Feladat: a forma körülrajzolása, kiszínezése, csíkozás függőleges vagy vízszintes vonalakkal

- Körbe rajzolás

Egyik ceruzával körbe rajzoljuk a külső részt kívülről majd belülről, figyelve a kezdőpontra és a haladási irányra (mintha valamilyen betű lenne).

Elvesszük a külső részt, odahelyezzük a belsőt és a másik ceruzával körbe rajzoljuk, így kontrolláljuk a munkánkat.

- Vonalkázás

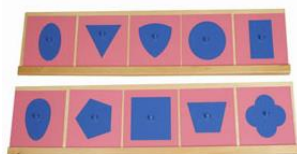
Két részből álló rajzunk egyik részét fentről lefelé, másik részét balról jobbra haladva behálózunk. Figyelünk a vonaltól vonalig haladásra és az egyenletességre.

- Vasarely rajzok

A már használt formákat szabadon, egymás mellé, egymásra, elforgatva, elhelyezve stb. körbe rajzolgatjuk és egy „műalkotást” hozunk létre. Ezt ki is színezzük vagy bevonalkázhatjuk.

- Rajzok a sablonok kiegészítésével

Például házikó rajzolása a négyzet és a háromszög megfelelő körbe rajzolásával, majd sablon nélkül befejezzük (ablak, kémény, ajtó stb).

Letapogatható ABC (Dörzspapír betűk)

Eszköz: egy-egy falapon az ABC betűi dörzspapírból felragasztva, mind a négy formában

Feladat: a betűk végig simítás a domináns kéz három íróujjával, hangoztatás.

Fonalból felragasztott írott betűk

Eszköz: egy-egy falapon az ABC betűi fonalból felragasztva, írott formában

Feladat: a betűk végig simítás a domináns kéz három íróujjával, hangoztatás, grízes tálcán vázolás

Mozgatható ABC

Eszköz: egy dobozban gyufásdobozok, bennük kis kartonokra (betűnként minimum 3-4) az ABC nagy nyomtatott betűi felragasztva

Feladat: szavak, nevek kirakása a betűkből

Körbe rajzolható betűk

Eszköz: kartonból kivágott nagyméretű, nagy nyomtatott betűk (a magánhangzó kék, a mássalhangzó piros), később a többi betűformában is

Feladat: a betűsablonok körbe rajzolása, kiszínezése, szavak kirakása

Grízzel töltött tálca

Eszköz: nagyméretű tálca grízzel megtöltve

Feladat: pálcikával vagy az ujjakkal betűk vázolása

Az olvasás előkészítését segítő eszközök:

Olvasási játék tárgyakkal

Eszköz: egy doboz apró tárgyakkal, illetve azok képével és a hozzájuk tartozó szóképek

Feladat: a szavak tárgyakkal rendezése, betűzése

Kezdőbetűk dobozai vagy zsákjai

Eszköz: dobozok vagy zsákok apró tárgyakkal, képekkel, melyek nevei a jelzett betűvel kezdődnek

Feladat: a tárgyak, képek hozzárendelése a kezdőbetűhöz

Olvasókártyák

Eszköz: kártyák a gyerekek neveivel, környezet tárgyaival

Feladat: kezdőbetűk felismerése

Gyűjtőfogalom kártyák

Eszköz: különböző területekről tárgyképek és szóképek, ezek ellenőrző kártyái, amin a szó és kép is rajta van, gyűjtőfogalom és ellenőrző kártya

Feladat: tárgykép-szókép párosítása, csoportba sorolása

5. Kozmikus nevelés

Nem egy tantárgy, hanem az ismeretek átadásának egy módját jelenti, mely az egésztől halad a részletek felé.

Célja:

A gyerekek számára lehető legkorábban lehetőséget adni az ismeretek megszerzésére, figyelembe véve a gyermek természetes fejlődését, környezetét, érzékenységet, szabad munkaválasztásra való igényét. Olyan felnőtt kialakulásának elősegítése, aki független, képes önálló döntések meghozatalára. Hozzásegíteni az embert, hogy megtalálja helyét a kozmoszban.

Általános módszertani lépések:

- Osztályozó kártyák:

Funkciója:

- vagy egy adott fogalomcsoport alfogalmi (gerincesek- halak, kételtűek, hüllők, madarak, emlősök)
- vagy egy adott fogalomcsoport részei (halak- pikkely, szem, uszonyok, kopolyú)

Típusai:

- képkártya névvel
- képkártya név nélkül
- névkártya kép nélkül
- definíciós kártya (a részek elhelyezkedése, feladata)
- hiányos definíciós kártya
- kislexikon

- *Konkrét élménytől az absztrakt fogalomalkotásig*
- *Probléma megközelítési kör (komplexitás)*

Kozmikus nevelés felépítése

- *Zoológia*
- *Botanika*
- *Geográfia*

Kozmikus nevelés tananyaga függ a gyermek érdeklődésétől. A kozmikus nevelés fogalmába tartozó ismereteket kialakító eszközök elsősorban a kártyasorozatok különböző típusai, melyek használata egy rövid tanítói előadást (kulcsgyakorlatot) követ.

Így ismerkednek.

Kártyasorozatok készíthetők például a következőkhöz:

- Földrészek
- Egy-egy földrész országai
- Magyarország megyéihez
- Magyarország természetes vizeihez
- Víz alkotta képződményekhez (tó, sziget, félsziget, szoros, öböl stb.)
- Gerincesek 5 osztályához: hüllőkhöz, kétéltűekhez, halakhoz, madarakhoz, emlősökhöz.
- Drágakövekhez, ásványokhoz
- Bolygókhoz
- Virágokhoz
- Fákhoz
- Gyümölcsökhöz
- Zöldségekhez

Összegzés:

A Montessori soha nem volt és várhatóan nem is lesz „sztereotip-pedagógia”. Filozófiája igen sajátos, színes, hasznos irányzatot képvisel.

Jelentősége abban rejlik hazánk iskolarendszerét tekintve, hogy véglegesen megtöri a több évtizeden keresztül uralkodó egységesítő oktatási rendszert. A demokrácia kiteljesedésével egyre nagyobb szerepet töltenek be a gyermekközpontú pedagógiák.

A Montessori pedagógia sajátos értékeket, módszer- és eszközrendszert kínál az óvodát és iskolát használó szülők, gyermekek számára.

A Montessori óvodai nevelést feltétlenül harmonizálni kell az általános iskolai oktatási rendszerrel. Fontos a tanítónőkkel kiépített kapcsolat, a közös gondolkodás, hiszen az egész világot behálózó Montessori pedagógia jó példát jelent a magyar oktatási-nevelési rendszer számára is.

FITMONKEYS (MAKI) CSOPORTOK MOZGÁSBA INTEGRÁLT CSOPORTPROFIL

MELLÉKLET A PEDAGÓGIAI PROGRAMHOZ – MOZGÁSBA INTEGRÁLT CSOPORTPROFIL

1. BEVEZETÉS

A mozgás kiemelt szerepe az óvodáskorú gyermekek testi-lelki-szociális fejlődésében ma már vitathatatlan. Az Egri BÓI OVI-VÁR és Gyermeklánc Tagóvodák Mozsásba Integrált Csoportprofilja ennek az alapelvnek a szellemében jött létre, olyan komplex nevelési környezetet biztosítva, ahol a mozgás nem csupán fejlesztő tevékenység, hanem integrált tanulási és személyiségfejlesztő eszköz is.

A Mozsásba Integrált Csoport célja, hogy a gyermekek testi-lelki és szociális fejlődését komplex módon támogassa, figyelembe véve életkori és egyéni sajátosságait. A csoportban a nevelési célokat szolgáló, kiemelt mozgásfejlesztési irányú program valósul meg, amelynek keretében délelőtti időszakban szervezett, integrált tevékenységek támogatják a gyermekek fejlődését.

A csoportban megvalósuló sajátos nevelési program lehetőséget biztosít olyan külső szakemberek bevonására, akik az óvoda nevelési céljaival összhangban – együttműködési megállapodás alapján – biztosítják a következő fejlesztő és élménypedagógiai elemeket:

- úszáshoz szoktatás / vízbiztonság fejlesztése,
- lovas élményfoglalkozások,
- komplex mozgásfejlesztés,
- játékos logopédiai prevenció,
- játékos angol nyelvi alapozás.

A fenti tevékenységek megvalósítását a szülői közösség anyagi hozzájárulása is segíti. Ennek mértékéről és céljáról a szülők minden tanév elején részletes tájékoztatást kapnak, és önkéntes nyilatkozat alapján vállalják a hozzájárulást a szolgáltatások fenntarthatóságának érdekében.

2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR ÉS INDOKOLTSÁG

2.1. A különfoglalkozások az óvodai nevelési célokat és feladatokat szolgálják, és nem minősülnek az EMMI rendelet 13. § (1)–(3) bekezdésében szabályozott külön szolgáltatásnak. Ezek a tevékenységek a nevelési program részét képezik, a gyermekek komplex személyiségfejlődését támogatják, és az óvodapedagógusok nevelési terveibe illeszkednek.

A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet értelmében az egész napos óvodai nevelés keretében lehetőség van a gyermekek képességeinek differenciált fejlesztésére, amely során a külső szolgáltatók tevékenysége – intézményi együttműködési megállapodás alapján – a nevelési év helyi rendjébe illesztve, az óvodapedagógusok jelenlétében és szakmai koordinációja mellett valósul meg.

2.2. A köznevelési törvény alapján (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről) Az óvodai nevelés ingyenes, de a törvény (Nkt. 24. § (3)) lehetőséget ad arra, hogy az óvodák a szülők önkéntes hozzájárulásával külön szolgáltatásokat szervezzenek. Ezek nem lehetnek kötelezőek, és nem helyettesíthetik az alapszolgáltatást.

2.3. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (ONOAP) (137/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet 1. melléklet)

Az ONOAP szerint az óvodai nevelés része a gyermeki mozgásfejlődés támogatása, a külső világ tevékeny megismerése, az anyanyelvi nevelés, a szociális kompetenciák és az érzelmi intelligencia fejlesztése. A Mozgásba Integrált Csoportprofil tevékenységei mindezeket átfogó módon szolgálják.

2.4. A különfoglalkozások helyzete nevelési időben

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 13. § (7) alapján nevelési időben csak olyan különfoglalkozás tartható, amely nem sérti az óvodai nevelés napi rendjét, és amelye(ke)t a gyermek szülője által választott, fejlesztésre irányuló célt szolgál. Az ilyen foglalkozások beilleszthetők, ha azok szerződéses jogviszonyon, önkéntes szülői hozzájáruláson és nem kötelező részvételen alapulnak.

3. A MOZGÁSBA INTEGRÁLT CSOPORTPROFIL TARTALMA

3.1. Alapelvek

- *A gyermek fejlődésének holisztikus megközelítése.*

A gyermek fejlődését nem különálló területekként, hanem egymással szoros összefüggésben lévő egészként kezeljük. A testi, érzelmi, szociális, értelmi és kommunikációs képességek fejlesztése integrált módon, egymásra hatva történik. A mozgás – mint természetes tanulási forma – katalizátorként szolgál más képességterületek fejlődéséhez is. A gyermek egyéni fejlődési útját tiszteletben tartjuk, és a nevelést támogató környezettel, tevékenységekkel segítjük a személyiség kibontakoztatását.

- *A szabad mozgás és irányított mozgásformák harmonikus jelenléte.*

A program alapja a szabad játék során megvalósuló természetes mozgás és a tudatosan tervezett, irányított mozgásos tevékenységek egyensúlya. A gyermekek mozgásigényét minden nap kielégítjük a szabad levegőn, valamint az óvodai tornateremben vagy külső mozgásos foglalkozásokon. A mozgásformák változatossága – egyensúly-, koordinációs-, nagymozgásos és finommotoros tevékenységek – hozzájárul a testi képességek differenciált fejlődéséhez. Az irányított mozgások során az óvodapedagógus célzott fejlesztési szándékkal, de játékos formában segíti az idegrendszer érését és a tanulási képességek alakulását.

- *Mozgás általi tanulás (mozgásos tanulás, tapasztalati tanulás).*

A mozgás nemcsak egészségmegőrző és fejlesztő eszköz, hanem komplex tanulási forma is. A csoportprogramban alkalmazott mozgásos tanulás az élményszerű, tapasztalati úton történő ismeretszerzésen alapul. A gyermek saját testén keresztül tapasztalja meg a világot, észlel, cselekszik, majd reflektál. A mozgáson keresztül fejlődik a téri tájékozódás, testséma, figyelem, emlékezet, valamint a gondolkodási műveletek alapjai is. A test és az idegrendszer aktív kapcsolatán keresztül valósul meg az integrált tanulás.

- *Egyéni képességekhez igazított differenciált fejlesztés.*

A gyermekek fejlődési üteme és képességstruktúrája eltérő. Ezért a nevelés során kiemelt figyelmet kap az egyéni differenciálás és a fejlettségi szinthez igazodó fejlesztés. A mozgásos foglalkozásokon belül lehetőség nyílik arra, hogy minden gyermek a saját szintjén vehessen részt a tevékenységekben – sikerélményhez jutva, önbizalmát erősítve. Az egyéni haladási

útvonalakat az óvodapedagógusok rendszeresen követik és dokumentálják, szükség esetén külső szakemberek bevonásával személyre szabott támogatást nyújtanak.

3.2. Megvalósuló programok:

- *Úszás (vízhez szoktatás, alapszintű úszás, játékos formában)*

Az úszás játékos formában történő bevezetése elsősorban a vízhez való pozitív viszony kialakítását, a vízben való biztonságérzet megerősítését szolgálja. A tevékenység fejleszti a gyermekek nagy- és finommozgását, légzésszabályozását, koordinációját, valamint idegrendszeri érzüket is támogatja. Az úszás önbizalmat ad, segít a félelmek leküzdésében, miközben kiváló hatással van az izomzatra és a tartásra is.

- *Lovaglás (állat-asszisztált fejlesztés, testtudat, koordináció)*

A lovaglás során a gyermekek egy élőlényhez, a lóhoz való kapcsolódás révén fejlődnek testileg és lelkileg egyaránt. A ló mozgása elősegíti a medence stabilizációját, a gerinc mobilizálását, javítja a testtartást, az egyensúlyt és a koordinációt. A lovas tevékenység hatékonyan fejleszti a testtudatot, a térérzékelést, ugyanakkor erősíti az érzelmi kötődést, empátiát és felelősségérzetet.

- *Prevenációs logopédia (megelőző célú nyelvi fejlesztés, helyes artikuláció)*

A logopédiai tevékenységek célja nem a terápiás korrekció, hanem a megelőzés, azaz a beszédhibák kialakulásának megelőzése, illetve a nyelvi fejlődés támogatása. A foglalkozások során a gyermekek játékos formában gyakorolják a helyes hangképzést, szókincsbővítést, ritmusérzékelést, beszédlégzést. A logopédiai prevenció hozzájárul az iskolaérettséghez szükséges kommunikációs készségek megalapozásához.

- *Angol nyelvi játékos fejlesztés*

Az angol nyelvvel való korai, játékos találkozás célja nem a nyelvtanítás, hanem az idegen nyelvi nyitottság megalapozása. A foglalkozások során dalokon, mondókákon, játékos utasításokon keresztül ismerkednek a gyermekek az angol nyelv hangzásvilágával, alapszókincsével. A tevékenység fejleszti a hallási figyelmet, memóriát, kifejezőkészséget, és hozzájárul a más kultúrák iránti nyitottság kialakításához.

- *Komplex fejlesztő torna (mozgásos alapkompenciák, tartásjavítás)*

A komplex mozgásfejlesztés célja az idegrendszeri érés támogatása, az egyensúly, koordináció, térbeli tájékozódás és a mozgássorok szervezésének fejlesztése. A játékos gyakorlatok során fejlődik a figyelem, az önszabályozás, a testtudat és a ritmusérzék is. A helyes testtartás kialakítása, a tartáshibák prevenciója és javítása is szerves része a foglalkozásoknak.

3.3. Időkeret és szervezés

A programok a délelőtti időszakban valósulnak meg, heti rendszerességgel, a csoport napirendjéhez illesztve. A tevékenységek nem helyettesítik a kötelező óvodai tevékenységeket, hanem azok mellett, önkéntes szülői hozzájárulás keretében valósulnak meg.

4. A KÜLÖNSZOLGÁLTATÁSOK KÖRÉNEK VÁLASZTHATÓSÁGA

A Mozgásba Integrált Csoportprofil keretében szervezett, emelt szintű nevelési-fejlesztési tevékenységek – úgymint úszás, lovaglás, prevenciós logopédia, angol nyelvi nevelés, valamint komplex mozgásfejlesztő torna – kiegészítő, nem kötelező jellegű szolgáltatások, amelyek a szülői közösséggel egyeztetett módon, magasabb szintű csoportpénz hozzájárulással valósulnak meg.

A tartalmát és szolgáltatóit az intézmény minden nevelési év elején a szülői közösséggel együttműködésben határozza meg, igazodva az aktuális nevelési célokhoz, a gyermekek fejlődési szükségleteihez, valamint a családok elvárásaihoz.

A fent felsorolt tevékenységek jellege, tartalma vagy szolgáltatói köre indokolt esetben módosítható. A módosítás lehetősége különösen az alábbi körülmények fennállása esetén indokolt:

- ha a szolgáltatás szakmai minősége nem felel meg az elvárásoknak;
- ha a szülői visszajelzések vagy intézményi megfigyelések alapján a szolgáltatás nem támogatja kellőképpen a gyermekek fejlődését;
- ha a szolgáltatás gazdasági vagy szervezési okok miatt nem fenntartható;
- ha új, innovatív vagy hatékonyabb módszertant képviselő szolgáltató elérhetővé válik.

A szolgáltatók cseréje, valamint új szolgáltatások bevezetése minden esetben az óvodavezető, a csoportos pedagógusok, valamint a szülői közösség (szülői szervezet vagy szülői fórum)

bevonásával történik. A módosításról szóló döntés alapját a gyermekek mindenk felett álló érdekének figyelembevételével hozzuk meg, a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (13) és 45. § (4) bekezdéseinek, valamint az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának elveivel összhangban.

A változások bevezetéséről a szülők minden esetben írásos tájékoztatást kapnak, szükség szerint új hozzájáruló nyilatkozat megkérése mellett.

5. KAPCSOLÓDÁS AZ ONOAP CÉLTERÜLETEIHEZ

A Mozgásba Integrált Csoportprofil célrendszere és gyakorlata szoros összhangban áll az ONOAP által megfogalmazott fejlesztési területekkel, kiemelten támogatva a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését.

• *Testi nevelés – mozgás: Mozgáskultúra fejlesztése komplex módon*

A mozgáskultúra komplex fejlesztése a csoport egyik központi célja. A napi rendszerességgel végzett szabad és irányított mozgásformák (úszás, lovaglás, fejlesztő torna, mindennapos testnevelés) révén fejlődik a gyermekek mozgáskoordinációja, testtudata, egyensúlya és izomzata. A különböző mozgásos tevékenységek lehetőséget biztosítanak a mozgás iránti pozitív attitűd kialakítására, a motorikus képességek erősítésére és a tartáshibák megelőzésére is.

• *Anyanyelvi nevelés: logopédiai prevenció során célzott fejlesztés*

A prevenciós logopédiai fejlesztés célzottan támogatja a beszédképesség, szókincs, hangképzés, artikuláció és beszédértés fejlődését. A játékos hangdifferenciálás, légzőgyakorlatok, nyelvi játékok és kommunikációs helyzetgyakorlatok nemcsak az anyanyelvi nevelés színvonalát emelik, hanem megalapozzák az iskolai beváláshoz szükséges kommunikációs kompetenciákat is.

• *Kognitív képességek: tanulási képességek mozgáson keresztüli fejlesztése*

A mozgás általi tanulás, azaz a tanulási képességek mozgáson keresztüli fejlesztése a csoport egyik legfontosabb pedagógiai alapelve. A mozgásos tevékenységek során fejlődik a figyelemkoncentráció, az emlékezet, a gondolkodás, a problémamegoldás és a feladattartás. A

test és az agy együttműködése elősegíti az idegrendszeri érési folyamatokat, támogatva ezzel az iskolaérettséget.

• ***Szociális-érzelmi nevelés: együttműködés, szabálytudat, társas kapcsolatok***

A közösen végzett mozgásos és játékos tevékenységek kiváló lehetőséget biztosítanak az együttműködés, a szabálytudat, a társas kapcsolatok és az érzelmi önszabályozás fejlesztésére. A gyerekek megtapasztalják az összetartozás, a segítség, a felelősségvállalás érzését, ami hozzájárul a kiegyensúlyozott, érzelmileg stabil személyiség alakulásához. A csoportklíma és a pedagógusok elfogadó, támogató attitűdje biztonságot nyújtó érzelmi háttérrel biztosít.

6. A PROGRAM MŰKÖDÉSI FELTÉTELEI

6.1. Személyi feltételek

- Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztens, akik részt vesznek a tevékenységek koordinálásában
- Külső szolgáltatók (pl. úszásoktató, lovas terapeuta, logopédus), akik szakképzettséggel rendelkeznek
- Intézményvezető által jóváhagyott együttműködési megállapodás alapján

6.2. Tárgyi feltételek

- Helyszínek biztosítása (uszoda, lovastanya, tornaterem stb.)
- Szállítási szervezése, ha indokolt (megfelelő engedélyek birtokában)
- Szülői nyilatkozatok, beleegyezések

6.3. Dokumentáció

- Szülői tájékoztatók és írásos hozzájárulások
- Szolgáltatási szerződések, megállapodások
- Egyéni fejlődési nyomonkövetés (Kréta+Longi Kid felmérés-szakember által végezve)

7. ÖSSZEFOGLALÁS – A PROFIL INDOKOLTSÁGA

A Mozgásba Integrált Csoportprofil létrehozása és működtetése a mai gyermeknevelési és társadalmi környezet kihívásaira adott szakmailag megalapozott válasz. Napjaink óvodáskorú

gyermekük egyre gyakrabban szembesülnek a mozgásszegény életmóddal, szenzoros túlterheltséggel, figyelem- és beszédfejlődési nehézségekkel, valamint szociális-érzelmi szabályozási problémákkal. A hagyományos óvodai nevelés eszköztárát ma már sok esetben ki kell egészíteni olyan célzott, komplex hatásrendszert biztosító programokkal, amelyek ezekre a nehézségekre preventív módon reagálnak – éppen ilyen a Mozgásba Integrált Csoportprofil.

A profil szakmai alapját az a meggyőződés képezi, hogy a kisgyermek fejlődése elsősorban a mozgáson és a tapasztalati tanuláson keresztül valósul meg, szoros kapcsolatban állva az idegrendszeri érés folyamatával. Az irányított és szabad mozgásformák egyensúlyban való jelenléte elősegíti a gyermekek testtudatának fejlődését, támogatja az önszabályozás kialakulását, és közvetlen hatást gyakorol a figyelem, az emlékezet, a beszéd és a tanulási képességek fejlődésére. A program a gyermek személyiségét holisztikusan szemléli, minden fejlesztés a testi-lelki-szociális jólét egyensúlyára törekszik.

A különfoglalkozások – mint az úszás, lovaglás, logopédia, fejlesztő torna és játékos angol – nem csupán „plusz szolgáltatások”, hanem szerves részét képezik az óvodai nevelésnek. Mindezek integráltan, a napirendbe beépülve, nem elkülönülten valósulnak meg, így nem sérül a gyermekek játéka és szabadideje sem. A program nem a túlterhelést, hanem az élményalapú, örömteli, mozgásos tanulást és fejlődést tűzi ki célul.

A program emellett kiemelt hangsúlyt fektet az érzelmi biztonságra, a közösségi nevelésre, az értékek átadására és a családokkal való szoros együttműködésre. A szülők aktív szerepet vállalnak gyermekük fejlődésének támogatásában, önkéntesen hozzájárulnak a magasabb színvonalú ellátás költségeihez, így erősödik az óvoda és a család közötti bizalom és partnerség.

A Mozgásba Integrált Csoportprofil tehát nem csupán egy alternatív megközelítést kínál, hanem egy korszerű, a gyermeki fejlődés természetes útjait tiszteletben tartó, ugyanakkor célzott és tudatos nevelési rendszer, amely hozzájárul a gyermekek iskolaérettségének megalapozásához, kiegyensúlyozott személyiségük kibontakoztatásához, és hosszú távon a testi-lelki egészség fenntartásához.

Ez a profil nemcsak pedagógiai tartalmában, hanem szervezeti rugalmasságában is előremutató, hiszen lehetőséget ad arra, hogy az óvoda folyamatosan igazodjon a gyermekek és a családok változó igényeihez. A szolgáltatások, fejlesztések tartalma – a gyermekek

érdekeit szem előtt tartva – módosítható, gazdagítható, mindez az óvodai nevelés rendszerének törvényes és átlátható keretei között.

A Mozgásba Integrált Csoportprofil így nemcsak jogszerű és nevelésszakmailag indokolt, hanem valódi válasz a 21. századi óvodai nevelés kihívásaira.

Ez a modell megfelel a 2011. évi CXCV. törvény, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet és az ONOAP elvárásainak is. A gyermekközpontúság, a differenciált fejlesztés és a szülőkkel való partnerség a program alappillérei.

A ROGERS-PEDAGÓGIA ALKALMAZÁSA

OVI-VÁR Tagóvoda gyermekcsoportjában

„Valakivé válni – a személyiség születése”

A Benedek Elek Óvoda Pedagógiai Programjához szorosan illeszthető a Rogers-pedagógiai elmélete és gyakorlata. Mindkettő a gyermek harmonikus, szabad, kiegyensúlyozott fejlesztését hangsúlyozza.

Célunk az, hogy a gyermekek ismerjék fel saját lehetőségeiket és találjanak rá saját útjukra. A nevelő-oktató munka során a rogersi pedagógiát összehangoljuk a Benedek Elek Óvoda Pedagógiai programjával (teljes Köznevelési Törvény kompatibilitás), saját kiemelt céljainkkal, azaz a szociális és belső pszichés fejlesztéssel, valamint a kulturális nyitottságra neveléssel és az ökológiai szemlélet és tudásanyag átadásával.

A rogersi rendszer alapvetően csak az önértékelést tartja mérvadónak, minden más, pl. a gyermek véleménye, csak visszajelzés (azaz a meghallgatás és az esetleges beépítés) funkciójával bír. A kiindulási pont az, hogy a kreativitás megjelenéséhez és kibontásához szükség van a kockázatvállalás bátorságára, aminek feltétele az egyéni szabadság megélése.

A gyermek életkorából, egyéni pszichés sajátosságaiból adódó szükségleteket nem sürgeti, hanem megvárja, amíg azok beérnek. A szabályok és a szabadság optimális, életkorhoz igazított kombinációja segíti az óvodai élet nyugalmit, és a játékban, a világ felfedezésében való kiteljesedést. A Rogers-óvodapedagógusok igyekeznek minél kevesebb korlátot állítani a kicsik elé, miközben a gyerekek - a pedagógus mintáját követve - azt is megtanulják, hogyan lehet a kapott szabadsággal úgy élni, hogy közben ne zavarjanak másokat. Ez a biztonságot adó légkör segíti őket abban, hogy az életkor előrehaladtával fokozatosan az önfegyelem léphessen a külső fegyelmezés helyére.

A Rogersi pedagógiában ítéletmentes környezetre van szükség. Az eredeti elképzelés szerint a gyermek maga szabja meg, érdeklődésének megfelelően fejlesztésének mozgásterét. Ő maga is részt vesz saját teljesítményének értékelésében. Az életkori sajátosságoknak megfelelően, a három-hat éves gyermek elsődlegesen a játékban szerezhet tudást, tapasztalatot.

A játékban a helytállás fontosabb a győzelemnél, gazdagodik a jellem. A játék kockázatvállalásra és önfegyelemre nevel.

Az adott témához – a kézműves alkotásoktól a drámás játékokon át az énekes mozgásig – számtalan további tevékenység kapcsolódik, de ehhez kötődhetnek a versek, mesék, körjátékok, anyanyelvi játékok, sőt még a tornagyakorlatok is. Így mélyül el a tudás játék közben, a gyerekek érdeklődésére, belső motivációira alapozva, mindenfajta erőltetés nélkül. Az óvodapedagógusok a gyerekek fejlettségi szintjéhez igazodva változtatják a programot, vagy javasolnak új témát, ha úgy látják, hogy elérkezett ennek az ideje.

A rogersi óvodapedagógia sajátja, és az óvodai élet minden területén jelenlévő jellemzője az egyezkedés. Ha azonban felelősek akarunk lenni, az értékelés nem lehet alku tárgya. Az óvodában a cél, a helyes, felelősségteljes önértékelés kialakítása, és hogy az önértékelés hatása a gyermek viselkedésében, fejlődésében is megjelenhessen.

Az óvodapedagógusok tudatosítják óvodásainkban mind önmaguk, mind társaik értékeit, így a gyerekek fokozatosan eljutnak a felismerésig, miszerint mindenkinek vannak jó és kevésbé jó tulajdonságai. Így végül könnyebben elfogadják önmagukat és környezetüket is.

Az értékelés során fontos hogy azt az óvodapedagógus, és a gyermek közösen végezze. A gyermek legyen aktív részese az értékelési folyamatnak. Ez az értékelés legyen rendszeres és folyamatos, terjedjen ki a szociális fejlődésre és a játékosan megszerzett tudásra egyaránt. A viszonyítás alapja a gyermek saját, korábbi szintje legyen. Az egyéni érés ütemének figyelembevételével.

A Rogers-módszer fő célkitűzése az óvodai légkör alakítása, a harmonikus, kiegyensúlyozott, biztonságot adó környezet megteremtése. Szorongásmentes, bizalomteli és biztonságot nyújtó óvodai légkör a cél, amelyben a játékos ismeretszerzés és az együttlét nem kényszer, hanem örömforrás.

Az óvodai nevelésben döntő az óvodapedagógus személyisége. A közvetlen, mesterkéeltségtől mentes kapcsolatok kialakulása tarthatja életben a rogersi pedagógia megvalósulását.

Ez kizárólag hiteles óvodapedagógusokkal lehetséges. Csak akkor várhatjuk el a gyermekektől, hogy kifejezzék érzéseiket, gondolataikat, hogy alkotó módon vegyenek részt a folyamatban, ha az óvodapedagógus is így viselkedik. **Rogers nem szól bele, hogy mit tanítsanak, szerinte minden és mindenki lehet a tanulás forrása!**

A Rogers-módszer a személyközi kapcsolatokra helyezi a hangsúlyt: hogyan viszonyulunk egymáshoz mi, felnőttek, és hogyan viszonyulunk a gyerekhez? Rogers pszichológus volt, azt vizsgálta, hogy melyek azok a kommunikációs formák, amelyek segítik a személyközi kapcsolatokat.

A Rogers-módszer, lényege az egymás feltétlen elfogadásán alapuló személyiségközpontú fejlődés.

Az óvodai csoport kialakításánál fontos, hogy milyen környezetben tevékenykednek a gyerekek. Az óvodapedagógusok igyekeznek minél több óvodán kívüli programot szervezni, minél több módot találni, arra hogyan lehet az óvodán kívül ismereteket szerezni. Ennek keretében gyakran előfordul, hogy, akár fél napra kimennek az óvodából és a természetben gyűjtenek tapasztalatot. Az ilyen alkalmak azért jók, mert a gyerekek teljesen máshogy viszonyulnak a természethez, hisz saját érzékeiken keresztül tapasztalják meg a természet történéseit.

Az óvodapedagógusok sokszínű, érdekes óvodai életet valósítanak meg. Igyekeznek a módszerekre koncentrálni, hogy a gyerekek tevékenyek, aktívak lehessenek, maguk alakíthassák a játéktevékenység körülményeit, ahhoz is aktív módon jussanak hozzá, és sok mindenben választhassanak, dönthessenek. A Rogers Személyközpontú óvodai csoport és a hagyományos óvodai csoport között, nem abban van a legnagyobb különbség, hogy milyen tudást sajátítanak el a gyermekek, hanem abban, hogy hogyan.

Még azok az óvodai csoportok is, melyek kifejezetten tevékenységközpontúak egyre inkább teljesítmény-központúan működnek. Ennek okai a pedagógusok nevelődésében, képzésében és beidegződéseiben, másrészt a szülők, ugyanezen jellemzőiben, valamint gyerekeik továbbjutása és érvényesülése miatti aggodalmaikban keresendő. Ez az ismeret központú nevelés-oktatás magyarázható, a hagyományokkal, az újítástól tartó, azt elutasító gondolkodásmóddal.

Minél kisebb a gyermek, annál inkább a képesség- és készségfejlesztés idejét éli. Óriási egyéni eltérések léteznek. Vannak, akik egész életükben tevékenykednek, kevésbé gondolkodnak elvontan, mások éppen ellenkezőleg fejlődnek.

A rogersi szemléletmódból és alapelveinkből következik, hogy a szülőkkel való kapcsolatunknak élőbbnek kell lennie, mint az általában megszokott. Fontosnak tarjuk, hogy a felmerülő problémákat mindig az adott pedagógus és a szülő tárgyalja meg először. A szülők jelenléte és a programokból való aktív részvállalásuk is életünkhöz tartozik.

Rogers Teóriája 19 tételen alapszik:

1. Minden egyén (élőlény) élmények folyamatosan változó világában létezik (érzéketi mező), melynek ő a középpontja.

2. Az élőlény úgy reagál erre a mezőre, ahogy azt megtapasztalja és észleli. Ez az érzéketi mező a „valóság” az egyén számára.
3. Az élőlény szervezett egészként reagál erre az érzéketi mezőre.
4. A egész érzéketi mező egy része fokozatosan megkülönböztetetté válik, mint az én.
5. A környezettel való interakció eredményeként, és főként a másokkal való értékelhető interakció eredményeként az én szerkezete formálódik – egy szervezett, képlékeny, mégis állandó, fogalmi mintázata az „én” tulajdonságokról és kapcsolatokról alkotott észleleteinek, az ezekhez a fogalmakhoz kapcsolódó értékekkel együtt.
6. Az élőlénynek egyetlen alapvető célja és törekvése van – hogy megvalósítsa, fenntartsa és erősítse a tapasztaló élőlényt.
7. A legjobb kiindulási pont a viselkedés megértéséhez az egyén belső vonatkoztatási kerete.
8. A viselkedés alapvetően az élőlény célirányos kísérlete, hogy kielégítse szükségleteit.
9. Ezt a célirányos viselkedést az érzelm teszi lehetővé, olyan érzelm, ami a viselkedés észlelt jelentőségével áll kapcsolatban, az élőlény fenntartása és erősítése érdekében.
10. Az értékeket közvetlenül az élőlény tapasztalja meg, egyes esetekben másoktól veszi át őket, de olyan elferdített formában, mintha direkt módon tapasztalta volna meg.
11. Az egyén élményei élete során lehetnek a) szimbolizáltak, mert valamilyen kapcsolatban vannak az énnel, b) mellőzöttek, mert nincs észlelt kapcsolata az én szerkezetéhez, c) tagadott szimbolizáció vagy torzult szimbolizáció, mert az élmény összeegyeztethetetlen az én szerkezetével.
12. A legtöbb viselkedési mód, amit az élőlény magáévá tesz, azok közül kerül ki, amik összeegyeztethetőek az én fogalmával.
13. Néhány esetben a viselkedést olyan természetes élmények és szükségletek idézik elő, amik nem szimbolizáltak. Az ilyen viselkedést lehet összeegyeztethetetlen az én szerkezetével, de ilyen esetekben az egyén nem „uralja” a viselkedését.
14. Pszichológiai összhang akkor jön létre, mikor az én fogalma olyan, hogy az élőlény minden érzékelési és zsigeri élménye szimbolikus szinten asszimilálódik egy összeegyeztethető kapcsolatba az én fogalmával.
15. Pszichológiai összhangtalanság akkor jön létre, ha az élőlény megtagadja, hogy tudatában legyen jelentős érzéketi és zsigeri élményeknek, amelyek következőképpen nem szerveződnek bele az én szerkezetének egészébe. Ha ez a szituáció áll fent, alapvető vagy potenciális pszichológiai feszültség jön létre.

- 16.Minden élmény, ami összeegyeztethetetlen az én szerkezetének a szerveződésével, fenyegetésként érzékelhető, és minél több ilyen van, annál merevebben szerveződik az én szerkezete, hogy fenntartsa magát.
- 17.Bizonyos körülmények között, mint amilyen például a fenyegetés eredetileg teljes hiánya az én szerkezetére, az olyan élmények, melyek összeegyeztethetetlenek vele, átvizsgálásra kerülnek, és az én szerkezetét úgy javítja ki, hogy asszimilálja és magába foglalja ezeket az élményeket.
- 18.Ha az egyén minden érzékleti és zsigeri élményt el tud fogadni és egyetlen állandó és egységbe rendezett rendszerbe tudja foglalni, akkor szükségszerűen megértőbb lesz másokkal és jobban elfogad másokat, mint különálló egyéneket.
- 19.Ahogy az egyén egyre több szerves élményét fogadja be énjé szerkezetébe, azt tapasztalja, hogy jelenlegi értékrendje kicserélődik – olyan átvételekre alapozódik, amiket torzítottan szimbolizált – egy folytatódó, természetes értékelési folyamattá válik.

A WALDORF-ÓVODAPEDAGÓGIAI PROGRAM

Mottó:

*„Az ifjúságot nevelni azt jelenti,
a holnapot a mában,
a szellemet az anyagban,
a szellemi létet a földi életben ápolni...”*

(Rudolf Steiner)

A program szerzői:

Annette Stroteich

dr. Takácsné Ivaskó Ilona

Strazicky ágnes

Solymári Waldorf-Óvoda óvónői

Közreműködők: dr. Jakab Tibor belgyógyász

Mesterházi Zsuzsa tanszékvezető főiskolai tanár

dr. Vekerdy Tamás pszichológus

Az 1994-es „Waldorf-Óvoda Programjáról” című mű készítői

A magyar Waldorf-óvónők munkacsoportja

A Solymári Waldorf-Óvoda szülői közössége

Lektorok:

Fábián Katalin

Stöcker Károlyné

Budapest, 1997.

I. BEVEZETŐ

A Waldorf-óvoda a gyerek ismeretéből - életkoronként változó testi, lelki és szellemi szükségleteinek felismeréséből - kiindulva biztosítja a kisgyerek számára az egészséges fejlődést, az egészséges életmódot.

A Waldorf-pedagógia egészét megalapozó élettani, orvosi, pszichológiai és antropológiai ismeretek mellett a Waldorf-óvodapedagógiában a több évtizedes gyakorlati tapasztalatok mélységeiből nyert felismerések is igen nagy súllyal jelen vannak. Mindezzel az ember belső lényét és fejlődését helyezi központba.

A Waldorf-pedagógia filozófiai háttere a Rudolf Steiner által a századelőn kidolgozott emberismeret, az úgynevezett antropozófia (Antroposz-szófia /görögül/ = az emberre vonatkozó bölcsesség.). Az antropozófia hatással volt a gyógypedagógiára, az orvostudományra, a művészetekre, a mezőgazdaságra és más életterületekre is. (Sok esetben az antropozófia megismerési módszerei által nyert - az egyéb szakterületekre vonatkozó - alapvető megállapítások csak évtizedekkel a koncepciók kimunkálása és sikeres alkalmazása után nyerték el az egyértelmű tudományos bizonyítást.)

Az első Waldorf-óvodák megnyitására a Waldorf-iskola 1919-es megalapozását követően mintegy hét-nyolc évvel került sor. Ma már több ezer Waldorf-óvodai csoport működik világszerte. Szakmai és hivatalos központjuk a németországi Stuttgartban lévő, Waldorf Óvodák Nemzetközi Szövetsége, mely részt vesz a Waldorf-óvodapedagógiát érintő kutatásokban, rendezvényekben, valamint képzési és kiadói tevékenységekben is.

Helyi, regionális, országos és nemzetközi szinten rendszeresen együttműködnek a Waldorf-óvónők. Céljuk, hogy a Waldorf-óvoda ideáját a maguk számára minél létszerűbbé, elevenebbé, magukat egyre inkább képessé tegyék arra, hogy e pedagógia sajátos, de egyetemes koncepcióját egyre elmélyültebben tudják megvalósítani a mindenkori helyi adottságok és körülmények között: „itt és most.

1988-ban Solymáron jött létre az első magyar Waldorf-óvoda, amelynek munkája igen nagy érdeklődést váltott ki a szülők és az óvónők körében.

1990. szeptemberében kezdte meg munkáját Solymáron a posztgraduális Waldorf óvónőképzés - pontos nevén Waldorf Óvodapedagógiai Szeminárium.

Azóta több mint 150 hallgató vett részt ezen az 1000 órás kurzuson, és ma már 35 Waldorf-óvodai csoport működik országszerte.

A WALDORF-ÓVODAPEDAGÓGIAI PROGRAM képet kíván adni a Waldorf-óvoda nevelésének alapjairól, lehetőségeiről, feltételeiről.

A magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelvei, melyet az Óvodai Nevelési Országos Alapprogramja dolgozott ki, teljes mértékben és tervszerűen jelennek meg a Waldorf-óvodapedagógia valóságában.

II. A WALDORF-PEDAGÓGIA EMBERKÉPE

A Waldorf-pedagógiának az európai hagyományokban gyökerező antropológiai felfogása az embert - az emberi lény legbensőbb magját - transzcendens eredetű individualitásnak tekinti. Minden individualitás egyetlen és egyszeri. Nemcsak minden ember ujjlenyomata különbözik, hanem én-struktúrája is. Ebben az értelemben az individuum rejtélyes, megközelíthetetlen mások számára, de saját maga számára is sokáig ismeretlen. Öntudatra kell ébrednie a világ és a többi ember megismeréséhez, fel kell fognia az individualitás szabadságát, amely egyben felelősségvállalás is. E felfogás szerint az emberi lét célja az egyén erőinek mind teljesebb kifejtése a világ, s a többi ember javára is.

A megtestesült és magát testiekben és lelkiekben kinyilvánítani törekvő individualitásnak vannak az életkorral változó megismerhető, regisztrálható törvényszerűségei. Mind testi, mind lelki, mind szellemi értelemben leírhatóak és nyomon követhetőek ezek a változások, amelyek megglehetős határozottsággal különítik el az egyes életkori szakaszokat egymástól. Más-más szükségletek és képességek lépnek fel az egyes életkorokban, ezen túlmenően jellegzetes alkati, temperamentumbeli sajátosságok is felismerhetőek.

A nevelés s majd az önnevelés célja és feladata: segítséget nyújtani ahhoz, hogy az ember a fejlődési útján egészségesen haladva, a lehetőségek széles körével úgy kerüljön kapcsolatba, hogy képes legyen kiválasztani a személyiségének megfelelőt.

Így váljon testileg egészséges, lelkileg szabad és szellemileg kreatív emberré. Képes legyen arra, hogy saját akaratát, érzelmeit és gondolkodását önálló és felelős életvitelre fordítsa, környezetét ne visszautasítsa, hanem emberségesebbé tegye.

III. A KISGYEREK

Rudolf Steiner szerint az élet valósága nemcsak azt foglalja magában, ami szemmel látható, hanem rejtett mélységeiben egy eljövendő állapotot is hordoz. Így minden gyereket, mint a „jövő csíráját” lehet szemlélni, aki az őt nevelő egyént arra indítja, hogy új képességeket

fejlesszen ki magában: tanulja meg a jövő jeleit minden jelenségében, minden gyerekben felfedezni, megismerni, ápolni.

Ilyen értelemben a Waldorf-pedagógia, alapítója Rudolf Steiner szerint, az emberben élő szellemi individualitást a világban élő szellemiséghez akarja vezetni.

A kisgyerek, mint a világra nyitott érzékszerv

A kisgyerek érzékleteiben él. Minden, ami a környezetében történik, akarva-akaratlanul hatást fejt ki rá. A látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás benyomásai töltik ki belső világát, ezek irányítják és vezetik tapasztaló, megismerő tevékenységében. (S ezen túlmenően természetesen a „többi” érzéklet, mint például a nagy fontosságú egyensúly érzékelés, vagy a saját mozgásokat visszajelző kinesztetikus érzékelés.)

A gyerek azonban nem csak a fizikai világot érzékeli, hanem a pszichikus világot is. Ezen belül elsősorban a számára fontos másikat - az anyát, apát, testvéreket, majd az óvónőt...

A Waldorf-pedagógia felfogása szerint a gyerek nem csak kommunikatív és metakommunikatív jelzésekben fogja fel a másik ember pszichikus állapotát, realitását, hanem mintegy közvetlenül is. átél - ha nem is tudatosan - olyan gondolatokat és érzelmeket, melyeket a környezetében élő, számára fontos személyek gondolnak és éreznek.

Az első években még nagyon közel áll egymáshoz a testi és a lelki fejlődés, és így számos kölcsönhatás figyelhető meg: ha szeretettel, figyelemmel, örömmel, pozitív érzéssel és gondolatokkal vesznek körül a kisgyereket, akkor az kedvezően hat az ő érdeklődésére, az érzékelés intenzitására. Egy inger gazdag, sok érzékszervet igénybevevő környezet előhívja a gyerek belső aktivitását, erősíti a tevékenységekben, mozgásban is megnyilvánuló „testi intelligenciáját”.

Nagyon fontos, hogy a gyerekeknek elég ideje legyen arra, hogy a saját tempója szerint tudja felfedezni a világot, feldolgozni tapasztalataiból származó élményeket, és elsajátítani a sokféle minőséget, különbözőségeket mindegyik érzékszerv területén. A kisgyereket környező felnőtt világ felelőssége és egyben feladata, hogy biztosítsa az inger gazdag fizikális, pszichés környezetet és, hogy ne csapják be érzékleteiben:

- ezért javasolt a természetes anyagok használata, a fajsúly és a felületi viszonyokat tévesen reprezentáló műanyagjátékokkal szemben (az állat szőrös, a fém fémes tapintású és nehéz, stb.)
- mindezen felül: a nevelőnek megfelelő belső tartalmakkal - érzelmekkel és gondolatokkal - kell a gyerekek közé lépnie.

Az óvodáskor sajátos képességei: Utánzás - játék – fantázia

Az utánzás

Az kisgyerekkor tanulásának legfőbb formája az önkéntelen figyelem által vezérelt spontán utánzás.

Az utánzás első feltétele az érzékszervek megfelelő működése, a már születéskor elkezdődő érése és tagolódása. A kisgyerek nem tudja nem utánozni azt, amit érzékel, átél, megtapasztal. Ilyen értelemben a kisgyerek kiszolgáltatott érzékelő és kiszolgáltatott utánzó” - testi és lelki értelemben egyaránt.

Spontán utánzással tanulja meg a gyerek anyanyelvét. Ez olyan rendkívüli teljesítmény, melyhez hasonlóra a későbbiekben nem igen lesz képes. (Ha ezt a tanulási folyamatot direkt tanítással és korrigálással akarják serkenteni, az eredmény rossz is lehet: a gyerek később kezd el és esetleg rosszabbul fog beszélni.) Hasonló a helyzet a járás tanításával is: siettetés, erőltetés, iskolás értelemben vett tanítás mind ortopédiaiilag, mind az egyensúly érzékelést illetően, mind pszichikusan káros. (A gyerek bizonytalanabbul fog járni, nehezebben korrigál, így veszélyesebben esik.)

Az utánzásban a gyerek nemcsak a test mozgását és ügyességét utánozza, hanem - mivel a test és a lélek kisgyerekkorban még nagyon szoros összefüggésben áll - lelki folyamatokat is: A gyerek például az öregkor érzelmeiről is tapasztalhat valamit, ha egy öregember járását, mozgását, fejtartását utánozza. A felnőtt számára döbbenetes mélységben tudja beleélni magát a másik ember helyzetébe, mivoltába, lényébe.

A gyerek a cselekvést éli át, és ebből kiindulva kötődik érzelmileg a tapasztaltakhoz. Majd utólag fogja felfedezni a folyamatban megjelenő képzeteket és fogalmakat. A felnőtt a gondolkodással kialakított fogalmak és információk alapján mérlegeli cselekvésének lehetőségeit. A lelki képességek sora a gondolkodást, az érzést és a cselekvésben megnyilvánuló akaratot, motivációt illetően ellenkező irányulást mutat a felnőtt és az óvodás viselkedésében.

A kisgyerek n e m a s z ó b ó l t a n u l , hanem a szemlélődésből, tapasztalatból, cselekvésből. A Waldorf-pedagógia egy olyan érzéket is elismer, amellyel a gyerek csak a szemlélt mozgásokat, cselekvéseket érzékeli és követi úgy, mintha ő maga is végrehajtotta volna ezeket. (Összefüggést lát ebben az értelemben a test mozgékony-sága és a később kifejlődött belső érzelmek és gondolkodás mozgékony-sága között.)

A kisgyerek tehát elsősorban utánzással tanul és ehhez megfelelő követendő mintákat kell látnia és átélnie maga körül. Látható, hogy a gyerekek mélységesen élvezik a cselekvésekben megnyilvánuló emberi munkát, a munkáját szerető és az azzal azonosuló ember látványát. A

megfigyelt, átélt és megtapasztalt cselekvések sorrendjéből a gyerek leolvassa azok tartalmát és nagyon fontos, hogy ő maga fogalmazhassa meg az ily módon megszerzett tapasztalatainak értelmeit és magyarázatait.

Az utánzások tanulásnak és spontán érlelődésnek ezen sajátosságai az egész kisgyerekkort jellemzik, mintegy a hetedik életév fordulójáig, amikor az önkéntelen, igen intenzív, de könnyen elterelhető figyelem helyébe a sokkal kisebb hatékonyságú, de a tárgynál már megtartható szándékos figyelem lép, a gyerek képessé válik a szóbeli, verbális tanítás befogadására.

A játék

A Waldorf-pedagógia nagyon komoly szerepet tulajdonít a gyerek játékának. A játszó gyerekekben megjelenő természetes erőket és képességeket óvni, ápolni és erősíteni kívánja.

A játék a kisgyerekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége.

Mint a pszichológiai kutatások eredményeiből tudjuk, a kisgyerek a külvilágból és saját belső világából nyert tagolatlan benyomásait játékában vetíti ki s ott újra szemügyre véve tagolja.

A játék szabad kell, hogy legyen, csakis így vezet céljához, az egyéni benyomások feldolgozásához.

A játszó gyerek örömmel és meglegedettséggel követi a belső világából fakadó indíttatásokat, melyek így egész szervezetét erősítik.

Ezt fizikai külsejében friss arcszíne, meleg keze, lába, csillogó szeme jelzi. A szabad játékban megjelenő, sokszor nagyon erős lelki és egyben testi aktivitás a keringési rendszer egészséges kialakulását is elősegíti. A gyerek belső indíttatása, akarata úgy jelenik meg szabad játékában, mint a tanulási és megértési vágy, a mozgás- és tettvágy, az érzelmi kötődés vágya, s alkotó erejének kifejeződése.

A gyerek nem kis felnőtt! A gyerekkor sajátos létforma, saját szükségletekkel és lehetőségekkel.

A Waldorf-pedagógia azt állítja, hogy a természetben található lehetőségek változásai és sokszínűsége adják a legjobb teret a gyerek különböző játékformáihoz. Komplex élményt adnak, amelyre a gyerek a számára éppen szükséges játékkal reagál (érzékszervi, funkciós, explorációs, konstruktív játékok egészítik ki a szimbolikus és szerepjátékot).

A fejlődés folyamán változó játékformák megfelelő játékeszközöket igényelnek.

Fontos, hogy a benti játékszerek is tartalmazzák a szabadban található, érzékszervek számára kínált változatosságot, hívják elő a gyereki fantázia minél gazdagabb érvényesülését. A gyerek

szabad játéka közben megismerheti a tárgyak tulajdonságait és saját akaratának és szabadságának határait is.

Eközben kipróbálhatja és megtapasztalhatja a megfelelő viselkedési formákat játszótársaival, és így fejlesztheti szociális képességeit.

A Waldorf-pedagógia összefüggést lát a gyerek játék közben megjelenő magatartása s majdan a felnőttkori munkához kapcsolódó magatartása és életvitele között. Célja, hogy ebből az „átfűtő melegből”, amely erőként lép fel a gyerek játékában és jelzi valódi belső aktivitásának teljes kielégítését, minél többet mentsen át a későbbi életszakaszokra is.

A fantázia

A gyerekben természetesen megjelenő erőket (teljes figyelem az érzékelésben, utánzásos tanulás, fantáziadús játék) úgy kell segíteni, hogy a gyerek szabadon tudja azokat felhasználni s ezzel fejleszteni.

Mindezekhez megfelelő környezet, tér és idő szükséges.

A modern élet szokásai és hatásai sokszor nem kedvezőek a gyermeki játék számára és a szabad tapasztalat megszerzésére. Nagyon szűk és kevés a szabad mozgástér - főleg a városi gyerekek életében - , miközben túl sok az élmény és az információ, amit feldolgozni „időhiány” miatt nem tudnak. Felgyorsult, rohanó világunkban kevés az idő arra, hogy a tárgyakkal, az emberekkel tartós kapcsolatot teremtsen a gyerek és érzelmi kötődést alakítson ki.

A technikai fejlődés folyamán áttekinthetlenné vált az emberi munka érzékelhető folyamata. (Évtizedeken át a gyerek közvetlen környezetében, szeme láttára folytak a mindennapi létfenntartó tevékenységek, a tehénfejéstől a kenyérsütésig; a fonalak fonásától a szövéséig.) Ma már az óvodáskorú gyerek is a megfelelő tapasztalatok hiányában a televízióra, könyvekre, magyarázatokra, tanításokra szorul, miközben az életkorának megfelelő tanulási módszer (utánzásos tanulás, szabad játék) nem érvényesülhet. A felnőttek világából származó divatáramlatok kényszerítően irányítják, torzítják el a gyerek fantáziáját: élményekhez csak a megvásárolható holmik által juthat.

A mese a fantázia táplálója, a maga törvényeivel erkölcsi útmutató. Ha a mesének nincs valóságos viszonya az örök emberi lelki tartalmakkal, akkor a fantázia öncélúvá válik, nem ad lelki táplálékot, fantasztikum lesz, s ezzel károsítja a gyerek belső világát.

A fantázia, mint elemi gyerekkori képesség, mint a játékot megváltoztató „elvarázsoló” erő eleveníti és mozdíttja meg a gyerek belső világát. Ennek tisztaságát - kapcsolatát a valódi pszichikus világgal - biztosítani és őrizni a felnőtt feladata.

Az utánzás és a játék fejlődési szakaszai kisgyerekkorban

A Waldorf-pedagógia nagyhatású fejlesztő erőnek tekinti ebben a korban a gyerek spontán aktivitását (akaratát), amely külső és belső cselekvésre indítja őt, s arra vezeti, hogy felépítse testi és lelki erőit. A fizikai, az érzelmi, a szociális és az értelmi fejlődés számos tényező együtt hatásaként jelenik meg az utánzás és a játék fejlődésében.

0 - 2 1/2 éves kor: A gyerek öntudatlanul teszi, amit tesz. Nem gondolja meg, hogy mit tanul éppen, hanem elsősorban testi ügyességét gyakorolja teljes odaadással, fáradhatatlanul. Utánzással mindent úgy vesz át, ahogy az a környezetében él.

3 éves kor körül: Az öntudat ébredése: a gyerek felfedezi a saját lényét és az őt körülvevő világ közötti különbséget. Még úgy gondolkodik, ahogy a környezete. A játékban még nem együttműködő, mindent szeretne birtokába venni és kipróbálni. Érzelmeiben a környezetétől függ, mindent átvesz és mindenre reagál.

A 3. és az 5. életév között: Két új képesség jelenik meg: a gyerek fantáziája (belső képteremtő képessége) és az emlékezet gyerekkori formája. A totális utánzás gyengül és a fantázia segítségével változtatni kezd azon, amit megél. A sajátját - ami rá jellemző, ami belülről fakad - már bele tudja vinni a dolgokba. Bizonyos távolságtartás lép be a környezete és ő közé, kialakul a függetlenség elemi formája. A gyerek reagál a környezetéből jövő ingerekre, fantáziadús játékával építi belső világát. Külső dolgok és tárgyak adják a játékötleteit.

Céltól független tevékenységeket is végez, vagy nagyon gyorsan terv nélkül változtatja célját; három-négy évesen kezdi el felfedezni a másik embert, de még mindig saját magát figyeli, kezd adni-venni, elosztani, ehhez a szükséges tapasztalat öt éves kor körül fejlődik ki.

Az 5. és a 7. életév között: A gyerek végtagjai egyre ügyesebbé válnak. Aki eddig fantáziadúsán és kreatívan játszott, krízist él meg, mert hiányozni kezdenek - fogyóban vannak - az ötletei. Külső dolgok közvetlen indítása helyett fokozatosan mutatkoznak meg a jelei annak, hogy maga tervezi a játékát. A belső képben kidolgozott előzetes elképzelés szerint keresi ki a gyerek a megfelelő anyagot és tárgyat a játékához, amely még mindig szoros kapcsolatban áll élményeivel és tapasztalataival. Érzéket fejleszt ki a többiek szükségletei iránt, másokért, másoknak is csinál dolgokat.

Az iskolaérettség

A Waldorf-óvodából kilépő gyerek erre irányuló külön erőfeszítés nélkül iskolaérett, ez általában a hetedik életév folyamán következik be. Ez az érettség megnyilvánul mozgásában, játékában - annak sokféle fent felsorolt formájában - a szociális életében és az ehhez kapcsolódó kommunikációban, az anyanyelv használatában, a környezet ismeretében, a számok világában, valamint a mesék, mondókák és versek birodalmában való jártasságában.

A fizikai, testi változások a legszembetűnőbb jelei az iskolaérettségnek, melyek ebben az életkorban radikálisan jelentkeznek a gyerekeknél:

A test arányai megváltoznak, s ennek következtében a gyerek fizikai képességei is. Nem csupán a nagy, aktív mozgásokban jelennek meg új elemek, mint például az, hogy tud szökdécselni, fél lábon ugrálni, labdát dobni és elkapni, masírozni, hanem a legaprólékosabb mozgásokban is finomodik az ügyessége, tud már csomót és masnit kötni, gombolni, varrni.

A szociális viselkedésben is fejlődés tapasztalható:

A gyerek belső világa erősebb lesz a külsőhöz képest. A játéka céltudatos és tervezett, a tárgyakhoz való kapcsolódása megváltozik, konkrét célokra inkább a speciálisan erre készített eszközök megfelelőek számára.

A barátságai már hosszabb ideig tartanak, elfogadott tagja az egész csoportnak. Arra is van már érzéke, önuralma, hogy a másinak szót fogadjon, ajánlott tevékenységbe is be tud kapcsolódni. A gyerek belső egyensúlya engedi, hogy a különböző helyzetekhez alkalmazkodjon. Képes arra, hogy utasításokat hajtson végre, kötelességeket vállaljon, melyeknek teljesítése örömet szerez neki és önbizalmát növeli.

Alkotó tevékenységeiben is megfigyelhetjük az érettség jeleit:

Rajzaiban törekszik a tudatos komponálásra, figyelme a vonalról a felületre, a színekre helyeződik át, részletesebben kidolgozott emberformát rajzol, rajzaiban megtalálható a szimmetria.

Érzelmi élete is sokkal összetettebbé válik:

Szereti elmesélni álmait, szeret sugdolózni, titkot tartani; mindez azt mutatja, hogy kezd különbséget tenni a külső és a belső világ között, a kívánság és a valóság között. Érzelmeit jobban kezeli, kevésbé adja át magát viharos érzéseknek, nyugodtabbá, kiegyensúlyozottabbá válik. Vágyik arra, hogy a felnőttben követendő és követhető tekintélyt lásson, akit szeretetből megajándékozhat bizalmával.

Gondolkodásában is új tartalmak jelennek meg:

Az iskolaérett gyerek képes igazi kérdéseket feltenni, 10-15 percig koncentrálni szabadon vállalt munkájára, valamilyen feladatra, tárgyra, összefüggésekben gondolkodni, valamit pontosan megmagyarázni, folyamatosan tisztán beszélni. A gyerekben kialakul az ok-okozati gondolkodás, helyesen használja a múlt időt, emlékezete tudatossá válik. Mindezek képessé teszik őt arra, hogy a későbbiekben új gondolati struktúrákat fogadjon be. Most már várja az iskoláskor tanulási formáit

IV. A WALDORF-ÓVODA célja

A Waldorf-óvodai nevelés alapgondolatai

A Waldorf-óvodapedagógia a későbbi egészséges életvitelt akarja megalapozni munkájával; e tevékenység eredményei ennek megfelelően csak a későbbi életszakaszokban mutatkoznak majd meg teljes mértékben.

Minden egyes gyerekben megnyilvánul a sokrétű emberi természet, melyet az óvónő tisztelettel tanulmányoz. A pedagógus a gyerek megnyilatkozásaiból „tudja meg, hogy mire van szüksége a gyereknek, s ezek nemcsak szóbeliek, hanem ugyancsak sokrétűek: ezek közé soroljuk például a test-meleget, az egészség-betegség jeleit, a lelki állapotok megnyilvánulásait s a tudati fejlődés megtapasztalható mozzanatait is.

Ez speciálisan kimunkált megfigyelést igényel, amely ítélet s előítélet mentes. Nem engedi a szabadon feltörő kritikát; sőt a nehézségeket leküzdő szeretetteljes együttélést vállal a gyerekekkel, amelyben a gyerek emberi méltóságát megőrizheti.

A Waldorf-óvodai nevelés a gyerekben működő természetes erőket támogatja, úgy hogy a gyerek szabadon tudja azokat alkalmazni, fejleszteni. Ez szeretetteljes, meleg légkört kíván, amely biztosítja a megfelelő fizikai és pszichés környezetet, s kizárja a zavaró és erőszakos befolyásokat.

A cselekvés, az érzés és a gondolkodás fejlődésében figyelmes, tapintatos vezetéssel segíti az óvónő, amely nem engedi a túlterhelést, hanem védi a gyerek saját érésének és kibontakozásának tempóját. Lehetőséget nyújt arra, hogy a gyerek saját útját a megfelelő módon találja meg, s ezen egyre önállóbban járjon.

Óvni kívánja a gyerek fejlődő belső világát, fokozatos érlelődését segíti elő: ott ajánl segítséget, ahol a gyerek éppen tart, és megvárja, hogy a gyerek önállóan találja meg a következő lépését. Elvárások helyett érzelmi biztonságot, védettséget nyújt: A nevelő törekszik megérteni a gyerek világát, s tiszteli alakuló világképét.

Az óvónő tudatában van annak, hogy minden érzékelés kihív a gyerekből válaszként egy belső gesztust, megmozdulást, amit majd annak átélése után, képszerű, álmhoz hasonló szemléletben dolgoz fel. Ha ezt a folyamatot nem sürgetik, akkor a természetes érési folyamatok biztosítják a sajátos gyerekkori erők (teljes figyelem és nyitottság, fantázia, kezdeményezés - mint akarati erő, eredetiség és szociális érzés) átmentését a későbbi életszakaszokra is. A külső, a nevelő által gyakorolt vezetést a gyereki személyiség belső vezéreltsége helyettesíti, amely vezetés alapot képez a szabad önismeret által meghatározott közösségi élethez.

Az óvónő kívárja azt az időpontot, amikor a gyerek maga kezd cselekedni.

A Waldorf-óvodapedagógia ebben az életkorban mellőzni szeretné:

- A példakép és tapasztalati tartalmak hiányát.
- Az idő előtti, túl korai fejlesztést.
- A tevékenységekben vagy más módon megnyilvánuló egyoldalúságot.
- A gyereket körülvevő s rá ható idegességet, hajszoaltságot, - ebből fakadóan - kezdeményezési kedv hiányát.
- A rossz (beteg) példák követését, s ez által a nem egészséges testi-lelki diszpozíciók megtanulását.
- Az elidegenedést (például a természeti és az emberi világ, az ember és ember közötti kapcsolatok átláthatatlanságát; az emberi munka és a mindennapi szükségletek közötti összefüggés megtapasztalhatatlanságát).
- A magányosságot (ha a gyerek nem oszthatja meg belső élményeit mással).

A Waldorf-óvoda, mint burok - érzelmi biztonság - áttekinthető világ

A tárgyi, a szokásbeli, az érzelmi és a tartalmi környezet bölcsője kell, hogy legyen a gyerek fejlődésének, játékának és tanulásának.

A Waldorf-óvoda minden apró mozzanatával a kisgyerek életformáját szolgálja. Igyekszik jó minőségű táplálékot adni a gyerek testének, lelkének, egész személyiségének.

A gondozás szeretetteljes tevékenységei: a testápolás, a táplálkozás, a melegen tartás, az öltöztetés-öltözködés nemcsak a gyerek fizikai szükségleteit elégítik ki, hanem egyben a lelkét is ápolják, növelik biztonságérzetét.

Ezt az „anyai” gondoskodást a Waldorf-óvodában az óvónő tudatosan magára vállalja, mivel ez nevelői tevékenységének, a gyerekekkel való kapcsolatának, meghatározó része: e tevékenység közben folyamatosan tájékozódhat a gyerek állapotáról, testi és lelki közérzetéről. Kis rítusok alakulhatnak ki e szokásos teendők körül. Fejlődése során a gyerek egyre önállóbban látja el testi szükségleteit, majd az óvónő mintáját követve, ő is felajánlja segítségét a kicsiknek. A családi kapcsolat az egész csoportot átöleli.

A Waldorf-pedagógia az érzelmi biztonság fontosságát hangsúlyozza a kisgyerek pszichikus és mentális fejlődésében.

Ezt az érzelmi biztonságot elsősorban természetesen a családnak kell megadnia, de meg kell, hogy adja a gyereket fogadó első intézmény, az óvoda is, mely az anyát követve egyfajta szociális anyaöl szeretne lenni a kisgyerek számára.

A Waldorf-óvoda áttekinthetővé teszi a mindennapi cselekvések világát a gyerek körül. A gyerek látja a felnőtt tevékenységében, hogy mi miből lesz (kenyér a búzából, baba a

fadarabból, stb.), így a későbbi életkorokban is otthonosan mozog az őt körülvevő világban, s nem lép fel az áthatolhatatlan elidegenítő érzés.

A Waldorf-óvoda az életünket és világunkat átszövő összefüggéseket megkísérli érzékelhetővé és tapasztalhatóvá tenni a gyerek számára.

Óvni szeretné a gyerekkort, hogy a gyerek csak lassan ébredjen fel a kreatív erőket felszabadító, képdús gyermeki álmvilágból. Ennek az a célja, hogy az „ébredés” után viszont valóban önállóan, biztosan, erőteljesen, éberén tudjon élni a világban.

A Waldorf-nevelés a gyerek individuális fejlődését differenciált módon segíti, és módot nyújt lényének a közösségben való kibontakoztatására is. Lehetőséget ad valódi közösség létrehozására, melyben minden gyermeki személyiségre szükség van. Ezáltal, hogy mindenkinek van szerepe, mindenkire szükség van” élmény és a szolidaritás érzése végigkíséri őket kibontakozó életük során.

A Waldorf-óvodák csoportjai életkorilag szándékosan mintegy egyharmad-egyharmad-egyharmad arányban foglalják magukban a három óvodai „évjáratot” (ezek az úgynevezett vegyes életkori csoportok). Ezzel egyrészt nem törik meg a család természetes közegét (testvérek), másrészt a felnőtt és kisgyerek között a nagyobb gyerekekben kitűnő közvetítőket találnak, akik a csoport szokásait, ritmusait, napirendjét is teljesen természetes módon hagyományozzák át -az utánzás által- az utánuk következőkre. Az óvónő által gyakorolt nevelési stílus, módszer is a gyerek utánzási képességére épül. Követendő mintát nyújt a mindennapokban a maga tevékenységével, cselekvés-soraival, érzelmeivel, gondolataival.

A csoportvezető óvónő megteremti azokat a valós helyzeteket, amelyekben a gyerekek saját igényeik szerint feltalálják magukat. Ha kívülről nem zavarják a gyerek önbizalmát, egyre növekvő önállósággal maga jelzi fejlődését: egyre több belső és külső aktivitást mutat, egyre jobban ő is követendő mintává válhat a többi gyerek számára. Mindez csírája egy későbbi, kreatív, az életben természetesen eligazodó személyiség kialakulásának.

Az óvónő saját személyiségét állandóan fejleszti, ezáltal eleven példával szolgál a fejlődésben lévő gyerekek számára.

V. Ritmusok a Waldorf-óvodában

A kisgyerek saját testi ritmusai csak lassan válnak rendszeressé. A Waldorf-óvodapedagógia ezt a folyamatot úgy segíti elő, hogy a gyerek életét mindig ismétlődő, rendszeresen visszatérő időbeosztással tagolja. Általában három év telik el az óvoda kezdete és az óvodáskor vége között. Elfogadott tény a vegyes életkorú csoportban, hogy minden gyerek máshol tart a fejlődésben, ezért tudásuk és képességeik nem lehetnek egyformák. Az óvónőből sugárzó felfogásból biztatást érezhet mindenki a maga számára arra, hogy mindenhez van elég idő, és mindennek eljön az ideje.

A Waldorf-óvoda tudatosan él a ritmikus ismétlés én-erősítő, szorongásoldó hatásával.

A témakörök, tevékenységek, művészeti foglalkozások, munkák, ételek, mesék, verses-dalos ritmikus játékok visszatérnek évi, havi, heti és napi ritmusokban. Egészséges változásban élhetik át a gyerekek az elfeledésből lassan felmerülő felismerést, az örömteljes várakozás szakaszainak végén a beteljesülést.

Az ünnepek ritmusa állandó ismétlődéssel térnek vissza az évkör ünnepei, a természet évszakonkénti változásai s az ezzel összefüggő emberi munkák.

(Megtapasztalják, hogy a tél után újra kibújnak a virágok, visszajönnek a fecskék, gólyák és ősszel mindez újra eltűnik. Mindenben átélik elemi és jelképes szinten a vallásos ünnepek érzelmi sorrendjét is, megjelennek az élet nagy állomásai: születés, halál, feltámadás - mindez kimondatlanul.)

Egy-egy ünnepen a mindennapi élmények tudatosan kiválasztva töltenek be egy kijelölt helyet és formát s ezzel majd újra visszahatnak a hétköznapiakra.

Rudolf Steiner szerint az ünnepek az év és az élet forduló- és csomópontjai, amelyek a világmindenség szellemiségével kapcsolhatják össze az embert.

A természet szüntelen körforgásban, az évszakok váltakozásában - tavaszi újulásban, nyári fényben, őszi érettségben, téli álomban - éli ritmusát. Mindez a ki- és belégzés ritmusát követi és megszabja az ember életét, munkáját. A Waldorf-pedagógia felfogása szerint alvás és ébrenlét, nyár és tél, a ki- és belégzés hasonló, egymást imitáló ritmusok, melyeknek az ember lényére gyakorolt hatását nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nevelés folyamatában sem.

- A tavasz és a nyár: kitágulás - kilégzés, a megnyilvánulás és keletkező élet évszaka. A Föld ereje megmutatkozik: a rügyfakadás, növekedés, virágzás időszakát éljük.

- Az ős - tél ellenkező előjelű: befelé fordulás, koncentráció, a Föld ereje is, így a növények is visszahúzódnak.

A Waldorf-óvodában ünneptől-ünnepig ezekkel a ritmusokkal összhangban próbál élni óvónő és gyerek. Születésnapokon és az év ünnepein nemcsak személyes élményt élhet meg a gyerek, sokkal többet a közösen emberit.

Az ünnepek megformálását, bizonyos tradíciók segítik, melyek részben ősi, népi hagyományokhoz kapcsolódó „természetvallásos” megértésből, részben - a mi kultúránkban - keresztény szokásokból, részben pedig átélhető képekből állnak.

Mivel a gyerek koránál fogva még nem értheti meg közvetlenül az ünnepek belső tartalmát, ezért az óvónő felelőssége ezeket a tartalmakat érzékekkel felfogható, átélhető formába önteni számára.

Az ünnepek megjelenítése minden évben új személyes viszonyt kíván az óvónőtől az ünnepek időt álló tartalmával és a jelképekkel. Ezekkel a jelképekkel, (melyeket közvetlenül él át és ért a gyerek) akarja körülvenni őt a hétköznapi életben. Ezen a módon tudja az ünnepek mindenkori jelen idejűségét maga számára élővé, a gyerek számára átélhetővé tenni, az évszakokhoz, a természethez, a hagyományokhoz új kapcsolatot teremteni.

Ezenkívül a csoportszobában tükröződnie kell az adott évszak hangulatának és az évkörön belüli ünnep jellegzetességének.

Ez megjelenhet:

- a képválasztásban, a szimbólumokban (egy-egy képzőművészeti alkotás reprodukciója, általában képeslapnyi nagyságban)
- a virág vagy a termés díszekben
- a használatban lévő anyagok, terítők színeiben

Mindezek helye lehet az úgynevezett évszakasztal vagy szépsarok, amely egyben a gyertya helye is. Az óvónőtől függően ez nagyon élő és élményt keltő sarok lehet a gyerekek számára, ahol nap mint nap találkoznak a mesevilággal is, az ünnep tartalmával, a szertartások áhítatával, közös együttlétek élményeivel, emlékeivel.

(Például: karácsonykor itt van a betlehemes figurák és a jászol helye; ősszel itt bujkálhatnak a törpék, majd tavasszal a tündérek jelenhetnek meg itt.)

A természet átélésében nem elég visszafordulni a természethez. Pontosan meg kell figyelni jelenségeit, elmélyülni bennük, azaz el kellene sajátítani egy bizonyos természet érzéket.

A gyerekekkel való eleven kapcsolatában az óvónőnek lehetősége van a gyerektől tanulni: felfedezni a már ismert világot is, úgy mintha sose látta volna, átadva magát a megismerésnek, mely erőként segíti őt.

Az ünnepeknek akkor van értelmük, ha azok nem üressé vált formák - csak kikapcsolódások - hanem megszületik az emberben az ünnepet teremtő erő. Ez az erő él a hétköznapiok fáradhatatlan készülődésében, munkájában.

Ez a folyamat tevékeny, mégis türelmes várakozással teli. Van remény arra, hogy az ünnep eljön, és ragyogó fényével bevilágítja a környezetét és megszólít minket.

Minél hosszabb a ritmus, minél tovább kell várni míg visszatér egy olyan jeles nap, mint például a gyerek születésnapja, névnapja, amit az óvodástársaival együtt ünnepelhet, annál nagyobb érzelmi töltéssel éli meg a várakozást, a beteljesülést, majd a rá való emlékezést is.

Havonta egy illetve két ünnep tartalmával találkoznak a gyerekek:

- A gyerekek születésnapja
- Aratás - betakarítás – hálaadás
- Szent Mihály időszaka
- Szent Márton időszaka
- Advent - Szent Miklós
- Vízkereszt - Három király időszaka
- Farsang
- A tavasz kezdő napja
- Húsvét
- Mennybemenetel
- Pünkösöd
- Szent János időszak - a nyár ünnepe

A hét ritmusa

Egy-egy időszak ünneppel fejeződik be a Waldorf-óvodában, amelyre azt megelőzően hosszabb ideig „készülnek” a csoportok. A heti és mindennapi tevékenységekben bekövetkező egyre gyakoribb enyhe változásokból lehet érzékelni azt, hogy az ünnep közeledik már.

Az óvoda berendezése, színei, virág és növény díszai az évszakasztalon, a választott mesék, versek és dalok tartalma, a tevékenységek és munkák jellege - mindez együtt egyértelmű nyelven beszél a kisgyerekek számára érzékelhető szinten arról, hogy milyen időszakban él ő éppen. A hét napjaihoz kötődő, mindig vissza-visszatérő azonosságok tagolják a hetet érzékletesen. Az óvónő mindezt nagyon tudatosan alakítja ki, úgy, hogy a változásokat a művészeti tevékenységek heti ritmusában is fel lehessen fedezni: a rajzolás, festés, sütés,

gyapjúkép készítés és a viaszozás is tükrözi az adott időszakot, és egyben alapanyagul is szolgál az ünneplés eszközeihez.

Ezek így kapcsolódhatnak a heti művészeti foglalkozásokhoz például:

- lámpás a gyerek saját festményéből
- papírsárkány, pillangó a gyerek rajzából

Különböző formájú és fajtájú sütemények az ünnepekhez

- a betlehemes tál figurái viaszgyurmából
- angyalok, nyuszik, madarak gyapjúból.

Évi, havi, heti ritmusok a Waldorf-óvoda étrendjében is megjelennek.

Havi változásban mindig az idényjellegű zöldségek, gyümölcsök szolgálnak táplálékul, a hét napjait pedig a feldolgozott gabonafajták különböztetik meg.

Példa az étkezésben kialakult hetirendre:

Hétfő - rizs; kedd - árpa; szerda - köles; csütörtök - rozs; péntek - zab;

(szombat - kukorica; vasárnap - búza).

A nap ritmusa

A kisgyerek igényli az ismert és áttekinthető ismétlődésekkel tagolt időrendet. A családban is fontos a kisgyerek számára az étkezések, a lefekvések és felkelések, a séták és más tevékenységek tagolt rendje, ugyanúgy igényli ezt az óvoda rendjében is. A Waldorf-pedagógia a gyerek napját úgy tagolja, hogy a koncentráltabb tevékenységek után mindig egy szabadabb következik. Ez által ritmusa lesz a napnak, mint ahogy a lélegzésnél a ki- és belégzés váltakozik. Így lesz képes a gyerek egészségesebben élni, mélyebben aludni, sőt egészségesebben lélegezni fizikailag is. Ezek a folyamatok ugyanis jelentős mértékben függenek a lelki feltételektől:

Ha túl sok az élmény, és túl kevés a szabad játék, amiben fel tudná dolgozni az élményeket, akkor egészségtelenül elfárad a gyerek; ha viszont túl kevés az élmény, akkor unalom és érdektelenség lép fel, ilyenkor nem alszik elég mélyen és fáradtan ébred fel.

A napirend kiépítése az óvónő feladata s ebben is természetesen nagymértékben tekintetbe veszi a helyi igényeket, lehetőségeket és szokásokat. Fontos szempontok a következők:

- Olyan rendszer alakuljon ki, hogy minden gyerek v é g i g részt vehessen a csoport életében (az óvodai napnak közös kezdése és befejezése van). Az ettől eltérő, esetleg már a nyitást megelőző vagy a zárást követő ott tartózkodások mindig egyénileg megoldandó gyermekmegőrzési helyzetek legyenek.

- Egymás után következzenek inkább rövidebb időtartamú, az óvónő által „vezetett helyzetek”, és hosszabb „szabadon választott tevékenységek” (játék), felfrissítő váltakozásban.
- A különböző tevékenységek jellegét tekintve maradjon minden nap azonos felépítésű, de a tartalma a heti, havi ritmusokban változatosan térjen vissza. Természetesen legyen helye a kivételeknek és kivételes alkalmaknak.
- Vegyék figyelembe a délelőtti és a délutáni közötti minőségi különbséget.

A napi ritmus egy példája

Hozzávetőlegesen a következőképpen lehet egy napirendet felépíteni (egyéni eltérések természetesen lehetségesek):

- Az óvónők közösen kezdik el a napot, előkészítik tevékenységeiket
8.00.- 8.30
- A gyerekek megérkeznek, szükség esetén megreggeliznek, majd bekapcsolódnak a játékba
8.00.- 9.30
- A szabad játék ideje: A gyerekek önállóan játszanak, míg a két óvónő a hét különböző napjaihoz és az évkör ritmusához igazodó munkát végeznek, elkészítik a tízórait előkészítik a művészeti tevékenységeket, amelyekbe a gyerekek szabadon bekapcsolódhatnak
9.30.- 9.45
- Rendrakás: Ezt az óvónők és a gyerekek együtt végzik.
9.45.-10.00
- Reggeli kör: Székkörben gyülekeznek az évszakasztalnál, gyertyagyújtás, köszöntik a mai napot, az időjárásról versben vagy dalban „beszélnek”, imaszerű verset mondanak.
10.00.-10.20
- Ritmikus játék: Az óvodásokhoz szabott történetbe ágyazott verses, dalos, ritmikus mozgás.
10.20.-10.30
- Kézmosás: Ezt követően egyéni játék a gyerekekkel például: „lovagoltató-játék, ujj-játék, illatos olaj osztása a tenyerekbe.
10.30.-11.00

- Tízórai: A csoport egy asztalnál, közösen asztali áldással kezdi és köszönéssel fejezi be az étkezést.
11.00.-12.00
- Szabad játék, munka a kertben vagy séta.
12.00.-12.30
- Mese vagy bábozás, az óvodai nap közös befejezése
12.30.-13.30
- Mosogatás, takarítás. A szülők jönnek a gyerekekért.

Nyitvatartás, szünidők

A gyerek valódi szomatikus és pszichés szükségletei ebben az életkorban egyrészt megkívánják a családon kívüli kapcsolatépítés lehetőségét, másrészt mintegy félnapos, de inkább négy-öt órás csoportban tartózkodás után feltétlenül szükségük volna arra, hogy visszatérhessenek személyes életükbe.

Az óvoda a szülők munkaidejéhez többé-kevésbé alkalmazkodva reggel nyit. Nem túl korán, mert a gyerekek ki kell aludnia magát. (Reggel fél nyolc tájban az óvodák általában nyitva vannak, s fél kilencig lassan minden gyerek megérkezik.) Ennek az időpontnak a betartását azért kéri az óvónő, hogy a (minimálisan egy órai) benti szabad játékra lehetősége legyen minden gyerekeknek.

A Waldorf-óvoda igyekszik a szülőket arról tájékoztatni, hogy a gyerek érdeke megkívánná, hogy délben hazamehessen, mert maga a csoportban tartózkodás is fárasztó számára. Az volna a kedvező, ha a gyerekek az ebédet már otthon ehetnék meg s a délutáni alvás után egy sokkal nagyobb és megnyugtatóbb személyes térben játszva és merengve dolgozhatnák fel a délelőtti élményeiket.

Természetesen ahol erre szociális okokból nincs lehetőség, ott a Waldorf-óvoda magára vállalja, hogy a gyerek érdekében más megoldásokat találjon. Nagyon szerencsés, ha a gyerek ezt az időt esetleg egy másik családban tölti el, amely egy vagy több gyereket fogad a csoportból. Amennyiben ilyen áthidaló megoldás nem lehetséges, akkor nagy gondot kell fordítani arra, hogy ezeket a délutáni órákat, amit a gyerek az óvodában tölt, csak a megfelelő feltételek mellett vállalja magára a Waldorf-óvoda.

Külön óvónő(k)re van szükség és a napirend egészének gondos átdolgozására.

(Semmiképpen sem jó, ha a délutáni program abból áll, hogy a gyerek szüleit várja, miközben a többiekért már jönnek!)

Ebédeltetés, lefekvés és külön délutáni program szükséges. Művészeti tevékenykedésre, nagyobb háztartási munkákra van ilyenkor lehetőség (befűzés, gyapjúfeldolgozás, mosás, vasalás, stb.), de ekkor is mindenképpen legyen a napnak közös befejezése a gyerekekkel.

A ritmikus váltásokba és változásokba tartoznak a pihenők és a szünetek, ugyanúgy, ahogy az alvás hozzátartozik az emberi természet ritmusához. Negyedévenként szüksége van a gyerekeknek legalább kéthetes szünidőre, amikor a gyerek az óvodában szerzett tapasztalatait beleviszi saját életébe és feldolgozza.

A kifáradás hosszabb idő után többek között *i r r e v e r z i b i l i s d e k o n c e n t r á l ó d á s* i folyamatokat is elindíthat.

Vi. A waldorf-óvodai élet tevékenységi formái

Háztartási, kerti munkák, kézművesség

A gyerekek minden tevékenysége az óvónő jelenlétében vagy tudomásával folyik. Teljes figyelemmel és mindig érdeklődve kíséri a Waldorf-óvónő a körülötte zajló eseményeket. Minden, a csoport életéhez szükséges munkát (öltöztetéstől kezdve a takarításig) az óvónő végez, a gyerekek előtt. Alapelv, hogy az óvodai időben az óvónő semmit se csinál, amit gyerekek nem utánozhatnak. (Ezért az adminisztrációs munkára és a szülőkkel való beszélgetésre a gyerekekről csak a gyerek távollétében kerít sort.)

Tudatában van annak, hogy valamennyi tevékenysége inspirálja és táplálja a gyerek szabad játékát. Igyekszik úgy dolgozni, hogy a gyerek szívesen kapcsolódjon be a munkájába, őt utánozva. Biztosítania kell azonban, hogy a gyerek - fejlődési fokától és életkorától függően rövidebb, vagy hosszabb idő múlva - a munka jellegű tevékenységek után visszataláljon a kortársaival való spontán játékba. A Waldorf-óvónő által végzett háztartási és kerti munkák zöme hasonlít egy régi, hagyományos háztartás munkáihoz, ahol nem gépek működnek, hanem az emberi kéz dolgozik.

E tevékenységek különbözőek lehetnek:

- a mindennapi munkák (vásárlás, sütés, főzés, asztalterítés, ételosztás, mosogatás, rendrakás, virágöntözés, állatgondozás, takarítás)
- heti visszatérő munkák (mosás, vasalás, varrás, játékszer javítása, évszakasztal „felújítása”)

- havi, évszakonkénti munkák (veteményezés, aratás/betakarítás, befőzés, gyapjú feldolgozása, selyemfestés).

Ezeket a munkákat az óvónő a (benti és kinti) szabad játék ideje alatt végzi, egymást átható ritmusokban. A gyerekeknek lehetőségük van a különböző folyamatok átélésére:

Az Ovi-Vár Tagóvodában 2 Waldorf szemléletű csoport működik.

Szívesen fogadjuk azoknak a családoknak az érdeklődését, akiknek fontos a Waldorf pedagógia, és a természetes befogadói attitűd. Csoportunk minden egyes mozzanata a kisgyermek életformáját szolgálja, testi, lelki, szellemi erő sokoldalú fejlődésében támogatva, minden elhamarkodottság nélkül egyéni érettsége és szükséglete szerint vezetjük a gyermeket. Pedagógiai programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, valamint a Waldorf óvodapedagógiai programra épül. Megalkotásakor figyelembe vettük az óvodai nevelési irányelveket.

A családokkal együttműködve szolgáljuk a gyermek testi-lelki szellemi fejlődését.

A Waldorf-pedagógia az érzelmi biztonság fontosságát hangsúlyozza, a Kisgyermek pszichikus és értelmi fejlődésében. Az óvoda "szociális anyaöl" szeretne lenni a Kisgyermek számára.

Óvni szeretné a gyermekkor, hogy a gyermek csak lassan ébredjen fel a kreatív erőket felszabadító képdús gyermeki álmvilágból.

Csoportjaink szándékosan vegyes életkorú csoportok, ezzel egyrészt nem törik meg a család természetes közegét (testvérek), másrészt a nagyobb gyerekekben a kisebbek kitűnő közvetítőket találnak, akik a csoport szokásait, ritmusait, napirendjét teljesen természetes módon hagyományozzák át utánpótlás által az utánuk következőkre.

Az óvónő által gyakorolt nevelési stílus, módszer is a gyerek utánpótlási képességeire épül. Csoportjainkban végzett Waldorf óvodapedagógusok végzi a nevelőmunkát.

Számunkra nagyon fontosak ezekben a csoportokban:

- Évkör ünnepei
- Visszatérő ritmusok (éves-Havi-heti-napi ritmus)
- Ismétlések, folyamatok a természet körforgását és az évkör ünnepeit követve
- Szabad játék
- Utánozható tevékenységek, munkajellegű tevékenységek
- Természetes alapanyagok
- Nyílt végű játékok, amelyek ösztönzik a gyermeket a kreatív gondolkodásra és a képzeletbeli világok létrehozására

- Találkozási lehetőség a természet elemeivel (saraskodás, vizeskedés)
- A gyermekeket egészséges, természetes közeg vegye körül

**LOCAL ENGLISH EDUCATION
PROGRAMME
OF BENEDEK ELEK KINDERGARTEN**

Prepared by: Teaching Staff of Benedek Elek
Kindergarten

TABLE OF CONTENTS

Introduction

Purpose and principles of education at the kindergarten

Concepts: the child and the kindergarten, system of education XIII. Kindergarten education tasks: Health education, protection of health Emotional education and socialization

Implementation of mother-tongue and intellectual education

Forms of activity in kindergarten life: Playing Tales and rhymes Musical education

Depiction – visual culture Physical education/movement objectives Active attainment of knowledge about the outside world Work-like activities Learning

Holidays and traditions

INTRODUCTION

Kindergarten data

Name of the central kindergarten: Benedek Elek Kindergarten

Address: 3300 Eger, Vallon u. 4.

Phone number: 36 / 436-558

Email: benedekelekovi@gmail.com

Maintainer of the kindergarten:

Municipality of Eger, City with County Rights

Address: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Phone number: 36/410-144

Scope of the programme

Starting from school year 2012, the complete kindergarten education conducted in 2 special groups featuring English as the language of instruction in addition the Hungarian shall be implemented at Benedek Elek central kindergarten in the form specified below. In the Englishlanguage programme, English and Hungarian are used side-by-side. The objectives, tasks, methods and implementations shall be executed in every form under the education programme specified below.

Introduction of Benedek Elek Kindergarten

Benedek Elek Kindergarten with its four groups is located at the edge of the Felsőváros district. The buildings of our kindergarten are vast and spacious, meaning that we do not have to face any shortage of space. This compensates for the narrow spaces that the children live in at home. Benedek Elek Kindergarten was built as the first kindergarten within the northern housing estate in 1973. The upper floor of the two-storey building was originally built to function as a kindergarten, with the ground floor intended to accommodate a nursery (this latter function was

discontinued in 1990). Doctor's consulting rooms have been operating in a separate wing of the building since 1996. The ground-floor sections are continuously being renewed, subject to the prevailing budget. The yard area consists of two parts: the playground is located adjacent to the kindergarten building, with another area behind the building. The size of the playground provides excellent opportunities for movement and taking a breath of fresh air. In September 2012, education conducted simultaneously in Hungarian and English was introduced in 1 kindergarten group. During the morning playtime sessions, playing, as well as kindergarten education and work takes place in the presence of Hungarian and English-speaking teachers.

PURPOSE AND PRINCIPLES OF HUNGARIAN-ENGLISH EDUCATION AT THE KINDERGARTEN

Purpose: Taking into consideration the children's age-specific and personal characteristics, different pace of development, maturity characteristics and the principle of equal access:> Fostering talent. > Healthy and harmonious development of personality; establishing competencies required for life-long learning. > Laying the foundations for the children's environment-conscious attitude and behaviour. > Supplementing family education. > Our work indirectly aids the development of an accepting attitude within society. > Playful learning of a language. > Attainment of the English language and pronunciation from a native speaker. > Integration of English as a second "mother tongue".

Key areas:

- developing visual, acoustic, tactile, vestibular and kinaesthetic perception;
- developing motor skills;
- developing speech and language skills with the use of alternative means of communication, if necessary;
- developing social skills;
- developing cognitive skills;
- developing self-sufficiency skills.

Our values

- love, unconditional acceptance of the child's personality
- basic, elementary norms of coexistence
- awareness of national identity, respect for other nations, immediate and wider surroundings, celebrations, traditions
- environment-conscious, healthy way of life
- way of thinking that strives for self-expression and attempts to find solutions to problems
- success-orientation, knowledge base
- taking responsibility
- aesthetics, artistic values

Our basic educational principles:

1. The core value adopted by our kindergarten is that the child's interest "comes before everything else!" Respecting the child's rights.
2. All children given to our care are educated in a family atmosphere featuring emotional, physical and spiritual security.
3. Individualized with differentiated development tailored to existing abilities and skills.
4. Centred on personality and activities, with an accepting and inclusive approach.
5. Provides complex education highlighting the importance of free play in the development of personality.
6. Promotes the development of environment-conscious behaviour in children by providing examples and making them act, laying a foundation for embracing the habits of a healthy way of life.
7. Our kindergarten ensures the preservation, fostering, strengthening and social integration of identity, and the protection of human rights and basic freedoms.
8. Provision of future success and self-assertion by the attainment of bilingual knowledge.
9. Possibility of a passage between nations.
10. Integration of a foreign culture. 19. Our kindergarten is a partner-oriented, open institution.

The concept of the child

Every person has the right to a happy childhood. Each child is unique, inimitable and irreplaceable.

A kindergarten child

- is inquiring, active, enthusiastic, receptive, creative;
- has a great need for physical movement;
- is open to his/her environment, curious, imitates;
- has a great need for love and security, is driven by his/her emotions and is attached to his/her environment;
- honest;
- cheerful;
- has a characteristic view of the world;
- lives with his/her dissimilarities from others in a natural way.

The concept of the kindergarten

The functions of the kindergarten: nursing/protecting, social, education, personality development functions.

The shaping of the children's character, abilities and skills requires optimal conditions characterized by a cheerful, happy, joyful, free, playful and trusting kindergarten environment, always adjusted to the child's personality, needs and abilities. Based on the expert opinion issued by the expert and rehabilitation committee, our kindergarten participates in the kindergarten education of children with special education needs, permanent and serious handicap in the education and learning process due to psychic development disorders, bodily, sensory, slight mental or speech disability, or autistic children, who are recommended for integrated education, if our kindergarten is the institution appointed for this task.

Vision

1. State-of-the-art kindergarten environment complying with European standards, which provides adequate material, personal and knowledge conditions.
2. The kindergarten should have a unique character and earn professional recognition both in the city and in the local residential district;
3. Ensure the unconditional acceptance of each other;
4. Teachers with innovative, environment-conscious and balanced personalities, always possessing the latest methods;
5. Teachers conveying a modern attitude towards the children through their freedom of methodology;
6. Teachers participating in continuing education in order to achieve constant professional rejuvenation, and passing the knowledge so acquired to their micro environment;
7. To become socially, morally and materially esteemed and respected citizens of our city, our nation and Hungary as a European state;
8. Contribution to successful adult life by conveying two languages.

KINDERGARTEN EDUCATION TASKS

1. Health education

Each child has his/her own unique personality and health conditions, resulting in different life conduct.

Purpose: Shaping the children's need for a healthy way of life, promoting their physical and mental development, prevention of diseases based on their individual development levels.

Safeguarding, strengthening, protecting and sustaining the children's health. Creation of habits related to the protection of the environment. Providing for the needs of SEN (Special Education Needs) children with key participation by the nanny.

Kindergarten teacher tasks:

- Promotes the physical and mental development of children for the purpose of health protection and by strengthening health in a way to form habits associated with healthy living, personal hygiene and keeping fit.
- Provides a harmonious, balanced, loving atmosphere and a clean, orderly and safe environment.

- Makes an effort to achieve the highest possible level of independence as appropriate for individual capabilities.

Areas of education:

Care:

Creates an intimate relationship between the child and the kindergarten teacher, the child and the nanny and the children themselves for the implementation of tasks associated with care.

Performs habits required for daily life together with the children, thereby providing example and creating the necessary conditions.

Gives conscious, oral, positive, specific feedback to every activity.

Meals:

Provides parents the opportunity to track the children's diet.

Respects and observes diverse eating habits (food allergy, religious, etc.).

Provides the conditions needed for civilized eating and table manners (napkins, clean tablecloths, neatly laid tables, relaxed atmosphere, cutlery, appropriate time to suit individual needs).

Allows proper fluid intake at any time of the day.

Encourages children to try diverse types of dishes.

Personal hygiene:

Familiarizes the children with the habits and order of proper personal hygiene (for example, washing, washing teeth, combing hair, use of the toilet, etc.) through personal example and help as required, oral feedback and plenty of practice.

Dressing:

Familiarizes the children with the proper dressing sequence and makes them see the correlations between the weather and dressing.

Gradually assists the children's journey towards independence by plenty of practice.

Encourages to keep clothing neat and tidy (both on himself/herself and on his/her shelves).

Resting, sleep:

Respects the children's sleeping objects.

Provides the conditions needed for sound sleeping with fairy tales, singing or music, quiet, comforting presence, contact, comfortable bedding, tact and enough time.

Airs the room together with the nanny.

Free time activities, training:

Provides everyday opportunities for free physical movement in diverse forms in the yard and the gym room.

Arranges for short walks.

Helps children to increase self-confidence and get to know themselves.

As far as possible, provides training by employing the effects of water, open air and sunshine.

Creates opportunities for practicing the learned forms of movement.

Protection of health

Purpose: To preserve the children's health and prevent diseases.

Kindergarten teacher tasks:

Have all negative environmental effects eliminated (put out green plants, colour harmony).

Make sure that the group rooms are aired, properly lighted and safe.

Check the cleanness of the yard. Maintain regular contact with the district nurse. Protect the children's bodily integrity, prevent any possibility for accidents.

Pay increased attention to the safety of objects, outdoor toys/games and gym equipment, making the children aware of the rules related to their use.

Direct the work of the nannies, who keep the environment clean (removal of dust, disinfection, etc).

Success criteria

- able to delay and independently satisfy his/her needs,
- well-acquainted with the habits of personal hygiene, washes himself/herself and brushes teeth unaided,
- independently uses hankies and combs,
- dresses independently, buttons and unbuttons his/her clothes, laces his/her shoes or tries to do so,
- neatly lays the table, and dines in a civilized manner,

- able to assess independently how much he/she can consume,
- willingly eats fruit and vegetables,
- properly uses cutlery,
- lowers his/her voice when speaking during meals,
- keeps his/her environment orderly, pays attention to his/her own clean and neat appearance,
- has some knowledge in the field of healthy living, observes acquired customs and rules of hygiene,
- looks after his/her own and his/her peers' good health

2. Emotional education and socialization

All adults engaged in any relationship with children must feel responsible for them.

Adults whose occupation involves looking after children must undertake particular responsibility because childhood experiences and memories will become personalityshaping forces in adulthood.

Purpose: To create a loving, safe and emotionally rich atmosphere providing our children with independence and opportunities for self-realization, and to promote the development of ethical and volitional characteristics (consideration, tolerance, helping each other, respect of diversity, etc.) that will enable their social integration, and aid the integration of SEN children into the community.

Kindergarten teacher tasks:

- The kindergarten teacher is always available with constant presence and provides the children emotional consistence through his/her cheerful and determined personality and unconditional acceptance. Applies means to show love (for example, caressing, smiling, looking, hugging, etc.).
- Reinforces the children's attachment to the kindergarten through the creation of a homely and neat environment and friendly atmosphere that provides positive emotional effects. All this will result in the children feeling comfortable in the kindergarten.
- Ensures and manages the satisfaction of the children's physical and mental needs by creating an environment of emotional security to enable children with diverse fields

of interests, temperaments and family backgrounds to find their place within the community, while developing their inner need to cooperate with the group.

- Teaches children to accept and respect diversity.
- In developing the personalities of the children, places emphasis on the creation of a system of habits and norms, while accepting the diverse levels of maturity between the children.
- Ensures constructive and cooperative adult-child and child-child relationships through habituation and giving a personal example.
- Kindergarten teacher – child, child – nanny, child – child relationships should be characterized by a positive attitude.
- Facilitates the development of self-image, self-knowledge and self-estimation by giving positive feedback to the child's natural expressions and performances. Helps the children's self-assertion efforts.
- Helps the development of new emotional and volitional attitudes by practicing activities built on shared experiences:
 - paying attention to each other, compassion, adaptation to each other, helping each other;
 - ability to concentrate and make an effort, developing the internal need for finding the right solutions;
 - shaping the accurate expression of the child's own emotions, strengthening control over the child's emotions;
 - shaping moral values: recognizing good and bad, honesty, telling the truth, righteousness, taking responsibility, protecting and helping the weak.
- Provides equal opportunity through the application of pedagogical methods appropriate for individual needs, and by providing adequate professionals to foster talent and for children who are difficult to socialize, who develop more slowly, who are underprivileged or severally underprivileged, or who have special education needs.
- Strengthens the development of a positive emotional connection with the children's native land, and helps to develop appreciation and respect for all that is good and beautiful in the natural and human environment.
- Gives proper opportunity for migrant children.

Success criteria:

- Finds his/her place and feels fine in the community;
- Knows the group's system of habits and rules, which are reflected in his/her behaviour;
- Capable of adapting to his/her peers, shows tolerance and accepts others;
- Cooperates with his/her peers, ready to communicate;
- Knows and follows the rules of courtesy, helpful;
- Tries to solve his/her conflict alone, and asks for adult help if necessary;
- Capable of controlling his/her impulses and emotions as appropriate for his/her age;
- Capable of recognizing individual success, has a deep sense of success;
- Shows no fear to voice his/her opinion using the proper tone;
- Ready to undertake smaller tasks for the community;
- Capable of solving conflict situations and reaching a compromise;
- Loves his/her homeland, protects nature and respects the living world.

Native-language, native English and intellectual education

Intellectual education is implemented within the process of conveying culture by diverse activities, primarily through free playing. Native-language education is a task to be implemented within all forms of activity.

In Hungarian and English native-language education, our task is to establish hearing skills for human speech, listening comprehension and to expand vocabulary. Our tasks include using voice production attainment, sentence construction, coherent speech, group talk, speech discipline and cultured/polite forms of speaking with metacommunication elements, and to facilitate the child's sense of certainty through conveying speech. The Hungarian and the English kindergarten teacher are both primarily trusted with the task of native-language education; their speech, pronunciation, choice of words define the attainment of the two languages, with their way of speaking and word choice providing an example.

Purpose:

Introducing the children to the natural and social environment through diverse forms of activity, helping them to find their way in the world they live in, and facilitating the development of their intellectual and native-language skills. All of this takes place embedded into action based on the children's spontaneous interest and instinctive thirst for knowledge, curiosity and experiences, taking individual characteristics into consideration. The aim is to establish love and appreciation for the Hungarian language during native-language education, and to

encourage and sustain natural speech and the inclination to communicate. The child should be able to understand English and distinguish between the languages he/she is spoken to. The children should use both English and Hungarian in peer-to-peer communication. It should be natural for the child to use either Hungarian or English.

Kindergarten teacher tasks:

Tasks associated with the development of intellectual capabilities: - perception, sensation, - memory, - thinking, - speech and communication development.

- Provide the children as much sensory experience and opportunity for observation as possible. Versatility in the development of skills built on audio, visual and tactile sensation. Provides an opportunity to practice and observe things and phenomena in their natural environment, through various activities and life situations. Since visual observation takes a leading role in ages 3-6, the kindergarten teacher devotes special attention to the development of visual functions. Facilitates the journey from involuntary attention and spontaneous memory to intentional observation, memorization and recalling with plenty of playful activities. Expands the scope of memory and deliberate attention.
- Develops imagination and fancy by providing plenty of real experiences, listening to tales and playing. Encourages the children to search for diverse solutions through the creation of open, game-like situations. Lays the foundation for the subsequent development of problem-solving thought processes through active and trial-and-error type processing of stimuli.
- Encourages individualized search for answers by presenting problems in a diverse way, creating the opportunity for unrestricted self-expression (creativity: responsiveness, originality, conversion, ease, flexibility, elaboration).
- Creates an environment rich with experiences and organizes native-language games, thereby:
 - causing the children's speech organs to become more skilful;
 - increasing the children's inclination to speak;
 - improving hearing and the ear for speaking;
 - expanding auditive rhythm and memory;
 - laying the foundation for the skills required for phonologic coding;
 - providing a constant opportunity for questions and answers.

- Providing a personal example and a proper model has key significance.
- Making the children feel safe and ready to ask questions from adults and their peers by creating a relaxed, balanced, loving group atmosphere.
- If necessary, children that develop communication skills slowly are referred to speech therapy and psychology specialists.
- Provides a chance for the speech development of SEN children to evolve freely, cooperates with the specialist engaged with the child.

Success criteria:

- Has elementary knowledge about the surrounding world, able to recognize correlations.
- Makes an effort to find solutions to problems, ready to experiment.
- Able to create a time sequence.
- Able to retell some tales, poems or nursery rhymes by heart.
- Able to describe a picture using sentences.
- Expresses himself/herself in continuous, coherent sentences.
- The articulation, accent and intonation of the child's speech meets the requirements of our mother tongue.
- Able to retell short stories or texts.
- The child's vocabulary allows him/her to clearly express his/her thoughts.
- Clearly pronounces all vowels and consonants.

FORMS OF ACTIVITY IN KINDERGARTEN LIFE

1. Playing

Purpose: Gain knowledge and experience of the outside world, obtain new experiences and practice the rules of social coexistence. Incorporation of Hungarian and English language, behaviour and culture through playing. All areas of education and upbringing must be implemented within the process of playing.

Kindergarten teacher tasks:

- Provides a relaxed and balanced atmosphere required for playing that facilitates unrestrained playing rich with experiences.
- Provides the necessary place, time and equipment that aid this prolonged and undisturbed playing process. His/her conscious presence enables the children to engage in free playing. Controls playing indirectly, and participates in the solving of conflicts as necessary.
- Makes playing equipment available, enables the arrangement of the room as required for game situations, creates “nooks”.
- “Lives with” the children during playing, enjoying the change of events. May also participate in playing as a fellow player.
- Inspires the children to speak and think during playing by giving metacommunicative expressions and encouraging answers.
- Makes an effort to have the playing of each child develop to the highest level allowed by the child’s personal capabilities.
- Ensures the predominance of free play within the child’s daily schedule. □ Applies the method of attention with understanding, incorporating the ability for empathy and respect for the child.
- Promotes the development of the child’s imagination, provides experiences using simple, alterable toys for various forms of playing; creates ideas, opportunities and situations for diverse playing.
- Gets acquainted with the children’s emotions, experiences, capabilities, knowledge and social background, and plans the method of development based on this information.

Creates an inventory of games/toys for individual development, and custom designs it for the children.

- Motivates children with tales and stories, excursions, art experiences (theatre, puppet theatre) to make them properly open for dramatization and playing with puppets.
- Creates the necessary conditions for puppet-playing by providing and giving free access to costumes, props and scenery, enabling the children to directly recreate their literary experiences as they like.
- Provides the equipment necessary for practice-oriented playing, and the opportunity for multiple repetitions of exercises that the children enjoy.
- Expands the scope of physical activity games governed by rules, which the children can play outside and/or in the yard. Motivates the children to design games, rules and assume roles independently.
- Creates life situations required for role playing, provides an opportunity to identify with the role and unfold the imagination, get in contact, strengthen social relations and develop various forms of social behaviour.
- Helps the children in using the creations made during DIY work while playing.
- Introduces the children to folk games related to folk art, folk customs, folk music and folk dance.
- Helps to understand the rules of games and makes the children follow these rules.
- Makes the children follow the basic behavioural rules related to toys and joint playing.

Success criteria:

- Plays with joy and abandon
- Capable of playing out what he/she has experienced
- Readily assumes a role and participates in the assignment of roles
- Capable of long-term participation in games
- Able to build and construct based on his/her own ideas, and create or copy sophisticated buildings
- Follows game rules and standards of behaviour
- Has creative playing ideas
- Able to understand and accept the ideas of his/her peers

2. Tales and rhymes

Purpose:

Promoting the undisturbed, experience-rich and harmonious development of kindergarten children, while letting their higher-level emotions unfold, taking into consideration age-specific and individual characteristics. Introduction to and processing of English and Hungarian fairy tale literature and rhymes.

Through children's literature, shaping inner imagery and processing of experiences.

Laying the foundations for mother-tongue competences. Establishing receptivity to creations of art.

Primary focus on the use of sources for Hungarian and English folk tales and created tales, with possibility to use certain works from other nations to enhance the development of the children's dual language culture.

Kindergarten teacher tasks:

- Show the children the magic and fascination of tales and rhymes and fine speech in a way to delight them, generate emotions, provide an experience and develop the children's verbal/non-verbal expression.
- Rich and diverse compilation of Hungarian-English poetry for children.
- Introduction of classical and contemporary English and Hungarian literary works to kindergarten-age children.
- Takes into consideration the level of maturity and the capabilities of the group in selecting tales and rhymes and compiling the core material. Gradually progression from simple children's and animal tales through chain tales to more complicated fairy tales.
- Enables children to relive their literary experience, and provides the conditions necessary for dramatization, puppet playing and other activities (e.g. for creating illustrations, DIY work).
- Achieves complexity by graphic demonstration, experience-focused presentation and meta-communication tools.
- Creates the undisturbed, intimate atmosphere necessary for the reception of literature (e. g. pillows, rugs, bells, candles, etc.).
- Enables the child's interest toward books and the proper treatment of books to unfold (e.g. library visits).

- Enables the child to create his/her own poems and tales thereby aiding the child's self-expression and creativity.
- Through tales and fables, shows moral behaviour patterns which the children can identify with, and which help them in understanding the world, and shows them that good will always be duly rewarded, and bad or evil can be overcome.
- Selects tales which – through listening – help the children to dissolve their fears and anxieties.
- Takes into consideration the very important fact that the experiences the children gain at kindergarten age through tales can transform into forces forming their adult personalities.
- Implements fine speech, facial expressions, gestures, body language and body speech when telling tales to the children.

Success criteria:

- expansion of Hungarian-English vocabulary
- capable of inventing and telling tales and stories, dramatization
- development of memory through memorizing the text of rhymes, poems and tales
- development of correct speech
- enrichment of the children's emotional life
- development of meta-communication
- positive emotion toward English and Hungarian literature
- acquiring positive forms of behaviour
- capable of distinguishing between reality and storyland
- being introduced to a children's tale in both languages
- developing attention
- taking good care of books
- capable of expressing themselves in continuous, coherent sentences

3. Musical education

About the complex personality-developing effect of music “... through music, you are not only learning music... singing makes you free and brave and cures you of inhibitions and fears. Music makes you concentrate, improves your physical and mental disposition, inspires you to work, enables you and trains you for attention and discipline... It develops your sense of community. It develops the inherent musicality budding in each of us, thereby laying a foundation for musical culture, which will consequently make your whole life richer and more beautiful.”

Purpose:

Complex personality development and shaping musical taste by having the children discover singing and playing in a group. Laying the foundations for a “musical mother tongue”, bringing up music-loving people by using a musical corpus primarily based on English and Hungarian folk traditions, classical and contemporary pieces, which affect the children’s physical and mental development, enrich their emotional setup, introduce them to English and Hungarian songs, and establish their musical taste and physical movement culture. Education to accommodate aesthetic and artistic values.

Kindergarten teacher tasks:

- Ensures the development of the children’s Hungarian and English native language and musical skills with rhymes, folk songs and children’s games involving singing.
- of musical corpus and related physical movement routines using appropriate standards, properly suited to the children’s interests and capabilities.
- Makes a selection primarily from classical and folk music sources, complemented by contemporary pieces.
- Introduces various musical instruments to the children.
- Shapes the musical taste, aesthetic responsiveness, physical movement culture of the children.
- Makes the children acquainted with the customs, songs, pieces of music related to various holidays and makes an effort to foster traditions.
- Since singing and music gives children joy, they readily participate in it; therefore, these activities may be arranged in defined, free and individualized forms.

- The kindergarten teacher excites the children's curiosity using various methods in a relaxed atmosphere: physical movement and sound lures curious children, while others listen to the songs and watch the movements from a distance.
- Through folk games involving songs, the kindergarten teacher establishes a direct connection with each child (individual treatment) to assess the development level of the child's ear for music and physical movement skills, the clarity of pronunciation, inclination for singing and playing or withdrawal.
- The application of singing and music not only adds beauty and colour to everyday kindergarten life, but also provides an opportunity for living out intensive emotions and makes the children receptive for embracing "beauty".
- Makes the children understand that by music we can express and convey our feelings and participate in an aesthetic experience, whether we share the beauty of music and singing as a performer or a listener.
- Enables to improve the children's language skills with rhymes and playing games featuring singing.
- The musical activities of children simultaneously involve physical movement and music; therefore, when selecting the corpus, the kindergarten teacher also pays attention to the lyrics, the games pertaining to the melodies and rhymes and the various forms of movement. The selection contains songs for festive events as well as ad hoc songs.
- In the reception period, singing is primarily initiated by touching and songs and rhymes that can be sung sitting in the teacher's lap. Later selections also feature playful, imitative movements and simple exchange of roles.
- For higher age groups, simple circle games should be complemented with more complex movement (clapping, turning back, walking in a circle in pairs), with the introduction of games involving the exchange of roles, filling up rows and simple selection of mates. Develops musical memory and musical creative skills based on the children's internal ear for music.
- Develops the children's musical skills with the use of objects and musical instruments located in the kindergarten environment.
- For the purpose of listening to music, sings playful songs and children's talelike merry folk songs or performs short songs on an instrument.
- When selecting the musical corpus, takes into consideration songs and pieces of music with national significance.

Success criteria:

- Singing and listening to music together with his/her peers provides joy for the child.
- Able to sing a few songs alone with correct lyrics.
- Able to individually sing back or clap back melody or rhythm motifs.
- Readily and without the need for control plays a few games that feature singing.
- Able to create spatial formations with his/her peers.
- Able to learn simple dance routines.
- Able to distinguish between musical concept counterparts.
- Able to distinguish between a steady beat and the rhythm of the song, and able to extract both from the song through physical movement, walking, clapping.
- Knows songs and sung games linked to various folk customs.
- Able to use simple musical instruments.
- Listens to instrumental music with pleasure.

4. Depiction – visual culture**Purpose:**

To create joyful activities and develop the children's need for creation, self-expression and reception of aesthetic experiences. To develop the child's personality using folk-art and an aesthetic environment of objects.

Kindergarten teacher tasks:

- Provides constant visual experience (with natural and social opportunities and experiences).
- The teacher discovers the wonders of nature together with the children.
 - Provides free and undisturbed playing with possibility for simultaneous depiction activities.
- Provides proper space all day, shows the use of the tools and presents various visual inventories, makes them available by keeping them close to the children.
- Presents local and folk traditions.

- Puts emphasis on developing individual skills: fostering talent, bridging the gap. o Provides the possibility to evoke the unique colours, forms and patterns of different cultures.
- Provides children the opportunity to express themselves as appropriate for their individual rate of maturity.
- Together with children, creates an aesthetic internal environment using the children's creations (e.g. seasons, festive days, other activities, projects), with its size, height and colours adapted to the child's emotional setup.
- Shows techniques and uses materials by presenting their characteristics and usability to affect all sensory organs.

Success criteria:

- Capable of visually depicting his/her experiences and ideas by the end of kindergarten age.
- Knows various techniques and readily/gladly uses them.
- Visual perception, observation, memory and spatial vision conforms to his/her age. Handles and uses creative tools properly. When creating, makes sure to keep the environment and himself/herself clean. The child's visual approach makes him/her capable of wondering at the picture, with his/her creativity enabling free self-expression.

Physical education/movement objectives

Purpose:

To develop the children's body, personality and nervous system, taking individual needs and capabilities into consideration. To have a positive effect on body-growth by regular activities involving physical movement. To effectively contribute to preserving health by regular exercise. To develop harmonic, orderly, disciplined gross and fine motor skills.

Kindergarten teacher tasks:

- The kindergarten teacher conducts the physical education sessions within a planned framework, with or without the use of equipment, preferably outdoors or in a gym.
- Makes PE more attractive by practicing games integrated into a system of drills adjusted to the children's level of maturity.
- Applies games enabling the children to combine various physical movements.

- Implements these exercises once or twice a week in a defined format, taking individual needs, capabilities and gradualness into consideration;
- Provides an opportunity for exercise in a playful and free form, preferably outdoors, if the weather allows.

Areas of development:

- strength;
- stamina;
- quickness;
- improving the performance of the respiratory and circulatory systems;
- developing the load-bearing capacity of the skeletal and muscle system;
- ensures the preservation and safeguarding of health;
- magnifies and complements the effects of nurturing and health education;
- in addition to developing physical movement culture, aids spatial orientation, situation awareness, decision-making and adaptability;

Performing preventive drills, in particular:

- large movement (gross motor skills)
- sense of balance
- fine motor skills
- developing eye-hand, eye-feet coordination
- improving the bodily scheme
- improving perception

Success criteria:

- Participate in movement activities readily and persistently.
- Perform activities correctly and persistently.
- Motor skills are developed as appropriate for their age.
- Fine coordination is developed as appropriate for their age.
- The children's stamina and endurance is appropriate for their age.

5. Active attainment of knowledge about the outside world

Purpose:

The children should obtain experiences affecting multiple sensory organs as appropriate for their age. It is important to develop environment-conscious behaviour, and to develop the children into persons who protect and love nature. It is essential to establish a positive emotional relationship with the surrounding natural and social environment and the family. Playful discovery and experiencing of the correlations that exist in our environment in terms of quantity, form and extent.

Kindergarten teacher tasks:

- The kindergarten teacher ensures that the children obtain experiences and knowledge in a spontaneous and organized way, directly in their natural environment (during excursions and walks, experiments, etc.).
- Enables the children to recognize the beauty of nature with the joy of a shared experience.
- Makes an effort to develop and practice proper attitudes to environmental protection and environment-conscious behaviour, introduces the fundamentals of environmental protection to the children during activities (selective waste collection, energy saving, waste disposal).
- Provides experiences with respect to quantities, numbers and relations.
- Provides an opportunity for direct experience through the furnishing of the room: creating a “living corner”, nurturing animals and plants.
- Provides adequate occasions, time and place for the development of a safe way of life.
- Aids the children’s independent opinion-forming and the development of their decision-making capabilities in peer relationships and in shaping the environment.
- Through the design and arrangement of the yard, creates diverse places for experience, as the possibilities allow.
- Provides the opportunity to participate in summer camps based on parental demand. Gets the children acquainted with the place where they live through regular walks in the vicinity of the kindergarten. In addition to activities organized for national holidays,

uses this knowledge to facilitate attachment to the children's homeland. During walks in the city and around the kindergarten, provides knowledge and experience necessary for the children to safely find their way and become knowledgeable. Makes the children practice the elementary rules of traffic and introduces them to the various means of transport.

Major topics within environmental education:

- Family
- Immediate and wider surroundings of the kindergarten
- Human body and health care
- Seasons
- Living and non-living environment
- Transportation
- Celebrations linked to nature, preserving traditions
- Nature conservation and environmental protection
- Characteristics of England and Hungary (weather, buildings, maps)

Success criteria:

- Able to tell the difference between the seasons and times of day, knows their characteristic features.
- Knows the plants and animals living in the surrounding area. Participates in caring for them and in nature conservation.
- Possesses rudimentary knowledge of his/her surroundings, knows his/her address, the names and occupations of his/her parents and siblings, his/her own name, date and place of birth, and the name of the kindergarten.
- Knows and follows the most important traffic regulations applicable to the local environment, and is knowledgeable about the attractions located in the city as appropriate for his/her age.
- Knows the colours, as well as their lighter and darker shades.
- The forms of behaviour required for environmental protection are in the process of development.

Success criteria:

- The children's problem-solving skills are appropriate for their age.
- Should be able to make two dimensions or quantities the same or equal, or create something which is less, more, smaller or bigger than something else.
- Recognizes the logic of an arrangement based on mathematical order and able to continue the sequence up to at least three items.
- Properly uses cardinal and ordinal numbers.
- Able to break down and unify subsets in the range of 10.
- Correctly uses words expressing spatial relations.
- Able to count objects up to at least 10, and able to compare them by quantity, size, form and colour.

6. Work-like activities

Purpose:

Through developing a liking for children's work, creating skills and characteristics that have a positive effect on the children's community relationships and performance of obligations.

Natural development of social behaviours and relationships in the course of work activities; development of the child's personality and attitudes through active experiences; education to appreciate self and others. Learn the useful application of tools; establish the fundamentals of the skills required for working and work organization; develop the children's persistence, sense of responsibility and self-estimation.

Kindergarten teacher tasks:

- Teaches the children how to perform work activities. Creates conditions for individual work for all types of work in all age groups. Ensures the consistence and continuity of work.
- Provides the necessary conditions for the following work activities:
 - work associated with the self: self-service
 - personal hygiene eating dressing
 - work to be performed by the child on duty
 - case-by-case assignments:
 - plant care
 - cleaning the yard

- keeping the environment in order
- as possible: work aiding the establishment of environment-conscious behaviour
- selective waste collection, composting, plant care and gardening, feeding and tending animals
- work-like activities linked to the seasons: vintage, gathering
- Work forms a natural part of daily activities /kindergarten teacher and nanny providing the example/
- The kindergarten teacher provides the children with opportunities to perform work as appropriate for their capabilities. Provides the children with suitable tools (quality, quantity, size), and accustoms them to keep the tools order.
- The children should feel that their work is required and duly noted.
- The kindergarten teacher must enable the children to immerse in the work they particularly like at their own individual pace, by providing adequate time.
- The kindergarten teacher should manage to involve shy and reclusive children in work.
- Help the parents to respect and take their child's work and assignments seriously, and provide assistance in performing such tasks.
- Working is also a learning process which develops the children's competences through personal example and specific positive motivation.
- When creating opportunities for work, the kindergarten teacher should pay attention to enable the child to experience his/her activity as a success.
- The result of the work should be a joint happy experience for the children.

Success criteria:

- actively participates in activities, curious, cooperative;
- stops the activity at request;
- capable of making an effort in order to solve problem situations;
- knows and observes the rules of proper behaviour;
- helps his/her peers; compassionate;
- ready to work for the group and the community;
- performs his/her work on duty independently and at a high standard;
- readily volunteers to perform individual assignments;
- readily participates in tending plants and animals, and in shaping and improving the immediate environment;

- takes care to keep himself/herself and the environment orderly;

6. Learning

Purpose:

Developing the complete personality and competencies of the kindergarten-age child through experiencing by action, building on the child's experiences and preparing the child for life-long learning.

Kindergarten teacher tasks

- Creates an optimal learning environment, where the kindergarten teacher:
- builds on the children's existing knowledge, experience, skills and curiosity;
- provides learning by "own experience" which impacts all sense organs through trial and error, activities, physical movement and manipulation;
- enables gaining experience simultaneously by organizing parallel activities;
- builds on the knowledge brought by the child, his/her current experiences and motivations;
- applies cooperative learning methods, project pedagogy, the tools of experience pedagogy and drama pedagogy;
- always provides the children with a sense of achievement in the organization of learning;
- provides a multilateral approach to problem situations and promotes novel solutions;
- marvels at the wonders of the world together with the children, enjoying the pleasure of shared discovery;
- encourages the children to tackle new challenges;
- when determining the content of the child's knowledge acquisition, takes into consideration the child's reception and processing skills; provides an image conforming to reality;
- regards all activities as learning (social, cognitive, physical, etc.);
- exploits spontaneous learning opportunities, encourages;
- builds on the child's curiosity (provides a model);
- assists the development of a realistic self-image by individualized, specific, positive assessment;

- organizes learning activities and processes with the attitude that every child can be developed;
- provides the material conditions (safe equipment for versatile uses, in proper quantity and quality) appropriate for individual needs.

The acquisition of knowledge content items takes place in the process of playing. These items constitute the complexity of our education, building upon one another.

Daily routine

Aspects to be taken into consideration when establishing daily routine:

Continuous, omnipresent implementation of balanced playing as the child's key activity;

Due consideration to the age characteristics of children between the ages of 3 and

Implementation of colourful, undisturbed kindergarten life;

Meeting the parents' expectations;

Flexible implementation of various activities (care, working, learning) in the course of playing.

Daily routine ensures continuous, complex, playful knowledge attainment and the use of English and Hungarian. Transfer of knowledge executed by the English and the Hungarian kindergarten teacher simultaneously, using families with mixed mothertongues as a model. Use of the two languages takes place simultaneously, at the same time, in the presence of both kindergarten teachers.

Holidays and traditions

Holidays, celebrations

Carnival time

15 March

Easter

Mother's Day

Children's Day

Pentecost

Halloween

St. Nicholas' Day (6 December)

Christmas

Traditions

Birthdays

Earth Day

Folk Tale Day

Breaking-up ceremony

Grape harvest

Sport Day

Day of Poetry

Day of Arts

NEY FERENC TAGÓVODA

„OKOSAN AZ OKOS ESZKÖZÖKKEL” PROGRAMMAL KIEGÉSZÍTVE

„ A gyermekek is sokféle természetűek, s mindnyájával nem lehet egyképpen bántani. Ami egyikre hatással van, a másikon nem fog. És az óvónak a legnagyobb ügyessége éppen abban áll, miszerint szerencsés tapintattal és körülmény szerint a kisdetek egyéniségéhez tudja alkalmazni a célravezető legjobb eszközt.”

Ney Ferenc/

3300 Eger, Ifjúság utca 7-9.

Tevékenységeközpontú Program

„Okosan az okos eszközökkel” programmal kiegészítve

am

TARTALOMJEGYZÉK

Óvodánk bemutatása
Hitvallásunk, nevelési elveink
Óvodakép
Óvodánk sajátos arculata, programunk tartalma
Az óvodai élet megszervezésének elvei
Ünnepek, rendezvények, hagyományok
Óvodánk kapcsolatai
Tehetséggondozás

1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Intézményünk a város déli részén, Lajosvárosban található, Eger kertvárosi övezetében. A forgalomtól elzárt részen helyezkedik el, jól megközelíthető autóval és gyalogosan egyaránt.

Egy épületben működik a Dobó Katica Bölcsődével és a Városi Nevelési Tanácsadó Logopédiai Intézményével. A logopédiai intézet közelsége könnyebbség a szülők számára, mivel épületen belül meg tudjuk oldani a logopédiai fejlesztésben résztvevő gyermekek részvételét.

Udvarunk játéakai a törvényi előírásoknak megfelelőek. Felülvizsgálatuknak köszönhetően a szükséges eszközök cseréje, esetleges felújítása folyamatos, így a gyermekek teljes biztonsággal használják ezeket szabad játékuk során. Itt található egy fedett terasz, ami lehetővé teszi az esősebb időben történő szabad levegőn tartózkodást is. A fák és bokrok az udvar két harmadát árnyékba borítják, ezáltal a nyári meleg idején is alkalmas az ott történő tartózkodásra. Udvarunk hátsó részén található műfüves-pályánk. Lehetőséget ad számunkra, hogy biztonságos környezetben tervezzük és valósítsuk meg a szabad levegőn történő mozgásfejlesztést. Pályánk mellett található konyhakertünk és gyümölcstermőink, ahol a gyermekekkel közösen éljük meg a növények ültetését, majd a termések betakarítását és együtt történő elfogyasztásának élményét.

Csoportszobáink kisméretűek, így a gyermeklétszámok 22 és 20 fővel alakulnak. A szobák elrendezésénél elsődleges szempont volt a gyermekcsoport megismerése, amelyek a szabad játéktevékenység zavartalan megélését biztosítják. Ugyanakkor a szabad alkotás feltételei is megvalósulnak. Az egyéni igényeknek megfelelő pihenéshez, elbújáshoz kuckórészek találhatóak mind a három csoportban. Csepphinta is biztosítja ugyan ezt a lehetőséget számukra. Lehetőségekhez mérten biztosítjuk a bútorok mozgatását a gyermekek igényeinek, elképzeléseinek megvalósítása érdekében. A szabad mozgás megvalósításához jó időben a csoportszobából nyíló terasz adta lehetőséggel is élünk. A csoportokban a gyermekek munkáinak, alkotásainak megjelenítésével díszítünk. Igyekszünk a természetes anyagok felhasználására. A bútorok és falszínek, kiegészítők harmonikus megjelenítésére törekszünk, előtérbe helyezve a föld színeket.

Az óvodába járó gyermekek többsége ebből a városrészből érkezik, de vidéki gyermekeket is fogadunk, akiknek szülei az óvodánk közelében dolgoznak.

Három vegyes életkorú óvodai csoport működik intézményünkben. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a szülők igényeit, de a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt elsődlegesen.

2. HITVALLÁSUNK, NEVELÉSI ELVEINK

Tevékenységek központú Óvodai Nevelési programot adaptáltuk, ennek megfelelően dolgozunk, tervezzük mindennapjainkat. Óvodai életünket a megismerések komplexitása, gyakorlatiassága és a többoldalú tapasztalatszerzés jellemzi. Tevékenységre épülő, sokoldalú képességfejlesztés történik, a gyermekek személyiségének kibontakoztatása az egyéni, életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Hitvallásunk

„A jó óvoda az, ahol nyugalom van, de nem csend és fegyelem. A jó óvoda az, ahol a legfőbb érték minden gyermek kíváncsisága, kezdeményezése, de főleg játéka, mint a nem tudatos tanulás folyamata. A jó óvoda az, ahol a ráfigyelés, az odafigyelés a gyermekeknek lehetőség, a felnőtteknek kötelesség. A jó óvoda természetes emberi kapcsolatokat ajánl.”

/Dr. Hűvös Éva/

Olyan pedagógiai munkát, olyan nevelést vallunk magunkénak, ami gyermekközpontú, amely a tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának.

Olyan személyiségközpontú pedagógiai munkát, amelyben elsősorban gyermekek ismeretéből, életkoruként változó testi, lelki és szellemi szükségleteik felismeréséből kiindulva biztosítja számukra az egészséges fejlődést.

Nevelésünk célja

Az óvodáskorú gyermeket az egyéni és életkori sajátosságait a legmesszebb menőkig figyelembe véve fejleszteni személyiségét, kiegészítve és folytatva a családi nevelést.

A nevelés derűs, otthonos légkörben történjen, amelynek megvalósulása folytán képessé válik a gyermek egyre tágabb környezetbe való zökkenőmentes beilleszkedésre. A gyermek érzelme megismerése, kifejezése által harmonikus lelki egészségben élhesse meg mindennapjait.

Megismertetni a gyermek az okos eszközök biztonságos használatával, tudják mire és hogyan kell használni, hogy élményt kapjon.

Nevelési elveink

A pedagógiai munkánk középpontjában a gyermek áll. Nevelőmunkánkban kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyermekek megismerésének. A képességek és a fejlődési ütem figyelembevétele, a sokoldalú, differenciált, harmonikus fejlesztés az elsődleges feladatunk. Nevelési koncepcióknak megfelelően, a játéktevékenységet, mint az életkornak megfelelő - a fejlődés elősegítése szempontjából legfontosabb és leghatékonyabb tevékenységet helyezzük előtérbe. A fejlesztés szempontjából fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenység szabadon választható legyen, elvégzése örömet, sikerélményt, újabb tapasztalatszerzést jelentsen a gyermek számára. Közeppontra helyezzük a valódi cselekedtetést, felfedező ismeretszerzést, egyéni tapasztalást.

- Minden gyermek egy kihívás, akit megismerni, óvni, fejleszteni kell, sok türelemmel, megértéssel, és szeretettel.
- Szoros együttműködés a legközvetlenebb nevelési partnerrel, a családdal.
- A beilleszkedés megkönnyítse a gyerekeknek. A mindennapokban jól érezzék magukat, szívesen jöjjenek óvodába és a megfelelő időben kezdjék meg iskolai tanulmányaikat a város bármelyik iskolájában.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatásával biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- A gyermekek számára szeretetteljes nevelés biztosítása.
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembevétele. Az egyéni bánásmód elvének alkalmazásával a meglévő hátrányokat csökkentése, előítélet mentesség. Minden gyermek fejlődésének értékelése saját személyiségéhez viszonyítva történjen. A gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása
- A már kialakult hagyományok ápolása, gazdagítása, megőrizve ezzel az értékeket, melyek átörökítése intézményes keretek között is fontos erkölcsi feladat.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközök, módszerek a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez történő igazítása, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását.

3. ÓVODAKÉP

Olyan óvodában neveljük a gyermekeket, amely gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a mást nem helyettesíthető játékról.

Olyan óvodában neveljük a gyermekeket, ahol az életre nevelünk, személyes példamutatásunkkal tevékenykedtetünk, s közben megismertetjük a tág világot, melyben fontos számunkra az egyén, a lelki egészség, a derű és a bizalom.

Küldetés nyilatkozatunk

"Életre nevelünk, személyes példamutatásunkkal tevékenykedtetünk, s közben a tág világot ismertetjük, melyben fontos számunkra az egyén, a lelki egészség, a derű, a játék, a bizalom."

Gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a **mást nem helyettesíthető játékról**.

Az óvoda kiegészíti a családi nevelés feladatainak ellátását. Nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítja az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A pedagógiai munkánk középpontjában a gyermek áll. Nevelőmunkánkban kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a gyermekek megismerésének. A képességek és a fejlődési ütem figyelembevétele, a sokoldalú, differenciált, harmonikus fejlesztés az elsődleges feladatunk. Nevelési koncepciónknak megfelelően, a játéktevékenységet, mint az életkornak megfelelő - a fejlődés elősegítése szempontjából legfontosabb és leghatékonyabb tevékenységet helyezzük előtérbe. A fejlesztés szempontjából fontosnak tartjuk, hogy minden tevékenység szabadon választható legyen, elvégzése örömet, sikerélményt, újabb tapasztalatszerzést jelentsen a gyermek számára. Középpontba helyezzük a valódi cselekedtetést, felfedező ismeretszerzést, egyéni tapasztalást.

Az aktív nevelés központja a tevékenység és a tevékenységre alapozott nevelés. A gyermekeknek épűgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőtteknek. Ezért, ezekre az élményekre, tapasztalatokra építűnk, és ennek alapján tervezzűk a gyermeki tevékenységet. A fejlesztés során abból indulunk ki, ami a gyermekeket körülveszi, foglalkoztatja, és érdekli. Figyelembe vesszűk a gyermekek fejlettségét, fejlődésének, fejlesztésének sajátosságait, ezzel is biztosítva az esélyegyenlőséget.

Óvodánkban **projektmódszerrel** dolgozunk. A projektmódszer a gyermek érdeklődésére, a pedagógus és a gyermek közös tevékenységére épülő módszer. A témák közösen kerülnek kiválasztásra. A megismerési folyamatok a projektek tevékenységeinek sorozatában valósulnak meg. Biztosítja az egyéni érdeklődés, az egyéni ütem, az önállóság és az öntevékenység lehetőségét, ez motiválóan hat a gyermekek téma iránti elkötelezettségére. A gyermekek aktív részvétele és érdeklődése biztosított, mert a gyermekek maguk választhatják ki érdeklődésük, képességeik, tempójuk szerint azokat a feladatokat, amelyek számukra vonzóak.

Napi és heti rendünk jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket. A napirendet a rugalmasság és a folyamatosság jellemzi. Az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok, váratlan események hatására. A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodnak. A napirend biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletnek megfelelő váltakozását. A legtöbb időt az óvodáskorú gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, és alkalmas a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésére, szervezésére, megvalósítására.

A heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján, komplex módon jelennek meg a tevékenységi formák. Naponta lehetőség van az éneklésre, vizuális tevékenységre, mesélésre, verselésre a gyermek igénye szerint. A gyermekeknek naponta szükségük van szervezett játékos mozgásra. Heti egy-két alkalommal minden csoportban irányított mozgást szervezünk. Ügyelünk arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására és közös megvalósításra.

4. ÓVODÁNK SAJÁTOS ARCULATA, PROGRAMUNK TARTALMA

Óvodánk arculata három pillérből tevődik össze

1. „Okosan az okos eszközökkel”
2. „Az én érzéseim”
3. „Mi is védjük, óvjuk”

1.„Okosan az okos eszközökkel” program

Erasmus projektek kapcsán, de saját tapasztalataink alapján is megerősödött bennünk, hogy a digitális és okos eszközök használatát már nem lehet kizárni életünkéből, hiszen a gyermekek is egyre több időt töltenek okos eszközök használatával. A kisgyermek mindenkori feladata, hogy a környezetét felfedezze, ennél fogva természetes kíváncsiságától hajtva hamar rájön, hogy napjainkban az emberek harmadik keze az okostelefon, és a nagyokat utánzó szerepjátékában ez a tárgy, ha építőkocka alakban is, jelen van. Ezért a nevelőtestületünk úgy döntött, hogy a napi játéktevékenységbe ágyazottan előre tervezett módon beépítjük a digitális eszközök használatát.

Szeretnénk letenni azt az alapkövet a gyermekek számára, melyek által a jövőben tudatos felhasználókká válhatnak a digitális világban.

Célunk

- Digitális képességfejlesztés keretein belül a gyermekek tudatos eszközhasználóvá formálása.
- **A helyes eszközhasználat szokásainak, szabályainak kialakítását.** Értékes tartalmak megmutatásával képességeik és készségeik, szocializációjuk elősegítése.
- Eszközök megismerése, és felismerése.

Feladataink

- Igényes tartalmak közvetítése a gyermekek és szülők felé.
- Igényes felhasználóvá nevelés.
- Élményalapú ismeretnyújtás.
- Képességek és készségek fejlesztése.
- Kooperatív tanulás támogatása.
- Hatásgyakorlás a minőségi eszközhasználatra.

Minden csoportszobában kialakításra került egy digitális sarok, ahol megtalálhatók ezek az eszközök, mint pl. I-ped vagy tablet, Bee-Botok és tartozékai, Smarty 4D kártyák, LCD digitális rajztáblák stb.

Folyamatosan keressük és a lehetőségekhez mérten alkalmazzunk különböző gyermekek számára kifejlesztett programokat is, mint pl. BOOKR Kids, Csillagsuli stb.

Közös, szülők és pedagógusok számára eligazodást jelentő megközelítési rendszerünk

- Az életkori, befogadási sajátosságok figyelembevétele mind a tartalmakban, mind a használat módjában.
- Olyan témákat dolgozzon fel az applikáció, amely a gyerekek érdeklődésének megfelelő.
- Felhasználóbarátnak kell lennie, hogy könnyen tudják kezelni a gyerekek.
- A működése legyen megbízható, a gyors visszacsatolások és a gyermeki figyelem fenntartása érdekében legyen interaktív.
- Legyen kompatibilis különböző technikai eszközökkel.
-

Nevelési feladataink az okos eszközökkel

- A napi játéktevékenységbe ágyazottan, előre tervezett módon beépítjük a digitális eszközök használatát.
- Kialakítjuk a helyes eszközhasználat szokásait, szabályait.
- Értékes tartalmakat mutatunk meg nekik, amelyek képességeik és készségeik, szocializációjuk elősegítésére, fejlődésére szolgálnak.
- Bee Bot programozható padlórobotokkal segítjük a komplex képességfejlesztést (közös problémamegoldó képesség, a kooperatív gondolkodás, a kreativitás, a verbális kommunikáció, a téri irányok megismerése és elmélyítése).
- Minden életkorhoz képesség és tudásszinthez igazodva kerül kiválasztásra az adott tudástartalom.
- Azon alapkő letétele, mely által a jövőben tudatos eszközhasználókká válhatnak a digitális világban.

2.”Az én érzéseim”

Napjainkban az egymásra történő odafigyelés, egymás érzéseinek tiszteletben tartása, a személyes közösségi élmények még hangsúlyosabbá tétele véleményünk szerint egyre

fontosabbak. A gyermekek a saját és mások érzéseinek fel és megismerése által nagyobb lelki biztonságban élhetik meg mindennapjaikat. Valamint érzelmileg kiegyensúlyozottabb felnőttekké is válhatnak azáltal, hogy saját érzéseiket tudatosan tudják kezelni. Ezért olyan módszerekkel színesítjük a mindennapokat melyekkel a tudjuk őket ebben támogatni.

Célunk

- A gyermekek képessé váljanak érzéseik felismerésére, megfogalmazására, megfelelő önszabályozásra.
- Mások érzéseit felismerjék, el tudják fogadni és megfelelő módon tudjanak reagálni ezekre.
- Legyenek képesek a pozitív érzések előtérbe helyezésére.

Boldogságóra Program módszerének alkalmazásával a boldogság fenntartásának alapkövét igyekszünk letenni a gyermekekben.

Cél

- „Szisztematikus gyakorlatok alkalmazásával készségszintűvé tenni a pozitív orientációt.” /Bagdi Bella, Prof. Dr. Bagdy Emőke, Tabajdi Éva. Boldogságóra Kéziköny Pedagógusoknak és Szülőknek 3-6 éveseknek 8. old./.
- Megismertessük és segítsük a gyermekeket a boldogságfokozó technikák elmélyítésében, a **folyamatos boldogság fenntartása** érdekében.

A közösségek számára nyújtott 10 egymásra épülő témát szeptembertől júniusig dolgozunk fel, melyek a következők: A hála gyakorlása, Az optimizmus gyakorlása, Társas kapcsolatok ápolása, Jó cselekedetek gyakorlása, Célok kitűzése és elérése, Megküzdési stratégiák, Apró örömek élvezete, Megbocsátás, Testmozgás, Fenntartható boldogság.

Az adott projektekhez kapcsolódóan, komplex módon, tevékenységekbe ágyazva, a szabad játék elvét előtérbe helyezve valósítjuk meg. Ezek feldolgozásánál a mese és a mozgásos játékok repertoárját részesítjük előnyben. Jelen vannak a relaxációs gyakorlatok is, melyek a tevékenységekre történő ráhangolódás folyamatát segítik elő. A személyiségfejlesztő gyermekdalok éneklése, hallgatása a tevékenységek közben történjenek.

Ezen módszeren túl folyamatos figyelemmel kísérése az új lehetőségeknek, tanulmányoknak, módszereknek, hogy naprakészen tudjuk segíteni, támogatni a gyermekek érzelmi fejlesztését. (pl. Csillagtündér) Szakirodalmak és gyermekirodalmak repertoárjának bővítése ebben a témában.

3. „Mi is védjük, óvjuk” - Környezettudatos szemlélet, fenntarthatóságra nevelés

Nevelőtestületünk vallja, hogy már óvodáskorban el kell kezdenünk a környezetvédő, természetvédő ember személyiségének kialakítását, s ez az óvodáskorú gyermekek életében nem más jelent, mint kellő időben elkezdett tudatos nevelőmunkát a pedagógusok részéről. A téli madáretetések közös megvalósítása, itatók kihelyezése nyári és téli időszakban is. Mindhárom csoport saját magasságaiban termeszt a zöldségeket. Komposztálóban a zöld hulladék újra felhasználási lehetőségével ismerkednek meg a gyermekek. Gyümölcsök érését folyamatosan figyelemmel kísérjük a közös elfogyasztást megelőzően. A fűszerkertből betakarított növényeket megszáritjuk és a családok számára biztosítjuk felhasználásukat. Igyekszünk minél szélesebb körben kapcsolatfelvételre ezen a területen, mint pl.: „Tehetsz méh többet program”, EgerErdő Zrt., Madársuli, Madártani Egyesület, Európai Hulladékcsökkentési héthez csatlakozás stb.

Célunk

- A fenntarthatóságra nevelés megalapozása, az ehhez kapcsolódó magatartások, szokások kialakítása.
- A természeti környezet megóvásának módjaira történő figyelem felkeltése a gyermekekben.

Feladataink

- Az újra felhasználható anyagokból készített játékok előtérbe helyezése a mindennapok során, melyek a gyermekek fantáziájának, kreativitásának, kooperatív együttműködésének fejlesztését is segítik.
- „Ovi-Öko Party”-nk megszervezésével a családok szemléletformálásának elindítása, megerősítése, fenntartása.
- A természetes alapanyagok alkalmazásának minél szélesebb körben történő alkalmazása.
- Takarékoságra történő figyelem felkeltése, személyes példamutatással történő erősítése.

- A gyermekek számára minél több lehetőség biztosítása a természeti környezettel történő kapcsolódásra. A megfigyelések biztosítása számukra, melyek által fokozható elhivatottságuk a természet felé.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Óvodánk csoportszerkezete

Az óvodai csoportszerkezet kialakítását a nevelőtestület véleménye alapján **vegyes életkorú** csoportokban határoztuk meg.

A vegyes csoportban történő fejlesztés előrelátó tervezőmunkát igényel, hiszen tekintettel kell lenni a nagyobb különbségekre, s nem elhanyagolható feladat az iskolára való előkészítés szempontjából sem. Differenciált tervezést és körültekintőbb szervezőmunkát igénylő tevékenykedtetés mellett történik a gyermekek fejlesztése. A tervezőmunkában minden esetben megjelenik a differenciálás, mely lehetőséget ad a gyermek fejlettségének megfelelő feladatok megoldására.

Pedagógiai indokaink a vegyes csoport szervezésére

Rugalmasan lehet kezelni a korcsoportok közötti átmenetet. A fejlődés állandó folyamat, nincs mereven hónapokhoz kötve, a differenciált fejlesztés beépül az egész napi tevékenységbe, minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődik.

A hátrányokkal kezdő gyermekek beillesztése és felzárkóztatása zavartalanabb, a gyermek számára észrevétlen, ezért a fejlesztést megkönnyíti.

A tehetségesebb gyermekek érdekében, igényeiknek megfelelően tudjuk biztosítani a többletfeladatokat. Az utánpótlás fontos szerepet tölt be a gyermek életében, melyre korlátlan lehetőség van a több korosztályt magába foglaló vegyes csoportban. Segítségével tanulja meg a nagyobb gyermekektől a viselkedési modell nyújtotta magatartásformákat, cselekvési módokat, normákat, értékeket, valamint az eszközök használatát.

Az óvodapedagógus személye biztonságot ad a gyermekeknek. A vegyes életkorú csoportban nincs csere a felnőtt tekintetében, ugyan az a személy kíséri végig a gyermeket az óvodai életén, viszont az elbúcsúzó gyermekek helyett minden évben újabbak érkeznek, akiket nagy szeretettel fogadnak be és vesznek körbe. Sok egyedüli gyermek itt éli át, hogy milyen egy nagyobb vagy kisebb gyermek társasága.

Személyi feltételek

Kis létszámú közösség lévén, óvodánkba lépve érezhető a családi légkör, az összetartozás, valamint a gyermekek iránti elköteleződés.

Nevelőtestületünk minden tagja számára a gyermekek **harmonikus, kiegyensúlyozott testi, lelki fejlődése, egészségüknek védelme mindenekfelett áll.** A másság elfogadása, a gyermekek önzetlen szeretete jelen van óvodánkban. Minden alkalmazott személyes példájával segíti a gyermekeket, a helyes magatartási formák elsajátításában. A gyermekek különösen érzékenyek ezen a területen, mindent lemásolnak, amit látnak, hallanak, ezért fontos a pozitív minta nyújtása számukra.

Az óvodapedagógusok életkor szerint jól kiegészítik egymást az intézményben. Ösztönözzük kolléganőinket a továbbtanulásra. Az óvónői párok megválasztásában az a gyakorlat, akik stílusuk alapján kiegészítik egymást, azok alkotnak nevelői párokat. A nagyobb szakmai gyakorlattal rendelkező, adja át tudását a fiatalabb kollégának, a kezdő kapjon lehetőséget, hogy kibontakoztathassa szakmai képességeit.

A tevékenységek központú óvodai nevelés a pedagógiai munka közvetlen segítőtjeként tekint a **nevelő oktató munkát segítőkre, valódi jobb kezei az óvodapedagógusoknak.** Ismerik a csoport nevelési céljait, feladatait, magatartásukkal, beszédükkel ugyanolyan modellként állnak a csoport elé, mint az óvodapedagógusok.

2022-ben nevelőközösségünkkel úgy döntöttünk, hogy megpályázzuk az Óvodai Nevelés szakmai folyóirat által meghirdetett a **„Gyermek mindenekfelett álló érdekeit képviselő óvoda – Körmöci Katalin vándordíjat”.** Vezetőségünk is támogatott ebben. 2023-ban egy szakmai bizottság hozta meg a döntést, hogy óvodánk elnyerte ezt a neves díjat, ami nagy elismerést jelentett számunkra szakmai munkánk tekintetében.

Tárgyi feltétel

Óvodánk épülete távol a forgalmas utcáktól, zöldövezetben helyezkedik el. Az épület déli fekvésű, a 70-es években épült panel, összkomfortos, gázfűtéses. A csoportszobák 40 m² alapterületűek, ehhez tartozik egyenként 20 m² területű mosdó, öltöző. Csoporttermek száma 3. Nagy öröm számunkra, hogy igényes tornaszoba került kialakításra, ahol a mozgásos játékok széles körű repertoárját használhatják a gyermekek. A szabad levegőn történő mozgástevékenységek megvalósítására az udvaron elhelyezkedő műfüves pálya kora tavasztól késő őszig nyújt lehetőséget. Az óvoda zárt, egyaránt megtalálható, füves, betonos, homokos

terület. Fák, bokrok adnak árnyékot a meleg nyári napokban. Az udvari terasz burkolatának cseréje hangulatosabbá, balesetmentessé tette annak használatát. Az udvari játékok esztétikusak, a 3-7 éves korú gyermekek mozgásigényének kielégítésére alkalmasak.

2003-ban mindkét bejáratnál megtörtént az akadálymentesítés, így mozgáskorlátozottak is bejuthatnak az épületbe. 2015-ben a bejáratunk új térburkolatot kapott. A gyermekek biztonságáról beléptető rendszer is gondoskodik.

Folyamatosan gyarapodik az intézmény eszköz állománya, köszönhető ez a pályázatoknak és az eszközfejlesztésre kapott és felhasznált fenntartói támogatásnak. Az óvoda alapítványa a szülők támogatásával hozzájárul az eszközeink fejlesztéséhez, gazdagításához. Az óvodai szakkönyvellátottság folyamatosan gazdagodik, évről évre gyarapítjuk könyvtárunkat szakirodalmi és gyermekirodalmi anyagokkal egyaránt. Számítástechnikai, digitális eszközparkunk is folyamatosan bővül.

A mozgás fejlesztéséhez, a mindennapi mozgásos játékokhoz minden gyermek számára biztosított a feltétel. Zsámoly, szekrény, padok és német tornaszer, egyensúlyozó deszkák, egyensúlyozó tölcser, akadály pálya található. A mindennapokban is gyakran használjuk a Mozgás Kotta tornaszereket minden csoportban. Alapítványi hozzájárulásból szivacs akadálypálya elemek kerültek megvásárlásra. Az udvari élet során a szabad mozgáshoz szükséges eszközök is rendelkezésre állnak, mint motorok, rollerek, egyensúlyozó pályák, mezítlábas pálya, mászóka, lengő híd, csimpaszkodó, csúszda.

Óvodánk mellett található pumpa pálya is remek lehetőséget nyújt a gyermekek mozgásfejlesztésére, melyet őszi és tavaszi időszakban rendszeresen használunk futóbiciklikkel a biztonsági előírásokat betartva.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységekhez minden csoportban a nap minden részében biztosítottak a szükséges eszközök. A gyermekek igényeinek megfelelően vehetik elő az eszközöket önmegvalósításukhoz. Biztosítottak: rajzlap, festékek, ceruzák, zsírkréták, ecsetek, ragasztók, kartonok, színes papírok, fonalak, textíliák, gyurma, ablakos festőkeret, homoksziget stb. Bátran használunk a természetből gyűjtött terméseket, kavicsokat és egyéb anyagokat a gyermekek tevékenységének változatosabbá tételéhez.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységeit különböző hangszerek segítik a zenei hallás és a ritmusfejlesztést, melyek szintén a gyermekek számára elérhető helyen

találhatók meg. Rendelkezésre áll egy elektromos zongora és gitár mely színesebbé teszi az óvodai zenei tevékenységeket. Minden csoportban megvalósul a zenei tehetséggondozás, a jó zenei készséggel rendelkező gyermekek egyéni és csoportos fejlesztésében részesülnek.

Külső világ tevékeny megismerése során felhasználjuk az óvoda játékait, minden technikai eszközt. Rendelkezünk olyan korszerű játékos eszközökkel, melyekkel mikrocsoportokban jól lehet logikai készséget, mennyiség fogalmat, matematikai műveleteket elsajátíttatni. A fejlesztő játékokat lehetőség szerint bővítjük, korszerűsítjük. Felhasználunk minden olyan eszközt, anyagot, ami a külső világban megtalálható és a gyermekek egészségére nem ártalmas. Gyűjtögetés - rendszerezés-felhasználás.

Mesélés verselés és az anyanyelvi nevelésben bábok, bábparaván, gyermekkönyvek, teszik gazdagabbá a mindennapokat. Bővült a tevékenységekhez felhasználható eszközünk a fejbáb-készlettel, ami az igényes, élményszerű dramatizálást segíti. Az anyanyelvi játékok alkalmazása beépül a mindennapokba. Mese – vers élményszerű előadása jelen van a csoportszobában, az udvaron, ill. az óvodán kívüli természeti környezetben. Megismertetjük a gyermekeket a színházba járás lehetőségével is, bábszínházban és gyermekelőadásokon veszünk részt. Törekszünk az igényességre, olyan előadásokat választunk, mely irodalmi értéket képvisel. Gyermekkönyvtárunk változatos, folyamatosan gazdagodik.

7. ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK, HAGYOMÁNYOK

Minden közösségben nagyon fontosak azok a rendezvények, melyek hangulatosak, az óvodai élethez igazodnak, a közösség tagjainak bevonásával szerveződnek. A jól sikerült programokból idővel hagyományok alakulnak ki. Ezek közösségformáló, összetartó ereje pedig elengedhetetlen egy intézmény életében.

- **OVI - ÖKO Party**

Környezettudatos magatartás alakítása, a fenntarthatóságra nevelés szokásainak kialakítása a hulladékok újra felhasználhatóságán keresztül.

2014-ben került megrendezésre először ez a programunk, azóta is minden évben sikeresen megvalósul. A záró napot egy több hetes projekt előzi meg, mely során a gyermekek a szelektív hulladékgyűjtéssel, a hulladékcsökkentéssel, az újra felhasználhatósággal ismerkednek meg,

szereznek közvetlen tapasztalatokat játékos formában. Kukásautót figyeljük meg az óvoda előtt. Anyagok sokféleségével ismerkedünk. Ismeretterjesztő kisfilmekben nézzük meg a műanyag beolvasztását, a papírbrikett készítését stb. Beszélgettünk a hulladék környezetünkre (erdők, vizek) és az élővilágra gyakorolt káros hatásairól.

- **„Tök jó délután”**

Célunk a közösségformálás. A szülők kapcsolatainak erősítése intézményi szinten.

Családokkal közös tökfargarás megvalósítása a délután folyamán. Mese hallgatáson keresztül a tökfargarás hazánkban történő hagyományaival történő megismerkedés. Játékos mozgásos pályán ügyességi erőpróba, ahogy a gyermek szüleivel is közösen végezheti a mozgásokat. Tökös ételek kóstolásával új ízek esetleges megkedveltetése.

- **Angyalhívó Adventi délután**

Erkölcsei értékek átadása, erősítése, társas kapcsolatok elmélyítése. Közösségformálás.

Fontos tényező a gyermeki viselkedéskultúra fejlesztése. A karácsonyvárás, az előkészületek pozitívan hatnak a fejlődő személyiségre. A közösségben ezek az érzések felerősödnek, emlékezetesebbé válnak. A szocializációs folyamatok erősítését célzó tevékenységeket igyekszünk megvalósítani. A délután lehetőséget nyújt az óvoda esélyteremtő, befogadó szerepének erősítésére és hátránykompenzációra is.

- **Jótekonysági rendezvény**

Az óvoda anyagi támogatásának bővítése, a szülői - nevelői közösség együttműködésének erősítése.

Kötetlen program szervezésével, civil szervezetek bevonásával történik a jótekonysági rendezvény megszervezése. Ez a tevékenység már hagyománnyá alakult. Az új szülőket bevonják a régi szervezők. Közös tevékenységben zajlik az előkészület, óvodai dolgozók, szülők, az alapítvány kuratóriumának tagjaival. A rendezvény bevételét az alapítvány megjelölt céljainak megvalósítására használjuk fel a gyermekek szabadidős tevékenységének színesítésére.

- **Egészségedélután**

A testi, lelki egészség fontosságának hangsúlyozása, erősítése.

A délután folyamán a szülőkkel közösen interaktív programok keretében hívjuk fel a figyelmet az egészség tudatosságra. Több helyszínen különböző differenciált tevékenységekben vehetnek

részt a családok- mozgásos játékok, védőnői vagy orvosi részvétellel vércukorszint mérés, testsúly analízis, magasság mérés, vérnyomásmérés, emlőrák saját vizsgálat elsajátítása-, egészséges ételek kóstolása, receptcsere stb. Ezek a programok minden évben változnak, színesednek az érdeklődők igényének megfelelően.

- **Farsangi mulatság**

Néphagyományok őrzése, népi hiedelmek felelevenítése

Farsangi időszakban, a csoportokban az ügyességi játékok, a táncházak, álarcok készítése folyamatosan jelen van. A farsangi mulatságon pedig mind a három csoport közösen ünnepel és „űzi el a telet” a délelőtti folyamán. Minden gyermek, aki szeretne, jelmezbe bújik ilyenkor. Játékos feladatok, jelmezbemutató kíséretében egy vidám kötetlen délelőtti töltenek együtt a gyermekek pedagógusaikkal.

- **„Nyitnikék” zenei találkozó/ tehetséggondozás városi szinten /**

A város kiemelkedő zenei képességekkel, készséggel rendelkező óvodásainak találkozása.

Délelőtti zajló program, ahol a gyermekek egymásnak mutatják be népdal és néptánc tudásukat, hangszer ismeretüket. Fontos a barátságos, kötetlen környezet, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat. Egy negyed évtizede március 15-éhez kapcsolódva került megrendezésre ez a program először, így emlékezve az ünnepre. A tehetséggondozás tükrében a zenei területen kiemelkedő gyermekek találkozhatnak egymással, ismerkedhetnek meg.

- **Édesanyák köszöntése**

Anya-gyermek kapcsolat erősítése az érzelmi nevelés hangsúlyozásával.

Édesanyák köszöntése különösen érzelmi alapú ünnep. A gyermekek örömmel várják ezt a napot. A pedagógusok a gyermekekkel együtt találják ki, hogy mivel lepják meg szüleiket: énekes ölbeni játékok, piknikezés, mozizás, ajándékkészítés a nagymamáknak, találd ki játék (tapintással, árnyjátékkal kellett felismerni a saját gyermeket), ölelő szoba kialakítása, ahol csak kettesben élhetik meg a pillanatot.

- **Május – Gyermeknap**

Minden nap a gyermekeké ugyan, viszont május utolsó vasárnapja környékén ez a nap vagy időszak csak is róluk szól. Célunk az élményszerzés, a pozitív érzelmek erősítése.

Olyan programokat, lehetőségeket biztosítunk a gyermekek számára, melyek élményszerűek, tartalmasak és pozitív érzéseket, élményeket biztosítanak számukra.

- **Június – Nagyok búcsúzása**

Az elválás sosem könnyű, de egy korszak lezárul. A búcsúzás is egyfajta előkészület a lezáráshoz. Célunk a gyermekeknek figyelmének felkeltése a változásra. Élményszerző együtt töltött idő az óvodában.

Ezt a napot a gyermekeknek élményszerű, sokszínű programmal igyekszünk kedves emlékké formálni az indirekt szereplést felváltva. Ilyenek: kisvonatozás a városban, vizibomba csata, mini discó, csillámtetoválás, ovi exatlon, gofri sütés, jégkrémezés, habparty, mozi stb. A szülők érkezését követően rövid ünnepélyes elköszönés a zárómomentum.

- **Nyári tábor**

A gyermekek élményszerző tevékenységének gazdagítása, a környezet szépségének bemutatása, sok mozgás lehetőséggel összekötve. Lehetőséget biztosítunk azoknak a gyerekeknek, akiknek nincs módjukban a vidéki életet megtapasztalni, erdei környezetben eltölteni néhány napot, hogy a jól megszokott felnőttekkel, gyerektársakkal élményeket gyűjthessenek gyermek táborban.

- **Nemzeti ünnepünk:**

- Március 15.

- **Csoport szintű ünnepek, események:**

- Mikulás
- Egészséghetek
- Születés és névnapok
- Téli madáretetés
- Világnapok – Víz világnapja, Föld napja,

- **Egyéb rendezvények, programok:**

- Szüret a szőlőhegyen
- Ovi foci
- Közös kirándulás. Hátránycsökkentés megvalósításával, minden gyermek részvételének biztosítása. (Alapítvány segítségével)
- Idősekkel történő közös programok az óvodával szomszédos Idősek Napközbeni ellátó Otthonában évente több alkalommal. Az érzékenyítés, az elfogadás hangsúlyozása. (Anyák napja, Idősek napja, Mikulás, farsangi jelmezesek)

8. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Kapcsolattartás formáink és módszereink alkalmazkodnak a feladatokhoz, a szükségletekhez és a helyi sajátosságokhoz. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott és kezdeményező. Célunk, hogy az együttműködés legyen rendszeres, pozitív és fejlesztő hatású.

Családokkal, szülőkkel történő kapcsolattartás:

Első és legfontosabb partnerünk a család, a szülők. Fontosnak tartjuk a nyílt és őszinte kommunikáció meglétét. Olyan bizalmi kapcsolat kiépítésére törekszünk, amely támadólag hat a gyermekek fejlődésére, az esetleges problémák megoldására. Elvárás, hogy a pedagógusok azonosulva a gyermeknevelési szerep vállalásokkal, elfogadó, segítő és támogató attitűddel irányuljanak a szülők felé. Segítséget nyújtunk kérés, kérdés estén. Egyenrangú partnerként tekintünk rájuk. Támogatjuk őket gyermekeik nevelésében. Támogató, segítő környezetet igyekszünk biztosítani a szülői szerephez, az esetleges szakemberekkel történő együttműködéshez.

Kapcsolattartási formáink: nyílt napok, fogadó órák, befogadási időszak, szülőcsoportos megbeszélések, egyéni beszélgetések, közös rendezvények, délutánok.

Iskolával történő kapcsolattartás:

A városban működő általános iskolákkal, kiemelten a Hunyadi Mátyás Általános Iskolával, Szent Imre Katolikus Általános Iskolával rendszeres kapcsolatot ápolunk, tapasztalatcseréken, bemutató órákon, sport rendezvényeken. Lehetőségünk van az elsősök és alsó tagozatos gyermekek fejlődésének nyomon követésére tanítók óvodapedagógusok konzultációja keretein belül.

Kapcsolattartás más intézményekkel, partnerekkel

- Dobó Katica Bölcsőde
- Eger Erdő Erdészeti Zrt.
- Dobó István Vármúzeum

- Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Hivatásos Tűzoltó parancsnokság
- Gárdonyi Géza Színház
- Harlekin Bábszínház
- Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági és Vendéglátóipari Szakközépiskola Tangazdasága
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
- Egri Rotary Club
- Magyar Labdarúgó Szövetség
- Lajosvárosi Gondozási Központ Időskorúak Napközbeni Ellátása
- Az intézmény szabadidős programjainak támogatására, ill. eszközbeszerzésre hoztuk létre az Ifjúság úti Óvodáért Alapítványt, mely folyamatosan működik és színesíti az óvodások közösségi életét

9. TEHETSÉGGONDOZÁS

„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világmindenség megismerésének igénye, csak a kibontakoztatását kell segíteni.”

(Maria Montessori)

Fontos feladatunk a gyermekek igényeihez, képességeihez, egyéni érési üteméhez, fejlettségéhez igazított differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzáció és tehetség ígéreték beazonosítása.

A tehetségazonosítás és gondozás folyamatos feladatunk. Úgy véljük, hogy ebben a korban a megalapozás a lényegesebb elem. Segítenünk kell, hogy felszínre kerülhessenek a gyermekekben rejlő adottságok. A gyermekek eltérő erősségekkel érkeznek az intézménybe, melynek megmutatására, felszínre hozására törekszünk az óvodai élet keretei között a családokkal szorosan együttműködve. Az érzelmi biztonság nyújtásával, differenciált tevékenykedtetéssel, sokoldalú képességfejlesztéssel, szabadon játszani hagyva a gyermeket fog tudni kibontakozni erősségnek látszó oldala.

Kiemelten foglalkozunk:

- A tehetséges gyermek erős oldalának, differenciált feladatokkal, játékokkal történő fejlesztésével. A gyenge területek erősítésével.

- Az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalások biztosítása. (párhuzamos tevékenységek, rugalmas napirend, differenciált képességfejlesztés).
- Komplexitással, az egész személyiség fejlesztésével.
- Folyamatos bátorítással, ösztönzéssel, motivációval.
- Azonnali visszajelzésekkel az aktivitás fenntartására.

A tehetségazonosítás és gondozás folyamatos feladatunk. Segítenünk kell, hogy felszínre kerüljenek a gyermekekben rejlő adottságok. A gyermekek eltérő erősségekkel érkeznek az intézménybe. Ennek megmutatására, felszínre hozására törekszünk az óvodai élet keretei között. A fejlődés folyamatos nyomon követése – a fejlesztés, mindig a gyermek egyéni tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodva történik. A fejlődési naplóban rögzítésre kerül.

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Honlap: <https://www.egriovodak.hu/>

E-mail: neyferencovi@gmail.com

*„A gyökerek persze nem látszanak, de tudod, azok tartják a fát”
(görög költő)*

**Epreskert utcai Tagóvoda
3300. Eger, Epreskert utca 3/A.**

KERÉK VILÁG NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

Óvodánk bemutatása

Hitvallásunk a kisgyermeknevelésről

Óvodakép

Óvodánk sajátos arculata

Nevelési elveink programunkkal kapcsolatban

Programunk tartalma

Óvodánk ünnepei, rendezvényei, hagyományai

Személyi feltételek

Óvodánk csoportszerkezet

Tehetséggondozás

Óvodánk kapcsolatai

1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Intézményünk Eger város egyik legszebb részén, a Hajdú hegy lábánál, távol a város zajától, zöldövezetben helyezkedik el. 1970-ben épült, majd **2004-ben új külsőt kapott**, teljes körűen felújították, átépítették, melynek eredményeként jelenleg két szinten 7 vegyes életkorú csoporttal működik. Kialakításra kerültek azon helyiségek, melyeket a kötelező eszközjegyzék előír. Így rendelkezünk tágas tornaszobával, van felszerelt orvosi szobánk, és van fejlesztő szobánk is, ahol minden nap logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel. Ennek nagyon örülnek a szülők, hiszen nem nekik kell megoldani a gyermekek elhordását a beszédfejlesztő foglalkozásokra. Rendelkezésre áll a dolgozóknak kulturált felnőtt vizes blokk, öltöző és nevelői szoba, mely a dolgozók komfort érzetét növeli. Bár nincs főzőkonyhánk – ami azért több szülőnél fontos tényező –, szintenként 1-1 korszerűen felszerelt (pl.: melegen tartó pult, ételszállításhoz termobox, kóracél tálaló edények), a HACCP előírásainak megfelelő tálaló konyha található. Ezek a modern eszközök hozzájárulnak ahhoz, hogy az étel minősége nem romlik attól, hogy nem helyben főzik meg.

Óvodánkban, az esztétikus dekorációkkal ellátott folyosókon, a gyermekeket barátságos környezet fogadja. **Tágas, világos, ízlésesen berendezett csoportszobáinkban** - mindegyikben van galéria -, a gyermekeknek esztétikus, biztonságos, otthonos környezetet biztosítunk. Óvodánk épületébe és csoportjainkba lépve, a hozzánk látogatók véleménye alapján visszatükröződik a természetes anyagokhoz, színekhez való vonzódás, az igényesség, a kreativitás. Az elmúlt években minden csoportszobában volt valamilyen bútorzat csere (szekrények, asztalok, székek). Az óvodákban olyan külső és belső környezet lett kialakítva, melyben a gyermekek jól érezhetik magukat és teljes biztonságban is lehetnek.

A gyermekek számára **ideális játszóhely az udvar**, ahol árnyat adó fák, füves sík és dombos terep, sok-sok zöld növény, az uniós szabványnak megfelelő, művészi kivitelezésű és jó minőségű fajták szolgálgják a gyermekek egészséges és biztonságos fejlődését. Egész évben biztosítja a gyermekek számára a játék, a levegőzés és az egészséges testedzés lehetőségét. Az udvari játékok megfelelőségi vizsgálatával folyamatos a balesetveszélyes játékok leszerelése és ezzel párhuzamosan a már meglévő udvari játékokhoz illő fajtákeszközök vásárlása. Mindezeket pályázaton nyert, ill. alapítványi támogatásból szerezzük be. Nagyon fontos

számunkra a gyermekek biztonsága, ezért a megnövekedett gyermeklétszám miatt zárhatóvá tettük a játszóudvart.

Óvodánk pedagógiai klímájára jellemző, hogy a **gyermeket elfogadó, szeretetteljes, megerősítő légkör** veszi körül. Az itt dolgozók közösen megfogalmazott és elfogadott, általános érvényű szabályzók betartásával olyan belső szokásrendszert alakítottak ki, mely derűt, összhangot, biztonságot árasztanak. Innovatív, lelkes nevelőtestületünk jellemzője az igényesség, önzetlenség és kollegialitás.

Óvodánk jó hírnevét, ismertségét elsőrendűen az összefogással elért eredményeinknek köszönhetjük. Ma már elmondhatjuk, óvodánk valamennyi dolgozója elkötelezte magát a néphagyományörző szemléletű neveléssel. Programunkkal elkötelezettséget vállalunk az óvodai nevelés értékei és időtálló hagyományaink mellett.

Büszkék vagyunk arra, hogy 2022-ben a Köröczi Katalin emlékére alapított „A gyermek mindenek felett álló érdekeit képviselő óvoda” vándordíjat intézményünk nyerte el. Ennek szellemiségében folytatjuk továbbra is nevelőmunkánkat.

2. HITVALLÁSUNK A KISGYERMEKNEVELÉSRŐL

Mottó:

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon...”(Salamon király példa beszédei 22.6.)

Nevelőtestületünk a gyermekközpontú, szeretetteljes, "fészek meleg" óvodai légkört biztosító nevelői attitűdöt vallja. A gyermek (és a felnőtt) közösségek legfőbb ismerévként tartjuk az autonóm személyiségek tolerancián alapuló együttműködésében az alapvető gyermeki és emberi jogok érvényesítését, s így egyéniségeket és nem "tömeget" nevelünk. jk

Nevelőmunkánk zsinórmértéke a példaadás. Meggyőződéssel hiszünk a modellkövető tanulás, s az ennek elsődleges színteréül választott játék kiváló nevelő erejében. Tudjuk, hogy kvalifikált óvodai nevelőmunkát csakis a szülői házzal való bensőséges, bizalmon alapuló mindennapi kapcsolat eredményez, ezért a "nyitott óvoda" hívei vagyunk.

Valljuk, hogy feladatunk népi kulturális örökségünk ápolása, (elsőrendűen régiók hagyományai) és a következő generációra való áthagyományozása oly módon, hogy a népi rítusrendszerből azokat ismertetjük meg a kisgyermekkel, amelyeket megérthetnek, és lelkivilágukhoz közel állónak tartunk.

3. ÓVODAKÉP

Olyan óvodában kívánjuk nevelni a gyermekeket, mely ápolja a népi kulturális örökséget és az értékek, hagyományok átadásával valósítja meg az alkotó, harmonikus gyermekszemélyiség legteljesebb kibontakoztatását.

Olyan óvodában, amely életre szóló indíttatást ad a gyermekeknek az anyanyelv és a népi kultúra szeretetére.

Olyan óvodában, mely korszerű tárgyi és eszközfeltétel-rendszerrel működik, amelyben a szakmai felkészültség és az igényes munkavégzés a meghatározó.

Olyan óvodában, amely feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Ennek érdekében fontosnak tartjuk: a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett gyermekek tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

4. ÓVODÁNK SAJÁTOS ARCULATA

Kerek Világ Néphagyományörző Óvodai Nevelési Programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készítettük el. Támaszkodtunk a magyar óvodapedagógia nemzetközi tekintélyt szerzett tradícióira, de az általunk értékesnek tartott európai kultúrák gyakorlatától sem zárkoztunk el.

Rendelkezünk programunk megvalósításához nélkülözhetetlenül szükséges, **innovációra képes és kész**, felsőfokú végzettségű, kvalifikált munkát végző **óvodapedagógusokkal** és szakképzett dajkákkal.

Óvodánk imázsát, sajátos arculatát az évszázadok alatt kikristályosodott európai - és elsősorban magyar - minták szerinti **erkölcsi értékek közvetítése** jellemzi.

A gyermekek a természet lüktetése szerinti kozmikus rendben - tehát mindent a maga idejében - élnek meg mikrokörnyezetük eseményeit. Az évkör kronológiai rendje, a magyar népi kultúra szokásai szerinti ritmus alakítja lelki és testi szükségleteik kielégítését és szerves egységben tárja fel előttük a Kerek Világot. Programunk a néphagyományörzést nem külön témaként

értelmezi, hanem az óvodai nevelés komplex részeként, beépítve a hétköznapiakba és az ünnepekbe.

Büszkék vagyunk nyíltszívű, a társak tolerálását is ismerő, **egészséges énképű, gazdag érzelemlámpá, széles érdeklődési körű, testileg-lelkileg kiegyensúlyozott fejlődésű gyermekeinkre.**

Büszkék vagyunk többéves tradícióinkra: **az emberélet fordulóival kapcsolatos,** vagy a jeles napokhoz illeszkedő - az óvoda egész gyermek- és felnőtt közösségének a gyermekek családjával való összetartozását erősítő, s az egyes gyermekek egyéni ütemű fejlődését is biztosító - **játékainkra,** amelyek speciális nevelési eszközeinket képezik.

Büszkék vagyunk arra, hogy mi adunk **életre szóló indítást gyermekeinknek** az anyanyelv és a népi kultúra szeretetére, s mivel nemzeti kultúránk átörökítésén több éve eredményesen munkálkodunk, - a médián keresztül - régióink közművelődésben is elismertek vagyunk.

5. NEVELÉSI ELVEINK PROGRAMUNKKAL KAPCSOLATBAN

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú **gyereknek joga van ahhoz,** hogy a nemzetét éltető **hagyományokat megismerje,** ezekről pozitív élményeket szerezzen és ez által hiteles követendő mintákat kapjon. A gyermek családtagjaival, társaival olyan külsőségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, életre szóló útravalót kap.

Hiszünk abban, hogy a 3-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. Programunk az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. A gyermek **játéka, ami örömet ad, jól ötvözhető a néphagyomány ápolással.**

Hitvallásunk, meggyőződésünk, hogy az „**ünneplni tudás**” képességének alakítását a néphagyomány ápolás, a társak szeretetére nevelés elősegíti. A gyermekek évről-évről örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző készülődésben, számukra az ünnepnap a várva várt nap. Az ünnep napján a gyerekeket körülvevő felnőttek magatartása, a környezet jelzései, (ünnepi

jelképek), a naphoz kapcsolódó közös élmények mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérik az ünnepnapok "másságát", a bensőséges összetartozás élményét. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, így az óvodánk megteremtheti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

Meggyőződésünk, hogy a kisgyermekkorban **a cselekvéssel szerzett tapasztalatok**, érzelmű élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott, és közben van hová visszakapcsolnia azokat.

6. PROGRAMUNK TARTALMA

Célunk:

Szeretetteljes óvodai légkörben, példaadó magatartásmintával a gyermeki személyiség legteljesebb kibontakoztatása a domináns életkori sajátosságnak, a játéknak néphagyományba ágyazott nevelő-növelő ereje által, különös tekintettel az egyéni sajátosságokra és az eltérő fejlődési ütemre.

Óvodánk sajátos arculatát megtartva törekszünk a jelen korral lépést tartani és kihasználni az IKT eszközök nyújtotta lehetőségeket. A környezettudatos magatartásforma kialakításával kis lépésekben haladva tanítjuk meg hogyan kell tudatosan együtt élnünk környezetünkkel, a fenttartható fejlődést szem előtt tartva.

Általános feladataink: Az óvodapedagógusok és az őket segítő dolgozók kvalifikált munkájával, a tárgyi feltételek adta lehetőségek optimális kihasználásával a 3-6-7 éves gyermekek örömteli óvodai életének biztosítása, a néphagyományok ápolásával testi és lelki szükségleteik kielégítése.

Óvodánkban népi kultúrán alapuló óvodai nevelés folyik, **a néphagyományokat**, mindenekelőtt a palóc felvidék hagyományait, **beépítettük az óvodai élet mindennapjaiba**, amelyek igazodnak a gyermekek életkori, fejlődési sajátosságaihoz, és mindennapi életüket gazdagítják. A népi szokásjátékok lettek óvodai nevelésünk elsődleges eszközei. Ezen nevelési koncepcióval **állandó, örömteli játékra van lehetősége minden kisgyermeknek**.

Olyan **viselkedésmintákat közvetítünk**, amely e régióban élő emberek életét jellemezte, mentalitását tükrözte, amelyek követésével egyaránt garantált a gyermekek testi, lelki egészsége, harmonikus fejlődése. A felvidék-palóczvidék rítusjátékainak összegyűjtésével és az évkörnek megfelelő ritmusban való alkalmazásával, **az ünnepek dramatikus játéka**i maradandó, örömteli **élményt adnak a gyermekeknek**.

Az évkör kronológiai rendje

Szent Mihály hava	Szüreti hét, Mihály napi vásár
Mindszent hava	János napi lámpagyújtó délután
Szent András hava	András nap
Karácsony hava	Betlehemezés, Advent, Karácsonyi csodavárás
Boldogasszony hava	Népi gyermeklakodalmas
Böjtelő hava	Farsangolás
Szent György hava	Húsvét, Zöldág járás, Kiszézés
Pünkösöd hava	Májusfa állítás
Szent Iván hava	Pünkösdi királyválasztás

A gyerekek évről - évre örömmel vesznek részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számukra az ünnepnap, a várva - várt nap. Az adott naphoz kapcsolódó közös élmények a gyerekekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára is, az óvoda ily módokon tulajdonképpen megteremti a **családokkal való együttműködés sajátos formáit**.

A családokkal való együttműködés során a néphagyomány ápolásán túl a környezettudatos magatartásformák kialakításában is együttműködünk. Törekszünk a családokat is bevonni - ezzel szemléletüket formálni- az Óvodánkba szervezett fenttarthatóságra irányuló nevelési programokba, mint például közös szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás (ruhacsere),komposztálás.

A gyermeki tevékenységekhez az óvodapedagógusok meleg megengedő nevelői attitűddel olyan magatartást tanúsítanak, amely a gyermekek számára nagy szabadságot biztosít, mégis az egyetemes rendhez való alkalmazkodásra serkenti őket. Kitűnő alkalmak erre az évszázadok alatt csiszolódott palócvideki népi játékok, szokásjátékok, amelyek a társas szükségletek kielégítésének magasabb rendű formáját és a szociális érzékenység fejlesztését is szolgálják.

A napirendet a rugalmasság és a folyamatosság jellemzi. Az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok, váratlan események hatására. A különböző tevékenységek **a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodnak.** A napirend biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletnek megfelelő váltakozását. Lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, és alkalmas a **párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésére, szervezésére, megvalósítására.**

A szocializáció szempontjából kiemelkedő jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Kitűnő alkalmak erre a népi játékok, szokás és dramatikus játékok, amelyek a társas szükségletek kielégítésének magasabb rendű formáját és a szociális érzékenység fejlesztését is szolgálják.

Az évkörhöz kapcsolódó, ritmikus rendben ismétlődő szokásjátékok pedig az óvoda „nagyközösségének” az egyes csoportokat egymással is folyamatosan élő kapcsolatban tartó érzelmi kohézióját segíti, ideértve az óvoda felnőtt dolgozóival, a gyermekek családjával való pozitív kapcsolatot is. Az óvoda nagyközösségén belül **minden csoportnak egyéni arculata van:** saját szokásrendszert, hagyományokat, szimbólumokat alakít ki. Mivel az évkör ritmikus rendje minden naptári évben ugyanaz, gyermekeink az idő múlását hagyományokká vált távlatokban élik meg, ami az óvoda nagy családjának összetartozását érezteti meg velük.

Fontos feladata az óvodapedagógusoknak a gyermekek óvodába lépésétől kezdve az **én-tudat folyamatos erősítése, a biztos, egészséges énkép kialakítása.** A különböző karakterű dramatikus népi játékok, egyéb tevékenységek és a kézművesség, más-más lelkialkatú gyermeket avat főszereplővé - illetve mindenki számára valódi szerepet biztosít - erősítvén az én-tudatot, alkalmat adva arra, hogy a gyermek énképe a sokirányú társas kapcsolatokban erősödjék, érzelmei differenciálódjanak. Más tevékenységek mellett ezek a szerepjátékok a

legjobb alkalmi annak, hogy a gyermekek lelki sérülés nélkül végig járják az egymás közötti kapcsolatfejlődési szakaszaik minden lépcsőfokát és nemiségükben is megerősödve valóban egészséges énképűek, egyéniségek, mégis egy közösségnek szerves tagjai legyenek.

Óvónőink különös gonddal fordulnak az új, beszoktatás kicsinyek felé, különösen figyelve arra, hogy kedvező érzelmi hatások ériék őket. Az új gyermekek beszoktatása már a beiratkozás előtt megkezdődik. A különböző jeles napjaink rendezvényeire személyesen nekik szóló meghívóval invitáljuk körzetünk leendő hároméveseit. A testvéreket, rokonokat, szomszédokat, barátokat soha nem szakítjuk el egymástól. **A beszoktatás módja, időtartama, formája teljesen egyénre szóló,** a szülőkkel kölcsönös egyetértésben történik. A nagy gyermekek ősszel várják az új kicsiket, s a beszoktatásban ők a legjobb segítők. Később is gyámolítói, s a kommunikációban, kontaktusteremtésben megbízható modelljei a kicsiknek. A felnőttek mellett ők nyújtanak mintát a hároméveseknek türelemről, segítőkészségből, figyelmességből és az általános pozitív életszemléletből. A kicsik a játékban, munkában partnerként elfogadják, s általában vezetőjüknek tekintik a nagyobbakat, viselkedésmintául választják őket. Az örömteli tevékenységek hatására peremhelyzetű gyermekek nincsenek a csoportokban, mert előbb-utóbb mindenki talál barátokat magának.

A program lényeges része a **beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése**. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze. A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az évkor ünnepei, jeles napok rendezvényeinek játécai, vagy a hétköznapi tevékenységei jó alkalmi a kommunikáció fejlődésének. Leginkább a dialógusokban bővelkedő dramatikus szerepjátékok biztosítanak sok-sok lehetőséget a metakommunikációra és a beszédkommunikációra. A szokásjátékok számtalan - különféle karakterű - szereppel, anyanyelvünk archaikus értékeinek: gazdag képi tartalmának közvetítői, ősi táj szavaink megőrzői.

Az óvodapedagógusok biztosítják az évkor kronológiai rendje szerinti **tanulás-tapasztalás, ismeretközvetítés és képességfejlesztés** harmonikus kölcsönhatását. A gyermekek megismerő funkciói: értelmi képességei (figyelem, emlékezet, gondolkodás-beszéd, képzelet) elsőrendűen a játékban, illetve a játékba integrált tanulás és játékos tanulás által fejlődnek. A tanulási folyamat a gyermekek sokoldalú megfigyeléseire épül. A tanulás tartalma tapasztalatok, később a Kerek Világról egységbe rendszerezett tapasztalások formájában a gyermekek közvetlen

természeti és társadalmi környezetéből származnak, tükrözik szűkebb pátriánk: a palóc, matyó kulturális örökséget is.

Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai a néphagyományőrző nevelés alapján:

Játék:

- Játékeszközöket elsősorban természetes anyagokból készíti el.
- Lehetőséget biztosít az otthonról hozott játékeszközök használatára is („alvós játék”, „Kütyü-nap”).
- A különféle képességfejlesztő eszközök mellett biztosítja – az egyetemes játszási kultúra áthagyományozása céljából – az ősidők óta használt, de bolti forgalomban nem kapható játékeszközöket is. (pl.: csiga, karika, csúzli, ostor... stb.)
- Az évkör ünnepei, jeles napok rendezvényei, játéakai vagy a hétköznapi kézműves és egyéb tevékenységei jó alkalmak a kommunikáció fejlődésének. Leginkább a dialógusokban bővelkedő dramatikus szerepjátékok biztosítanak sok-sok lehetőséget a metakommunikációra és a beszédkommunikációra.
- A szokásjátékok számtalan - különféle karakterű - szereppel, anyanyelvünk archaikus értékeinek, gazdag képi tartalmának közvetítői, ősi táj szavaink megőrzői.

Verselés, mesélés:

- Főként a népművészet tárházából választ mondókát, népmesét, szólásokat, közmondásokat, találós kérdéseket, rigmusokat, melyek a mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, a jeles- és ünnepnapokhoz, a természet jelenségeihez kapcsolódnak.
- A szókincsbővítés kiterjed a ma már ritkán használt régies, népies szavakra, kifejezésekre is.
- A népi dramatikus játékok feldolgozásához helyet és autentikus eszközöket biztosít, és megszervezi azok megfelelő helyen való bemutatását (gyermeklakodalmas, betlehemes játék, pünkösdlő).

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

- A zenei anyagot elsősorban népi mondókák, népi dalosjátékok, énekes népszokások közül választja ki.
- Megszervezi az élő népzenevel való közvetlen kapcsolatot, ezáltal a népi hangszerekkel is megismerteti a gyermekeket.

- A hétköznapiakon és az ünnepeken hanghordozó eszközök segítségével többször is lehetőséget teremt a népzene hallgatására, valamint a népzeneire való spontán, improvizált mozgásra néptánc módszertani eszközök használatával.
- A zenehallgatás anyagát igényes válogatás tükrözi, zenei élménynyújtásra, zenehallgatásként szűkebb pátriánk máig élő népdalai közül is válogat.
- Természetes illetve újrahasznosított anyagokból egyszerű hangszereket készít a gyermekekkel közösen.
- A gyermekeket megismerteti az erre a tájegységre jellemző autentikus népviselettel.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

- A gyermeki alkotások alapanyag választásánál a természetes anyagok használatát preferálja: természetes anyagú festékek, kréta, agyag, gyapjú-és pamutfonal, szálgyapjú, textildarabok, vessző, szalma, csuhéj, csutka, fa, bőr, kavics stb. illetve újrahasznosított anyagok felhasználását.
- Megismerteti a gyerekekkel a népi kismesterségeket (ha van rá lehetőség népművészt és vagy népművészeti alkotásokat). A népi kismesterségek közül a gyakorlatot is bemutatja, illetve elsajátíttatja a gyerekekkel (agyagozás-fazekasság, nemezelés, szövés, fonás, bőrozás, stb.).
- A magyar népművészet formai díszítő elemeit is megismerteti a gyerekekkel – népművészeti tárgyakon keresztül -, valamint ezen elemek egyéni elképzelés szerinti alkalmazása változatos technikákkal (nemezelés, írókázás, varrás, stb.).

Mozgás:

- Anyagválasztásban elsődlegesen a népi mozgásos szabályjátékok szerepelnek.
- A tevékenység témája lehetőség szerint kapcsolódik az évkör kronológiájához.

Külső világ tevékeny megismerése:

- Megismerteti a gyereket a néphagyományokkal, jeles napokkal kapcsolatos szokásokat. Lehetőség szerint megmutatja a gyermekeknek a még élő néphagyományokat.
- A népszokások, jeles napok, ünnepek közül az óvodai hagyományoknak megfelelően csoportjában megszervezi és lebonyolítja a programokat.
- Valamint ezeken kívül alkalmazza a témahét vagy projekt anyagával az egyéb népszokásokat, jeles napokat szabadon választottan (névnapokhoz fűződő szokások, stb...)

- Szűkebb-tágabb környezet megismerése (állatvilág, növényvilág) → Erdei Tábor
- A külső világ tevékeny megismerése során lehetőséget nyújt megismerni a biodiverzitás jelentőségét a múlt, jelen, jövő tükrében, valamint megtapasztalni hogyan kell együtt élni környezetünkkel miközben védjük azt.

Munka jellegű tevékenység:

- A szerves népi kultúra munkaerkölcsének áthagyományozása (felnőtt dolgozók példamutatása: önzetlenül, örömmel végzett, lelkiismeretes munkavégzés).

7. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, RENDEZVÉNYEI, HAGYOMÁNYAI

Jeles napjaink, ünnepeink, melyeket hagyományosan ünnepeljük minden évben a következők:

- **Mihály napi vásár:** minden év szeptember 29-én az óvoda udvara vásártérre alakul, ahol a gyerekek az óvodapedagógusokkal vagy szülőkkel közösen készített portékákat árulják.
- **János nap:** Első lámpagyújtás napja. Közös programok a délután során a szülőkkel, ezt követően lámpás felvonulás.
- **Szüreti hét:** a gyermekek közösen készítenek mustot az általuk szüretelt szőlőből, különböző kézműves tevékenységeken vehettek részt, ill. táncház szórakoztatja őket.
- **András nap:** Az András naphoz kapcsolódó hagyományok megismertetése.
- **Adventhez** kapcsolódó jeles napjaink, hagyományaink: Luca napján búzaültetés, Borbála napján ág hajtás, betlehemezés eredeti felnémeti gyűjtésű betlehemes játékkal, gyertyaöntés, mézeskalács sütés-díszítés. Új közösségformáló ünnepünk az „Adventi csodavárás” c. gyermekközösségi nap, ahol differenciált, a szocializációs folyamatok megerősítését célzó tevékenységek valósulnak meg. Az esemény tematikája alapján hangsúlyt kap az óvoda esélyteremtő, befogadó szerepe és hátránykompenzációs képessége.
- **Népi gyermeklakodalmas játék:** palóc, népi gyermeklakodalmas játék dramatizálását mutatják be a gyermekek a leánykéréstől az esketésen át, a menyasszonytáncig a népes vendégseregnek.

- **Farsang:** vízkeresztől húshagyó keddig „áll a bál” a csoportokban: táncház, alakoskodások, ügyességi játékok, mely időszakot a farsangi bál zár.
- **Nemzeti ünnepünk:** március 15.- toborzó játékok.
- **Húsvét:** felelevenítjük a húsvéti szokásokat, tojás díszítés különböző technikákkal – berzselés, írókázás, viaszolás-, locsolóversek tanulása, locsolkodás.
- **Zöldág járás, Kiszézés:** tavaszköszöntés az udvaron énekekkel, dalosjátékokkal, tél és betegség szimbolikus elűzése a kiske-bosziégetéssel.
- **Május faállítás:** A nagycsoportos fiúk „hozzák” és kitűzik a kapuba a májusfának valót, a lányok feldíszítik, majd közösen kitáncolják.
- **Pünkösdi királyválasztás:** Pünkösdi király és királynéválasztás.⁴

Csoportszintű ünnepek, események, programok:

- Mikulás
- Anyák napja
- Születés és névnapok
- Világnapok (pl.: Víz világnapja), Zöldnapok (pl.: Takarítás világnapja)
- Egészséghehek

Egyéb rendezvények, programok:

- 5 napos hagyományőrző erdei tábort Rejteken - már több mint 15 éve sikeresen szervezzük.
- „Pünkösdlő játék”
- Gyermeknap - gazdag, sokszínű programmal kedveskedünk az óvodánkba járó gyermekeknek.
- Közös kirándulást szervezünk ősszel és nyár elején.
- Iskolába készülők búcsúztatása.

8. SZEMÉLYI FELTÉTEL

Intézményünk alkalmazotti létszáma: 25 fő

1. Óvodapedagógus 14 fő, ebből 1 fő tagintézmény igazgató

- 2 fő rendelkezik szakvizsgával (1 főnek 3 szakvizsgája van; 1 főnek 2 szakvizsgája van):
 - 2 fő mentorpedagógus szakvizsga
 - 1 fő mérés-értékelés szakvizsga
 - 1 fő egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája szakvizsga
 - 1 fő közoktatás vezetői szakvizsga
- 4 fő további képzettséggel rendelkezik:
 - 1 fő szociálpedagógus
 - 3 fő népi játék és gyermektánc vezető végzettség

2. Nevelő-oktató munkát segítők: 9 fő

- 2 fő pedagógiai asszisztens
- 7 fő dajka, ebből 6 fő szakképzett dajka

Kerek Világ Óvodai Nevelési Programunk megvalósításához alapvetően szükséges személyi feltételek - a létszámot illetően – biztosítottak. Nevelőtestületünk minden tagja felsőfokú óvodapedagógusi képesítéssel rendelkezik. Néphagyományőrző nevelési programunkhoz szükséges speciális ismereteket önképzés útján, önköltségesen, az Örökség Népfőiskola szakmai előadásain, konferenciáin, nyári táborain, a helybeli közművelődési intézmények által szervezett tanfolyamokon, valamint a Heves Megyei Népművészeti Egyesület nyári szakmai táborain és az önszorgalomból végzett néprajzi gyűjtőmunkával szereztünk.

Tettre kész, lelkes nevelőtestületünk jellemzője az igényesség, önzetlenség és kollegialitás: senki sem őrzi féltékenyen tudását, hanem szívesen megosztja azt a másikkal. Pedagógusaink elhivatottak, tisztelik, ápolják, sőt művelik hagyományainkat, s tudásuk birtokában mindezt át tudják örökíteni.

Óvodánk jó hírnevét, ismertségét elsőrendűen az összefogással elért eredményeinknek köszönhetjük. Büszkén említhetjük a néptáncot, népi játékokat vezető óvodapedagógusainkat. A nevelőmunkát segítők és az óvoda minden dolgozója jó partner a néphagyományőrző speciális nevelőmunka végzésében, nélkülük nem lehetnénk eredményesek.

Célunk a színvonalas kisgyermekkori nevelés biztosítása minden gyermek számára, különösen a hátrányos helyzetű, illetve a sajátos nevelési igényűekkel rendelkező, ezen belül a fogyatékkal élő, valamint a tehetséges gyermekek részére. Ezért az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – kiemelten a pedagógiai programunkban megfogalmazott cél és feladatrendszer határozza meg.

9. ÓVODÁNK CSOPORTSZERKEZETE

Vegyes életkorú gyermekcsoportjaink **családokat modelleznek**, melyekben különböző korú és fejlettségi szinten álló gyermekek között az együttélés normái, szokásai megalapozódnak, természetes társas szükségleteik kielégítését segítve elő. Az óvodás gyermek tanulási folyamatáról vallott nézeteink szerint **a különböző életkorú gyermekek együtt**, egy csoportban való **nevelése sokkal hatékonyabb** a homogén csoportban történő személyiségfejlesztésnél. A kisgyermekek jellemző életkori sajátossága az utánzás, amellyel a felnőttek és nagyobb társaik viselkedését (magatartását, beszédét, mozgását stb.) másolják.

Meggyőződésünk, hogy a pozitív példa nyújtására – amelyek követésére még az óvodapedagógus is ösztönöz – minden 5-6-7 éves gyermek képes.

A szülők igénye is fontos szempont. Közös álláspontunk szerint testvéreket, barátokat, ismerősöket egy csoportban helyezünk el, megkönnyítve így az óvodai beilleszkedést.

Mivel az évkör ritmikus rendje minden naptári évben ugyanaz, gyermekeink az idő múlását hagyományokká vált távlatokban élik meg, ami az óvoda nagy családjának összetartozását éreztetik meg velük.

Több népi dramatikus játék úgy lehet élvezetes az óvodások számára, hogy ha a kisebbek a nagyobbakkal együtt játszanak. A szerepek úgy kívánják, hogy legyenek főbb szereplők – ezek nyilván a nagyobb gyermekek elsősorban -, és legyenek mellékszereplők a 3-4 évesek közül.

10. TEHETSÉGGONDOZÁS

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén, az átlagosat messze túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.”

(Harsányi I.)

Óvodás korban tehetségígéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról beszélhetünk. Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak, és az akaratnak szokatlan erőssége társul.

A tehetséggondozás során négy célt tartunk szem előtt:

- Fejlesszük a tehetséges gyermek erős oldalát
- Erősítsük a gyermek tehetségével összefüggő gyenge területeket
- Olyan légkört alakítsunk ki a gyermek körül, amely őt elfogadja, személyiségének fejlődését segíti
- Teremtsük meg a pihenés, relaxáció lehetőségét

Mire van szüksége egy tehetséges gyermeknek?

- Lehetőségre, bátorításra, segítségnyújtásra.
- Élmény dús, elfogadó, támogató, környezet biztosítására. „szabadság és biztonság!”
- Gyermek erős oldalának fejlesztésére, a gyenge területeinek erősítésére.
- Az alul teljesítés elkerülésének segítésére.

Pedagógusaink feladatai a tehetséggondozói munka során:

- A gyermek alapos ismerete
- Rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása
- Sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása
- Az óvónő személyisége, partnerként jelenléte
- Szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása
- Sikerélmény biztosítása
- Szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása

- A tehetséges gyerekek képességeinek fejlesztése
- A szülők, a család figyelmének felhívása
- Érzelmi stabilitást nyújtása
- Támaszt nyújtani, mellettük állni
- Együttlét, szeretet, türelem

A fejlesztő munka egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Az is gondot okozhat, ha túl korán kezdjük ezt a munkát, de az is, ha elszalasztjuk a szenzitív korszakot a speciális képességterületeken. Nehéz pontos választ adni. Véleményünk szerint ebben a korban még nem szabad „elkülöníteni” a tehetségesnek látszó gyerekeket, mert ebből sok probléma adódhat.

Az óvodáskort alapozó korszaknak tekintjük, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítanunk a gyerekek számára azzal, hogy törődünk velük, engedjük őket szabadon játszani. Valljuk, hogy a tehetség kibontakozásának alapja a szabadság és a kultúra (környezet), amely a gyermeket körül veszi. Szabadság alatt a mindennapok nyújtotta gazdag lehetőséget értjük, kultúra alatt pedig szűkebb és tágabb értelemben vett környezetünket, a családot és az óvodát.

Mindezeket alapul véve óvodánkban a tehetséggondozás szabad légkörben történő személyiségformálással, sokoldalú képességfejlesztéssel, differenciálással, felzárkóztatással történik. Sokoldalú képességfejlesztés folyik, mely során a testedző funkciótól kezdve a művészeti nevelésen keresztül nem utolsó sorban a személyiségformálás terén a pozitív emberi tulajdonságok fejlesztéséig számos érték ötvöződik.

11. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

Szülőkkel való kapcsolattartás

- A **legfőbb partnernek a szülőket tekintjük**, így velük van a legszorosabb kapcsolatunk. Megbecsüljük és támogatjuk a szülői szerep fontosságát, ezért partnerként kezeljük őket. Célunk olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos. Hirdetjük a nyitott óvodát, ennek értelmében természetesen lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy bármikor betekintést nyerhessenek gyermekeik óvodai életébe. A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy szeretjük gyermekeiket.
- Szülőknek felajánlott segítség: az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családoorientált szemlélet, valamint a több szakterületet érintő megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgáltatásokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.
- Az óvodapedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítélet mentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe.
- A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére.
- Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

A kapcsolattartás formái: családlátogatás, befogadás, összevont szülői tájékoztató, csoportos szülői megbeszélések, fogadóórák, egyéni beszélgetések, közös rendezvények, programok – nyílt napok, jeles ünnepek és események, munkadélutánok -.

Iskolákkal való kapcsolattartás

Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat. Az óvoda és

az iskola vezetőjének kölcsönös megállapodása alapján „beiskolázási programsorozatot” szervezünk, mely az alábbiakat tartalmazza:

- tanítói hospitálások az óvodában;
- óvodapedagógusok látogatása az iskolában;
- tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleteken;
- októberben az átvezető időszak tapasztalatainak megbeszélése (az óvodapedagógusok és a tanítók körében), feladatok meghatározása,
- munkatervi szinten szabályozott folyamatos szakmai kapcsolattartás az iskolával;

Kapcsolatok más intézményekkel, partnerekkel a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai programjában megjelöltekén túl:

- Bükki Nemzeti Park
- Egererdő Erdészeti Zrt.
- Egri Hivatásos Tűzoltóparancsnokság
- Galagonya Bábszínház
- Babszem Jankó Bábszínház
- Harlekin Bábszínház
- Petőfi úti Idősek Otthona
- Egri Rotary Club

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: www.egriovodak.hu
- E-mail: epresovi@freemail.hu

**„ Lásd a fényt, ne bánts, mi érted él!
Halld a szót, mit föld, az ég beszél.
Nézd a bolygót! Oly` tiszta kék.
Élj ma úgy, hogy éljen még! ”**

Egri Kertvárosi Tagóvoda 3300. Eger, Ifjúság utca 4.

**„ OKOSAN-ÖKOSAN-KÖRFORGÁSBAN A FÖLDÜNKÉRT” ÖKO SZEMLÉLETŰ
PROGRAM**

TARTALOMJEGYZÉK

Óvodánk bemutatása

Óvodakép

Óvodánk sajátos arculata

Nevelési elveink programunkkal kapcsolatban

Programunk tartalma

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Óvodánk kapcsolatai

Óvodánk ünnepei, hagyományai, rendezvényei

Tehetséggondozás

1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Az Ifjúság úton épült új, modern és komfortos óvodánk Eger város déli részében, zöldövezetben található, távol a főút zajától. Ez az intézmény két óvoda, a Zöld Liget Tagóvoda és a Farkasvölgyi Tagóvoda egyesüléséből jött létre, és mint székhelyóvoda működik tovább. Tágas, barátságos, akadálymentes épületünk, 2020 szeptemberétől ad otthont az óvodás gyermekeknek.

A gyermekközpontú, 100 főt befogadó óvodaépületünk kialakításakor maximálisan figyelembe vették a gyermekek igényeit - tágas, 60 négyzetméteres négy napfényes csoportszoba, a hozzájuk kapcsolódó gyermeköltözők és mosdók, a folyosók, az egyéb kiszolgáló helyiségek, pld. fejlesztőszoba, logopédiai szoba, tornaszoba, orvosi szoba, pszichológusi szoba, illetve a szülők komfortérzetét emelő szülői váró-fogadó.

Az óvodánk minden szeglete arra hivatott, hogy a gyermekek szellemi, közösségi és fizikai fejlődését szolgálja. Csoportszobáink a programunk szellemiségének és lehetőségeinknek megfelelően természetes anyagokkal, tárgyakkal berendezett. Családias hangulatot árasztanak, megfelelő számú, és sokoldalú játéktevékenységhez szükséges eszközökkel, elkülönített játékterekkel felszereltek. Mind ezek elsősorban a szabad önkifejezést segítik elő, ugyanakkor megtalálhatóak a gyermekek személyiségének fejlődéséhez szükséges egyéb játékok, eszközök is. Esztétikus, gyermekméretű berendezési tárgyak segítik a gyermekek egészséges fejlődését és az egészségmegőrzését. Csoportszobáink egyediségét, barátságos hangulatát a kreatív dolgozóink tették teljessé.

Csoportszobákhoz külön kapcsolódó nyitott és fedett teraszok biztosítják a mindennapi levegőzést. Lehetőség nyílik innen is kijutni a tágas játszó udvarra, ahol sportpálya, komplex játszótér, új mozgásfejlesztő udvari játékok, eszközök szolgálják a gyermekek rendszeres mozgás- és játékgényét, sportolását. Megfelelnek a gyermekek biztonságával kapcsolatban támasztott követelményeknek, a gyermekek életkori sajátosságainak. Segítik egészségük megőrzését, fejlődését, valamint lehetőséget nyújtanak a természetes mozgás gyakorlására, a szabad mozgás lehetőségének megvalósítására. A biztonságos és modern sportpályánk tökéletes helyszín arra, hogy a gyerekek kiélvezhessék a mozgás örömét, jó körülmények között, magas színvonalú feltételek biztosításával történjen a mozgásfejlesztés, illetve a gyerekek szakértő kezek között kapcsolódjanak az országos Bozsik programhoz.

Az új környezetben, a városi szinten is legnagyobb óvoda udvarunkon tervezésre került olyan előkert, óvodakert kialakítása is, ahol a gyermekek közvetlen szemlélői lesznek a biológiai körforgásnak, ahol lehetőség nyílik a környezetet védő, természetbarát szokások kialakítására

és gyakorlására. E feltételek megteremtése, kamatoztatása segített abban, hogy elnyerjük a Zöld Óvoda címet.

2. ÓVODAKÉP

A természet közelség, az élet közelség, a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítása a nevelési rendszerünk központi elemei. Hisszük, hogy a környezettudatos magatartás formálását már kisgyermekkorban el kell kezdeni, hogy környezetéért felelős felnőtté váljon, hiszen ezt a földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsönbe.

Minden gyermek saját érési ütemének megfelelően fedezheti fel önmagát és a környezet csodáit, szabadon választott és önként vállalt tevékenységek által, hiszen az „élet által az életre nevelünk”.

Óvodánkban nemcsak a gyermekek belülről fakadó természet közelségét tartjuk ébren, de mintát, segítséget nyújtunk a szülőknek a környezettudatos magatartás megélésére.

3. ÓVODÁNK SAJÁTOS ARCULATA

A természet közelség, az élet közelség, a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítása, a szabadban való mozgás a nevelési rendszerünk központi elemei.

Programunk alappillérei a nyitottság, a természet felé való fordulás, a hagyományok és jeles napok tisztelete, a kölcsönös elfogadás, a szabad játék tisztelete, és az élményközpontú tapasztalatszerzés.

A mindennapok során fontosnak tartjuk a már kora gyermekkorban megalapozható klímatudatos magatartás formálását, az egészséges életvitelre, a fenntartható fejlődésre nevelést, a gyermekek, családok ökológiai szemléletformálását.

A Zöld Óvoda cím birtokosaként a környezeti nevelésünk tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezve a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését.

Az óvodánkban folyó pedagógiai munkánk tartalmát a természet szeretete, környezetünk védelme, óvása adja. A kertvárosi zöld övezet lehetőséget ad felfedezőutakra, tapasztalatszerzésre, kirándulásokra közvetlen és tágabb környezetünk megismerésére. Sokat

tartózkodunk minden évszakban a szabadban. Mindennapi tevékenységeink, séták, természetjárások, kirándulások, erdei tábor mélyíti a természettel való közvetlen kapcsolatot.

4. NEVELÉSI ALAPELVEINK PROGRAMUNKKAL KAPCSOLATBAN

A környezetvédelemhez kapcsolódó szokások kialakításával a környezettudatos magatartás megalapozása - biztosítani a felfedezés örömét, a kísérletezést, a tapogatózást, a természet adta lehetőségek megismerését.

Törekvés arra, hogy a hozzánk járó gyermekek naponta éljék meg a harmóniát önmagukkal és környezetükkel, a család és az óvoda biztonságot nyújtó együttműködésében, nyugodt, barátságos környezetben, nevelkedjenek.

Tiszteletben tartani minden gyermek egyéniségét, érdeklődését, megteremtve ezzel mindennapjaik rugalmas, nyitott, bizalmas és empátikus légkörét, amelyben minden gyermek értelmi-, érzelmi képességei egyéni ritmusának megfelelően fejlődnek.

5. PROGRAMUNK TARTALMA

Célunk: Az élő és élettelen környezet megismertetése, a természeti és társadalmi lakóköznyezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása. A közvetlen megtapasztaláson, érzelmi kötődésen keresztül környezetük védelme, megbecsülése.

A gyermekek érdeklődésére, cselekvési vágyára, érzelmi vezéreltségére alapozva környezettudatos szokásrendszer, gondolkodásmód és viselkedés-kultúra megalapozása.

Saját belső erőit aktivizálva és jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett- minden gyermeket eljuttatni képességeinek maximumára. Színes, autonóm személyiségek nevelése - nyitottá tenni őket a világra, közelebb hozni hozzájuk a környezetük általuk is felfogható eseményeit, változásait.

Feladataink: Előtérbe helyezni *a gyermekek érzéseinek, gondolatainak szabad kifejezését, a kísérletező tapogatózás, szabad önkifejezés, szabad alkotás /rajz, vita, zenei alkotások, mozgás/ formájában, így fejlesztve kreativitásukat, nyitottságukat, önkifejezésüket, önállóságukat.*

Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol biztosítva van a gyermek számára az „*elvonulás*”, „*félrevonulás*” *lehetősége* - nyugodt körülmények között feldolgozhassa élményeit és a felé irányuló elvárásokat.

A természet szeretetének, a természet iránt érzett felelősségteljes gondolkodás elmélyítése a „Zöld jeles napok” megünneplése, programjai segítségével.

A teljes nevelési év során környezetvédő szemlélet érvényesítése, *környezetbarát óvodai környezet kialakítása* és fejlesztése.

Programunk alapelvei:

- Szabad önkifejezés
- Életközelség, életszerű pedagógiai helyzetek, szituációk
- Természetközelség
- Kényszernélküliség
- Személyiség egyediségének erősítése
- A gyermek a saját tanulásának aktív részese
- Játékközpontúság
- A közösség segítő erejének maximális kihasználása

Az életszervezésünk legfontosabb elemeinek értelmezése:

- *Természet-és élet közelség*, mely biztosítja a program rugalmasságát, dinamikusságát, a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez való alkalmazkodást.
- *Saját ünnepek, hagyományok* segítik és erősítik az együvé tartozás érzését, a csoportszellem fejlődését.
- *Tevékenységek egymásba fonódása, komplexitása* és a rugalmas heti- és napirend garantálja a sokirányú tapasztalat és ismeretszerzést és élményfeldolgozást.
- *Játékos munka*, melynek kézzelfogható, látható eredménye sikerélményt biztosít és ezzel további tevékenységek választására, és elvégzésére motivál.
- *Szabad alkotások* nyújtják mind a pozitív, mind a negatív élmények, érzések feldolgozását, kivetítését, elősegítve a belső harmónia kialakulását.
- *Felfedező ismeretszerzés* szolgáltatja a saját élményű tapasztalatokon alapuló tanulás feltételeit.
- *Beszélgető-kör* segíti a valódi partnerkapcsolat kialakulást. Lehetőséget nyújt a helyes vita, érvelés, meggyőzés és megegyezés szabályainak gyakorlására, a kommunikációs készségek fejlődésre.

- *A gyerekekkel együtt történő tervezés és értékelés* biztosítja, hogy mind a gyerekek, mind a felnőttek céljai, vágyai teljesülhessenek. Meglétük fejleszti az alkalmazkodás képességét, más igényeinek tiszteletben tartását, és az empátiát, önmegvalósítást.
- *Csoportszoba* elrendezése, berendezése motiválja különböző tevékenységek elvégzését, illetve biztosítja, hogy a különféle tevékenységet végzők ne zavarják egymást. Megteremti az egyéni és mikro-csoportos tevékenykedés, fejlesztés feltételeit.
- *Környezeti nevelésünk elve* az élményszerűség és a közvetlen kapcsolat a természetes környezetünkkel. Nevelési folyamatunk során figyelembe vesszük a gyermeki kíváncsiságot, érdeklődést, életkort, óvodánk és városunk sajátosságait.

Környezeti nevelésünk további céljai

Cél: A gyermekek, az óvodánk dolgozói és a szülők érzékenyvé válása a helyi és a globális környezeti problémákra, ökológiai fenntarthatóságra.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kísérletező tapogatózás során, a környezet tevékeny megismerésére biztosítson alkalmat, időt, helyet és eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat – és ismeretszerzés, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megszerettetése, védelme által.
- Programunkhoz olyan eszközöket keressen, amelyek ezt a hőmpölygő, kutató, tapasztalatszerző és sokrétű elmélyítési folyamatot segítik.
- Valósítsa meg a szelektív hulladékgyűjtést épületen belül és az udvaron is a szülők bevonásával.
- A formázáshoz használja az agyagot és a só-liszt gyurmát, mellőzze a mesterséges, szintetikus gyurmákat.
- Festésnél használja a természetes színező anyagokat is (virágokból, zöldegekből kinyert színekkel alkotunk).
- Ösztönözze a szülőket és a gyermekeket az autózás helyett gyaloglásra, kerékpározásra.
- Építse be a nevelő munkába a kertpedagógiát. (ültetés, kertgondozás, betakarítás, feldolgozás, gyógy-és fűszernövény kert, lepkelegelő, rovarbaráthotel stb.),
- Kirándulások során használja fel az erdőpedagógia módszereit.
- A madár- és rovarbaráttá alakított kertben a gyermekekkel közösen gondoskodjon az állatokról (etető, itató, odúk kihelyezése, folyamatos feltöltése, rovarlegelő kert kialakítása, rovarhotel gondozása).

- Meglévő energiaforrásokkal való takarékoskodást szem előtt tartva fokozottan figyeljen a felhasználásukra (esővízgyűjtők beüzemelése, a benne keletkező vízlocsolásra való felhasználása, villamos energia felhasználásának mérséklése, folyóvíz takarékoság stb.).
- Minél több újrahasznosított eszközből, anyagból készítsen játékot, játékhoz szükséges eszközt.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplői az óvodapedagógusok. Elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modellt, mintát jelent a gyermek számára. Nagyfokú empátiával, türelemmel, szeretettel végzik feladataikat. Elhivatott képviselői az óvodapedagógusi pályának, nyitottak, mindenre érzékenyen reagálók, a korszerű pedagógiai kezdeményezések iránt érdeklődőek.

Az óvodapedagógusok közül 2 fő mesterpedagógus, ebből 1 fő fejlesztő-támogató 1 fő pedig szaktanácsadói feladatokat lát el.

Szakvizsgás óvodapedagógus 2 fő van az intézményben, ebből 2 főnek három szakvizsgája van, 1 főnek kettő szakvizsgája és 1 fő egy szakvizsgával rendelkezik.

A nevelő oktató munkát segítő alkalmazottak is szakképzettek, jól felkészültek, gyermekszeretőek. További alkalmazottak az intézményben: 1 fő óvodatitkár, 2 fő kisegítő alkalmazott.

Tárgyi feltételek

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete nagymértékben segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulását.

Modern óvodánk nagyrészt rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai dolgozóknak és lehetőséget teremtenek a szülők méltó fogadására.

Az óvodánk összességében hagyományos és korszerű eszközökkel és bútorzattal rendelkezik.

Célunk a nevelő- oktató munkánk minőségi javulása, a tanulást támogató környezet

feltételeinek megteremtése érdekében a működési feltételek javítása, eszközrendszerünk továbbfejlesztése.

Szervezeti és időkeretek

A csoportok megszervezése

Helyi adottságainknak megfelelően alakítottuk ki a négy vegyes életkorú csoportunkat. A vegyes életkorú csoportjainkban a gyermekek eltérő fejlődési ütemének megfelelően, tudatosan és differenciáltan szervezzük és valósítjuk meg a gyermekek mindennapi életét. A gyermekek a saját igényeiknek és érdeklődésüknek megfelelően vesznek részt a folyamatokban.

Pedagógiai indokaink a vegyes csoport szervezésére

Rugalmasan lehet kezelni a korcsoportok közötti átmenetet. A fejlődés állandó folyamat, nincs mereven hónapokhoz kötve, a differenciált fejlesztés beépül az egész napi tevékenységbe, minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődik. A hátrányokkal kezdő **gyermekek beillesztése és felzárkóztatása zavartalanabb**, a gyermek számára észrevétlen, ezért a fejlesztést megkönnyíti.

A tehetségesebb gyermekek érdekében, igényeiknek megfelelően tudjuk biztosítani a többletfeladatokat. Az óvodapedagógus személye biztonságot ad a gyermekeknek. A vegyes életkorú csoportban nincs csere a felnőtt tekintetében, ugyan az a személy kíséri végig a gyermeket az óvodai életén, viszont az elbúcsúzó gyermekek helyett minden évben újabbak érkeznek, akiket nagy szeretettel fogadnak be és vesznek körbe. Sok egyedüli gyermek itt éli át, hogy milyen egy nagyobb vagy kisebb gyermek társasága.

7. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Kapcsolatok más intézménnyel /a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai programjában megjelöltekén túl/

Célunk: Állandó kapcsolattartás erősítése, az intézmények programjainak látogatása, közös pályázatokon, projektekben való részvétel.

- **Bükki Nemzeti Park** – kirándulások, programok látogatása, madárgyűrzés, pályázatokon való részvétel – cél: természet növény és állatvilágának megismerése; a természet óvásának, védelmének erősítése, természet szeretetére nevelés.
- **Dobó István Vármúzeum** – rendezvényeken való részvétel; meghívás saját óvodai rendezvényünkre; vár foglalkozások, műhelymunkák; pályázatok; látogatás – cél: városunk történelmének, nevezetességeinek megismertetése.
- **Zöld Óvodák** - cél: kapcsolatépítés a tapasztalatszerzés, kölcsönös látogatás, tapasztalatcsere
- **Eger Hivatásos Tűzoltó parancsnokság, Egri Tűzoltó Múzeum, Eger Mentőállomás, Eger Rendőrkapitányság** – látogatások az intézményekbe, óvodai rendezvényeken való meghívás – cél: ismerkedés az intézményekben folyó munkával.
- **Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete** – bemutató, gyermekeknek előadás, interaktív játék – cél: elsősegélynyújtás megismerése, egészséges életmódra nevelés.
- **Egri Szakképzési Centrum Kereskedelmi, Mezőgazdasági és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája** – tanműhelyekbe látogatás – cél: foglalkozások megismerése, gyakorlati tapasztalatszerzés.
- **Egyéb Civilszervezetek** – közös programok szervezése /városi, városrészi – Mobilitás hete/ - cél: a Zöld Napok közös megünneplése, természettudatos életmódra nevelés.
- **HUMUSZ Szövetség** – hulladékszegény, környezettudatos megoldásokat, életmódbeli mintákat mutat, amelyek bárki számára vállalhatóak, nem igényelnek őrült beruházást, csak a megfelelő gondolkodást: apró trükkökkel, mindennapi ötletekkel szolgálnak kicsiknek és nagyoknak, sok-sok
- segédanyaggal az oktatóknak, átfogó, reális javaslatokkal a döntéshozóknak.
- Jó gyakorlatokat a hulladékmegelőzésre, azaz a környezettudatos fogyasztásra és termelésre.

8. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI, RENDEZVÉNYEI

Néphagyományokhoz kapcsolódó jeles napok

- Őszi ünnepkörhöz kapcsolódók: Lőrinc napja, Mária kisasszony napja, Mihály napja, Őrangyalok napja, Ferenc napja, Gál napja, Orsolya napja, Márton napja;
- Téli ünnepkörhöz kapcsolódók: Ambrus napja, Fábián és Sebestyén napja, Bálint napja, Zsuzsanna napja, Jégtörő Mátyás napja;
- Tavaszi ünnepkörhöz kapcsolódók: Kázmér napja, Gergely napja, Sándor-József-Benedek napja, Gábor napja, Gyümölcsoltó nap, Tibor napja, Szent György napja, Babverő János napja, Pongrác-Szervác-Bonifác napja;

Zöld Jeles Napok

- **Takarítási világnap** /Szeptember 20./

Cél: A természeti környezet tisztaságának megóvása, a tiszta környezettel kapcsolatos szokásformák kialakítása.

Feladat: A környezetszennyezés növényre, állatra, emberre gyakorolt ökológiai hatásának megértetése.

- **Európai Autómentes Nap** /Szeptember 22./

Cél: Az autóhasználat mérséklésével a környezetre gyakorolt hatás csökkentése.

Feladat: A légszennyezettség lehetséges mérséklése saját „eszközökkel”, a mozgás szerepe – kapcsolódás az egészségtudatos magatartáshoz.

- **Állatok világnapja** /Október 4./

Cél: A bolygón él; állatfajok védelme, veszélyeztetettségének mérséklése, kipusztulásának megállítása, a táplálkozási lánc fenntartása.

Feladat: Az ember – állat – növény hármasságának megértetése, a biológiai sokszínűség szépségének felismertetése. Annak bemutatása, hogy az ember tevékenysége által válik állat és növény veszélyeztetetté.

- **Kenyér világnapja** /Október 16./

Cél: Bemutatni a világ legfontosabb élelmezési cikkének – az életfontosságú ásványi anyagokat tartalmazó, fontos energiaforrásnak –, a kenyérnek a jelentőségét.

Feladat: a pékek munkájának bemutatása, látogatás a gyakorló pékműhelybe, ahol a gyermekek maguk készíthetnek péksüteményeket.

- **Víz világnapja** /Március 22./

Cél: A vízkészlet védelme és a fenntartható gazdálkodás – a vízgazdálkodás a gazdasági termelés és a szociális jólét alapja.

Feladat: Annak tudatosítása, hogy a vízzel gazdálkodni kell, mert nem áll korlátlan mennyiségben rendelkezésre.

- **Föld napja** /Április 22./

Cél: A bolygó környezeti állapotromlásának megállítása.

Feladat: Annak tudatosítása, hogy tevékenyen részt kell vállalni a bolygómentésben egyénnek és közösségnek egyaránt. (Mit tehet az óvadás?)

- **Madarak és fák napja** /Május 10./

Cél: Erdő, mező, pusztulásának megállítása, famentés, a madarak természetes élőhelyének megóvása.

Feladat: Az erdő, a fák védelmének, a bolygó „tüdejének” megóvása fontosságának tudatosítása, a madarak ökológiai szerepének megismertetése.

Helyi hagyományok:

- **Egészség hét:**

Programjaink az egészségmegőrzésével kapcsolatosak. Minden évben igyekszünk külső szakembereket, szervezeteket bevonni a programok sikere érdekében.

- **Tökmag-buli**

Az őszi termések betakarítását záró rendezvényünk.

- **Pótszilveszter**

Az újévet köszöntjük a gyermekekkel.

- **Március 15.**

Nemzeti ünnepünket csoportszinten és az udvarunkon, óvodai szinten ünnepeljük meg.

- **Húsvét**

Lányok tojástartóversenyt, fiúk locsolóverset tanulnak.

- **Gyereknapi**

A gyermekeknek ezt a napot változatos tevékenységekkel, színes programokkal tesszük különlegessé.

- **Anyák napja**

Csoportonként megtartott, az új szemlélettel szervezett ünnepünk.

- **Ovi olimpia**

Körzetszinten megszervezett program, ahol az iskolába készülő gyermekek mérhetik össze erejüket a mozgásos feladatokban.

- **Iskolába menő gyermekek búcsúztatója**

Az iskolába készülő gyermekeknek feledhetetlen délutánt szervezünk, játékos programokkal, különleges eseményekkel.

Csoportszinten

- Születésnapok, névnapok

Az óvónők által kiválasztott, a fejlődést elősegítő tevékenységek körét bővítő helyi és óvodai adottságokhoz, lehetőségekhez alkalmazkodó egyéb világnapok, néphagyományok.

Körzetszinten:

- OVI Olimpia szervezése

Mozgásos feladatok teljesítése, erő, ügyesség, állóképesség, kitartás megmértetése különböző játékos tevékenységek során.

9. TEHETSÉGGONDOZÁS

„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világmindenség megismerésének igénye, csak a kibontakoztatását kell segíteni.”

(Maria Montessori)

A nevelésünk középpontjában a gyermek áll, és az őt körülvevő környezet. Pedagógiánk célja a gyermeki személyiség szabad kibontakozása.

A gyerek a lehetőségeknek olyan terére vágyik, ahol:

- a benne szunnyadó adottságokat optimálisan kibontakoztathatja;
- a bizalom és a biztonság kellemes légköre veszi körül;
- választ kaphat kérdéseire, szorongásaira, a felnőttek odafigyelnek rá;
- egy gyerekekből és felnőttekből álló együttműködő közösség tagja lehet;
- joga van a kezdeményezésre, a tevékenységek egyéni és közösségi megszervezésére;
- lehetősége van kutatásra és kísérletezésre;
- természetes lelkesedése és dinamizmusa megerősítést kap;
- ébren tartják a jobb megértéshez vezető kíváncsiságát;
- támogatják azon erőfeszítését, hogy megtalálja helyét a közvetlen környezetében, ha kell, annak átalakításával;

- a való világgal, az élő kultúrával találkozik, és maga is a kultúra létrehozójává válik;
- mindezt a kritikus nyitottság légköre veszi körül.

Valljuk:

- Minden gyermek individuum, csak rá jellemző genetikai struktúrával, csak rá jellemző tulajdonságokkal, képességekkel, pszichikus sajátosságokkal.
- Még nem kialakult, hanem fejlődő személyiség, így életkoronként, életkori szakaszonként más módon.
- Minden életkorban az egyedi sajátosságok mellett egy sor életkori jellemzővel is rendelkeznek.
- A veleszületett adottságokra a tanulás, a nevelés következményeként épülnek rá a különböző képességek és személyiségvonások.
- A fejlődő egyén életének gazdagsága a környezettel való kapcsolatainak sokrétűségétől és intenzitásától függ. Ezért figyelünk azokra a gyerekekre, akik valamilyen tevékenységben kiemelkednek kortársaik közül.

Nevelőtestületünk – a differenciálás, egyéni bánásmód mellett – fontosnak tartja a tehetséggondozást. „Minden gyerek egyedi, megismételhetetlen csoda”. Minden gyerek tehetséges, csak meg kell találni miben.

Célunk: a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. Segítséget adni, hogy a gyermekek találják meg saját helyüket, fedezzék fel tehetségüket, amivel érdemes átélni, megélni változó, felgyorsuló világunkat.

Az óvodai tehetséggondozás a tehetség-ígéreték megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabott módjaival folytatódik. A tehetség – ígéreték felfedezése és fejlesztése igazi kihívás az óvodapedagógus számára.

Óvodánkban tehetséggondozó program nem működik, de fejlesztés igen. Alkalmask vagyunk a gyermekek erős motiváltságát, kreativitását, átlagon felüli képességeit észrevenni. A tehetséggondozással kapcsolatban gazdag szakirodalommal rendelkezünk, tájékozódunk szakmai fórumokon, továbbképzéseken vettünk részt, ismerkedtünk óvodai tehetséggondozói programokkal, gyakorlati tapasztalatcserét folytattunk.

Fontosnak tartjuk, hogy megtaláljuk a gyermekek egyediségéhez vezető utat, amelyek biztosítják a gyermek személyiségéhez alkalmazkodó előre jutást, fejlődést a közös játék során.

Óvodapedagógiai munkánk során:

- a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élők óvodás életüket;
- elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek;
- a projekt módszert felhasználva a gyermekek egyéni érdeklődésére, aktivitására építünk;
- a kreativitást fejlesztő feladatokat, a többletismereteket a mindennapi cselekvéses helyzetekbe építjük be,
- a gyerekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek-e a felkínált tevékenységben /természetesen ezek a foglalkozások is játékosak/;
- ezek a tanulási helyzetek nyitottak, bármikor elérhetőek, de a kilépés lehetősége is biztosított a gyermekek számára;
- szerepünk ebben, hogy észre vegyük, támogassuk, és komplex ismeretekhez jutassuk a gyermekeket, hagyjuk kalandozni a tudomány világában.

Feladataink:

- A gyermek személyiségének figyelembevételével átlagon felüli adottságai, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó, támogató, személyiségük fejlődését segítő környezet biztosítása.
- Személyiségük optimális fejlesztése, önmagukhoz mért tehetségük kibontakoztatása.
- Kreatív, óvónői személyiség.
- Szülők bevonása, segítése, az együttműködés erősítése.
- Lehetőségek megkeresése a tehetség gondozására - tudnia kell, hogy a beazonosítás után hova küldjük tovább a gyereket.
- Újszerű módszerekkel, egyénre szabott technikákkal foglalkozni a gyerekekkel, ennek érdekében módszertani kultúránk folyamatos fejlesztése.
- A gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.
- Gyermekek kreativitásának minél jobb kibontakozásához olyan gazdag kelléktár biztosítása, melyből bátran és bőven válogathatnak tevékenységeik során.
- Tovább fejlődésük segítése, erős oldalukat erősítése, gyenge területeik (melyek a fejlődését megnehezítik) egyensúlyba hozása.
- Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak kimunkálása.

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: www.egriovodak.hu
- E-mail: egrikertvarosiovi@gmail.com

Gyermekkert Tagóvoda

3300. Eger, Nagyvárad utca 1.

„NYISD KI A MŰVÉSZETEK KAPUJÁT ÉS LÉPJ BE RAJTA” - KOMPLEX MŰVÉSZETI NEVELÉS PROGRAM

„A művészet közvetít az ég és föld, külső és belső világok között, emberek között, csatorna a múlt, jelen és jövő között.”

TARTALOMJEGYZÉK

Óvodánk bemutatása

Értékeink, nevelési elveink

Óvodakép

Óvodánk sajátos arculata

Programunk tartalma

Óvodánk hagyományai, rendezvényei, ünnepei

Kapcsolataink

Tehetséggondozás

.1 ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Tárgyi feltételek:

Óvodánk 1974-ben Eger déli városrészén, csendes, nyugodt környezetben épült, 100 kisgyermek befogadására alkalmas.

Családias, barátságos épületben négy óvodai csoportban neveljük a ránk bízott gyermekeket.

Csoportjaink szerkezete: homogén-, részben osztott, ahová megközelítően azonos életkorú gyermekek járnak.

A csoportszerkezet alakításánál a következő szempontokat vettük figyelembe:

- a szülők igényeinek megfelel
- az óvodapedagógusok attitűdjéhez közel áll
- az iskola visszajelzései pozitívak

A 4 csoportszobánk világos – a célnak megfelelő nagyságú – otthonos, barátságos, esztétikus arculatot nyújt, igényes felszereltsége és az óvodapedagógusok ízlésvilágát tükrözi a dekoráció.

Minden csoportszobához saját mosdó és öltöző tartozik

Tágas, jól felszerelt, udvarral rendelkezünk, ahol, minden gyermek megtalálhatja az egyéni mozgásigényének megfelelő, biztonságos, az EU szabványnak megfelelően kialakított játék és fejlesztő eszközöket. Kiváló lehetőség nyílik minden évszakban az udvari tevékenységekre: játékra, kertészkedésre, megfigyelésekre, játékos kísérletezésekre a nevelési feladatok megvalósítására, szervezett - szabad mozgás tevékenységekre, tapasztalat és ismeretgyűjtésre, ünnepek, sportesemények, közös-, családi programok szervezésére, hagyományok ápolására.

Az év bármely szakában, a szélsőséges időjárást kivéve mind a délelőtt, mind a délután folyamán a lehető legtöbb időt szabadlevegőn töltünk.

A gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez hozzájárul a fenntartó támogatásával 2011 tavaszán elkészült, jól felszerelt tornaszobánk is. Ezzel egy időben az épületet is akadálymentesítették.

A HACCP előírásainak megfelelő, jól funkcionáló – 500 adagos - főzőkonyhával rendelkezünk, amely biztosítja az egészséges táplálkozást saját óvodásaink és körzetünk óvodái számára egyaránt.

Személyi feltételek

Nevelőtestületünk minden tagja lelkiismeretes, odaadó munkát végez, hogy a gyermekeink jól érezzék magukat, szívesen járjanak óvodába. Tagóvodánk sajátos arculata, nevelési pedagógiai

hitvallása az óvodapedagógusok egységes szemléletében is rejlik. Lelkes nevelőtestületünk jellemzője az igényesség, az empátia és az elköteleződés egymás és a hivatás iránt. Tagjai innovatív csapatot alkotnak, tudásukat, készségeiket és képességeiket folyamatosan bővítik, továbbképzéseken vesznek részt.

A nevelő oktató munkát segítő alkalmazottak jól felkészültek, mindenben segítik az óvodapedagógusokat.

2. ÉRTÉKEINK, NEVELÉSI ELVEINK

Óvodai nevelésünk értékei – amelyek közvetítését vállaljuk:

- Tevékenységközpontúság – Élménypedagógia – Tudás – Anyanyelvi kultúra
- Szeretet – Biztonság – Összetartozás
- Viselkedés kultúra – Önfegyelem - Felelősségtudat
- Gyermekek közötti kapcsolatok ápolása, erősítése
- Inkluzivitás – Elfogadás – Tisztelet - Egymásra figyelés
- Játékosság – Differenciált bánásmód - Nyitottság
- Egészséges életmód- Környezettudatosság – Természetvédelem
- Esztétikai érzék - Esztétikai fogékonyság – Rendszeretet - Alkotóképesség kialakítása

Nevelési elveink:

- A gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, megerősítése, mely a szereteten, bizalmon és megbecsülésen alapul.
- Törekszünk a gyermek személyiségének differenciált fejlesztésével, képességeinek kibontakoztatására, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, és az esélyegyenlőség elvének biztosítására.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek elég időt kapjanak tevékenységeikre, lehetőségük legyen egy-egy téma több irányú megközelítésére és megismerésére.
- A gyerekeket megtanítuk érzelmeik felismerésére, kezelésére, hogy képesek legyenek örömteli kapcsolatok kialakítására, mélyebb önismeretre, feszültségeik oldására, ezáltal felnőve egy elégedettebb, teljesebb életet tudjanak kialakítani.
- Az óvodás életkorban a gyermek alapvető tevékenysége, létformája a szabad játék, ezért óvodai nevelésünkben is ez az alapvető tevékenységforma.

- A természeti-, és tárgyi környezet megismerése, környezettudatos magatartás megalapozása, a gyermeket körülvevő felnőttek példáján keresztül - olyan környezet biztosítása, mely igazodik szükségleteikhez, életkori és egyéni sajátosságaikhoz és érzelmi biztonságot nyújt

3. ÓVODAKÉP

Olyan óvoda megteremtése, ahol a gyermekek meleg, biztonságos, egészséges környezetben élhetik át a művészetek sokszínű hatását, ahol

- érzelmileg derűs - vidám
- mozgásban jól koordinált - edzett
- szabad játékban kreatív - ötletes
- esztétikumában igényes - szépet észre vevő
- környezetében az összefüggéseket meglátó
- környezetét védő-óvó
- értő - szociális készségekben együttműködő - átérző
- jól kommunikáló sokoldalú személyiséggé – válnak kreatív, jókedvű, szakmailag kiváló és mindig megújulni képes óvodapedagógusok irányításával.

4. ÓVODÁNK SAJÁTOS ARCULATA

Sajátosságaink a következők:

- művészeti élmények kiemelt biztosítása
- érzelmi nevelés, érzelmi intelligencia fejlesztés kiemelten történő kezelése
- ingergazdag, esztétikus, tiszta belső és külső környezet megteremtése

Óvodánkban a művészeti nevelés az érzelmekre épít és a gyermek tevékenységét, alkotóképességét hangsúlyozza. Ebben a szellemiségben valósítjuk meg nevelési feladatainkat. Alapelvünk a szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvoda megteremtése, melyben a gyermekek úgy élik át óvodás éveiket, hogy a művészet sokszínű hatása folyamatosan éri őket. Az óvodapedagógusok a gyermekek fejlesztése során kihasználják a művészetek eszközeit.

5. PROGRAMUNK TARTALMA

Célunk:

- Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A közös játékok, és a komplex tevékenységek során a gyermekek érzelmi érzékenyítése, társas kooperáció mélyítése.
- A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Feladataink:

- Esztétikai élmények, tevékenységi lehetőségek biztosítása, amelyek által aktivizáljuk a gyermekek egyéni értelmi képességeit – észlelésüket, érzékelésüket, megfigyelésüket, emlékezetüket, gondolkodásukat, képzeletüket – gazdagítjuk ismereteiket.
- A művészetek eszközeivel – ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, mintázás, kézimunka, mese vers, bábozás dramatizálás, mozgás – biztosítani a mindennapi „rácsodálkozás” élményét, fejleszteni a gyermekek érzelmi intelligenciáját.
- A rajzolás, festés, kézimunka tevékenységhez kiváló minőségi eszközök használata.
- A gyermekek segítése, hogy átéljék a zene örömeinek teljességét, a különböző képzőművészeti technikákkal kifejezhessék látásmódjukat, érzéseiket, gondolataikat az őket körül ölelő és az elképzelt világról, szabad mozgásformákat próbáljanak ki.
- Figyelem fordítása a népmese világ kincseinek, a népmese által közvetített erkölcsi értékek nyújtására.
- Minden gyermek elég időt kapjon a tevékenységekre, lehetősége legyen egy – egy téma többirányú megismerésére – lehetőségek kínálása a választásra az egyes tevékenységek közül.
- A befogadási időszakban fontos a szülő igényeinek figyelembevétele.
- A nevelési év első hónapjában a kiscsoportban dolgozó óvodapedagógusok – az állandóság és az érzelmi biztonság megteremtése érdekében – gyülekezéstől, hazamenetelig együtt legyenek a gyermekekkel.
- A napi életritmus kialakításánál a gyermekek szükségleteinek figyelembe vétele.
- A folyamatosság és rugalmasság biztosítása az egész nap folyamán.

A művészeti nevelés, - mint programunk egyik alappilére- megjelenése a mindennapok során

Nevelésünk a gyermekek alapvető tevékenységeire, a szabad játékra, mozgásra, a környező világ tevékeny megismerésére, a kommunikációra, a mesére és nem utolsósorban művészi élménynyújtásra épít. Programunk a mese, a zene, a képzőművészet és a mozgás „varázslatos” kapcsolatán alapszik.

A mese, vers, dramatikus játék közege a nyelv. Fontosnak tartjuk, hogy csak nyelvileg tiszta és értékes mesét, mondókát, verset halljanak tőlünk a gyermekek. Sok művet választunk a népköltészetből, a neves gyermek vers, meseíróktól, költőktől. Így a meseélményen túl az anyanyelvünk eredetére, szépségére is ráébresztjük és fogékonnyá tesszük a gyermeket. A mesék erkölcsi mondanivalóját szólásokkal, közmondásokkal erősítjük meg. A dramatikus játék megjelenik egy-egy mese feldolgozása során, melyhez eszközöket, kellékeket közösen készítjük a gyermekekkel.

Ének, énekes játékok, zenehallgatás biztosítja a gyermekeknek a zenei élményt, fejleszti zenei képességeit, meghatározza egész életére a zenei érdeklődést, fogékonyságot. A gyermekek megismerkedhetnek olyan gyermekjátékokkal, népzenei és komolyzenei művekkel, amelyek mind a nemzeti és európai értékeinket közvetítik. Ezt a célt kiválóan szolgálja az a sok körjáték, amely az emberi szokásokat mutatja be játékos formában. Az énekes játékok során arra törekszünk, hogy a gyermekeknek minden tevékenysége örömmel, érzelmi gazdagsággal, átéléssel történjen.

Óvodánkban a **rajzolás, mintázás, kézimunka**, mint a művészetek egyik eszköze jelenik meg. A rajzolás, mintázás, kézimunka során arra törekszünk, hogy a képességfejlődés sajátos vonásai érvényesüljenek. Alkotó-alakító tevékenység közben esztétikai ítéletek megfogalmazásával, szín-, forma-, tér-, és aránybeli összefüggések felismerésével, problémahelyzetekre megoldást kereső magatartással fejlesztjük gondolkodásukat. Az érzelmek „vezénylése” különös hangsúlyt kap a fejlesztésben. Ezt a belső lelki jelenséget a folyamat fontos részének érezzük, amelyet csak az óvodapedagógus tud sugározni és kivetíteni a résztvevőkre.

Programunk filozófiája, a pozitív érzelmekkel kísért gyermeki alkotó tevékenység a **mozgás** során is nyomon követhető. A mozgásműveltség fejlesztésére a játékot tartjuk a legalkalmasabbnak. A játékok különböző mozgásformákat tartalmazva fokozzák a gyermekek mozgásaktivitását. A mozgástevékenység megtervezésekor fontos szempontnak tartjuk,

hogy minél többet játszanak a gyermekek és legyen lehetőségük ehhez a tornaszerek megválasztására.

A környezet tevékeny megszerettetésén belül helyet kapnak a találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások. Az egyes témákat sokoldalúan, minél több érzékszerv bevonásával ismerjük meg. Lehetőség szerint mindent a természetes környezetében fedezünk fel. A tapasztalatszerzések során folyamatosan kavicsokat, terméseket gyűjtünk.

Az óvodáskor **munkajellegű tevékenysége** a játékból bontakozik ki. Elsősorban önmagukért és a közösségért végzik a gyermekek, s az óvodáskor végéig játékos marad. A gyermekek megfigyeléseket, tapasztalatokat, ismereteket szereznek a természeti, társadalmi környezetükről. A munkavégzés az idő előrehaladtával egyre önállóbbá válik, formáiban és tartalmában fokozatosan változik. Az óvodapedagógus részéről az irányító, szervező funkciót egyre inkább átveszi a háttérben maradás, támogató jelenlét. A napirend megfelelő időt biztosít a munkára, így a különböző feladatokat egyéni tempójuknak megfelelően végezhetik.

A lelki egészségnevelés, - mint programunk másik pillére- megjelenése a mindennapok során

Az óvodáskorú gyermekek személyiségében az érzelmek dominálnak. Sajátos egocentrikus látásmód jellemzi őket, úgy gondolják, hogy minden és mindenki hozzájuk igazodik. Saját vágyaik vezérlik őket, életkorukból adódóan még nem tudják más nézőpontját megérteni. Célul tűztük ki, hogy óvodáskorban felismerjék és megnevezzék az érzelmeket, ez lesz az első lépcsőfok a megfelelő érzelmi intelligencia kialakításához.

- A játék segíti az én-tudat, önismeret, szocializáció kialakulását, biztosítja az óvodáskorú gyermek harmonikus fejlődését.
- A mozgás örömhormonokat termel, kiegyensúlyoz.
- A szabad művészi önkifejezés (zene, irodalom, mese, rajzolás, kézművesség, bábjátékok, tánc, stb.) lehetőségein keresztül építünk ezek feszültségoldó, egyént kibontakoztató, vágyakat beteljesítő hatására. Hozzájárulnak a társas kapcsolati készségek fejlesztéséhez is.
- A munkajellegű tevékenységek segítik a gyermekek reális énképének kialakulását: önként és szabadon választható, a játékosság hatja át, aktív személyiségfejlesztő tevékenység, amelynek akár a közösség számára is fontos eredménye van. A munkát végző megélheti, hogy átalakító hatással van környezetére.
- Az érzelmi, közösségi nevelés által kialakul a gyermek csoportban elfoglalt helye, a társakhoz, felnőttekhez való viszonya, szociális képességei, érzelmi kötődései. Ebben

nagy szerepet játszik a mintaértékű kommunikáció is. A hagyományok ápolása által biztosított közösségi élmények ezeket tovább erősítik, árnyalják.

- Az általunk felkínált változatos tevékenységrendszer által a gyermek a választásaiban, döntéseiben megtanulja irányítani saját érzelmeit. Megismeri önmagát, képességeit, lehetőségeit, határait.

6. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYAI, RENDEZVÉNYEI, ÜNNEPEI

Gyermekprogramok:

- **Szüreti mulatság:**

Szüreti játékok, játékos feladatok, szőlőkóstolás, közös must készítés, préselés, táncház volt. Célunk, hogy élményt nyújtsunk a gyermekeknek, megtapasztalják a közösségi összetartozás érzését, jó együtt lenni élményét.

- **Mikulás:**

Az óvodapedagógusok előadással készülnek erre a napra, ezzel teremtik meg a hangulatot a mikulásváráshoz

- **Adventi időszak:**

A karácsony előtti időszakot megtöltjük élménnyel, illattal és sok, a Karácsonyhoz kapcsolódó kézműves tevékenységgel.

- **Farsangi mulatság:**

Zajos télkergetés rendezünk az udvaron. A délután folyamán pizsama bál szervezünk. Erre a napra az óvodapedagógusok házi színpadi előadással készülnek.

- **Március 15.**

Játékos formában, énekkel, énekes játékokkal, versekkel, mesével, kézműves tevékenységekkel, internet és képeskönyvek segítségével emlékezünk az ünnepre.

Az iskolába menő gyermekek csoportja nemzeti színű zászlóikkal, virágaikkal elsétálnak a Petőfi szoborhoz, ahol megemlékezés, rövid beszélgetés, éneklés, versmondás, ajándékok elhelyezése történik.

- **Húsvét:**

Húsvétot megelőzően a népszokások felelevenítése, tojásfestés, majd az ünnep után a fiúk locsolkodása.

- **Anyák napja:**

Játékos programok, együtt játszás, gyermekek ébresztése, közös uzsonna, kerti piknik, közös kézműveskedés, éneklés, köszöntő versek alkotják a kedves találkozást.

- **Majális:**

Vidám játékok, májusfa állítása, díszítése, táncház az udvaron.

- **Madarak és fák napja:**

Játékos feladatok, mozgásos játékok és kézműves tevékenységek az udvaron. Kirándulás, séta a Népkertbe, fa ölelés. Saját fa meglátogatása, környezetének megtisztítása. „Énekelj az erdőben” Országos Erdei Dalos Találkozó programjához csatlakoztunk.

- **Nagycsoportosok búcsúzása:**

Délelőtt óvodástársaiktól és az óvoda dolgozóitól búcsúznak el a gyermekek – beszélgető kör a csoportokban, tarisznya átadása, közös séta zenére, ballagó dalokra az óvoda körül és az udvaron, közös tánc, ünnepi ebéd.

Délután csak a búcsúzóké az óvoda – kreatív, különleges programokat szervezünk Pl. szabaduló szoba – játékos feladatokkal (kulcskeresés, sötétben jelükkel ellátott kövek keresése, lézeres átjárás, találós kérdések, labirintuson való áthaladás), arcfestés, gyermek zumba, majd kerti party a szülőkkel közösen.

- **Gyermeknap/hét:**

Zenés, táncos délelőttök, kézműveskedés minden nap más és más formában, egészséges finomságok készítése és kóstolása, közös játékok az udvaron.

- **Kirándulások, nyári táborozás:**

Közvetlen tapasztalatszerzés a tágabb környezetünkből, kincsek gyűjtése, az **erdei tábor** az iskolába készülők sajátága, megtapasztalhatják a szülőktől való hosszabb idejű elszakadást, a közös élményeket a társakkal, óvodapedagógusokkal az óvodától távol.

- **Gyermekek születés-, névnapjának megünneplése**

- **Egészség napok – Egészség hetek:**

Egészségtudatosság erősítése különböző tevékenységeken keresztül, mozgás fontossága, táplálkozás, lelki egészségvédelem.

Rendezvények a szülőkkel:

- Játsházák
- Nagycsoportosok Karácsony estje

- Óvodai fórumok, előadások, szülőcsoportos értekezletek
- Kerti parti
- Gyermekkeri Vásár
- Alapítványi Jótékonysági Bál

Óvodai nyílt délelőttök:

A leendő kiscsoportosok és Szüleik számára kötetlen lehetőséget teremtünk óvodánk megismerésére, találkozhatnak a leendő óvodapedagógusokkal, nevelést segítő munkatársakkal, megismerik a Pedagógiai Programot.

7. KAPCSOLATAINK

Kapcsolatok más intézménnyel, partnerekkel a Kertvárosi Óvodák Pedagógiai programjában megjelöltekén túl:

Célunk:

Állandó kapcsolattartás erősítése, az intézmények programjainak látogatása, közös pályázatokon, projekteken való részvétel.

- **Bükki Nemzeti Park Igazgatóság:**
kirándulások, programok látogatása, pályázatokban partnerként való bevonása
- **Egererdő Erdészeti Zrt.:**
általuk szervezett programokon részvétele, pályázatokban együttműködő partnerkénti meghívása
- **Egri Farkas Ferenc Zeneiskola:**
rendezvényeinkre meghívjuk illetve ellátogatunk az általuk szervezett programokra
- **Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete:**
bemutató, gyermekeknek előadás, interaktív játék szervezésében partnerkénti meghívása
- **Egyéb Civilszervezetek:**
közös programok szervezése /városi, városrészi – Mobilitás hete/, felkérésre műsorral színesítjük a programjaikat
- **Dobó István Vármúzeum:**
rendezvényeken való részvétel, vár foglalkozások, műhelymunkák látogatása,

- **Kapcsolat felvétel hasonló programmal dolgozó óvodával:**

fontos, hogy kitekinthessünk, megismerkedjünk olyan óvodával, ahol az óvodai nevelést a művészetek eszközeinek segítségével szervezik és valósítják meg, ahol az érzelmi intelligencia fejlesztése a programjuk része

8. TEHETSÉGGONDOZÁS

Tehetséges az a gyermek, aki a kiváló adottságai alapján magas szintű teljesítményre képes valamilyen tevékenység területén. Az óvodai tehetséggondozás első lépése, a tehetség azonosítása, felismerése. Az óvodai tehetséggondozásban a legfontosabb feladat az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalásokra lehetőség biztosítása, a gyermek egész személyiségének harmonikus kibontása.

- a tehetséggondozás beépül a mindennapokba, hiszen azt valljuk, hogy minden gyermekben tehetséges valamely területen - ezért folyamatosan változatos tevékenységeket, élményeket biztosítunk számukra, hogy minél több területen kibontakozhassanak / zene, kézműves tevékenységek, mese, vers, matematikai – logikai mozgás /
- a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez, szükségleteihez, érési tempójához igazodó, differenciált személyiségfejlesztés, hátránykompenzálás és a tehetségsírák beazonosítása jellemzi nevelőmunkánkat
- intézményünkben folyó nevelő-, fejlesztőmunka a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodik, ez tükröződik napi- és heti rendünkben, a felkínált tevékenységi formákban, a gyermekek felé közvetített ismeretekben és műveltség tartalmakban
- hangsúlyt helyezünk a gyermekek spontán ötleteire – ezáltal fejlődik divergens gondolkodásmódja, kreativitása, szövegértése, kommunikációs készsége, aktív-passzív szókinccse – vizuális és auditív memóriája
- a legfontosabb feladat az elfogadó légkör, tág cselekvési szabadság, gazdag tapasztalásokra lehetőség biztosítása, a gyermek egész személyiségének harmonikus kibontása

Az óvodapedagógus (felnőtt, szülő) a tehetség kibontakozását segítő tulajdonságai:

- türelem

- rugalmas gondolkodás - kreativitás
- önbizalom
- következetesség empátia - humorérzék
- a gyermek iránti tisztelet

ELÉRHETŐSÉGEINK

- Honlap: www.egriovodak.hu
- E-mail: nagyvaradiovi@gmail.com

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAMJA

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe** mely állandó népesség: 51.379 fő. A 3 éven aluliak száma: 943 fő (2022. évi védőnői nyilvántartás). Szabad férőhely esetén vidékről is fogadunk a jogosultsági feltételeknek megfelelő kisgyermeket is figyelemmel a jogszabályi létszám korlátra. Az Eger környéki települések bölcsődéi jellemzően kevesebb férőhellyel működnek, hamar feltöltődnek.

A kisgyermek, így a három éven aluliak napközbeni ellátásának biztosítását a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg, amely keretében a területükön élő gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését vagy máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutását különböző formában kell biztosítani. Egyre nagyobb igény mutatkozik az általunk nyújtott szolgáltatások iránt.

Fontossá vált a gyermekek magas színvonalú, a település és a családok igényeit, szükségleteit, lehetőségeit kielégítő formában megvalósuló napközbeni ellátás. Az ellátási formák mellett az is fontos tényező, hogy mekkora az igény a három éven aluli kisgyermek ellátására. Statisztikai adatok alapján is jól látszik, hogy évről évre folyamatosan növekvő tendenciát mutat a bölcsődébe kerülő gyermekek száma. Ez mindenképpen a családok munkaerő piacra való bejutását, a munkához való jutását mutatja. A GYED- extra bevezetésével is bővült az ellátottak köre, főleg a 2 év alatti gyermekek száma növekedett meg az elmúlt évben. A szociálisan rászoruló hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya itt a legnagyobb a városban. Sok egyedülálló szülő kéri a bölcsődei ellátást. Bölcsődéink vállalják a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését- gondozását 6 éves korig. Az ő számuk is megnövekedett az évek során.

A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 20 hetes- 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását biztosítja. A bölcsőde működését meghatározó jogszabályok: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 15/1998.(IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről. Bölcsődéink jelen szakmai program szerint dolgoznak, amely összhangban van a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramjával, hatályos jogszabályokkal, szakmából fakadó etikai elvárásokkal, a kisgyermekek ellátásával kapcsolatos szemlélettel. Szükség szerint igazodik a helyi sajátosságokhoz, és a Fenntartó elvárásaihoz.

ELSŐDLEGES/KÖZVETLEN CÉLCSOPORTUNK

- Bölcsődei csoportjainkba és mini bölcsődéinkbe elsősorban az egri lakcímmel, enne hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekeket várjuk, de:
- az ellátási területen kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását is biztosíthatjuk, feltéve, hogy az egri lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudjuk:
 - a bölcsődében a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25%-áig.
 - mini bölcsőde férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig.
- Menedékes gyermek a jogszabályban foglaltak szerint, a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult az ellátás igénybevételére.
- Nem magyar állampolgárságú gyermek, amennyiben rendelkezik egri tartózkodást igazoló okmánnyal, a gyermek magyar nyelvű születési anyakönyvi kivonatával, TAJ kártyájával és orvosi igazolással arról, hogy a Magyarországon életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat a gyermek megkapta.
- Fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek.

- Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított (integrált formában) annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.
- Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében (ha a gyermek testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja).
- Azon gyermek, aki 3. évét
 - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
 - szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

MÁSODLAGOS CÉLCSOPORTUNK

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az „ellátás igénybevételére javasolt” gyermekek, akiknél a bölcsődei, mini bölcsődei ellátás igénybevételét jelzőrendszeri tagok (házi gyermekorvos, háziorvos, körzeti védőnő, család- és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság) kezdeményezik.

Kizárólag a bölcsődébe történő felvételi kérelmek elbírálása során a Gyvt. 43 § (3) bekezdése szerint előnyben kell részesíteni:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, ha a gyermek szülője, törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.
- a védelembe vett gyermeket.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

- A napi nyitvatartási idején belül, 6.00-17.00 között biztosítjuk a gyermekek bölcsődei ellátását. A gyermeknapigondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra.
- A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeknapigondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.
- A kisgyermekek részére intézményi gyermekétkeztetés keretében az ellátási napokon -ha a szülő/törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik- a reggeli főétkeztést, déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kis étkeztést biztosítunk.
- Speciális étkeztést, szakorvosi javaslat alapján külső szolgáltató által tudjuk biztosítani. Kulturális, vallási meggyőződésből eltérő étkeztést a szülő írásbeli kérelme alapján a közétkeztetésről szóló rendelet szabályait szem előtt tartva tudjuk biztosítani.
- A korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket figyelembe véve törekszünk a megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal, higiénés követelményeknek betartásával mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű ételeket készíteni. Csecsemők (1 év alatti) étkeztetése esetén a frissen készített ételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt, ún. tejkonyhát biztosítunk.
- A bölcsőde és mini bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá, amelyről minden év február 15-ig tájékoztatja a szülőket. A bölcsődei nyári szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodunk a gyermek bölcsődei gondozásának, nevelésének megszervezéséről ügyeletes bölcsődében.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

1. Tájékoztatás módjai

Informatikai felületen információt nyújtunk a bölcsődei ellátásról, kapcsolatfelvétel módjáról, intézményben folyó szakmai munkáról. Személyes találkozás, lehetőséget nyújt az intézmény rövid bemutatására.

2. Bölcsődei felvétel

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi orvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- szociális, illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is.

Az igénybevétel feltételei:

- Az ellátás igénybevétele önkéntes.
- Az ellátás igénybevétele jogosságát igazolni szükséges - munkáltatói igazolás stb.
- Az intézményi jogviszony létesítése - a Felvételi Szabályzatban rögzítettek szerint- a bölcsődevezető intézkedésén alapul.
- Az ellátás étkezési és gondozási díj megfizetése ellenében igényelhető.
- A térítési díj meghatározása a fenntartó önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében hozott rendelkezéseken alapul a jogszabályi keretek között.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei ellátást igénybe vevők részére nyújtandó ellátás:

- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermek személyiségének tiszteletben tartásával, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben történő nevelés-gondozása
- A családi nevelés segítése, az együttnevelés biztosítása;
- Esélyegyenlőség biztosítása;
- Napi négyzeri étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna);
- Esztétikus, inger gazdag, biztonságos, higiénikus környezet biztosítása.

Beiratkozás

A gyermekek felvétele egész évben folyamatos, de férőhely és rászorultság függvénye. A beiratkozás a bölcsődei beszoktatás első napján történik meg, amikor szülők/törvényes képviselők és a bölcsődevezető közötti Megállapodás a beiratkozás napján kerül aláírásra. A gyermek ettől a naptól kerül be a felvételi könyvbe, valamint rögzítésre kerül a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői elektronikus nyilvántartási (KENYSZI) rendszerben. A beiratkozás napján állapítjuk meg a fizetendő személyi térítési összeget, a felvételi értesítés kézhezvételét követően bekert dokumentumok/nyilatkozatok alapján.

A bölcsődevezető az ellátás megkezdésekor tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a bölcsőde által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, a bölcsőde házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési és gondozási díjról és az érdekképviselői fórumról. Ennek megtörténtéről a szülő/törvényes képviselő írásban nyilatkozik.

A szülőnek legkésőbb a beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni mindkét szülő munkáltatói igazolását, a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ- és lakcím kártyáját, tartós beteg gyermek esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a szakértői véleményt, valamint a gyermek egészségügyi kiskönyvet.

Az ellátás megszűnése

- *a szülő/törvényes képviselő kérelmére, illetve a megállapodásban foglaltak alapján. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.*

- *sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra a gyermek a bölcsődei gondozását „próbaidő” leteltével a szakmai munkacsoport nem javasolja.*
- *a házirend ismételten súlyos megsértése vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.*

SZAKMAI CÉLOK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés- gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Bölcsődéinkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

A bölcsődevezetők éves munkatervben határozzák meg az adott nevelési-gondozási év feladatait. Ehhez igazítják a nevelői munkájukat a kisgyermeknevelők a nevelési évben. Az éves nevelési terv tervezéséért és végrehajtásáért a kisgyermeknevelő, annak ellenőrzéséért a bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető, értékeléséért a kisgyermeknevelő, bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető a felelős

A nevelői munka tervezése a csoportok éves nevelési tervében valósul meg, melynek tartalmát az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz és az egyes gyermekek igényeihez igazítják.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermekek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítségével tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtünk a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkorai fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés- gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával,

kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés- gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömet, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülköndőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájjápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások

kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra nevei a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi

biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

GONDOZÁSI- NEVELÉSI FELADATOK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA ESETÉN

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása a bölcsődében:

Teljes integrációban: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. Az SNI-s gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, ezért a csoport létszám 11 fő lehet.

Részleges integrációban: egy gondozási egység (két csoportszoba) részeként kell kialakítani. Ebben az esetben, az egyik szobában egészséges gyermekek, a másikban pedig SNI-s gyermekek vannak. A napirend meghatározott részében a két szoba gyermekei együtt vannak. Az ép csoportban öt kisgyermek lehet, a másikban pedig három sajátos nevelési igényű. (8 fő)

Speciális csoport: Ebben a formában csak SNI-s gyermekek járnak a csoportba, 1-1 kisgyermeknevelőhöz 3-3 kisgyermek tartozik. (6 fő).

A bölcsődében a sajátos nevelésű gyermekek ellátása napközbeni felügyelet keretében történik, a fejlesztést utazó gyógypedagógus végzi a szakszolgálat által meghatározottan.

Bölcsődéinkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az SNI-s gyermekek számára gondozásuk, nevelésük során biztosítsuk az igényüknek és tempójuknak megfelelő időt. Beépítjük a napirendbe a gyógypedagógus által javasolt feladatokat. A szülőket is támogatjuk és megerősítjük szülői mivoltukban.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

1. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg [15/1998. (IV.30) NM rendelet 40.§. (2.)] Ennek alapján egy gyermekcsoport létszáma 12 fő, amennyiben minden kisgyermek betöltötte a 2. életévét akkor 14 kisgyermek elhelyezésére van lehetőség. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Az érzelmi biztonság megteremtéséhez szükséges, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. (csoport, hely állandóság). Apránként a tárgyak, belsőtér változnak körülötte követve a gyermek igényeit, fejlődését.

Az első találkozásnak nagy jelentősége van a kapcsolat építésében, sikerességében. Tavasszal bölcsődéink nyílt napot szerveznek, ahol az érdeklődő családok betekintést nyerhetnek a bölcsődékbe, lehetőséget ad az ismerkedésre és válaszokat kaphatnak kérdéseikre.

A kapcsolattartási formákhoz szorosan kapcsolódik a „bölcsőde kóstoló” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődések ismerkedési napja. Ezen a napon megismerhetik leendő kisgyermeknevelőiket, csoportjukat, megbeszéljük a beszoktatás menetét, és a családlátogatás idejét, ismerkedhetnek a bölcsődei élettel.

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a család saját, otthoni környezetében való megismerése. Nagyon fontos a bizalmi kapcsolat kialakításában, segíti a szülőt abban, hogy megismerje gyermeke leendő kisgyermeknevelőit és hogy bővebben informálódjon a bölcsődei életéről.

Kiemelt fontosságú a szülőcsoportos beszélgetés, amely alkalmat ad arra, hogy a szülők szembesüljenek más szülők problémáival, közösen tudjanak róla beszélni. A kisgyermeknevelő szakmaiságára utal, ha jól tudja ezeket a beszélgetéseket vezetni, és a téma mentén haladva mederben tartani. A kisgyermeknevelők a csoport összetétele, és fejlődési mutatója alapján határozzák meg a témát. Az ilyen beszélgetések mindig nagy tervezést, szervezést igényelnek,

hiszen nem mindegy, hogy azt hogyan irányítjuk, hogyan tartjuk mederben a téma vonalát. Ezek a beszélgetések egy mélyebb bizalmi kapcsolat megerősítését is szolgálhatják. Az egyéni kapcsolattartást is igénylik a szülők, ezt fogadóóra, egyéni tanácsadás keretében bármikor kezdeményezhetik.

2. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

3. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A bölcsődei gyakorlat azt mutatja, hogy másfél, kétéves korban hozzák leginkább a bölcsődébe a gyerekeket. Ebben a korban a teherbíró képességük nagyon korlátozott. Ezért is fontos, hogy a csoportban két kisgyermeknevelő lássa el őket, akik még további alcsoportha bontják a csoportot. Így egy-egy kisgyermeknevelőnek hat, hét ún. „saját” gyermeke van.

A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, (saját gyermekeit figyeli, gondozza, segíti.) A gyermek saját kisgyermeknevelője jobban figyelemmel tudja kísérni a gyermek fejlődését, a bölcsődébe járás egész időtartama alatt számontartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

4. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való

tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonságérzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

1. A bölcsőde kapcsolata szakmán belül

A bölcsődék együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során közvetlen és közvetett kapcsolatba kerülhetnek a gyerekek ellátásával.

2. Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik bölcsődéinkben a „bölcsőde kóstolgtató” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődéseink ismerkedési napja. A szülők gyerekeikkel látogatnak el hozzánk. A szülők mindazon információhoz hozzájutnak, ami a bölcsődébe kerülő gyermekkel kapcsolatos.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat

kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.

- Szülőcsoportos beszélgetések: Egy – egy a szülőket foglalkoztató nevelési téma feldolgozása történik a csoport kisgyermek nevelőinek a vezetésével. A szülők megosztják problémáikat, egymás meghallgatása segíti a kompetenciaérzés megtartását.
- Szervezett programok: Törekszünk olyan programok szervezésére, amelybe bevonható a család. A közös élmények nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez.

3. Egyéb kapcsolatok

Munkánk során folyamatos kapcsolatot tartunk fenn, a Védőnői szolgálattal, gyermekorvosokkal, Fenntartóval, Magyar Bölcsődék Egyesületével, óvodákkal, gyámügyi feladatokat ellátó szervekkel, Eszterházy Károly Katolikus Egyetemmél, Nevelési Tanácsadóval.

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A BÖLCSŐDEVEZETŐ ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTUMOK:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Bölcsődei felvételi kérelem
- Megállapodás
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Értesítés bölcsődébe történő felvételről
- Értesítés bölcsődei felvétel elutasításáról
- Értesítés bölcsődei ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)
 - 6. melléklet NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez(rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító hatósági döntés másolata,

- 3. melléklet IGAZOLÁS az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei gondozásra és a nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételére való jogosultságához.

A gondozás térítésmentes biztosításához:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén: RGYVK
- b) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek esetén: magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolata, ennek hiányában tartós betegség esetén szakorvosi igazolással, fogyatékoság esetén szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni
- c) a három- vagy többgyermekes család gyerekeinek: szülői nyilatkozat
- d) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeknek a 9. sz. melléklet
- e) védelembe vett gyermek esetén: a gyermek védelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolata

KISGYERMEKNEVELŐK ÁLTAL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓ

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció célja, a gyermekek fejlődésének nyomon követése bölcsődékben és mini bölcsődékben. Az egyéni differenciálás, a tudatos pedagógiai munka, az egyéni differenciálás, a családokkal való kapcsolattartás, a pedagógus önértékelése és a külső értékelés eszköze.

Dokumentumok:

- Csoportnapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló
- Családi füzet

KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

A kisgyermeknevelők szakmai továbbképzésének keretén belül valósul meg a szakmai képzettség szinten tartása, emelése. Továbbképzési tervet készítünk, a kisgyermeknevelők szakmai tudásának fejlesztése érdekében.

- A kisgyermeknevelők házi továbbképzéseken, tanfolyamokon vesznek részt.
- Felsőoktatási képzésben résztvevő hallgatóknak gyakorlati telephelyet biztosítunk, ennek érdekében a kisgyermeknevelők rendszeres felkészítése is megtörténik.
- Bölcsődelátogatás: Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk más bölcsődékben, tapasztalatainkat közösen megbeszéljük.

ÉRDEKKÉPVISELET

Ellátottak jogainak a védelme

Különös gondot fordítunk a gyermekek jogainak a védelmére és érvényesítésére, valamint a szülők, törvényes képviselők és a bölcsőde dolgozóinak állampolgári és alapvető jogaira. A mindenkori gyermekjogi képviselő elérhetősége az intézményben kifüggesztésre került, így a szülők tájékoztatást kapnak az elérhetőségéről. Intézményünk biztosítja az ellátottak személyes adatainak védelmét.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35. §. (1) bekezdése értelmében Bölcsődéink létrehozták és működtetik az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórumot a Szülői Fórumot, mely a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét, képviseletét szolgálja és végzi. A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A Fórum feladata, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszerét, szakmai céljait, működtetésének körülményeit,
- véleményt nyilvánítson a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben,
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost,
- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél (igazgató, fenntartó, gyermekjogi képviselő, más hatáskörrel rendelkező szerv),
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerinti kompetens személynél (igazgató, fenntartó) az

ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A Fórum tagjai:

- a bölcsődei ellátásban és az időszakos gyermekfelügyeletben részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői,
- a bölcsőde dolgozóinak képviselői,
- az intézmény fenntartó önkormányzat képviselői.

GYERMEKVÉDELEM A BÖLCSŐDÉBEN

A gyermekvédelmi feladatok ellátását alapvetően a gyermekvédelmi törvény szabályozza.

Így kiemelt figyelmet kell fordítani a bölcsődében a következőkre:

- A veszélyeztetettség felismerése,
- A bántalmazás felismerése,
- A fejlődésbeli elmaradások felismerése.

A gyermek családban történő nevelkedését, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának megteremtésével feltétel nélküli szeretettel és elfogadással segítjük. A gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, viselkedési minták nyújtásával segítjük elő a gyermek harmonikus fejlődését.

A szociálisan hátrányos helyzetű családok esetében enyhítjük a hátrányokat és annak következményeit.

A sajátos nevelési igényű gyerekek sok esetben spontán integrációval kerülnek a bölcsődénkbe. Gondozásuk, nevelésük során ismerjük csak fel, az átlagtól eltérő fejlődésüket.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak a védelme.

A szolgáltatásban foglalkoztatottnak biztosítani kell a munkavégzéshez az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés feltételeit. A jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elve alapján kell eljárni, továbbá kölcsönösen együtt kell működni, és nem lehet olyan magatartást tanúsítani a másik fél jogát, vagy jogos érdekét sérti. A személyes jogaik védelme, valamint az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel, személyes adataik védelme törvény szerint biztosított. A munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével. A szolgáltatást végzők a feladatellátás során közfeladatot ellátó személynek minősülnek. A munkatársak a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. NM (IV.30.) rendeletnek megfelelő végzettséggel rendelkeznek,

valamint velük szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törv. 15§ 8 bekezdés szerinti kizáró ok.

A Montessori Bölcsődével és a Cecey Éva Bölcsődével 1-1 **Mini Bölcsőde** is működik. A mini bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást, nevelést.

KIEMELT SZAKMAI TARTALOM, BÖLCSŐDÉINK ARCULATAI, EGYES BÖLCSŐDÉK SAJÁTOSSÁGAI

MONTESSORI BÖLCSŐDE ÉS CSIBE MINI BÖLCSŐDE

A Montessori Bölcsőde és Csibe Mini Bölcsőde sajátos arculata kiemelten fókuszál a IRODALMI/ MŰVESZETI nevelés fontossága ezen belül a mese és a mesélés, mondókázás, éneklés megjelenésére a napi tevékenységek, és a családi rendezvények során.

A bölcsődés korú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfaj: a mondóka, a vers és a mese. A gyermekirodalom elősegíti a gyermek erkölcsi, esztétikai nyelvi nevelését, bővíti ismereteit, a világról megfelelő képet ad.

A gyermek első három évében teljesen érzelmi beállítottságú, ezért érzelmi benyomásokra reagál a legjobban.

Fejlesztési célunk olyan pedagógiai szemlélet megvalósítása, amely a gyermek és családját együtt kezelve előtérbe helyezi a pozitívumokra való támaszkodás és a külső kényszer nélküli ismeretszerzés lehetőségét.

- A bölcsődés korosztály számára egyszerű, rövid, gyakran ismételhető és többnyire ismerős dolgokról (állatokról, emberekről, környezetről) szóló mesék, versek, mondókák, dalok kerülnek megismertetésre.
- A mesélés, verselés, képeskönyv-nézegetés, mondókázás, éneklés nagy hatással van a kisgyermek értelmi-érzelmi- és szociális fejlődésére.
- Fejlesztő szerepe a gyermek- szülő/ kisgyermeknevelő kötődés megerősítésében a kora gyermekkorban nagy jelentőséggel bír.
- Az előszóban hallott mesélés, verselés és főként az éneklés érzelmi töltetet hordoz, ami kapcsolatot teremt, ezáltal biztonságérzetet ad, megnyugtat, felvidít.

- A mesélési szokások hagyományának, értékének fenntartása fontos a kultúra megőrzése szempontjából. A művészeti nevelés a bölcsődés gyerekekre nagy hatással van, hiszen kapcsolatformáló, személyiségépítő tevékenység.
- A mesélés egyfajta örömszerzés, a gyermek számára feloldható vele a napközben felgyülemlett feszültség bölcsődés korban. Arcjátékkal, ritmikus mozdulatokkal, hanglejtéssel színesítik a történetet.
- A csoport változatos könyvkészletének összeállításánál a legkisebbeknek való, textiltől készült, illetve keménylapú leporellótól kezdve a nagyobbaknak való, puha lapú mesekönyvig mindenféle könyv elérhető.
- A nyugodt meséléshez megfelelő környezetet biztosítunk. A csoportszobában a könyvespolcok közelében puhasarok került kialakításra, amely a mesélés közös tevékenységére kiválóan alkalmas és így a mással tevékenykedők is zavartalanul játszhatnak. Jó időben a játszókertben is van lehetőségük lepihenni, pléden, kispadon, asztal mellett könyvet lapozgatni.
- A mindennapi munkában a kisgyermekek mindennapjaiban beépítik a mesét, vigasztaláshoz, ismeretbővítéshez, közös, gyermekek közötti beszélgetések formájában.
- Felidézik az első irodalomhoz kötődő kellemes élményeit, amelyet a szülővel már korábban megélt pl.: cirógatót, simogatót, láblógatót, altatót, ölbéli játékok kapcsán újra átélheti az örömszerző nyelvi élményt.

Az irodalmi neveléshez kapcsolódó feladatok:

Arcutuk kialakításának megvalósításához biztosítják a megfelelő eszközöket, mesekönyveket, képes nézegetőt, papírszínház eszközöket, a gyermekek saját fotóiból készített plakátot, kisgyermeknevelők által készített leporellókat, mesepárnát, bábokat.

A bábjátékban mindig a gyermek érzelmi világára hatva érik el a nevelői céljaikat. A báb a maga meghatározó jellegével a képszerű átélést a képi fogalomalkotás magasabb szintjére segíti. Hozzásimul a gyermek szimbólum-alkotó, játékos kedvéhez, kipróbálásra, közös játékokra ösztönzi. A bábozás a mesék feldolgozásának nagyon jó módja. Egyszerű bábokat készíthetünk papírból, hurkapálcával vagy fakanálból, filc anyagból figurákat alkotunk, melyekkel eljátszhatunk rövid történeteket. A bölcsődei bábjáték általában a helyes viselkedésre (pl.: kulturált étkezésre) való nevelés kitűnő és kézenfekvő eszköze.

Kisgyermeknevelőink megfelelő irodalmi anyaggal rendelkeznek, melyből a gyermekek igénye, fejlettsége szerint válogatni, adott szituációkhoz kapcsolni tudnak.

A családlátogatás alkalmával az első találkozásra a kisgyermeknevelő saját maga által készített, személyre szóló, a csoportjában található játékokról, a jelét illusztráló, mesekönyvet ad ajándékba a gyermeknek. A beszoktatás feszültségét később oldani tudja, amikor a szüleivel nézegetik a gyermeknek készített lapozóban található képeket.

A szülőknek olyan könyveket ajánlunk, melyek segíthetik a zökkenőmentes bölcsődekezddést vagy az életkorra jellemző nehézségek megértését. (pl.: Gyöngyösi Katalin: Vár a bölcsőde! Bölcsődés vagyok, Farkas Nóra: Összeköt a szeretet)

Módszerünk a családban való alkalmazásához délutáni családi programokat szervezünk, melyen ötleteket adunk a szülőknek az otthoni meséléshez, mondókázáshoz. (pl.: Kerekítő könyvcsalád, Kisgombos-mesegyűjtemény)

Beszoktatás alkalmával pillanatnyi figyelemeltereléssel kihasználják a mondókázás nyugtató hatását. Jeles napokon, eseményeken főszerepet kap az irodalmi nevelés, gyermeknapon bábelőadással készülnek a kisgyermeknevelők. Saját készítésű bábokat, mesei eszközöket használunk, hangszerrel összekapcsolva beemeljük az ének-zenei nevelést is. A zenei nevelés során előnyben részesítjük a magyar népdalokat, magyar szerzők műveit, megismerkedünk egyszerű hangszerekkel, amelyeket esetenként magunk készítünk, némely esetben használunk zenelejátszó eszközöket is, zenehallgatáshoz, állatok, környezet hangjainak megismeréséhez.

A családi rendezvényeinken beépíti és megismerteti a néphagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó meséket, ezáltal a régi szokások értékét közvetíti.

Igyekszünk minden bölcsődei tevékenységbe beilleszteni a meséhez köthető elemeket.

SEMMELWEIS IGNÁC BÖLCSŐDE

A bölcsőde arculata az egészséges életmódra nevelés. A bölcsődei nevelés gondozás terén nagy gondot fordítottunk a gyermekek egészségvédelmére és az egészséges életmód kialakítására és

fenntartására. Az egészségneveléshez hozzátartozik a korszerű táplálkozás, a megfelelő kalória és ásványi anyag bejuttatása a gyermek szervezetébe.

Már az előző években is törekedtünk az egészséges táplálást előtérbe helyezni. A heti gyümölcsnapot módosítottuk annyiban, hogy akár a hét minden napján az évszaknak megfelelő gyümölccsel, zöldséggel lássuk el a bölcsődés gyermekeinket.

A kisgyermeknevelőkkel egyetértésben a gyermekeink ne csak szilárd halmazállapotban ismerjék a gyümölcsöket, zöldségeket, hanem ivólé vagy sűrítmény formájában is. A közös gyümölcspép készítésekor turmixoláskor (akár a csoportszobákban is) lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek megláthatják a gyümölcs felhasználását kicsit másképpen. A tavalyi évben kisgyermeknevelőink bővítették a gyümölcs felhasználását.

A szüret időszakában pedig a szülők jóvoltából különböző fajtájú szőlőket, és szőlőprést hoztak a gyermeknek, akik nagyon élvezték, hogy ők préselhették ki a szőlőlevet, amit aztán jóízűen elfogyasztottak.

A csoportok váltott időszakban a só szobában töltik a napirend egy részét. Lehetőség szerint kb. 20-25 percet „só homokoznak „a gyermekek. Főleg a téli időszakban van nagy jelentősége a só szoba használatának.

Az emeleten a bölcsőde rendelkezésére áll egy tornaszoba is. A só szobával szemben található, így biztosított az átjárhatóság. A tornaszobában nagymozgást fejlesztő eszközöket vásároltunk, hiszen fontosnak tartjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, hogy legyen nekik lehetőségük a mozgásra akkor is, ha az udvarra nem tudnak kimenni. A tornaszobában bukfencszőnyeg, trambulín, nagyhenger és sok más egyéb eszköz várja a gyermekeinket.

Természetesen, ha az idő megfelelő az udvaron való tartózkodást is kiemelten fontosnak tartjuk. Fokozottan figyelünk gyermekeink nagymozgás fejlesztésére, amihez különféle eszközöket biztosítunk a csoportszobákban is.

Lehetőségünk nyílt az óvoda tornatermét felhasználva a Fitmonkey vezetőjével együttműködve, hogy gyermekeink heti egy alkalommal szervezett tornán vegyenek részt. A játékos, mondókás, mozgásos tornát nagyon élvezik a gyermekek.

A szakmai munka tudatosságához tartozik, hogy a kisgyermeknevelők az éves tervük alapján tudatosan tervezik munkájukat, pedagógiai tevékenységüket nap mint nap. Itt is megjelennek az egészséges életmódra nevelés tevékenységei. (Pl.: gyümölcsök, zöldségek festése, ragasztása stb.). A kezdeményezések alapját adják meg a heti tervek. Ezt nagyon fontosnak tartjuk, hiszen a tudatos nevelői munka és ismeret átadása fontos része munkánknak.

Mivel a bölcsődénk arculata az egészséges életmódra nevelés, megrendezésre kerül az un.” Egészségnap”, ami szeretnénk továbbra is hagyománnyá tenni a szülőkkel, gyermekekkel közösen, játékos vetélkedőkkel, mozgásos, ügyességi játékokkal, ételkóstolással egybekötve. Kibővítenénk programunkat zöldség- gyümölcs figurakészítéssel, közös gyümölcssaláta készítéssel, mézkóstolóval és szakember segítségével szemléltetnénk a helyes fogápolás módszerét.

2025 év elején bölcsődénk csatlakozott a Madárbarát Kert programhoz, hiszen számunkra a madaraink védelme, a róluk való gondoskodás is nagyon fontos, s ezt adjuk át a gyermekeknek is, az ezzel kapcsolatos teendőkbe őket is bevonjuk.

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatások a Semmelweis Ignác **Bölcsődében**

1. Időszakos gyermekfelügyelet

A bölcsőde azon gyerekek és családjaiknak, akik bölcsődei ellátásban nem részesülnek megállapodásban rögzített külön díjazás ellenében, a bölcsőde nyitvatartási idejében, gyermekfelügyeletet biztosít.

A nálunk működő időszakos gyermekfelügyeletünket a bölcsőde emeleti részén alakítottuk ki 8 férőhellyel. Csoportszoba, öltöztető helyiség és fürdőszoba tartozik hozzá. A személyi és tárgyi feltételek kialakításánál a kisgyermek nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát figyelembe vettük.

A gyermekek fokozatos beszoktatásával megkönnyítjük a gyermekek közösségbe való beillesztését. Az anyától való elszakadást már próbálgathatja, mire bölcsődébe vagy óvodába

kerül. A szülő döntheti el, hogy hány órában kívánja igénybe venni. Jellemzően azok a családok kérik, akik a későbbiek folyamán szeretnék, hogy a gyermekük bölcsődébe járjon. A szülőknek adódhatnak az életük során olyan szituációk, amikor más gondjaira bízják gyermekeiket.

A szülővel történő megállapodás alapján 18 hó-és 3 éves közötti gyermekek felvételét kérhetik. A gyerekek számára nagyon fontos, hogy érzelmi biztonságot nyújtsunk. Támogatjuk, biztosítjuk a gyermek a játékfeltételeit, hogy a többi gyermekkel való együttlét örömforrás legyen számára. A társak viselkedése mintát nyújt számukra, segítik a szociális képességek fejlődését. A gyermekek napirendjét úgy szervezzük, hogy minden olyan idő, amelyet nem tölt ki a gondozás, étkezés és pihenés, szabad játéktevékenységgel tölthessenek a szobában és a szabadban egyaránt. A csoport összetétele és változékonysága elég széles skálán mozog, ezért az ott dolgozó kisgyermeknevelőknek fontos, hogy jó szervezőképességgel rendelkezzenek, hogy minden kisgyermek bármikor kapcsolódik a napirend eseményeibe, a maximális ellátást ugyanúgy megkaphassa.

2. Napközbeni/Házi Gyermekfelügyelet

Az ellátandó célcsoport, és az ellátandó terület jellemzői

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását a gyermekvédelmi törvény határozza meg, amely szerint napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húsz hetes korától annak a tanévnek a végéig látható el, amelyben a tizennegyedik életévét betölti, illetve sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak a tanévnek a végéig, amelyben a tizenhatodik életévét betölti. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a szolgáltatást elsősorban óvodás és általános iskolás gyermekek szülei kérik, illetve nagyobb igény mutatkozik az ellátásra az egyedülálló szülők részéről.

A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni gyermekfelügyelet keretében biztosítja. A napközbeni gyermekfelügyelet keretében csak olyan személy láthat el tevékenységet, aki megfelel a jogszabályban foglalt képesítési feltételeknek.

A szolgáltatás keretében kell segítséget nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, amennyiben a gyermek tanulmányait betegsége, vagy fogyatékossága miatt magántanulónaként

folytatja. A gondozónő csak a gyermek gondozásával kapcsolatos feladatokat látja el a családban. Továbbá segítséget nyújt az ikergyermek gondozásához, neveléséhez, valamint az egyedülálló szülő részére, amennyiben gyermeke nevelésében átmenetileg akadályoztatva van.

Feladatai közé tartozik a tájékoztatás a gyermeki, illetve a szülői jogokról, kötelezettségekről, a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, a gyermekfelügyeletre vonatkozó házirendről. A szülővel kötött megállapodás szerinti a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó gondozás, felügyelet, ápolás ellátása. A gyermek kísérése, egyik intézményből az otthonába. Fontos, hogy együttműködjön más szakmák szakembereivel, (védőnők, házi orvos, gyermekjóléti központ, szolgáltató intézmény)

A vonatkozó jogszabályok betartása, információ szerzés

A jogszabályok szerinti gondozási napló vezetése, valamint a szolgáltatásért fizető személyi térítési díj beszedése. A napközbeni gyermekfelügyelők szakmai munkájában elsősorban a segítő- támogató módszer kerül alkalmazásra.

Alapelvei

- **Önrendelkezés:** A gyermek szülei gondozási- nevelési szokásait a házi gyermekfelügyeletet nyújtó maximálisan figyelembe veszi.
- **Részvétel:** A szülő vegyen részt a gondozás- nevelés folyamatának kialakításában.
- **Érdekérvényesítési esélyek növelése:** A szülők családi kompetenciájának erősítése, a nevelési szokásaik támogatása.
- **Eredményesség:** Amennyiben a szülő. és gyermek elégedett a szolgáltatással.
- **A legkisebb beavatkozás elve:** A gyermekvédelem minden szintjén, úgy kell tanácsot adni, hogy a szolgáltatást igénybe vevő helyett, és ellenében csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit.

A szolgáltatás részletes leírása

A napközbeni gyermekfelügyeletben résztvevők.

- ▪ Gyermek
- ▪ Szülő

- ▪ Az ellátást nyújtó intézmény
- ▪ Szolgáltatást nyújtó személyek

Napközbeni gyermekfelügyelet különösen az alábbi esetekben nyújtható:

- Az alapellátás keretében gyermekek napközbeni ellátásaként, napközbeni gyermekfelügyelet biztosítható 20 hetes kortól az általános iskolai tanulmányokat folytató, tanköteles korú gyermek ellátásában akadályozott szülő kérelmére.
- Fogytékossága, vagy súlyos betegsége miatt, napközbeni ellátásban nem részesíthető gyermek számára.
- Nappali intézményben elhelyezett gyermek esetén, ha a nyitvatartási időn túl nem megoldható a felügyelete.
- Hosszabb ideig otthoni gondozásra szoruló gyermek esetén.
- Egyedülálló szülő gyermeknevelésben való átmeneti akadályoztatása esetén.
- Ikergyermkek gondozásának, nevelésének segítésére.

A napközbeni gyermekfelügyelő a gondozási tevékenységéről a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások gondozási térítési díjáról, és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló jogszabály szerinti gondozási naplót vezet.

Az ellátásba kerülés lépései:

- ellátás igénylése
- igényelt szolgáltatás elbírálása
- megállapodás megkötése
- ellátás nyújtása
- ellátás megszüntetése
-

DOBÓ KATICA BÖLCSŐDE ÉS CSALÁDI BÖLCSŐDE HÁLÓZAT

Az ünnepeket és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában, viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség. A gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapiak és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyerekeket.

A bölcsődei nevelés felelőssége azért is hangsúlyos, mert napjainkban ezen hagyományokból egyre kevesebbet éltet a család.

Ezért is lett a bölcsődénk arculata a hagyományőrzés, melyet a kisgyermeknevelők beleszőnek a mindennapi tevékenységbe.

Csak életközeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban, fontos, hogy ezek a hagyományok megjelenjenek a közösségben, mert a múlt örökségéhez így tudunk közeledni.

Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést. Minden ünnepi készülődést, a felfokozott várakozás erősíti így élik meg az ünnep élményét.

Ezen kívül havonta, évszakonként más-más színes tevékenységi körrel ismertetjük meg a gyermekeket.

A program megvalósulása a gyermekek számára nem jelenthet kényszert, azokban való részvételük saját akaratuktól, érdeklődésüktől, hangulatuktól függ.

A szakmai programhoz igazodva előkészített játékos programok tervezete segíti a nevelési munkát. A program tervezethez egy hónapra meghatározzuk a fő célokat, azok megvalósítását segítő módszereket, eszközöket.

Programjaink nevelési tevékenységünk gazdagításával szakmailag korszerű nevelő munkával, a nyugalom és a biztonság megteremtésével, minden gyermek számára igyekszünk biztosítani az optimális fejlődést, érzelmi stabilitást a bölcsődei időszak alatt.

Jeles napok, ünnepek	Megvalósítás formája	Megvalósítás dátuma	Feladat
Szüreti mulatság	Zárt	Szeptember	Eszközök beszerzése, Szülők bevonása, Dekoráció-készítés, Zenei anyag összeállítása
A magyar népmese napja	Zárt	Szeptember	Mese kiválasztása, Papírszínház készítése, a mesedélelőtti megtartása.
Tök jó nap	Nyílt	Október	Meghívókészítés, Egyeztetés az élelmezésvezetővel- sütőtöksütés. Szülők bevonása, Kézműves asztalok készítése.
Márton nap	Zárt	November	Libás történetek mesélése a gyermekeknek, ismerkedés a liba motívummal, Fakanálbáb készítés
Mikulásvárás	Zárt	December	Mikulásos mesék, versek megismertetése a gyerekekkel, Mikulásos motívumok alkotása.
Mézeskalács sütés, adventi ráhangolódás	Nyílt	December	Meghívó készítése, Szülők bevonása, Élelmezésvezetővel való egyeztetés- a mézeskalács tészta elkészítése.
Farsangi mulatság	Zárt	Február	Szülői felhívás, plakátkészítés, farsangi szokások, hagyományok megismertetése változatos tevékenységekkel.
A víz világnapja	Zárt	Március	Különböző edényekbe különböző hőmérsékletű, halmazállapotú víz töltése, a víz fontosságának hangsúlyozása, vízi élőlények megismerése.

Húsvét	Zárt	Április	Tojáskeresés megszervezése, húsvéti hagyományok szokások megismertetése a gyerekekkel.
Anyák napja	Nyílt	Május	Fotófal elkészítése népi motívumok alkalmazásával. Ajándék készítése az anyukáknak, nagymamáknak.
Gyereknapi	Nyílt	Május	Olyan gyermekprogramok tervezése, szervezése, amiben meg tudjuk jeleníteni a néphagyományt. Például: lovasszekér, kosárhinta.
Óvodába menők búcsúztatása	Nyílt	Augusztus	Tablókészítés, Meghívókészítés, Búcsúajándék, Ünnepi uzsonna.

Családi Bölcsőde Hálózat

A Dobó Katica Bölcsőde és Családi Bölcsőde Hálózat szervezeti egységeként működik a három családi bölcsőde.

A családi bölcsődékben egy fő szolgáltatást nyújtó személy látja el a gyermekeket, amennyiben a gyermeklétszám meghaladja az 5 főt, akkor egy segítő személy is rendelkezésre áll, valamint szabadság, betegség esetén a helyettesítő személy, aki szintén rendelkezik a családi bölcsőde szolgáltatást nyújtó személyek számára előírt képesítéssel. A szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő a feladatait heti 40 órában végzi. Helyettesítéséről a távolléte esetén a koordinátor gondoskodik.

A szolgáltatást nyújtó személy munkakört betöltő személy a munkakör betöltéséhez előírt tanfolyammal, a kisgyermeknevelő munkakört betöltő személy a kisgyermeknevelő betöltéséhez előírt képesítéssel rendelkezik.

A munkatársak érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal rendelkeznek.

Betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott az előírt képesítési feltételekkel rendelkező személlyel.

A szolgáltatást nyújtó személy/kisgyermeknevelő munkáját a koordinátor folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a családi bölcsődében szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában és a helyettesítés megszervezésében. A koordinátori feladatokat a hálózatba szervezett családi bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő/szolgáltatást nyújtó látja el.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabály és szakmai előírások, a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján alakítottuk ki, amely biztosítja a minőségi gyermekellátást.

Az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségek úgy kerültek kialakításra, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető körülményeket biztosítsanak.

CECEY ÉVA BÖLCSŐDE ÉS MICIMACKÓ MINI BÖLCSŐDE

Bölcsődénk, mini bölcsődénk sajátos arculata a KÖRNYEZETI NEVELÉS, tehát a külső világ tevékeny megismerése, melyben kiemelt figyelmet fordítunk a környezetvédelemre, fenntarthatóságra.

Környezeti nevelési programunk célja:

- környezettudatos szemlélet és magatartás-, viselkedésformák, szokások megalapozása
- a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadása (pozitív érzelmi viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt)
- képességek és készségek tudatos fejlesztése
- képesek legyenek majd ezt a szemléletet későbbi döntéseikben alkalmazni.

A környezeti nevelés feladatai:

- a környezetről való ismeretek megszerzési lehetőségeinek biztosítása (optimális, biztonságos, ingergazdag környezet, rugalmas napirenddel elegendő idő az élménydús, a gyermekek aktivitásán és érdeklődésén alapuló tapasztalat- és ismeretszerzésre)
- a rácsodálkozás képességének fejlesztése (élő, élettelen természet iránti érdeklődés felkeltése)
- szociális készségfejlesztés (empátia, tolerancia)
- egészséges életmód, helyes szokások megalapozása

A környezeti, fenntarthatóságra nevelés kiterjed az épített és természeti környezet megismerésére, megbecsülésére, tiszteletére, az intézményi nevelő-gondozó munka minden területére, figyelembe véve a kisgyermekkor élettani és pszichológiai jellemzőit. A kiemelt nevelési programunk intézményi megvalósítása nem könnyű feladat és nem gyors folyamat eredménye, együttműködést igényel az egész intézményben (a szervezeti kultúra részeként kell megjelennie) és a szülőkkel, helyi szervezetekkel, egyesületekkel.

A természeti környezet gazdagsága a gyermeki személyiség fejlődésére óriási ösztönző erővel hat, hiszen kincsestára játéknak, alkotásnak, mozgásnak minden tevékenységnek.

A bölcsődei gondozási és nevelési tevékenységet a fenntarthatóság szempontrendszer szerint szervezzük és végezzük. A holisztikus szemlélet megjelenik minden területen, pl. a környezettudatosan cselekvő személyzet sokféle nevelési-gondozási tevékenységeiben, verbális, non-verbális kommunikációjában, melyet a gyermekek megfigyeléseikkel, utánzásaikkal elsajátítanak. Továbbá a természetes anyagok használatában, az energia minimalizálására való törekvésben, a biztonságos, életkornak megfelelő, de környezetbarát játékok kiválasztásában.

A bölcsőde megjelenése, annak „zöldítése” a nevelési gyakorlat tükröződése. A díszítő elemek színvilága, a helyi hagyományokhoz való ragaszkodás, a fa és műanyagok aránya mind-mind fontos.

A játszókert milyenségére a Bölcsődei Gondozás-Nevelés Országos Alapprogramja sok kritériumot megfogalmaz, de ezek mellett a környezetbarát, madárbarát játszókert kialakításával további aktív és játékos tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk, amivel segítjük a környezetről szerzett ismereteik bővítését egyrészt a természet változásának, körforgásának megfigyelésével.

Másrészt a gondoskodás élményének átélésére virágskertet, herba-kertet, zöldségágyást biztosítunk, ahol a kisgyermeknevelők bevonják a gyermekeket az illatos, különböző színű vegyszermentesen is termő ellenálló növények ültetésébe, gondozásába, betakarításába. A gyógy- és fűszernövények tea, nyáron hűsítő ital készítésére, de rovarok elűzésére is alkalmasak. A gyermekek az érzékszervek fejlesztése révén a differenciált tapintás, szaglás mellett a hagyományos kertek mára elfeledett fűszereit is megismerhetik. A sokféleség, mint alapvető ökológiai érték elfogadása így módon is megalapozható.

A környezeti nevelés részét képezi a szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás is. A papír, PET palackok, üvegek, műanyag flakonok, kupakok, de a falevelek, kavicsok, termések, madártollak is felhasználásra kerülnek a vizuális nevelés kellékeivé válnak.

A környezeti nevelést nem külön témaként alkalmazzuk, hanem évszakokhoz és zöld jeles napokhoz kötve a bölcsődei nevelés részeként, vagyis beleépítjük napi tevékenységeinkbe. A mese, mondóka, zenei foglalkozásainkat, alkotótevékenységeinket, mozgásos játékainkat, egyéb, munka jellegű tevékenységeinket átszövi a fenntarthatóság és a természetvédelmi értékek közvetítése.

A szülők edukációját, érzékenyítését hivatott szolgálni a „zöld” tájékoztató táblánkon elhelyezett környezetvédelmi témájú írások, a zöld ünnepeinkbe való bekapcsolódások.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Bevezetés

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészség modern értelmezése a testi, valamint a lelki és társkapcsolati biztonságot, az aktív alkalmazkodó és társkapcsolati jólétet foglalja magába, melyen nem csupán az orvosilag felülvizsgált egészségi állapotot értjük, hanem az egészség aktív, célirányos megvalósítását, az egészségvédelemre vonatkozó folyamatos ismeretbirtoklást, az egészségesebb választását, valamint annak visszajelzését.

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

Az egészségfejlesztés az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli. Nem egyszerű összeadása a hozzátartozó nevelési feladatoknak, hanem sajátos szemlélet és magatartásforma. Olyan értékek hordozója, amelyek csak összességükben szolgálják a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését és harmóniáját.

A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő egészségfejlesztési stratégia felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és **Pedagógiai programunk** részét képező **Egészségfejlesztési programban** kerültek megfogalmazásra.

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

„ Az egészség olyasmi, mint a gondosan égetett gyertya.

Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni. ”

(Manfred Kets De Vries)

Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét. Ez a cél akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

Általános cél és feladat

Célunk a teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását.

Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az **egészséges életvitel** iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk **lelki (érzelmi, akarat, értelmi) képességeiket** és az embertársakkal kapcsolatos **szociális együttműködési készséget** kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- **egészségfejlesztés (promóció)** és **megelőzés (prevenció)**, melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

Az egészségfejlesztési feladatai, programok, szinterek

Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)

Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)

Szociohigiénés egészségfejlesztés

E három főfeladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

Tágabb értelemben a szomatikus nevelés kitüntetett nevelési feladatként a MTA ajánlásában így kerül meghatározásra:

“Felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és a mozgásszokások alakítását.”

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése címszó alatt megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és az anális toalettet, a WC-papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiénáját, tárolási feladatait.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme

Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű.

A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.

Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, szappantartóval (esetenként folyékony szappanadagolóval), körömkefével.

A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC (néhol piszoár), melyekben megoldott a nemek szerinti elválasztás, és rendelkezésre áll a megfelelő felszerelés. A mosdóhelyiségekben lehetőség van a bevizelés, beszékelés utáni kimosakodásra.

A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk.

A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a jellel ellátott poharakat elérhető magasságban helyezünk el.

Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiéniai szabályok betartására, ennek feltételeit /papírtörölő, fertőtlenítő/ mindig biztosítjuk.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara. **Célunk** a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.

A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók.

Taneszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.

Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról, az ideális, szemkímélő lámpatestek elhelyezéséről.

Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását.

A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény.

Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk- biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek pótlását és gondozását. Udvari eszközeink többségében az EU szabványnak megfelelőek. A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk.

Az udvari homokozót időközönként felújítjuk, a homokot évente cseréljük. Napi rendszerességgel frissítéséről a karbantartó gondoskodik.

Lehetőségeinkhez mérten a homokozó árnyékolását megoldjuk, illetve használaton kívül takarófóliával védjük.

Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni- szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, a csoportszobákban, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan... stb.

Környezettudatos magatartás kialakítása

Az életünk minőségét, valamint egészségünket alapvetően befolyásolja és meghatározza a bennünket körül ölelő természeti és társadalmi környezet minősége, állapota. A 21. sz. társadalmi és globális problémái ismertek, az ember lakóhelye, környezete nem előnyére változott.

„Magyarországon a Környezetvédelmi Törvény (1995.éviLIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól) 54. 1. cikkelye rögzíti, hogy minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére. A környezeti nevelést meghatározó dokumentumok között számunkra legfontosabb az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Környezetvédelmi Program.”(Nemzeti Környezeti Nevelés Stratégia 15. o.)

Ezek ismeretében biztosítotttnak látjuk, hogy a törvény lehetőséget biztosít számunkra, feladatokat ró ránk a környezettudatos magatartás, a fenntartható fejlődés alakítása érdekében.

Céljaink:

- létezni,vagy birtokolni döntése a létezés csodájának elismerése,
- az élet szeretete, tisztelete a külső, belső világ összekapcsolása a természet törvényeivel harmonizáló magatartás alkalmazása törekvés a mértékletes, önkorlátozó fogyasztásra
- a modernizáció és a gazdasági-technikai fejlődés során a természet erőforrásainak önző kihasználása helyett annak kímélete.
- A természet erőforrásainak mértéktelen kihasználása helyett, annak kímélete.
- A gyermekek gondolkodásának, felfogásának megalapozása, rajtuk keresztül a szülők szemléletmódjának alakítása.

Feladatunk:

A gondolkodásmód, az életmód, a szokásrendszer helyes alakítása, a természet szeretetére nevelés, az elődeink általi társadalmi értékek megóvására törekvés és a fenntarthatóság pedagógiájának értékeinek közvetítése:

az élet tisztelete-a hagyomány őrzése,
átmentése a jövőbe.

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

„Apró lépés az óvodásnak, nagy lépés a világnak!”

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásosságából eredő hő leadásnak a következménye.

Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit-csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű, a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvesítáló ismereteket nyújtunk az ételről.

Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal, a belőlük nyert olajokkal, fűszerekkel.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.

A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhákban történő folyamatos egyeztetésekkel megszervezzük, fokozott figyelemmel kísérjük (tejérzékeny, lisztérzékeny, migráns gyermekek). A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetése a szülő által választott főzőkonyhával egyeztetve történik, melyet fokozott figyelemmel kísérünk.

A gyermekek változatos étrendjét a főzőkonyhákban történő rendszeres konzultációkkal, közös étlap összeállítással igyekszünk biztosítani.

Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.

Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira, Táplálkozási rendellenesség –túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket elkülönített tárolóban helyezünk el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén gondoskodunk pótlásukról pl. fogkefe.

A higiéniai szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

Szezonális fertőző betegségek megelőzésére vitaminban gazdag étrendet biztosítunk

Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön.

A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be.

Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia területén.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti.

Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

Pedagógiai programunk hangsúlyos része a gyermekek mozgásfejlődésének elősegítése, így az egészségfejlesztési programban csak azok a területek kerültek megfogalmazásra, melyek a pedagógiai programot hivatottak kiegészíteni.

A feltételek biztosítása:

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban szervezzük ezen tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.

Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta tornapadló.

Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt” is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.

Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. (Csak biztonsági jellel, tanúsítvánnyal ellátott játékokat vásárolunk) Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik-olló, tű, kés, villa-.

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.

Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

Minden feladat ellátási helyen képzett elsősegélynyújtó személy dolgozik, és biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés, valamint mindenhol rendelkezésre áll az Epipen Junior injekció az anafilaxia sürgősségi kezelésére, mely használatára évenként megújító képzésen vesznek részt dolgozóink.

Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének

megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél olyan személyiségszerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, az abúzus és deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stresszelhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Érzelmi nevelés

Egészséges életvezetés

(egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

Az egészséges életmód alakítása, életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.

Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.

A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét.

A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.

Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió)

Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

Stressz- elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik. **Célunk** az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz -hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz- hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.

Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sűrűtést és a várakozást.

A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Az óvodai nevelés területén **célunk**, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénie fontosságát.

**Legjobb propaganda a jó példa,
a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.**

Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja.

Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és migráns gyerekek beilleszkedésére.

A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása.

Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet.

Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánpótlás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Egészségpropaganda

Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése.

Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a másságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül!

Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata.

A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata. A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb ...).

Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAMOK

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Cecey éva bölcsőde és micimackó mini bölcsőde

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

Az ellátás igénybevétele módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Gondozási, nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátása esetén

Feladatállás szakmai tartalma, módja

 Személyi feltételek

 Tárgyi feltételek

Kiemelt szakmai tartalom, bölcsődénk arculata

Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védfelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja, formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Cecey Éva Bölcsőde és

Micimackó Mini Bölcsőde

címe: 3300 Eger, Tittel Pál u. 8.

telefon: (36) 312-032

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 6:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: bölcsőde: 52 fő

mini bölcsőde: 7 fő

Típegő Alapítvány számlaszáma: 11739009-20235307-00000000

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe**). Szabad férőhely esetén vidékről is fogadunk a jogosultsági feltételeknek megfelelő kisgyermeket is figyelemmel a jogszabályi létszám korlátra. Az Eger környéki települések bölcsődéi jellemzően kevesebb férőhellyel működnek, hamar feltöltődnek.

A kisgyermek, így a három éven aluliak napközbeni ellátásának biztosítását a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg, amely keretében a területükön élő gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését vagy máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutását különböző formában kell biztosítani. Egyre nagyobb igény mutatkozik az általunk nyújtott szolgáltatások iránt.

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

A Cecey Éva Bölcsőde és Micimackó Mini Bölcsőde az Érsekkerttől délre, az Eger-patak és a vasútállomás közötti területen, a Csákó városrészben helyezkedik el, ahol több nevelési/oktatási intézmény, óvoda, általános- és középiskola is található. A terület nagy része kertvárosi jellegű, de számos többemeletes, kertvárosi beépítéstől eltérő épület is található itt.

Az épületben kapott helyet a bölcsőde és a mini bölcsőde mellett még az Egri Bölcsődéi és Óvodai Intézmény Csillagfény Tagóvodája is.

A gépkocsival érkezők számára ingyenes parkolási lehetőséget biztosítunk az épület előtti utcában. A helyi járat buszmegállók pár perces gyalogos távolságra találhatók, így a távolabbról érkezők számára is könnyen megközelíthetők. A Kertész út melletti kerékpárúttól is néhány száz méterre található.

Az Eger környéki települések bölcsődéi jellemzően alacsony férőhellyel működnek, hamar feltöltődnek, így egyre gyakoribb, hogy vidéki szülők hozzák gyermeküket hozzánk, különösen Ostorosról, Novajról, Verpelétről.

A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 20 hetes- 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását biztosítja. A bölcsőde működését meghatározó jogszabályok: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 15/1998.(IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről. Bölcsődénk jelen szakmai program szerint dolgozik, amely összhangban van a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramjával, hatályos jogszabályokkal, szakmából fakadó etikai elvárásokkal, a kisgyermekek ellátásával kapcsolatos szemlélettel. Szükség szerint igazodik a helyi sajátosságokhoz, és a Fenntartó elvárásaihoz.

Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

- Bölcsődei csoportjainkba és mini bölcsődéinkbe elsősorban az egri lakcímmel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekeket várjuk, de:
- az ellátási területen kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását is biztosíthatjuk, feltéve, hogy az egri lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudjuk:
 - a bölcsődében a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25%-áig.
 - mini bölcsőde férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig.
- Menedékes gyermek a jogszabályban foglaltak szerint, a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult az ellátás igénybevételére.
- Nem magyar állampolgárságú gyermek, amennyiben rendelkezik egri tartózkodást igazoló okmánnyal, a gyermek magyar nyelvű születési anyakönyvi kivonatával, TAJ kártyájával és orvosi igazolással arról, hogy a Magyarországon életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat a gyermek megkapta.
- Fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek.

- Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított (integrált formában) annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.
- Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében (ha a gyermek testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja).
- Azon gyermek, aki 3. évét
 - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
 - szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

Másodlagos célcsoportunk

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az „ellátás igénybevételére javasolt” gyermekek, akiknél a bölcsődei, mini bölcsődei ellátás igénybevételét jelzőrendszeri tagok (házi gyermekorvos, háziorvos, körzeti védőnő, család- és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság) kezdeményezik.

Kizárólag a bölcsődébe történő felvételi kérelmek elbírálása során a Gyvt. 43 § (3) bekezdése szerint előnyben kell részesíteni:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, ha a gyermek szülője, törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

- a védelembe vett gyermeket.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

- A napi nyitvatartási idején belül, 6.00-17.00 között biztosítjuk a gyermekek bölcsődei ellátását. A gyermeknapigondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra.
- A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeknapigondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.
- A kisgyermek részére intézményi gyermekétkeztetés keretében az ellátási napokon - ha a szülő/törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik - a reggeli főétkezést, déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kis étkezést biztosítunk.
- Speciális étkezést, szakorvosi javaslat alapján külső szolgáltató által tudjuk biztosítani. Kulturális, vallási meggyőződésből eltérő étkezést a szülő írásbeli kérelme alapján a közétkeztetésről szóló rendelet szabályait szem előtt tartva tudjuk biztosítani.
- A korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket figyelembe véve törekszünk a megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal, higiénés követelményeknek betartásával mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű ételeket készíteni. Csecsemők (1 év alatti) étkeztetése esetén a frissen készített ételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt, ún. tejkonyhát biztosítunk.
- A bölcsőde és mini bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá, amelyről minden év február 15-ig tájékoztatja a szülőket. A bölcsődei nyári szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodunk a gyermek bölcsődei gondozásának, nevelésének megszervezéséről ügyeletes bölcsődében.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

1. Tájékoztatás módjai

Informatikai felületen információt nyújtunk a bölcsődei ellátásról, kapcsolatfelvétel módjáról, intézményben folyó szakmai munkáról. Személyes találkozás, lehetőséget nyújt az intézmény rövid bemutatására.

2. Bölcsődei felvétel

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi orvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- szociális, illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is.

Az igénybevétel feltételei:

- Az ellátás igénybevétele önkéntes.
- Az ellátás igénybevételének jogosultságát igazolni szükséges - munkáltatói igazolás stb.
- Az intézményi jogviszony létesítése - a Felvételi Szabályzatban rögzítettek szerint- a bölcsődevezető intézkedésén alapul.
- Az ellátás étkezési és gondozási díj megfizetése ellenében igényelhető.
- A térítési díj meghatározása a fenntartó önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében hozott rendelkezéseken alapul a jogszabályi keretek között.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei ellátást igénybe vevők részére nyújtandó ellátás:

- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermek személyiségének tiszteletben tartásával, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben történő nevelés-gondozása

- A családi nevelés segítése, az együttnevelés biztosítása;
- Esélyegyenlőség biztosítása;
- Napi négyzeri étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna);
- Esztétikus, inger gazdag, biztonságos, higiénikus környezet biztosítása.

Beiratkozás

A gyermekek felvétele egész évben folyamatos, de férőhely és rászorultság függvénye. A beiratkozás a bölcsődei beszoktatás első napján történik meg, amikor szülők/törvényes képviselők és a bölcsődevezető közötti Megállapodás a beiratkozás napján kerül aláírásra. A gyermek ettől a naptól kerül be a felvételi könyvbe, valamint rögzítésre kerül a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői elektronikus nyilvántartási (KENYSZI) rendszerben. A beiratkozás napján állapítjuk meg a fizetendő személyi térítési összeget, a felvételi értesítés kézhezvételét követően bekért dokumentumok/nyilatkozatok alapján.

A bölcsődevezető az ellátás megkezdésekor tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a bölcsőde által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, a bölcsőde házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési és gondozási díjról és az érdekképviselői fórumról. Ennek megtörténtéről a szülő/törvényes képviselő írásban nyilatkozik.

A szülőnek legkésőbb a beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni mindkét szülő munkáltatói igazolását, a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ- és lakcím kártyáját, tartós beteg gyermek esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a szakértői véleményt, valamint a gyermek egészségügyi kiskönyvet.

Az ellátás megszűnése

- *a szülő/törvényes képviselő kérelmére, illetve a megállapodásban foglaltak alapján. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.*
- *sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra a gyermek a bölcsődei gondozását „próbaidő” leteltével a szakmai munkacsoport nem javasolja.*
- *a házirend ismételten súlyos megsértése vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.*

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALAPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

A bölcsődevezetők éves munkatervben határozzák meg az adott nevelési-gondozási év feladatait. Ehhez igazítják a nevelői munkájukat a kisgyermeknevelők a nevelési évben. Az éves nevelési terv tervezéséért és végrehajtásáért a kisgyermeknevelő, annak ellenőrzéséért a bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető, értékeléséért a kisgyermeknevelő, bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető a felelős

A nevelői munka tervezése a csoportok éves nevelési tervében valósul meg, melynek tartalmát az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz és az egyes gyermekek igényeihez igazítják.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermekek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;

- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtik a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő

közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkori intervenciók szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell

fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömét, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérrel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülközőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás

lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra neveli a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges

feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermekek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

GONDOZÁSI- NEVELÉSI FELADATOK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA ESETÉN

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása a bölcsődében:

Teljes integrációban: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. Az SNI-s gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, ezért a csoport létszám 11 fő lehet.

Részleges integrációban: egy gondozási egység (két csoportszoba) részeként kell kialakítani. Ebben az esetben, az egyik szobában egészséges gyermekek, a másikban pedig SNI-s gyermekek vannak. A napirend meghatározott részében a két szoba gyermekei együtt vannak. Az ép csoportban öt kisgyermek lehet, a másikban pedig három sajátos nevelési igényű. (8 fő)

Speciális csoport: Ebben a formában csak SNI-s gyermekek járnak a csoportba, 1-1 kisgyermeknevelőhöz 3-3 kisgyermek tartozik. (6 fő).

A bölcsődében a sajátos nevelésű gyermekek ellátása napközbeni felügyelet keretében történik, a fejlesztést utazó gyógypedagógus végzi a szakszolgálat által meghatározottan.

Bölcsődéinkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az SNI-s gyermekek számára gondozásuk, nevelésük során biztosítsuk az igényüknek és tempójuknak megfelelő időt. Beépítjük a napirendbe a gyógypedagógus által javasolt feladatokat. A szülőket is támogatjuk és megerősítjük szülői mivoltukban.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

1. Gyermeccsoportok szervezése

A bölcsődei gyermeccsoport maximális létszámát jogszabály által meghatározottak szerint alakítjuk, így biztosítjuk az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő minőségi bölcsődei nevelést, gondozást.

Bölcsődénk 4 csoportja összesen 52 férőhellyel rendelkezik. A két-három éves korú gyermekeket 14 fős, amennyiben 2 év alatti gyermekeket is ellátunk 12 fős csoportot szervezünk. A csoportbeosztásnál a speciális igényű gyermekek fogadásánál a csoportlétszámot a rendelet alapján alacsonyabban alakítjuk ki. Így 1 db 10 férőhelyes csoportban integrált módon 2 fő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is fogadunk.

A bölcsődei gyermekcsoportok szervezésénél törekszünk a homogén (azonos életkorú, életkorban közel álló gyermekek kerülnek egy csoportba) csoportok kialakítására és figyelünk a fiú/lány arányra.

Vegyes életkorú csoport esetén odafigyelünk arra, hogy legyen több azonos korú gyermek, akikkel tud közös játéktevékenységet kialakítani, amely az utánpótlásnál fontos szempont. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.

A mini bölcsődei gyermekcsoport maximális létszámát jogszabály által meghatározottak szerint alakítjuk, így biztosítjuk az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő minőségi bölcsődei nevelést, gondozást.

A mini bölcsődében egy csoportban legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban:

- a) valamennyi gyermek betöltötte a második évet, vagy
- b) sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is nevelnek, gondoznak.

Ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévet egy bölcsődei csoportban legfeljebb 8 gyermek nevelhető, gondozható.

Ha a bölcsődei csoportban

- a) egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb 6 gyermek
- b) kettő vagy három sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb három gyermek

nevelhető, gondozható.

A fentiek alapján a mini bölcsőde létszáma maximum 8 fő lehet.

Az első találkozásnak nagy jelentősége van a kapcsolat építésében, sikerességében. Tavasszal bölcsődéink nyílt napot szerveznek, ahol az érdeklődő családok betekintést nyerhetnek a bölcsődékbe, lehetőséget ad az ismerkedésre és válaszokat kaphatnak kérdéseikre.

A kapcsolattartási formákhoz szorosan kapcsolódik a „bölcsődekóstoló” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődések ismerkedési napja. Ezen a napon megismerhetik leendő kisgyermeknevelőiket, csoportjukat, megbeszéljük a beszoktatás menetét, és a családlátogatás idejét, ismerkedhetnek a bölcsődei élettel.

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a család saját, otthoni környezetében való megismerése. Nagyon fontos a bizalmi kapcsolat kialakításában, segíti a szülőt abban, hogy megismerje gyermeke leendő kisgyermeknevelőit és hogy bővebben informálódjon a bölcsődei életéről.

Kiemelt fontosságú a szülőcsoportos beszélgetés, amely alkalmat ad arra, hogy a szülők szembesüljenek más szülők problémáival, közösen tudjanak róla beszélni. A kisgyermeknevelő szakmaiságára utal, ha jól tudja ezeket a beszélgetéseket vezetni, és a téma mentén haladva mederben tartani. A kisgyermeknevelők a csoport összetétele, és fejlődési mutatója alapján határozzák meg a témát. Az ilyen beszélgetések mindig nagy tervezést, szervezést igényelnek, hiszen nem mindegy, hogy azt hogyan irányítjuk, hogyan tartjuk mederben a téma vonalát. Ezek a beszélgetések egy mélyebb bizalmi kapcsolat megerősítését is szolgálhatják. Az egyéni kapcsolattartást is igénylik a szülők, ezt fogadóóra, egyéni tanácsadás keretében bármikor kezdeményezhetik.

2. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a

szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

3. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

4. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem öletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonság érzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi feltételek

A bölcsődében és a mini bölcsődében biztosítva van a kisgyermek szakszerű ellátásához szükséges személyi feltételrendszer. A kisgyermeknevelők a saját személyiségükkel és a kora gyermekkorhoz kapcsolódó szaktudásukkal képesek elősegíteni, értékelni a kisgyermek harmonikus testi-lelki fejlődését, spontán érzésének támogatását, a helyes szokások kialakítását, továbbá ezek feltételeit megteremteni. Szakmai munkájukat tudatosan tervezik, de képesek alkalmazkodni a váratlan helyzetekhez, igényekhez.

A bölcsőde és mini bölcsőde szakmai létszám és képesítési előírások vonatkozásában megfelel a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti követelményeknek.

A bölcsőde szakmai irányítását a bölcsődevezető látja el.

A bölcsődében és mini bölcsődében 7 fő BA végzettséggel és 2 fő OKJ végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő és 3 fő bölcsődei dajka dolgozik. Az ételmezéssel kapcsolatos feladatokat 1 fő ételmezésvezető látja el, a főzőkonyhán 1 fő szakács és 2 konyhai kisegítő gondoskodik a közétkeztetésről.

Bölcsődénk sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekeket is ellát, az ő fejlesztésük külső szakember, a szakszolgálat gyógypedagógusa segítségével történik.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénkben, mini bölcsődénkben biztosítva van a kisgyermekek életkori sajátosságainak, fejlettségi szintjének és nevelési-gondozási igényeinek megfelelő tárgyi környezet, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a speciális tárgyi feltételek.

Építészeti megoldások (rámpa, kapaszkodók, kerekesszék méretéhez megfelelő ajtószélesség, küszöbnélküliség, akadálymentes mosdó) az akadálymentességet lehetővé teszik az épületbe való bejutáskor. A teraszok, bejárati ajtók, külső közlekedő utak megvilágítása biztosított.

A bölcsődei egységeket az épület két végében található bejáraton keresztül közelíthetik meg a szülők és a gyerekek.

A bölcsőde helyiségei, felszerelése, kialakítása

Egy egység legfeljebb 24-28 gyermek elhelyezésére szolgál és gyermeköltözőből, gyermekfürdőszobából és 2 csoportszobából áll, melyek könnyen megközelíthetők, beláthatók, felesleges tereket nem kell bejárniuk a gyermekeknek.

A berendezési és felszerelési tárgyak megfelelnek a 15/1998. (IV.30) NM rendelet 11. melléklet szerinti „Jegyzék a bölcsődei ellátás kötelező eszközeiről és felszereléseiről” előírásainak.

Az 1-es egység az épület előtti parkolóból megközelíthető járdán, a Csillagfény Tagóvoda udvarán keresztül közelíthető meg. Mindkét egységbe biztonsági kód használatával juthatnak be a szülők, törvényes képviselők.

Az 1-es egységben a zárt babakocsi tárolóba belépve juthatunk tovább az átadóba/gyermeköltözőbe, onnan a gyermekfürdőszobába. A fürdőszobából üvegezett ajtóval nyílik a Katica és a Maci csoport. A csoportszobából a gyermekek közvetlenül kijuthatnak a teraszra, onnan a játszókertbe.

A 2-es egységbe és a Micimackó Mini Bölcsődébe az épület másik végén lévő parkolóból jutunk be. Az előtérben került elhelyezésre egy mini bölcsődei zárható takarítászeres szekrény, és itt tároljuk a mini bölcsődei fektetőket. Az előtérből nyílik 1 akadálymentes mosdó, a 2-es egység gyermeköltözője, és a mini bölcsőde gyermeköltözője.

A bölcsődei gyermeköltöző közvetlenül vezet át a gyermekfürdőszobába, az abból nyíló Mókus és Cica csoportszoba. Ennél az egységnél és a mini bölcsődénél is a csoportszobából közvetlen kijutást biztosítunk a teraszra, onnan a játszókertbe.

A Micimackó mini bölcsőde gyermeköltözőjéből nyílik a csoportszoba, abból érhető el a be és kitekintést biztosító üvegezéssel ellátott gyermekfürdőszoba.

A bölcsődei 1-es és 2-es egység elrendezése, bútorzata, egyéb berendezési tárgyai hasonlóak.

A gyermeköltöző felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs és 2 db pelenkázó asztal. Az öltözőben a környezeti neveléshez kapcsolódó „zöld” faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére, környezettudatossággal kapcsolatos hírek megosztására.

Gyermekfürdőszoba átlátszó, üvegezett ajtóval kapcsolódik a gyermeköltözőhöz, valamint az egység két gyermekszobájához félig üvegezett ajtóval. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt található csoportonként 2-2 db, hideg-meleg vízzel, keverőcsappal felszerelt mosdókagyló, 2-2 gyermek WC, 1 db beépített gyermek fürdőkád és 1 zuhanytálca hideg-meleg vízzel, keverő csapteleppel, flexibilis zuhannyal, 2 db pelenkázó asztal, 1-1 db a gyermekek magasságában elhelyezett egész alakos állótükör, mosdókagylóként

1 db falitükör, ami segítség a testkép fejlesztéséhez. Gyermekcsoportonként 1-1 jellel és akasztóval ellátott, a törölközők higiénikus tárolásának lehetőséget biztosító törölközőtartó fogmosópohár tartóval. A bili mosására 1 db bilimosó került helyezésre.

1 db falra szerelt (gyermekek számára nem elérhető magasságban) gyógyszereszekrény.

A törölközőkről, tisztántartásukról a bölcsőde gondoskodik, a tisztálkodó szereket, eszközöket, ágyneműt, textília alapkészletet a bölcsőde biztosítja. A szájápoláshoz szükséges eszközöket, a pelenkát és nedves törölkendőt a szülők biztosítják gyermekük számára.

A bölcsődei csoportszoba bútorzat nélküli hasznos alapterülete gyermekenként legalább 3 m². A tágas csoportokban biztosítjuk a funkciósarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak.

A helyiség teljes alapterülete közvetlen természetes megvilágítású, az erős benapozást a teraszról mobil árnyékoló szerkezettel, illetve fényáteresztő függönnyel gátoljuk. A világítás közvetett (káprázásmentes). Egységenként 1 db klímaberendezéssel gondoskodunk a nyári időszakban a csoportszobák hűtéséről, a bölcsődei klímahasználatra vonatkozó szabályok szigorú betartása mellett.

A szobák falai világosak, meleg színűek. A buktatható ablak mellvéd magassága legfeljebb 0,8 m, az átláthatóság érdekében az ajtók átlátszó, üvegvédő fóliával vagy biztonsági üveggel ellátottak. A burkolat hézagmentes, mosható, fertőtleníthető és tartós melegpadló, bizonyos részen szőnyeggel fedett.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos alapterület álljon a kisgyermekek rendelkezésére. Az évszakhoz kötött dekorációban a gyermekek alkotásait értékként kezelve díszítő elemként használjuk.

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járni tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matracal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekenként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négyszemélyes gyermekasztal van pl. étkezéshez, illetve gyermekcsoportonként 1 db tálaló kocsi.

A kisgyermeknevelők számára 1 db zárható szekrény, 1 db kisgyermeknevelői asztal és 2 db kisgyermeknevelői szék biztosított az adminisztrációs munkavégzéshez.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. Az alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

Az épület adottságai lehetővé tették egységenként 1 terasz kialakítását. A gyermekenként legalább 2 négyzetméter alapterületű terasz burkolata tisztítható, fertőtleníthető, csúszásmentes és fagyálló.

A csoportszobához szintben, közvetlen ajtókijáráttal és a játszókerthez lépcsővel kapcsolódik. Minden terasz párapuval ellátott. A kisebb, járni még nem tudó gyermekek számára könnyen mozgatható járókát biztosítunk.

A kapuk zárását a gyermekek számára elérhetetlen magasságban elhelyezett biztosító retesz biztosítja. A bölcsődét az előírásoknak megfelelő kerítés határolja, játszókert felőli részen a kerítés elé zajfogó sövényeket ültettünk.

A játszókert alapterülete lehetővé teszi a gyermekcsoport egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti tevékenységét.

A homokozók szélvédett, időszakosan napos, jól megközelíthető helyen kerültek kialakításra, egységenként 1 db, 30-40 cm mélységű, legalább 4 négyzetméter alapterületű, lefedhető, ütéscsillapító anyagú peremmel határolt. Lefedéséhez 1 db takaróháló biztosított. A homok kezelése naponkénti átlapátolással, locsolással, évenkénti cserével vagy fertőtlenítéssel történik.

A rendszeresen karbantartott és ellenőrzött, 1 m esési magassági feletti beépített/telepített játékok füvesített területen vagy ütéscsillapító talajon kerültek elhelyezésre. Mászásra, csúszásra, homokozásra, és rugós hintázásra egyaránt lehetőséget biztosítanak. Mindezekon kívül mobil játékok is biztosítottak (labdák, kismotorok, háromkerekű biciklik, dőmperek stb.) A teraszon kisasztalnál alkotótevékenységet is lehet végezni, könyvet nézegetni.

A bölcsőde egyéb helyiségei

A főbejárati folyosóról nyílik a vezetői iroda, a dolgozók szociális helyiségei (személyzeti öltöző, személyzeti mosdó), a mosoda, az étkező (ami a kisgyermeknevelők pihenésére, munkaértekezletekre szolgáló hely is) és egy kis teakonyha.

A gazdasági folyosó előtti beépített zárható takarítószer szekrényben tároljuk a vegyszereket. A gazdasági folyosóról nyílik a konyhai dolgozók öltözője, mosdója, a szárazáru raktár, a zöldség előkészítő, a zöldségraktár, a húselőkészítő és az áru átvételét biztosító bejáratok.

A főzés helyben biztosított a kétszáz adagos főzőkonyhán, amely a HACCP előírásainak megfelelően működik. A gyermekek elé kerülő ételek megfelelnek a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/ 2014. (IV. 30) EMMI rendelet előírásainak, melyet szakképzett élelmezésvezető irányításával 1 fő szakács 2 fő konyhai kisegítő segítségével készít el.

A tápszer és a csecsemők egyéb ételei elkészítéséhez a konyhán belül elkülönítve került kialakításra a tejkonyha, ahol a csecsemők edényeit (üveg) és evőeszközeit a többiekétől külön tároljuk és mosogatjuk. A tápszer tárolása száraz, szellős helyen történik.

A szeméttároló konténerek (a bölcsőde épületén kívül, a játszóudvartól elkülönítetten, tehergépkocsival megközelíthető helyen vannak elhelyezve)

Az ételmaradék és sütőolaj tároló gazdasági bejárat mellett, az épületen kívül, játékok tárolása nevelési-gondozási egységenként 1-1 db beépített szekrényben megoldott.

A mini bölcsőde tárgyi feltételei

A mini bölcsőde 7 gyermek elhelyezésére szolgál, átadóból, gyermekfürdőszobából és csoportszobából áll, melyek könnyen megközelíthetők, beláthatók, felesleges tereket nem kell bejárniuk a gyerekeknek. Az előtérben akadálymentes mosdó és dolgozói öltöző található.

A gyermekfürdőszoba, a csoportszoba, a játékkészlet, a játszókert tárgyi feltételei a bölcsődei feltételekkel egyezők.

KIEMELT SZAKMAI TARTALOM, BÖLCSŐDÉNK ARCULATA

Bölcsődénk, mini bölcsődénk sajátos arculata a KÖRNYEZETI NEVELÉS, tehát a külső világ tevékeny megismerése, melyben kiemelt figyelmet fordítunk a környezetvédelemre, fenntarthatóságra.

Környezeti nevelési programunk célja:

- környezettudatos szemlélet és magatartás-, viselkedésformák, szokások megalapozása
- a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadása (pozitív érzelmi viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt)
- képességek és készségek tudatos fejlesztése
- képesek legyenek majd ezt a szemléletet későbbi döntéseikben alkalmazni.

A környezeti nevelés feladatai:

- a környezetről való ismeretek megszerzési lehetőségeinek biztosítása (optimális, biztonságos, ingergazdag környezet, rugalmas napirenddel elegendő idő az élménydús, a gyermekek aktivitásán és érdeklődésén alapuló tapasztalat- és ismeretszerzésre)
- a rácsodálkozás képességének fejlesztése (élő, élettelen természet iránti érdeklődés felkeltése)

- szociális készségfejlesztés (empátia, tolerancia)
- egészséges életmód, helyes szokások megalapozása

A környezeti, fenntarthatóságra nevelés kiterjed az épített és természeti környezet megismerésére, megbecsülésére, tiszteletére, az intézményi nevelő-gondozó munka minden területére, figyelembe véve a kisgyermekkor élettani és pszichológiai jellemzőit. A kiemelt nevelési programunk intézményi megvalósítása nem könnyű feladat és nem gyors folyamat eredménye, együttműködést igényel az egész intézményben (a szervezeti kultúra részeként kell megjelennie) és a szülőkkel, helyi szervezetekkel, egyesületekkel.

A természeti környezet gazdagsága a gyermeki személyiség fejlődésére óriási ösztönző erővel hat, hiszen kincsestára játéknak, alkotásnak, mozgásnak minden tevékenységnek.

A bölcsődei gondozási és nevelési tevékenységet a fenntarthatóság szempontrendszer szerint szervezzük és végezzük. A holisztikus szemlélet megjelenik minden területen, pl. a környezettudatosan cselekvő személyzet sokféle nevelési-gondozási tevékenységeiben, verbális, non-verbális kommunikációjában, melyet a gyermekek megfigyeléseikkel, utánzásukkal elsajátítanak. Továbbá a természetes anyagok használatában, az energia minimalizálására való törekvésben, a biztonságos, életkornak megfelelő, de környezetbarát játékok kiválasztásában.

A bölcsőde megjelenése, annak „zöldítése” a nevelési gyakorlat tükröződése. A díszítő elemek színvilága, a helyi hagyományokhoz való ragaszkodás, a fa és műanyagok aránya mind-mind fontos.

A játszókert milyenségére a Bölcsődei Gondozás-Nevelés Országos Alapprogramja sok kritériumot megfogalmaz, de ezek mellett a környezetbarát, madárbarát játszókert kialakításával további aktív és játékos tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk, amivel segítjük a környezetről szerzett ismereteik bővítését egyrészt a természet változásának, körforgásának megfigyelésével.

Másrészt a gondoskodás élményének átélésére virágoskertet, herba-kertet, zöldségágyást biztosítunk, ahol a kisgyermeknevelők bevonják a gyermekeket az illatos, különböző színű vegyszermentesen is termő ellenálló növények ültetésébe, gondozásába, betakarításába. A gyógy- és fűszernövények tea, nyáron hűsítő ital készítésére, de rovarok elűzésére is

alkalmasak. A gyermekek az érzékszervek fejlesztése révén a differenciált tapintás, szaglás mellett a hagyományos kertek mára elfeledett fűszereit is megismerhetik. A sokféleség, mint alapvető ökológiai érték elfogadása ily módon is megalapozható.

A környezeti nevelés részét képezi a szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás is. A papír, PET palackok, üvegek, műanyag flakonok, kupakok, de a falevelek, kavicsok, termések, madártollak is felhasználásra kerülnek a vizuális nevelés kellékeivé válnak.

A környezeti nevelést nem külön témaként alkalmazzuk, hanem évszakokhoz és zöld jeles napokhoz kötve a bölcsődei nevelés részeként, vagyis beleépítjük napi tevékenységeinkbe. A mese, mondóka, zenei foglalkozásainkat, alkotótevékenységeinket, mozgásos játékaikat, egyéb, munka jellegű tevékenységeinket átszövi a fenntarthatóság és a természetvédelmi értékek közvetítése.

A szülők edukációját, érzékenyítését hivatott szolgálni a „zöld” tájékoztató táblánkon elhelyezett környezetvédelmi témájú írások, a zöld ünnepeinkbe való bekapcsolódások.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKSEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

- Szakmai fórumok
Vezetői értekezlet
- Munkaértekezletek, Kisgyermeknevelői értekezlet
- A bölcsődei dajkákkal való együttműködés
A bölcsődevezető napi takarítási feladatait naponta, nagytakarítási feladatait havonta ellenőrzi, a tapasztalatok minden esetben megbeszélésre kerülnek. A kisgyermeknevelő a bölcsődei dajka munkavégzésének megszervezésében rendszeresen konzultál.
- Az egységvezetőkkel való együttműködés

A bölcsődevezetővel közösen minden év augusztusában ellenőrzi, hogy a jegyzékben előírt eszközök és felszerelések rendelkezésre állnak-e.

- Az ételmezésvezetővel és a konyhai dolgozókkal való együttműködés

A bölcsődevezető az ételmezésvezető által összeállított étlapot kifüggesztés előtt minőségi és mennyiségi szempontból ellenőrzi, szükség esetén jelzi a korrekciós igényét. Esetenként ellenőrzi a rendelést, nyersanyagkiszabatot, a kiadást, szakszerű tárolást.

A bölcsődevezető a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően ellenőrzi az étkeztetést. Napi szinten ellenőrzi a főzőkonyha tisztaságát, higiénés követelményeket, az étkezés tárgyi feltételeit és a kiadott étel mennyiségét, minőségileg helyes összetételét, konyhatechnikai eljárások megfelelőségét, leadja a napi étkezők létszámát.

- Gazdasági csoporttal való együttműködés

A bölcsőde munkaügyi feladatait, a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a gazdasági csoport végzi. A bölcsődevezető jelzi a karbantartásra, kis és nagyértékű tárgyi eszközök beszerzési igényét, hibabejelentést megküldi a gazdasági csoportnak jóváhagyásra.

A bölcsődevezető, illetve az általa kijelölt munkatárs a gazdasági csoport munkatársaival közreműködnek a leltározási, selejtezési feladatok ellátásában, a munka/védőruha juttatás megszervezésében, a jelentésekben (Tevadmin, KSH)

- Az intézmény többi szakmai egységével való együttműködés

A többi bölcsődével eseti jelleggel a bölcsődevezetők és a kisgyermeknevelők szakmai műhelymunkában, minden évben a Bölcsődék napja alkalmából, illetve bölcsődei ügyelet biztosítása esetén.

Együttműködés más intézményekkel

Partnerek	rendszeresség e	média	oka, célja

	eseti	rendszeres	telefon	személyes	levelezés	kompetenciahatárok
Óvodák		X		X		Óvodaba távozó gyermekek szüleinek szülői értekezlet (meghívott óvodavezető) kisgyermeknevelői összefoglaló készítés beiratkozás után óvónői látogatás a bölcsődében ismerkedés céljából
Család-és Gyermejjóléti Központtal	X X		X		X X	veszélyeztetettség jelzése pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia jelzőrendszeri tanácskozás véleménykérés (SNI 3 hó beilleszkedés, további ellátás érdekében)
Család-és Gyermejjóléti Szolgálattal	X X X		X		X X X	felvétel kezdeményezése veszélyeztetettség jelzése HH,HHH pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X		SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése

Bölcsődei módszertani szervezet	X		X		X	szakmai támogatás, ellenőrzés
Bölcsődék	X		X	X		szakmai tanulmányút, tapasztalatcsere
Slachta Margit NSZI		X	X	X	X	képzések
Civil szervezetek	X			X		adomány közvetítés
Kulturalis/közművelődési intézmények	X			X		rendezvények, programok meghívottjai
Fenntartó (EMJV Onkormányzata)	X X X				X X X	átfogó, szakmai és pénzügyi beszámoló nyári nyitvatartási rendjéről február 15-éig bölcsődevezető negyedévenként tájekoztatja a fenntartót a terítésidij-hátralek behajtása vagy a behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok
Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset
Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésszégügyi Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.

Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek jogvédelme, panaszkezelés

4. A bölcsőde kapcsolata szakmán belül

A bölcsődék együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során közvetlen és közvetett kapcsolatba kerülhetnek a gyerekek ellátásával.

5. Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik bölcsődéinkben a „bölcsődekóstolató” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődéseink ismerkedési napja.

A szülők gyerekeikkel látogatnak el hozzánk. A szülők mindazon információhoz hozzájutnak, ami a bölcsődébe kerülő gyermekkel kapcsolatos.

- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Szülőcsoportos beszélgetések: Egy – egy a szülőket foglalkoztató nevelési téma feldolgozása történik a csoport kisgyermek nevelőinek a vezetésével. A szülők megosztják problémáikat, egymás meghallgatása segíti a kompetenciaérzés megtartását.
- Szervezett programok: Törekszünk olyan programok szervezésére, amelybe bevonható a család. A közös élmények nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez.

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Bölcsődei felvételi kérelem
- Megállapodás
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Értesítés bölcsődébe történő felvételről
- Értesítés bölcsődei felvétel elutasításáról
- Értesítés bölcsődei ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás

- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)
 - 6. melléklet NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító hatósági döntés másolata,
 - 3. melléklet IGAZOLÁS az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei gondozásra és a nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételére való jogosultságához.

A gondozás térítésmentes biztosításához:

- f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén: RGYVK
- g) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek esetén: magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolata, ennek hiányában tartós betegség esetén szakorvosi igazolással, fogyatékoság esetén szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni
- h) a három- vagy többgyermekes család gyerekeinek: szülői nyilatkozat
- i) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeknek a 9. sz. melléklet
- j) védelembe vett gyermek esetén: a gyermekvédelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolata

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció célja, a gyermekek fejlődésének nyomon követése bölcsődékben és mini bölcsődékben. Az egyéni differenciálás, a tudatos pedagógiai munka, az egyéni differenciálás, a családokkal való kapcsolattartás, a pedagógus önértékelése és a külső értékelés eszköze.

Dokumentumok:

- Csoportnapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló
- Családi füzet

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Bölcsődét, mini bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a bölcsődei, mini bölcsődei dolgozók jogainak védelmében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízta
- a szolgáltatásokat teljeskörűen igénybe venni
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez
- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A bölcsődében érdekképviselői fórum működik. Tagjai a bölcsődés gyermekek megválasztott szülei, a bölcsőde megválasztott dolgozói, illetve a fenntartó részéről delegált személy. A szülőknek joguk van a Fórumhoz, a bölcsőde vezetéséhez fordulni a gyermekük ellátását érintő panaszukkal.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. Cél az is, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A Fórum feladata, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszert, szakmai céljait, működtetésének körülményeit
- véleményt nyilvánítson a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost.
- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint kompetens személynél az ellátást érintő kifogások orvoslása

érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségzegése esetén.

A panaszjog gyakorlása a mini bölcsődében:

- Panasz esetén az ellátottak fordulhatnak az intézmény (bölcsőde) vezetőjéhez, fenntartóhoz, gyermekjogi képviselőhöz
- Az intézményvezető (bölcsődevezető) 15 napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben az intézményvezető (bölcsődevezető) határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslattal. Amennyiben az ellátást igénybevevő egészségi állapotánál vagy egyéb körülményeinél fogva közvetlenül nem képes az illetékes szervek megkeresésére, az intézményvezető (bölcsődevezető) segítséget nyújt ebben, illetve értesíti az ellátott törvényes képviselőjét, vagy az ellátottjogi képviselőt az ellátott jogainak gyakorlásához szükséges segítségnyújtás céljából.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonsághoz
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni
- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához
- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk, és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

Az intézmény munkatársainak tudomására jutott adatok és tények nyilvántartására és kezelésére, valamint az általuk adott információkra az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, adatvédelmi rendelkezéseit, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó, személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény, valamint a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézmény munkatársaival szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 10/A § (1) bekezdés szerinti kizáró ok. A szakmai munkakörben foglalkoztatottak közfeladatot ellátó személynek minősülnek, jogaik gyakorlásának és a kötelezettségeik teljesítésének alapvető szabályait, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg. Az abban nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései az irányadók.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok

Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.

- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, bölcsődevezető által)
Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére, nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.

- Önellenőrzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán

- Kérdőívek

A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatban. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.

- Belső képzések

Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új

szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik, és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Házi továbbképzés/szakmai műhelymunka

Időszakosan házi továbbképzést tartunk, melynek témáját a kisgyermeknevelők igénye, érdeklődése alapján, valamint az aktuális szakmai kérdésekkel kapcsolatban választjuk ki.

- **Gyakornoki program**

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- **Szakmai tanulmányutak, bölcsőde, mini bölcsőde látogatás**

Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk bölcsődei ellátást nyújtóknál, tapasztalatainkat közösen megbeszéljük.

- **Szakmai továbbképzések**

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjöváírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik. A vezetői megbízással rendelkező bölcsődevezető a vezetőképzésről szóló 25/2017 (X.18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzésre kötelezett.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen

dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

Minden személyes gondoskodást nyújtó személy köteles folyamatos szakmai továbbképzésen részt venni.

- **Kötelező továbbképzés:** olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompentenciák megszerzésére irányul. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 4.) A kötelező képzések elvégzése minden dolgozó számára szükséges, akik szociális területen dolgoznak, és a munkakörükhöz kapcsolódó általános ismeretek bővítését célozza.
- **Munkakörhöz kötött továbbképzés:** Ez az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzését szolgálja. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 5.
- **Választható továbbképzés:** Az egyéni érdeklődés figyelembevételével választható képzések lehetőséget adnak a személyes kompetenciák fejlesztésére, speciális ismeretek megszerzésére. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 6.)

A továbbképzési időszak négyéves periódusokat foglal magába, és minden munkavállalónak a saját munkába állása vagy szakképesítés megszerzésének időpontjától indul. Bizonyos esetekben azonban a továbbképzési kötelezettség alól mentesülhetnek a dolgozók. Például azok a személyek, akik öt évnél közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz, vagy heti 15 óránál kevesebbet dolgoznak, mentesülhetnek a képzési kötelezettség alól.

Képesítési szint	Kötelező értékelés a továbbképzési időszak alatt	Kötelező továbbképzés (%)	Munkakörhöz kötött továbbképzés (%)	Szabadon választható továbbképzés (%)
Felsőfokú végzettséggel rendelkező	80 pont	20%	40%	40%
Egyéb szakképesítés	60 pont	20%	40%	40%

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(bölcsőde/mini bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény**
..... (3300 Eger,
.....), mint **bölcsődei ellátást** végző intézmény (ágazati azonosító:
So207789) részéről, másrészről

..... szülő(k) (törvényes képviselő)

.....nevű

gyermekének bölcsődei/ mini bölcsődei elhelyezés tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Születési hely, idő: 20.... hó nap

TAJ száma:.....

Édesanya születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

3. A bölcsődei ellátás kezdete: 202 hó naptól

4. A bölcsődei ellátás időtartama: határozatlan határozott..... tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

Igénybevétel módja:

önkéntes

javasolt

(védőnő, házi gyermekorvos/háziorvos
család-és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatás és ellátás tartalma, módja

- szakszerű, gondozás, nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;
- a szülővel való fokozatos beilleszkedés lehetőségei;
- napi négyszeri étkezés;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;

- megfelelő idő a szabadban való tartózkodáshoz;
- személyes higiéné;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- óvodai életre való felkészítés;
- felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségei, a szolgáltatások elérhetőségei;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező bölcsődében/ mini bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével.

A bölcsőde/ mini bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről;
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a családi bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészt a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyeszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.) rendelete határozza meg**.

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

A kedvezmény igénybevételének feltétele a Nyilatkozat nyomtatvány kitöltése, valamint a megfelelő igazolások megléte és a bölcsődevezetőhöz való eljuttatása.

A gyermek bölcsődei ellátásának megszűnését követően a bölcsődevezető írásban tájékoztatja a szülőt a térítési díj túlfizetéséről, a visszafizetés módjáról, illetve szintén írásban keresi fel azt a szülőt, akinek térítési díjhátralék fizetési kötelezettsége van. A bölcsőde vezetője mindkét esetben 15 napos határidőt jelöl meg.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

- a bölcsőde/ mini bölcsőde házirendjét betartja;
- az ellátás igénybevételéhez szükséges igazolásokat, dokumentációkat bemutatja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- a térítési díj fizetésére vonatkozó előírásokat betartja;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló, kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával a bölcsődében működő érdekképviseleti fórumhoz, mini bölcsőde esetén a bölcsődevezetőhöz fordulhat.

7. Az ellátás megszűnésének, megszüntetésének módja:

- a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján;
- a megállapodásban foglaltak szerint;
- a határozott idejű elhelyezés időtartama – illetve a meghosszabbított időtartam – letelt;
- a jogosultsági feltételek megszűntek;
- ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban;
- orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében/ mini bölcsődében nem gondozható;
- nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható;
- Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.

Eger, 20... . év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
bölcsődevezető

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről, az
intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról, az
érdek-képviselési fórumról, valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és
megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

.....

szülő(k)/törvényes képviselő(k)

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Dobó katica bölcsőde és családi bölcsőde hálózat

I.sz. Családi bölcsőde

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

A szolgáltatás feladata

Az ellátás igénybevétele módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Feladatállítási szakmai tartalma, módja

 Személyi és tárgyi feltételek

Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja, formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde
és Családi Bölcsőde Hálózat

címe: 3300 Eger, Ifjúság utca 7-9.

telefon: (36) 310-804

A szolgáltatás megnevezése: hálózatban működtetett családi bölcsőde

A szolgáltató neve: I. sz. Családi Bölcsőde

címe: 3300 Eger, Mocsáry Lajos u. 1.

telefon: (30) 7320963

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 7:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: 7 fő

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe.**

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

Az I. sz. Családi Bölcsőde az Érsekkert közelében az Eger-patak mellett, gépkocsival, tömegközlekedéssel és gyalogosan babakocsival is jól megközelíthető helyen található. Az épület első emeletén került kialakításra három családi bölcsőde, a földszinten a Családok Átmeneti Otthona működik.

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

ELSŐDLEGES/KÖZVETLEN CÉLCSOPORTUNK

A családban nevelkedő és bölcsődei ellátásban nem részesülő fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek. Amennyiben a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási nevelési év végéig (augusztus 31) maradhat (szülői kérelemre) a bölcsődében és csak szeptember 1-től távoznak óvodába. Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében. Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított, amennyiben a többi gyermekkel integráltan nevelhető, annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.

MÁSODLAGOS CÉLCSOPORTUNK

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben

nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Különös célcsoport azok a gyermekek, akiknek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, vagy akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, illetve akinek szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni. A hátrányos helyzetű családokban felnevelkedő gyermekek számára kiegyenlítő szerepe van az egészséges, higiénikus, ingergazdag környezetet, megfelelő étkezést, gondozást és nevelést biztosító szolgáltatásnak.

A szülők igényeihez igazodva kínálunk heti, napi, de akár néhány órás gyermekfelügyeletet is. A kisgyermekek időszakos gyermekfelügyelettel segítjük azokat a szülőket, akik nem rendszeres, csak heti néhány alkalomra, az általuk kért időpontban kérnek napközbeni ellátást.

A szolgáltatás feladata

- személyre szabott nappali felügyelet
- szakszerű és érvénybe lévő módszertani elvek figyelembevételével történő gondozás-nevelés
- érzelmi-értelmi fejlődésük, szocializációjuk segítése közös tevékenységekkel
- családi bölcsődében töltött időtartamnak megfelelő étkeztetés nyújtása
- az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozását célzó higiénés, tisztálkodási szabályok megtanítása.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

Az ellátás igénybevétele önkéntes. A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét

A szolgáltatás igénybevételenek folyamata:

Telefonos bejelentkezés/ felvételi kérelem megküldése esetén a koordinátor személyes találkozás céljából időpontot egyeztet a szülővel. A koordinátor fogadja az érdeklődő szülőket, beszedi a felvételi kérelmet. Az ellátás megkezdésekor a törvényes képviselőt tájékoztatja az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a családi bölcsőde által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásról, az érték-és vagyonmegőrzés módjáról, házirendről, panaszjog gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.

Továbbá tájékoztatást nyújt arról is, hogy köteles a Gyvt. alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, és a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról nyilatkozni.

Széles körű tájékoztatást kapnak a családi bölcsőde életéről, a szokásokról, szabályokról, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő nevelőjét.

A felvételi kérelem leadásakor az Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről c. nyomtatvány aláírása szükséges.

A szülőnek beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ és lakcímkártyáját, tartósan beteg esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében szakértői véleményt, a gyermek egészségügyi kiskönyvét.

A szolgáltatás igénybevételének megkezdése előtt a hálózat vezetője a gyermek törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

A szülő 1-1 példányt átvesz a házirendből és a megállapodásból, egy általa aláírt példány a családi bölcsődénél marad.

A felvételi döntésről a hálózat vezetője értesíti a kérvényezőt/törvényes képviselőt. Az ellátás igénybevételének elutasítása esetén a kérelmezőt/törvényes képviselőt írásban kell értesítenie. Ha a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy tájékoztatjuk a törvényes képviselőt arról, hogy a gyermek várólistára kerül, és szabad férőhely esetén az elhelyezés időpontjáról a hálózat vezetője haladéktalanul értesíti.

A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

- Külső helyszíneken, felületeken is kaphatnak tájékoztatást a szülők a családi bölcsődéről.

- A jelzőrendszeri tagok közvetítésével különösen háziorvosi, gyermekorvosi rendelőkbe, védőnői szolgálatoknál faliújságon kihelyezett szórólapokon keresztül.

Tájékoztatás a bölcsőde működési rendjéről

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó szabályozza, figyelembe véve a gyermekek szüleinek igényeit, valamint az ellátás tapasztalatait.

Nyitva tartás idő: 7:00-17:00 A nyári bezárásról- a Fenntartó által jóváhagyott időpontról- minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

Az érdeklődők tájékoztatásának formái:

- Szórólap: tartalmazza a szolgáltatásokat, azok elérhetőségével kapcsolatos főbb tudnivalókat, melyek elérhetők mindazon intézményekben (pl. egészségügy, társadalom és nyugdíjbiztosítás, polgármesteri hivatal, iskolák, óvodák) ahol potenciális ellátottjaink megfordulhatnak.
- Telefonon nyitvatartási időben
- A szolgáltatás megismerésére, népszerűsítésére a helyszínen, személyesen és a faliújságra kitett információk, szórólapok, házirend alapján tájékozódhatnak az érdeklődők, melyet rendszeresen aktualizálunk.
- Honlap
- Első kapcsolatfelvétel során
- Nyílt nap alkalmával

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALAPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Családi bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtünk a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra

épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömet, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülköndőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájjápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások

kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra nevei a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

1. Gyermeccsoportok szervezése

A családi bölcsőde létszámát a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet szabályozza.

E rendelet értelmében a csoportlétszámunk legfeljebb 5 fő lehet, ha segítő személyt nem alkalmazunk. Abban az esetben, ha 1 sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk, legfeljebb 4 gyermek, ha kizárólag sajátos nevelési

igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látunk el, legfeljebb két gyermek nevelhető, gondozható.

Ha a szolgáltatást nyújtó személy mellett segítő személyt is alkalmazunk, akkor

- a) legfeljebb 7 gyermek, ha sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket nem látunk el
- b) legfeljebb 6 gyermek, ha sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk.
- c) legfeljebb 5 gyermek, ha két sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk
- d) legfeljebb 4 gyermek, ha három sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk.

Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátására csak akkor van lehetőség, ha integráltan a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban gondozható/nevelhető, s erről a szülő igazolást is mutat be.

2. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

3. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

4. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonság érzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi és tárgyi feltételek

A családi bölcsődékben egy fő szolgáltatást nyújtó személy látja el a gyermekeket, amennyiben a gyermeklétszám meghaladja az 5 főt, akkor egy segítő személy is rendelkezésre áll, valamint szabadság, betegség esetén a helyettesítő személy, aki szintén rendelkezik a családi bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek számára előírt képesítéssel.

A szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő a feladatait heti 40 órában végzi. Helyettesítéséről a távolléte esetén a koordinátor gondoskodik.

A szolgáltatást nyújtó személy munkakört betöltő személy a munkakör betöltéséhez előírt tanfolyammal, a kisgyermeknevelő munkakört betöltő személy a kisgyermeknevelő betöltéséhez előírt képesítéssel rendelkezik.

A munkatársak érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal rendelkeznek.

Betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott az előírt képesítési feltételekkel rendelkező személlyel.

A szolgáltatást nyújtó személy/kisgyermeknevelő munkáját a koordinátor folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a családi bölcsődében

szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában és a helyettesítés megszervezésében. A koordinátori feladatokat a hálózatba szervezett családi bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő/szolgáltatást nyújtó látja el.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabály és szakmai előírások, a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján alakítottuk ki, amely biztosítja a minőségi gyermekellátást.

Az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségek úgy kerültek kialakításra, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető körülményeket biztosítsanak.

A hálózatba szervezett I. sz. Családi Bölcsőd bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a Családok Átmeneti Otthonával közös épületben, de külön szinten kifejezetten e célra kialakított helyiségben biztosítunk.

Az egy épületben működő három családi bölcsőde közös helyiségként használják a konyhát és a fürdőszobát, s azok tárgyi feltételei megfelelnek a felszerelési jegyzékben foglaltaknak.

Az épület a város frekventált helyén, a Csákó városrészben van, mégis nyugodt, jó levegőjű kertvárosi környezetben, távol a város zajától, az Eger-patak mellett helyezkedik el. Autóval, tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető. Ingyenes parkolási lehetőség biztosított.

A szolgáltatás közelében egy általános iskola, több óvoda is megtalálható, így a többgyermekes családok számára a gyermekek napközbeni ellátásának elérése lerövidíti a munkahelyre való eljutás idejét.

A helyiségek berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítottuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk.

A gyermeköltöző a bejárat előteréből nyílik. Felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs. Az öltözőben faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére. A faliújság az évszaknak megfelelő dekorációval díszített, melyen a gyermekek munkái is láthatók. A padló könnyen tisztítható, fertőtleníthető.

A három családi bölcsődét kiszolgáló gyermekfürdőszoba az átadóból nyílik, így közvetett módon kapcsolódik a csoportszobákhoz. Berendezése a gyermekek igényeinek, méreteiknek megfelelő. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt találhatóak a gyermeklétszámhoz igazodó hideg-meleg vizes gyermekmosdó, mosdókagylónként folyékony szappan adagoló és falitükör, a gyermek WC-K, mobil gyermekkáád, illetve pelenkázó asztal. Minden gyermek számára jellel és akasztóval ellátott rekeszes törölköző és fésűtartó, fogmosó pohártartó polc, 1 db egészalakos álló tükör a gyermekek magasságában elhelyezve. A pelenkák, törölkendő, popsi krémek egy rekeszes állóponcon, gyermekenként különálló fakkokban került elhelyezésre. A gyermekek számára fellépőket biztosítunk. Egyéb eszközök: bilik, fertőtleníthető dobogók, fedeles szemetes badella, lámpedálos badella, szennyes tartó, személymérleg, magasságmérő, 1 db gyógyszereszekrény az előírás szerinti felszereléssel.

Az I. sz. Családi Bölcsőde csoportszobája az átadó végén, a bejáratától számított legutolsó helyiség. A csoportokban biztosítjuk a funkciósarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak. A szolgáltatásnyújtással egy időben a helyiség más célra nincs használva. A padlót meleg burkolat borítja, a természetes megvilágítás, szellőzés biztosított és a világítás káprázásmentes formában lett kialakítva. Az árnyékolást az ablakfedésre alkalmas, megfelelő méretű sötétítő függönnyel tesszük lehetővé.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos alapterület álljon a kisgyermekek rendelkezésére

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járnai tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matraccal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekenként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négyszemélyes gyermekasztal van pl. étkezéshez.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. A alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

A csoportszobában van még falióra és hőmérő, fedeles szeméttartó és a szolgáltatás nyújtó személy/kisgyermeknevelő számára szék és asztal.

A gyermekek számára napi négyszeri étkezést biztosítunk, amelyet a Cecey Éva Bölcsőde főzőkonyhája készít el, ezáltal mindig friss, a közétkeztetés szabályainak megfelelő ételek kerülnek a bölcsődés gyerekek asztalára. A kiszállított ételeket az e célra kialakított melegítőkonyhában kerülnek kiadagolásra.

Játszókert

Az épület előtt kizárólag a Családi Bölcsődében ellátott kisgyermekek számára elkerített játszókertben a gyermekek biztonságosan, nyugodtan tevékenykedhetnek, játszhatnak a szabad levegőn. Kialakításra kerültek burkolt és füvesített területek is, homokozó, mobil és telepített játékeszközök. A játszókert árnyékolását gyorsan növő, nagy lomboszatú fák biztosítják. Az udvari játékokat kültéri játéktárolóban tároljuk.

Kapcsolattartás a szülőkkel

- érdeklődő szülők tájékoztatása
- napi kapcsolattartás
- szülői értekezlet
- nyílt napok
- közös rendezvények

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás az időszakos gyermekfelügyelet.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

A hálózati működtetés során ellenőrzöttebb a szolgáltatás, ugyanis a szakmai koordinátor alkalmazásával biztosítottabbá válik a szakmai munka megfelelő színvonala, valamint a családi bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek/kisgyermeknevelők egymás szakmai tapasztalatait megosztva ismereteiket bővítik. A szolgáltatást nyújtó személyek/kisgyermeknevelők és a segítők a munkaköri leírásban foglaltak szerint, kompetenciahatárokat betartva látják el feladataikat és rendszeresen együttműködnek.

A gondozási folyamat tervezéséért, végrehajtásáért a szolgáltatásnyújtó felelős, a feladatok folyamatos ellenőrzéséért, értékeléséért a hálózati koordinátor felel. Ugyanakkor az elvégzett tevékenységekért, folyamatokért a szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő önellenőrzéssel felel. A tárgyi feltételrendszer biztosítása a Fenntartó feladata.

Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről

kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Családi füzet
- E-mail

Együttműködés más intézményekkel

[illegible]

		X					beiratkozás után óvónői látogatás a bölcsődében ismerkedés céljából
Család-és Gyermejjóléti Központtal	X X		X		X X		veszélyeztetettség jelzése pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia jelzőrendszeri tanácskozás vélemény kérés (SNI 3 hó beilleszkedés, további ellátás érdekében)
Család-és Gyermejjóléti Szolgálattal	X X X		X		X X X		felvétel kezdeményezése veszélyeztetettség jelzése HH,HHH pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X			SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése
Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató		X		X			sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátásakor
körzeti védőnő, Védőnői Szolgálat	X X X			X X	X		felvétel kezdeményezése szűrések műhelymunka

Fenntartó (EMJV Onkormányzata)	X X X				X X X	átfogó, szakmai és penzügyi beszámoló nyári nyitvatartási rendjéről február 15-éig bölcsődevezető negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a terítésidij- hátralek behajtása vagy a behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok
Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset
Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésszégügyi Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.
Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek jogvédelme, panaszkezelés

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Felvételi kérelem családi bölcsőde
- Megállapodás Családi Bölcsőde
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Igazolások (pl. tartós betegség, védőnői javaslat, szociális helyzetről igazolás)
- Értesítés felvételtől
- Értesítés felvétel elutasításáról
- Értesítés ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

- Eseménynapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló
- Családi füzet
- Meghívók, tájékoztatók, feljegyzések

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A családi bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a személyes gondoskodást végző személye jogainak védelmében alapvetően a Gyvt. vonatkozó rendelkezései az irányadóak. Az ellátottak személyes adatainak védelmében, a gyermekekről fotó, felvétel és azok megjelenítése csak a szülők előzetes írásbeli hozzájárulása alapján történik.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízta
- a szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni

- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez
- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén
- iratbetekintés megtagadása esetén (feltéve, hogy szülői felügyeleti jogát a bíróság nem szüntette meg)

A bölcsőde vezetője a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet. A panasz kezelésekor a jogszabályi előírásoknak és a panaszkezelési szabályzatban foglaltak szerint járunk el.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonságához
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni

- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **családi bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához
- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok
Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.

- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, koordinátor, bölcsődevezető által)

Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére, nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.

- Önellenőrzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán

- Belső képzések

Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik, és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Regisztráltunk a MACSKE egyesületbe, így nyomon követhetjük az aktuális változásokat.

- Kérdőívek

A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatban. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.

- Gyakornoki program, Mentorálás

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- Szakmai továbbképzések

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjövávírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

A szolgáltatás nyújtó személy háromévente részt vesz a módszertani szerv által kijelölt szervezet által tartott

- szakmai továbbképzésen vagy
- sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó családi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

Mérés-értékelés

A szakmai munkát rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük, amely kiterjed a pedagógiai dokumentációkra (tervezés, feljegyzések) a pedagógiai gyakorlatra (nevelési stílus, nevelési eljárások)

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(Családi Bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde és Családi Bölcsőde Hálózat** (3300 Eger, Ifjúság út 9.), mint **Családi Bölcsőde szolgáltatást nyújtó** intézmény részéről, másrészről

..... szülő (törvényes képviselő)
.....nevű gyermekének

Családi bölcsődei elhelyezése tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő::.....20.... hó nap

TAJ száma:.....

Anyja születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja születési neve:

2. A szolgáltatás nyújtás helye:

I. sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

II. sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

III.sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

3. Az ellátás kezdetének időpontja: 202 hó nap

4. Az ellátás időtartama: határozatlan határozott tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

Gondozás-nevelés:

- szakszerű gondozás nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;

- játéktevékenységek, verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés nézegetés, olvasás támogatása, éneklés, mondókázás, zenélés és zenehallgatás, vizuális alkotótevékenységek, mozgásos játék;
- a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, egyéni szükségleteit, életkori sajátosságait figyelembe vevő napirend kialakítása;
- a szülő közreműködésével történő fokozatos beszoktatás biztosítása;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetés biztosítása;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- korcsoportnak megfelelő napi négyszeri étkezés;
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek biztosítása;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök, játéktevékenység feltételeinek biztosítása;
- óvodai életre való felkészítés;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező családi bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a felszerelési jegyzékben meghatározott textília, bútorzat és egyéb eszközök biztosítása;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével

A családi bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- kapcsolattartás a szülőkkel (napi tájékoztatás, nyílt nap, közös rendezvények, szülői értekezlet...stb.);
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étredek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

Étkeztetés

Egész napos ellátás 4X étkezéssel ☐

Fél napos ellátás 2X étkezéssel (reggeli, tízórai) ☐

Fél napos ellátás 2X étkezéssel (ebéd, uzsonna) ☐

Az alábbi napokon:

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok:

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a családi bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészt a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.)** többször módosított **rendelete határoz meg.**

A fizetésre kötelezett nyilatkozik, hogy a személyi térítési díj megállapítását a 1997. évi XXXI. törvényben foglaltak alapján a következők szerint:

a) vállalja a Gyvt. 148. § (10) szerint a mindenkor i intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. ☐

b) jövedelemnyilatkozat benyújtásával vállalja a Gyvt. 148. § (10 a) bekezdése szerint a mindenkor i intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését. ☐

(ezekben az esetben a személyi térítési díj megállapításánál nem vizsgálunk jövedelmet, így a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként meghaladhatja a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 50%-át)

c) jövedelemvizsgálat esetén a térítési díj megállapításához csatolja a család egy főre jutó rendszeres havi nettó jövedelmének kiszámításához szükséges jövedelmet igazoló bizonylatokat. ☐

(Családi bölcsődében jövedelemvizsgálat esetén a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az egy főre jutó jövedelem 50%-át.)

A 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdés alapján a családi bölcsőde személyi térítési díját akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

A személyi térítési díjat a települési önkormányzat rendelkezése alapján az ellátás igénybevételét megelőző egy havi időtartamra előre, minden hónap 10. napjáig kell megfizetni az ellátást nyújtó intézmény vezetőjénél készpénzben vagy az elszámolási számlájára utalva. A pótbefizetésre tárgyhónap 10-éig van lehetőség.

Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a kötelezettet írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.

A nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítésidő-hátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

A szolgáltatás személyi térítési díja: (202.... /202.... évben)

Ellátás formája	étkezési díj/nap	gondozási díj/nap	összesen díj/nap	igényelt forma (X)
Egész napos ellátás 4X étkezés	Ft	Ft	Ft	
Fél napos ellátás 2X étkezéssel (reggeli+tízórai)	Ft	Ft	Ft	
Fél napos ellátás 2X étkezéssel (ebéd+uzsonna)	Ft	Ft	Ft	

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

7. Az ellátás megszüntetésének módjai:

1. a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján
2. a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve a meghosszabbított időtartam – leteltével,
3. a jogosultsági feltételek megszűnésével;
4. Ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban.
5. Az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn;
6. Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható;
7. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható.
8. Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.
9. határozatlan idejű megállapodást közös megegyezéssel;
10. ha a szülő/törvényes képviselő a házirend ismételten és súlyosan megsérti.

Eger, 20..... év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
Dobó Katica Bölcsőde és
Családi Bölcsőde Hálózat vezetője

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a családi bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről,
az intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról,
valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Dobó katica bölcsőde és családi bölcsőde hálózat

II.sz. Családi bölcsőde

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

 A szolgáltatás feladata

Az ellátás igénybevételének módja

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Feladatállítási szakmai tartalma, módja

 Személyi és tárgyi feltételek

Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védfelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja, formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde
és Családi Bölcsőde Hálózat

címe: 3300 Eger, Ifjúság utca 7-9.

telefon: (36) 310-804

A szolgáltatás megnevezése: hálózatban működtetett családi bölcsőde

A szolgáltató neve: II. sz. Családi Bölcsőde

címe: 3300 Eger, Mocsáry Lajos u. 1.

telefon: (30) 732 0963

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 7:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: 7 fő

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe.**

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

A II. sz. Családi Bölcsőde az Érsekkert közelében az Eger-patak mellett, gépkocsival, tömegközlekedéssel és gyalogosan babakocsival is jól megközelíthető helyen található. Az épület első emeletén került kialakításra három családi bölcsőde, a földszinten a Családok Átmeneti Otthona működik.

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

A családban nevelkedő és bölcsődei ellátásban nem részesülő fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek. Amennyiben a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási nevelési év végéig (augusztus 31) maradhat (szülői kérelemre) a bölcsődében és csak szeptember 1-től távoznak óvodába. Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében. Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított, amennyiben a többi gyermekkel integráltan nevelhető, annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.

Másodlagos célcsoportunk

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a

nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Különös célcsoport azok a gyermekek, akiknek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, vagy akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, illetve akinek szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni. A hátrányos helyzetű családokban felnevelkedő gyermekek számára kiegyenlítő szerepe van az egészséges, higiénikus, ingergazdag környezetet, megfelelő étkezést, gondozást és nevelést biztosító szolgáltatásnak.

A szülők igényeihez igazodva kínálunk heti, napi, de akár néhány órás gyermekfelügyeletet is. A kisgyermekek időszakos gyermekfelügyelettel segítjük azokat a szülőket, akik nem rendszeres, csak heti néhány alkalomra, az általuk kért időpontban kérnek napközbeni ellátást.

A SZOLGÁLTATÁS FELADATA

- személyre szabott nappali felügyelet
- szakszerű és érvénybe lévő módszertani elvek figyelembevételével történő gondozás-nevelés
- érzelmi-értelmi fejlődésük, szocializációjuk segítése közös tevékenységekkel
- családi bölcsődében töltött időtartamnak megfelelő étkeztetés nyújtása
- az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozását célzó higiénés, tisztálkodási szabályok megtanítása.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

Az ellátás igénybevétele önkéntes. A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét

A szolgáltatás igénybevételeinek folyamata:

Telefonos bejelentkezés/ felvételi kérelem megküldése esetén a koordinátor személyes találkozás céljából időpontot egyeztet a szülővel. A koordinátor fogadja az érdeklődő szülőket, beszedi a felvételi kérelmet. Az ellátás megkezdésekor a törvényes képviselőt tájékoztatja az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a családi bölcsőde által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásról, az érték-és vagyonmegőrzés módjáról, házirendről, panaszjog gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.

Továbbá tájékoztatást nyújt arról is, hogy köteles a Gyvt. alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, és a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról nyilatkozni.

Széles körű tájékoztatást kapnak a családi bölcsőde életéről, a szokásokról, szabályokról, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő nevelőjét.

A felvételi kérelem leadásakor az Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről c. nyomtatvány aláírása szükséges.

A szülőnek beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ és lakcímkártyáját, tartósan beteg esetben szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében szakértői véleményt, a gyermek egészségügyi kiskönyvét.

A szolgáltatás igénybevételének megkezdése előtt a hálózat vezetője a gyermek törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

A szülő 1-1 példányt átvesz a házirendből és a megállapodásból, egy általa aláírt példány a családi bölcsődénél marad.

A felvételi döntésről a hálózat vezetője értesíti a kérvényezőt/törvényes képviselőt. Az ellátás igénybevételének elutasítása esetén a kérelmezőt/törvényes képviselőt írásban kell értesítenie. Ha a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy tájékoztatjuk a törvényes képviselőt arról, hogy a gyermek várólistára kerül, és szabad férőhely esetén az elhelyezés időpontjáról a hálózat vezetője haladéktalanul értesíti.

A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

- Külső helyszíneken, felületeken is kaphatnak tájékoztatást a szülők a családi bölcsödéről.

- A jelzőrendszeri tagok közvetítésével különösen háziorvosi, gyermekorvosi rendelőkbe, védőnői szolgálatoknál faliújságon kihelyezett szórólapokon keresztül.

Tájékoztatás a bölcsőde működési rendjéről

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó szabályozza, figyelembe véve a gyermekek szüleinek igényeit, valamint az ellátás tapasztalatait.

Nyitva tartás idő: 7:00-17:00 A nyári bezárásról- a Fenntartó által jóváhagyott időpontról- minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

Az érdeklődők tájékoztatásának formái:

- Szórólap: tartalmazza a szolgáltatásokat, azok elérhetőségével kapcsolatos főbb tudnivalókat, melyek elérhetők mindazon intézményekben (pl. egészségügy, társadalom és nyugdíjbiztosítás, polgármesteri hivatal, iskolák, óvodák) ahol potenciális ellátottjaink megfordulhatnak.
- Telefonon nyitvatartási időben
- A szolgáltatás megismerésére, népszerűsítésére a helyszínen, személyesen és a faliújságra kitett információk, szórólapok, házirend alapján tájékozódhatnak az érdeklődők, melyet rendszeresen aktualizálunk.
- Honlap
- Első kapcsolatfelvétel során
- Nyílt nap alkalmával

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALAPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Családi bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtünk a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra

épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömet, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülköndőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájjápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások

kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra nevei a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A versesítés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

1. Gyermeccsoportok szervezése

A családi bölcsőde létszámát a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet szabályozza.

E rendelet értelmében a csoportlétszámunk legfeljebb 5 fő lehet, ha segítő személyt nem alkalmazunk. Abban az esetben, ha 1 sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk, legfeljebb 4 gyermek, ha kizárólag sajátos nevelési

igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látunk el, legfeljebb két gyermek nevelhető, gondozható.

Ha a szolgáltatást nyújtó személy mellett segítő személyt is alkalmazunk, akkor

- e) legfeljebb 7 gyermek, ha sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket nem látunk el
- f) legfeljebb 6 gyermek, ha sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk.
- g) legfeljebb 5 gyermek, ha két sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk
- h) legfeljebb 4 gyermek, ha három sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk.

Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátására csak akkor van lehetőség, ha integráltan a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban gondozható/nevelhető, s erről a szülő igazolást is mutat be.

2. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

3. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

4. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem öletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonság érzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi és tárgyi feltételek

A családi bölcsődékben egy fő szolgáltatást nyújtó személy látja el a gyermekeket, amennyiben a gyermeklétszám meghaladja az 5 főt, akkor egy segítő személy is rendelkezésre áll, valamint szabadság, betegség esetén a helyettesítő személy, aki szintén rendelkezik a családi bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek számára előírt képesítéssel.

A szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő a feladatait heti 40 órában végzi. Helyettesítéséről a távolléte esetén a koordinátor gondoskodik.

A szolgáltatást nyújtó személy munkakört betöltő személy a munkakör betöltéséhez előírt tanfolyammal, a kisgyermeknevelő munkakört betöltő személy a kisgyermeknevelő betöltéséhez előírt képesítéssel rendelkezik.

A munkatársak érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal rendelkeznek.

Betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott az előírt képesítési feltételekkel rendelkező személlyel.

A szolgáltatást nyújtó személy/kisgyermeknevelő munkáját a koordinátor folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a családi bölcsődében

szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában és a helyettesítés megszervezésében. A koordinátori feladatokat a hálózatba szervezett családi bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő/szolgáltatást nyújtó látja el.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabály és szakmai előírások, a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján alakítottuk ki, amely biztosítja a minőségi gyermekellátást.

Az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségek úgy kerültek kialakításra, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető körülményeket biztosítsanak.

A hálózatba szervezett II. sz. Családi Bölcsőd bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a Családok Átmeneti Otthonával közös épületben, de külön szinten kifejezetten e célra kialakított helyiségben biztosítunk.

Az egy épületben működő három családi bölcsőde közös helyiségként használják a konyhát és a fürdőszobát, s azok tárgyi feltételei megfelelnek a felszerelési jegyzékben foglaltaknak.

Az épület a város frekventált helyén, a Csákó városrészben van, mégis nyugodt, jó levegőjű kertvárosi környezetben, távol a város zajától, az Eger-patak mellett helyezkedik el. Autóval, tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető. Ingyenes parkolási lehetőség biztosított.

A szolgáltatás közelében egy általános iskola, több óvoda is megtalálható, így a többgyermekes családok számára a gyermekek napközbeni ellátásának elérése lerövidíti a munkahelyre való eljutás idejét.

A helyiségek berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítottuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk.

A gyermeköltöző a bejárat előteréből nyílik. Felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs. Az öltözőben faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére. A faliújság az évszaknak megfelelő dekorációval díszített, melyen a gyermekek munkái is láthatók. A padló könnyen tisztítható, fertőtleníthető.

A három családi bölcsődét kiszolgáló gyermekfürdőszoba az átadóból nyílik, így közvetett módon kapcsolódik a csoportszobákhoz. Berendezése a gyermekek igényeinek, méreteiknek megfelelő. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt találhatóak a gyermeklétszámhoz igazodó hideg-meleg vizes gyermekmosdó, mosdókagylónként folyékony szappan adagoló és falitükör, a gyermek WC-K, mobil gyermekkád, illetve pelenkázó asztal. Minden gyermek számára jellel és akasztóval ellátott rekeszes törölköző és fésűtartó, fogmosó pohártartó polc, 1 db egészalakos álló tükör a gyermekek magasságában elhelyezve. A pelenkák, törölkendő, popsi krémek egy rekeszes állóponcon, gyermekenként különálló fakkokban került elhelyezésre. A gyermekek számára fellépőket biztosítunk. Egyéb eszközök: bilik, fertőtleníthető dobogók, fedeles szemetes badella, lámpedálos badella, szennyes tartó, személymérleg, magasságmérő, 1 db gyógyszereszekrény az előírás szerinti felszereléssel.

Az II. sz. Családi Bölcsőde csoportszobája az átadó közepén helyezkedik el. A csoportokban biztosítjuk a funkciósarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak. A szolgáltatásnyújtással egy időben a helyiség más célra nincs használva. A padlót meleg burkolat borítja, a természetes megvilágítás, szellőzés biztosított és a világítás káprázásmentes formában lett kialakítva. Az árnyékolást az ablakfedésre alkalmas, megfelelő méretű sötétítő függönnyel tesszük lehetővé.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos alapterület álljon a kisgyermekek rendelkezésére

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járnai tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matraccal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekenként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négy személyes gyermekasztal van pl. étkezéshez.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. A alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

A csoportszobában van még falióra és hőmérő, fedeles szeméttartó és a szolgáltatás nyújtó személy/kisgyermeknevelő számára szék és asztal.

A gyermekek számára napi négyszeri étkezést biztosítunk, amelyet a Cecey Éva Bölcsőde főzőkonyhája készít el, ezáltal mindig friss, a közétkeztetés szabályainak megfelelő ételek kerülnek a bölcsődés gyerekek asztalára. A kiszállított ételeket az e célra kialakított melegítőkonyhában kerülnek kiadagolásra.

Játszókert

Az épület előtt kizárólag a Családi Bölcsődében ellátott kisgyermekek számára elkerített játszókertben a gyermekek biztonságosan, nyugodtan tevékenykedhetnek, játszhatnak a szabad levegőn. Kialakításra kerültek burkolt és füvesített területek is, homokozó, mobil és telepített játékeszközök. A játszókert árnyékolását gyorsan növvő, nagy lomboszatú fák biztosítják. Az udvari játékokat kültéri játéktárolóban tároljuk.

Kapcsolattartás a szülőkkel

- érdeklődő szülők tájékoztatása

- napi kapcsolattartás
- szülői értekezlet
- nyílt napok
- közös rendezvények

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás az időszakos gyermekfelügyelet.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

A hálózati működtetés során ellenőrzöttebb a szolgáltatás, ugyanis a szakmai koordinátor alkalmazásával biztosítottabbá válik a szakmai munka megfelelő színvonala, valamint a családi bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek/kisgyermeknevelők egymás szakmai tapasztalatait megosztva ismereteiket bővítik. A szolgáltatást nyújtó személyek/kisgyermeknevelők és a segítők a munkaköri leírásban foglaltak szerint, kompetenciahatárokat betartva látják el feladataikat és rendszeresen együttműködnek.

A gondozási folyamat tervezéséért, végrehajtásáért a szolgáltatásnyújtó felelős, a feladatok folyamatos ellenőrzéséért, értékeléséért a hálózati koordinátor felel. Ugyanakkor az elvégzett tevékenységekért, folyamatokért a szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő önellenőrzéssel felel. A tárgyi feltételrendszer biztosítása a Fenntartó feladata.

Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés

feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Családi füzet
- E-mail

Együttműködés más intézményekkel

Partnerek	rendszeresség		média			oka, célja
	eseti	rendszeres	telefon	személyes	levelezés	kompetenciahatárok
Óvodák	X	X		X	X	Óvodába távozó gyermekek szüleinek szülői értekezlet (meghívott óvodavezető) kisgyermeknevelői összefoglaló készítés beiratkozás után óvónői látogatás a bölcsődében ismerkedés céljából

Család-és Gyermekjóléti Központtal	X X	X X X	X	X X X	X X	veszélyeztetettség jelzése pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia jelzőrendszeri tanácskozás vélemény kérés (SNI 3 hó beilleszkedés, további ellátás érdekében)
Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal	X X X	X X	X	X X	X X X	felvétel kezdeményezése veszélyeztetettség jelzése HH,HHH pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X		SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése
Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató		X		X		sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátásakor
körzeti védőnő, Védőnői Szolgálat	X X X			X X	X	felvétel kezdeményezése szűrések műhelymunka
Házi gyermekorvosok	X				X	felvétel kezdeményezése fertőző betegség

[illegible]

						bölcsődevezető negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a teritesidij hátralek behajtása vagy a behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok
Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset
Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésszégügyi Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.
Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek jogvédelme, panaszkezelés

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Felvételi kérelem családi bölcsőde
- Megállapodás Családi Bölcsőde
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Igazolások (pl. tartós betegség, védőnői javaslat, szociális helyzetről igazolás)
- Értesítés felvételtől
- Értesítés felvétel elutasításáról
- Értesítés ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

- Eseménynapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló

- Családi füzet
- Meghívók, tájékoztatók, feljegyzések

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A családi bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a személyes gondoskodást végző személye jogainak védelmében alapvetően a Gyvt. vonatkozó rendelkezései az irányadóak. Az ellátottak személyes adatainak védelmében, a gyermekekről fotó, felvétel és azok megjelenítése csak a szülők előzetes írásbeli hozzájárulása alapján történik.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízta
- a szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez

- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételevel kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén
- iratbetekintés megtagadása esetén (feltéve, hogy szülői felügyeleti jogát a bíróság nem szüntette meg)

A bölcsőde vezetője a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet. A panasz kezelésekor a jogszabályi előírásoknak és a panaszkezelési szabályzatban foglaltak szerint járunk el.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonsághoz
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni
- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **családi bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához
- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk, és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok
Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.
- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, koordinátor, bölcsődevezető által)
Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére,

nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.

- Önellenzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán

- Belső képzések

Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik, és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Regisztráltunk a MACSKE egyesületbe, így nyomon követhetjük az aktuális változásokat.

- Kérdőívek

A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatosan. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.

- Gyakornoki program, Mentorálás

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- Szakmai továbbképzések

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjöváírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

A szolgáltatás nyújtó személy háromévente részt vesz a módszertani szerv által kijelölt szervezet által tartott

- szakmai továbbképzésen vagy
- sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó családi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

Mérés-értékelés

A szakmai munkát rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük, amely kiterjed a pedagógiai dokumentációkra (tervezés, feljegyzések) a pedagógiai gyakorlatra (nevelési stílus, nevelési eljárások)

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(Családi Bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde és Családi Bölcsőde Hálózat** (3300 Eger, Ifjúság út 9.), mint **Családi Bölcsőde szolgáltatást nyújtó** intézmény részéről, másrészről

..... szülő (törvényes képviselő)
.....nevű gyermekének

Családi bölcsődei elhelyezése tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő::.....20.... hó nap

TAJ száma:.....

Anyja születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja születési neve:

2. A szolgáltatás nyújtás helye:

I. sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

II. sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

III.sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

3. Az ellátás kezdetének időpontja: 202 hó nap

4. Az ellátás időtartama: határozatlan határozott tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

Gondozás-nevelés:

- szakszerű gondozás nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;

- játéktevékenységek, verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés nézegetés, olvasás támogatása, éneklés, mondókázás, zenélés és zenehallgatás, vizuális alkotótevékenységek, mozgásos játék;
- a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, egyéni szükségleteit, életkori sajátosságait figyelembe vevő napirend kialakítása;
- a szülő közreműködésével történő fokozatos beszoktatás biztosítása;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetés biztosítása;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- korcsoportnak megfelelő napi négyszeri étkezés;
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek biztosítása;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök, játéktevékenység feltételeinek biztosítása;
- óvodai életre való felkészítés;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező családi bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a felszerelési jegyzékben meghatározott textília, bútorzat és egyéb eszközök biztosítása;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével

A családi bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- kapcsolattartás a szülőkkel (napi tájékoztatás, nyílt nap, közös rendezvények, szülői értekezlet...stb.);
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étredek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

Étkeztetés

Egész napos ellátás 4X étkezéssel ☐

Fél napos ellátás 2X étkezéssel (reggeli, tízórai) ☐

Fél napos ellátás 2X étkezéssel (ebéd, uzsonna) ☐

Az alábbi napokon:

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok:

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a családi bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészt a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.)** többször módosított **rendelete határoz meg.**

A fizetésre kötelezett nyilatkozik, hogy a személyi térítési díj megállapítását a 1997. évi XXXI. törvényben foglaltak alapján a következők szerint:

a) vállalja a Gyvt. 148. § (10) szerint a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. ☐

b) jövedelemnyilatkozat benyújtásával vállalja a Gyvt. 148. § (10 a) bekezdése szerint a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését. ☐

(ezekben az esetben a személyi térítési díj megállapításánál nem vizsgálunk jövedelmet, így a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként meghaladhatja a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 50%-át)

c) jövedelemvizsgálat esetén a térítési díj megállapításához csatolja a család egy főre jutó rendszeres havi nettó jövedelmének kiszámításához szükséges jövedelmet igazoló bizonylatokat. ☐

(Családi bölcsődében jövedelemvizsgálat esetén a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az egy főre jutó jövedelem 50%-át.)

A 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdés alapján a családi bölcsőde személyi térítési díját akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

A személyi térítési díjat a települési önkormányzat rendelkezése alapján az ellátás igénybevételét megelőző egy havi időtartamra előre, minden hónap 10. napjáig kell megfizetni az ellátást nyújtó intézmény vezetőjénél készpénzben vagy az elszámolási számlájára utalva. A pótbefizetésre tárgyhónap 10-éig van lehetőség.

Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a kötelezettet írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.

A nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítésidő-hátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

A szolgáltatás személyi térítési díja: (202.... /202.... évben)

Ellátás formája	étkezési díj/nap	gondozási díj/nap	összesen díj/nap	igényelt forma (X)
Egész napos ellátás 4X étkezés	Ft	Ft	Ft	
Fél napos ellátás 2X étkezéssel (reggeli+tízórai)	Ft	Ft	Ft	
Fél napos ellátás 2X étkezéssel (ebéd+uzsonna)	Ft	Ft	Ft	

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

7. Az ellátás megszüntetésének módjai:

11. a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján
12. a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve a meghosszabbított időtartam – leteltével,
13. a jogosultsági feltételek megszűnésével;
14. Ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban.
15. Az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn;
16. Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható;
17. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható.
18. Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.
19. határozatlan idejű megállapodást közös megegyezéssel;
20. ha a szülő/törvényes képviselő a házirend ismételten és súlyosan megsérti.

Eger, 20..... év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
Dobó Katica Bölcsőde és
Családi Bölcsőde Hálózat vezetője

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a családi bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről,
az intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról,
valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Dobó katica bölcsőde és családi bölcsőde hálózat

III.sz. Családi bölcsőde

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

 A szolgáltatás feladata

Az ellátás igénybevételének módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Feladatállítási szakmai tartalma, módja

 Személyi és tárgyi feltételek

Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak
védfelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja,
formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde
és Családi Bölcsőde Hálózat

címe: 3300 Eger, Ifjúság utca 7-9.

telefon: (36) 310-804

A szolgáltatás megnevezése: hálózatban működtetett családi bölcsőde

A szolgáltató neve: II. sz. Családi Bölcsőde

címe: 3300 Eger, Mocsáry Lajos u. 1.

telefon: (30) 732 0963

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 7:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: 7 fő

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe.**

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

A III. sz. Családi Bölcsőde az Érsekkert közelében az Eger-patak mellett, gépkocsival, tömegközlekedéssel és gyalogosan babakocsival is jól megközelíthető helyen található. Az épület első emeletén került kialakításra három családi bölcsőde, a földszinten a Családok Átmeneti Otthona működik.

A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

A családban nevelkedő és bölcsődei ellátásban nem részesülő fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek. Amennyiben a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási nevelési év végéig (augusztus 31) maradhat (szülői kérelemre) a bölcsődében és csak szeptember 1-től távoznak óvodába. Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében. Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított, amennyiben a többi gyermekkel integráltan nevelhető, annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.

Másodlagos célcsoportunk

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a

nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Különös célcsoport azok a gyermekek, akiknek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, vagy akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, illetve akinek szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni. A hátrányos helyzetű családokban felnevelkedő gyermekek számára kiegyenlítő szerepe van az egészséges, higiénikus, ingergazdag környezetet, megfelelő étkezést, gondozást és nevelést biztosító szolgáltatásnak.

A szülők igényeihez igazodva kínálunk heti, napi, de akár néhány órás gyermekfelügyeletet is. A kisgyermekek időszakos gyermekfelügyelettel segítjük azokat a szülőket, akik nem rendszeres, csak heti néhány alkalomra, az általuk kért időpontban kérnek napközbeni ellátást.

A szolgáltatás feladata

- személyre szabott nappali felügyelet
- szakszerű és érvénybe lévő módszertani elvek figyelembevételével történő gondozás-nevelés
- érzelmi-értelmi fejlődésük, szocializációjuk segítése közös tevékenységekkel
- családi bölcsődében töltött időtartamnak megfelelő étkeztetés nyújtása
- az egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozását célzó higiénés, tisztálkodási szabályok megtanítása.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

Az ellátás igénybevétele önkéntes. A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét

A szolgáltatás igénybevételeinek folyamata:

Telefonos bejelentkezés/ felvételi kérelem megküldése esetén a koordinátor személyes találkozás céljából időpontot egyeztet a szülővel. A koordinátor fogadja az érdeklődő szülőket, beszedi a felvételi kérelmet. Az ellátás megkezdésekor a törvényes képviselőt tájékoztatja az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a családi bölcsőde által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásról, az érték-és vagyonmegőrzés módjáról, házirendről, panaszjog gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.

Továbbá tájékoztatást nyújt arról is, hogy köteles a Gyvt. alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, és a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról nyilatkozni.

Széles körű tájékoztatást kapnak a családi bölcsőde életéről, a szokásokról, szabályokról, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő nevelőjét.

A felvételi kérelem leadásakor az Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről c. nyomtatvány aláírása szükséges.

A szülőnek beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ és lakcímkártyáját, tartósan beteg esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében szakértői véleményt, a gyermek egészségügyi kiskönyvét.

A szolgáltatás igénybevételének megkezdése előtt a hálózat vezetője a gyermek törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

A szülő 1-1 példányt átvesz a házirendből és a megállapodásból, egy általa aláírt példány a családi bölcsődénél marad.

A felvételi döntésről a hálózat vezetője értesíti a kérvényezőt/törvényes képviselőt. Az ellátás igénybevételének elutasítása esetén a kérelmezőt/törvényes képviselőt írásban kell értesítenie. Ha a felvételi kérelmet férőhelyhiány miatt nem lehet teljesíteni, úgy tájékoztatjuk a törvényes képviselőt arról, hogy a gyermek várólistára kerül, és szabad férőhely esetén az elhelyezés időpontjáról a hálózat vezetője haladéktalanul értesíti.

A SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

- Külső helyszíneken, felületeken is kaphatnak tájékoztatást a szülők a családi bölcsödéről.

- A jelzőrendszeri tagok közvetítésével különösen háziorvosi, gyermekorvosi rendelőkbe, védőnői szolgálatoknál faliújságon kihelyezett szórólapokon keresztül.

Tájékoztatás a bölcsőde működési rendjéről

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó szabályozza, figyelembe véve a gyermekek szüleinek igényeit, valamint az ellátás tapasztalatait.

Nyitva tartás idő: 7:00-17:00 A nyári bezárásról- a Fenntartó által jóváhagyott időpontról- minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

Az érdeklődők tájékoztatásának formái:

- Szórólap: tartalmazza a szolgáltatásokat, azok elérhetőségével kapcsolatos főbb tudnivalókat, melyek elérhetők mindazon intézményekben (pl. egészségügy, társadalom és nyugdíjbiztosítás, polgármesteri hivatal, iskolák, óvodák) ahol potenciális ellátottjaink megfordulhatnak.
- Telefonon nyitvatartási időben
- A szolgáltatás megismerésére, népszerűsítésére a helyszínen, személyesen és a faliújságra kitett információk, szórólapok, házirend alapján tájékozódhatnak az érdeklődők, melyet rendszeresen aktualizálunk.
- Honlap
- Első kapcsolatfelvétel során
- Nyílt nap alkalmával

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALAPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Családi bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtünk a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra

épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömet, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülköndőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájjápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások

kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra nevei a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

1. Gyermeccsoportok szervezése

A családi bölcsőde létszámát a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30) NM rendelet szabályozza.

E rendelet értelmében a csoportlétszámunk legfeljebb 5 fő lehet, ha segítő személyt nem alkalmazunk. Abban az esetben, ha 1 sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk, legfeljebb 4 gyermek, ha kizárólag sajátos nevelési

igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látunk el, legfeljebb két gyermek nevelhető, gondozható.

Ha a szolgáltatást nyújtó személy mellett segítő személyt is alkalmazunk, akkor

- i) legfeljebb 7 gyermek, ha sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket nem látunk el
- j) legfeljebb 6 gyermek, ha sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk.
- k) legfeljebb 5 gyermek, ha két sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk
- l) legfeljebb 4 gyermek, ha három sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is ellátunk.

Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátására csak akkor van lehetőség, ha integráltan a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban gondozható/nevelhető, s erről a szülő igazolást is mutat be.

2. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

3. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

4. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonság érzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi és tárgyi feltételek

A családi bölcsődékben egy fő szolgáltatást nyújtó személy látja el a gyermekeket, amennyiben a gyermeklétszám meghaladja az 5 főt, akkor egy segítő személy is rendelkezésre áll, valamint szabadság, betegség esetén a helyettesítő személy, aki szintén rendelkezik a családi bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek számára előírt képesítéssel.

A szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő a feladatait heti 40 órában végzi. Helyettesítéséről a távolléte esetén a koordinátor gondoskodik.

A szolgáltatást nyújtó személy munkakört betöltő személy a munkakör betöltéséhez előírt tanfolyammal, a kisgyermeknevelő munkakört betöltő személy a kisgyermeknevelő betöltéséhez előírt képesítéssel rendelkezik.

A munkatársak érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal rendelkeznek.

Betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott az előírt képesítési feltételekkel rendelkező személlyel.

A szolgáltatást nyújtó személy/kisgyermeknevelő munkáját a koordinátor folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a családi bölcsődében

szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában és a helyettesítés megszervezésében. A koordinátori feladatokat a hálózatba szervezett családi bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő/szolgáltatást nyújtó látja el.

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabály és szakmai előírások, a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján alakítottuk ki, amely biztosítja a minőségi gyermekellátást.

Az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségek úgy kerültek kialakításra, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető körülményeket biztosítsanak.

A hálózatba szervezett III. sz. Családi Bölcsőde bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a Családok Átmeneti Otthonával közös épületben, de külön szinten kifejezetten e célra kialakított helyiségben biztosítunk.

Az egy épületben működő három családi bölcsőde közös helyiségként használják a konyhát és a fürdőszobát, s azok tárgyi feltételei megfelelnek a felszerelési jegyzékben foglaltaknak.

Az épület a város frekventált helyén, a Csákó városrészben van, mégis nyugodt, jó levegőjű kertvárosi környezetben, távol a város zajától, az Eger-patak mellett helyezkedik el. Autóval, tömegközlekedéssel is könnyen megközelíthető. Ingyenes parkolási lehetőség biztosított.

A szolgáltatás közelében egy általános iskola, több óvoda is megtalálható, így a többgyermekes családok számára a gyermekek napközbeni ellátásának elérése lerövidíti a munkahelyre való eljutás idejét.

A helyiségek berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítottuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk.

A gyermeköltöző a bejárat előteréből nyílik. Felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs. Az öltözőben faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére. A faliújság az évszaknak megfelelő dekorációval díszített, melyen a gyermekek munkái is láthatók. A padló könnyen tisztítható, fertőtleníthető.

A három családi bölcsődét kiszolgáló gyermekfürdőszoba az átadóból nyílik, így közvetett módon kapcsolódik a csoportszobákhoz. Berendezése a gyermekek igényeinek, méreteiknek megfelelő. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt találhatóak a gyermeklétszámhoz igazodó hideg-meleg vizes gyermekmosdó, mosdókagylónként folyékony szappan adagoló és falitükör, a gyermek WC-K, mobil gyermekkád, illetve pelenkázó asztal. Minden gyermek számára jellel és akasztóval ellátott rekeszes törölköző és fésűtartó, fogmosó pohártartó polc, 1 db egészalakos álló tükör a gyermekek magasságában elhelyezve. A pelenkák, törölkendő, popsi krémek egy rekeszes állóponcon, gyermekenként különálló fakkokban kerültek elhelyezésre. A gyermekek számára fellépőket biztosítunk. Egyéb eszközök: bilik, fertőtleníthető dobogók, fedeles szemetes badella, lámpedálos badella, szennyes tartó, személymérleg, magasságmérő, 1 db gyógyszereszekrény az előírás szerinti felszereléssel.

Az III. sz. Családi Bölcsőde csoportszobája az átadó első helyisége. A csoportokban biztosítjuk a funkciósarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak. A szolgáltatásnyújtással egy időben a helyiség más célra nincs használva. A padlót meleg burkolat borítja, a természetes megvilágítás, szellőzés biztosított és a világítás káprázásmentes formában lett kialakítva. Az árnyékolást az ablakfedésre alkalmas, megfelelő méretű sötétítő függönnyel tesszük lehetővé.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos alapterület álljon a kisgyermekek rendelkezésére

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járnai tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matracal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekenként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négyszemélyes gyermekasztal van pl. étkezéshez.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. A alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

A csoportszobában van még falióra és hőmérő, fedeles szeméttartó és a szolgáltatás nyújtó személy/kisgyermeknevelő számára szék és asztal.

A gyermekek számára napi négyszeri étkezést biztosítunk, amelyet a Cecey Éva Bölcsőde főzőkonyhája készít el, ezáltal mindig friss, a közétkeztetés szabályainak megfelelő ételek kerülnek a bölcsődés gyerekek asztalára. A kiszállított ételeket az e célra kialakított melegítőkonyhában kerülnek kiadagolásra.

Játszókert

Az épület előtt kizárólag a Családi Bölcsődében ellátott kisgyermekek számára elkerített játszókertben a gyermekek biztonságosan, nyugodtan tevékenykedhetnek, játszhatnak a szabad levegőn. Kialakításra kerültek burkolt és füvesített területek is, homokozó, mobil és telepített játékeszközök. A játszókert árnyékolását gyorsan nöövő, nagy lomboszatú fák biztosítják. Az udvari játékokat kültéri játéktárolóban tároljuk.

Kapcsolattartás a szülőkkel

- érdeklődő szülők tájékoztatása

- napi kapcsolattartás
- szülői értekezlet
- nyílt napok
- közös rendezvények

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás az időszakos gyermekfelügyelet.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

A hálózati működtetés során ellenőrzöttebb a szolgáltatás, ugyanis a szakmai koordinátor alkalmazásával biztosítottabbá válik a szakmai munka megfelelő színvonala, valamint a családi bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek/kisgyermeknevelők egymás szakmai tapasztalatait megosztva ismereteiket bővítik. A szolgáltatást nyújtó személyek/kisgyermeknevelők és a segítők a munkaköri leírásban foglaltak szerint, kompetenciahatárokat betartva látják el feladataikat és rendszeresen együttműködnek.

A gondozási folyamat tervezéséért, végrehajtásáért a szolgáltatásnyújtó felelős, a feladatok folyamatos ellenőrzéséért, értékeléséért a hálózati koordinátor felel. Ugyanakkor az elvégzett tevékenységekért, folyamatokért a szolgáltatást nyújtó/kisgyermeknevelő önellenőrzéssel felel. A tárgyi feltételrendszer biztosítása a Fenntartó feladata.

Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés

feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Családi füzet
- E-mail

Együttműködés más intézményekkel

Partnerek	rendszeresség		média			oka, célja
	eseti	rendszeres	telefon	személyes	levelezés	kompetenciahatárok
Óvodák	X	X		X	X	Óvodába távozó gyermekek szüleinek szülői értekezlet (meghívott óvodavezető) kisgyermeknevelői összefoglaló készítés beiratkozás után óvónői látogatás a bölcsődében ismerkedés céljából

Család-és Gyermekjóléti Központtal	X X	X X X	X	X X X	X X	veszélyeztetettség jelzése pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia jelzőrendszeri tanácskozás vélemény kérés (SNI 3 hó beilleszkedés, további ellátás érdekében)
Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal	X X X	X X	X	X X	X X X	felvétel kezdeményezése veszélyeztetettség jelzése HH,HHH pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X		SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése
Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató		X		X		sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátásakor
körzeti védőnő, Védőnői Szolgálat	X X X			X X	X	felvétel kezdeményezése szűrések műhelymunka
Házi gyermekorvosok	X				X	felvétel kezdeményezése fertőző betegség

[illegible]

						bölcsődevezető negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a teritesidij hátralek behajtása vagy a behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok
Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset
Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésszégügyi Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.
Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek jogvédelme, panaszkezelés

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Felvételi kérelem családi bölcsőde
- Megállapodás Családi Bölcsőde
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Igazolások (pl. tartós betegség, védőnői javaslat, szociális helyzetről igazolás)
- Értesítés felvételtől
- Értesítés felvétel elutasításáról
- Értesítés ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

- Eseménynapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló

- Családi füzet
- Meghívók, tájékoztatók, feljegyzések

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A családi bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a személyes gondoskodást végző személye jogainak védelmében alapvetően a Gyvt. vonatkozó rendelkezései az irányadóak. Az ellátottak személyes adatainak védelmében, a gyermekekről fotó, felvétel és azok megjelenítése csak a szülők előzetes írásbeli hozzájárulása alapján történik.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízta
- a szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez

- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételevel kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén
- iratbetekintés megtagadása esetén (feltéve, hogy szülői felügyeleti jogát a bíróság nem szüntette meg)

A bölcsőde vezetője a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet. A panasz kezelésekor a jogszabályi előírásoknak és a panaszkezelési szabályzatban foglaltak szerint járunk el.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonsághoz
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni
- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **családi bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához
- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok
Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.
- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, koordinátor, bölcsődevezető által)
Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére,

nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.

- Önenellenőrzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán

- Belső képzések

Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Regisztráltunk a MACSKE egyesületbe, így nyomon követhetjük az aktuális változásokat.

- Kérdőívek

A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatosan. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.

- Gyakornoki program, Mentorálás

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- Szakmai továbbképzések

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjöváírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

A szolgáltatás nyújtó személy háromévente részt vesz a módszertani szerv által kijelölt szervezet által tartott

- szakmai továbbképzésen vagy
- sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó családi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

Mérés-értékelés

A szakmai munkát rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük, amely kiterjed a pedagógiai dokumentációkra (tervezés, feljegyzések) a pedagógiai gyakorlatra (nevelési stílus, nevelési eljárások)

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(Családi Bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde és Családi Bölcsőde Hálózat** (3300 Eger, Ifjúság út 9.), mint **Családi Bölcsőde szolgáltatást nyújtó** intézmény részéről, másrészről

..... szülő (törvényes képviselő)
.....nevű gyermekének

Családi bölcsődei elhelyezése tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő::.....20.... hó nap

TAJ száma:.....

Anyja születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja születési neve:

2. A szolgáltatás nyújtás helye:

I. sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

II. sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

III.sz. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1. ☐

3. Az ellátás kezdetének időpontja: 202 hó nap

4. Az ellátás időtartama: határozatlan határozott tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalma, módja:

Gondozás-nevelés:

- szakszerű gondozás nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;

- játéktevékenységek, verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés nézegetés, olvasás támogatása, éneklés, mondókázás, zenélés és zenehallgatás, vizuális alkotótevékenységek, mozgásos játék;
- a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, egyéni szükségleteit, életkori sajátosságait figyelembe vevő napirend kialakítása;
- a szülő közreműködésével történő fokozatos beszoktatás biztosítása;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetés biztosítása;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- korcsoportnak megfelelő napi négyszeri étkezés;
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek biztosítása;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök, játéktevékenység feltételeinek biztosítása;
- óvodai életre való felkészítés;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező családi bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a felszerelési jegyzékben meghatározott textília, bútorzat és egyéb eszközök biztosítása;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével

A családi bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- kapcsolattartás a szülőkkel (napi tájékoztatás, nyílt nap, közös rendezvények, szülői értekezlet...stb.);
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

Étkeztetés

Egész napos ellátás 4X étkezéssel ☐

Fél napos ellátás 2X étkezéssel (reggeli, tízórai) ☐

Fél napos ellátás 2X étkezéssel (ebéd, uzsonna) ☐

Az alábbi napokon:

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok:

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a családi bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészről a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.)** többször módosított **rendelete határoz meg.**

A fizetésre kötelezett nyilatkozik, hogy a személyi térítési díj megállapítását a 1997. évi XXXI. törvényben foglaltak alapján a következők szerint:

a) vállalja a Gyvt. 148. § (10) szerint a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. ☐

b) jövedelemnyilatkozat benyújtásával vállalja a Gyvt. 148. § (10 a) bekezdése szerint a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését. ☐

(ezekben az esetben a személyi térítési díj megállapításánál nem vizsgálunk jövedelmet, így a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként meghaladhatja a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 50%-át)

c) jövedelemvizsgálat esetén a térítési díj megállapításához csatolja a család egy főre jutó rendszeres havi nettó jövedelmének kiszámításához szükséges jövedelmet igazoló bizonylatokat. ☐

(Családi bölcsődében jövedelemvizsgálat esetén a személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az egy főre jutó jövedelem 50%-át.)

A 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdés alapján a családi bölcsőde személyi térítési díját akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

A személyi térítési díjat a települési önkormányzat rendelkezése alapján az ellátás igénybevételét megelőző egy havi időtartamra előre, minden hónap 10. napjáig kell megfizetni az ellátást nyújtó intézmény vezetőjénél készpénzben vagy az elszámolási számlájára utalva. A pótbefizetésre tárgyhónap 10-éig van lehetőség.

Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a kötelezettet írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.

A nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítésidő-hátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

A szolgáltatás személyi térítési díja: (202.... /202.... évben)

Ellátás formája	étkezési díj/nap	gondozási díj/nap	összesen díj/nap	igényelt forma (X)
Egész napos ellátás 4X étkezés	Ft	Ft	Ft	
Fél napos ellátás 2X étkezéssel (reggeli+tízórai)	Ft	Ft	Ft	
Fél napos ellátás 2X étkezéssel (ebéd+uzsonna)	Ft	Ft	Ft	

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

7. Az ellátás megszüntetésének módjai:

21. a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján
22. a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve a meghosszabbított időtartam – leteltével,
23. a jogosultsági feltételek megszűnésével;
24. Ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban.
25. Az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn;
26. Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható;
27. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható.
28. Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.
29. határozatlan idejű megállapodást közös megegyezéssel;
30. ha a szülő/törvényes képviselő a házirend ismételt és súlyosan megsérti.

Eger, 20..... év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
Dobó Katica Bölcsőde és
Családi Bölcsőde Hálózat vezetője

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a családi bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről,
az intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról,
valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Dobó katica bölcsőde és családi bölcsőde hálózat

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

Az ellátás igénybevétele módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Gondozási, nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátása esetén

Feladatállás szakmai tartalma, módja

 Személyi feltételek

 Tárgyi feltételek

Kiemelt szakmai tartalom, bölcsődénk arculata

Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védfelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja, formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Dobó Katica Bölcsőde
és Családi Bölcsőde Hálózat

címe: 3300 Eger, Ifjúság utca 7-9.

telefon: (36) 310-804

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 6:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: bölcsőde: 48 fő

Lajosvárosi Bölcsődéért Alapítvány számlaszáma: 10700282-46792406-51100005

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe**). Szabad férőhely esetén vidékről is fogadunk a jogosultsági feltételeknek megfelelő kisgyermeket is figyelemmel a jogszabályi létszám korlátra. Az Eger környéki települések bölcsődéi jellemzően kevesebb férőhellyel működnek, hamar feltöltődnek.

A kisgyermek, így a három éven aluliak napközbeni ellátásának biztosítását a Gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg, amely keretében a területükön élő gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését vagy máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutását különböző formában kell biztosítani. Egyre nagyobb igény mutatkozik az általunk nyújtott szolgáltatások iránt.

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

Az önkormányzati tulajdonban és az intézmény vagyonkezelésében álló bölcsőde épülete a város déli részén, a Lajosvárosban található. Az Ifjúság utcában, ahol a bölcsőde is áll helyet kapott még az épületben a Ney Ferenc Óvoda, a Lajosvárosi Gondozási Központ, ahol az idősek napközbeni ellátása történik, az emeleten pedig a Logopédia található.

A gépkocsival érkezők számára ingyenes parkolási lehetőség van az épület bejárata előtt. A bölcsőde épületében akadálymentes mosdó található, valamint kerekesszék méretéhez megfelelő ajtószélességek, rámpa, küszöbnélküliség lett kialakítva.

A bölcsőde 48 férőhelyen, 2 gondozási egységben 4 csoportszobájában látja el a gyermekeket. A bölcsőde üzemeltetése szerint folyamatosan működő napos bölcsőde. Az igényeket figyelembe véve hétfőtől- péntekig reggel 6 órától, 17 óráig tart nyitva.

A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 20 hetes- 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását biztosítja. A bölcsőde működését meghatározó jogszabályok: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 15/1998.(IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről. Bölcsődénk jelen szakmai program szerint dolgozik, amely összhangban van a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramjával, hatályos jogszabályokkal, szakmából fakadó etikai elvárásokkal, a kisgyermekek ellátásával kapcsolatos szemlélettel. Szükség szerint igazodik a helyi sajátosságokhoz, és a Fenntartó elvárásaihoz.

Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

- Bölcsődei csoportjainkba és mini bölcsődéinkbe elsősorban az egri lakcímmel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekeket várjuk, de:
- az ellátási területen kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását is biztosíthatjuk, feltéve, hogy az egri lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudjuk:
 - a bölcsődében a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25%-áig.
 - mini bölcsőde férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig.
- Menedékes gyermek a jogszabályban foglaltak szerint, a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult az ellátás igénybevételére.
- Nem magyar állampolgárságú gyermek, amennyiben rendelkezik egri tartózkodást igazoló okmánnyal, a gyermek magyar nyelvű születési anyakönyvi kivonatával, TAJ kártyájával és orvosi igazolással arról, hogy a Magyarországon életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat a gyermek megkapta.
- Fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek.

- Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított (integrált formában) annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.
- Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében (ha a gyermek testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja).
- Azon gyermek, aki 3. évét
 - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
 - szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

Másodlagos célcsoportunk

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az „ellátás igénybevételére javasolt” gyermekek, akiknél a bölcsődei, mini bölcsődei ellátás igénybevételét jelzőrendszeri tagok (házi gyermekorvos, háziorvos, körzeti védőnő, család- és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság) kezdeményezik.

Kizárólag a bölcsődébe történő felvételi kérelmek elbírálása során a Gyvt. 43 § (3) bekezdése szerint előnyben kell részesíteni:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, ha a gyermek szülője, törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

- a védelembe vett gyermeket.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

- A napi nyitvatartási idején belül, 6.00-17.00 között biztosítjuk a gyermekek bölcsődei ellátását. A gyermeknapigondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra.
- A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeknapigondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.
- A kisgyermek részére intézményi gyermekétkeztetés keretében az ellátási napokon - ha a szülő/törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik - a reggeli főétkezést, déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kis étkezést biztosítunk.
- Speciális étkezést, szakorvosi javaslat alapján külső szolgáltató által tudjuk biztosítani. Kulturális, vallási meggyőződésből eltérő étkezést a szülő írásbeli kérelme alapján a közétkeztetésről szóló rendelet szabályait szem előtt tartva tudjuk biztosítani.
- A korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket figyelembe véve törekszünk a megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal, higiénés követelményeknek betartásával mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű ételeket készíteni. Csecsemők (1 év alatti) étkeztetése esetén a frissen készített ételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt, ún. tejkonyhát biztosítunk.
- A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá, amelyről minden év február 15-ig tájékoztatja a szülőket. A bölcsődei nyári szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodunk a gyermek bölcsődei gondozásának, nevelésének megszervezéséről ügyeletes bölcsődében.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

1. Tájékoztatás módjai

Informatikai felületen információt nyújtunk a bölcsődei ellátásról, kapcsolatfelvétel módjáról, intézményben folyó szakmai munkáról. Személyes találkozás, lehetőséget nyújt az intézmény rövid bemutatására.

2. Bölcsődei felvétel

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi orvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- szociális, illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is.

Az igénybevétel feltételei:

- Az ellátás igénybevétele önkéntes.
- Az ellátás igénybevételének jogosultságát igazolni szükséges - munkáltatói igazolás stb.
- Az intézményi jogviszony létesítése - a Felvételi Szabályzatban rögzítettek szerint- a bölcsődevezető intézkedésén alapul.
- Az ellátás étkezési és gondozási díj megfizetése ellenében igényelhető.
- A térítési díj meghatározása a fenntartó önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében hozott rendelkezéseken alapul a jogszabályi keretek között.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei ellátást igénybe vevők részére nyújtandó ellátás:

- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermek személyiségének tiszteletben tartásával, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben történő nevelés-gondozása

- A családi nevelés segítése, az együttnevelés biztosítása;
- Esélyegyenlőség biztosítása;
- Napi négyzeri étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna);
- Esztétikus, inger gazdag, biztonságos, higiénikus környezet biztosítása.

Beiratkozás

A gyermekek felvétele egész évben folyamatos, de férőhely és rászorultság függvénye. A beiratkozás a bölcsődei beszoktatás első napján történik meg, amikor szülők/törvényes képviselők és a bölcsődevezető közötti Megállapodás a beiratkozás napján kerül aláírásra. A gyermek ettől a naptól kerül be a felvételi könyvbe, valamint rögzítésre kerül a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői elektronikus nyilvántartási (KENYSZI) rendszerben. A beiratkozás napján állapítjuk meg a fizetendő személyi térítési összeget, a felvételi értesítés kézhezvételét követően bekért dokumentumok/nyilatkozatok alapján.

A bölcsődevezető az ellátás megkezdésekor tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a bölcsőde által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, a bölcsőde házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési és gondozási díjról és az érdekképviselői fórumról. Ennek megtörténtéről a szülő/törvényes képviselő írásban nyilatkozik.

A szülőnek legkésőbb a beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni mindkét szülő munkáltatói igazolását, a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ- és lakcím kártyáját, tartós beteg gyermek esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a szakértői véleményt, valamint a gyermek egészségügyi kiskönyvet.

Az ellátás megszűnése

- *a szülő/törvényes képviselő kérelmére, illetve a megállapodásban foglaltak alapján. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.*
- *sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra a gyermek a bölcsődei gondozását „próbaidő” leteltével a szakmai munkacsoport nem javasolja.*
- *a házirend ismételten súlyos megsértése vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.*

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALAPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

A bölcsődevezetők éves munkatervben határozzák meg az adott nevelési-gondozási év feladatait. Ehhez igazítják a nevelői munkájukat a kisgyermeknevelők a nevelési évben. Az éves nevelési terv tervezéséért és végrehajtásáért a kisgyermeknevelő, annak ellenőrzéséért a bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető, értékeléséért a kisgyermeknevelő, bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető a felelős

A nevelői munka tervezése a csoportok éves nevelési tervében valósul meg, melynek tartalmát az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz és az egyes gyermekek igényeihez igazítják.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermekek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;

- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtik a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő

közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell

fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömet, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérrel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülköződöt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövétel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás

lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra neveli a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges

feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermekek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

GONDOZÁSI- NEVELÉSI FELADATOK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA ESETÉN

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása a bölcsődében:

Teljes integrációban: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. Az SNI-s gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, ezért a csoport létszám 11 fő lehet.

Részleges integrációban: egy gondozási egység (két csoportszoba) részeként kell kialakítani. Ebben az esetben, az egyik szobában egészséges gyermekek, a másikban pedig SNI-s gyermekek vannak. A napirend meghatározott részében a két szoba gyermekei együtt vannak. Az ép csoportban öt kisgyermek lehet, a másikban pedig három sajátos nevelési igényű. (8 fő)

Speciális csoport: Ebben a formában csak SNI-s gyermekek járnak a csoportba, 1-1 kisgyermeknevelőhöz 3-3 kisgyermek tartozik. (6 fő).

A bölcsődében a sajátos nevelésű gyermekek ellátása napközbeni felügyelet keretében történik, a fejlesztést utazó gyógypedagógus végzi a szakszolgálat által meghatározottan.

Bölcsődéinkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az SNI-s gyermekek számára gondozásuk, nevelésük során biztosítsuk az igényüknek és tempójuknak megfelelő időt. Beépítjük a napirendbe a gyógypedagógus által javasolt feladatokat. A szülőket is támogatjuk és megerősítjük szülői mivoltukban.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

1. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport maximális létszámát jogszabály által meghatározottak szerint alakítjuk, így biztosítjuk az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő minőségi bölcsődei

nevelést, gondozást. Ennek alapján egy gyermekcsoport létszáma 12 fő, amennyiben minden kisgyermek betöltötte a 2. életévét akkor 14 kisgyermek elhelyezésére van lehetőség.

A Semmelweis bölcsődében 48 férőhelyen 12 fős csoportok vannak. Az érzelmi biztonság megteremtéséhez szükséges, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. (csoport, hely állandóság). Apránként a tárgyak, belsőtér változnak körülötte követve a gyermek igényeit, fejlődését.

A csoportbeosztásnál a speciális igényű gyermekek fogadásánál a csoportlétszámot a rendelet alapján alacsonyabban alakítjuk ki. A bölcsődei gyermekcsoportok szervezésénél törekszünk a homogén (azonos életkorú, életkorban közel álló gyermekek kerülnek egy csoportba) csoportok kialakítására és figyelünk a fiú/lány arányra.

Vegyes életkorú csoport esetén odafigyelünk arra, hogy legyen több azonos korú gyermek, akikkel tud közös játéktevékenységet kialakítani, amely az utánpótlásnál fontos szempont. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.

Az első találkozásnak nagy jelentősége van a kapcsolat építésében, sikerességében. Tavasszal bölcsődéink nyílt napot szerveznek, ahol az érdeklődő családok betekintést nyerhetnek a bölcsődékbe, lehetőséget ad az ismerkedésre és válaszokat kaphatnak kérdéseikre.

A kapcsolattartási formákhoz szorosan kapcsolódik a „bölcsődekóstoló” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődések ismerkedési napja. Ezen a napon megismerhetik leendő kisgyermeknevelőiket, csoportjukat, megbeszéljük a beszoktatás menetét, és a családlátogatás idejét, ismerkedhetnek a bölcsődei élettel.

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a család saját, otthoni környezetében való megismerése. Nagyon fontos a bizalmi kapcsolat kialakításában, segíti a szülőt abban, hogy megismerje gyermeke leendő kisgyermeknevelőit, és hogy bővebben informálódjon a bölcsődei életéről.

Kiemelt fontosságú a szülőcsoportos beszélgetés, amely alkalmat ad arra, hogy a szülők szembesüljenek más szülők problémáival, közösen tudjanak róla beszélni. A kisgyermeknevelő szakmaiságára utal, ha jól tudja ezeket a beszélgetéseket vezetni, és a téma mentén haladva

mederben tartani. A kisgyermeknevelők a csoport összetétele, és fejlődési mutatója alapján határozzák meg a témát. Az ilyen beszélgetések mindig nagy tervezést, szervezést igényelnek, hiszen nem mindegy, hogy azt hogyan irányítjuk, hogyan tartjuk mederben a téma vonalát. Ezek a beszélgetések egy mélyebb bizalmi kapcsolat megerősítését is szolgálhatják. Az egyéni kapcsolattartást is igénylik a szülők, ezt fogadóóra, egyéni tanácsadás keretében bármikor kezdeményezhetik.

2. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

3. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

4. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát,

ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonságérzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi feltételek

A bölcsődében és a mini bölcsődében biztosítva van a kisgyermek szakszerű ellátásához szükséges személyi feltételrendszer. A kisgyermeknevelők a saját személyiségükkel és a kora gyermekkorhoz kapcsolódó szaktudásukkal képesek elősegíteni, értékelni a kisgyermek harmonikus testi-lelki fejlődését, spontán érzésének támogatását, a helyes szokások kialakítását, továbbá ezek feltételeit megteremteni. Szakmai munkájukat tudatosan tervezik, de képesek alkalmazkodni a váratlan helyzetekhez, igényekhez.

A bölcsőde és mini bölcsőde szakmai létszám és képesítési előírások vonatkozásában megfelel a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti követelményeknek.

A bölcsőde szakmai irányítását a bölcsődevezető látja el. Jelenleg 2 kisgyermeknevelő egyetemi tanulmányait végzi, várhatóan 2026 júniusában államvizsgáznak. A többi kisgyermeknevelő BA végzettséggel rendelkezik, és pedagógus 1-es kategóriában dolgoznak.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénkben biztosítva van a kisgyermek életkori sajátosságainak, fejlettségi szintjének és nevelési-gondozási igényeinek megfelelő tárgyi környezet.

A bölcsőde épületében akadálymentes mosdó található, valamint kerekesszék méretéhez megfelelő ajtószélességek, rámpa, küszöbnélküliség lett kialakítva. Két gondozási egységből áll, a gondozási egységeket a gazdasági rész vágja ketté, így ezek két külön bejárattal rendelkeznek. Az egyes egységet a Ney Ferenc Óvoda bejárata felől lehet megközelíteni, a kettes egységet pedig a Szilágyi Erzsébet Gimnázium felől. A bölcsődevezetői iroda is ezen az oldalon található.

Egy egység legfeljebb 24 gyermek elhelyezésére szolgál és gyermeköltözőből, gyermekfürdőszobából és 2 csoportszobából áll, melyek könnyen megközelíthetők, beláthatók, felesleges tereket nem kell bejárniuk a gyermekeknek.

A berendezési és felszerelési tárgyak megfelelnek a 15/1998. (IV.30) NM rendelet 11. melléklet szerinti „Jegyzék a bölcsődei ellátás kötelező eszközeiről és felszereléseiről” előírásainak.

Babakocsi tárolására az előtér alkalmas, ahol a szülők számára 1 darab felnőtt mosdó került kialakításra, majd innen lépünk az átadóba, ami egyben gyermeköltöző is, majd a fürdőszobából nyílnak a csoportszobák.

A gyermeköltöző felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs és 2 db pelenkázó asztal. Az öltözőben faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére.

A gyermekfürdőszoba berendezése a gyermekek igényeinek, méreteiknek megfelelő. Átlátszó, félig üvegezett ajtóval kapcsolódik a gyermeköltözőhöz, valamint az egység két gyermekszobájához félig üvegezett ajtóval. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt található csoportonként 2-2 db 40-45 cm peremmagasságú, hideg-meleg vízzel, keverőcsappal felszerelt mosdókagyló, 2-2 gyermek WC, 1 db beépített gyermek fürdőkád és 1 zuhanytálca hideg-meleg vízzel, keverő csapteleppel, flexibilis zuhannyal, 2 db pelenkázó asztal, 1-1 db a gyermekek magasságában elhelyezett egész alakos állótükör, mosdókagylóként 1 db falitükör, ami segítség a testkép fejlesztéséhez. Gyermekcsoportonként 1-1 jellel és akasztóval ellátott, a törölközők higiénikus tárolásának lehetőséget biztosító törölközőtartó fogmosópohár tartóval. A bili mosására 1 db bilimosó került helyezésre.

1 db falra szerelt (gyermekek számára nem elérhető magasságban) gyógyszereszekrény.

A törölközőkről, tisztántartásukról a bölcsőde gondoskodik, a tisztálkodó szereket, eszközöket, ágyneműt, textília alapkészletet a bölcsőde biztosítja. A szájápoláshoz szükséges eszközöket, a pelenkát és nedves törölkendőt a szülők biztosítják gyermekük számára.

A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobákhoz, amely lehetőséget teremt arra, hogy fürdőszobai tevékenység közben a kisgyermeknevelő figyelemmel kísérheti a csoportszobában tevékenykedő kisgyermeket.

A csoportszobák tágasak, világosak, esztétikusan berendezettek. A tágas csoportokban biztosítjuk a funkciószarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak.

A helyiség teljes alapterülete közvetlen természetes megvilágítású, az erős benapozást a teraszról mobil árnyékoló szerkezettel, illetve fényáteresztő függönnyel gátoljuk. A világítás közvetett (káprázásmentes). Egységenként 1 db klímaberendezéssel gondoskodunk a nyári időszakban a csoportszobák hűtéséről, a bölcsődei klímahasználatra vonatkozó szabályok szigorú betartása mellett.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos alapterület álljon a kisgyermekek rendelkezésére. Az évszakhoz kötött dekorációban a gyermekek alkotásait értékként kezelve díszítő elemként használjuk.

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járnai tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matracal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekenként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négyszemélyes gyermekasztal van pl. étkezéshez, illetve gyermekcsoportonként 1 db tálaló kocsi.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. A alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

Nevelési-gondozási egységenként 1 terasz lett kialakítva, ami kapcsolódik a játszóudvarhoz. A terasz csúszásmentes és fagyálló burkolattal van ellátva, az udvaron pedig ütést csillapító gumilapok lettek a játékeszközök alá helyezve.

A homokozók szélvédett, időszakosan napos, jól megközelíthető helyen kerültek kialakításra, egységenként 1 db, 30-40 cm mélységű, legalább 4 négyzetméter alapterületű, lefedhető, ütéscsillapító anyagú peremmel határolt. Lefedéséhez 1 db takaróháló biztosított. A homok kezelése naponkénti átlapátolással, locsolással, évenkénti cserével vagy fertőtlenítéssel történik.

A rendszeresen karbantartott és ellenőrzött, 1 m esési magassági feletti beépített/telepített játékok füvesített területen vagy ütéscsillapító talajon kerültek elhelyezésre. Mászásra, csúszásra, homokozásra, és rugós hintázásra egyaránt lehetőséget biztosítanak. Mindezeken kívül mobil játékok is biztosítottak (labdák, kismotorok, háromkerekű biciklik, dőmperek stb.) A teraszon kisasztalnál alkotótevékenységet is lehet végezni, könyvet nézegetni.

A bölcsőde egyéb helyiségei

- Sószoza, amelyet közösen használunk a Ney Ferenc óvodával
- Egységenként udvari mosdó és játéktároló
- Tisztítószer raktár
- Vezető iroda
- Élelmezésvezetői iroda
- Kisgyermeknevelői öltöző

- Tanulói öltöző
- Mosoda

A tejkonyhában lett kialakítva a fejlesztőszoba is, ahol biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén a tárgyi feltételeket, ahová az utazó fejlesztőpedagógus viszi ki a csoportból a gyermeket és fejleszti.

A főzést helyben biztosítjuk a 300 adagos főzőkonyhában, amely a HACCP előírásainak megfelelően működik. Az ételek megfelelnek a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30) EMMI rendelet előírásainak.

A konyhához kapcsolódó helyiségek

- Zöldségraktár
- Szárazáru raktár
- Hűtő helyiség, ahol hűtést, mélyhűtést igénylő élelmiszereket tároljuk
- Húselőkészítő
- Zöldségelőkészítő
- Áruátvevő helyiség
- Fehér és fekete mosogató
- Badella mosogató
- Ételmaradék tároló

Ezeket a helyiségeket redőnnel tudjuk elválasztani.

KIEMELT SZAKMAI TARTALOM, BÖLCSŐDÉNK ARCULATA

Az ünnepeket és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában, viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség. A gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapiak és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyerekeket.

A bölcsődei nevelés felelőssége azért is hangsúlyos, mert napjainkban ezen hagyományokból egyre kevesebbet éltet a család.

Ezért is lett a bölcsődénk arculata a hagyományörzés, melyet a kisgyermeknevelők beleszőnek a mindennapi tevékenységbe.

Csak életközeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban, fontos, hogy ezek a hagyományok megjelenjenek a közösségben, mert a múlt örökségéhez így tudunk közeledni.

Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést. Minden ünnepi készülődést, a felfokozott várakozás erősíti így élik meg az ünnep élményét.

Ezen kívül havonta, évszakonként más-más színes tevékenységi körrel ismertetjük meg a gyermekeket.

A program megvalósulása a gyermekek számára nem jelenthet kényszert, azokban való részvételük saját akaratuktól, érdeklődésüktől, hangulatuktól függ.

A szakmai programhoz igazodva előkészített játékos programok tervezete segíti a nevelési munkát. A program tervezethez egy hónapra meghatározzuk a fő célokat, azok megvalósítását segítő módszereket, eszközöket.

Programjaink nevelési tevékenységünk gazdagításával szakmailag korszerű nevelő munkával, a nyugalom és a biztonság megteremtésével, minden gyermek számára igyekszünk biztosítani az optimális fejlődést, érzelmi stabilitást a bölcsődei időszak alatt.

Jeles napok, ünnepek	Megvalósítás formája	Megvalósítás dátuma	Feladat
Szüreti mulatság	Zárt	Szeptember	Eszközök beszerzése, Szülők bevonása, Dekoráció-készítés, Zenei anyag összeállítása
A magyar népmese napja	Zárt	Szeptember	Mese kiválasztása, Papírszínház készítése, a mesedél előtt megtartása.
Tök jó nap	Nyílt	Október	Meghívókészítés,

			Egyeztetés az élelmezésvezetővel- sütőtöksütés. Szülők bevonása, Kézműves asztalok készítése.
Márton nap	Zárt	November	Libás történetek mesélése a gyermekeknek, ismerkedés a liba motívummal, Fakanálbáb készítés
Mikulásvárás	Zárt	December	Mikulásos mesék, versek megismertetése a gyerekekkel, Mikulásos motívumok alkotása.
Mézeskalács sütés, adventi ráhangolódás	Nyílt	December	Meghívó készítése, Szülők bevonása, Élelmezésvezetővel való egyeztetés- a mézeskalács tészta elkészítése.
Farsangi multság	Zárt	Február	Szülői felhívás, plakátkészítés, farsangi szokások, hagyományok megismertetése változatos tevékenységekkel.
A víz világnapja	Zárt	Március	Különböző edényekbe különböző hőmérsékletű, halmazállapotú víz töltése, a víz fontosságának hangsúlyozása, vízi élőlények megismerése.
Húsvét	Zárt	Április	Tojáskeresés megszervezése, húsvéti hagyományok szokások megismertetése a gyerekekkel.
Anyák napja	Nyílt	Május	Fotófal elkészítése népi motívumok alkalmazásával. Ajándék készítése az anyukáknak, nagymamáknak.
Gyereknapi	Nyílt	Május	Olyan gyermekprogramok tervezése, szervezése, amiben meg tudjuk jeleníteni a néphagyományt. Például: lovas szekér, kosárhinta.
Óvodába menők búcsúztatása	Nyílt	Augusztus	Tablókészítés, Meghívókészítés, Búcsúajándék, Ünnepi uzsonna.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

- Szakmai fórumok
Vezetői értekezlet
- Munkaértekezletek, Kisgyermeknevelői értekezlet
- A bölcsődei dajkákkal való együttműködés
A bölcsődevezető napi takarítási feladatait naponta, nagytakarítási feladatait havonta ellenőrzi, a tapasztalatok minden esetben megbeszélésre kerülnek. A kisgyermeknevelő a bölcsődei dajka munkavégzésének megszervezésében rendszeresen konzultál.
- Az egységvezetőkkel való együttműködés
A bölcsődevezetővel közösen minden év augusztusában ellenőrzi, hogy a jegyzékben előírt eszközök és felszerelések rendelkezésre állnak-e.
- Az ételmezésvezetővel és a konyhai dolgozókkal való együttműködés
A bölcsődevezető az ételmezésvezető által összeállított étlapot kifüggesztés előtt minőségi és mennyiségi szempontból ellenőrzi, szükség esetén jelzi a korrekciós igényét. Esetenként ellenőrzi a rendelést, nyersanyagkiszabatot, a kiadást, szakszerű tárolást.
A bölcsődevezető a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően ellenőrzi az étkeztetést. Napi szinten ellenőrzi a főzőkonyha tisztaságát, higiénés követelményeket, az étkezés tárgyi feltételeit és a kiadott étel mennyiségét, minőségileg helyes összetételét, konyhatechnikai eljárások megfelelőségét, leadja a napi étkezők létszámát.
- Gazdasági csoporttal való együttműködés
A bölcsőde munkaügyi feladatait, a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a gazdasági csoport végzi. A bölcsődevezető jelzi a karbantartásra, kis és nagyértékű tárgyi

A bölcsődevezető, illetve az általa kijelölt munkatárs a gazdasági csoport munkatársaival közreműködnek a leltározási, selejtezési feladatok ellátásában, a munka/védőruha juttatás megszervezésében, a jelentésekben (Tevadmin, KSH)

- A többi bölcsődével eseti jelleggel a bölcsődevezetők és a kisgyermeknevelők szakmai műhelymunkában, minden évben a Bölcsődék napja alkalmából, illetve bölcsődei ügyelet biztosítása esetén.

Együttműködés más intézményekkel

Partnerek	rendszeresség		média			oka, célja
	eseti	rendszeres	telefon	személyes	levelezés	kompetenciahatárok
Óvodák		X		X		Óvodába távozó gyermekek szüleinek szülői értekezlet (meghívott óvodavezető) kisgyermeknevelői összefoglaló készítés beiratkozás után óvónői látogatás a bölcsődében ismerkedés céljából
Család-és Gyermekjóléti Központtal	X X		X		X X	veszélyeztetettség jelzése pedagógiai jellemzés
		X X X		X X X		szakmaközi megbeszélés esetkonferencia jelzőrendszeri tanácskozás véleménykérés (SNI 3 hó
	X				X	

						beilleszkedés, további ellátás érdekében)
Család-és Gyermejkölési Szolgálat	X X X	X X	X	X X	X X X	felvétel kezdeményezése veszélyeztetettség jelzése HH,HHH pedagógiai jellemzés szakmaközi megbeszélés esetkonferencia
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X		SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése
Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató		X		X		sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátásakor
körzeti védőnő, Védőnői Szolgálat	X X X			X X	X	felvétel kezdeményezése szűrések műhelymunka
Házi gyermekorvosok	X				X	felvétel kezdeményezése fertőző betegség
Gyamhatóság	X X		X		X X	felvétel kezdeményezése hatósági intézkedés alatt álló kisgyermek
Tanulási Képességeket vizsgáló Szakértői Bizottság	X		X		X	fogyatékoság esetén szakvélemény

Oktatási Hivatal	X				X	bölcsődevezető április 15- éig tájékoztatást küld az Oktatási Hivatalnak azon harmadik életévüket betöltött óvodai nevelésre nem érett (és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja) gyermekéről. pedagógus minősítés
Képzőhelyek, hallgatók, tanulók Heves Megyei Kereskedelmi és Ipari Kamara	X	X,	X	X	X	gyakorlati terephely közösségi szolgálat
Bölcsődei módszertani szervezet	X		X		X	szakmai támogatás, ellenőrzés
Bölcsődék	X		X	X		szakmai tanulmányút, tapasztalatcsere
Slachta Margit NSZI		X	X	X	X	képzések
Civil szervezetek	X			X		adomány közvetítés
Kulturalis/közművelődési intézmények	X			X		rendezvények, programok meghívottjai
Fenntartó (EMJV Önkormányzata)	X X X				X X X	átfogó, szakmai és penzügyi beszámoló nyári nyitvatartási rendjéről február 15-éig bölcsődevezető negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a terítésidij- hátralek behajtása vagy a

						behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok
Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset
Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésszégügyi Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.
Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek jogvédelme, panaszkezelés

6. A bölcsőde kapcsolata szakmán belül

A bölcsődék együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során közvetlen és közvetett kapcsolatba kerülhetnek a gyerekek ellátásával.

7. Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az

együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik bölcsődéinkben a „bölcsődekóstolgotató” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődéseink ismerkedési napja. A szülők gyerekeikkel látogatnak el hozzánk. A szülők mindazon információhoz hozzájutnak, ami a bölcsődébe kerülő gyermekkel kapcsolatos.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Szülőcsoportos beszélgetések: Egy – egy a szülőket foglalkoztató nevelési téma feldolgozása történik a csoport kisgyermek nevelőinek a vezetésével. A szülők megosztják problémáikat, egymás meghallgatása segíti a kompetenciaérzés megtartását.
- Szervezett programok: Törekszünk olyan programok szervezésére, amelybe bevonható a család. A közös élmények nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez.

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Bölcsődei felvételi kérelem
- Megállapodás
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Értesítés bölcsődébe történő felvételről
- Értesítés bölcsődei felvétel elutasításáról
- Értesítés bölcsődei ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)
 - 6. melléklet NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító hatósági döntés másolata,
 - 3. melléklet IGAZOLÁS az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei

gondozásra és a nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételére való jogosultságához.

A gondozás térítésmentes biztosításához:

- k) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén: RGYVK
- l) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek esetén: magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolata, ennek hiányában tartós betegség esetén szakorvosi igazolással, fogyatékoság esetén szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni
- m) a három- vagy többgyermekes család gyerekének: szülői nyilatkozat
- n) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeknek a 9. sz. melléklet
- o) védelembe vett gyermek esetén: a gyermek védelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolata

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció célja, a gyermekek fejlődésének nyomon követése bölcsődékben és mini bölcsődékben. Az egyéni differenciálás, a tudatos pedagógiai munka, az egyéni differenciálás, a családokkal való kapcsolattartás, a pedagógus önértékelése és a külső értékelés eszköze.

Dokumentumok:

- Csoportnapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló
- Családi füzet

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Bölcsődét, mini bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a bölcsődei, mini bölcsődei dolgozók jogainak védelmében alapvetően a gyermekek védelméről

és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízta
- a szolgáltatásokat teljeskörűen igénybe venni
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez
- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségzegése és a szolgáltatás igénybevitelével kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A bölcsődében érdekképviselői fórum működik. Tagjai a bölcsődés gyermekek megválasztott szülei, a bölcsőde megválasztott dolgozói, illetve a fenntartó részéről delegált személy. A szülőknek joguk van a Fórumhoz, a bölcsőde vezetéséhez fordulni a gyermekük ellátását érintő panaszukkal.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. Cél az is, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A Fórum feladata, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszert, szakmai céljait, működtetésének körülményeit
- véleményt nyilvánítson a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost.
- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint kompetens személynél az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségzegése esetén.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonságához
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni
- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához
- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk, és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

Az intézmény munkatársainak tudomására jutott adatok és tények nyilvántartására és kezelésére, valamint az általuk adott információkra az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, adatvédelmi rendelkezéseit, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó, személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény, valamint a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézmény munkatársaival szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 10/A § (1) bekezdés szerinti kizáró ok. A szakmai munkakörben foglalkoztatottak közfeladatot ellátó személynek minősülnek, jogaik gyakorlásának és a kötelezettségeik teljesítésének alapvető szabályait, a közalkalmazottak

jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg. Az abban nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései az irányadók.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok
Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.
- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, bölcsődevezető által)
Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére, nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.
- Önellenőrzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán
- Kérdőívek
A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatban. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.
- Belső képzések
Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik, és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Házi továbbképzés/szakmai műhelymunka

Időszakosan házi továbbképzést tartunk, melynek témáját a kisgyermeknevelők igénye, érdeklődése alapján, valamint az aktuális szakmai kérdésekkel kapcsolatban választjuk ki.

- Gyakornoki program

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- Szakmai tanulmányutak, bölcsőde, mini bölcsőde látogatás

Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk bölcsődei ellátást nyújtóknál, tapasztalatainkat közösen megbeszéljük.

- Szakmai továbbképzések

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjöváírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik. A vezetői megbízással rendelkező bölcsődevezető a

vezetőképzésről szóló 25/2017 (X.18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzésre kötelezett.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

Minden személyes gondoskodást nyújtó személy köteles folyamatos szakmai továbbképzésen részt venni.

- Kötelező továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompenciák megszerzésére irányul. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 4.) A kötelező képzések elvégzése minden dolgozó számára szükséges, akik szociális területen dolgoznak, és a munkakörükhöz kapcsolódó általános ismeretek bővítését célozza.
- Munkakörhöz kötött továbbképzés: Ez az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzését szolgálja. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 5.
- Választható továbbképzés: Az egyéni érdeklődés figyelembevételével választható képzések lehetőséget adnak a személyes kompetenciák fejlesztésére, speciális ismeretek megszerzésére. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 6.)

A továbbképzési időszak négyéves periódusokat foglal magába, és minden munkavállalónak a saját munkába állása vagy szakképesítés megszerzésének időpontjától indul. Bizonyos esetekben azonban a továbbképzési kötelezettség alól mentesülhetnek a dolgozók. Például azok a személyek, akik öt évnél közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz, vagy heti 15 óránál kevesebbet dolgoznak, mentesülhetnek a képzési kötelezettség alól.

Képesítési szint	Kötelező értékelés a továbbképzési időszak alatt	Kötelező továbbképzés (%)	Munkakörhöz kötött továbbképzés (%)	Szabadon választható továbbképzés (%)
Felsőfokú végzettséggel rendelkező	80 pont	20%	40%	40%
Egyéb szakképesítés	60 pont	20%	40%	40%

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(bölcsőde/mini bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény**
..... (3300 Eger,
.....), mint **bölcsődei ellátást végző intézmény** (ágazati azonosító:
So207789) részéről, másrészről

..... szülő(k) (törvényes képviselő)

.....nevű

gyermekének bölcsődei/ mini bölcsődei elhelyezés tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Születési hely, idő: 20.... hó nap

TAJ száma:.....

Édesanya születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

3. A bölcsődei ellátás kezdete: 202 hó naptól

4. A bölcsődei ellátás időtartama: határozatlan határozott..... tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

Igénybevétel módja:

önkéntes

javasolt

(védőnő, házi gyermekorvos/háziorvos
család-és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatás és ellátás tartalma, módja

- szakszerű, gondozás, nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;
- a szülővel való fokozatos beilleszkedés lehetőségei;
- napi négyszeri étkezés;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;

- megfelelő idő a szabadban való tartózkodáshoz;
- személyes higiéné;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- óvodai életre való felkészítés;
- felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségei, a szolgáltatások elérhetőségei;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező bölcsődében/ mini bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével.

A bölcsőde/ mini bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről;
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a családi bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészt a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyeszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.) rendelete határoz meg**.

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

A kedvezmény igénybevételének feltétele a Nyilatkozat nyomtatvány kitöltése, valamint a megfelelő igazolások megléte és a bölcsődevezetőhöz való eljuttatása.

A gyermek bölcsődei ellátásának megszűnését követően a bölcsődevezető írásban tájékoztatja a szülőt a térítési díj túlfizetéséről, a visszafizetés módjáról, illetve szintén írásban keresi fel azt a szülőt, akinek térítési díjhátralék fizetési kötelezettsége van. A bölcsőde vezetője mindkét esetben 15 napos határidőt jelöl meg.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

- a bölcsőde/ mini bölcsőde házirendjét betartja;
- az ellátás igénybevételéhez szükséges igazolásokat, dokumentációkat bemutatja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- a térítési díj fizetésére vonatkozó előírásokat betartja;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló, kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával a bölcsődében működő érdekképviseleti fórumhoz, mini bölcsőde esetén a bölcsődevezetőhöz fordulhat.

7. Az ellátás megszűnésének, megszüntetésének módja:

- a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján;
- a megállapodásban foglaltak szerint;
- a határozott idejű elhelyezés időtartama – illetve a meghosszabbított időtartam – letelt;
- a jogosultsági feltételek megszűntek;
- ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban;
- orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében/ mini bölcsődében nem gondozható;
- nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható;
- Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.

Eger, 20... . év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
bölcsődevezető

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről, az
intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról, az
érdek-képviselési fórumról, valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és
megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

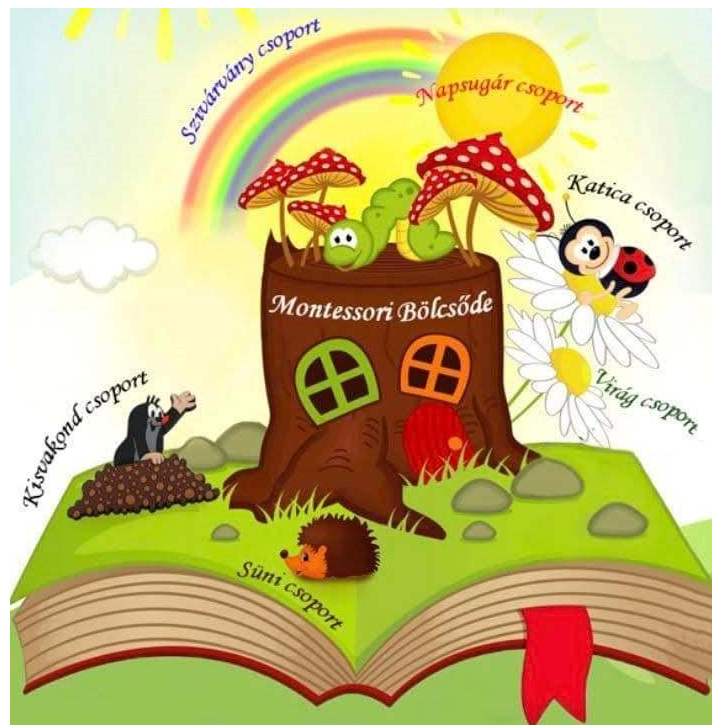
.....

szülő(k)/törvényes képviselő(k)

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Montessori bölcsőde és csibe mini bölcsőde

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

Az ellátás igénybevételének módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Gondozási, nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátása esetén

Feladatállás szakmai tartalma, módja

 Személyi feltételek

 Tárgyi feltételek

Kiemelt szakmai tartalom, bölcsődénk arculata

Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védfelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja, formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Montessori Bölcsőde és

Csibe Mini Bölcsőde

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

telefon: (36) 311-652

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 6:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: bölcsőde: 78 fő

 mini bölcsőde: 8 fő

BÖL-CSIBE Alapítványa számlaszáma: 12033007-00158968-00100008

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe**). Szabad férőhely esetén vidékről is fogadunk a jogosultsági feltételeknek megfelelő kisgyermeket is figyelemmel a jogszabályi létszám korlátra. Az Eger környéki települések bölcsődei jellemzően kevesebb férőhellyel működnek, hamar feltöltődnek.

A kisgyermek, így a három éven aluliak napközbeni ellátásának biztosítását a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg, amely keretében a területükön élő gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését vagy máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutását különböző formában kell biztosítani. Egyre nagyobb igény mutatkozik az általunk nyújtott szolgáltatások iránt.

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

Bölcsődénk 1877-ben épült „bölcsődei típusú” alapján, majd 1977 októberében fogadta elsőként a kisgyermeket négy egység működésével. 1979-től bölcsődénk módszertani feladatokat látott el, majd 2013-ig regionális szinten módszertani intézményként működött, biztosítva a minőségi kisgyermekellátás ellenőrzési feladatait.

A Montessori Bölcsőde és Csibe Mini Bölcsőde Eger Hatvani hóstya városrészen helyezkedik el, egy 4 emeletes ház tövében fákkal szegélyezett bekötőút mentén. A gépkocsival érkezők számára ingyenes parkolási lehetőséget biztosítunk. A buszmegállók néhány perces gyalogos távolságra találhatóak, így a távolabbról érkezők számára is könnyen megközelíthető.

A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 20 hetes- 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását biztosítja. A bölcsőde

működését meghatározó jogszabályok: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 15/1998.(IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről. Bölcsődénk jelen szakmai program szerint dolgozik, amely összhangban van a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramjával, hatályos jogszabályokkal, szakmából fakadó etikai elvárásokkal, a kisgyermekek ellátásával kapcsolatos szemlélettel. Szükség szerint igazodik a helyi sajátosságokhoz, és a Fenntartó elvárásaihoz.

Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

- Bölcsődei csoportjainkba és mini bölcsődéinkbe elsősorban az egri lakcímmel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekeket várjuk, de:
- az ellátási területen kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását is biztosíthatjuk, feltéve, hogy az egri lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudjuk:
 - a bölcsődében a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25%-áig.
 - mini bölcsőde férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig.
- Menedékes gyermek a jogszabályban foglaltak szerint, a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult az ellátás igénybevételére.
- Nem magyar állampolgárságú gyermek, amennyiben rendelkezik egri tartózkodást igazoló okmánnyal, a gyermek magyar nyelvű születési anyakönyvi kivonatával, TAJ kártyájával és orvosi igazolással arról, hogy a Magyarországon életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat a gyermek megkapta.
- Fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek.
- Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított (integrált formában) annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.
- Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében (ha a gyermek

testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja).

- Azon gyermek, aki 3. évét
 - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
 - szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

Másodlagos célcsoportunk

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az „ellátás igénybevételére javasolt” gyermekek, akiknél a bölcsődei, mini bölcsődei ellátás igénybevételét jelzőrendszeri tagok (házi gyermekorvos, háziorvos, körzeti védőnő, család- és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság) kezdeményezik.

Kizárólag a bölcsődébe történő felvételi kérelmek elbírálása során a Gyvt. 43 § (3) bekezdése szerint előnyben kell részesíteni:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, ha a gyermek szülője, törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.
- a védelembe vett gyermeket.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

- A napi nyitvatartási idején belül, 6.00-17.00 között biztosítjuk a gyermekek bölcsődei ellátását. A gyermeknap gondozási ideje

legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra.

- A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.
- A kisgyermek részére intézményi gyermekétkeztetés keretében az ellátási napokon -ha a szülő/törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik- a reggeli főétkezést, déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kis étkezést biztosítunk.
- Speciális étkezést, szakorvosi javaslat alapján külső szolgáltató által tudjuk biztosítani. Kulturális, vallási meggyőződésből eltérő étkezést a szülő írásbeli kérelme alapján a közétkeztetésről szóló rendelet szabályait szem előtt tartva tudjuk biztosítani.
- A korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket figyelembe véve törekszünk a megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal, higiénés követelményeknek betartásával mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű ételeket készíteni. Csecsemők (1 év alatti) étkeztetése esetén a frissen készített ételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt, ún. tejkonyhát biztosítunk.
- A bölcsőde és mini bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá, amelyről minden év február 15-ig tájékoztatja a szülőket. A bölcsődei nyári szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodunk a gyermek bölcsődei gondozásának, nevelésének megszervezéséről ügyeletes bölcsődében.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

1. Tájékoztatás módjai

Informatikai felületen információt nyújtunk a bölcsődei ellátásról, kapcsolatfelvétel módjáról, intézményben folyó szakmai munkáról. Személyes találkozás, lehetőséget nyújt az intézmény rövid bemutatására.

2. Bölcsődei felvétel

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi orvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- szociális, illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is.

Az igénybevétel feltételei:

- Az ellátás igénybevétele önkéntes.
- Az ellátás igénybevételenek jogosultságát igazolni szükséges - munkáltatói igazolás stb.
- Az intézményi jogviszony létesítése - a Felvételi Szabályzatban rögzítettek szerint- a bölcsődevezető intézkedésén alapul.
- Az ellátás étkezési és gondozási díj megfizetése ellenében igényelhető.
- A térítési díj meghatározása a fenntartó önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében hozott rendelkezéseken alapul a jogszabályi keretek között.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei ellátást igénybe vevők részére nyújtandó ellátás:

- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermek személyiségének tiszteletben tartásával, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben történő nevelés-gondozása
- A családi nevelés segítése, az együttnevelés biztosítása;
- Esélyegyenlőség biztosítása;
- Napi négyzeri étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna);
- Esztétikus, inger gazdag, biztonságos, higiénikus környezet biztosítása.

Beiratkozás

A gyermekek felvétele egész évben folyamatos, de férőhely és rászorultság függvénye. A beiratkozás a bölcsődei beszoktatás első napján történik meg, amikor szülők/törvényes képviselők és a bölcsődevezető közötti Megállapodás a beiratkozás napján kerül aláírásra. A gyermek ettől a naptól kerül be a felvételi könyvbe, valamint rögzítésre kerül a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői elektronikus nyilvántartási (KENYSZI) rendszerben. A beiratkozás napján állapítjuk meg a fizetendő személyi térítési összeget, a felvételi értesítés kézhezvételét követően bekert dokumentumok/nyilatkozatok alapján.

A bölcsődevezető az ellátás megkezdésekor tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a bölcsőde által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, a bölcsőde házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési és gondozási díjról és az érdekképviselői fórumról. Ennek megtörténtéről a szülő/törvényes képviselő írásban nyilatkozik.

A szülőnek legkésőbb a beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni mindkét szülő munkáltatói igazolását, a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ- és lakcím kártyáját, tartós beteg gyermek esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a szakértői véleményt, valamint a gyermek egészségügyi kiskönyvet.

Az ellátás megszűnése

- *a szülő/törvényes képviselő kérelmére, illetve a megállapodásban foglaltak alapján. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.*
- *sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra a gyermek a bölcsődei gondozását „próbaidő” leteltével a szakmai munkacsoport nem javasolja.*
- *a házirend ismételten súlyos megsértése vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.*

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALAPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak

tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

A bölcsődevezetők éves munkatervben határozzák meg az adott nevelési-gondozási év feladatait. Ehhez igazítják a nevelői munkájukat a kisgyermeknevelők a nevelési évben. Az éves nevelési terv tervezéséért és végrehajtásáért a kisgyermeknevelő, annak ellenőrzéséért a bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető, értékeléséért a kisgyermeknevelő, bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető a felelős

A nevelői munka tervezése a csoportok éves nevelési tervében valósul meg, melynek tartalmát az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz és az egyes gyermekek igényeihez igazítják.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermekek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtünk a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségek fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkorai intervenciók szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés- gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával,

kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömét, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülközőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a

mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- **Étkezés**

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra neveli a kisgyermeket.

- **Levegőzés**

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéhető.

- **Alvás, pihenés**

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein,

tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

GONDOZÁSI- NEVELÉSI FELADATOK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA ESETÉN

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása a bölcsődében:

Teljes integrációban: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. Az SNI-s gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, ezért a csoport létszám 11 fő lehet.

Részleges integrációban: egy gondozási egység (két csoportszoba) részeként kell kialakítani. Ebben az esetben, az egyik szobában egészséges gyermekek, a másikban pedig SNI-s gyermekek vannak. A napirend meghatározott részében a két szoba gyermekei együtt vannak. Az ép csoportban öt kisgyermek lehet, a másikban pedig három sajátos nevelési igényű. (8 fő)

Speciális csoport: Ebben a formában csak SNI-s gyermekek járnak a csoportba, 1-1 kisgyermeknevelőhöz 3-3 kisgyermek tartozik. (6 fő).

A bölcsődében a sajátos nevelésű gyermekek ellátása napközbeni felügyelet keretében történik, a fejlesztést utazó gyógypedagógus végzi a szakszolgálat által meghatározottan.

Bölcsődéinkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az SNI-s gyermekek számára gondozásuk, nevelésük során biztosítsuk az igényüknek és tempójuknak megfelelő időt. Beépítjük a napirendbe a gyógypedagógus által javasolt feladatokat. A szülőket is támogatjuk és megerősítjük szülői mivoltukban.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

5. Gyermeccsoportok szervezése

A bölcsődei gyermeccsoport maximális létszámát jogszabály által meghatározottak szerint alakítjuk, így biztosítjuk az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő minőségi bölcsődei nevelést, gondozást.

Bölcsődénk 6 csoportjából négyben 14 férőhelyen a két-három éves korú gyermekeket, egy csoportban 12 férőhelyen a két év alatti gyermekeket látjuk el és 1 csoport létszáma maximum 10 fős lehet.

A csoportbeosztásnál a speciális igényű gyermekek fogadásánál a csoportlétszámot a rendelet alapján alacsonyabban alakítjuk ki. Így 1 db 10 férőhelyes csoportban integrált módon 2 fő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is fogadunk.

A bölcsődei gyermekcsoportok szervezésénél törekszünk a homogén (azonos életkorú, életkorban közel álló gyermekek kerülnek egy csoportba) csoportok kialakítására és figyelünk a fiú/lány arányra.

Vegyes életkorú csoport esetén odafigyelünk arra, hogy legyen több azonos korú gyermek, akikkel tud közös játéktevékenységet kialakítani, amely az utánpótlásnál fontos szempont. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.

A mini bölcsődei gyermekcsoport maximális létszámát jogszabály által meghatározottak szerint alakítjuk, így biztosítjuk az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő minőségi bölcsődei nevelést, gondozást.

A mini bölcsődében egy csoportban legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban:

- c) valamennyi gyermek betöltötte a második évet, vagy
- d) sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket is nevelnek, gondoznak.

Ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévet egy bölcsődei csoportban legfeljebb 8 gyermek nevelhető, gondozható.

Ha a bölcsődei csoportban

- c) egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb 6 gyermek
- d) kettő vagy három sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb három gyermek nevelhető, gondozható.

A fentiek alapján a mini bölcsőde létszáma maximum 8 fő lehet.

Az első találkozásnak nagy jelentősége van a kapcsolat építésében, sikerességében. Tavasszal bölcsődéink nyílt napot szerveznek, ahol az érdeklődő családok betekintést nyerhetnek a bölcsődékbe, lehetőséget ad az ismerkedésre és válaszokat kaphatnak kérdéseikre.

A kapcsolattartási formákhoz szorosan kapcsolódik a „bölcsőde kóstoló” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődések ismerkedési napja. Ezen a napon megismerhetik leendő kisgyermeknevelőiket, csoportjukat, megbeszéljük a beszoktatás menetét, és a családlátogatás idejét, ismerkedhetnek a bölcsődei élettel.

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a család saját, otthoni környezetében való megismerése. Nagyon fontos a bizalmi kapcsolat kialakításában, segíti a szülőt abban, hogy megismerje gyermeke leendő kisgyermeknevelőit, és hogy bővebben informálódjon a bölcsődei életéről.

Kiemelt fontosságú a szülőcsoportos beszélgetés, amely alkalmat ad arra, hogy a szülők szembesüljenek más szülők problémáival, közösen tudjanak róla beszélni. A kisgyermeknevelő szakmaiságára utal, ha jól tudja ezeket a beszélgetéseket vezetni, és a téma mentén haladva mederben tartani. A kisgyermeknevelők a csoport összetétele, és fejlődési mutatója alapján határozzák meg a témát. Az ilyen beszélgetések mindig nagy tervezést, szervezést igényelnek, hiszen nem mindegy, hogy azt hogyan irányítjuk, hogyan tartjuk mederben a téma vonalát. Ezek a beszélgetések egy mélyebb bizalmi kapcsolat megerősítését is szolgálhatják. Az egyéni kapcsolattartást is igénylik a szülők, ezt fogadóóra, egyéni tanácsadás keretében bármikor kezdeményezhetik.

6. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

7. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen

van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

8. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonság érzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi feltételek

A bölcsődében és a mini bölcsődében biztosítva van a kisgyermek szakszerű ellátásához szükséges személyi feltételrendszer. A kisgyermeknevelők a saját személyiségükkel és a kora gyermekkorhoz kapcsolódó szaktudásukkal képesek elősegíteni, értékelni a kisgyermek harmonikus testi-lelki fejlődését, spontán érésének támogatását, a helyes szokások kialakítását, továbbá ezek feltételeit megteremteni. Szakmai munkájukat tudatosan tervezik, de képesek alkalmazkodni a váratlan helyzetekhez, igényekhez.

A bölcsőde és mini bölcsőde szakmai létszám és képesítési előírások vonatkozásában megfelel a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti követelményeknek.

A bölcsőde szakmai irányítását a bölcsődevezető látja el.

A bölcsődében és mini bölcsődében 11 fő BA végzettséggel és 5 fő OKJ végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő és 4 fő bölcsődei dajka dolgozik. Az ételmezéssel kapcsolatos feladatokat 1 fő ételmezésvezető látja el, a főzőkonyhán 1 fő szakács és 2 konyhai kisegítő gondoskodik a közétkeztetésről.

Bölcsődénk sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekeket is ellát, az ő fejlesztésük külső szakember, a szakszolgálat gyógypedagógusa segítségével történik.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénkben, mini bölcsődénkben biztosítva van a kisgyermek életkori sajátosságainak, fejlettségi szintjének és nevelési-gondozási igényeinek megfelelő tárgyi környezet, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a speciális tárgyi feltételek.

Építészeti megoldások (rámpa, kapaszkodók, kerekesszék méretéhez megfelelő ajtószélesség, küszöbnélküliség, akadálymentes mosdó) az akadálymentességet lehetővé teszik az épületbe való bejutáskor. A teraszok, bejárati ajtók, külső közlekedő utak megvilágítása biztosított.

A bölcsőde helyiségei, felszerelése, kialakítása

Egy egység legfeljebb 24-28 gyermek elhelyezésére szolgál és gyermeköltözőből, gyermekfürdőszobából és 2 csoportszobából áll, melyek könnyen megközelíthetők, beláthatók, felesleges tereket nem kell bejárniuk a gyermekeknek.

A berendezési és felszerelési tárgyak megfelelnek a 15/1998. (IV.30) NM rendelet 11. melléklet szerinti „Jegyzék a bölcsődei ellátás kötelező eszközeiről és felszereléseiről” előírásainak.

A gyermeköltöző a babakocsik tárolására is alkalmas, ahol a szülők számára 1 db felnőtt mosdó került kialakításra, majd innen lépünk az átadóba, illetve innen nyílik egy játéktároló is, mely az udvar felől is ajtóval megközelíthető. Az 1-2 egységben a felnőttmosdó akadálymentes.

Felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs és öltözőnként 1 db pelenkázóasztal. Az öltözőben faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére.

Gyermekefürdőszoba átlátszó, félig üvegezett ajtóval kapcsolódik a gyermeköltözőhöz, valamint az egység két gyermekszobájához félig üvegezett ajtóval. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget

biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt található csoportonként 1-1 db 40-45 cm peremmagasságú, hideg-meleg vízzel, keverőcsappal felszerelt mosdókagyló, 1-1 gyermek wc, 1 db beépített gyermek fürdőkád és 1 zuhanytálca hideg-meleg vízzel, keverő csapteleppel, flexibilis zuhannyal, 2 db pelenkázóasztal, 1-1 db a gyermekek magasságában elhelyezett egész alakos állótükör, mosdókagylóként 1 db falitükör, ami segítség a testkép fejlesztéséhez. Gyermekcsoportonként 1-1 jellel és akasztóval ellátott, a törölközők higiénikus tárolásának lehetőséget biztosító törölközőtartó fogmosópohár tartóval. A bili mosására 1 db bilimosó került helyezésre.

1 db falra szerelt (gyermekek számára nem elérhető magasságban) gyógyszerszekrény.

A törölközőkről, tisztántartásukról a bölcsőde gondoskodik, a tisztálkodó szereket, eszközöket, ágyneműt, textília alapkészletet a bölcsőde biztosítja. A szájjápoláshoz szükséges eszközöket, a pelenkát és nedves törölkendőt a szülők biztosítják gyermekük számára.

A bölcsődei csoportszoba bútorzat nélküli hasznos alapterülete gyermekenként legalább 3 m². A tágas csoportokban biztosítjuk a funkciószarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak.

A helyiség teljes alapterülete közvetlen természetes megvilágítású, az erős benapozást a teraszról mobil árnyékoló szerkezettel, illetve fényáteresztő függönnyel gátoljuk. A világítás közvetett (káprázásmentes). Egységenként 1 db klímaberendezéssel gondoskodunk a nyári időszakban a csoportszobák hűtéséről, a bölcsődei klímahasználatra vonatkozó szabályok szigorú betartása mellett.

A szobák falai világosak, meleg színűek. A buktatható ablak mellvéd magassága legfeljebb 0,8 m, az átláthatóság érdekében az ajtók átlátszó, üvegvédő fóliával vagy biztonsági üveggel ellátottak. A burkolat hézagmentes, mosható, fertőtleníthető és tartós melegpadló, bizonyos részen szőnyeggel fedett.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos

alapterület álljon a kisgyermeknek rendelkezésére. Az évszakhoz kötött dekorációban a gyermekek alkotásait értékként kezelve díszítő elemként használjuk.

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járti tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matracal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekeként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négy személyes gyermekasztal van pl. étkezéshez, illetve gyermekcsoportonként 1 db tálalókocsi.

A kisgyermeknevelők számára 1 db zárható szekrény, 1 db kisgyermeknevelői asztal és 2 db kisgyermeknevelői szék biztosított az adminisztrációs munkavégzéshez.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. A alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

Az épület adottságai lehetővé tették egységenként 1 terasz kialakítását. A gyermekenként legalább 2 négyzetméter alapterületű terasz burkolata tisztítható, fertőtleníthető, csúszásmentes és fagyálló.

A csoportszobához szintben, közvetlen ajtókijáráttal és a játszókerthez lépcsővel kapcsolódik. Minden terasz párákapuval ellátott. A kisebb, járni még nem tudó gyermekek számára könnyen mozgatható járókát biztosítunk.

A kapuk zárását a gyermekek számára elérhetetlen magasságban elhelyezett biztosító retesz biztosítja. A bölcsődét az előírásoknak megfelelő kerítés határolja, játszókert felőli részen a kerítés elé zajfogó sövényeket ültettünk.

A játszókert alapterülete lehetővé teszi a gyermekcsoport egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti tevékenységét.

A homokozók szélvédett, időszakosan napos, jól megközelíthető helyen kerültek kialakításra, egységenként 1 db, 30-40 cm mélységű, legalább 4 négyzetméter alapterületű, lefedhető, ütés csillapító anyagú peremmel határolt. Lefedéséhez 1 db takaróháló biztosított. A homok kezelése naponkénti átlapátolással, locsolással, évenkénti cserével vagy fertőtlenítéssel történik.

A rendszeresen karbantartott és ellenőrzött, 1 m esési magassági feletti beépített/telepített játékok füvesített területen vagy ütés csillapító talajon kerültek elhelyezésre. Mászásra, csúszásra, homokozásra, és rugós hintázásra egyaránt lehetőséget biztosítanak. Mindezekon kívül mobil játékok is biztosítottak (labdák, kismotorok, háromkerekű biciklik, dőmperek stb.) A teraszon kisasztalnál alkotótevékenységet is lehet végezni, könyvet nézegetni.

A bölcsőde egyéb helyiségei

- 6 db tárolóhelyiség gyermekcsoportonként valamennyi gyermekágy, játék, egyéb eszköz tárolására
- egységenként 1 db játékraktár
- egységenként 1 db takarítószer raktár
- egységenként 1 db kültéri játéktároló
- 1 db vezetői iroda
- 1 db gazdasági iroda illetve ételmezésvezetői iroda

- kisgyermeknevelői szoba nincs
- 1 db mosó-vasaló helyiség (a szennyes ruha és a tiszta ruha kezelése térben vagy időben elkülönítetten történik)

A főzés helyben biztosított a kétszáz adagos főzőkonyhán, amely a HACCP előírásainak megfelelően működik. A gyermekek elé kerülő ételek megfelelnek a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/ 2014. (IV. 30) EMMI rendelet előírásainak, melyet szakképzett élelmezésvezető irányításával 1 fő szakács 2 fő konyhai kisegítő segítségével készít el.

- tejkonyha
- 1 db szárazáru raktár
- 1 db raktár (hűtést, mélyhűtést igénylő élelmiszerek tárolására)
- 1 db zöldségraktár
- 1 db zöldségelőkészítő
- 1 db húselőkészítő
- 1 db ételmaradék és sütőolaj tároló
- 1 db áruátvevő helyiség
- szeméttároló konténerek

Dolgozók szociális helyiségei:

- 1 felnőttétkező
- 1 felnőttöltöző, -mosdó (3db zuhanytálca, 1 db mosdókagyló)
- 1 felnőtt WC helyiség (3 db wc fülke)

Fejlesztőszobában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén a tárgyi feltételeket, a nagymozgást fejlesztő-és segédeszközöket, a finommotorikát fejlesztő eszközöket és a hallás-, ritmus fejlesztő eszközöket.

A sószobát a gyermekek a kisgyermeknevelő kíséretében, az al csoportonkénti beosztás alapján kúraszerűen használják immunrendszerük erősítése és a tüdő vitálkapacitásának jobb kihasználtsága érdekében.

A mini bölcsőde tárgyi feltételei

A mini bölcsőde 8 gyermek elhelyezésére szolgál, átadóból, gyermekfürdőszobából és csoportszobából áll, melyek könnyen megközelíthetők, beláthatók, felesleges tereket nem kell bejárniuk a gyerekeknek. Az előtérben akadálymentes mosdó és dolgozói öltöző található.

A gyermekfürdőszoba, a csoportszoba, a játékkészlet, a játszókert tárgyi feltételei a bölcsődei feltételekkel egyezők.

KIEMELT SZAKMAI TARTALOM, BÖLCSŐDÉNK ARCULATA

A Montessori Bölcsőde és Csibe Mini Bölcsőde sajátos arculata kiemelten fókuszál a IRODALMI/ MŰVESZETI nevelés fontossága ezen belül a mese és a mesélés, mondókázás, éneklés megjelenésére a napi tevékenységek, és a családi rendezvények során.

A bölcsődés korú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfaj: a mondóka, a vers és a mese. A gyermekirodalom elősegíti a gyermek erkölcsi, esztétikai nyelvi nevelését, bővíti ismereteit, a világról megfelelő képet ad.

A gyermek első három évében teljesen érzelmi beállítottságú, ezért érzelmi benyomásokra reagál a legjobban.

Fejlesztési célunk olyan pedagógiai szemlélet megvalósítása, amely a gyermek és családját együtt kezelve előtérbe helyezi a pozitívumokra való támaszkodás és a külső kényszer nélküli ismeretszerzés lehetőségét.

- A bölcsődés korosztály számára egyszerű, rövid, gyakran ismételhető és többnyire ismerős dolgokról (állatokról, emberekről, környezetről) szóló mesék, versek, mondókák, dalok kerülnek megismertetésre.
- A mesélés, verselés, képeskönyv-nézegetés, mondókázás, éneklés nagy hatással van a kisgyermek értelmi-érzelmi- és szociális fejlődésére.
- Fejlesztő szerepe a gyermek- szülő/ kisgyermeknevelő kötődés megerősítésében a kora gyermekkorban nagy jelentőséggel bír.
- Az előszóban hallott mesélés, verselés és főként az éneklés érzelmi töltetet hordoz, ami kapcsolatot teremt, ezáltal biztonságérzetet ad, megnyugtat, felvidít.
- A mesélési szokások hagyományának, értékének fenntartása fontos a kultúra megőrzése szempontjából. A művészeti nevelés a bölcsődés gyerekekre nagy hatással van, hiszen kapcsolatformáló, személyiségépítő tevékenység.

- A mesélés egyfajta örömszerzés, a gyermek számára feloldható vele a napközben felgyülemlett feszültség bölcsődés korban. Arcjátékkal, ritmikus mozdulatokkal, hanglejtéssel színesítik a történetet.
- A csoport változatos könyvkészletének összeállításánál a legkisebbeknek való, textilből készült, illetve keménylapú leporellótól kezdve a nagyobbaknak való, puha lapú mesekönyvig mindenféle könyv elérhető.
- A nyugodt meséléshez megfelelő környezetet biztosítunk. A csoportszobában a könyvespolcok közelében puhasarok került kialakításra, amely a mesélés közös tevékenységére kiválóan alkalmas és így a mással tevékenykedők is zavartalanul játszhatnak. Jó időben a játszókertben is van lehetőségük lepihenni, pléden, kispadon, asztal mellett könyvet lapozgatni.
- A mindennapi munkában a kisgyermekek mindennapjaiban beépítik a mesét, vigasztaláshoz, ismeretbővítéshez, közös, gyermekek közötti beszélgetések formájában.
- Felidézik az első irodalomhoz kötődő kellemes élményeit, amelyet a szülővel már korábban megélt pl.: cirógatót, simogatót, láblógatót, altatót, ölbéli játékok kapcsán újra átélheti az örömszerző nyelvi élményt.

Az irodalmi neveléshez kapcsolódó feladatok:

Arculatunk kialakításának megvalósításához biztosítják a megfelelő eszközöket, mesekönyveket, képes nézegetőt, papírszínház eszközöket, a gyermekek saját fotóiból készített plakátot, kisgyermeknevelők által készített leporellókat, mesepárnát, bábokat.

A bábjátékban mindig a gyermek érzelmi világára hatva érik el a nevelői céljaikat. A báb maga meghatározó jellegével a képszerű átélést a képi fogalomalkotás magasabb szintjére segíti. Hozzásimul a gyermek szimbólum-alkotó, játékos kedvéhez, kipróbálásra, közös játékokra ösztönzi. A bábozás a mesék feldolgozásának nagyon jó módja. Egyszerű bábokat készíthetünk papírból, hurkapálcával vagy fakanálból, filc anyagból figurákat alkotunk, melyekkel eljátszhatunk rövid történeteket. A bölcsődei bábjáték általában a helyes viselkedésre (pl.: kulturált étkezésre) való nevelés kitűnő és kézenfekvő eszköze.

Kisgyermeknevelőink megfelelő irodalmi anyaggal rendelkeznek, melyből a gyermekek igénye, fejlettsége szerint válogatni, adott szituációkhoz kapcsolni tudnak.

A családlátogatás alkalmával az első találkozásra a kisgyermeknevelő saját maga által készített, személyre szóló, a csoportjában található játékokról, a jelét illusztráló, mesekönyvet ad ajándékba a gyermeknek. A beszoktatás feszültségét később oldani tudja, amikor a szüleivel nézegetik a gyermeknek készített lapozóban található képeket.

A szülőknek olyan könyveket ajánlunk, melyek segíthetik a zökkenőmentes bölcsődekezdest vagy az életkorra jellemző nehézségek megértését. (pl.: Gyöngyösi Katalin: Vár a bölcsőde! Bölcsődés vagyok, Farkas Nóra: Összeköt a szeretet)

Módszerünk a családban való alkalmazásához délutáni családi programokat szervezünk, melyen ötleteket adunk a szülőknek az otthoni meséléshez, mondókázáshoz. (pl.: Kerekítő könyvcsalád, Kisgombos-mesegyűjtemény)

Beszoktatás alkalmával pillanatnyi figyelemeltereléssel kihasználják a mondókázás nyugtató hatását. Jeles napokon, eseményeken főszerepet kap az irodalmi nevelés, gyermeknapon bábelőadással készülnek a kisgyermeknevelők. Saját készítésű bábokat, mesei eszközöket használunk, hangszerrel összekapcsolva beemeljük az ének-zenei nevelést is. A zenei nevelés során előnyben részesítjük a magyar népdalokat, magyar szerzők műveit, megismerkedünk egyszerű hangszerekkel, amelyeket esetenként magunk készítünk, némely esetben használunk zenelejátszó eszközöket is, zenehallgatáshoz, állatok, környezet hangjainak megismeréséhez.

A családi rendezvényeinken beépíti és megismerteti a néphagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó meséket, ezáltal a régi szokások értékét közvetíti.

Igyekszünk minden bölcsődei tevékenységbe beilleszteni a meséhez köthető elemeket.

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

- Szakmai fórumok
- Vezetői értekezlet

- Munkaértekezletek, Kisgyermeknevelői értekezlet
- A bölcsődei dajkákkal való együttműködés
A bölcsődevezető napi takarítási feladatait naponta, nagytakarítási feladatait havonta ellenőrzi, a tapasztalatok minden esetben megbeszélésre kerülnek. A kisgyermeknevelő a bölcsődei dajka munkavégzésének megszervezésében rendszeresen konzultál.
- Az egységvezetőkkel való együttműködés
A bölcsődevezetővel közösen minden év augusztusában ellenőrzi, hogy a jegyzékben előírt eszközök és felszerelések rendelkezésre állnak-e.
- Az ételmezésvezetővel és a konyhai dolgozókkal való együttműködés
A bölcsődevezető az ételmezésvezető által összeállított étlapot kifüggesztés előtt minőségi és mennyiségi szempontból ellenőrzi, szükség esetén jelzi a korrekciós igényét. Esetenként ellenőrzi a rendelést, nyersanyagkiszabatot, a kiadást, szakszerű tárolást.
A bölcsődevezető a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően ellenőrzi az étkeztetést. Napi szinten ellenőrzi a főzőkonyha tisztaságát, higiénés követelményeket, az étkezés tárgyi feltételeit és a kiadott étel mennyiségét, minőségileg helyes összetételét, konyhatechnikai eljárások megfelelőségét, leadja a napi étkezők létszámát.
- Gazdasági csoporttal való együttműködés
A bölcsőde munkaügyi feladatait, a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a gazdasági csoport végzi. A bölcsődevezető jelzi a karbantartásra, kis és nagyértékű tárgyi eszközök beszerzési igényét, hibabejelentést megküldi a gazdasági csoportnak jóváhagyásra.
A bölcsődevezető, illetve az általa kijelölt munkatárs a gazdasági csoport munkatársaival közreműködnek a leltározási, selejtezési feladatok ellátásában, a munka/védőruhajuttatás megszervezésében, a jelentésekben (Tevadmin, KSH)
- Az intézmény többi szakmai egységével való együttműködés

A többi bölcsődével eseti jelleggel a bölcsődevezetők és a kisgyermeknevelők szakmai műhelymunkában, minden évben a Bölcsődék napja alkalmából, illetve bölcsődei ügyelet biztosítása esetén.

Együttműködés más intézményekkel

Partnerek	rendszeresség		média			oka, célja
	eseti	rendszeres	telefon	személyes	levelezés	kompetenciahatárok
Óvodák		X X		X X	X	Óvodába távozó gyermekek szüleinek szülői értekezlet (meghívott óvodavezető) kisgyermeknevelői összefoglaló készítés beiratkozás után óvónői látogatás a bölcsődében ismerkedés céljából
Család-és Gyermejjóléti Központtal	X X		X		X X	veszélyeztetettség jelzése pedagógiai jellemzés
	X	X X X		X X X	X	szakmaközi megbeszélés esetkonferencia jelzőrendszeri tanácskozás véleménykérés (SNI 3 hó beilleszkedés, további ellátás érdekében)
Család-és Gyermejjóléti Szolgálattal	X X X		X		X X X	felvétel kezdeményezése veszélyeztetettség jelzése HH,HHH pedagógiai jellemzés
		X X		X X		

						szakmaközi megbeszélés esetkonferencia
Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X		SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése
Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató		X		X		sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátásakor
körzeti védőnő, Védőnői Szolgálat	X X X			X X	X	felvétel kezdeményezése szűrések műhelymunka
Házi gyermekorvosok	X				X	felvétel kezdeményezése fertőző betegség
Gyamhatóság	X X		X		X X	felvétel kezdeményezése hatósági intézkedés alatt álló kisgyermek
Tanulási Képességeket vizsgáló Szakértői Bizottság	X		X		X	fogyatékoság esetén szakvélemény
Oktatási Hivatal	X X				X X	bölcsődevezető április 15- éig tájékoztatást küld az Oktatási Hivatalnak azon harmadik életévüket betöltött óvodai nevelésre nem érett (és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja)

						gyermekokról. pedagógus minősítés
Képzőhelyek, hallgatók, tanulók Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara		X,	X	X	X	gyakorlati terephely közösségi szolgálat
Bölcsődei módszertani szervezet	X		X		X	szakmai támogatás, ellenőrzés
Bölcsődék	X		X	X		szakmai tanulmányút, tapasztalatcsere
Slachta Margit NSZI		X	X	X	X	képzések
Civil szervezetek	X			X		adomány közvetítés
Kulturalis/közművelődési intézmények	X			X		rendezvények, programok meghívottjai
Fenntartó (EMJV Onkormányzata)	X X X				X X X	átfogó, szakmai és pénzügyi beszámoló nyári nyitvatartási rendjéről február 15-éig bölcsődevezető negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a terítésidij-hátralek behajtása vagy a behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok

Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset
Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésszolgálati Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.
Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek jogvédelme, panaszkezelés

8. A bölcsőde kapcsolata szakmán belül

A bölcsődék együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során közvetlen és közvetett kapcsolatba kerülhetnek a gyerekek ellátásával.

9. Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a

bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.
- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik bölcsődéinkben a „bölcsőde kóstolगतó” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődéseink ismerkedési napja. A szülők gyerekeikkel látogatnak el hozzánk. A szülők mindazon információhoz hozzájutnak, ami a bölcsődébe kerülő gyermekkel kapcsolatos.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Szülőcsoportos beszélgetések: Egy – egy a szülőket foglalkoztató nevelési téma feldolgozása történik a csoport kisgyermek nevelőinek a vezetésével. A szülők megosztják problémáikat, egymás meghallgatása segíti a kompetenciaérzés megtartását.
- Szervezett programok: Törekszünk olyan programok szervezésére, amelybe bevonható a család. A közös élmények nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez.

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Bölcsődei felvételi kérelem
- Megállapodás
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat
- Egyedülállósági nyilatkozat
- Értesítés bölcsődébe történő felvételről
- Értesítés bölcsődei felvétel elutasításáról
- Értesítés bölcsődei ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)
 - 6. melléklet NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító hatósági döntés másolata,
 - 3. melléklet IGAZOLÁS az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei

gondozásra és a nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételére való jogosultságához.

A gondozás térítésmentes biztosításához:

- p) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén: RGYVK
- q) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek esetén: magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolata, ennek hiányában tartós betegség esetén szakorvosi igazolással, fogyatékoság esetén szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni
- r) a három- vagy többgyermekes család gyerekeinek: szülői nyilatkozat
- s) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeknek a 9. sz. melléklet
- t) védelembe vett gyermek esetén: a gyermekvédelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolata

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció célja, a gyermekek fejlődésének nyomon követése bölcsődékben és mini bölcsődékben. Az egyéni differenciálás, a tudatos pedagógiai munka, az egyéni differenciálás, a családokkal való kapcsolattartás, a pedagógus önértékelése és a külső értékelés eszköze.

Dokumentumok:

- Csoportnapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló
- Családi füzet

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Bölcsődét, mini bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a bölcsődei, mini bölcsődei dolgozók jogainak védelmében alapvetően a gyermekek védelméről

és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlenek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízza
- a szolgáltatásokat teljeskörűen igénybe venni
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez
- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségzegése és a szolgáltatás igénybevitelével kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A bölcsődében érdekképviselői fórum működik. Tagjai a bölcsődés gyermekek megválasztott szülei, a bölcsőde megválasztott dolgozói, illetve a fenntartó részéről delegált személy. A szülőknek joguk van a Fórumhoz, a bölcsőde vezetéséhez fordulni a gyermekük ellátását érintő panaszukkal.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. Cél az is, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A Fórum feladata, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszert, szakmai céljait, működtetésének körülményeit
- véleményt nyilvánítson a a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost.
- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint kompetens személynél az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségzegése esetén.

A panaszjog gyakorlása a mini bölcsődében:

- Panasz esetén az ellátottak fordulhatnak az intézmény (bölcsőde) vezetőjéhez, fenntartóhoz, gyermekjogi képviselőhöz
- Az intézményvezető (bölcsődevezető) 15 napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben az intézményvezető (bölcsődevezető) határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslattal. Amennyiben az ellátást igénybevevő egészségi állapotánál vagy egyéb körülményeinél fogva közvetlenül nem képes az illetékes szervek megkeresésére, az intézményvezető (bölcsődevezető) segítséget nyújt ebben, illetve értesíti az ellátott törvényes képviselőjét, vagy az ellátottjogi képviselőt az ellátott jogainak gyakorlásához szükséges segítségnyújtás céljából.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonsághoz
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni
- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához
- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk, és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

Az intézmény munkatársainak tudomására jutott adatok és tények nyilvántartására és kezelésére, valamint az általuk adott információkra az információs önrendelkezési jogról és

információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, adatvédelmi rendelkezéseit, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó, személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény, valamint a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézmény munkatársaival szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 10/A § (1) bekezdés szerinti kizáró ok. A szakmai munkakörben foglalkoztatottak közfeladatot ellátó személynek minősülnek, jogaik gyakorlásának és a kötelezettségeik teljesítésének alapvető szabályait, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg. Az abban nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései az irányadók.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok
Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.
- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, bölcsődevezető által)
Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére, nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.
- Önenellenőrzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán
- Kérdőívek

A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatosan. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.

- Belső képzések

Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Házi továbbképzés/szakmai műhelymunka

Időszakosan házi továbbképzést tartunk, melynek témáját a kisgyermeknevelők igénye, érdeklődése alapján, valamint az aktuális szakmai kérdésekkel kapcsolatban választjuk ki.

- Gyakornoki program

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- Szakmai tanulmányutak, bölcsőde, mini bölcsőde látogatás

Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk bölcsődei ellátást nyújtóknál, tapasztalatainkat közösen megbeszéljük.

- Szakmai továbbképzések

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjöváírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik. A vezetői megbízással rendelkező bölcsődevezető a vezetőképzésről szóló 25/2017 (X.18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzésre kötelezett.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

Minden személyes gondoskodást nyújtó személy köteles folyamatos szakmai továbbképzésen részt venni.

- Kötelező továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompenciák megszerzésére irányul. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 4.) A kötelező képzések elvégzése minden dolgozó számára szükséges, akik szociális területen dolgoznak, és a munkakörükhöz kapcsolódó általános ismeretek bővítését célozza.
- Munkakörhöz kötött továbbképzés: Ez az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzését szolgálja. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 5.)
- Választható továbbképzés: Az egyéni érdeklődés figyelembevételével választható képzések lehetőséget adnak a személyes kompetenciák fejlesztésére, speciális ismeretek megszerzésére. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 6.)

A továbbképzési időszak négyéves periódusokat foglal magába, és minden munkavállalónak a saját munkába állása vagy szakképesítés megszerzésének időpontjától indul. Bizonyos

esetekben azonban a továbbképzési kötelezettség alól mentesülhetnek a dolgozók. Például azok a személyek, akik öt évnél közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz, vagy heti 15 óránál kevesebbet dolgoznak, mentesülhetnek a képzési kötelezettség alól.

Képesítési szint	Kötelező értékelés a továbbképzési időszak alatt	Kötelező továbbképzés (%)	Munkakörhöz kötött továbbképzés (%)	Szabadon választható továbbképzés (%)
Felsőfokú végzettséggel rendelkező	80 pont	20%	40%	40%
Egyéb szakképesítés	60 pont	20%	40%	40%

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(bölcsőde/mini bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény**
..... (3300 Eger,
.....), mint **bölcsődei ellátást végző** intézmény (ágazati azonosító:
So207789) részéről, másrészről

..... szülő(k) (törvényes képviselő)

.....nevű

gyermekének bölcsődei/ mini bölcsődei elhelyezés tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Születési hely, idő: 20.... hó nap

TAJ száma:.....

Édesanya születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

3. A bölcsődei ellátás kezdete: 202 hó naptól

4. A bölcsődei ellátás időtartama: határozatlan határozott..... tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

Igénybevétel módja:

önkéntes

javasolt

(védőnő, házi gyermekorvos/háziorvos
család-és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatás és ellátás tartalma, módja

- szakszerű, gondozás, nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;
- a szülővel való fokozatos beilleszkedés lehetőségei;
- napi négyszeri étkezés;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;

- megfelelő idő a szabadban való tartózkodáshoz;
- személyes higiéné;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- óvodai életre való felkészítés;
- felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségei, a szolgáltatások elérhetőségei;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező bölcsődében/ mini bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével.

A bölcsőde/ mini bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről;
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a családi bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészt a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyeszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.) rendelete határoz meg**.

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

A kedvezmény igénybevételének feltétele a Nyilatkozat nyomtatvány kitöltése, valamint a megfelelő igazolások megléte és a bölcsődevezetőhöz való eljuttatása.

A gyermek bölcsődei ellátásának megszűnését követően a bölcsődevezető írásban tájékoztatja a szülőt a térítési díj túlfizetéséről, a visszafizetés módjáról, illetve szintén írásban keresi fel azt a szülőt, akinek térítési díjhátralék fizetési kötelezettsége van. A bölcsőde vezetője mindkét esetben 15 napos határidőt jelöl meg.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

- a bölcsőde/ mini bölcsőde házirendjét betartja;
- az ellátás igénybevételéhez szükséges igazolásokat, dokumentációkat bemutatja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- a térítési díj fizetésére vonatkozó előírásokat betartja;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló, kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával a bölcsődében működő érdekképviseleti fórumhoz, mini bölcsőde esetén a bölcsődevezetőhöz fordulhat.

7. Az ellátás megszűnésének, megszüntetésének módja:

- a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján;
- a megállapodásban foglaltak szerint;
- a határozott idejű elhelyezés időtartama – illetve a meghosszabbított időtartam – letelt;
- a jogosultsági feltételek megszűntek;
- ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban;
- orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében/ mini bölcsődében nem gondozható;
- nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható;
- Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.

Eger, 20... . év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
bölcsődevezető

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről, az
intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról, az
érdek-képviselési fórumról, valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és
megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

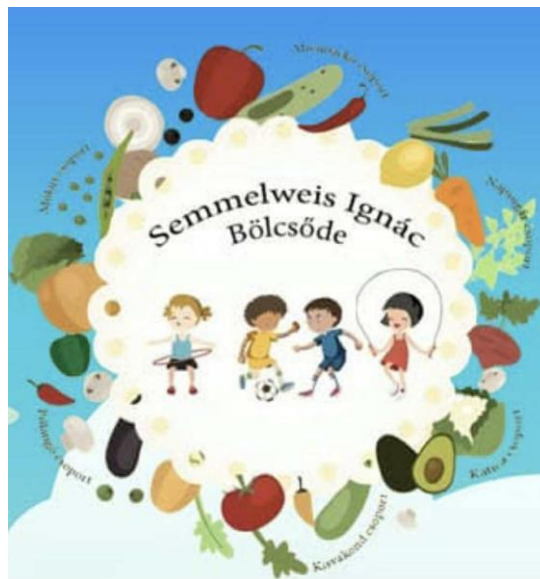
Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

Semmelweis Ignác bölcsőde

Szakmai Programja

2025

TARTALOM

A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelye

Ellátandó terület és ellátandó célcsoport jellemzői

A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

 Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

 Másodlagos célcsoportunk

Az ellátás igénybevételeének módja

Szakmai célok, feladatok, alapelvei,

Bölcsődei nevelés feladatai

Bölcsődei gondozás, nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Gondozási, nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyerekek ellátása esetén

Feladatállás szakmai tartalma, módja

 Személyi feltételek

 Szakmai feltételek

Kiemelt szakmai tartalom, bölcsődénk arculata

 Alaptevékenységen kívül kiegészítő szolgáltatások a Semmelweis Ignác
Bölcsődében

 Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

Szakmai dokumentáció

 A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok

 Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak
védfelmével kapcsolatos szabályok

A szolgáltatást nyújtók folyamatos felkészültségének, biztosításának módja,
formái

Mellékletek

A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY NEVE, SZÉKHELYE, TELEPHELYE

A működtető intézmény (székhely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény

címe: 3300 Eger, Arany János u. 20/A

A tagintézmény (telephely) adatai:

neve: Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Semmelweis Ignác Bölcsőde

címe: 3300 Eger, Vízimolnár utca 1.

telefon: (36) 412-976

Nyitva tartás hétfőtől péntekig 6:00 – 17:00

Ellátási terület: Eger közigazgatási területe

Férőhelyszám: bölcsőde: 82 fő

Kincs-Ő Közhasznú Alapítvány számlaszáma: 18586060-1-10

Fenntartó adatai:

neve: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

székhelye: 3300 Eger, Dobó tér 2.

Szakmai program érvényessége: visszavonásig

ELLÁTANDÓ TERÜLET ÉS ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT JELLEMZŐI

Ellátandó terület **Eger város közigazgatási területe**). Szabad férőhely esetén vidékről is fogadunk a jogosultsági feltételeknek megfelelő kisgyermeket is figyelemmel a jogszabályi létszám korlátra. Az Eger környéki települések bölcsődéi jellemzően kevesebb férőhellyel működnek, hamar feltöltődnek.

A kisgyermek, így a három éven aluliak napközbeni ellátásának biztosítását a Gyermkek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg, amely keretében a területükön élő gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését vagy máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutását különböző formában kell biztosítani. Egyre nagyobb igény mutatkozik az általunk nyújtott szolgáltatások iránt.

Eger Magyarország észak-keleti részén, Heves vármegyében helyezkedik el az Eger-patak völgyében. A barokk formavilágú város műemlékekben gazdag, neves bortermelő vidék, számos kis- és nagyvállalkozás folytatja tevékenységeit. A mai nevén Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Magyarországon – elsőként – 2009-ben indította el a csecsemő- és kisgyermeknevelői képzést.

A Semmelweis Ignác Bölcsőde, Eger felsővárosi részén található. A lakosság több mint 1/3-a él ezen a területen. A városrészben található 2 általános iskola, öt óvoda, és három középiskola. Ez a városrész ad helyet az Egri Szalaparti Egymi és Kollégiumnak is, ahová a tanulási- és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek tanulnak. A városrész intézményeit tekintve az iskolákon kívül még helyet kapott a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Felsővárosi csoportja, a Szalai Közösségi ház, illetve Az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény Felsőváros Gondozási Központja. Itt az idősek nappali ellátása folyik.

Ezen a periférián magasnak mondható a roma és hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az intézményünk 1981-ben épült, amelynek egyik szárnyában az Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény Gyermeklánc Tagóvoda működik.

A bölcsőde autóbusszal, gépjárművel könnyen megközelíthető. Szomszédságában a „fiatalok” háza” található ahonnan több kisgyermek jár az intézményünkbe.

A bölcsőde 82 férőhelyen, 3 gondozási egységben 6 csoportszobájában látja el a gyermekeket. A bölcsőde üzemeltetése szerint folyamatosan működő napos bölcsőde. Az igényeket figyelembe véve hétfőtől- péntekig reggel 6 órától, 17 óráig tart nyitva.

Az alapellátáson kívüli szolgáltatással is rendelkezik. Az emeleti részen a KINCS-Ő játszó csoport, alternatív ellátási formaként működik. A bölcsőde keretein belül Napközbeni Gyermekfelügyeletet biztosítunk a városban élő gyermekes családok részére.

A BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 20 hetes- 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását biztosítja. A bölcsőde működését meghatározó jogszabályok: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról 15/1998.(IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről. Bölcsődénk jelen szakmai program szerint dolgozik, amely összhangban van a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramjával, hatályos jogszabályokkal, szakmából fakadó etikai elvárásokkal, a kisgyermekek ellátásával kapcsolatos szemlélettel. Szükség szerint igazodik a helyi sajátosságokhoz, és a Fenntartó elvárásaihoz.

Elsődleges/közvetlen célcsoportunk

- Bölcsődei csoportjainkba és mini bölcsődéinkbe elsősorban az egri lakcímmel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekeket várjuk, de:
- az ellátási területen kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását is biztosíthatjuk, feltéve, hogy az egri lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudjuk:
 - a bölcsődében a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25%-áig.
 - mini bölcsőde férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig.
- Menedékes gyermek a jogszabályban foglaltak szerint, a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult az ellátás igénybevételére.
- Nem magyar állampolgárságú gyermek, amennyiben rendelkezik egri tartózkodást igazoló okmánnyal, a gyermek magyar nyelvű születési anyakönyvi kivonatával, TAJ

kártyájával és orvosi igazolással arról, hogy a Magyarországon életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat a gyermek megkapta.

- Fő szabály szerint 20 hetes – 3 éves korú gyermekek.
- Sajátos nevelési igényű, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is biztosított (integrált formában) annak az évnek augusztus 31-ig, amelyben a 6. életévét betölti.
- Az óvodai nevelésre még nem érett harmadik életévét betöltött gyermekek a 4. életévük betöltését követő augusztus 31-ig maradhatnak a családi bölcsődében (ha a gyermek testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja).
- Azon gyermek, aki 3. évét
 - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,
 - szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

Másodlagos célcsoportunk

Azon gyermekek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok (pl.: a szülő egyedülálló vagy időskorú, a szülő szociális helyzete miatt, a gyermeknek a fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége) miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az „ellátás igénybevételére javasolt” gyermekek, akiknél a bölcsődei, mini bölcsődei ellátás igénybevételét jelzőrendszeri tagok (házi gyermekorvos, háziorvos, körzeti védőnő, család- és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság) kezdeményezik.

Kizárólag a bölcsődébe történő felvételi kérelmek elbírálása során a Gyvt. 43 § (3) bekezdése szerint előnyben kell részesíteni:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, ha a gyermek szülője, törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.
- a védelembe vett gyermeket.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

- A napi nyitvatartási idején belül, 6.00-17.00 között biztosítjuk a gyermekek bölcsődei ellátását. A gyermeknapi gondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra.
- A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeknapi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.
- A kisgyermekek részére intézményi gyermekétkeztetés keretében az ellátási napokon - ha a szülő/törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik- a reggeli főétkezést, déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kis étkezést biztosítunk.
- Speciális étkezést, szakorvosi javaslat alapján külső szolgáltató által tudjuk biztosítani. Kulturális, vallási meggyőződésből eltérő étkezést a szülő írásbeli kérelme alapján a közétkeztetésről szóló rendelet szabályait szem előtt tartva tudjuk biztosítani.
- A korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket figyelembe véve törekszünk a megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal, higiénés követelményeknek betartásával mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű ételeket készíteni. Csecsemők (1 év alatti) étkeztetése esetén a frissen készített ételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt, ún. tejkonyhát biztosítunk.
- A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá, amelyről minden év február 15-ig tájékoztatja a szülőket. A bölcsődei nyári szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodunk a gyermek bölcsődei gondozásának, nevelésének megszervezéséről ügyeletes bölcsődében.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK A MÓDJA

1. Tájékoztatás módjai

Informatikai felületen információt nyújtunk a bölcsődei ellátásról, kapcsolatfelvétel módjáról, intézményben folyó szakmai munkáról. Személyes találkozás, lehetőséget nyújt az intézmény rövid bemutatására.

2. Bölcsődei felvétel

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely. A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi orvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- szociális, illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is.

Az igénybevétel feltételei:

- Az ellátás igénybevétele önkéntes.
- Az ellátás igénybevételének jogosultságát igazolni szükséges - munkáltatói igazolás stb.
- Az intézményi jogviszony létesítése - a Felvételi Szabályzatban rögzítettek szerint- a bölcsődevezető intézkedésén alapul.
- Az ellátás étkezési és gondozási díj megfizetése ellenében igényelhető.
- A térítési díj meghatározása a fenntartó önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében hozott rendelkezéseken alapul a jogszabályi keretek között.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei ellátást igénybe vevők részére nyújtandó ellátás:

- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermek személyiségének tiszteletben tartásával, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben történő nevelés-gondozása
- A családi nevelés segítése, az együttnevelés biztosítása;
- Esélyegyenlőség biztosítása;
- Napi négyeszeri étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna);
- Esztétikus, inger gazdag, biztonságos, higiénikus környezet biztosítása.

Beiratkozás

A gyermekek felvétele egész évben folyamatos, de férőhely és rászorultság függvénye. A beiratkozás a bölcsődei beszoktatás első napján történik meg, amikor szülők/törvényes képviselők és a bölcsődevezető közötti Megállapodás a beiratkozás napján kerül aláírásra. A gyermek ettől a naptól kerül be a felvételi könyvbe, valamint rögzítésre kerül a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői elektronikus nyilvántartási (KENYSZI) rendszerben. A beiratkozás napján állapítjuk meg a fizetendő személyi térítési összeget, a felvételi értesítés kézhezvételét követően bekért dokumentumok/nyilatkozatok alapján.

A bölcsődevezető az ellátás megkezdésekor tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt az ellátás tartalmáról és feltételeiről, a bölcsőde által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, a bölcsőde házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési és gondozási díjról és az érdekképviselői fórumról. Ennek megtörténtéről a szülő/törvényes képviselő írásban nyilatkozik.

A szülőnek legkésőbb a beiratkozásra magával kell hoznia és be kell mutatni mindkét szülő munkáltatói igazolását, a gyermek anyakönyvi kivonatát, a gyermek és a szülők TAJ- és lakcím kártyáját, tartós beteg gyermek esetében szakorvosi igazolást, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a szakértői véleményt, valamint a gyermek egészségügyi kiskönyvet.

Az ellátás megszűnése

- *a szülő/törvényes képviselő kérelmére, illetve a megállapodásban foglaltak alapján. Nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.*
- *sajátos nevelési igényű, korai fejlesztésre és gondozásra a gyermek a bölcsődei gondozását „próbaidő” leteltével a szakmai munkacsoport nem javasolja.*
- *a házirend ismételt súlyos megsértése vagy az ellátás feltételei, okai már nem*

állnak fenn.

SZAKMAI CÉLOK, FELADATOK, ALPELVEK

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése fontos és elsődleges. A családi légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani. Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés-gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

Bölcsődénkben a személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a szakmai előírásoknak, jogszabályoknak.

A bölcsődevezetők éves munkatervben határozzák meg az adott nevelési-gondozási év feladatait. Ehhez igazítják a nevelői munkájukat a kisgyermeknevelők a nevelési évben. Az éves nevelési terv tervezéséért és végrehajtásáért a kisgyermeknevelő, annak ellenőrzéséért a bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető, értékeléséért a kisgyermeknevelő, bölcsődevezető és a bölcsődei intézményegység vezető a felelős

A nevelői munka tervezése a csoportok éves nevelési tervében valósul meg, melynek tartalmát az évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz és az egyes gyermekek igényeihez igazítják.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás. Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;

- a kisgyermeknek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhygiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekciónak támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek csökkentésére való törekvés (fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte. Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését. Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást. Lehetőséget teremtenek a társakkal, közös élményszerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását.

Fontos a kommunikációs készségeik fejlődésének elősegítése. Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával fejlődésük elősegítése.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás feltételeinek megteremtése megfelelő környezet kialakításával, kisgyermek nevelő aktív részvételével.

A kisgyermeknevelők ismeretnyújtással segítik a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását a nevelés gondozás helyzeteiben. Viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtanak a közös tevékenységek során.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, így jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása, a pozitívumok kiemelése. A kisgyermek

harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, a családi és a bölcsődei nevelés összhangja. A szülő közvetíti gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, melyek segítik a kisgyermeknevelőt a gyermek megismerésében, a differenciált egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos fontos ismereteket, módszereket.

BÖLCSŐDEI NEVELÉS- GONDOZÁS ALAPELVEI

1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Nagyon fontos a család megismerése. Nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekintjük. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2. A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés-gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére

irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra, legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

6. A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

7. A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés-gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömet, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

1. Tanulás

A bölcsődében nincs teljesítményelvárás. A bölcsődében ezért a tanulás fogalmát tágan kell értelmezni. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, és információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás játékba ágyazottan történik, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A kisgyermeknevelőnek a korai fejlesztésre, gondozásra szoruló, sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt. Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (pl.: agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat). Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. Sikeres próbálkozásait pozitív megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet. Nagyon fontos az elegendő idő biztosítása, hiszen az egyes mozzanatokat gyakorolni kell. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát, ezért a kisgyermeknevelőnek a gondozási helyzetekben támogató, megerősítő légkört kell teremtenie.

- Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük (reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törülköződöt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét és a személyes kapcsolat kialakulását. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

- Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezét. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövétel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás

lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy szokássá váljon a gyermekek számára a szájápolás, fogmosás is.

- Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

- Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk. Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra neveli a kisgyermeket.

- Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevéődhet.

- Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges

feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segíti minden területen a fejlődését és a világ megismerését. A szabad, a gyermek önkéntes kezdeményezésén, előzetes ismeretein, tapasztalatain alapuló tevékenységét kell a középpontba helyezni, kötött foglalkozás jellegű tevékenységeknek a bölcsődében nincsenek.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására, fejlesztésére is. A játék örömforrás a gyermek számára

A játékoknak a szobában állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A játékok megfelelnek az egészségügyi, biztonsági és pedagógiai szempontoknak egyaránt.

4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, emiatt fontos a minél nagyobb mozgástér és a mozgásfejlesztő játékok megléte mind a szobában, mind az udvaron. Fontos, hogy a különböző játékok felkeltsék a gyermekek érdeklődését és biztonságosak legyenek. Bölcsődéinkben biztosított a balesetmentes környezet. Fontosnak tartjuk, hogy bölcsődéinkben, mini bölcsődéinkben minél változatosabb mozgásos lehetőségeket biztosítsunk a kisgyermekeknek. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermekek szabadon próbálhatják, végezhetik az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, átélt mondókázás, éneklés, pozitív érzelmeket kelt, kellemes hangulatot teremt. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését.

6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

7. Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatóásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

8. Egyéb tevékenységek

Ezek olyan tevékenységek, amiket az egymásról és környezetünkről való gondoskodáshoz kapcsolhatunk (pl., viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, téli madáretetés, karácsonyi süteménykészítés, gyümölcssaláta készítése stb.). Ezekben a tevékenységekben nagyon fontos az önkéntesség, nem pedig feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

GONDOZÁSI- NEVELÉSI FELADATOK A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA ESETÉN

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása a bölcsődében:

Teljes integrációban: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. Az SNI-s gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, ezért a csoport létszám 11 fő lehet.

Részleges integrációban: egy gondozási egység (két csoportszoba) részeként kell kialakítani. Ebben az esetben, az egyik szobában egészséges gyermekek, a másikban pedig SNI-s gyermekek vannak. A napirend meghatározott részében a két szoba gyermekei együtt vannak. Az ép csoportban öt kisgyermek lehet, a másikban pedig három sajátos nevelési igényű. (8 fő)

Speciális csoport: Ebben a formában csak SNI-s gyermekek járnak a csoportba, 1-1 kisgyermeknevelőhöz 3-3 kisgyermek tartozik. (6 fő).

A bölcsődében a sajátos nevelésű gyermekek ellátása napközbeni felügyelet keretében történik, a fejlesztést utazó gyógypedagógus végzi a szakszolgálat által meghatározottan.

Bölcsődéinkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az SNI-s gyermekek számára gondozásuk, nevelésük során biztosítsuk az igényüknek és tempójuknak megfelelő időt. Beépítjük a napirendbe a gyógypedagógus által javasolt feladatokat. A szülőket is támogatjuk és megerősítjük szülői mivoltukban.

FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, MÓDJA

9. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport maximális létszámát jogszabály által meghatározottak szerint alakítjuk, így biztosítjuk az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő minőségi bölcsődei

nevelést, gondozást. Ennek alapján egy gyermekcsoport létszáma 12 fő, amennyiben minden kisgyermek betöltötte a 2. életévét akkor 14 kisgyermek elhelyezésére van lehetőség.

A Semmelweis bölcsődében 82 férőhelyen a 12 - 14 fős csoportok vannak. Az érzelmi biztonság megteremtéséhez szükséges, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. (csoport, hely állandóság). Apránként a tárgyak, belsőtér változnak körülötte követve a gyermek igényeit, fejlődését.

A csoportbeosztásnál a speciális igényű gyermekek fogadásánál a csoportlétszámot a rendelet alapján alacsonyabban alakítjuk ki. A bölcsődei gyermekcsoportok szervezésénél törekszünk a homogén (azonos életkorú, életkorban közel álló gyermekek kerülnek egy csoportba) csoportok kialakítására és figyelünk a fiú/lány arányra.

Vegyes életkorú csoport esetén odafigyelünk arra, hogy legyen több azonos korú gyermek, akikkel tud közös játéktevékenységet kialakítani, amely az utánpótlásnál fontos szempont. A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.

Az első találkozásnak nagy jelentősége van a kapcsolat építésében, sikerességében. Tavasszal bölcsődéink nyílt napot szerveznek, ahol az érdeklődő családok betekintést nyerhetnek a bölcsődékbe, lehetőséget ad az ismerkedésre és válaszokat kaphatnak kérdéseikre.

A kapcsolattartási formákhoz szorosan kapcsolódik a „bölcsődekóstoló” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődések ismerkedési napja. Ezen a napon megismerhetik leendő kisgyermeknevelőiket, csoportjukat, megbeszéljük a beszoktatás menetét, és a családlátogatás idejét, ismerkedhetnek a bölcsődei élettel.

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a család saját, otthoni környezetében való megismerése. Nagyon fontos a bizalmi kapcsolat kialakításában, segíti a szülőt abban, hogy megismerje gyermeke leendő kisgyermeknevelőit, és hogy bővebben informálódjon a bölcsődei életéről.

Kiemelt fontosságú a szülőcsoportos beszélgetés, amely alkalmat ad arra, hogy a szülők szembesüljenek más szülők problémáival, közösen tudjanak róla beszélni. A kisgyermeknevelő szakmaiságára utal, ha jól tudja ezeket a beszélgetéseket vezetni, és a téma mentén haladva

mederben tartani. A kisgyermeknevelők a csoport összetétele, és fejlődési mutatója alapján határozzák meg a témát. Az ilyen beszélgetések mindig nagy tervezést, szervezést igényelnek, hiszen nem mindegy, hogy azt hogyan irányítjuk, hogyan tartjuk mederben a téma vonalát. Ezek a beszélgetések egy mélyebb bizalmi kapcsolat megerősítését is szolgálhatják. Az egyéni kapcsolattartást is igénylik a szülők, ezt fogadóóra, egyéni tanácsadás keretében bármikor kezdeményezhetik.

10. Szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anya vagy apa jelenléte a gyermeknek érzelmi biztonságot ad, segíti közte és a kisgyermeknevelő közt az érzelmi kötődés kialakulását. Nagyon fontos a fokozatosság, ez gyengéd átmenetet biztosít a gyermek számára, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás során is lehetőség van a bizalmi kapcsolat tovább építésére a szülők és kisgyermeknevelők közt. A kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét a csoportnaplóba, majd lezáró összefoglalását pedig a gyermek fejlődési naplójába.

11. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Egy bölcsődei csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, akikhez egy nevelési évben 5-6-7 gyermek tartozik gyermekek korától, speciális szükségleteitől függően. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben” mindkét kisgyermeknevelő jelen van, ilyenkor az általa beszoktatott „saját” gyerekeket látja el a gondozás folyamán. Egészen az óvodába távozás idejéig (felmenőrendszer) segíti fejlődését, neveli-gondozza, számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

12. Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos háttérét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás. A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát,

ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonságérzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

Személyi feltételek

A bölcsődében és a mini bölcsődében biztosítva van a kisgyermek szakszerű ellátásához szükséges személyi feltételrendszer. A kisgyermeknevelők a saját személyiségükkel és a kora gyermekkorhoz kapcsolódó szaktudásukkal képesek elősegíteni, értékelni a kisgyermek harmonikus testi-lelki fejlődését, spontán érzésének támogatását, a helyes szokások kialakítását, továbbá ezek feltételeit megteremteni. Szakmai munkájukat tudatosan tervezik, de képesek alkalmazkodni a váratlan helyzetekhez, igényekhez.

A bölcsőde és mini bölcsőde szakmai létszám és képesítési előírások vonatkozásában megfelel a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szerinti követelményeknek.

A bölcsőde szakmai irányítását a bölcsődevezető látja el.

A bölcsődében 13 fő BA végzettséggel és 2 fő OKJ végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő és 3 fő bölcsődei dajka dolgozik. A főzőkonyhán 1 fő szakács és 2 fő konyhai kisegítő gondoskodik a közétkeztetésről. A napközbeni gyermekfelügyeletet 2 fő látja el.

Bölcsődénk sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekeket is ellát, az ő fejlesztésük külső szakember, a szakszolgálat gyógypedagógusa segítségével történik.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénkben, mini bölcsődénkben biztosítva van a kisgyermek életkori sajátosságainak, fejlettségi szintjének és nevelési-gondozási igényeinek megfelelő tárgyi környezet, továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a speciális tárgyi feltételek.

Nagy örömünkre szolgált, hogy 2013-ban elnyertük a „Bölcsődék infrastrukturális fejlesztése Egerben” című ÉMOP-4.2.1/ B-12 pályázatot. A felújítás csak 2014-szeptemberében kezdődött

el, melynek révén korszerű, energiatakarékos infrastrukturális adottságokkal rendelkező családbarát intézmény jött létre, amely a tárgyi feltételeket illetően is megfelel a 15/1998 NM rendelet rendelkezéseinek.

A bölcsőde biztonsági beléptető rendszerrel működik, akadálymentesítése által a megközelítés bárki számára biztosított.

A bölcsőde épülete emeletes, a földszinten helyezkednek el a csoportszobák, illetve a gyermekek által használt helyiségek.

A babakocsi tároló, ahol a szülőknek lehetőségük van a babakocsit hagyni, amíg gyermekük a bölcsődében tartózkodik.

Egy egység legfeljebb 24-28 gyermek elhelyezésére szolgál és gyermeköltözőből, gyermekfürdőszobából és 2 csoportszobából áll, melyek könnyen megközelíthetők, beláthatók, felesleges tereket nem kell bejárniuk a gyermekeknek.

A berendezési és felszerelési tárgyak megfelelnek a 15/1998. (IV.30) NM rendelet 11. melléklet szerinti „Jegyzék a bölcsődei ellátás kötelező eszközeiről és felszereléseiről” előírásainak.

Minden egységben a felnőtt mosdó akadálymentes.

A gyermeköltöző felszerelése és azok mérete megfelel a különböző korú gyermekek öltöztetési igényeinek. Minden gyermek részére biztosított a jellel ellátott öltözőszekrény, a saját ruha és cipőtároló, öltözőpad és/vagy szivacs és 2 db pelenkázó asztal. Az öltözőben faliújság is található, a szülők számára fontos információk közlésére.

A gyermekfürdőszoba (27 m²) berendezése a gyermekek igényeinek, méreteiknek megfelelő. Átlátszó, félig üvegezett ajtóval kapcsolódik a gyermeköltözőhöz, valamint az egység két gyermekszobájához félig üvegezett ajtóval. A fürdőszoba szakszerű kialakításával teszi lehetővé a gondozási műveletek biztonságos elvégzését és lehetőséget biztosítanak a gyermekek önállósági törekvéseihez. Itt található csoportonként 2-2 db 40-45 cm peremmagasságú, hideg-meleg vízzel, keverőcsappal felszerelt mosdókagyló, 2-2 gyermek WC, 1 db beépített gyermek fürdőkád és 1 zuhanytálca hideg-meleg vízzel, keverő csapterleppel, flexibilis zuhannyal, 2 db pelenkázó asztal, 1-1 db a gyermekek magasságában elhelyezett egész alakos állótükör, mosdókagylóként 1 db falitükör, ami segítség a testkép

fejlesztéséhez. Gyermekcsoportonként 1-1 jellel és akasztóval ellátott, a törölközők higiénikus tárolásának lehetőséget biztosító törölközőtartó fogmosópohár tartóval. A bili mosására 1 db bilimosó került helyezésre.

1 db falra szerelt (gyermekek számára nem elérhető magasságban) gyógyszereszekrény.

A törölközőkről, tisztántartásukról a bölcsőde gondoskodik, a tisztálkodó szereket, eszközöket, ágyneműt, textília alapkészletet a bölcsőde biztosítja. A szájápoláshoz szükséges eszközöket, a pelenkát és nedves törölkendőt a szülők biztosítják gyermekük számára.

A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobákhoz, amely lehetőséget teremt arra, hogy fürdőszobai tevékenység közben a kisgyermeknevelő figyelemmel kísérheti a csoportszobában tevékenykedő kisgyermekeket.

A csoportszobák tágasak, méretük 42 m², világosak, esztétikusan berendezettek. A tágas csoportokban biztosítjuk a funkciószarkok kialakítását, melyek alvásra, játékra, étkezésre szolgálnak.

A helyiség teljes alapterülete közvetlen természetes megvilágítású, az erős benapozást a teraszról mobil árnyékoló szerkezettel, illetve fényáteresztő függönnyel gátoljuk. A világítás közvetett (káprázásmentes). Egységenként 1 db klímaberendezéssel gondoskodunk a nyári időszakban a csoportszobák hűtéséről, a bölcsődei klímahasználatra vonatkozó szabályok szigorú betartása mellett.

A helyiség berendezését a gyermekek korösszetételének és fejlettségi szintjének megfelelően alakítjuk ki és a növekedő gyermekek igényei szerint változtatjuk meg. A csecsemők számára külön játszóhely áll rendelkezésre. Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában minél több hasznos alapterület álljon a kisgyermekek rendelkezésére. Az évszakhoz kötött dekorációban a gyermekek alkotásait értékként kezelve díszítő elemként használjuk.

A bútorzat fénytelen felületű, balesetmentes, a gyermekek fejlettségét követi.

Alvás feltételeihez megfelelő számú és minőségű bölcsődei fektetőket, illetve gyermekcsoportonként a gyermekek életkora, járnai tudása, létszáma és fejlettségi szintje szerint rácsos fa gyermekágyat matracal biztosítunk.

Az állandóság alapelve alapján a gyermekek mindig ugyanazon a helyen étkeznek, alszanak.

Gyermekenként 1 db támla nélküli, állítható ülőmagasságú gyermekszék és állítható magasságú, négyszemélyes gyermekasztal van pl. étkezéshez, illetve gyermekcsoportonként 1 db tálaló kocsi.

A csoportszoba játékkészletének összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi szempontokat, hogy könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Minden tevékenységformához van megfelelő játékszer, a játékok nagysága, színe, formája felkelti és éberen tartja a gyermek érdeklődését.

A játékok nyitott játéktároló polcokon tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok a kisgyermeknevelők által elérhető polcon vannak elhelyezve. Biztosítva vannak a puhasarok kialakításához szükséges eszközök. Az alapjátékokon túl rendelkezésre állnak mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, különféle játékformák eszközei, énekes, zenés játékok eszközei, értelmi képesség, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök, alkotótevékenységek eszközei, a környezeti nevelést segítő eszközök, csecsemőjátékok, szerepjátékok kellékei, mese és képeskönyvek, hangszerek.

A játékok alkalmazkodnak a gyakorló és szerepjátékok igényeihez, valamint a gyermekek neméhez és életkorához is.

A csoportszobákhoz kapcsolódó fedett terasz (63 m²) lehetővé teszi a szabad levegőn történő altatást. A terasz helyet biztosít az udvari játékok tárolására (játékraktár), illetve egy kis WC mosdóval is található ott.

A játszókertet a gyermekek által nem elérhető tolózárral felszerelt kapuk zárják le, a gyermekek biztonságának megóvása érdekében. Minden terasz párapuval ellátott. A kisebb, járni még nem tudó gyermekek számára könnyen mozgatható járókát biztosítunk.

A homokozók szélvédett, időszakosan napos, jól megközelíthető helyen kerültek kialakításra, egységenként 1 db, 30-40 cm mélységű, legalább 4 négyzetméter alapterületű, lefedhető, ütécscillapító anyagú peremmel határolt. Lefedéséhez 1 db takaróháló biztosított. A homok kezelése naponkénti átlapátolással, locsolással, évenkénti cserével vagy fertőtlenítéssel történik.

A rendszeresen karbantartott és ellenőrzött, 1 m esési magassági feletti beépített/telepített játékok füvesített területen vagy ütéscsillapító talajon kerültek elhelyezésre. Mászásra, csúszásra, homokozásra, és rugós hintázásra egyaránt lehetőséget biztosítanak. Mindezekon kívül mobil játékok is biztosítottak (labdák, kismotorok, háromkerekű biciklik, dőmperek stb.) A teraszon kisasztalnál alkotótevékenységet is lehet végezni, könyvet nézegetni.

Az emeleti részen található a szociális helyiségek és irodák.

Itt kapott helyet a bölcsőde alap feladata mellett működő időszakos gyermekfelügyelet (játsszóház), a só szoba, ami a pályázati felújítás részeként valósult meg, továbbá a tornaszoba is.

A bölcsőde saját üzemeltetésű, korszerűsített konyhával rendelkezik, amely megfelel a HACCP előírásainak.

Fejlesztőszobában biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén a tárgyi feltételeket, a nagymozgást fejlesztő-és segédeszközöket, a finommotorikát fejlesztő eszközöket és a hallás-, ritmus fejlesztő eszközöket.

A sószobát a gyermekek a kisgyermeknevelő kíséretében, az alcsoportonkénti beosztás alapján kúraszerűen használják immunrendszerük erősítése és a tüdő vitálkapacitásának jobb kihasználtsága érdekében.

KIEMELT SZAKMAI TARTALOM, BÖLCSŐDÉNK ARCULATA

A bölcsőde arculata az egészséges életmódra nevelés. A bölcsődei nevelés gondozás terén nagy gondot fordítottunk a gyermekek egészségvédelmére és az egészséges életmód kialakítására és fenntartására. Az egészségneveléshez hozzátartozik a korszerű táplálkozás, a megfelelő kalória és ásványi anyag bejuttatása a gyermek szervezetébe.

Már az előző években is törekedtünk az egészséges táplálást előtérbe helyezni. A heti gyümölcsnapot módosítottuk annyiban, hogy akár a hét minden napján az évszaknak megfelelő gyümölccsel, zöldséggel lássuk el a bölcsődés gyermekeinket.

A kisgyermeknevelőkkel egyetértésben a gyermekeink ne csak szilárd halmazállapotban ismerjék a gyümölcsöket, zöldségeket, hanem ivólé vagy sűrítmény formájában is. A közös gyümölcspép készítésekor turmixoláskor (akár a csoportszobákban is) lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek megláthatják a gyümölcs felhasználását kicsit másképpen. A tavalyi évben kisgyermeknevelőink bővítették a gyümölcs felhasználását.

A szüret időszakában pedig a szülők jóvoltából különböző fajtájú szőlőket, és szőlőprést hoztak a gyermeknek, akik nagyon élvezték, hogy ők préselhették ki a szőlőlevet, amit aztán jóízűen elfogyasztottak.

A csoportok váltott időszakban a só szobában töltik a napirend egy részét. Lehetőség szerint kb. 20-25 percet „só homokoznak „a gyermekek. Főleg a téli időszakban van nagy jelentősége a só szoba használatának.

Az emeleten a bölcsőde rendelkezésére áll egy tornaszoba is. A só szobával szemben található, így biztosított az átjárhatóság. A tornaszobában nagymozgást fejlesztő eszközöket vásároltunk, hiszen fontosnak tartjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, hogy legyen nekik lehetőségük a mozgásra akkor is, ha az udvarra nem tudnak kimenni. A tornaszobában bukfencszőnyeg, trambulín, nagyhenger és sok más egyéb eszköz várja a gyermekeinket.

Természetesen, ha az idő megfelelő az udvaron való tartózkodást is kiemelten fontosnak tartjuk. Fokozottan figyelünk gyermekeink nagymozgás fejlesztésére, amihez különféle eszközöket biztosítunk a csoportszobákban is.

Lehetőségünk nyílt az óvoda tornatermét felhasználva a Fitmonkey vezetőjével együttműködve, hogy gyermekeink heti egy alkalommal szervezett tornán vegyenek részt. A játékos, mondókás, mozgásos tornát nagyon élvezik a gyermekek.

A szakmai munka tudatosságához tartozik, hogy a kisgyermeknevelők az éves tervük alapján tudatosan tervezik munkájukat, pedagógiai tevékenységüket nap mint nap. Itt is megjelennek az egészséges életmódra nevelés tevékenységei. (Pl.: gyümölcsök, zöldségek festése, ragasztása stb.). A kezdeményezések alapját adják meg a heti tervek. Ezt nagyon fontosnak tartjuk, hiszen a tudatos nevelői munka és ismeret átadása fontos része munkánknak.

Mivel a bölcsődénk arculata az egészséges életmódra nevelés, megrendezésre kerül az un.” Egészségnap”, ami szeretnénk továbbra is hagyománnyá tenni a szülőkkel, gyermekekkel közösen, játékos vetélkedőkkel, mozgásos, ügyességi játékokkal, ételkóstolással egybekötve.

Kibővíténénk programunkat zöldség- gyümölcs figurakészítéssel, közös gyümölcssaláta készítéssel, mézkóstolóval és szakember segítségével szemléltetnénk a helyes fogápolás módszerét.

2025 év elején bölcsődénk csatlakozott a Madárbarát Kert programhoz, hiszen számunkra a madaraink védelme, a róluk való gondoskodás is nagyon fontos, s ezt adjuk át a gyermekeknek is, az ezzel kapcsolatos teendőkbe őket is bevonjuk.

Egészségneveléssel kapcsolatos feladataink:

- egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása;
- a kisgyermek elsődleges szükségleteinek igény szerinti kielégítése; alapvető kultúrhigiénés szokások kialakításának segítése;
- a szabadban való tartózkodás feltételeinek megteremtése;
- a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetés biztosítása;
- prevenció/korrekció támogatása;
- kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatások a Semmelweis Ignác Bölcsődében

1. Időszakos gyermekfelügyelet

A bölcsőde azon gyerekek és családjaiknak, akik bölcsődei ellátásban nem részesülnek megállapodásban rögzített külön díjazás ellenében, a bölcsőde nyitvatartási idejében, gyermekfelügyeletet biztosít.

A nálunk működő időszakos gyermekfelügyeletünket a bölcsőde emeleti részén alakítottuk ki 8 férőhellyel. Csoportszoba, öltöztető helyiség és fürdőszoba tartozik hozzá. A személyi és tárgyi feltételek kialakításánál a kisgyermek nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát figyelembe vettük.

A gyermekek fokozatos beszoktatásával megkönnyítjük a gyermekek közösségbe való beillesztését. Az anyától való elszakadást már próbálgathatja, mire bölcsődébe vagy óvodába kerül. A szülő döntheti el, hogy hány órában kívánja igénybe venni. Jellemzően azok a családok

kéri, akik a későbbiek folyamán szeretnék, hogy a gyermekük bölcsődébe járjon. A szülőknek adódhatnak az életük során olyan szituációk, amikor más gondjaira bízják gyermekeiket.

A szülővel történő megállapodás alapján 18 hó-és 3 éves közötti gyermekek felvételét kérhetik. A gyerekek számára nagyon fontos, hogy érzelmi biztonságot nyújtsunk. Támogatjuk, biztosítjuk a gyermek a játékfeltételeit, hogy a többi gyermekkel való együttlét örömforrás legyen számára. A társak viselkedése mintát nyújt számukra, segítik a szociális képességek fejlődését. A gyermekek napirendjét úgy szervezzük, hogy minden olyan idő, amelyet nem tölt ki a gondozás, étkezés és pihenés, szabad játéktevékenységgel tölthessenek a szobában és a szabadban egyaránt. A csoport összetétele és változékonysága elég széles skálán mozog, ezért az ott dolgozó kisgyermeknevelőknek fontos, hogy jó szervezőkészséggel rendelkezzenek, hogy minden kisgyermek bármikor kapcsolódik a napirend eseményeibe, a maximális ellátást ugyanúgy megkaphassa.

2. Napközbeni Gyermekfelügyelet

Az ellátandó célcsoport, és az ellátandó terület jellemzői

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását a gyermekvédelmi törvény határozza meg, amely szerint napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húsz hetes korától annak a tanévnek a végéig látható el, amelyben a tizennegyedik életévét betölti, illetve sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak a tanévnek a végéig, amelyben a tizenhatodik életévét betölti. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a szolgáltatást elsősorban óvodás és általános iskolás gyermekek szülei kérik, illetve nagyobb igény mutatkozik az ellátásra az egyedülálló szülők részéről.

A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni gyermekfelügyelet keretében biztosítja. A napközbeni gyermekfelügyelet keretében csak olyan személy láthat el tevékenységet, aki megfelel a jogszabályban foglalt képesítési feltételeknek.

A szolgáltatás keretében kell segítséget nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, amennyiben a gyermek tanulmányait betegsége, vagy fogyatékossága miatt magántanulónként folytatja. A gondozónő csak a gyermek gondozásával kapcsolatos feladatokat látja el a

családban. Továbbá segítséget nyújt az ikergyermek gondozásához, neveléséhez, valamint az egyedülálló szülő részére, amennyiben gyermeke nevelésében átmenetileg akadályoztatva van. Feladatai közé tartozik a tájékoztatás a gyermeki, illetve a szülői jogokról, kötelezettségekről, a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, a gyermekfelügyeletre vonatkozó házirendről. A szülővel kötött megállapodás szerinti a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó gondozás, felügyelet, ápolás ellátása. A gyermek kísérése, egyik intézményből az otthonába. Fontos, hogy együttműködjön más szakmák szakembereivel, (védőnők, háziorvos, gyermekjóléti központ, szolgáltató intézmény)

A vonatkozó jogszabályok betartása, információszerzés

A jogszabályok szerinti gondozási napló vezetése, valamint a szolgáltatásért fizető személyi térítési díj beszedése. A napközbeni gyermekfelügyelők szakmai munkájában elsősorban a segítő- támogató módszer kerül alkalmazásra.

Alapelvei

- **Önrendelkezés:** A gyermek szülei gondozási- nevelési szokásait a házi gyermekfelügyeletet nyújtó maximálisan figyelembe veszi.
- **Résztétel:** A szülő vegyen részt a gondozás- nevelés folyamatának kialakításában.
- **Érdekérvényesítési esélyek növelése:** A szülők családi kompetenciájának erősítése, a nevelési szokásaik támogatása.
- **Eredményesség:** Amennyiben a szülő. és gyermek elégedett a szolgáltatással.
- **A legkisebb beavatkozás elve:** A gyermekvédelem minden szintjén, úgy kell tanácsot adni, hogy a szolgáltatást igénybe vevő helyett, és ellenében csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit.

A szolgáltatás részletes leírása

A napközbeni gyermekfelügyeletben résztvevők:

- Gyermek
- Szülő
- Az ellátást nyújtó intézmény
- Szolgáltatást nyújtó személyek

Napközbeni gyermekfelügyelet különösen az alábbi esetekben nyújtható:

- Az alapellátás keretében gyermekek napközbeni ellátásaként, napközbeni gyermekfelügyelet biztosítható 20 hetes kortól az általános iskolai tanulmányokat folytató, tanköteles korú gyermek ellátásában akadályozott szülő kérelmére.
- Fogytékossága, vagy súlyos betegsége miatt, napközbeni ellátásban nem részesíthető gyermek számára.
- Nappali intézményben elhelyezett gyermek esetén, ha a nyitvatartási időn túl nem megoldható a felügyelete.
- Hosszabb ideig otthoni gondozásra szoruló gyermek esetén.
- Egyedülálló szülő gyermeknevelésben való átmeneti akadályoztatása esetén.
- Ikergyermek gondozásának, nevelésének segítésére.

A napközbeni gyermekfelügyelő a gondozási tevékenységéről a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások gondozási térítési díjáról, és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló jogszabály szerinti gondozási naplót vezet.

Az ellátásba kerülés lépései:

- ellátás igénylése
- igényelt szolgáltatás elbírálása
- megállapodás megkötése
- ellátás nyújtása
- ellátás megszüntetése

INTÉZMÉNYEN BELÜLI ÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL TÖRTÉNŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Intézményen belüli együttműködés

- Szakmai fórumok
Vezetői értekezlet
- Munkaértekezletek, Kisgyermeknevelői értekezlet

- A bölcsődei dajkákkal való együttműködés

A bölcsődevezető napi takarítási feladatait naponta, nagytakarítási feladatait havonta ellenőrzi, a tapasztalatok minden esetben megbeszélésre kerülnek. A kisgyermeknevelő a bölcsődei dajka munkavégzésének megszervezésében rendszeresen konzultál.

- Az egységvezetőkkel való együttműködés

A bölcsődevezetővel közösen minden év augusztusában ellenőrzi, hogy a jegyzékben előírt eszközök és felszerelések rendelkezésre állnak-e.

- Az ételmezésvezetővel és a konyhai dolgozókkal való együttműködés

A bölcsődevezető az ételmezésvezető által összeállított étlapot kifüggesztés előtt minőségi és mennyiségi szempontból ellenőrzi, szükség esetén jelzi a korrekciós igényét. Esetenként ellenőrzi a rendelést, nyersanyagkiszabatot, a kiadást, szakszerű tárolást.

A bölcsődevezető a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően ellenőrzi az étkeztetést. Napi szinten ellenőrzi a főzőkonyha tisztaságát, higiénés követelményeket, az étkezés tárgyi feltételeit és a kiadott étel mennyiségét, minőségileg helyes összetételét, konyhatechnikai eljárások megfelelőségét, leadja a napi étkezők létszámát.

- Gazdasági csoporttal való együttműködés

A bölcsőde munkaügyi feladatait, a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat a gazdasági csoport végzi. A bölcsődevezető jelzi a karbantartásra, kis és nagyértékű tárgyi eszközök beszerzési igényét, hibabejelentést megküldi a gazdasági csoportnak jóváhagyásra.

A bölcsődevezető, illetve az általa kijelölt munkatárs a gazdasági csoport munkatársaival közreműködnek a leltározási, selejtezési feladatok ellátásában, a munka/védőruha juttatás megszervezésében, a jelentésekben (Tevadmin, KSH)

- Az intézmény többi szakmai egységével való együttműködés

A többi bölcsődével eseti jelleggel a bölcsődevezetők és a kisgyermeknevelők szakmai műhelymunkában, minden évben a Bölcsődék napja alkalmából, illetve bölcsődei ügyelet biztosítása esetén.

Együttműködés más intézményekkel

Partnerek	rendszeresség		média			oka, célja
	eseti	rendszeres	telefon	személyes	levelezés	kompetenciahatárok
Óvodák		X <				

Városi Nevelési Tanácsadó, Pályaválasztási és Logopédiai Intézettel	X			X		SNI, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fejlesztése
Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató		X		X		sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátásakor
körzeti védőnő, Védőnői Szolgálat	X X X			X X	X	felvétel kezdeményezése szűrések műhelymunka
Házi gyermekorvosok	X				X	felvétel kezdeményezése fertőző betegség
Gyamhatóság	X X		X		X X	felvétel kezdeményezése hatósági intézkedés alatt álló kisgyermek
Tanulási Képességeket vizsgáló Szakértői Bizottság	X		X		X	fogyatékoság esetén szakvélemény
Oktatási Hivatal	X X				X X	bölcsődevezető április 15-éig tájékoztatást küld az Oktatási Hivatalnak azon harmadik életévüket betöltött óvodai nevelésre nem érett (és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja) gyermekekről. pedagógus minősítés

Képzőhelyek, hallgatók, tanulók Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara		X,	X	X	X	gyakorlati terephely közösségi szolgálat
Bölcsődei módszertani szervezet	X		X		X	szakmai támogatás, ellenőrzés
Bölcsődék	X		X	X		szakmai tanulmányút, tapasztalatcsere
Slachta Margit NSZI		X	X	X	X	képzések
Civil szervezetek	X			X		adomány közvetítés
Kulturalis/közművelődési intézmények	X			X		rendezvények, programok meghívottjai
Fenntartó (EMJV Onkormányzata)	X X X				X X X	átfogó, szakmai és penzügyi beszámoló nyári nyitvatartási rendjéről február 15-éig bölcsődevezető negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a terítésidij- hátralek behajtása vagy a behajthatatlan hátralek törlése érdekében.
Jegyző	X				X	felvétel kezdeményezése
EKVI	X		X	X	X	javítási, karbantartási munkálatok
Tűzoltóság, Rendőrség	X X		X	X X		vész esetén, családi programok
Tűz- és munkavédelmi szakember	X X			X	X	kötelező oktatás, munkabaleset

Heves Vármegyei Kormányhivatal -Népesésségügyi Főosztály -Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	X X X X X			X X	X X X	felvétel kezdeményezése, járvány, fertőző betegség jelentése hatósági ellenőrzés adatszolgáltatás, közreműködés a szakmai ellenőrzésekben.
Gyermekjogi képviselő	X		X	X		hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vett, családba fogadott, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek jogvédelme, panaszkezelés

1. A bölcsőde kapcsolata szakmán belül

A bölcsődék együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során közvetlen és közvetett kapcsolatba kerülhetnek a gyerekek ellátásával.

2. Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra. A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát. Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében. Nagyon fontos, hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

- Egyéni kapcsolattartási formák: Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, családi füzet.

- Csoportos kapcsolattartási formák: Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt nap a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik bölcsődéinkben a „bölcsődekóstolgotató” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődéseink ismerkedési napja. A szülők gyerekeikkel látogatnak el hozzánk. A szülők mindazon információhoz hozzájutnak, ami a bölcsődébe kerülő gyermekkel kapcsolatos.
- Családlátogatás: a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.
- Szülőcsoportos beszélgetések: Egy – egy a szülőket foglalkoztató nevelési téma feldolgozása történik a csoport kisgyermek nevelőinek a vezetésével. A szülők megosztják problémáikat, egymás meghallgatása segíti a kompetenciaérzés megtartását.
- Szervezett programok: Törekszünk olyan programok szervezésére, amelybe bevonható a család. A közös élmények nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez.

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentumok:

- Adatvédelmi tájékoztató és folyamatleírás szülők részére a bölcsődei ellátással összefüggő adatkezelésről
- Nyilvántartás bölcsődei ellátáshoz
- Felvételi könyv
- Bölcsődei felvételi kérelem
- Megállapodás
- 3. életévet betöltött gyermek esetében szülői nyilatkozat

- Egyedülállósági nyilatkozat
- Értesítés bölcsődébe történő felvételtől
- Értesítés bölcsődei felvétel elutasításáról
- Értesítés bölcsődei ellátás megszűnéséről
- Fertőző betegségekről történő kimutatás
- Az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékokat és a 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet mellékleteket:
 - 1. melléklet A TÉRÍTÉSIDÍJ-FIZETÉS DOKUMENTÁLÁSA AZ ÉVBEN
 - 1. melléklet ELLÁTÁSI NAPOKON ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐK JELEN VAGY TÁVOLLÉTÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 4. melléklet A GYERMEKÉTKEZTETÉS IGÉNYBEVÉTELÉNEK DOKUMENTÁLÁSA
 - 5. melléklet JÖVEDELEMNYILATKOZAT A SZEMÉLYI TÉRÍTÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ (jövedelmet igazoló bizonylatok egyidejű csatolása)
 - 6. melléklet NYILATKOZAT a Gyvt. 21/B § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez
(rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapító hatósági döntés másolata,
 - 3. melléklet IGAZOLÁS az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermek ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei gondozásra és a nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételére való jogosultságához.

A gondozás térítésmentes biztosításához:

- u) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén: RGYVK
- v) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek esetén: magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolata, ennek hiányában tartós betegség esetén szakorvosi igazolással, fogyatékoság esetén szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni
- w) a három- vagy többgyermekes család gyerekének: szülői nyilatkozat
- x) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermeknek a 9. sz. melléklet

y) védelembe vett gyermek esetén: a gyermek védelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolata

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció célja, a gyermekek fejlődésének nyomon követése bölcsődékben és mini bölcsődékben. Az egyéni differenciálás, a tudatos pedagógiai munka, az egyéni differenciálás, a családokkal való kapcsolattartás, a pedagógus önértékelése és a külső értékelés eszköze.

Dokumentumok:

- Csoportnapló
- Gyermekfejlődési dokumentáció - bölcsődei törzslap és fejlődési napló
- Családi füzet

AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Bölcsődét, mini bölcsődét igénybe vevő gyermek és törvényes képviselők, valamint a bölcsődei, mini bölcsődei dolgozók jogainak védelmében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A bölcsőde, családi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszer feladatai:

Minden dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermeki jogok védelme, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s ha e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé.

Veszélyeztetettség észlelése esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által közzétett jelrendszerrel kapcsolatos protokoll, módszertani útmutató és ajánlásban foglaltak betartása mellett kell eljárni és a jelzőrendszeri tagokkal együttműködni.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **törvényes képviselőnek/szülőnek** joga van:

- megválasztani a bölcsődét, melyre gyermeke gondozását-nevelését bízza
- a szolgáltatásokat teljeskörűen igénybe venni
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket, nevelés-gondozás elveit, módszereit, gyermekcsoport napirendjét
- betekinteni a gyermekéről vezetett dokumentációba, nyilvántartásba
- az ellátással kapcsolatban véleményt mondani, észrevételt, javaslatot tenni
- személyes adatai védelméhez, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelemhez
- tájékoztatást, tanácsot kérni a bölcsődei ellátást biztosító szakemberektől
- panasszal élni a kisgyermeknevelő kötelezettségszegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén

A panaszjog gyakorlása a bölcsődében:

A bölcsődében érdekképviselői fórum működik. Tagjai a bölcsődés gyermekek megválasztott szülei, a bölcsőde megválasztott dolgozói, illetve a fenntartó részéről delegált személy. A szülőknek joguk van a Fórumhoz, a bölcsőde vezetéséhez fordulni a gyermekük ellátását érintő panaszukkal.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. Cél az is, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A Fórum feladata, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszert, szakmai céljait, működtetésének körülményeit
- véleményt nyilvánítson a a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben

- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost.
- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint kompetens személynél az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségsszegése esetén.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **kisgyermeknek** joga van:

- gondozási-nevelési helyzetekben személyiségének kibontakoztatásához (emberi méltósága, személyisége tiszteletben tartása mellett)
- különleges védelemhez, biztonságához
- életkorához, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodó egyéni bánásmódhoz
- a veszélyeztető helyzetekből, hátrányos megkülönböztetés, erőszak minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesülni
- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- a sajátos nevelési igényű, valamint a kori fejlesztésre és gondozásra jogosult vagy tartósan beteg gyermeknek a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban a **bölcsődei dolgozónak** joga van:

- az egészségét nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételekhez
- megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést
- emberi méltóságuk és személyiségi jogaik tiszteletben tartásához
- személyes adataik védelméhez
- a véleménynyilvánításhoz
- segítséget kapni szakmai tudásuk gyarapításához

- a munkája során vele szembeni jogsértő vagy etikátlan bánásmóddal szembeni védelemre
- panasszal élni és a vele szemben felmerült panasz esetén meghallgatni
- a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és tisztesség elve alapján járunk el, továbbá kölcsönösen együttműködünk, és nem tanúsítunk olyan magatartást, ami a másik fél jogát vagy jogos érdekét sérti
- a személyes jogaik védelme és az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel
- a munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

Az intézmény munkatársainak tudomására jutott adatok és tények nyilvántartására és kezelésére, valamint az általuk adott információkra az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, adatvédelmi rendelkezéseit, az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó, személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény, valamint a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézmény munkatársaival szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 10/A § (1) bekezdés szerinti kizáró ok. A szakmai munkakörben foglalkoztatottak közfeladatot ellátó személynek minősülnek, jogaik gyakorlásának és a kötelezettségeik teljesítésének alapvető szabályait, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg. Az abban nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezései az irányadók.

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS FELKÉSZÜLTSGÉNEK BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

- Belső szakmai/koordinációs fórumok

Vezetői értekezletek, munkaértekezletek lehetőséget biztosítanak az aktuális szakmai feladatok megbeszélésére.

- Szakmai ellenőrzés, értékelés (bölcsődei intézményegység vezető, bölcsődevezető által)
Az ellenőrzés kölcsönös bizalomra épül, melynek középpontjában a gyermek áll. Az ellenőrzés, értékelés kiterjed a pedagógiai dokumentumokra (tervezés, a gyermek fejlettségére vonatkozó feljegyzések), a pedagógiai gyakorlatra, gyermek fejlődésére, nevelési stílusra, nevelési eljárásokra. Az ellenőrzés, értékelés célja a nevelési program megvalósításra, továbbfejlesztése.
- Önellenőrzés/önértékelés kisgyermeknevelők saját szakmai tevékenysége kapcsán

- Kérdőívek

A bölcsődei munka minőség fokmérője az elégedett szülő, a kiegyensúlyozott, jól fejlődő kisgyermek. A bemeneti kérdőív kitöltése fontos információt ad a szülők igényeiről, elvárásairól, a bölcsődével kapcsolatban. A szülők által megfogalmazott igények és a gyermekek távozásakor kitöltött elégedettségi kérdőívek értékelése, következtetések levonása, fontos fokmérője a további munkának. Kimeneti kérdőív tájékoztat arról, hogy mennyire felelt meg a szülők igényeinek, elvárásainak az intézmény szolgáltatása. Tájékoztatást ad arról, hogy hol és miben kell változtatni annak érdekében, hogy még színvonalasabb legyen az ellátás.

- Belső képzések

Önképzés

A belső szakmai fejlődés érdekében minden munkavállaló köteles folyamatos önképzést folytatni, folyóiratok, szakkönyvek olvasásával, szakmai konzultációk folytatásával. Minden kollégának kötelessége a jogszabályok naprakész ismerete, a módosítások áttekintése, értelmezése. A szakmai egység tagjai az általuk megismert egy-egy új szakmai anyag, vagy konferencia, továbbképzés, tanácskozás, szakmai út anyagát közzéteszik, és arról beszámolnak. Az intézmény lehetőség szerint költségvetéséből biztosítja a szakkönyvtár és szakanyagok bővítését, ezzel is lehetőséget nyújtva a szakmai fejlődésnek.

Házi továbbképzés/szakmai műhelymunka

Időszakosan házi továbbképzést tartunk, melynek témáját a kisgyermeknevelők igénye, érdeklődése alapján, valamint az aktuális szakmai kérdésekkel kapcsolatban választjuk ki.

- Gyakornoki program

A friss diplomás kisgyermeknevelők 2 évig gyakornoki idejüket töltik, részükre a szakmai támogatás céljából mentor kisgyermeknevelő kerül kijelölésre.

- Szakmai tanulmányutak, bölcsőde, mini bölcsőde látogatás

Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk bölcsődei ellátást nyújtóknál, tapasztalatainkat közösen megbeszéljük.

- Szakmai továbbképzések

Az akkreditált munkakörhöz kötött, kötelező, választható továbbképzések tervezése az előre meghatározott éves képzési ütemterv alapján történik. A munkavállalók jogszabályban meghatározott továbbképzési kötelezettségének biztosítása az intézményi költségvetés keretein belül, illetve lehetőség szerint ingyenes képzéseken való részvétellel történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál figyelembe vesszük a szakemberek érdeklődési körét, a kreditjöváírást, az anyagi vonatkozást, a munkából történő távolmaradást is.

A kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott szerepel a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásában. Az új kisgyermeknevelő bejelentése a 8/2000 (VII.4) SZCSM rendeletnek megfelelően, a továbbképzések a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján történik. A vezetői megbízással rendelkező bölcsődevezető a vezetőképzésről szóló 25/2017 (X.18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzésre kötelezett.

A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a szociális ellátások területén dolgozók szakmai továbbképzésének követelményeit szabályozza. A rendelet meghatározza a szociális területen dolgozó személyes gondoskodást nyújtó munkatársak számára kötelező szakmai továbbképzés típusait, a továbbképzés rendjét és a különböző mentesítési lehetőségeket.

Minden személyes gondoskodást nyújtó személy köteles folyamatos szakmai továbbképzésen részt venni.

- Kötelező továbbképzés: olyan szakmai továbbképzés, amely a teljes ágazat tekintetében szükséges, lényeges alapkompenciák megszerzésére irányul. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 4.) A kötelező képzések elvégzése minden dolgozó számára szükséges, akik szociális területen dolgoznak, és a munkakörükhöz kapcsolódó általános ismeretek bővítését célozza.
- Munkakörhöz kötött továbbképzés: Ez az adott munkakörhöz, illetve az adott munkakör esetében érintett ellátotti csoportokhoz kapcsolódó speciális, módszerspecifikus ismeretek megszerzését szolgálja. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 5.
- Választható továbbképzés: Az egyéni érdeklődés figyelembevételével választható képzések lehetőséget adnak a személyes kompetenciák fejlesztésére, speciális ismeretek megszerzésére. (9/2000. (VIII. 4.) SzCsM 1. § 6.)

A továbbképzési időszak négyéves periódusokat foglal magába, és minden munkavállalónak a saját munkába állása vagy szakképesítés megszerzésének időpontjától indul. Bizonyos esetekben azonban a továbbképzési kötelezettség alól mentesülhetnek a dolgozók. Például azok a személyek, akik öt évnél közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz, vagy heti 15 óránál kevesebbet dolgoznak, mentesülhetnek a képzési kötelezettség alól.

Képesítési szint	Kötelező értékelés a továbbképzési időszak alatt	Kötelező továbbképzés (%)	Munkakörhöz kötött továbbképzés (%)	Szabadon választható továbbképzés (%)
Felsőfokú végzettséggel rendelkező	80 pont	20%	40%	40%
Egyéb szakképesítés	60 pont	20%	40%	40%

MELLÉKLET

Megállapodás

Jelen Szakmai Program és melléklete a Fenntartó jóváhagyásával lépnek hatályba.

Eger, 2025. augusztus 1.

.....

Lepsényiné Sass Viktória
bölcsődei intézményegység vezető

MEGÁLLAPODÁS
(bölcsőde/mini bölcsőde)

Mely létrejött egyrészről az **Egri Bölcsődei és Óvodai Intézmény**
..... (3300 Eger,
.....), mint **bölcsődei ellátást végző** intézmény (ágazati azonosító:
So207789) részéről, másrészről

..... szülő(k) (törvényes képviselő)

.....nevű

gyermekének bölcsődei/ mini bölcsődei elhelyezés tárgyában.

1. A gyermek személyazonosító adatai:

Születési hely, idő: 20.... hó nap

TAJ száma:.....

Édesanya születési neve:.....

Lakcím:

2. A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

A törvényes képviselő személyazonosító adatai:

Név:.....

Születési hely, idő:.....

Édesanya születési neve:.....

3. A bölcsődei ellátás kezdete: 202 hó naptól

4. A bölcsődei ellátás időtartama: határozatlan határozott..... tól ig

(a Gyvt. 42/A.§-ban foglalt időpontig)

Igénybevétel módja:

önkéntes

javasolt

(védőnő, házi gyermekorvos/háziorvos
család-és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság)

5. A gyermek számára nyújtott szolgáltatás és ellátás tartalma, módja

- szakszerű, gondozás, nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, fejlődésének és a szocializálójának segítése;
- a szülővel való fokozatos beilleszkedés lehetőségei;
- napi négyszeri étkezés;
- fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem, egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése;
- egyéni bánásmód;

- megfelelő idő a szabadban való tartózkodáshoz;
- személyes higiéné;
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök;
- óvodai életre való felkészítés;
- felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségei, a szolgáltatások elérhetőségei;
- integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek ellátása a feltételekkel rendelkező bölcsődében/ mini bölcsődében a többi gyermekkel közös csoportban;
- a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését az erre engedéllyel rendelkező szolgáltató igénybevételével.

A bölcsőde/ mini bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend és az ellátás megismertetését;
- a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket;
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről;
- rendszeres betekintést a kisgyermeknevelő/ szolgáltatásnyújtó személy által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba;
- szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket kisgyermeknevelővel/ szolgáltatásnyújtó személlyel, vezetővel;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését;
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést;
- a családi bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt;
- a panaszjog gyakorlását;
- a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

6. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A Gyvt. 147. § (2) bekezdése értelmében a bölcsődében intézményi térítési díjat kell fizetni, mely egyrészt a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére, vele való foglalkozásra (továbbiakban **gondozási díj**), valamint a napi négyyszeri étkezésre vonatkozó **gyermekétkeztetési díjból** tevődik össze, melyet **Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének** „A személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint gyermekjóléti alapellátásokról és azok térítési díjairól” szóló **14/2007. (III.30.) rendelete határoz meg**.

A Gyvt. 148. §. (3) értelmében a bölcsődevezető -gyermek napközbeni ellátása esetén- a megállapodás megkötésekor a kötelezettet írásban tájékoztatja a személyi térítési díj összegéről.

A kedvezmény igénybevételének feltétele a Nyilatkozat nyomtatvány kitöltése, valamint a megfelelő igazolások megléte és a bölcsődevezetőhöz való eljuttatása.

A gyermek bölcsődei ellátásának megszűnését követően a bölcsődevezető írásban tájékoztatja a szülőt a térítési díj túlfizetéséről, a visszafizetés módjáról, illetve szintén írásban keresi fel azt a szülőt, akinek térítési díjhátralék fizetési kötelezettsége van. A bölcsőde vezetője mindkét esetben 15 napos határidőt jelöl meg.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

- a bölcsőde/ mini bölcsőde házirendjét betartja;
- az ellátás igénybevételéhez szükséges igazolásokat, dokumentációkat bemutatja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- a térítési díj fizetésére vonatkozó előírásokat betartja;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló, kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával a bölcsődében működő érdekképviseleti fórumhoz, mini bölcsőde esetén a bölcsődevezetőhöz fordulhat.

7. Az ellátás megszűnésének, megszüntetésének módja:

- a gyermek (önkéntesen igénybe vett) bölcsődei ellátás megszüntetésére vonatkozó szülő/ törvényes képviselő kérelme alapján;
- a megállapodásban foglaltak szerint;
- a határozott idejű elhelyezés időtartama – illetve a meghosszabbított időtartam – letelt;
- a jogosultsági feltételek megszűntek;
- ha a gyermek a Gyvt. 42/A. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban;
- orvosi szakvélemény alapján a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében/ mini bölcsődében nem gondozható;
- nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermek esetén gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményének és az orvosi szakvélemény alapján bölcsődei ellátásban nem gondozható;
- Sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek ellátásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével a szakemberek (bölcsődeorvos, gyermekorvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy, család- és gyermekjóléti központ munkatársa) és a szülők együttes értékelése alapján a gyermek beilleszkedési nehézsége miatt bölcsődei ellátásban nem gondozható.

Eger, 20... . év hó nap

.....
szülő(k)/törvényes képviselő(k)

.....
bölcsődevezető

Nyilatkozat

Alulírott....., mint
..... nevű gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a
bölcsődevezető által nyújtott tájékoztatást - a bölcsődei ellátás tartalmáról, feltételeiről, az
intézmény által a gyermekről és a törvényes képviselőről vezetett nyilvántartásokról, az
értékmegőrzés módjáról, az intézmény házirendjéről, a panaszjog gyakorlásának módjáról, az
érdek-képviselési fórumról, valamint a fizetendő térítési díjról- tudomásul vettem és
megértettem.

Továbbá nyilatkozom, hogy az ellátás időtartama alatt az intézményi nyilvántartásokhoz
szükséges adatot szolgáltatok, továbbá a jogosultsági feltételekben, illetve a nyilvántartásban
szereplő adatokban beállott változásokat haladéktalanul bejelentem.

Az aláírt megállapodás 1 példányát átvettem.

.....

szülő(k)/törvényes képviselő(k)